

lyžařství

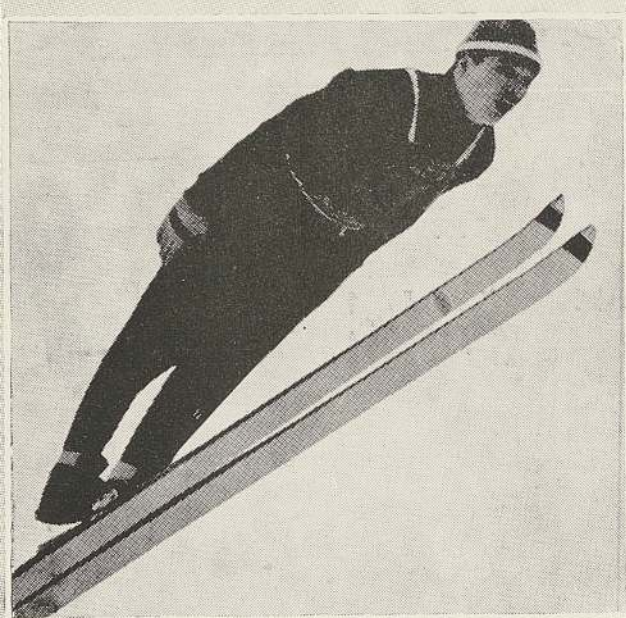
ROČNÍK 56 LEDEN 1970 Kčs 2,50 1

MS 1970

FYS

VYSOKÉ
TATRY

Skvělé sportovní předhánění běžců ve stopě a od-
vážné souboje skokanů na lyžích mezi nehem a ze-
mí tvoří sportovní obsah světového šampionátu
v klasických lyžařských disciplínách ve Vysokých
Tátrách. Deset dnů mezi 14. až 22. únorem bude
svátkem čs. lyžařského sportu.

SVETOVÁ LYŽIARSKA SLAVNOSŤ VO VYSOKÝCH TATRÁCH

JÁN MRÁZ,

predseda Československého
lyžiarskeho sväzu.

Už po tretíkrát v svojej 80ročnej histórii budú československí lyžiari hostiť najlepších lyžiarov sveta.

Keď Kongres FIS na svojom zasadnutí dňa 20. mája 1967 v Beirute určil Československo a Vysoké Tatry za dejisko Majstrovstiev sveta v severských disciplínach v roku 1970, iste to urobil ako uznanie k tradícií lyžiarskeho športu v ČSSR.

Je známe, že českí lyžiari-organizátori stáli u kolísky srodu medzinárodnej lyžiarskej organizácie v roku 1910 ako jeden zo zakladajúcich členov. V 60ročnej histórii FIS, ktorá svoje 60. narodeniny oslaví práve vo Vysokých Tatrách, bolo Československo už dvakrát usporiadateľom vrcholného svetového stretnutia lyžiarov.

V roku 1924 usporiadalo tzv. FIS — Rendezvous preteky v Janských Láznach a v roku 1935 na Štrbskom Plese zase „Preteky FIS“. Oba tieto preteky boli potom dodatočne uznané ako Majstrovstvá sveta v lyžovaní

A v dňoch 14.—22. februára 1970 budú Vysoké Tatry a hlavne Štrbské Pleso dejiskom už „plnohodnotných“ majstrovstiev sveta po tretí raz.

Československí lyžiari sa na túto vrcholnú svetovú udalosť svedomite pripravovali. Mali k tomu aj dva slávnostné dôvody a to, ako som už uviedol, 60. výročia FIS a 25. výročie oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou. Pochopiteľne, hlavná farcha prípravy ležala na štátnych a telovýchovných orgánoch, ktoré zabezpečovali rozsiahlu výstavbu celej oblasti Vysokých Tatier.

Všetko to, čo sa v oblasti Vysokých Tatier za posledné 2—3 roky postavilo alebo rekonštruovalo, nie je určené len pre MS 1970, ale aj ako nevyhnutné vybavenie Vysokých Tatier, ktoré by sa raz ako naše veľhory mali stať skutočne svetovým strediskom zimných športov.

Domníeam sa a to je všeobecný názor, že pripravované MS 1970 sú historickým obratom v tomto smere. Svedčí o tom už len okolnosť, že za posledné 2—3 roky sa vo Vysokých Tatrách postavilo trojnásobne viac, ako predtým za 20 rokov.

Hlavná farcha organizačných a technických príprav ležala ovšem na lyžiarskych pracovníkoch z Vysokých Tatier, Slovenska a Čiech. Táto práca sa z pochopiteľných dôvodov koncentrovala do ob-

lasti Vysokých Tatier. Pevne verím, že po technickej stránke pripraví naši skúsení lyžiarski pracovníci veci dobre. Určité problémy budú iste s dopravou, telekomunikáciou, ubytovaním a stravovaním. Urobilo sa v tejto veci iste to, čo bolo v silách a možnostiach. V príprave bolo hodne starostí na tomto úseku. Prichádzali nové a nové problémy, i také, ktoré v máji 1967 nebolo možné predpokladať. Dúfam že aj tieto sa zvládnú, aspoň k minimálnej spokojnosti našich hostí.

Očakávame teda s radosťou a aj s určitou zvedavosťou vyše 500 účastníkov z 25 členských štátov z rodiny FIS, ktorí budú bojovať o svetové prvenstvá v jednotlivých disciplínach.

Aj československí lyžiari sa na túto vrcholnú svetovú udalosť, ktorá sa po 35 rokoch koná opäť u nás, svedomite pripravili. Hádám s určitým uspokojením môžeme konštatovať, že požadované podmienky trénermi našich reprezentačných družstiev plní predsedníctvo a vôbec kolektív lyžiarskych pracovníkov, takmer na 100 %. Chceme skutočne v maximálnej miere vytvoriť dobré podmienky pre československú reprezentáciu. Sme si vedomí toho, že práve na domácej pôde by sme mali dosiahnuť najlepšie výsledky. Bez ohľadu na to, aké výsledky naši reprezentanti dosiahnu, chceli by sme už dnes všetkým poďakovať a to mám v prvom rade na myslí bývalé predsedníctvo Ústrednej lyžiarskej sekcie na čele s jej predsedom s. Karolom Smolom, ale aj všetkých trénerov, ktorí sa snažia našich pretekárov čo najlepšie pripraviť.

A našich pretekárov, od ktorých skutočne očakávame dobrú reprezentáciu, chcel by som len poprosiť, aby bojovali a vydali zo seba všetko čo je v ich možnostiach. Budeme s pohnutím tleskať každému ich najlepšiemu výsledku, nebudeme ich však zatracovať, ak sa im niečo nepodarí. V športe už je to tak. Raz sa víťazí, inekedy sa zas prehráva. A preto je šport športom a preto je tak príťažlivý pre našu verejnosť. Ani na okamih však nepochybujeme, že chcú vydať zo seba všetko to, čo je v ich možnostiach a schopnostiach pre dôstojnú reprezentáciu našej socialistickej vlasti.

Na záver už len hádam poprajem našim organizátorom, našim reprezentantom, ale aj všetkým našim milým hosťam, aby sa Majstrovstvá sveta vo Vysokých Tatrách v roku 1970 vydarli a z výsledku práce sme mali všetci skutočnú a nefalšovanú radosť.

Starý Smokovec, 6. decembra 1969.

Pohľad na novú telekomunikačnú budovu na Novém Štrbském plese

TATRY ako svetové horstvo

Marián RAJČAN, tajomník tech. úseku MS 1970

Dať Vysokým Tatrám punc svetovosti a vybudovať ich na úroveň horských centier v zahraničí, bol jedným z hlavných motívov pri zrode myšlienky usporiadať u nás Majstrovstvá sveta v lyžovaní.

Táto myšlienka dostávala konkrétne podoby už pred rokom 1967 a vzhľadom na to, že v súčasnej etape rozvoja Vysokých Tatier bola prijateľnejšia alternatíva pre severské disciplíny, uberal sa vývoj týmto smerom.

Bilancovalo sa všetko pre a všetko proti. Našla sa podpora u telovýchovných i vládnych orgánov. Pri tejto podpore už skoro nič nebránilo lyžiarskym pracovníkom u nás, ďalej tento zámer rozvíjať a pripravovať. Táto činnosť a odhodlanie zohrali možno povedať rozhodujúcu úlohu pre kongres FIS roku 1967 v Bejrúte. Tu padlo konečné slovo o pridelení Majstrovstiev sveta v severských disciplínach Československu — Vysokým Tatrám. Takto sa snahy staly úlohami, návrhy uzneseniami. Tradície československého lyžiarstva a najmä jeho úspechy v severských disciplínach boli dostatočnou zárukou toho, že sa usporiadanie svetového šampionátu dostalo do pravých rúk.

Športový areál pre severské lyžiarske disciplíny, ktorý doposiaľ bol len v predstavách lyžiarskych pracovníkov, začínal v rukách architektov dostávať konkrétne po-

doby. Dnes môžeme povedať, že svetový šampionát vo Vysokých Tatrách dostal tiež svetový stánok pre severské lyžiarske súťaže. Jeho svetovosť spočíva v dôslednom sklbení myšlienok lyžiarov a architektov. Je to komplex lyžiarskych zariadení, ktorý s najväčším uznaním hodnotia zástupcovia medzinárodnej organizácie FIS a ktorý podľa vyjadrenia súčasného generálneho tajomníka FIS p. Bergmana môže slúžiť ako vzor pre stavbu podobných zariadení vo svete. Neoddeliteľnou súčasťou športového areálu v Mlynickej doline sú bežecké trate, ktorých parametre sú na svetovej úrovni.

Celkovej vybavenosti športového areálu slúži zázemie v podobe hotela FIS s gymnastickou halou (počas MS s využitím pre tlačové stredisko) zrubová ubytovňa a sedačkový výťah k skokanským mostíkom. Takúto komplexnú vybavenosť nám skutočne môže zvidieť nejedno svetové horstvo.

Aj keď sú Majstrovstvá sveta 1970 zamerané len na severské disciplíny neznamená to, že sa vo Vysokých Tatrách zabúda na súčasný rozvoj zariadení slúžiacich zjazdovému lyžovaniu. Medziná-

rodná tradícia zjazdových pretekov o Veľkú cenu Slovenska a skutočnosť, že tieto preteky sa dostali na úroveň Svetového pohára, sú pre lyžiarskych pracovníkov záväzná a nútia nezabúdať na vylepšovanie zariadení pre zjazdové lyžovanie. Niektoré tieto akcie urýchlil svetový šampionát 1970 a tak v súčasnosti môžeme konštatovať zahájenie niektorých stavieb, ktoré majú skvalitniť vybavenosť pre zjazdové lyžovanie. Je to predovšetkým stavba kabinkovej lanovky na Skalnaté pleso a sedačkový výťah na Solisko.

Pre ďalšie vylepšenie zjazdového lyžiarstva je potrebné dokompletizovať oblasť Skalnatého plesa (prestavbou zjazdových tratí) a v oblasti Štrbského plesa — Mlynickej doliny vytvoriť optimálne podmienky pre ďalší rozvoj zjazdového lyžiarstva. Vo výhľade uvažovať sa prístupnosť oblasti Podbánska, Ždiaru a Javoriny.

Ak sa Vysoké Tatry majú stať skutočne svetovými, nestačí sa uspokojiť len výstavbou a dobudovaním kvalitných lyžiarskych zariadení. Na rovnakej úrovni musia byť budované a vylepšovane ubytovacie kapacity a zariadenia, služby každého druhu a ostatný komplex vybavenosti. Sú to opäť Majstrovstvá sveta 1970, ktoré aj v tomto smere posunuli vývoj dopredu. Nové hotely na Podbanskom, Štrbskom plese,

Smokovci, Tatranskej Lomnici sú toho dokladom.

Skvalitnila sa cestná sieť hlavného ťahu cez Vysoké Tatry, vylepšili sa prístupové cesty (zubačka Štrba — Štrbské pleso). Prestavba letiska v Poprade, ale najmä jeho celoročná prevádzka umožňuje prístupnosť Vysokých

Tatier v maximálnej miere a s každého smeru zemeľe.

No svetovosť Vysokých Tatier nespočíva len v komplexnosti vybavenia. Je to predovšetkým osobitá krása horskej prírody, kde sa na pomerne malej rozlohe vedelo vysporiadať jednak s citlivou ochranou prírody, jednak s maxi-

málnym sprístupnením. To je hádam jedna s najväčších ponúk, ktorú Vysoké Tatry dávajú svojim návštevníkom: ukážka chránenej horskej prírody v jej plnej kráse na strane jednej a postupná komplexnosť vybavenia zariadení pre lyžovanie, horolezectvo, turistiku a rekreáciu na strane druhej.

Narodil jsem se 4. dubna 1943, nyní už měřím 172 cm a vážím 72 kg. Pracuji jako prodavač ve sportovním obchodě a nesmírně miluji lyže. Už od tří let, kdy jsem poprvé skočil asi dva metry. Potom jsem všechny svoje síly a umění vkládal do kombinace. V závodě sdruženém jsem také získal svůj první velký úspěch — stal jsem se v roce 1962 juniorským mistrem Norska. Víím, že pro dobré sportovní výsledky je třeba talentu a tréninku, obojího rovným dílem, a proto už jen skáču. Jsem totiž přesvědčen, že jsem se pro skákání narodil.

V zimě už také mnoho let nemám čas na nic jiného, než na svoje dva páry 8 kg těžkých a 250 cm dlouhých lyží s pěti žlábkami. Ty mi vyhovují pro můstky, kde se dá skákat od 70 do 130 metrů. Skáču už víc než 20 let, rok o rok musím absolvovat 300—400

skoků. Kolik to bylo celkem, to se dá lehko spočítat. Myslím, že každý skokan musí začínat velmi mladý. Jen tak může závodit beze strachu. Náš sport ostatně není tak nebezpečný, jak se laikům zdá. Dokonce je mnohem bezpečnější skočit daleko, než výkon násilně zkracovat. Když je správně postavený můstek dobře upravený, není při příznivém počasí nebezpečí téměř žádné. Nepamatuji se, že bych kdy pociťoval před skokem strach. Ano, jisté procento startovní nervozity je dokonce nutné. Ale to je spíš přání, aby se skok o nejlépe podařil. V létě trénuji 5—6krát týdně, posiluji hlavně nohy, získávám do nich výbušnost a sílu. Elegance — ta se dostaví později, když se zvládnou všechny technické podrobnosti. Při skoku se snažím dodržovat správné nájezdové postavení a čekám s odrazem co nejdéle.

ŽIVOTOPIS psaný mezi nebem a zemí

Ale pozor — odraz se nesmí promeškat! Za letu je nutno kontrolovat tělo, ruce i hlavu. Při odrazu leckterý skokan vykřikne. Je to pochopitelné, všechnu energii je třeba vložit právě do tohoto okamžiku. Nikdy nepochopím, jak si při tom může můj krajan Perodvar Moe ještě zpívat...

Pořádně jsem začal skákat v devíti nebo desíti letech. V sedmnácti jsem prvně vystoupil na věž našeho svatostánku — můstku Holmenkollen. Byl jsem tehdy 52. V roce 1964 jsem získal svůj první velký úspěch, vítězství v Bischofshofenu při rakousko-německém turné. Nejšťastnější jsem byl při mistrovství světa v Oslo v roce 1966, kdy jsem získal dva nejvyšší tituly. V olympijské sezóně to bylo mnohem horší. Netrénoval jsem tolik co jindy. Stavěl jsem dům a měl jsem mnoho jiných starostí.

V zimě nemám čas ani chuť na nic jiného — v létě hraji fotbal za jeden druholigový tým. Umím jakžtakž německy a dokonce i pár slov česky. Na můstky ve Špindlerově Mlýně, Liberci i Plavech vzpomínám rád, těším se i na ty ve Vysokých Tatrách. Čechoslávci v současnosti také (ještě s některými zeměmi) v našem sportu dominují. O budoucnosti hovořit nechci, ale zatím mají naši soupeři v Československu víc možností k tréninku než my. Myslím tím skoky na umělé hmotě, sněhový kanon. Rovněž Zd. Remza je skvělý trenér...

Ten můj — jistě ho znáte třeba z olympijských her v Rakousku — Engan, je rovněž přísným trenérem. Nedivte se. Chtěli bychom společně zopakovat tu překrásnou sezónu minulého světového šampionátu!

*BJÖRN WIRKOLA,
Söberg, Pr. Trondheim,
Norwegen.*

Majstrovstvá FIS VO VYSOKÝCH TATRÁCH V R. 1935

Nie je už veľa tých, ktorí pripravovali Majstrovstvá sveta vo Vysokých Tatrách a dodnes tu žijú. Niektorí odovzdali štafetu svojim potomkom, ako pán Odložilík svojmu synovi Ing. Františkovi Odložilíkovi, pani Zdenka Opatrná svojej dcére Eve Krese, ktorá má na starosti obchodnú propagáciu na Organizačnom výbore MS 70. Od začiatku pracuje po boku generálneho sekretára MS 70 Blanka Zelená, ktorej otec bol taktiež jedným z organizátorov závodov FIS pred 35 rokmi a ktorého Nemci umučili v Prahe vtedy, keď sa Blanka narodila.

Všetci niekdajší organizátori závodov FIS v r. 1925 spomínajú najviac na veľkú nepriazeň počasia. Toto akoby v nich zahlušilo všetky ostatné spomienky a aj dnes, po rokoch, vzbudzuje Ľutosť, že ich starostlivá a obetavá príprava bola zmarená tatranskou víchricou.

Jedným z nich je Ferko Bujak, ktorý bol vtedy zástupcom veliteľa mostíka a patrí medzi najstarších tatranských obyvateľov-lyžiarov. Na Štrbskom Plese, kde žije od r. 1929, mal lyžiarsku školu podľa rakúskeho vzoru a sám ako aktívny pretekár získal nejednu trofej za víťazstvo v behu na 50 km, na 30 a ďalšie. „Ako sme sa pripravovali na FIS v r. 1935?“ spomína Ferko Bujak.

„Mal som na starosti úpravu Jarolímkovho mostíka. Pomáhali mi v tom vojaci z Popradu — dvadsiati, tridsiati, podľa potreby a každý kto mal ruky — nohy na Štrbskom Plese. Všetci miestni obyvatelia, čašníci, úradníci, financanti, každý po skončení svojej smeny prišiel pracovať na mostík. Posledné úpravy doskočišťa sme robili ešte za pekného počasia. Keď prišiel arch. Jarolímek na Štrbské Pleso, len na lyžiach. Tak a tento strašný nečas bol príčinou celého neúspechu majstrovstiev. Chybou organizácie bolo, že pretekári boli rozmiestnení po celých Tatrách a pri tej nepredvídanej víchrici sa nemohli dostať na Štrbské Pleso len na lyžiach. Tak prišli ku štartu na preteky na lyžiach.“

Ku vtedajšiemu veľkému mostíku hodno pripomenúť, že jeho rekonštrukciu uskutočnil arch. Jarolímek podľa vtedy najnovších zásad a predpisov o skoku FIS,

dalo sa na ňom skočiť bezpečne 80—85 m. So stavbou začali 24. septembra 1934 a stavba trvala 132 dní, rátając do toho i postavenie lanovky na dopravu materiálu k nábehovej veži.

František Odložilík, v tom čase riaditeľ filiálky Legiobanky v Poprade a správca penziónu vo Vysokých Tatrách na „Sibíri“ spomína tiež na víchricu, ktorá spôsobila, že autá i autobusy ostali zaviazané medzi Štrbou — Štrbským Plesom a Popradom.

„Ing. Rejchrt, riaditeľ Tatradráhy, ktorý mal na starosti dopravnú komisiu, navrhoval, aby bola doprava jednosmerná. Žiaľ sa tak neuskutočnilo, okrem toho osobné autá bez refaží vo veľkom počte, asi 1500, mali prístup až na Štrbské Pleso a tak niet divu, že v snehovej víchrici nastala na cestách úplna zácpa,“ hovorí pán Odložilík. Na otázku, akú funkciu zastával v organizačnom výbore, hovorí: „Zabezpečoval som hlavne financie. Získaval som ich od našich obchodných partnerov a penzión Sibír sme dali celý bezplatne k dispozícii pre majstrovstvá. Bolo to asi 80 lôžok.“

Tatranskí podnikatelia vtedy nazoj značne prispeli finančne na uskutočnenie závodov FIS. Jedným z prvých, ktorí ponúkli svoje sanatórium pre účely pretekov bol MUDr. Opatrný. Jeho príkladu nasledovali aj ostatní. Ubytovacia komisia FIS 35 mala za úlohu zabezpečiť na dobu 10 dní pre FIS a funkcionárov Sväzu lyžiarstva bezplatne 500 miest — to znamená ubytovanie a stravovanie. Toto sa jej podarilo. Pre návštevníkov mali zabezpečených vo Vysokých Tatrách ubytovanie pre 3500 osôb, na okolí asi 3000.

Nor Hagen vyhral závod sružený na MS 1935 vo Vysokých Tatrách

Tatranskí podnikatelia prispeli finančne i na úpravu Jarolímkovho mostíka. Mnohí boli po skončení majstrovstiev sklamaní, že návšteva vo Vysokých Tatrách nebola taká, ako sa očakávalo. OV FIS rátal s návštevou 15 000 osôb. Cudzincov však prišlo veľmi málo, z domácich tiež nie toľko, aby celkom zaplnili všetky lôžka. Najviac ich prišlo na skoky, asi 10 000, títo však sa vybrali do Tatier len na jeden deň. Za malú návštevnosť obviňovali vtedy niektoré „nesprávne a vymyslené správy, tendenčne šírené nezodpovednými individuami, ktoré nepriali usporiadaniu FIS závodov v ČSR, ďalej neurovnané devízové a pasové prekážky a zlé medzinárodné pomery, ako i neistota z odloženia majstrovstiev pre nedostatok snehu (ktorý napadol krátko pred majstrovstvami)“ takto uvádza správa ubytovacej komisie po skončení majstrovstiev.

Pri príprave FIS 35 sa v značnej miere podieľal ŠK Vysoké Tatry. Jeho tajomníkom a tiež členom OV FIS 35 bol pán Miloš Slávik. Dnes žije v Prahe, ale ochotne si zaspomína na časy zpred tridsiatimi rokmi.

„Nebolo ľahké získať majstrovstvá FIS pre Vysoké Tatry. Mali sme najväčšieho konkurenta (okrem

iných) v Špindlerovom Mlyne, ktorý bol lepšie vybavený po stránke technickej aj kapacitnej. Dala sa tam očakávať aj väčšia návšteva, lebo Tatry nemajú tak blízko husto osídlené ako majú Krkonoše. Bolo treba zrekonštruovať Jarolímkov mostík v Mlynici a zabezpečiť cca 400 000 korún. Dnes sa hocike pridá nula navyše, ale vtedy to bol problém. Bez tejto garancie by sme neboli preteky FIS dostali. Pamätám sa na schôdzu všetkých zainteresovaných zložiek, ktoré ŠK Vysoké Tatry zvolal, obcí, okresov, vojaka, tatranských podnikov atď., kde predseda ŠKVT žiadal od členov výboru záruky vo forme vkladných knižiek a zlatých šperkov (ako sme ich my chudáci boli mali), len aby bola garancia splnená.

Bolo problémom zabezpečiť čo len jednu platenú sekretárku, lebo všetky ostatné funkcie museli byť dobrovoľné. Bol som zvolený za

gen. tajomníka Pripravného výboru tatranského a konal som túto prácu okrem svojho zamestnania. Vtedy sa ukázalo akým šťastím bolo pre Vysoké Tatry založenie ŠK Vysoké Tatry, ktorý mal za sebou usporiadanie vyše 40 lyžiarskych pretekov, aj medzinárodných a mal vyškolených lyžiarskych funkcionárov. Rád by som spomenul takých obetavých pracovníkov ako bol pluk. Dusil, dr. Izák, F. Riedel, dr. Pullman, dr. Opatrný, dr. Šimko, Ing. Országh, pán Drápal a mnohí ďalší.

Dokázali sme všetko. Zabezpečili sme peniaze na mostík, pomohli tatranskí podnikatelia, tlač, ja sám som napísal za rok vyše 200 článkov do novin, na účtenkách v tatranských podnikoch bola prirážka 20 halierov v prospech FIS, to vyneslo 10 tisíc korún. Dodávatelia dali 70 tisíc, obce 90 tisíc, banky 20 tisíc atď. ŠKVT vydal pri tejto príležitosti Dusilovu knihu o tatranských lyžiarskych terénoch „Sníh, hory, slunce“, bohato vyzdobenú fotografiami a farebným drevorytom Otakara Štáfla.

Prišli vytúžené preteky. Všetko išlo dobre až do chvíle, kedy prišla snehová fujavica. Nikto si nevie predstaviť, čo sa robilo. Stromy padali na cesty i električky, ktorej horeli motory, snehové pluchy nevládali odstrániť záveje, samé ostávali pod snehom. Len nadmerným úsilím sa podarilo zdolať túto situáciu.“

Pán Slavík praje svojim organizačným nástupcom, aby sa im Tatry predstavili počas majstrovstiev v slnečnej bielej kráse a plný úspech majstrovstiev. K tomu sa pripájame iste všetci a na záver chceme uviesť riadky, ktoré napísal po skončení pretekov Gösta Mellin zo Stockholmu:

„Je treba celkom podľa pravdy povedať, že závody FIS 1935 neboli zďaleka tak zlé, ako sa o nich tvrdí. Bolo v nich mnoho krásnych a povznášajúcich momentov. Rozhodne nemajú pravdu tí, ktorí vytýkajú Sväzu lyžiarov, že závod FIS Tatrám uškodil. Žurnalisti všetkých zemí jednohlasne ospevovali krásu Tatier, exkluzívne hotelové paláce klimatických miest a budúca sezóna iste ukáže, že ich popisy neostali bez výsledku.“

Z tatranskej lyžiarskej minulosti

JÁN MRÁZ,
predseda Čs. lyžiarskeho sväzu

Podľa historických záznamov objavili sa prvé lyže na území terajšieho Slovenska v roku 1865. Priniesol ich do Vysokých Tatier tamojší lekárnik Cordidesz ako vzácnu trofej zo svojej cesty z Anglicka cez Nórsko a vystavil ich vo svojej lekárni v Starom Smokovci. Zrejme ich na lyžovanie ešte nepoužil. Dlhoročný pracovník v turistike a lyžovaní prof. Grosz z Kežmarku uvádza vo svojich spomienkach, že zakladateľ Nového Smokovca MUDr. Mikuláš Szonta priviezol prvé lyže do Vysokých Tatier v roku 1876 z Nórska a na nich aj lyžoval. V roku 1891 si priniesol grafik Viktor Olgvai Matierko zo Starej Lubovne taktiež pár lyží už s dvomi palicami z Nórska. To bol zážrak v Levoči, keď sa menovaný v uliciach prechádzal na lyžiach a v okolí dokonca spúšťal dolu kopcom.

V roku 1895 správa Hohenloeho majetku v Tatrách vystrojila všetkých hájnikov lyžami, aby ich

JIŘÍ RAŠKA

Lukáš Mihalák v roce 1935

MÁRIA KUSENOVÁ

Lukáš Mihalák 1970: bez spojení s čs. lyžařským sportem

v zime používali pri výkone svojej služby. Stalo sa tak na príkaz správcu Karola Kremera, ktorý v tomto čase sám byl lyžiarom a dokonca v roku 1899 usporiadal prvý lyžiarský kurz, na ktorom sa zúčastnilo 10 dôstojníkov a 49 vojakov.

REKORD OSM METROV

Začiatkom 20. storočia sa Vysoké Tatry stávajú už pomerne známym lyžiarskym strediskom v strednej Európe. Napríklad kúpeľný riaditeľ Grand hotelu v Starom Smokovci Dezider Reichard podľa vzoru Davosu už v roku 1904/1905 angažoval norského cvičiteľa Hansena na výučbu lyžovania a hotel mal k dispozícii na požívanie 8 párov lyží. O rozšírenie lyžovania v Tatrách sa veľmi zaslúžil tiež hlavný lekár v Tatranskej Polianke dr. Guhr a za jeho podpory sa tu uskutočnili prvé lyžiarske kurzy a tento postavil aj prvý mostík na Slovensku a zorganizoval prvé preteky na území Slovenska. Tieto sa uskutočnili dňa 4. 1. 1911 v blízkosti Tatranskej Polianky. Tu sa uskutočnili tiež prvé preteky v skoku na ešte snhovom mostíku a dosiahnutý rekord 8 m na normálnych lyžiach. Ale už v roku 1912 bol postavený nad Poliankou prvý drevený mostík, na ktorom sa už skákalo 22 až 24 m, a to na širokých, dnešným skočkám podobných lyžiach. Ba 4. 2. 1911 uskutočnil sa blízko Tatranskej Polianky prvý slalom.

PRVÉ KRÚŽKY A ODDIELY

Po prvej svetovej vojne vznikali lyžiarske krúžky a oddiely pri

turistických kluboch a sokolských jednotách, ale aj samostatné lyžiarske kluby. Rozvoju lyžovania napomohla výstavba turistických chát a samostatná výroba lyží na Slovensku ako aj organizovanie lyžiarskych kurzov či už po línii škôl alebo armády, ktorá pre tento účel postavila vo Vysokých Tatrách tzv. „vojenské zruby“. V roku 1919 vznikol Klub československých turistov a lyžiarov, ktorý začal zakladat pobočky na Slovensku. Tieto sa najprv zameriavali na rekreačné a turistické lyžovanie a len neskoršie sa venovali aj výchove pretekárov. Lyžiarske odbory sokolských jednot vznikali tiež postupne podľa miestnych podmienok. Ich organizácia a činnosť bola shodná s KČST. Celostátny prebor ČOS sa konal v roku 1932 a 1938 na Štrbskom Plese. Dňa 5. 12. 1926 bol založený Športový klub Vysoké Tatry (ŠK VT), ktorý má veľké zásluhy o rozvoj lyžovania vo Vysokých Tatrách. Hlavnou úlohou bolo získať, vychovávať a udržať slovenských športovcov vo Sväze lyžiarov ČSR, ktorí by mohli konkurovať vtedy ešte silnému Karpathenvereinu. ŠK Vysoké Tatry vydával niekoľko rokov týždenník „Vysoké Tatry“ a v Starom Smokovci založil prvú lyžiarskú školu.

PRETEKOVÉ LYŽOVANIE

S rozmáhajúcim sa lyžiarstvom na Slovensku a zakladaním lyžiarskych klubov došlo z podnetu Športového klubu Vysoké Tatry k založeniu Slovenskej župy Sväzu lyžiarov ČSR, a to predbežne na porade zástupcov lyžiarskych

klubov a oddielov v Starom Smokovci v decembri 1927 a s konečnou platnosťou 6. januára 1928. V roku 1933 došlo k rozdeleniu vtedy už rozsiahlej Slovenskej župy na Východoslovenskú župu so sídlom v Košiciach a Západoslovenskú župu so sídlom v Banskej Bystrici. Prvé majstrovstvá Slovenskej župy sa konali v roku 1928 v Korytnici. V roku 1931 štartovalo na majstrovstvách na Štrbskom Plese už 80 slovenských pretekárov. Títo pretekári dosahovali už pekné výsledky najmä na medzinárodných pretekoch konaných u nás, najmä J. Daňo, M. Daňová, J. Ružinský, P. Nová, P. Balošák, J. Šoltesz, K. Bruk a ďalší, ale najmä Lukáš Mihalák zo Ždiaru, ktorý na ZOH Garmisch-Partenkirchene v roku 1936 bol v behu na 18 km desiaty a porazil riad severských pretekárov.

PROMENA VO VOJÁKOV

V roku 1941 vznikol Oddiel armádnych pretekárov, do ktorého povolávali vyspelých brancov-pretekárov. Títo mali možnosť rozvíjať svoje majstrovstvo vo všetkých disciplínach O lyžiarskej sezóne 1943/1944 na Slovensku nemožno hovoriť už v pravom slova zmysle. Väčšina popredných lyžiarskych pretekárov a funkcionárov dokazovala svoju uvedomelosť a zmýšľanie v bojoch proti fašistickým okupantom. Treba v prvom rade spomenúť lyžiarsky prápor čs. armádneho sboru pozostávajúci v naprosť väčšine zo Slovákov, ktorí sa vyznamenali v oslobodzovacích bojoch na východnom Slovensku. Veľká časť lyžiarov sa pridala ešte pred Slovenským národným povstaním k partizánom, kde tak ako v armáde lyžiarskym umom a znalosťou teréna v slovenských horách poskytovali cenné služby. Vela slovenských lyžiarov položilo svoje životy za našu vlasť. Zo známejších tatranských lyžiarov to boli Rašo, Morávka, Bilík, Papp, Huňor a ďalší.

V druhej polovici roku 1945 sa konalo na Štrbskom Plese valné zhromaždenie KSTL, kde boli vydané smernice pre spoluprácu s českými organizáciami. Dňa 25. a 26. júna 1949 na válnom zhromaždení Lyžiarskeho sboru Slovenska schválili uznesenie o včlenení Lyžiarskeho sboru KSTL do JTO Sokol. Ale tu vlastne už končí „história“, pretože toho, čo sa ďalej dialo, sme už boli všetci účastníkmi.

60 LET FIS

Uprostřed mistrovství světa 1970 ve Vysokých Tatrách vzpomene 18. února celý lyžařský svět šedesátého výročí dne, kdy se sešel prvý mezinárodní lyžařský kongres. Bylo to v tehdejší Kristianii (dnešní Oslo), kde v rámci soutěží na Holmenkollen položili delegáti 10 zemí základy Mezinárodní komise (ISC), předchůdkyně dnešní FIS. O tom, kdo byl iniciátorem, se prameny rozcházejí.

Nejčastěji se uvádějí zástupci tří zemí: Švédska, Norska a tehdejšího Království českého.

ŠVÉDSKÁ VERZE

Švédové o tom píší: 13. března 1909 poslal Švédský svaz lyžařů oběžník všem tehdy známým lyžařským svazům v cizině, v němž se navrhovalo, aby byla založena mezinárodní lyžařská organizace. 6. července byl zaslán druhý dopis s návrhem statutu „Mezinárodní federace pro lyžařské závody“ a bylo navrženo první setkání 1. září 1909 v Curychu. Došla řada kladných odpovědí — například ze Skotska, Lyžařského klubu Moskvy, Alpského klubu Francie, z Velké Británie, Německa, Rakouska, Švýcarska atd. Alpský klub Francie oznámil, že podobný návrh byl podán v zimě v Chamonix a doporučoval prvou schůzku v Paříži.

NORSKÝ VÝKLAD

Norové vykládají založení FIS takto: Myšlenka založit Mezinárodní lyžařskou federaci (FIS) vznikla již v r. 1896. Tehdejší poručík Karl Roll zúčastnil se toho roku lyžařského závodu ve Vídni a Mürzschlagu v Rakousku. Jednal tehdy s rakouskými činovníky, zda by nebylo účelné založit mezinárodní lyžařskou organizaci. Čas pro tuto myšlenku ale ještě neuzrál. Uplynulo 15 let, než ji K. Roll mohl uskutečnit. Nejprve řadu let bojoval o založení Norského lyžařského svazu. Podařilo se mu to v r. 1908. Na jedné z prvních schůzí výboru znovu jednal o založení mezinárodní federace. Realizace byla však odložena do příští zimy. V lednu 1909 se začalo znovu s jednáním. Ve Francii se konaly velké lyžařské závody pro vojsko a civilisty. Norsko bylo zastoupeno ve vojenské soutěži pěti muži. V lyžařských závodech civilistů zastupoval Norskou lyžařskou federaci H. Durban Hansen, který byl proto pověřen, aby prosazoval myšlenku založit mezinárodní lyžařskou federaci. Po slavnostní recepci v Chamonix po skončení závodů 2. února přečetl návrh Norské lyžařské federace na založení mezinárodní federace a tento návrh byl jednomyslně přijat všemi přítomnými zástupci z Norska, Itálie a Švýcarska. Myšlenka, aby ustavující schůze se konala v Kristianii (Oslo) při holmenkollenských závodech získala si rovněž souhlas tohoto shromáždění.

V květnu 1909 zoreslal Norský lyžařský svaz pozvánky k prvému mezinárodnímu lyžařskému kongresu. V dlouhém dopise se hovořilo o rozmachu lyžování během posledních dvaceti let a o nutnosti mezinárodní organizace, zvláště o sjed-

nění pravidel a předpisů pro mezinárodní lyžařské závody.

PRVNÍ KONGRES

Dne 18. února 1910 byl konán první mezinárodní kongres v Kristianii za předsednictví K. Rolla, tajemníkem kongresu byl N. R. Østgaard. Byly zastoupeny tyto země: Rakousko, Německo, Francie, Anglie, Skotsko, Španělsko, Čechy, Švédsko, Norsko, Švýcarsko. Kapitán Karl Roll, předseda Norského svazu lyžařů, jenž byl iniciátorem svolání kongresu, byl zvolen předsedou. Po volbě se ujal slova:

„Děkuji za čest, kterou jste mi prokázali svěřením tak významné a zodpovědné práce. Ujímám se této práce a dělám to s přesvědčením, že vy všichni, jako zkušení lyžaři, máte zájem o spolupráci a že mně při tom budete pomáhat.“

Tímto prohlašuji první mezinárodní lyžařský kongres za zahájený.

Nejdříve dovoluji si Vás upozornit, že Norský lyžařský svaz shledal němčinu jako nevhodnější jednacím řeč, a táži se, zda s tím všichni souhlasíte.“

Karl Roll podal pak krátký přehled o vývoji lyžování v Norsku a uvedl, že lyžování se rychle rozšířilo v mnohých zemích od r. 1890. Z toho vyplynula nutnost hromadné organizace s jednotnými pravidly pro soutěžící lyžaře. Uvedl body, které Norský lyžařský svaz navrhl na pořad dne:

1. představení se vyslaných zástupců,
2. ustavení mezinárodní lyžařské komise, která má vypracovat pravidla pro lyžařské soutěže,
3. pracovní náplň této komise,
4. složení komise a její rozsah,
5. schválení práce komise,

Pokračování na str. 10

František Donth vjíždí do cíle běhu na 50 km při kongresových závodech FIS na Novém Světě — Harrachově

60 LET FIS

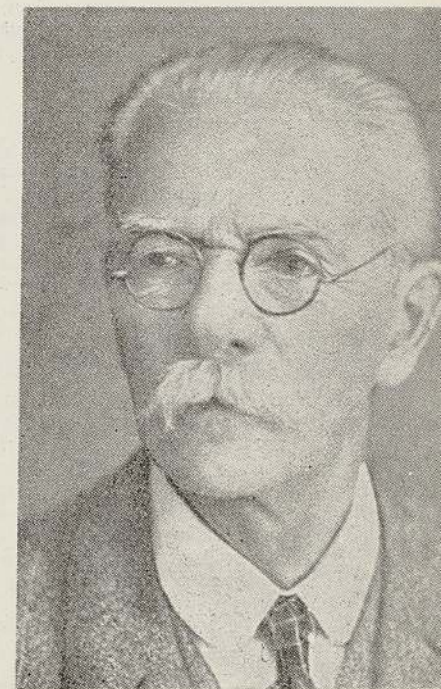

Seriálem obrázků doprovázíme text VI. Páče k šedesátinám FIS. Na prvním obrázku v hořené řadě plk. Ivar Holmquist, předseda FIS v době prvního tatranského šampionátu v roce 1935. Druhý snímek představuje „české účastníky závodu holmenkolského 1914“: Scheiner, Sir-Kučera a Jarolimek. Poslední v řadě je titulní stránka „Zimního sportu“ ke kongresu FIS v Praze 1923. Dole na prvním snímku z roku 1900 vidíme pionýry lyžařského sportu, ten ležící na zemi je dr. Rössler-Ořovský, dále dnešního předsedu FIS Marca Hodlera a zakladatele českého svazu lyžařů Jana Buchara.

ZIMNÍ SPORT

CONGRÈS INTERNATIONALE
DU SKI - 1923 -
PRAGUE

60 LET FIS

Pokračování ze str. 7

Již v jednání o bodě 1 byla řada rozporů. Rakousko navrhovalo, aby každá země měla 1 hlas. Delegát z Čech uplatňoval požadavek, aby Čechy rovněž měly 1 hlas. Dohoda o této věci byla po krátké diskusi předložena k hlasování. Všichni, vyjma Richardsona z Anglie, souhlasili s ustavením mezinárodní lyžařské komise.

Návrh Norského lyžařského svazu na stanovení pracovní náplně komise byl přijat bez diskuse s tímto obsahem:

- vypracovat pravidla pro mezinárodní lyžařské závody,
- pravidla pro účastníky závodů,
- pravidla pro rozhodčí,
- pravidla pro přemíování,
- normy pro skok,
- amatérská pravidla pro lyžaře,
- základy mezinárodní spolupráce.

Všichni zástupci souhlasili s tím, že by rozhodování v komisi, složené po jednom zástupci z každé země, bylo příliš složité a těžkopádné. Po krátké diskusi se delegáti usnesli, že komise bude složena ze tří členů. Usnesení bylo jednomyslné:

„Norský lyžařský svaz zvolí tříčlennou komisi, jež rozpracuje úkoly pro komisi. Sestavení komise ponechává se na vůli Norskému lyžařskému svazu. Návrh úkolů se vypracuje a rozešle všem zemím do 1. září.“

Zápis byl podepsán Karlem Rollem, J. S. Edströmem a A. Weberem. Karl Roll vřele poděkoval všem přítomným zástupcům tohoto pro historii lyžování tak důležitého kongresu.

BEZ STŘEDOEVROPANŮ

V březnu psal Norský lyžařský svaz do Švédska a žádal, aby jmenovali do komise zástupce a stejnou žádost adresoval středoevropským lyžařským svazům. Třetího reprezentanta mělo jmenovat Norsko. Švédsko sdělilo, že jmenovalo Carla Hellberga. Ale Středoevropský lyžařský svaz (tehdy jej tvořilo Německo, Rakousko a Švýcarsko), jenž byl pro Rudolfa Gomperze z Rakouska, oznámil, že Švýcarský lyžařský svaz rozhodně žádá, aby nebyl vyslán žádný zástupce ze střední Evropy, poněvadž žádný jednotlivec by nemohl uspokojivě hájit zájmy těchto zemí. Švýcarsko si kladlo podmínku, že se připojí ke komisi jen tehdy, nebude-li ve vedení nikdo ze střední Evropy. Norský lyžařský svaz přistoupil na to, aby z počátku byla vynechána střední Evropa. Jinak by se komise rozpadla. Jejím složení vypadalo takto:

- Johannes Dahl, Norsko — předseda,
Bjarne Nilssen, Norsko,
Carl Hellberg, Švédsko a
Carl Gröndahl, Norsko — tajemník.

PODLE RÖSSLERA-OŘOVSKÉHO

V našich starých zápisech a zejména pamětech J. Rösslera-Ořovského nacházíme třetí variantu:

„První impuls k založení mezinárodní lyžařské federace jsem přednesl v roce 1906 při cestě k tzv. Meziolympijským hrám v Aténách na palubě lodi Thalia. Při cestě českého olympijského družstva tam i zpět jsem navrhoval švédskému plukovníkovi G. V. Balckovi, aby se zahájily přípravné práce. Dále při tom byli J. S. Edström, kapitán Fich a někteří Norové. Tyto diskuse pokračovaly potom písemně. V roce 1908 při olympijských hrách jednání pokračovala. Hovořilo se o organizaci lyžování, mezinárodních lyžařských závodech atd. Jednání se tehdy zúčastnili kapitán Thompson (Velká Británie), pan Hallen (Norsko), několik Švýcarů, já za Čechy a novináři. Znamý švýcarský publicista a důstojník H. Tanner začal o těchto otázkách psát. V roce 1910 se sešel v Kristianii prvý lyžařský kongres...“

Vzhledem k tomu, že přímí účastníci této doby již nežijí a dochované písemné zprávy jsou rozporné, musíme na jasné stavení iniciátorů ještě počkat, až se věci podrobně prostudují. Ať již zásluha jednotlivých národních federací a funkcionářů na založení je větší či menší, zůstává faktem, že všichni vykonali záslužné dílo pro mezinárodní rozvoj lyžování. Českoslovenští delegáti patřili k aktivním a iniciativním funkcionářům ve FIS. I ve složitých podmínkách Rakousko-Uherska dokázali zachovat samostatnost Svazu lyžařů Království českého. Pro zajímavost si připomeňme vyprávění J. Rösslera-Ořovského z oné doby.

KORUNA ARGUMENTEM

„Jak bylo při kongresu, o tom obšírně vypravují protokoly, ale přec jen slyšte malou ukázkou z bojů o naši samostatnost. Bylo to na některém z prvých kongresů. Němci popírali naši samostatnost. Angličané byli o ní přesvědčeni. Jim stačil název „Kingdom of Bohemia“ v titulu našeho Svazu lyžeckého. Nordičtí delegáti byli trochu nedůvěřiví. Ukázali jsme jim v jakémsi anglickém dějepisném díle předklad z Palackého, že stavové čeští svobodnou volbou povolali Habsburky na královský trůn český, ukázali jsme, že máme svůj sněm, ukázali jsme jim reskript podepsaný císařem Franzem Josefem I., že uznává království České, a že se slavnostně zavazuje, že se dá korunovati. Pak teprve uvěřili, že jsme samostatným státem. Ale když opět Němci zviklali jejich víru, vytáhl Rössler z kapsy hrst korun a pětikorun a ukázal nápis „Franciscus Josephus, imperator Austriae, rex Bohemiae, Hungariae etc.“, a pak už uvěřili v samostatnost království Českého — deset let před tím, než jsme ji opět získali.“

NAŠE ZASTOUPENÍ VE FIS

V roce 1923 byl členem FIS J. Rössler-Ořovský, 1924 J. Synáček, 1926—1930 dr. J. Scheiner, 1930 až 1953 dr. J. Moser, 1963—1969 Vl. Václ a 1969 J. Mráz, ve sjezdové komisi FIS dr. O. Jelinek, doc. dr. E. Bogdál, J. Mráz a dr. D. Ferenci, ve skokanské komisi a v subkomisích arch. K. Jarolínek a M. Bělonožník (nyní i předseda subkomise pro můstky), v běžecké komisi Ing. J. Kandýba a Vl. Pácl (nyní předseda), v ženské komisi K. Lelková, komise závodu sdruženého Vl. Pácl, redakční komise J. Mráz a Vl. Pácl, subkomise pro klasifikaci sjezdových závodníků inž. Vl. Šimo a

v právní komisi dr. D. Ferenci. FIS má své 17-členné předsednictvo a 18 odborných komisí a subkomisí. Nejznámější vedoucí představitelé FIS: J. Dahl, R. Østgaard a H. Horn (Norsko), I. Holmqvist a S. Bergman (Švédsko) a M. Hodler (Švýcarsko).

PŘEHLED ZÁVODŮ

Velké mezinárodní závody FIS na našem území se konaly: v r. 1923 kongresové závody na Novém Světě a v Harrachově, 1925 II. mistrovství světa v Jánských Lázních, 1935 XII. mistrovství světa ve Vysokých Tatrách, 1949 Světové akademické hry ve Špindlerově Mlýně, 1964 Univerziáda tamtéž, v r. 1967 juniorské kritérium běhu žen a skoku v Harrachově, 1969 Světový pohár žen ve Vysokých Tatrách a 1970 XXVIII. mistrovství světa ve Vysokých Tatrách a kritérium juniorů ve sjezdových disciplínách ve Špindlerově Mlýně.

ZASEDÁNÍ FIS

V roce 1923 se konal v Praze VII. mezinárodní lyžařský kongres, 1966 kalendářní konference FIS v Praze, 1967 a 1969 zasedání běžecké komise žen v Harrachově a ve Vysokých Tatrách a 1970 zasedání předsednictva FIS, skokanské komise a subkomise pro můstky, závodu sdruženého, běžecké komise mužů i žen a kurs rozhodčích FIS.

Podíváme-li se takto na náš přínos k práci FIS za uplynulých 60 let, pak můžeme být spokojeni a můžeme se s optimismem dívat do budoucnosti.

JAK JSOU SILNÍ

Dnešní přehled o počtu organizovaných lyžařů ve 20 největších lyžařských zemích:

SSSR	6 993 190
Francie	461 645
Švédsko	336 144
NSR	260 000
Finsko	209 303
Norsko	104 342
USA	94 543
Rakousko	88 338
Španělsko	85 000
Itálie	68 930
Švýcarsko	68 921
Kanada	60 000
Velká Británie	60 000
ČSSR	48 317
Japonsko	45 000
Polsko	28 500
NDR	27 153
Maďarsko	26 372
Jugoslávie	20 126
Rumunsko	18 200

Pozdrav československým lyžařům

 G. Olander
 S. Solander
 A. Wikström
 Toni Gustavsson-Rönnlund
 Sisse Bergman
 B. Kjällström
 S. Uherström
 Mora-Nisse
 S. Rund
 Marc Hodler

60 let SSF

Při nedávných oslavách 60 let Švédského lyžařského svazu poslali účastníci slavnostní schůze pozdrav našim lyžařům. Naleznete mezi nimi postavy opravdu historické a i nejvyšší představitele FIS. G. Olander (trenér), S. Solander, A. Wikström, Toni Gustavsson-Rönnlund, Sisse Bergman, B. Kjällström (místopředseda FIS), S. Uherström, Mora-Nisse, S. Rund a Marc Hodler (předseda FIS).

Na startu štafet 1969

Co souvisí s XXVIII. mistrovstvím světa v běhu na lyžích

VLADIMÍR PÁCL, předseda běžecké komise FIS

Jak je všeobecně známo, sjednotili se lyžaři na XXVI. kongresu FIS 1967 v Aténách na jednání o označování mistrovství světa. Tak byly zahrnuty pod jeden název výsledky zimních olympijských her (1924—1968), Rendez-vous FIS (1925—1927) a závodů FIS (1929 až 1938). První mistrovství světa se tedy konalo v roce 1924 v Chamonijské jako součást zimních olympijských her. Chceme-li pochopit správně vznik, musíme se vrátit ještě o mnoho let zpět. K této problematice se vrátíme později.

Ve Vysokých Tatrách to bude pouze 50 km, které se poběží po dvacátosmém, 18 km, resp. 15 km po dvacátéšedmém (v roce 1926 na mistrovství světa se jelo místo 18 km—30 km), 30 km bude po desáté a štafeta 4×10 km po devatenácté. Ženy mají historii kratší. Poprvé se běželo 10 km v roce 1952 a v Tatrách to bude tedy podesáté. Dále 5 km popáté a štafeta 3×5 km po deváté.

FINSKO V ČELE

Zajímavý přehled o výkonnosti dává hodnocení národů, hodnotíme-li výsledky na prvních 6 místech počtem bodů 7 — 5 — 4 — 3 — 2 — 1. U mužů jsou nejúspěšnějším národem Finové s 545 body (11krát jako nejlepší běžci z 27 mistrovství), na druhém místě jsou Švédové se 492 body (8krát nejlepší), dále Norové 384 body (7krát nejlepší), SSSR 114 body (jednou nejlepší), ČSSR — výkony před válkou 66 b. (jednou nejlepší v r. 1925 v Janských

Lázních), Itálie 53 b., Německo do roku 1939 získalo 25 b., Francie 11, Rakousko 9 atd.

NOROVÉ NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ

Při stejném hodnocení jednotlivců byli nejúspěšnější **Norové** — J. Grøttungsbraaten, O. Hagen, L. Bergendahl, H. Brenden, H. Grønningen, O. Ellefsaeter, **Švédové** — S. Utterström, G. Eriksson, N.

Karlsson (Mora-Nisse), S. Jernberg, A. Rönnlund, **Finové** — V. Saarinen (šéftrenér finských běžců — zemřel na podzim r. 1969), P. Niemi, K. Karppinen, J. Kurrikala, V. Hakulinen, E. Mäntyranta, K. Laurila, **SSSR** — P. Kolčín, Vl. Kuzin, F. Těrentěv, z našich závodníků pak Fr. Donth (1925 a 1927).

Bez zajímavosti není ani počet startujících. Zpočátku nebyly přihlášky na mistrovství světa limitovány, a tak se mohl přihlásit libovolný počet. Toho především využívali domácí závodníci. Například na II. MS v roce 1925 v Janských Lázních na 18 km startovalo 37 zahraničních a 103 domácích závodníků.

O růstu výkonnosti mužů svědčí následující tabulka (A — počet startujících národů, B — průměrná rychlost na 1 km, C — rozdíl mezi prvním a desátým, D — rozdíl mezi prvním a pětadvacátým závodníkem):

Přehled o růstu výkonnosti mužů

	A	B	C	D
1924	41/12	4:08.3	5:58.0	25:10.0
1936	75/22	4:08.4	4:23.0	9:10.0
1954	119/18	3:47.7	2:01.0	3:37.0
1968	74/24	3:11.6	1:18.9	2:59.9

Přehled o růstu výkonnosti žen

	A	B	C	D
1952	20/8	4:10.0	3:57.0	13:16.0
1962	37/11	3:58.8	3:13.5	6:10.8
1968	34/11	3:40.6	2:23.1	4:13.4

Mistrovství světa v běžeckých disciplínách žen má kratší historii, nicméně bohatou. Nejúspěšnějším národním celkem jsou běžkyně SSSR, které dosáhly 227 bodů (sedmkrát z 9 mistrovství byly nejlepší); následují běžkyně Finska s 91 b. (jednou nejlepší), Švédska 78 b. (jednou nejlepší), Norska 26 b., Polska 11 b., NDR 9 b., ČSSR 7 b. a Bulharska 5 b.

Nejúspěšnější běžkyně všech dob mají nejvíce v SSSR — L. Kozyrevová, R. Jerošinová, A. Kolčinová, M. Gusakovová, J. Bojarskich, E. Měkšilová, Finsko — S. Rantanenová, M. Hietamies, M. Lehtonenová, Švédsko — S. Edströmová, B. Martinssonová, T. Gustavssonová, Norsko — B. Mördreová.

Běh je nejstarší lyžařská disciplína. Za první novodobé běžecké závody se pokládají v roce 1843 v Tromsø v Norsku. Další významné závody se konaly v roce 1867 v Kristianii, kde na startovní listině kromě jmen závodníků byly pokyny pro rozhodčí a diváky. Od roku 1879 začínají Husebyrennene — předchůdce Holmenkollrennene (od roku 1892). To vše se konalo v Norsku. V roce 1901 zakládají Švédové tzv. Nordické hry a v r. 1904 vznikají další Nordické hry v Mürrzuschlagu (Rakousko); oba tyto podniky možno pokládat za předchůdce zimních olympijských her. Ke konci minulého století se tratě ustálily na 18 km a 50 km. Sportovní běh na lyžích se v této době rozšířil ze Skandinávie na území dnešního SSSR, střední Evropy, do Alp a Severní Ameriky. Tehdy běžecké tratě podle dnešních měřítek neexistovaly. Jelo se terénem předem určenými místy. Tehdejší trénink sestával z tvrdé fyzické práce, z běhu terénem a z gymnastiky.

První významný zvrat nastal po olympijských hrách v roce 1924 v Chamonix. Postupně se zkvatňovalo vybavení běžecké, vosky, trénink, rostl počet mezinárodních závodů atd. Péče o běžecké tratě nebyla zvláště velká. Technika běhu se podstatně zlepšila. Olympijské hry a mistrovství světa byly vcelku pobídkou k všestranné péči o rozvoj běhu mužů. Závody žen se sice také konaly od začátku století, ale spíše jako doplňková záležitost, bez systematické péče.

V roce 1924 byl založen dnes jeden z nejpobulárnějších běhů — Vasaloppet. V této době vznikla kromě Holmenkollen řada tradičních závodů — Švédské hry, Lahiti, závody v Harrachově (tzv. kongresové), v Novém Městě na Moravě, v Rakousku, v Německu, Itálii a jinde.

Grøttumsbraaten, jeden z nejúspěšnějších závodníků éry klasického lyžování

POVÁLEČNÝ ROZVOJ

Po druhé světové válce, zejména od MS 1954 ve Falunu (Švédsko), můžeme hovořit o začátku moderní koncepce běžeckých disciplín. Trénink je veden školenými trenéry na vědeckých základech, pod kontrolou lékařů. Lyže, boty a vázání jsou dnes maximálně vylehčeny. Syntetické vosky dovolují optimální skluz apod. Běžecké tratě jsou promyšlené, budované tak, aby dovolily dobrý odraz nohou i holi, fyziologické rozložení sil, maximální využití techniky atd. V roce 1964 byly v principu přijaty naše zásady a koncepce pro výstavbu běžeckých tratí. Počet běžeckých závodů se tak rozšířil, že nastává boj o získání nejlepších závodníků, aby startovali na všech mezinárodních závodech, což je nemožné. V zimě 1969/70 je v kalendáři FIS pro běžecké 82, pro běžkyně 55 a pro juniory 18 závodů. Rychle se rozvíjí běh i u žen a mezi juniory, což je potěšitelné.

Tento značný rozvoj si vyžádal, aby práce v Mezinárodní lyžařské federaci se specializovala, a tak v roce 1946 byla založena běžecká komise FIS. Prvním předsedou byl v letech 1946—1961 Sigge Bergman ze Švédska, druhým v letech 1961—1969 Knut Kors-

vold z Norska. Když jsem byl zvolen jako třetí předseda, napsal jsem do FIS Bulletinu několik poznámek o běhu na lyžích ve světě:

1. Nejúspěšnějšími běžeckými národy jsou Norové, Švédové, Finové a SSSR. Za nimi je řada národů, kde se jednotlivci proboujávají mezi nejlepší, jako Italové, běžci NDR, NSR, Švýcaři a částečně Poláci a my. Potěšitelný je zvyšující se zájem o běh na lyžích v netradičních zemích jako Španělsko, USA, Kanada, Bulharsko, Turecko, Japonsko atd.

2. Do roku 1971 je nutné přehodnotit pravidla běžeckých závodů, aby odpovídala současným úkolům.

3. Pozornost je třeba věnovat upřesnění koncepcí běžeckých tratí a jejich značení.

4. Bude se diskutovat o možnostech zavedení Světového poháru i v běžeckých disciplínách.

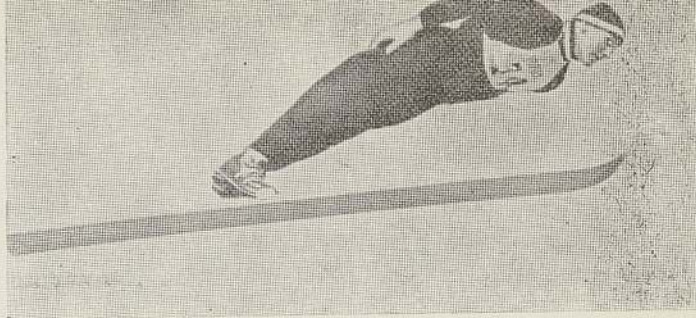
5. Další podporu a péči si zasluhují juniorské soutěže. Úspěchy mistrovství Evropy juniorů dávají naději, že i na jiných kontinentech vzniknou podobné soutěže.

6. Ukazuje se potřeba i nutnost organizovat mezinárodní semináře pro trenéry a instruktory běhu na lyžích.

7. Velkou radost máme ze značného rozvoje masových běhů i na dlouhé vzdálenosti, jako jsou např. ve Švédsku, Finsku, SSSR, ČSSR, NSR a začínající péče o běh na lyžích v masovém měřítku v alpských zemích a velkých lyžařských střediscích.

O těchto a jiných problémech se bude široce diskutovat na zasedání běžecké komise FIS ve Vysokých Tatrách v únoru 1970.

Podíváme-li se zpět na úlohu českých a slovenských běžců, trenérů, technických pracovníků a rozhodčích běhu na lyžích, pak můžeme s hrstí konstatovat, že se udělal velký kus práce. Dobré výsledky, občas s jednotlivými výkony světové úrovně, dobře organizované národní i mezinárodní závody, předávání zkušeností včetně obohacení mezinárodních pravidel a předpisů, to jsou fakta a skutky, jimiž se řadíme mezi země, s nimiž se ve světě počítá. Dovolte mi, abych zde poděkoval všem známým i neznámým jedincům, na jejichž práci a zkušenostech jsou založeny i úspěchy na mezinárodním poli a naše práce ve FIS.

Björn Wirkola v stylovém provedení skoku roku 1969

Karel Koldovský v „nejkrásnějším skoku dne“ na rozřadovacích závodech pro Chamonix 1924 na Zvičíně

VÝVOJ

vrcholných skokanských soutěží

Blížící se Mistrovství světa ve Vysokých Tatrách budou již dvacátým osmým měřením sil nejlepších skokanů na lyžích. Bude jistě zajímavé, když při této příležitosti připomeneme vývoj této světové soutěže a podíl našich závodníků mezi nejlepšími šesti.

Historie začíná v roce 1924, kdy byly první Zimní olympijské hry v Chamonix ve Francii. Lyžařské soutěže se tehdy skládaly pouze ze 4 závodů (běh na 18 km, 50 km, skok a závod sdružený). Tedy skok byl zařazen do prvopočátku. V dalších letech každoročně probíhaly tzv. „Rendez-vous Races“ (setkání) a to v r. 1925 Janské Lázně (Československo), 1926 Lahti (Finsko), 1927 Cortina (Itálie). V roce 1928 byly druhé ZOH ve Sv. Mořici (Švýcarsko). Od roku 1929 se tato „setkání“ nazývala závody FIS. (1929 Zakopané — Polsko, 1930 Oslo — Norsko, 1931 Oberhof — Německo.) Třetí ZOH se konaly v Lake Placid v USA v roce 1932. V roce 1933 byly závody FIS v Innsbrucku (Rakousko), v r. 1934 v Solleftea (Švédsko), v r. 1935 na Štrbském plese ve Vysokých Tatrách. Čtvrté ZOH se odehrávaly v Garmisch-Partenkirchen (Německo) v roce 1936. Od roku 1937 byl oficiálně zaveden název „Mistrovství světa“. Bylo to již čtrnácté měření sil nejlepších skokanů světa, které se konalo opět ve francouzském Chamonix. Druhé MS bylo v roce 1938 v Lahti (Finsko), třetí MS v r. 1939 v Zakopaném (Polsko)

a pak druhá světová válka přerušila plynulý řetěz vrcholných lyžařských soutěží na plných 8 let.

První poválečná vrcholná soutěž byla v roce 1948 a to pátá ZOH ve Sv. Mořici (Švýcarsko). Od této doby se MS koná vždy za dva roky a to jednou jako samostatná soutěž a podruhé v rámci ZOH. V roce 1950 je MS v Lake Placid (USA), v roce 1952 šesté ZOH v Oslo (Norsko), 1954 MS ve Falunu (Švédsko), 1955 sedmé ZOH v Cortině (Itálie), 1958 MS v Lahti (Finsko), 1960 osmé ZOH ve Squaw Valley (USA), 1962 MS v Zakopaném (Polsko), 1964 deváté ZOH v Innsbrucku (Rakousko), 1966 MS v Oslo (Norsko), 1968 desáté ZOH v Grenoble (Francie). Z toho vyplývá, že v roce 1970 ve Vysokých Tatrách uspořádáme jubilejní patnáctý ročník oficiálních Mistrovství světa.

Při MS 1962 v Zakopaném (Polsko) byl závod ve skoku na lyžích poprvé uspořádán na dvou můstcích — normálním a velkém. Od této doby skokani bojují vždy o dva tituly. Skokanská komise FIS se snaží prosadit rozšíření programu MS o závod družstev ve skoku. (Při MS 1970 ve Vy-

sokých Tatrách bude již podruhé provedena zkouška této soutěže.) Dále se domáhají skokani a trenéři zařazení MS v letech na lyžích. Skokanská komise FIS již jednou předložila tento návrh kongresu FIS, kde však nebyla získána potřebná dvoutřetinová většina hlasů. Při posledním kongresu FIS v Barcelóně nebyl návrh předložen, protože kongres řešil především otázky statutu FIS a ne pravidel a pak také proto, že ve skokanské komisi se stavěli proti tomuto návrhu skandinávské země a i když v komisi byla většina pro zavedení MS v letech na lyžích, prohlásili, že na kongresu vystoupí proti. V tomto případě nebyla žádná naděje na kladný výsledek hlasování, a proto byl návrh stažen z pořadu s tím, že bude předložen na příštím kongresu.

Umístění prvních šesti závodníků na vrcholných skokanských soutěžích

I když nelze dobře srovnávat výsledky jednotlivých soutěží, neboť na prvních „setkáních“ nestartovali všichni nejlepší a na pozdějších závodech FIS nebyla omezena účast jednotlivých států a v pozdější době na MS a ZOH byly povoleny různé počty startujících, až se nakonec ustálil pří-

puštný počet z každého státu na 4 závodníky jak při MS tak i při ZOH, přece jen níže uvedená tabulka dává zajímavý přehled o skokanské síle jednotlivých národů. Naše umístění na 3. místě je skutečně velmi pěkné. Norsko

se svými 77 místy (1.—6. místo) je nedostizitelné. Nynější dobrý kurs našich skokanů dává naději i na další zlepšení v dlouhodobém žebříčku.

2. H. Beck NOR
3. K. Wahlberg NOR
4. S. Eriksson SWE
5. C. Oimen USA
6. F. Kaufmann SUI

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK

10. 1933 AUT Innsbruck FIS:

1. M. Reymond SUI
2. R. Purkert TCH
3. S. Eriksson SWE
4. H. Ostler GER
5. G. Müller GER
6. J. Gumpold AUT

11. 1934 SWE Solleftea FIS:

1. K. Johansson NOR
2. A. Hovde NOR
3. S. Eriksson SWE
4. L. Valonen FIN
5. O. Wikén SWE
6. T. Edin NOR

12. 1935 TCH Vysoké Tatry FIS:

1. B. Ruud NOR
2. R. Andersen NOR
3. A. Andersen NOR
4. S. Marusz POL
5. Th. Gundersen NOR
6. S. Johansson SWE

13. 1936 GER Garmisch Partenkirchen IV. ZOH:

1. B. Ruud NOR
2. S. Eriksson SWE
3. R. Andersen NOR
4. K. Wahlberg NOR
5. S. Marusz POL
6. L. Valonen FIN

14. 1937 FRA Chamonix MS:

1. B. Ruud NOR
2. R. Andersen NOR
3. S. Solid NOR
4. S. Haanes NOR
5. J. Bradl AUT
6. P. Krauss GER

15. 1938 FIN Lahti MS:

1. A. Ruud NOR
2. S. Marusz POL
3. H. Myhra NOR
4. J. Bradl AUT
5. R. Andersen NOR
6. A. Kongsgaard NOR

16. 1939 POL Zakopané MS:

1. J. Bradl GER
2. B. Ruud NOR
3. A. Kongsgaard NOR
4. S. Selanger SWE
5. S. Marusz POL
6. H. Myhra NOR

17. 1948 SUI St. Moritz V. ZOH:

1. P. Hugstedt NOR
2. B. Ruud NOR
3. T. Schjelderup NOR
4. M. Pietikäinen FIN
5. G. Wren USA
6. L. Laakso FIN

Poř. stát	místa						Celkem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
1. Norsko	19	14	15	10	10	9	77
2. Finsko	4	5	2	3	2	3	19
3. Československo	2	3	2	4	2	—	13
4. Německo	2	—	1	5	2	3	13
5. Švédsko	1	2	7	3	6	3	12
6. NDR	1	1	2	2	2	1	9
7. SSSR	1	1	—	1	1	3	7
8. Švýcarsko	1	1	—	1	—	3	6
9. Polsko	—	2	—	1	2	1	6
10. Rakousko	—	1	2	1	1	2	7
11. USA	—	—	—	1	2	2	5
12. Japonsko	—	1	—	—	—	—	1
13. Itálie	—	—	—	—	—	1	1
	31	31	31	32	30	31	186

1. 1924 FRA Chamonix I. ZOH:

1. T. Thams NOR
2. N. Bonna NOR
3. Th. Haug NOR
4. A. Haugen USA
5. E. Landvik NOR
6. A. H. Nilsson SWE

2. 1925 TCH Jánké Lázně

R. v. R.:
1. W. Dick TCH
2. H. Ljungmann NOR
3. F. Wende TCH
4. O. Schrimpel TCH
5. A. Berger TCH
6. S. Lauener SUI

3. 1926 FIN Lahti R. v. R.:

1. T. Thams NOR
2. O. Aasen NOR
3. G. Österholt NOR
4. J. Gröttumsbraaten NOR
5. Y. Kivivirta FIN
6. L. Högvold NOR

4. 1927 ITA Cortina d'Amp.

R. v. R.:
1. T. Edman SWE
2. W. Dick TCH
3. B. Carlsson SWE
4. E. Feuz SUI
5. F. Wende TCH
6. V. Venzi ITA

5. 1928 SUI St. Moritz II. ZOH:

1. A. Andersen NOR
2. S. Ruud NOR
3. R. Purkert TCH
4. A. H. Nilsson SWE
5. S. Lundgren SWE
6. R. Monsen USA

6. 1929 POL Zakopané FIS:

1. S. Ruud NOR
2. K. Johansson NOR
3. H. Kleppen NOR
4. L. Kratzer GER
5. H. Vinjarengen NOR
6. A. Busterud NOR

7. 1930 NOR Oslo FIS:

1. G. Andersen NOR
2. R. Andersen NOR
3. S. Ruud NOR
4. E. Nöckleby NOR
5. E. Rylander SWE
6. O. Ulland NOR

8. 1931 GER Oberhof FIS:

1. B. Ruud NOR
2. F. Kaufmann SUI
3. S. Eriksson SWE
4. R. Andersen NOR
5. K. Wahlberg NOR
6. S. Ruud NOR

9. 1932 USA Lake Placid III. ZOH:

1. B. Ruud NOR

18. 1950 USA Lake Placid MS:

1. H. Björnstad	NOR
2. T. Lindgren	SWE
3. A. Bergmann	NOR
4. Chr. Mohn	NOR
5. T. Falkanger	NOR
6. A. Devlin	USA

5. P. Lesser	DDR
6. A. Laciak	POL

Normální můstek 70 m:

1. T. Engan	NOR
2. A. Laciak	POL
3. H. Recknagel	DDR
4. H. Silvennoinen	FIN
5. K. Cakadze	SOV
6. V. Kürth	DDR

Normální můstek 70 m:

1. J. Raška	TCH
2. R. Bachler	AUT
3. B. Preiml	AUT
4. B. Wirkola	NOR
5. T. Mattila	FIN
6. A. Žeglanov	SOV

19. 1952 NOR Oslo VI. ZOH:

1. A. Bergmann	NOR
2. T. Falkanger	NOR
3. K. Holmström	SWE
4. T. Brutscher	GER
5. H. Naes	NOR
6. A. Hoel	NOR

25. 1964 AUT Innsbruck

IX. ZOH:

Velký můstek 90 m:

1. T. Engan	NOR
2. V. Kankkonen	FIN
3. T. Brandtzaeg	NOR
4. D. Bokeloh	GER
5. K. Sjöberg	SWE
6. A. Ivanikov	SOV

Normální můstek 70 m:

1. V. Kankkonen	FIN
2. T. Engan	NOR
3. T. Brandtzaeg	NOR
4. J. Matouš	TCH
5. P. Neuendorf	GER
6. H. Recknagel	GER

20. 1954 SWE Falun MS:

1. M. Pietikäinen	FIN
2. V. Heinonen	FIN
3. B. Östman	SWE
4. K. Knarvik	NOR
5. E. Styf	SWE
6. T. Falkanger	NOR

21. 1956 ITA Cortina VII. ZOH:

1. A. Hyvärinen	FIN
2. A. Kallakorpi	FIN
3. H. Glass	GER
4. M. Bolkart	GER
5. S. Pettersson	SWE
6. A. Daescher	SUI

22. 1958 FIN Lahti MS:

1. Kärkinen	FIN
2. E. Hyytiä	FIN
3. H. Recknagel	DDR
4. H. Glass	DDR
5. A. Osnes	NOR
6. A. Immonen	FIN

23. 1960 USA Squaw Valley VIII. ZOH:

1. H. Recknagel	GER
2. N. Halonen	FIN
3. O. Leodolter	AUT
4. N. Kamenskij	SOV
5. T. Yggeseth	NOR
6. M. Bolkart	GER

24. 1962 POL Zakopané MS:

Velký můstek 90 m:

1. H. Recknagel	DDR
2. N. Kamenskij	SOV
3. N. Halonen	FIN
4. T. Engan	NOR

26. 1966 NOR Oslo MS:

Velký můstek 90 m:

1. B. Wirkola	NOR
2. T. Fudžisawa	JPN
3. K. Sjöberg	SWE
4. J. Raška	TCH
5. Chr. Selbekk	NOR
6. K. Cakadze	SOV

Normální můstek 70 m:

1. B. Wirkola	NOR
2. D. Neuendorf	DDR
3. P. Lukkariniemi	FIN
4. J. Raška	TCH
5. V. Kürth	DDR
6. K. Sjöberg	SWE

27. 1968 FRA Grenoble X. ZOH:

Velký můstek 90 m:

1. V. Bělousov	SOV
2. J. Raška	TCH
3. L. Grini	NOR
4. M. Queck	DDR
5. B. Tomtum	NOR
6. R. Bachler	AUT

TOMÁŠ KUČERA

LYŽAŘSTVÍ

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: M. Beran, M. Chlouba, dr. Kulháněk, J. Leiss, B. Tvrzník a M. Vrbičan. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází měsíčně. Vytiskla Stráž, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 2,50 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 15. prosince 1969.

ROČNÍK 56

ČÍSLO 1

la vie au grand air ..

11 heures

...12 heures

....12 h. 30

....13 heures

...14 heures 30

...15 heures

moi aussi
... j'adore
le ski!

.....16 heures

.....17 heures

.....18 heures

Jacques
Charmoz

Opět francouzský kreslíř Jacques Charmoz, tentokrát ve vtipné revokaci života na čerstvém horském vzduchu, tak jak jej vyznávají někteří zajičkové i vznešené ski ladyes. Protože takovými dcerami lyži se nehonosi jen Francie, ale i naše země, přetiskujeme Charmozovy kresby. Údaje pod obrázky označují hodiny dne, a vyznání slečny, když bylo 18 hodin, znělo: „Já také vášnivě miluji lyže!“

lyžařství

ROČNÍK 56 DUBEN 1970 KČS 7,50 2-3-4

START CIEL

LONGINES

58

21

President republiky arm. gen. Ludvík Svoboda při slavnostním projevu

Tatry v slunci a slávě

NEJKRÁSNĚJŠÍ MISTROVSTVÍ SVĚTA ZAHÁJENO za přítomnosti presidenta republiky, arm. gen. L. Svobody

Clověku nebývá dopřáno tak často být přímým svědkem velkých událostí. Byl jsem, společně se šedesáti tisíci ostatních, přítomen jedné a ta se mi zafixovala do paměti jako něco, co snad nikdy z ní nevymizí. Byla to ona památná sobota 14. února 1970 na lyžařském stadiónu v Mlýnické dolině, kdy se po rocích vzrušených, vyčerpávajících příprav dal do pohybu 28. světový šampionát v klasických lyžařských disciplínách: Vysoké Tatry 1970!

Velikost chvíle zdůrazňovala přítomnost vládní a stranické delegace v čele s presidentem republiky arm. generálem Ludvíkem Svobodou a prvním tajemníkem ÚV KSČ dr. Gustavem Husákem. Jejímí členy byli dále: předseda Federálního shromáždění dr. D. Hanes, předseda vlády ČSSR dr. L. Štrougal, první tajemník ÚV KSČ dr. J. Lenárt, předsedové

vlád ČSR a SSR J. Korčák a prof. dr. P. Colotka a vedoucí tajemník východoslovenského KV KSS Ján Púřč. Myslím, že se ještě žádný sportovní podnik na území naší vlasti nemohl pochlubit tak mimořádnou pozorností prominentních politických osobností naší společnosti, jako tomu bylo zde.

O mistrovskou reži zahajovací-

ho ceremoniálu se pak postarala příroda a generální osvětlovač nahoře v oblacích — slunce, celý předcházející týden zahalené do závoju mraků a sněhových vloček, neustále zasypávajících nejkrásnější koutek naší země. Když jsme si je nejvíce přáli, přišlo; jakoby vědělo, že dílo, tvořené z lásky a obětavosti, musí zazářit. A tak když do paty stadiónu nastupovali reprezentanti 25 zemí, vedení Austrálií a uzavírání nadšeně pozdravovanou delegací ČSSR, dívaly se shůry na lidské rendezvous přátelství, ušlechtilých sportovních myšlenek a mírové pohody krásné tatarské velehory jako kulisa, jakou mohou stvořit jen

málokteré kopečky na svete. Vlevo Solisko s pokračujúcimi vrcholky Satanů, podmanivý uzáver Mlýnskej doliny s rozložitým podstavcom Štrbského štítu, däl napravo Patrie a tam vzadu se dotýkaly azurového nebe vznešené siluety Velké Vysoké a Českého štítu. Byl to úchvatný pohled...

To už stály na doskočistých obou mústků seřazeny hosteky v modrých kožíšcích, rozestavili se tam organizátoři, muži technických štábů a kolem tribun se prezentoval podtatranský folklór v nejrazovitejších krojích. Zaznívají tóny naší hymny a na stožár letí naše státní vlajka a vlajka FIS. Hymnu interpretuje sbor Slovenského ľudového a umelckého kolektivu v harmonizaci tak čistě a muzikantsky tvůrčí, že se až dech zastavuje. Nikdy před tím jsem neslyšel našim národům tak nejdražší píseň zazpívat s takovou povznášející umelckou i obsahovou silou. Když sborový zpěv SLUKU vzdával hold té naší krásné zemi slovy hymny "... zemský ráj to na pohled", slévala se alegorie písně se skutečností. Bylo mi, jako bych naslouchal nejčistěmu vyznání srdcí v chrámu přírody. Bránili jsme se marne pohnutí i slzám, jež se draly do očí. N-dokázali jsme to! Při hymně ani později, kdy se na stadión snášela píseň „Hoj, vlast moja“ — tak drahá všem Slovákům, která ještě před několika roky musela zůstatat nemá. To byly nezapomenutelné chvíle.

K mikrofonu přistoupil nejdříve předseda organizačního výboru MS inž. Jozef Lukáč. Z jeho projevu vyjímáme:

„Majstrovstvá sveta v lyžování sa uskutočňujú na jednom z najkrajších miest našej vlasti. Tento významný okamih je skutočným sviatkom československých športovcov — lyžiarov, by aj celého československého ľudu. Ani si nevieme predstaviť krajší dar k 60. výročiu založenj Medzinárodnej lyžiarskej federacie — FIS, ako je usporadanie majstrovstiev sveta v tomto pr krasnom športe. Význam majstrovstiev umocňuje ještě tá skutečnost, že sa konajú v roku, v ktorom oslavujeme 25. výročia oslobodenie ČSSR slávnou Sovietskou armádou. Uplynulo štvrtstoročie od okamihu, keď oblasť pod leg ndárnym Krivánom dýchala už slobodne. Od tohto obdobia píše sa už nová história. Vysoké Tatry z roka na rok krás-

Inž. Jozef LUKAČ

Projev presidenta republiky LUDVÍKA SVOBODY

Vážení přátelé, milí hosté!

Jsem rád, že vás mohu pozdravit u příležitosti zahájení mistrovství světa v lyžování v klasických disciplínách. Srdečně zdravím hlavně vás, kteří jste k nám přijeli z 25 států celého světa.

V Československu máme rádi sport a vážíme si sportovní zdatnosti. Ceníme si sportovní soutěže, která přispívá k rozvíjení a upevnování dobrých lidských vlastností i přátelských vztahů. Vede — hlavně mladé lidi — k houževnatosti, k úsilí překonávat sami sebe, dosahovat vrcholných výsledků a vítězit. Zároveň však vychovává i k odpovědnosti, solidaritě a vzájemné úctě. Sportu si vážíme též proto, že sblíží národy. Přátelství športovců přesahuje hranice států a kontinentů. Sport potřebuje pro svůj rozvoj mír a přátelství mezi národy. Sama idea sportovního boje je vyjádřením mírového soupeření a soutěže. Je proto pochopitelné, že naše socialistická republika a její lid i v tomto duchu a smyslu uvítali u nás letošní mistrovství světa.

Těší mě, že se koná v krásném

nejú a překvitajú a stávají sa postupne československým zimným strediskom.

Dovolte, vážení přítomní, aby som sa pri tejto milej príležitosti zahájenia majstrovstiev sveta vo Vysokých Tatrách podakoval predovšetkým stranickým a vládnym orgánom za ich mimoriadne pochopenie a pomoc pri realizácii výstavby Vysokých Tatier a organizačnému zabezpečeniu majstrovstiev sveta. Mám nesmiernou radosť z toho, že toto dielo ľudských rúk a umu bude slúžiť nielen športovcom Československej socialistickej republiky, ale športovcom celého sveta. Takto sa naplní šlachetná myšlienka športom upevňovať mier a priateľstvo medzi všetkými národmi sveta. Buďte nám ešte raz vítaní a cíťte sa u nás dobre.“

V závěru svého projevu požádal předseda organizačního výboru inž. J. Lukáč presidenta republiky armádního generála Ludvíka Svobodu, aby se ujal slova.

prostředí našich Vysokých Tater. Vzpomínám na dobu před 25 lety. Tehdy tu hřměly kanóny. Koncem ledna Sovětská armáda za účasti Československé armády přinesla svobodu a mír.

A dnes se tu scházíme v radostném vzruchu závodů v tomto novém sportovním areálu. Byl vybudován s velkou péčí, odvahou a vkusem. Myslím, že již dnes můžeme projektantům, stavitelům a všem, kteří se na tomto díle podíleli, upřímně poděkovat a blahopřát. Věříme, že nové sportovní zařízení bude dobrým prostředím pro toto mistrovství světa a trvalou základnou nejen našich, ale i zahraničních lyžařů.

Upřímně si přejeme, aby se mistrovství světa v lyžování v klasických disciplínách vydařilo. Přejí proto zejména vám, účastníkům mistrovství světa, mnoho radosti a spokojenosti z dobrých sportovních výkonů, mnoho úspěchů v soutěžích a pevné zdraví.

Nechť se mistrovství světa ve Vysokých Tatrách stane střetnutím vzájemného porozumění, míru a přátelství!

Po projevu presidenta republiky nastala příležitost pro Marca Hodlera, presidenta Mezinárodní lyžařské federace, který přijel do Vysokých Tater zvláštním letadlem. Jeho slova byla řečnickým a jazykovým cvičením par excellence. Nejdříve hovořil anglicky, pak francouzsky, německy, švédsky, rusky a nakonec slovensky. Jeho myšlenky vyznávaly ve všech jazykových mutacích povinnost českého sportovního boje a vzdávaly hold velmi dobře připravenému šampionátu v organizačních polích a krásnému lyžařskému stadiónu, jenž může být zdrojem inspirace pro celý svět. Pak přišla

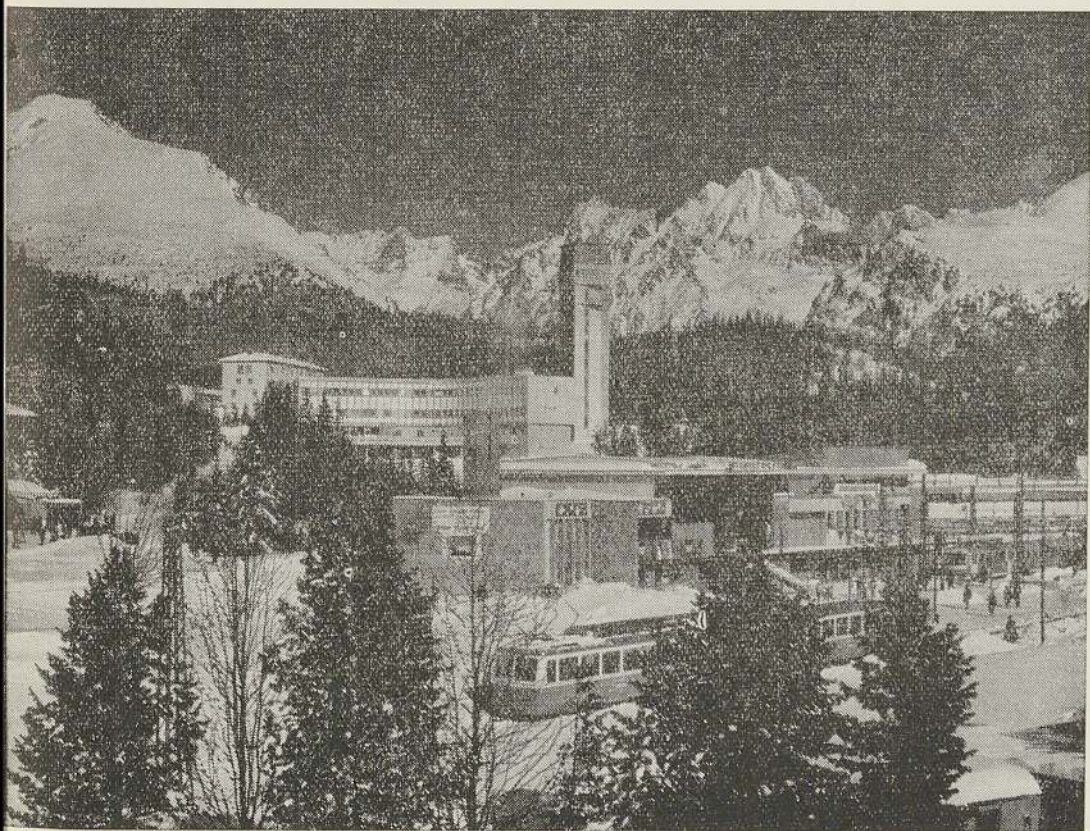
chvilka pro onu známou, ale přesto vždycky vzrušující formuiku: „Považují světový šampionát v klasickém lyžování — Vysoké Tatry 1970 — za zahájený.“

A mistrovství světa se dává do pohybu. Devět velkých dnů dostalo zelenou. K mikrofonu přistupuje čs. reprezentant Jiří Raška a jménem všech závodníků pronáší slavnostní slib. Plocha doskočiště se uvolňuje, delegace dvaceti pěti států odcházejí, pozdravovány diváky. Odcházejí, aby se vrátily, splňující to, proč do Tater přišly z celého světa. Soutěže začínají...

JIŘÍ NEJEDLO

Toto jsou slova Sigge Bergmanna, sympatického Švéda, generálního tajemníka Mezinárodní lyžařské federace po zahajovací slavnosti na lyžařském stadiónu: „Československo by si zasloužilo zlatou medaili za přípravu a zahájení šampionátu. Viděl jsem skutečně hodně světových mistrovství i olympijských soutěží toho druhu, ale mohu prohlásit, že jsem dosud nikde nezažil tak perfektní organizaci jako u vás v Tatrách. Byla to fantastická propaganda lyžařského sportu.“ — Ocenění vskutku lichotivé a zlatá ještě dříve než vlastní soutěže začaly. Ale pan Bergman byl na výsost spokojený i s průběhem prvního závodu: „Neviděl jsem lépe organizovanou soutěž jako při skocích na středním můstku. To, že 66 závodníků absolvovalo tři série skoků za dvě hodiny a dvacet minut, můžeme považovat za rekord sám o sobě.“

Nové nádraží na Štrbském Plese a budova telekomunikací obohatily stavitelsky i funkčně perlu Vysokých Tater, jak je tato tatranská osada nazývána. I ony byly postaveny v krátkém čase zásluhou světového šampionátu v klasických lyžařských disciplínách

Zatím nejpozoruhodnější
bilance čs. běžců

Vedenin a Grimmer osobnostmi
č. 1

Štefl a Sacký drželi praporek
nejvýš

Severská hegemonie rozbita

Norové bez zlaté medaile

ÚTOK ZAČAL VE VYSOKÝCH TATRÁCH

Ještě před tím než se začaly běžecké soutěže MS, jsem hovořil se známými osobnostmi kolem běžecké stopy — trenéry Bengtem Hermanem Nilsonem (Švédem, působilím v Itálii) a s Norem Jensenem. Oba shodně vyjadřovali názor, že útok proti severské běžecké hegemonii začíná ve Vysokých Tatrách a že se může podařit.

BENGT HERMAN: „V Tatrách začíná vlastně střetnutí dvou škol. Jedna z nich, k níž patří běžecká střední Evropa a částečně i Rusko, je charakterizována vysokou vědou, vynikající teorií tréninku a jistým konstruktivismem. Tréninková intenzita se zdá být maximální. Severská škola je — podle mého názoru — celá ponořena do přírody. Odtud ze zasněžené krajiny mírných stoupání a sjezdů, z ideálního přemrzlého sněhu si také odnesla svou velkou suverenitu — technickou dokonalost běhu na lyžích, mám na mysli především skluz. Vysoké Tatry 1970 budou střetnutím těchto dvou odlišností a myslím si, že vyhraje střední Evropa. Má víc argumentů na své straně, včetně trati a klimatu. Osobně si myslím, že Grimmer z NDR a Vedenin ze Sovětského svazu povedou hlavní útok na sever.“

A toto řekl Oddemund JENSEN, norský trenér: „Ztratíme-li převa-

hu, nebudeme smutní a rádi předáme žezlo. Ať vyhraje lepší. Věřte však, že lyžařský trůn si dosud nikdo neobsadil na věčnost. Stíždali jsme se tam: Finové, Norové, Švédové, teď přišla doba, kdy se tam budou ještě objevovat jiné státy. Mám pocit, že by to mohla být NDR v osobě Grimmera nebo Sovětský svaz (Vedenin). To jsou prominentní osobnosti v běžecké stopě. Viděl jsem je pracovat v tréninku na tratích a byl jsem nadšen.“

To říkali. Jeden trenérský světoběžník a otec běžecké Squadry azzury a jejího grenobelského vítěze Franco Nonese, a druhý, bývalý závodník. Jejich slova jakoby měla věšdecký dech. Ne Martinsen, Tyldum, Steineide, Švéd Halvarsson nebo Fin Lehtinen, nýbrž Grimmer a Vedenin se stali těmi, jejichž výkony daly osobitou příchuť šampionátu, těmi, kdož s ním budou navždy spojeni.

Hodně se hovoří o tom, že příčinu nepříliš slavného skandi-

návského debutu ve Vysokých Tatrách je třeba hledat v tom, že Norové, nejčastěji favorizovaný tým na MS, podcenili výšku kolem 1400 metrů (tedy jen o stovku nižší než přípoštější normy FIS pro horní hranici trati) a z toho vyplývající požadavky aklimatizace. Soudím, že Norové a podobně i ostatní Seveřané mohli poněkud podcenit vliv kyslíkového dluhu, ale zdá se mi, že ještě méně brali v úvahu zvláštnost tatranských tratí z hlediska jejich profilu. Ty byly svým způsobem výjimečně (autor Terežák pro ne zvolil dost případný přívlastek: spravedlivě pro všechny) a diametrálně se lišily od profilu, na němž jsou zvyklí jezdit i vyhrávat. Skandinávci patrně věřili, že s technickými přednostmi běhu na lyžích překonají všechna ostatní úskalí. Ukázalo se, že samotná technika nestačila.

Tratě, jejichž profil krátkých vstoupů a stejně krátkých sjezdů připomíná horskou dráhu na Lunaparku, na nichž běžec vlastně neměl čas k vydechnutí, k regeneraci sil, dávaly šance maximálně trénovaným borcům. Vedenin a ostatní sovětské běžci byli z tohoto rodu. Není ostatně bez zajímavos-

ti, že své fondy pro Vysoké Tatry posilovali s maximálním ohledem na proces aklimatizace ve vysokohorských polohách a že také tratě, jež si postavili, měly profil nápadně podobný tatranským. Tu je snad možná jedna odpověď, proč Vedenin, jako prominentní běžecká osobnost SSSR, znamenal ve Vysokých Tatrách víc, než severské hlavní postavy sportovních dramátů v bílé stopě. A podobně by se dalo hovořit o Grimmerovi. Ale je tu ještě okolnost, ne právě zanedbatelná. Oba vstoupili na jeviště v běhu na 30 km a dominovali v něm. Pocit zdaru plodil pocit sebedůvěry a jistoty do dalšího podnikání. To je velká věc. Vzpomeňme na Hakulinena, Jernberga, ale i Killyho nebo Sailera od lyžařských sousedů. Byli nadaní darem, že jim bude všechno vycházet. Všechno shromažďované intenzivním tréninkem plulo na povrch bez zábran v době, kdy jiní byli podobnými tajemstvími vnitřku člověka svazováni. Pravda, nemohli být vítězi pokaždé. Pro trojnásobné nebo dokonce čtyřnásobné laureáty nebyl tatranský šampionát uzpůsoben už odkazem na nadmořskou výšku a mezní obtížnost tratí.

I Vedenin s Grimmerem měli své slabé chvíle v týdnu velkého předhánění. Bylo to v běhu na 15 km. Možná, že se nevydávali z posledních sil s ohledem na disciplíny, jež je ještě čekaly. Možná, že se sám organismus vzeprel proti vůli člověka. Nelze to posoudit, ale faktem zůstává, že je štafety i padesátka znovu zastihly v renesanci plných sil. To, že Švéd Lars Goran Aslund a Nor Martin-

sen kralovali patnáctce, lze přičíst mimo jiné také okolnosti, že se tato disciplína běžela na zmrzlém prašanu, jež Sevefanům mohl hodně připomínat jejich vlast, a

KAREL ŠTEFL

na němž mohli uplatnit přednosti své techniky.

Zcela kontradiční podmínky povázely štafety a obtížnost tohoto závodu zvyšovala ještě nadměrná vlhkost vzduchu přes 90 procent, zhruba o 40 procent vyšší než při patnáctce... Problém dýchání na tratí vystupoval ve štafetové sou-

těži ve své plné nahotě. Zdálo se, že na tratí supí samé lokomotivy.

ZATÍM NEJLEPŠÍ POVÁLEČNÁ BILANCE

Zatímco přesun sil mezi Severem a ostatním světem ve prospěch SSSR a NDR byl dramatickým nervem soutěží z mezinárodního hlediska, stal se tatranský šampionát významným mezníkem na cestě československého běžeckého sportu. Přesto, že se našim mužům nepodařilo probjout do první šestice v žádném závodě, můžeme hovořit o dosud nejlepší bilanci našich reprezentantů v poválečné historii mistrovství světa v klasickém lyžování. Bezesporu nejcejnějšími úspěchy je desáté místo Karla Sackého v běhu na 50 km a 11. místo dalšího Karla, tentokrát Štefla, v běžeckém sprintu na 15 km. Osmé místo čs. štafety obrazelo naše síly už méně, stejně jako jsme nemohli považovat za šťastný a zcela úspěšný vstup do mistrovských soutěží v běhu na 30 km. V obhajobě těchto dvou menších zdarů musíme vycházet z zdravotní situace v mužstvu. Po angíně Fajstavrově se marodka rozšířila na Peřinu (bolestivý zánět zápěstních klůstek), na Štefla i na Sackého. Zbylo skoro torzo z reprezentačního týmu. Na třicetku jsme v důsledku toho nemohli postavit ani kompletní čtyřčlenný tým (startovali jen tři). Navíc Jan Fajstavr dal příliš mnoho sil do úvodních kilometrů tratí, chtěl odvést příliš mnoho, cítil, že to je jeho povinnost k lidem, kteří se na něho dívají. Pak přišla krize, nohy připomínaly dvě olova a to byl konec nadějí. A vidíte, byl to chlapík, který připravě na MS věnoval všechno. Všechny síly, všechnen čas a všechnu lásku. Byl bezesporu daleko nejvíc a nejlépe fyzicky vybaveným reprezentantem. Spolykal spoustu kilometrů. Když jsem hovořil s Nilssonem a Jensenem, byli oba trenéři doslova fascinováni Fajstavrovým během. Jensen mi říkal, že jeho styl mu připomíná nejlepší Seveřany, Bengt Herman hovořil o proroku, kterého jsme ještě nedocenili. To všechno bylo před soutěží, potom přišly závody a předpoklady bortila neúprosná skutečnost. Takový je sport. Nedává vždy tomu, kdo by rád odevzdal nejvíc.

Po běhu na 30 km panovaly v naší výpravě dost chmurné nálady. Děkovalo se Karlu Sackému,

VEDENIN na startu

KAREL SACKÝ

že 18. místem zachraňoval čest praporu.

Ale pak přišla injekce: 15 km. Karel Štefl se umísťuje na jedenáctém místě. Zatím nejlepší výsledek čs. běžce na trati patnáctky po válce, za ním Peřina jako 25. Miluška 30. a Hrubý 39. To se už lépe dýchalo.

Ve štafetách osvědčil Peřina znovu svůj kolektivní monolog. Trenér J. Honců o něm říká, že je to člověk, který se dokáže třikrát překonat, když jde o výsledek týmu. Václav to dokázal ve štafetách skoro husarským kouskem. Z jedenáctého místa, kam přivedl v prvním úseku čs. štafetu vyslelný Fajstavr, ji dostává na sedmé a zapisuje šestý nejrychlejší čas druhé přestávce! Sackého předhání Fin Lehtinen a Štefl podržuje osmé místo až do cíle.

Vyvrcholením běžeckého pořadu 28. mistrovství světa se stala padesátka. Její vítěz — Fin Oikarainen, který jako zkušený maratonec si dovedl rozložit síly tak, aby závod rozhodl ve svůj prospěch v závěrečném desetikilometrovém úseku, kde předstihl ve vedení se střídající tandem Vedenin — Grimmer, absolvoval v životě už více než 50 maratónů. Náš Karel Sacký vstoupil v Tatrách poprvé do stopy nejtěžšího běžeckého závodu a zařadil se ihned do první desítky jako její poslední muž. To je pozoruhodný

TADY jsme se dozvěděli nejdříve neoficiální mezičasy

úspěch jedné závodnické premiéry. Nechává za sebou jména, která jsme dosud vyslovovali posvátně: Tylдум (Norsko), Lestander (Švédsko), Myrmo (Norsko), Hatunen (Finsko), předhání kompletní Italy a Švýcarsy. To je stejně velký čin jako Šteflovo jedenácté místo ve sprintu, v němž se sympatickému Novoměstáku museli dívat na paty Švéd Sandström, vítěz třicítky Vedenin, Fin Laurila a jeho kolega Karjalainen, úplný tým Italů a Švýcarů a až na Demela, všichni západní Němci. Co jména, to síly.

Bezesporu byly to tyto dva vý-

sledky, jež se zasloužily o renomé čs. běžecké školy, aniž bych přitom snad podceňoval snažení druhých našich reprezentantů. Díky povítev, vysoce kolektivní a úspěšné práci celého týmu jsme mohli zaznamenat jednu radostnou skutečnost. Zapsali jsme se výrazným způsobem do povědomí běžecké Evropy. Už jsme přestali být středoevropským průměrem a evropským podprůměrem. Patříme Evropě, a ta nás zná. Jsme její organickou součástí a máme šance, aby o nás všichni mluvili s vážností jako o běžecké autoritě.

(Nj)

Ještě zadýchání

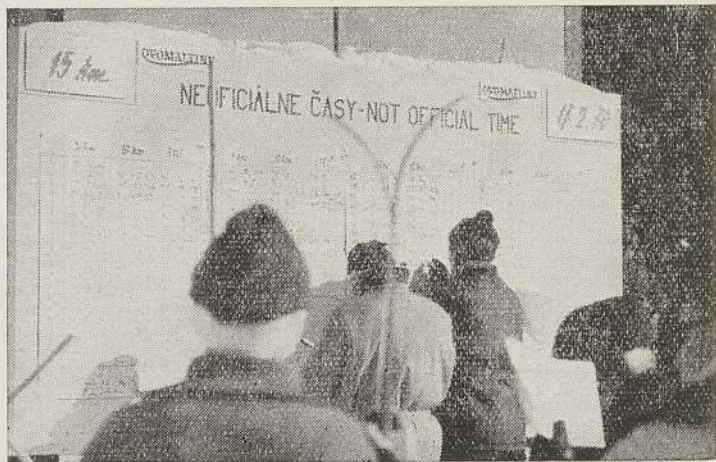
VJAČESLAV VEDENIN, vítěz třicítky (29 let, poručík, ženatý, otec syna): „Hodně jsme běhali na lyžích, před tím přespoláky. I tady v Tatrách jsme vybíhali po večerech na Cestu svobody kromě normálního tréninku na tratích. Byli jsme dobře připraveni.“

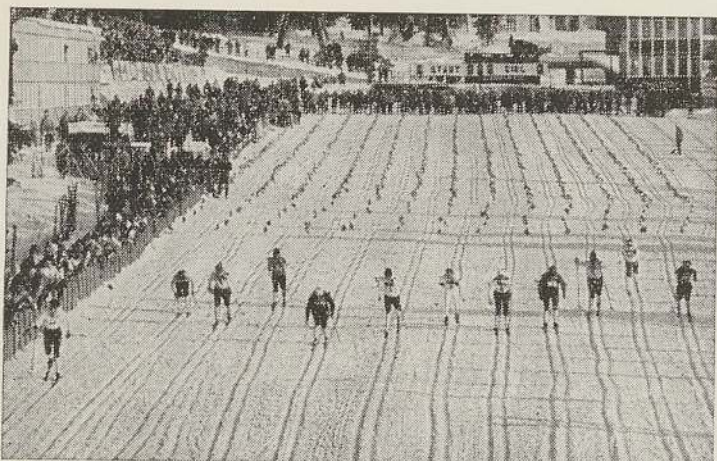
LARS GORAN ASLUND, vítěz v běhu na 15 km (25 let, spojař, svobodný): „Po tom, co jsem dokazoval doma, je můj výsledek v Tatrách ohromující. Byl jsem nominován vlastně jen proto, že jsem se umístil na třetím místě v kvalifikaci pro třicítku. A tady jsem byl překvapen podruhé, když jsem vyhrál patnáctku. Sníh na trati, ale i samotný její profil — jakoby to bylo všechno střížené na mé tělo.“

KAREL ŠTEFL (24 let, Novoměsták, zaměstnanec n. p. Sport,

ženatý, otec dcery) po padesátce: „Terežčáka, který to na nás vymyslel, bych nejraději nechal v tom běžet. Ať pozná, co udělal.“ A po běhu na 15 km: „Byla to šlapačka. Kde jsem měl krizi? Abych řekl pravdu, připadalo mi, že ji mám pořád. Ale musel jsem utíkat a zapomínat na únavu, protože lidé na trati na mě stále něco volali a povzbuzováním mě hnali dopředu jako psa. Strach jsem měl z toho, abych to vydržel až do konce.“

KAREL SACKÝ (27 let, narozený v Ostravě, zaměstnaný ve Frenštátu, ženatý, otec děcka): „Měl jsem obavy z křečí v zádech. Stále mě chytaly před závodem, při tréninku. Ale pan dr. Jirásek mi něco naordinoval a tak jsem byl bez poruch. Jelo se mi dobře. Měl jsem výtečně namazané lyže.“

Start štafetového běhu

TATRANSKÉ DIALOGY S KALEVI OIKARAINENEM

V té chvíli nastala sláva. Čtyři kroky za cílovou páskou se Oikarainen, aniž by stačil vydechnout a možná i pochopit co se děje, octl i s lyžemi na nohách ve vzduchu. Jednou, podruhé, potřetí. Nadšení finského doprovodu nezná mezi. Vždyť do posledního dne tatranského šampionátu byli Finové bez zlaté medaile a své naděje vložili na bedra čtyř mužů. Byli to Ripatti, Hatunen, Taipale a Oikarainen.

Čest své země zachránil Kalevi Armas Oikarainen. Vlasy barvy slámy, snědý, ostře řezaný obličej protkaný jemnými vráskami, úzké, asketické rty. Narodil se před 34 lety 27. dubna, měří 170 cm, váží 65 kg; jsou to jen kosti, šlachy a svaly. Ani gram tuku. Všechn spotřebuje při tělesné námaze, při zaměstnání, tréninku, závodění. Není to žádný zajíc, ale zkušený lyžař a zralý muž. Otec čtyř chlapců a jedné dívky, člověk, kterému je polární záře stejně běžná jako Jihočechům mlhy na blatech. Žije na severu Finska poblíž sovětské hranice, v krajině, kde je nejdéle sněh i nejvyšší finské „hory“. Ty uvozovky jsou pochopitelné: kopce dosahují nejvyšších výšek 300 až 400 m nad mořem... Lyže obul už jako dítě, lyžaři jsou všechny jeho děti. A na lyžích stráví řadu dní i při výkonu svého zaměstnání: je seržantem finské pohraniční stráže.

„Pane Oikarainen, jaká je vaše

letní příprava na lyžařskou sezónu?“

„Asi vás zklamou. Na lyže myslím ve chvíli, když napadne sněh. Jsem vášnivý nimrod a v létě věnuji každý volný okamžik lovu. Nesmírně rád chytám ryby.“

„Finištiní novináři vyprávěli něco o vlkovi, kterého jste skolil a který je — vycpaný — vystaven v jednom finském hotelu. Je to pravda?“

„Je. Byl to takový vlk samotář, škodná, která zabíjela na potkání. Šel jsem po něm dlouho a když jsem konečně narazil na jeho stopu, vydal jsem se za ním. Nebyla tam žádná trať a těch 20 km, než jsem na lyžích vlka dohonil a nakonec i skolil, bylo velmi perných. Rozhodně jsem byl víc unaven než po svém dnešním vítězství v Tatrách na 50 km!“

„Běžel jste někdy závod na těžší trati než byla ta na Štrbském Plese?“

„Myslel jsem před startem, že to bude nejtěžší padesátka mého života. Profil tratě vzbuzoval respekt. Při závodě samotném jsem zjistil, že jsem schopen všechny výškové rozdily překonat, ale zaskočila mě výška jiná, proti které jsem v té chvíli nemohl nic dělat. Ano, myslím tím nadmořskou výšku. Měl jsem potíže s dýcháním.“

„Šetřil jste si síly na závěr, nebo jste byl přinucen k finiši svými soupeři?“

„Taktika byla taková: běžet volně, stejnoměrně prvních 40 km a soustředit se na posledních deset. Tam jsem chtěl ze sebe vydat všechny síly. Jak je vidět, byla to dobrá taktika...“

„Jak to, že ve svém poměrně vysokém věku jste byl schopen od 34. km nasadit takový finiš?“

„Osobně se domnívám, že během stejně rychle, jako za mladých let. Cítil jsem se velmi silný, ušetřil jsem si něco na trati, a když jsem se blížil k cíli, tak jsem to vydal.“

Co tomu říkají Grimmer a Vedenin, které Fin zbavil třpytivějšího kovu?

VEDENIN: „Oikarainův nápor jsem čekal. Viděl jsem ho na trati: velmi dobře pracoval s lyžemi, běžel daleko svěžeji než já.“

GRIMMER: „Oikarainen běžel o pět startovních čísel za mnou a tak jsem s ním mohl těžko regulovat svou rychlost, i když jsem byl o průběhu závodu a mezičasech dobře informován. Držel jsem se spíš Taipaleho před sebou. S finským útokem jsem počítal. Věděl jsem, že Oikarainen má výborně namazáno, že je to výborný běžec a že ve finiši může být lepší.“

KALEVI OIKARAINEN

Výsledky běžeckých soutěží mužů

GERHARD GRIMMER

BĚH MUŽŮ NA 15 KM:

1. Lars Goran Aslund (Švédsko) 47:04,71 min.
2. Martinsen (Norsko) 47:38,19
3. Šimanov (SSSR) 47:49,00
4. Klause (NDR) 47:50,36
5. Tyldum (Norsko) 48:01,67
6. Tarakanov (SSSR) 48:11,75
7. Demel (NSR) 48:14,64
8. Halvarsson (Švédsko) 48:14,91
9. Groenningen (Norsko) 48:21,31
10. Grimmer (NDR) 48:23,71
11. Štefl Karel (ČSSR) 48:28,94
12. Sandström (Švédsko) 48:31,83
13. Kostner (Itálie) 48:32,31
14. Karjalainen (Finsko) 48:39,16
15. Vedenin (SSSR) 48:39,85
16. Skobov (SSSR) 48:45,91
17. Stella (Itálie) 48:46,27
18. Laurila (Finsko) 48:46,43
19. Lesser (NDR) 48:55,08
20. Elefsaeter (Norsko) 48:55,88
21. Giger (Švýcarsko) 49:02,11
22. Hauser (Švýcarsko) 49:02,50
23. Primus (Itálie) 49:03,20
24. Larsson (Švédsko) 49:06,10
25. Peřina Václav (ČSSR) 49:20,34
26. Geeser (Švýcarsko) 49:21,79
27. Gallagher (USA) 49:28,92
28. Taipale (Finsko) 49:34,16,
29. Stussi (Švýcarsko) 49:58,96
30. Miluška Milan (ČSSR) 50:01,04
31. Czuj (Polsko) 50:27,00
32. Jeannrod (Francie) 50:32,92
33. Hessler (Rakousko) 50:34,52
34. Wallner (Rakousko) 50:38,06
35. Rysula (Polsko) 50:42,11
36. Gawlak (Polsko) 50:50,22
37. Sato (Japonsko) 50:57,93
38. Matsuoka (Japonsko) 50:58,22
39. Hrubý Ladislav (ČSSR) 50:00,11
40. Gehring (NSR) 51:02,45
41. Nones (Itálie) 51:05,42
42. Iwaya (Japonsko) 51:07,12
43. Mandrillon (Francie) 51:18,89
44. Eckert (NSR) 51:19,53
45. Pankov (Bulharsko) 51:22,17

46. Galabov (Bulharsko) 51:40,70
  47. Hunter (Kanada) 51:48,54
  48. Puhringer (Rakousko) 51:59,59
  49. Cerisey (Francie) 52:06,35
  50. Asano (Japonsko) 52:17,59
  51. Angelov (Bulharsko) 52:35,93
  52. Horntrich (Rakousko) 52:47,74
  53. Kelly (Kanada) 53:04,23
  54. Kobilica (Jugoslávie) 53:08,34
  55. Budny (Polsko) 53:09,28
  56. Batmunkh (Mongolsko) 53:18,18
  57. Dornik (Jugoslávie) 53:24,17
  58. Mc Nulty (USA) 53:32,02
  59. Dretnik (Jugoslávie) 53:34,16
  60. Kerštajn (Jugoslávie) 53:35,18
  61. Davis (USA) 53:35,18
  62. Rodriguez (Španělsko) 53:52,42
  63. Valbuena (Španělsko) 53:58,13
  64. Vadas (Maďarsko) 54:16,45
  65. Matis (USA) 64:28,92
  66. Vogel (Rakousko) 54:42,66
  67. Gutierrez (Španělsko) 55:13,73
  68. Allan (Kanada) 55:28,07
  69. Mingarro (Španělsko) 55:41,75
  70. Carlsen (Dánsko) 56:21,56
  71. Sandagdorj (Mongolsko) 56:21,96
  72. Dennis (Austrálie) 1:00:29,43
  73. Barry (Austrálie) 1:02:56,43
  74. Efstathios (Řecko) 1:10:49,95.
- Přihlášeno 81, nestartovali Mitkov (Bulharsko), Egervari (Maďarsko) a Ross (Austrálie). Nedokončili Ruppenner (NSR), Grandclement (Francie), Dimitrios (Řecko) a Oikarainen (Finsko).

BĚH MUŽŮ NA 30 KM:

1. Vjačeslav Vedenin (SSSR) 1:39:48,01 hod.
2. Grimmer (NDR) 1:40:25,58
3. Martinsen (Norsko) 1:41:04,42
4. Tyldum (Norsko) 1:41:11,10
5. Klause (NDR) 1:41:32,99
6. Aslund (Švédsko) 1:41:46,98
7. Myrmo (Norsko) 1:42:11,83
8. Halvarsson (Švédsko) 1:42:14,16
9. Sandström (Švédsko) 1:42:21,87
10. Šimašov (SSSR) 1:42:37,82
11. Taipale (Finsko) 1:42:50,89
12. Oikarainen (Finsko) 1:42:59,19
13. Kälin (Švýcarsko) 1:43:29,27
14. Lehtinen (Finsko) 1:43:53,69
15. Laurila (Finsko) 1:43:55,34
16. Lesser (NDR) 1:44:12,26
17. Popov (SSSR) 1:44:27,51
18. Sacký Karel (ČSSR) 1:45:04,50
19. Demel (NSR) 1:45:47,33
20. Hessler (NDR) 1:45:47,38
21. Blanc (Itálie) 1:45:54,89,
22. Wingskog (Švédsko) 1:45:55,46
23. Steineide (Norsko) 1:45:56,35
24. Kostner (Itálie) 1:46:14,43
25. Voronkov (SSSR) 1:46:18,93
26. Elliott (USA) 1:46:27,65
27. Stella (Itálie) 1:46:43,51
28. Janz (Rakousko) 1:47:05,41
29. Miluška Milan (ČSSR) 1:47:10,12
30. Koch (Švýcarsko) 1:47:14,93
31. Fajstavr Jan (ČSSR) 1:47:23,30
32. Reiser (NSR) 1:47:35,32
33. Czuj (Polsko) 1:47:45,71
34. Jaggi (Švýcarsko) 1:47:51,06
35. Mast (Švýcarsko) 1:48:14,40
36. Matsuoka (Japonsko) 1:48:21,88
37. Egervari (Maďarsko) 1:48:44,59
38. Lombardo (Itálie) 1:48:46,95
39. Wallner (Rakousko) 1:49:22,60

40. Pankov (Bulharsko) 1:49:51,42	63. Narantungalag (Mongolsko) 2:02:16,21	18. Czuj (Polsko) 2:58:23,64
41. Mathieux (Francie) 1:49:55,35	64. Carlsen (Dánsko) 2:03:35,68	19. Ripatti (Finsko) 2:58:40,27
42. Dopp (NSR) 1:50:05,23	Přihlášeno 74, nestartovali Rodriguez (Španělsko) a Lupták (ČSSR). Nedokončili: Gorzolka a Budny (oba Polsko), Dimitrios a Efstathios (oba Řecko), Gallangher (USA), Gehring (NSR), Martin (Španělsko) a Sato (Japonsko).	20. Štefl Karel (ČSSR) 2:53:56,26
43. Mandrillon (Francie) 1:50:19,71		21. Bacher (Itálie) 3:00:04,28
44. Hunter (Kanada) 1:50:25,40		22. Gray (USA) 3:00:06,42
45. Mitkov (Bulharsko) 1:51:15,35		23. Kostner (Itálie) 3:00:22,34
46. Puhringer (Rakousko) 1:51:34,36		24. Mast (Švýcarsko) 3:00:55,66
47. Vadas (Maďarsko) 1:52:33,30		25. Blanc (Itálie) 3:01:05,57
48. Iwaya (Japonsko) 1:52:36,70		26. Gehring (NSR) 3:01:36,31
49. Farbmacher (Rakousko) 1:52:38,90		27. Manfroi (Itálie) 3:02:11,83
50. Asano (Japonsko) 1:52:40,01		28. Lesser (NDR) 3:02:12,81
51. Faivre (Francie) 1:53:38,29		29. Stussi (Švýcarsko) 3:02:19,42
52. Kerštajn (Jugoslávie) 1:53:57,69		30. Gorzolka (Polsko) 3:02:29,92
53. Galabov (Bulharsko) 1:54:32,55		31. Dunklee (USA) 3:03:19,51
54. Gray (USA) 1:54:34,50		32. Bölling (Švédsko) 3:04:05,77
55. Dunklee (USA) 1:54:44,69		33. Elliott (USA) 3:05:32,59
56. Durafourg (Francie) 1:54:58,77		34. Janz (Rakousko) 3:06:46,01
57. Kobilica (Jugoslávie) 1:55:28,78		35. Ilavský Ján (ČSSR) 3:06:54,37
58. Gutierrez (Španělsko) 1:55:35,71		36. Pankov (Bulharsko) 3:07:13,31
59. Dretnik (Jugoslávie) 1:55:42,05		37. Mathieux (Francie) 3:07:27,84
60. Dashdemberel (Mongolsko) 1:56:29,43		38. Elefsaeter (Norsko) 3:07:40,08
61. Valbuena (Španělsko) 1:57:47,62		39. Roner (Švýcarsko) 3:09:07,97
62. Rangelov (Bulharsko) 1:59:14,77		40. Shibata (Japonsko) 3:09:46,20
		41. Durafourg (Francie) 3:10:55,98
		42. Jeanrod (Francie) 3:11:40,82
		43. Mitkov (Bulharsko) 3:12:37,74
		44. Dopp (NSR) 3:13:40,51
		45. Ruppenner (NSR) 3:13:58,83
		46. Faivre (Francie) 3:14:24,43
		47. Hauser (Švýcarsko) 3:15:43,67

BĚH MUŽŮ NA 50 KM:

1. Kalevi Oikarainen (Finsko) 2:49:34,70 hod.
2. Vedenin (SSSR) 2:50:04,82
3. Grimmer (NDR) 2:50:12,88
4. Šimašov (SSSR) 2:51:52,44
5. Aslund (Švédsko) 2:52:13,86
6. Demel (NSR) 2:53:00,62
7. Halvarsson (Švédsko) 2:53:36,79
8. Taipale (Finsko) 2:53:39,46
9. Kälén (Švýcarsko) 2:53:43,10
10. Sacký Karel (ČSSR) 2:54:34,39
11. Tyldum (Norsko) 2:55:49,65
12. Hatunen (Finsko) 2:55:56,14
13. Voronkov (SSSR) 2:56:08,87
14. Myrmo (Norsko) 2:56:19,47
15. Peřina Václav (ČSSR) 2:57:26,71
16. Lestander (Švédsko) 2:57:44,76
17. Terebov (SSSR) 2:58:23,57

VÍTĚZE padesátky nesou na ramenou jeho finští krajané

NA ŠTRBSKÉM PLESE si běžci s chutí zasprintovali

48. Farbmacher (Rakousko) 3:16:48,71
 49. Vadas (Maďarsko) 3:18:04,40
 50. Davis (USA) 3:25:46,67
 Přihlášených 57, nestartoval Egervari (Maďarsko), nedokončilo 6 (Asano — Japonsko, Groenningen — Norsko, Galabov — Bulharsko, Horntrich — Rakousko, Klause — NDR a Rangelov — Bulharsko).
- Lehtinen 32:44,11, Karjalainen 31:17,63)
 8. ČSSR 2:11:39,31 (Fajstavr 33:25,91, Peřina 32:28,36, Sacký 33:07,39, Stefl 32:37,65)
 9. NSR 2:11:58,57 (Gehring 32:49,49, Reiser 33:29,79, Eckert 33:45,93, Demel 31:53,36)
 10. USA 2:14:13,58 (Gallagher 33:22,36, Elliott 33:21,98, Mc Nulty 34:08,85, Gray 33:20,39)
 11. Polsko 2:15:23,66 (Gasienica 34:41,22, Rysula 33:16,99,
1. SSSR 2:06:36,47 (Voronkov 32:00,99, Tarakanov 31:31,38, Šimašov 31:56,73, Vedenin 31:07,37)
 2. NDR 2:06:50,59 (Hessler 33:18,15, Lesser 31:22,31, Grimmer 30:46,76, Klause 31:23,37)
 3. Švédsko 2:06:56,80 (Lestander 32:05,10, Halvarsson 31:36,40, Sandström 31:48,68, Aslund 31:25,62)
 4. Norsko 2:08:16,07 (Martinsen 31:59,89, Groenningen 31:56,64, Tyldum 31:37,05, Steineide 32:42,49)
 5. Švýcarsko 2:09:58,59 (Geeser 32:39,04, Giger 32:37,27, Kälin 32:11,63, Hauser 32:30,65)
 6. Itálie 2:10:10,70 (Nones 32:50,61, Primus 32:22,14, Stella 32:16,95, Kostner 32:41,02)
 7. Finsko 2:10:15,56 (Oikarainen 32:04,42, Hatunen 34:09,40,

- Gawlak 33:45,94, Czuj 33:39,51)
 12. Japonsko 2:15:26,91 (Sato 34:14,34, Iwaya 34:36,42, Matsuoka 33:16,21, Tanifuji 33:19,94)
 13. Rakousko 2:16:35,19 (Wallner 33:20,64, Puhringer 34:35,61, Farbmacher 35:27,05, Janz 33:11,89)
 14. Francie 2:17:35,05 (Mandrillon 34:14,86, Cerisey 34:45,53, Grandclement 34:45,87, Jeannrod 33:48,79)
 15. Bulharsko 2:18:12,39 (Galabov 35:00,31, Angelov 34:21,98, Mitkov 35:09,69, Pankov 33:40,41)
 16. Jugoslávie 2:21:37,73 (Kobilica 35:04,48, Kerštajn 34:58,48, Drenik 36:17,81, Dornik 35:16,96)
 17. Španělsko 2:23:14,73 (Valbuena 36:09,36, Rodriguez 35:59,52, Martin 35:46,47, Guttierrez 35:19,38)
 18. Mongolsko 2:24:19,45 (Dashdemberel 36:26,63, Sandagdorj 35:46,55, Narantungalag 36:43,07, Batmunkh 35:23,20)
 Přihlášeno 18 štafet, dokončilo 18.

MEDAILE V BĚŽÍCH MUŽŮ:

SSSR	2	—	1	—	1
Švédsko	1	—	0	—	1
Finsko	1	—	0	—	0
NDR	0	—	2	—	1
Norsko	0	—	1	—	1

Body za pořadí na prvních šesti místech: SSSR 36, NDR 19, Švédsko 14, Norsko 10, Finsko 7, Švýcarsko 2, NSR a Itálie 1.

Tak se dělala kosmetika tráti

VELKÉ ŽNĚ ČTYŘ ROKŮ

Díváme-li se zpátky na ženské disciplíny světového šampionátu, je to pohled plný překvapení. Pro nás to jsou překvapení nanejvýš radostná. Lze vlastně konstatovat, že naše děvčata udělala terno. Nečekané se stalo skutkem. Medaile nám nespadly do klína, i když k jedné byl opravdu jen kousek, ale dvakrát naše reprezentantky zabodovaly v první šestce: Šikolová čtvrtým místem v běhu na 10 km a čs. štafeta jako pátá na světě. To je historický úspěch ženských běžeckých disciplín. Dílo započaté Lelkovou a ve štafeti přejímané Patočkovou, Paulusovou a dalšími čs. běžkyněmi dostoupilo vrcholu.

Zhruba před čtyři roky se narodila nová běžecká generace. Střed tohoto mikrosvěta se jmenoval Mšeno nad Nisou. Tam u jabloncké přehrady byly začátky a tady ve Vysokých Tatrách se sklízela první velká úroda. Tam dívky, bázlivě se rozhlížející po okolí, tady dámy, o nichž mluví celý svět. To je skok, o němž by se závisť mohli hovořit i skokani. Třiletému dílu trenéra Zdeňka Čilera, pro něž nebylo vždycky ideální pochopení, se dostalo plně rehabilitace.

Budu vždycky tvrdit, že síla našich děvčat byla v teamu-worku. To platí nadále a zásada, že jedna dá ruku do ohně pro druhou, by měla popohánět družstvo k dalším úspěchům. Ale přesto se v týmu vyhranila jedna výjimečná osob-

nost. Ostatně, dívám-li se na průběh tatranského světového šampionátu, musím konstatovat, že takový druh lidí byl pro něj vlastně nejpřiznačnější charakteristikou. Takový byl Vedenin a s ním Nappalov v týmu SSSR, takový byl Grimmer, takový byl třeba i Fin Oikarainen. A Helena Šikolová, dvacetiletá plachá dívka, se stala vedoucí osobností našeho ženského družstva. V Tatrách byla nadána vším tím, co závodník potřebuje, aby vyběhl vysoko nad průměr. Její čtvrté místo působí jako jeden z divů světového mistrovství. Uvažte jen: nechává za sebou Fischerovou, Scheidelovou i Hauptovou, na paty se jí musí dívat Michaela Endlerová a Mrklasová z družstva NSR. Tyhle všechny soupeřky udělovaly naší dí-

PŘEDÁVKA štafet žen — vpredu Finky, za nimi čs. reprezentantky

Šikolová čtvrtá dáma na světě

Historický úspěch čs. ženského běhu

Zlaté medaile do Sovětského svazu

vence ještě na Bezroukovy memoriálu na Sliachi minutové lekce v běhu na 5 km. Helena bořila však v tatranské stopě takové hrady, jakými jsou Pijušenkova z SSSR, Finky Takalová a Pusulová, Norky Dahlová a Mördreová. To byl velký čin malé Heleny!

Ale pokračujme ještě dál v té šťastné hře na překvapení, jež nám Šikolová uchystala. Všichni jsme se domnívali, že útok našich děvčat přijde v běhu na pět kilometrů. To by měla být jejich příležitost. Jsou vybavena slušnou rychlostí, trať je přece jen lehčí než desetikilometrová, na níž bude rozhodovat zkušenost a rutina. Tyhle vlastnosti přece nepatří do výzbroje věku, jež je závodnický mladý a perspektivní. Stal se však přesně opak. V běhu na 5 kilometrů zůstala naše děvčata tak trochu na štítu, i když v porovnání toho, jak se zpozdlovala za světovou špičku před lety a dnes,

HELENA ŠIKOLOVÁ

jsme mohli vystopovat docela příznivá zjištění. Šikolová byla 17., Chlumová 19., Cillerová 26. a Bartošová 32. Index zpoždění na prvních šest byl zhruba 1.30. Dříve nás oddělovaly dvě až tři minuty.

Po takovém úvodu nebyly náklady před během na 10 kilometrů zaostřeny právě optimisticky, a proto, když na stadiónu hlásili mezičas Šikolové v polovině trati, jenž ji zařadil na páté místo, mělo hlasatelovo oznámení sílu bomby. Zároveň jsme však byli tísněni obavami, zda Šikolová „neztvrdne“ po sprintérském tempu v první polovině. Ale ona letěla jako stálice. V cíli je dokonce ještě výš o jednu příčku. Kde se vzalo tolik rychlosti, síly a vytrvalosti v tom malém, 155 cm vysokém, celkem sporném organismu? Dvacet křížků má vepsaných v obličejí. Jen dvacet! Pochybovači kroutí hlavami. Ale nestal se zázrak na zemi a dovolili snad někdo vypustit přes rty možnost nějakého „povzbuzení“, byl to buď šilenec nebo člověk, který chtěl škodit. Přenesl by někdo vůbec přes své svědomí, dát povzbuzovací prostředek divence, která má život před sebou a svým čistým pohledem na sport jakoby nepatřila do tohoto světa? Nebylo

nic nepřirozeného v jejím obrovském výkonu. Ostatně uvážíme-li, že byla jednou z nejintenzivněji trénovaných čs. reprezentantek, že v tréninku spolykala přes 3000 kilometrů na zemi a na sněhu, že je obdařena skoro čítankovou vůlí, přenáší se její skutek do docela logických a realistických rovin. Byl to obdivuhodný výkon obdivuhodné bojovnice. Ale v jeho světle by nemělo zanikat úsilí druhých. Ještě v první třetině se kompletní čs. čtyřlístek srovnával do první dekády. Pak si vzal své stoupající profil trati. Svým charakterem byla možná jednou z nejtěžších, jakou kdo kdy vytyčil pro ženský běh. V těch druhých dvou třetinách se dosud kompaktní tým roztrhal, dostavily se krize a děvčata neměla tolik sil fyzických i duševních, aby je překonala jako malá Helena. I tak jsou 18. místo Chlumové, 26. Cillerové a 27. Bartošové velmi dobrým zápisem do dosavadní bilance ženského běhu v ČSSR.

Ve štafetách se vlastně potvrdilo, že jako tým jsou čs. běžkyně schopny dokázat víc než jako sólistky. Páté místo v řadě 12 družstev je výborné. Osm let nežila čs. štafeta na běžeckých přehlídkách žen na nejvyšší úrovni, do-

ANNA UNGEROVÁ

nucena dřímat, protože její dosavadní výsledky neopravňovaly — podle názoru lyžařských mužů nahore — ke vstupu do vrcholných soutěží FIS. Kdožví, exportovali-li bychom štafetový trojlístek někam jinam do ciziny, kdyby se páni kongresmani v Bejrútu nerozhodli právě pro Vysoké Tatry. Takže jsme využili výhody „domácího hřiště“. Opravdu jen proto na něm dívky tak zazářily? Vlastní prostředí jim pomohlo, ale nebyl to univerzální všelék. Troufám si tvrdit, že by svůj standard prokázaly i venku. Vzestup jejich běžecké úrovně byl očividný a trvá naděje, že ve Vysokých Tatrách nebyl uzavřen.

MEDAILE JEDNÍM SMĚREM

Všechny tři medaile ze ženského běhu putovaly do Sovětského svazu. Triumfem sovětské běžecké školy se stal běh na 5 km a také štafety. Na „desítce“ se vklínila Finka Kajosmaaová mezi dvojici reprezentantek SSSR. Vtírá se otázka, proč nevystoupila nahoru právě plavolasá Finka, považovaná odborníky za favoritku? Neměla šťastné dny v Tatrách? Možná.

GALINA KULAKOVÁ

Necítila se také dobře disponovaná. Před desítkou polehávala na posteli se zvýšenou teplotou. Chtěla vyhrávat, i když v síle takového přání mohou být určité nuance v porovnání se sovětskou „sbornou“. Nepodařilo se jí. Odešla s nespelněnými tužbami podobně jako ti její skandinávští kolegové, kteří se domnívali, že lze vyhrávat jen s technickými přednostmi běhu a fantastickým skluzem. Veselka se nekonala, ale nebyl ani pohřeb v Tatrách. Někde uprostřed přijali její práci finští a skandinávští krajané, a i když byla čtvrtá nebo druhá, teskali jí a pozdravovali jako vítězku.

Skutečným vítězem byly však ty, které byly nejlépe připravené na MS. Velikost a intenzita přípravy jako by se zračily i v jejich organismech a obličejích. Bylo to řeholnictví sportu, byla to daň sportovnímu výkonu v těch polohách, kde zůstáváš v rozpácích, zda běh prospívá či škodí ženskému organismu.

Očekával se také nápor běžkyň NDR. Po výborném debutu ve Sliachu přece jen jim trochu došel dech na MS. Alespoň v soutěžích jednotlivkyň. Naproti tomu skoro úplnou rehabilitaci navodily štafety, kde NDR skončila na druhém místě! I pro toto zvláštní vlnění lze nalézt vysvětlení. Východoněmecká štafeta byla totiž vůbec nejvyrovnanějším kolektivem v Tatrách. Budu tvrdit, že v tomto ohledu překonala i Sovětský svaz. Časy reprezentantek NDR ve štafetových úsecích — i když uvažujeme měnicí se podmínky na trati — se stěsnaly zhruba do 40 vteřin. V tom byla síla štafety NDR. Závěrečný den žen na MS také zřejmě zastihl její členky v nejlepší kondici. To bylo tajemství druhého místa NDR. Finka Kajosmaaová zaběhla v posledním úseku nejrychlejší čas a štafetu, již přebírala jako čtvrtá, přivedla do cíle závodu pokovenou bronzem. V tomtéž úseku svedla naše finišmanka nerovný boj s Norkou Mördreovou o čtvrté místo. Útok Norky, která byla zkušenější než naše Chlumová, se dostavil v druhé polovině trati. Šikolová, nasazená na druhý úsek absolvovala 5 km v třetím nejrychlejším čase kola a předávku Cillerové posunula ze šestého pořadí na páté. Znovu výborná práce malé Heleny! (nj)

TRENÉR ZD. CILLER dává pokyny pomocníkům na trati

TATRANSKÉ DIALOGY S HELENOU ŠIKOLOVOU

Je mladá, 20 let, měří 155 cm, pracuje na pasovém oddělení v Jablonci nad Nisou.

„Myslíte si, že je to zlé, když se Vás stále někdo vyptává?“

„Není to zlé, ale nejsem na to zvyklá.“

„Co děláte ráda kromě lyžování?“

„Pracuji, vařím, uklízím. Všechno mám ráda. I to, co stojí před člověkem jako povinnost. Tak si to myslím.“

„Máte vzeřzení, jako byste se bála říkat svá slova. A přitom je v nich velká pravda. Máte ještě nějakou jinou lásku?“

„Hraju na piáno. Straussový valčíky, pokouším se o Mozarta ve snadném vydání. To mě baví.“

„Jak jste spokojena s Cillerovým režimem?“

„Jsem spokojena. Musí být přísný. Tolik žen a dívek kolem něho. Říká, že z nás zhubl.“

„Má prý něco z Napoleona?“

„Nevím, možná.“

„Ale Napoleon měl slabiny právě, když šlo o ženy...“

„On je nemá. Je spravedlivý, nekompromisní. Nejpřísnější je na svou ženu.“

„Jste ráda, že se mu to podařilo?“

„Ano, jsem ráda. Říkal, že když to prosvihneme, tak půjde pod válu. On by to udělal. Před tím to všechno vypadalo všelijak. Ted je to dobré.“

MICHAELA ENDLEROVÁ

„Myslím, že ve vás všechny věřil.“

„Ano, on stále povídal, že musíme věřit, dokud dýcháme.“

„Ale on také každou řeč končil slovem: Victoria — vítězství.“

„To taky. On myslí, že i to mé čtvrté místo je vítězství. Já nevím, jestli je to »Victoria«. Nedokážu si to hned zařadit.“

„Jste mladá, máte před sebou život a s ním sportovní dráhu. Dejte tomu, že toto je vaše etapové vítězství. Myslíte, že v nich budete pokračovat?“

„Chtěla bych, ale myslím, že bych neměla žít jen pro sport. Nechtěla bych přijít o to druhé. I o toho Strausse nebo pana Mozarta. Jsem mladá. Tak si to přeju, ale nevím, jak všechno dopadne. Jsem taky malá, ale asi to není tak velká chyba. Jsem ráda, že to všechno tak dopadlo a že už je tomu konec. Nejsm na to zvyklá. Na to všechno kolem...“

„Tak Victoria, slečno Šikolová!“

„Tak Victorial!“

„A jednou si zaválíme Mozarta na čtyři ruce. Třebas ten turecký marš.“

„Ano, ale dříve si to musím přehrát...“ (Jiří Nejedlo)

Výsledky běžeckých soutěží žen

BĚH ŽEN NA 5 KM:

1. Galina Kulakovová (SSSR) 18:07,89 min.
2. Piljušenková (SSSR) 18:27,91
3. Fjodorovová (SSSR) 18:28,51
4. Kajosmaaová (Finsko) 18:34,37
5. Endlerová (NSR) 18:43,00
6. Pusulová (Finsko) 18:52,46
7. Fischerová (NDR) 18:54,28
8. Takalová (Finsko) 18:54,52
9. Lammedalová (Norsko) 19:02,01
10. Auflesová (Norsko) 19:04,61
11. Ungerová (NDR) 19:12,98
12. Suihkonenová (Finsko) 19:13,53
13. Lindqvistová (Švédsko) 19:15,80
14. Šebalinová (SSSR) 19:18,13
15. Hauptová (NDR) 19:21,22
16. Vasilevová (Bulharsko) 19:21,85
17. Šikolová Helena (ČSSR) 19:32,18
18. Bodlídová (Švédsko) 19:34,41
19. Chlumová Milena (ČSSR) 19:34,94

20. Mrklasová (NSR) 19:35,14
21. Tanová (Švédsko) 19:37,86
22. Biegunová (Polsko) 19:38,92
23. Ylipaová (Švédsko) 19:39,27
24. Scheidelová (NDR) 19:40,08
25. Rockwellová (USA) 19:42,52
26. Cillerová Milena (ČSSR) 19:44,36
27. Budnyová (Polsko) 19:46,14
28. Dahlová (Norsko) 19:51,33
29. Asaiová (Japonsko) 19:56,27
30. Chromiková (Polsko) 20:00,11
31. Rothová (NSR) 20:07,75
32. Bartošová Alena (ČSSR) 20:18,01

Když se dá maminka do závodění

Rozhovor s reprezentantkou SUOMI Marjattou Kajosmaaovou patřil k těm, které čas brzy nezapomene. Plavá, usměvavá, plachá, upravená a přízbovaná, každým coulem žena, jaká má být. Pracuje jako průvodčí autobusu v městě Hamino poblíž sovětských hranic a má 32 roků.

„Kolik kilometrů jste absolvovala v přípravě na MS?“

„Nevím, nepočítám je. Jen tak si jezdím.“

„V čem spočívá tajemství vašich dosavadních úspěchů? Máte nějaký speciální recept?“

„Poradte mi nějaký. Honem jej použiji.“

„Kdy jste začala závodní kariéru?“

„V roce 1967. Pak přišel Grenoble a to jsem byla dvakrát pátá.“

„Ve vašich »kádrových« materiálech jsem si přečetl, že jste vdaná a máte dvě děti.“

„Materiály souhlasí. Mám dvojčata. Dva chlapce. Je jim dohromady 18 let.“

„Devítiletí synové. To tedy znamená, že nejdříve jste byla matkou a teprve, až jste naplnila poslání

ženy, jste se proměnila v závodnici, reprezentantku. To je postup diametrálně se lišící od ostatních. Ty chtějí být nejdříve slavné ve sportu a pak teprve uvažují o děcku.“

„Asi nejsem tuctový případ. Tak nějak to se mnou bylo. Děti jsem vychovávala tak dlouho, až se postavily na nohy. Teprve pak jsem začala běhat a brala jsem to vážně.“

„A za tři roky jste byla považována za nástupkyni Gustafssonové. To je fantastické. Mistryně, probuzená mateřstvím. Před tím jste neběhala na lyžích?“

„Ale ano, jako každý druhý ve Finsku. Jen tak jsem si poběhávala. Jako závodnice jsem byla neznámá, podprůměrná. Ale s tím mistrovstvím byste neměl tak hářet. Jsem ráda, když vyhraji, ale

pokaždé to nejde. Člověk se musí naučit uprazdňovat místo jiným, těm, které jsou lepší. Takový je sport.“

A to byl konec rozhovoru. Maminka odcházela s milým úsměvem na tváři, s rukou podávanou ke stisku. Tak se loučila opravdová dáma. A když se vytrácela, zdálo se mi, jako by každý její krok vznášelo do výšky nějaké tajemné péro v chodidlech. Zdálo se mi, že i při chůzi se vlastně klouže v onom typickém běžeckém kroku, v němž stále zůstává nedostupná a jedinečná, dívá-li se na ni člověk na trati. A ten krok je úžasně měkký, vláčný a vypadá jako vlnovka, sestavená z oblých křivek vlnících se jezer země zvané Suomi.

(nj)

GALINA PILJUŠENKOVÁ

33. Firthová (Kanada) 20:20,12
34. Hosmerová (USA) 20:22,71
35. Takahashiová (Japonsko) 20:35,50
36. Higuchiová (Japonsko) 20:40,13
37. Pandevoová (Bulharsko) 20:50,63
38. Katová (Japonsko) 20:58,83
39. Durajová (Polsko) 21:05,59
40. Owenová (USA) 21:13,05
41. Firthová Sharon (Kanada) 21:18,68
42. Dobrikovová (Bulharsko) 21:26,99
43. Britchová (USA) 21:44,99
44. Pešínská (Bulharsko) 21:54,03
45. Carlsenová (Dánsko) 22:01,52
46. Balazsová (Maďarsko) 22:01,64
47. Allenová R. (Kanada) 22:30,27
48. Lutkenová (V. Británie) 22:31,34
49. Allenová A. (Kanada) 22:31,81.

Přihlášených 50, nestartovala Bergeová (Norsko).

BĚH ŽEN NA 10 KM:

1. Alevtina O'juminová (SSSR) 36:19,00 min.
2. Kajosmaaová (Fnsko) 36:40,05
3. Kulakovová (SSSR) 37:06,04
4. Šikolová Helena (ČSSR) 37:12,32

5. Fischerová (NDR) 37:12,99
6. Piljušenková (SSSR) 37:16,37
7. Takalová (Finsko) 37:17,56
8. Mjagarová (SSSR) 37:23,73
9. Muttillainenová (Finsko) 37:35,29
10. Pusulová (Finsko) 37:39,16
11. Endlerová (NSR) 37:39,39
12. Lindqvistová (Švédsko) 37:45,07
13. Vasilevová (Bulharsko) 37:45,68
14. Dahlová (Norsko) 37:53,70
15. Bodelidová (Švédsko) 38:05,74
16. Tanová (Švédsko) 38:08,61
17. Biegunová (Polsko) 38:11,82
18. Chlumová Milena (ČSSR) 38:16,57
19. Hauptová (NDR) 38:22,73
20. Mrklasová ((NSR) 38:29,86
21. Nngerová (NDR) 38:31,60
22. Budnyová (Polsko) 38:49,11
23. Ylipaaová (Švédsko) 38:49,81
24. Lammedalová (Norsko) 38:50,22
25. Scheidelová (NDR) 38:56,63
26. Cillerová Milena (ČSSR) 39:00,49
27. Bartošová Alena (ČSSR) 39:05,25
28. Rockwellová (USA) 39:07,77

MILENA CHLUMOVÁ

MILENA CILLEROVÁ

29. Asaiová (Japonsko) 39:10,48
  30. Takahashiová (Japonsko) 39:19,78
  31. Chromiková (Polsko) 39:21,10
  32. Hosmerová (USA) 40:09,95
  33. Balazsová (Maďarsko) 40:26,52
  34. Trzebuniová (Polsko) 40:28,07
  35. Rothová (NSR) 40:44,89
  36. Britchová (USA) 40:48,27
  37. Pandevoová (Bulharsko) 40:58,87
  38. Bergeová (Norsko) 41:03,69
  39. Higuchiová (Janponsko) 41:28,45
  40. Dobrikovová (Bulharsko) 41:35,40
  41. Katová (Janponsko) 42:18,91
  42. Pešínská (Bulharsko) 43:00,28
  43. Allenová A. (Kanada) 43:51,15
  44. Lutkenová (V. Británie) 45:29,69
- Přihlášených 45, nestartovala Auflesová (Norsko).

ŠTAFETA ŽEN 3×5 KM:

1. SSSR 54:32,18 (Fjodorovová 18:48,12, Kulakovová 17,58,01, Oljuminová 17:46,05)

*SAMÝ ODZNAK, samý suvenýr:
finský rozhlasový komentátor ve
své kabině*

2. NDR 55:09,65 (Hauptová 18:49,14, Fischerová 18:03,30, Ungerová 18:17,21)
  3. Finsko 55:33,76 (Pusulová 18:46,60, Takalová 19:03,15, Kajosmaaová 17:44,01)
  4. Norsko 56:28,87 (Auflesová 18:56,08, Dahlová 18:42,50, Lammedalová 18:50,29)
  5. ČSSR 56:45,95 (Cillerová 19:21,87, Šikolová 18:28,56, Chlumová 18:55,52)
  6. NSR 57:16,02 (Mrklasová 19:16,54, Rothová 20:02,75, Endlerová 17:56,73)
  7. Švédsko 57:19,85 (Bodelidová 19:57,52, Tanová 19:01,65, Lindqvistová 18:20,68)
  8. Polsko 58:04,18 (Budnyová 19:37,22, Chromiková 19:13,51, Biegunová 19:13,45)
  9. Bulharsko 59:13,96 (Pandevová 20:27,12, Vasilevová 18:33,65, Dobrikovová 20:13,19)
  10. Japonsko 59:31,91 (Asaiová 20:15,15, Takahashiová 19:43,44, Higuchiová 19:33,32)
  11. USA 1:00:13,77 (Hosmerová 20:22,93, Owenová 21:01,34, Rockwellová 18:49,50)
  12. Kanada 1:00:24,65 (Firthová Shirley 19:43,83, Firthová Sharon 20:30,13, Allenová R. 20:10,69)
- Přihlášeno 12 štafet, dokončilo 12.

MEDAILE V DISCIPLÍNÁCH ŽEN

SSSR	3	—	1	—	2
Finsko	0	—	1	—	1
NDR	0	—	1	—	0

Body za pořadí na prvních šesti
místech: SSSR 26, Finsko 13,
NDR 7, ČSSR 5, Norsko 3,
NSR 3.

SKANDINÁVŠTÍ NÁVŠTĚVNÍCI fandili běžeckým disciplínám asi tak, jako se u nás povzbuzuje na kopané

Tak si to přáli fotoreportéři, tak to udělal: polibek zlaté medaili

Rýglův veleběh pro zlato

Dramatické okolnosti skoku

Napjaté chvíle na stadiónu
— Heslo: za Tomáše

Jak dál ve sdruženářské
disciplíně

DEN, který byl

POZLACENÝ

Ke sdruženému závodu se upínaly naše naděje. Přesně řečeno naděje těch, kdož o severské kombinaci leccos věděli a kteří znali sílu naší špičky. Zatímco povědomí zlaté medaile ve skoku bylo jakýmsi celonárodním manifestem a majetnictvím nejširších vrstev, ke sdruženářskému potencionálnímu zlatu se hledělo spíš v kruzích zasvěcených. Nakonec se vize proměnila v realitu, i když ne ve spojení s osobou, která se zdála být pro to nejvíc povolána. Místo Tomáše Kučery, případně jeho bratra Antonína, se rozmáchl nejvýš ze všech sdruženářů Ladislav Rýgl. Stalo se tak za dramatických okolností, jaké zpravidla neprovázejí velké závody, stalo se tak po smutném poločase, po odehrání smutného divadla na středním můstku, když už nikdo nevěřil, že zůstávají naděje. Ladislav Rýgl dokázal v ledlehu, že naděje trvá, dokud člověk žije, a že každé jeho snažení může být posuzováno teprve tehdy, až definitivně odloží náčini.

Rýglůva story začíná vlastně už v neděli 15. února na středním můstku v Mlýnické dolině Tomášovým neštěstím. Odkákalo se zkušební kolo. Tomáš Kučera si

podle předpokladu vybojovává dominantní postavení. Jeho skok — 79 m — je daleko nejdelším a nejlepším ze všech startujících. Pak začíná jít do tuhého, ale zá-

roveň přichází nový prvek tatarského počasí, s nímž jsme dosud neměli tu čest: Mlha. Zahaluje první desítku skokanů, pak se na čas prosvětlí, ale když vstupuje do okna nájezdové věže Tomáš, je tu znova a tentokrát halí do sebe prostor doskočiště. Náš reprezentant dostává zelenou, rozjíždí se a na hraně můstku dává všechny síly do odrazu. Letí do zóny neproniknutelné mlhy, letí stále položen v hlubokém „leharu“. Tam, kde měl registrovat blížící se místo přistání, kde měl zachytit optický signál zelených větvíček, je bílá tma. Do ní se ponořil, a dole v hledišti slyšíme obrovskou ránu. To se skočky spojily se zemí. V zápětí na to reagují lidé v bezprostřední blízkosti jeho doskoku. První ohlas je plný radosti: Kučera dopadl na metu 83,5 metru! Dole to ještě nevíme, ale hned na to zaplňuje uši další

akustická reakce diváků kolem doskočiště a vyjadřuje skoro zoufalé zklamání. Kučera nevidíme dojíždět do depa, Tomáš upadl. Ve strohé, neúprosné matematice nového bodovacího systému pro závod sružený to znamená konec nadějí. Tak jsme schválili nové, takzvané lineární bodovací tabulky, tak musíme umět přijmout i rány, jež užštědrují. Nelze nic dělat...

Po závodě se velmi diskutovalo o tom, co uvádělo nešťastný skok Tomáše Kučery, i o tom, co následovalo. Soutěžní jury se vzápětí dává slyšet: „Protože není zaručena bezpečnost skoků, bude se nájezd zkracovat o jedno okno a celé vrkní soutěžní kolo se bude skákat znovu.“ Argumentem se zdá zjištění, že se obecně přeskačoval normový bod za krajně nepříznivých podmínek, nikoli protest naší výpravy proti neregulérním podmínkám Tomášova skoku.

V duchu jsme se tázali, proč Josef Zita jako velitel můstku dal zelenou Kučerově startu, když mlha visela nad doskočištěm. Proč nevyčkal, až se ty šdělé cáry dají znovu do pohybu? Josef Zita: „Dostal jsem pokyn shora, aby se pokračovalo.“

Dost vzrušeně se také debatovalo o tom, do jaké míry ovlivnila zóna mlhy Kučerův skok. Verdikt jedné strany zněl v tom smyslu, že amplexový záznam dokázal, že by náš reprezentant upadl, i kdyby byla dobrá viditelnost. Proti této teorii se stavěla zkušenost samotných sruženářů. Tak třeba harrachovský Kubica: „Skákat za dobré viditelnosti a mlhy — to jsou dva světy. Bílý a černý. Je to jako byste chtěli, aby se bystrozraký měřil se slepým. Když skakan vidí, na co dopadá, může ještě leccos zachránit. Tomáš tu možnost neměl.“

Do reprízovaného I. soutěžního kola nastoupil Tomáš Kučera viditelně oťresen a poznamenan podlitinou pod okem a poraněním na noze. Oba skoky zůstaly pod jeho možnostmi. Bylo vidět, že se bojí nalhnout do vzduchu. Nelze se divit. On, který „bombardoval“ dálky nad 80 metrů celkem suverénně, skáče po fyzickém i nervovém šoku 72 a 68 m. Ihned po závodě ho odvádějí na lékařskou prohlídku. Je podezření na lehký oťres mozku. Tak skončila jedna velká naděje...

Do druhé části severské kombi-

nace — běhu na 15 km nastupovali čs. reprezentanti s těmito bodovými hodnotami: 9. Rýgl 190,5, 18. A. Kučera 185,5, 21. Foltman 179,5 a T. Kučera 167,0.

I když rozuzlení sruženého závodu počítá zpravidla s velmi živým pohybem v poli závodníků, nečekalo se, že výsledky běhu na 15 km způsobí takovou revoluci v pořadí, že by náš tým mohl přiblížit k medaili. Někteří optimisté mohli snad uvažovat o bronzové, ale spojovali ji spíš s jménem Antonína Kučery s odkazem na jeho běžecké přednosti, které prokázal před osmi dny na národním mistrovství ve Vysokých Tatrách.

A tak přišlo pondělí 16. února, které se zapsalo zlatým písmem do bilance čs. reprezentace na MS ve Vysokých Tatrách. Jediné naše zlato mělo v druhé části závodu sruženého tuhle skvělou dohru v běžeckém velení Ladislava Rýgla.

Na 5. kilometru měl pátý nejlepší čas. „Cítil jsem, že musím přidat. Začátek nemívám zpravidla dobrý. Tak jsem se do toho opřel. Lidé na mě křičeli a to mě nějak strkalo dopředu. Tu poslední smyčku jsem měl asi dost rychlou. Tam jsem to asi vyhrál.“ To byla Rýglova slova těsně po běžeckém závodu, kdy věděl, že byl v něm nejlepší, a že druhému Nogovicynovi ze Sovětského svazu „nadělil“ 41 vteřin. O vítězství v severské kombinaci se mu ještě ani nezdálo.

Když přiletěl do cíle, a elektronky zapsaly výsledný čas 49:29:75 — bylo to, jako když udeří blesk zčista jasná. Jako jediný sruženář stlačil minuty pod padesát. Přitom se jeho mezičas na 10 km vůbec neobjevil na světelné tabuli. Ani televizní obrazovka a komentátoři ho nezaregistrovali. Ze by se snad ztratil? Televizě prozřavě usoudila, že asi vzdal. Pochopte, že po takové shánce mohl v rovince stadiónu a v cíli působit jako zjevení...

Jak se to vlastně stalo, že unikl pozornosti longinesů i kamer. Vysvětlení podává J. Lánský, trenér juniorské sruženářské reprezentace: „Láda běžel zřejmě v těsném závěsu za jiným závodníkem. Tak se stalo, že ho elektrická buňka přehlédla. I stroje se mohou mýlit. A když Dataservis nedostal od nich údaje, nemohl se

NA SKOKU to začalo

V BĚHU zazářil

A TADY sklizel ovoce

Rýglův mezičas na 10. kilometru objevit na světelné tabuli. Obavy, že by se na čas ztratil nebo že by snad vymyslel nějakou rafinovanou zkracovačku, jsou neopodstatněné, liché. Přes stroje jsou na trati ještě lidé, a rozhodčí ho proto mají zachyceného na desíctce s naprostou jistotou a přesností. U jeho průjezdu je „fajka“ jako hrom. Tedy nic pro diváky a pochybovače. Žádné sousto. Jen snad to, že Láda jel jedním slovem jako rychlík.“

UVĚDOMÍME-LI SI, že Ladislav Rýgl z národního šampionátu a Ladislav Rýgl z mistrovství světa jsou dva výkony, mezi nimiž je rozdíl šesti minut, musíme smekkat před vůlí a bojovností jednoho člověka. Pravda, stopa byla zřejmě rychlejší, když se utkávala elita celého světa, ale i tak ten chlapec fantasticky povyrosl za osm dnů.

Ladislav Rýgl: „Říkali jsme si ráno, že budeme utkat za Tomáše, co nám budou síly stačit. Možná, že to byla i takhle vnitřní síla party, co mě hnala dopředu.“ I Antonín Kučera vydal z sebe všechno. Na trati ho chytaly křeče. Stále něco vykřikoval z bolesti a nakonec vzdal marný boj. Tomáš Kučera sledoval běh z okna svého pokoje...

To už mezitím tužky pracovaly. Minuta za běh, rovnající se 12 bodům, byla všelijak dělena a připočítávána k bodovým hodnotám za skok. Odskrtávali jsme jednoho soupeře za druhým, a nakonec už nezbyl nikdo jiný, než Láda Rýgl. Bojíme se to říci, dokud nemáme jistotu. Netrpělivě vzhlížíme k rozhlasové kabině. Chvilce, nabitě elektřinou. Počítací stroje pracují na plné obrátky. Za chvíli je tady jejich rozhodnutí, zatím neoficiálně: „Vítězem závodu sruženého se stal čs. reprezentant Ladislav Rýgl.“ Lidé se objímají, Švédové spouštějí hotový orkán pokřiku, dechovka nasadila k parádnímu pochodu, do očí vstupuje zvláštní vláha. Máme zlatou! První, která neputovala nikam za hranice. Novináři pádí do tiskového střediska, psací stroje duní jako při ohlašujícím se malém zemětřesení. Zprávy letí do světa...

Tak to bylo onoho památného dne, 16. února 1970 ve Vysokých Tatrách, kdy se psal třetí den světového šampionátu. (nj)

ZLATÁ, a co dál?

O sruženářských perspektivách s ing. Kumpoštem

Pravidlo, byt' všeobecně uznávané, připouští výjimky. Říkalo se, že kvantita podmiňuje kvalitu. Po Coubertinovsku: čím širší okruhy sportujících, tím obdivuhodnější výkon. Dívám-li se na sportovní zákon pohlem čs. sruženářské disciplíny, začínám mít pocit, že čas přehodnotil pravdu, již jsme věřili. Neboť: zlatá medaile, kterou Československu vybojoval tak skvělým způsobem Ladislav Rýgl, povstala ze základů, nebo přesněji základny, čítající 16 seniorů a 12 juniorů. Tahle jediná a úplná reprezentace čs. sruženářství se ostatně sešla na národním mistrovství ve Vysokých Tatrách, týden před světovým šampionátem. To jsou ty „široké okruhy“...

Je celkem nemyslitelné, abychom s takovým zázemmím mohli obhajovat do budoucna prestiž, již jsme získali ve Vysokých Tatrách. Něco se musí stát, abychom nevymřeli po meči. Teď přišla vhod-

„Mám pocit, že skutečným sruženářem v naší vlasti se stával ten, kdo přišel do státního družstva, seniorského nebo juniorského a rekrutoval se buď ze skokanů nebo běžců. Tam se teprve formoval jako vyhraněný sruženářský typ. Není to trochu pozdě? Nemělo by se začínat daleko dříve?“

„Taková byla skutečnost, a možná, že ještě je. Není myslitelné, aby se začínalo až v okamžiku, kdy si závodník navlekně repreznatčn dres. Nechci to omlouvat, ale jistě víte, v jakých podmínkách naši sruženáři vegetovali. Nechci hovořit o diskriminaci, ale proti ostatním disciplínám jsme byli úplně chudobky. Trenéra — myslím tím trenéra specialistu pro sružený závod — jsme dostali teprve před dvěma roky. Před tím jsme byli rozpolceni. Tu o sruženáře pečoval běžec, tu skokan, a každý přirozeně přál té své odbornosti. Výsledkem toho bylo mimo jiné i zjištění, že jsme nikdy v minulosti nedosáhli patřičné vyrovnanosti obou disciplín. A zpravidla to byl skok, jenž nám uzavíral cestu mezi nejlepší na světě. Teď musíme zároveň s formováním sruženářů — závodníků vyhledávat sruženáře — trnery. Sruženáře skutečn sruženářské krve.“

„To, myslím, nebude snadné, tím spíš, že některé sruženářské reprezentanty jsme nechali odejít do prnz: dost předčasně, aniž by se při tom mrklo okem. Možná, že někteří proto zatrpkli.“

„Možná, že to nějak podobně bylo. Teď se snažme, aby se vrátili a pomáhali. Ostatně, některé už vidíte mezi námi. Především Harrachovány.“

„Tam je dosud sruženářská lihaň. Kde by mohly vzniknout další?“

„Chceme je založit v Liberci,

SLÁVEK KUMPOŠT

ná chvíle k zamyšlení nad perspektivami severské kombinace v ČSSR. Rýglůva zlatá má obrovskou propagační cenu i sílu. Jak to všechno využijeme, byl předmět mého rozhovoru s předsedou sruženářského úseku inž. Slávkem Kumpoštem.

TOMÁŠ KUČERA

Opravdu málo důvodů k radosti

v Beskydech a v Tatranské Lomnici na Slovensku. Harrachov už funguje výborně od školního věku dětí. Na tamní škole jsou sdruženáři fandové mezi učiteli i učiteli. Teď jim ještě budou pomáhat sdruženáři otcové.

„Tihle lyžařští tátové vykonali už obrovské dílo. Ti jsou vlastně páteří života v oddílech. To jsou ti nejobětavější dobrovolníci.“

„A takové teď voláme k práci. Aby Rýglovo dílo mělo pokračovatele. Každý táta by měl mít kolem sebe takové hejno malých lidíček, kteří skáčí a zároveň běhají.“

„Ale každý kluk raději skáče. Je to zajímavější, atraktivnější.“

„To je pravda, ale musí se začínat sdruženářsky, to jest v určité rovnováze obou disciplín už od mládí. To je podstata problému.“

„Když jsem byl kdysi v Alpách, viděl jsem, jak se kolem ‚renkanonů‘ batolily dětičky na lyžích. Každý, třebas už vysloužilý, měl své malé družstvo ctitelů. On byl takový jejich pánbůh.“

„Podobně by to mělo vypadat u nás. Chceme naši budoucnost pevně spojit právě s touto výchovou. Voláme všechny bývalé sdruženáře, reprezentanty, táty! Pomozte nám! Vědomí, že jejich práce, jež třeba nedošla k vytčenému cíli, ale pokračuje a žije dál, by jim mohlo dávat sílu a snad i zadostičení, dovedou-li svého svěřence výš, než kde skončili oni. Možnost tu je, musíme to tak dělat. Tim spíš, že teď jsme si napsali vizitku a že dobré jméno ve světě bychom měli udržet.“

„Nejsem vyznavač poučky, že tzv. ‚podmínky‘ jsou všelem stoupající výkonnosti, ale přesto si myslím, že výzbroj, výstroj, malé můstky pro ty, kdož sdruženářsky začínají, by měly tvořit zcela nutný doprovod péče, již chceme nastoupit.“

„I tuto stránku musíme řešit. Dosavadní stav je neudržitelný. Věříme v pomoc výrobců, počítáme s porozuměním národních výborů. Jinými slovy: potřebujeme skočky a běžky pro ty mladíky.“

„Viděl jsem v cizině, jak vý-

robci lodí zhotovují pro sportující mládí minikajaky, minikánoe, minivesla a nevím, co všechno. Proč by třeba n. p. Sport nemohl rozjet malou sérii miniskoček. Možná, že by to šlo?“

„Ty potřebujeme pro naše záměry jako sůl. Vůbec si myslím, že by Rýglovo vítězství mělo rozhýbat všechny složky, všechny partnery. Měli bychom se dát do práce pořádně zešíroka a s fortlem. Pak se nám to podaří!“

Jiří Nejedlo

TATRANSKÉ DIALOGY

S LADISLAVEM RÝGLEM

Kdekdokto ho chtěl mít nejdříve pro sebe, Štefan Mašlonka, dr. Richard Nejezchleb, novináři a jiní a jiní, známí lidé i docela neznámí. Bohouš Truzník ho zaštiťoval svým stále imponujícím hrudníkem. Byl to jeho velký den. Byl to náš velký den.

„Dva roky jsi hrál třetí housle, a teď jsi najednou koncertní mistr. Jaký je to pocit?“

„Jako junior jsem leccos vyhrával, ale pak byl konec. Bráchovů

byli vždycky přede mnou. Ani nevím, proč se to stalo takdy. Asi jsem nějak vyšel z řady.“

„Věřil jsi v takový úspěch?“

„Vůbec ne. Odhadoval jsem se na páté místo. Snad jen kdybych dokázal naběhnout asi půl minuty na druhého, jsem mohl mít nějakou medailovou iluzi. Ale to se mi zdálo nemožné.“

„Ale přesto jsi do toho šel se záměrem pokusit se...“

„Ano, když jsem přestál první

SDRUŽENÁŘSKÝ TRŮN: zleva Drjagin (SSSR), Rýgl (ČSSR), Novogovycyn (SSSR)

pětku, s pátým místem, věděl jsem, že mám šanci. Věděl jsem o sobě, že utíkám dost rychle tam, kde ostatní turdnou, hasnou. V té poslední smyčce jsem to prostě napálil."

"Jak ti bylo, když jsi tušil, že bys mohl být mistrem, ale stále to nebylo potvrzené?"

"Ty chvíle mi připadaly jako věčnost."

"Viš, že mezi dnešním Rýglem a tím na mistrovství republiky je šest minut rozdílu v běhu na 15 kilometrů na stejné trati."

"Dnes byla nesrovnatelně rychlejší. Mám rád rychlou stopu. Ale přesto si myslím, že jsem byl daleko lepší dnes než před týdnem. Lidé na trati mě provokovali, abych utíkal jako zběsilý. To byly výborné injekce. Taký mi, myslím, prospělo, že jsem si naštu-doval' ty 'drtáky' kolem desátého kilometru. Přestál jsem je se zdarem, stejně jako tu smyčku v Mlýnické dolině. Na mistrovství ČSSR jsem zvadnul právě tam."

"Co tomu budou říkat v Tanvaldě?"

"Prý chystají velkou slávu, až přijedu."

"Kdo ti nejvíce prospěl jako sdruženáři?"

"Táta, ten mě vlastně do toho

dostal, a myslím, že v začátcích měl se mnou starosti. I teď mi pořád fandí. Před závodem mi pravil: 'Zarubej, a všechno bude dobré...'

V DEPU běžeckého stadiónu bylo stále rušno

TATRANSKÉ DĚTI na běžkách

"Co říkáš zavedeným lineárním tabulkám pro závod sdružený?"

"Je to bič na sdruženáře. Upadneš-li, zahyneš."

"Co říkají bratři? Jak tě přijali jako prvního?"

"Byli jsme vždycky dobrá parta, a takovou zůstaneme. Tomáš se bude muset dostat z deprese, kterou zavínil někdo jiný. Ale za chvíli bude zas dobrý, vlastně výborný. Antonín ráno před závodem ohlásil, že to dnes všechno vyhraje. No, šel do toho jako lev ze začátku, ale pak se stal obětí svého tempa. Nevydržel to."

"Pokud vím, studuješ na FTVS? Držíš krok s termíny zkoušek?"

"Jsem tam už pátý rok a přál bych si, abych začínal jako taďa v Tatrách. Přiznávám, že raději dávám přednost možnosti zaběhat si než skriptům. Ale dohoním to!"

A nakonec ještě nacionále: narodil se 16. července 1947 v Kořenově, teď žije v Tanvaldě. Je členem Slavie VŠ Praha, je svobodný, takový pěkný černovlasý chlapec. Grenoble absolvoval se 17. místem, letos byl v Reit im Winklu a v Le Brassus pátý. Na mistrovství ČSSR ve Vysokých Tatrách třetí, za bratry Kučerovými. (nj)

Výsledky závodu sdruženého

1. Ladislav Rýgl (ČSSR) 410,50 bodu (skok 190,5 — běh 220,00)	12. Chaljand (SSSR) 373,00 (189,0 a 184,0)	24. Naumann (NSR) 336,46 (131,5 a 204,96)
2. Nogovicyn (SSSR) 407,36 (195,5 a 211,86)	13. Israelsson (Švédsko) 372,70 (188,0 a 184,70)	25. Hala (Polsko) 334,64 (154,5 a 180,14)
3. Drjagin (SSSR) 407,02 a 207,52)	14. Berg (Norsko) 371,94 (183,5 a 188,44)	26. Lengg (NSR) 333,32 (136,0 a 197,32)
4. Miettinen (Finsko) 402,40 (192,0 a 210,40)	15. Dühning (NDR) 354,94 (173,0 a 181,94)	27. Krog (USA) 325,80 (160,5 a 165,30)
5. Damolin (Itálie) 400,44 (201,5 a 198,94)	16. Morandini (Itálie) 353,62 (159,0 a 194,62)	28. Ohlböck (Rakousko) 322,54 (136,5 a 186,04)
6. Luck (NDR) 393,68 (188,5 a 205,18)	17. Kawulok (Polsko) 352,96 (188,0 a 164,96)	29. Nordseth (Norsko) 320,64 (146,5 a 174,14)
7. Kozulin (SSSR) 389,40 (211,5 a 177,90)	18. Sarapaa (Finsko) 352,38 (187,5 a 164,88)	30. Sasaki (Japonsko) 316,92 (182,0 a 134,92)
8. Katsuro (Japonsko) 386,12 (205,0 a 180,12)	19. Svendsen (Norsko) 345,80 (157,5 a 188,30)	31. Kendall (USA) 311,24 (150,0 a 161,24)
9. Foltman (ČSSR) 383,20 (179,5 a 203,70)	20. Itagaki (Japonsko) 345,30 (192,0 a 153,30)	32. Devecka (USA) 307,48 (120,0 a 187,48)
10. Kilpinen (Finsko) 378,76 (169,0 a 209,76)	21. Deckert (NDR) 344,64 (190,5 a 154,14)	33. Sailer (Rakousko) 301,82 (140,0 a 161,82)
11. Keller (NSR) 376,16 (196,0 a 180,16)	22. Hula (Polsko) 344,38 (188,0 a 156,38)	34. Hartleb (NDR) 297,40 (166,5 a 130,90)
	23. Andersen (Norsko) 337,28 (187,0 a 150,28)	35. Araya (Japonsko) 291,90 (159,0 a 132,90)

Přihlášených 43, klasifikovaných 39. V běhu nenastoupil T. Kučera (ČSSR), nedokončili Winkler (NSR), A. Kučera (ČSSR) a Gasienica (Polsko).

MEDAILE VE SDRUŽENÉM ZÁVODĚ:

ČSSR	1 — 0 — 0
SSSR	0 — 1 — 1

Body za umístění na prvních 6 místech: SSSR 9, ČSSR 7, Finsko 3, Itálie 2, NDR 1.

VÝTAH dopravoval skokany pod nájezdovou věž, jinak slouží sjezdářům k efektivnímu lyžování na sousedním slalomovém svahu

Dvě rozdílné soboty pro čs. tým skokanů

Raška zůstává výjimečným zjevem

Dvě stě tisíc lidí se dívalo na dva tituly Napalkova

Raškovo stříbro v ceně zlata

Dvě soboty to byly, jimž vládla disciplína neatraktivnější z celého sortimentu klasického lyžování: skok! Ve hře na středním a velkém můstku bylo mnoho. Měli jsme svá přání, která se v některých podáních změnila v jistoty. Raška, Matouš, Höhnl, a ti další. Tým, uznávaný jako mocný na světě. Byli jsme doma, a to znělo nadějně. Taková byla atmosféra kolem hrstky našich reprezentantů. Nepřilíš záviděníhodná. A přitom v disciplíně, kde víc než kde jinde všechno záleží na okamžité dispoziční, na tom nezachytitelném zlomku vteřiny, kdy se dvě páky nohou odrážejí z hrany můstku, na troše toho závodnického štěstí. Chtěli se zmocnit všeho, ale to se nedaří pokaždé. Přesto dali do té velké hry to nejlepší, co v dané chvíli měli.

Díváme-li se takovým pohledem na bilanci čs. skokanské reprezentace, nemůžeme být nespokojeni. Pravda, zlatá to nebyla, ale troufám si tvrdit, že Raškova stříbrná medaile má přesto cenu zlata v souvislostech, které nutno brát v úvahu. Třeba v tom, že si ji osvojil závodník, který věděl, že tatranské dny ho nezastihují v neoslnivější formě. Dokázal se fan-

tasticky překonat. Uvažme i to, že ten jeho kov byl „vydolovaný“ příkladnou houževnatostí, takovou solidností ve výkonu, v němž nebylo místo pro náhodu a jemuž nepřálo štěstí. Viděl jsem prostě v té jeho stříbrné medaili svítit zlato proto, že do šampionátu se mi Jiří Raška jevil jako nejvyrovnanější skokan na světě.

Na středním můstku měly zá-

vody svižné tempo a dobrou úroveň. V jeho moderně řešeném profilu se zakotvil jeden velký požadavek na závodníka: je to umění odrazit se ve správném okamžiku. Více než kde jinde platí tu v Mlýnské dolině pravidlo o tom, že zaváháš-li, ... Odraz je alfou a omegou skoku. Na středním i na velkém můstku. Proto jsme byli až příliš často svědky vyslovených proher i délek, jež zmrazovaly momentem nepříjemného překvapení.

Stačí, abys jen jednou v závodě chytil za zuby ten správný okamžik, a lyže, které se přesným položením na vzduchový polštář vznesou do výšky, tě zanesou až tam, kde lidé dole v úžasu zapo-

Pokračování na str. 26

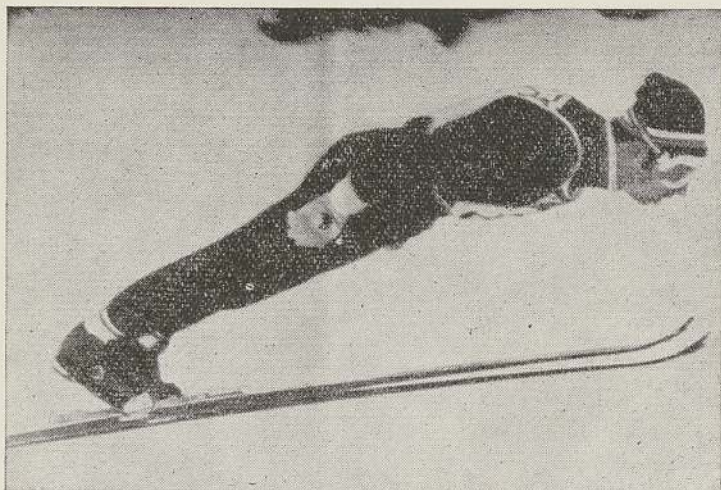

Ti, co nám udělali největší radost

Zleva nahoře: Karel Sacký (10. v běžeckém maratónu), Václav Peřina (výborně běžel ve štafetě), Helena Šikolová (čtvrtá na světě) a Jiří Raška (stříbrná medaile na velkém můstku). Dole: Karel Štefl (11. v běhu na 15 km), Ladislav Rýgl (zlatá ve sdruženém závodě) a R. Höhn (4. na středním můstku)

JIRÍ RAŠKA

Dokončení ze str. 23

menou mluvit. Takový byl Garij Napalkov. Ten měl trochu toho štěstí na své straně, ten to dokázal. Ano, při druhém soutěžním skoku ze sníženého nájezdu dosáhl jen o půl metru méně než Japonec Kasaja z vyššího okna v 1. kole. To byl veleskok — 84 m. Ten jej přenesl z desátého pořadí po prvním kole na místo vítěze. Styloví rozhodčí zapisují samé osmnáctky, jeden dokonce 18,5 b. Téměř o deset bodů víc dostává za svůj druhý skok z nižšího nájezdu než za první z vyššího. Aspirantů na první místo bylo po poločase víc. Japonec Kasaja, sovětský skokan Bělousov, Švéd Johansson, Nor Lars Grini, náš Ruda Höhn. Ale repríza se jim nevydařila zcela přesvědčivě. Matouš si hrábl rukama, Jiří Raška, bodově skoro srovnaný s Napalkovem v I. kole, nezachycuje odraz v pravou chvíli, nevyplouvá do vzduchu a jeho délka nedosahuje hranice 80 metrů. Pouze 78,5 m. Nakonec, když se všechno sečetlo, zachraňuje Ruda Höhn čest praporu svým čtvrtým místem. K bronzové měl opravdu jen kousek.

Ovzduší mezi našimi reprezentanty po závodě nebylo radostné.

RUDOLF HÖHN: „To jsem celý já, vždycky mi bude ten kousek chybět.“

JIRÍ RAŠKA: „Nepodařilo se. Teď mě budou vřesť!“

ZDENĚK REMSA: „Přerazím jim ruce. Nikdo si netroufne.“

JOSEF MATOUŠ: „Nařídil jsi mi, že musím zvednout zadek při doskoku. Udělal jsem to, a takhle to dopadlo.“

ZDENĚK REMSA (Matoušovi): „Ještě si to rozfíkáme.“ A pak obecně: „Po výkonech z tréninku jsem nečekal medaili z dnešního závodu, abych byl upřímný. Myslím však, že mít dva v první desítce, je docela dobrý výsledek. Příklad to bude lepší.“

V posuzování Matoušova skoku se styloví rozhodčí rozcházel o 2,5 bodu, v případě třetího Griniho dokonce o tři, což je příliš velké sousto na takový závod. Tím velmi přísným soudcem Nora byl náš Karel Dóubalík.

Závod na velkém můstku P-90 zaznamenal jeden světový rekord. Přihlíželo mu na 140 000 diváků. Jeho průběh byl poněkud ovlivněn rozhodnutím jury snížit po zkušebním kole nájezd o jedno okno. Úroveň skoků byla dost podprůměrná délkami i bodovými hodnotami. Konstatování, že toto je soutěž nejlepších na světě, nebylo dost přesvědčivé. Teprve druhé kolo navodilo atmosféru velkého závodu.

Celá soutěž na velkém můstku se nápadně podobala průběhu závodu na P-70 m. Nejmarkantnější charakteristikou této paralely byl opět Napalkov. Znovu se ty šťastně soudičky sesedají k jeho druhému skoku. Po prvním zahřívá třinácté místo, ve druhém se přeskočí o 18,5 metru a o téměř 30 bodů. Zaznamenává nový rekord můstku v Mlýnické dolině skokem 109,5 metru. Zdá se to neuvěřitelné. Znovu ten veleskok a postup až nahoru. Teď už je roz-

hodnuto o druhé zlaté Napalkově, ale boj se soustřeďuje na stříbro. Nervy vibrují. Je nejméně pět uchazečů. Znovu ona nápadná podoba se skokanskou premiérou. Ale aspiranti odpadají jeden za druhým. Rakušan Kröll — částečně i nepřízní stylových rozhodčích, Polák Pawlusiak, vedoucí muž po prvním kole, padá, zle skáčí Fin Kayhko, Švýcar Schmid, Švéd Johansson. Známa jména mají nastražena nečekaná propadla na tom velkém jevišti nahoře — buď v prvním, nebo druhém kole.

Jiří Raška se jim dokázal vyhnout, překonat je, a to byla jeho stříbrná. To byl triumf solidnosti. Životní úspěch zaznamenal v tomto závodě Karel Kodejška svým osmým místem. Ceníme si také 13. místa Matoušova — mám pocit, že ani on se netěšil přízni stylářů — a 20. místa Höhna.

Všichni čtyři mezi první dvacítkou — to znamená obnovení primátu nejlepšího skokanského

JOSEF MATOUŠ

týmu na světě. Tam, kde v začátku sezóny kralovali skokani NDR, jsme znovu vstoupili my. Pro východoněmeckou reprezentaci znamenaly Vysoké Tatry značný ústup ze slávy. Naši závodníci prokázali ostatně svou suverenitu v závěrečné soutěži skokanských družstev, uspořádané zkušebně.

(nj)

„Je mi 22 roků. Studuji na tělovýchovném institutu v Gorkém, jsem ženatý. Manželka se jmenuje Nataša, ale nejvíc z rodiny mi fandí můj otec.“

Zatím co jiní sovětská vítězové odpovídali na tiskovkách velmi oficiálně a dost obecně, byl Garij

NAPALKOV SE ZPOVÍDÁ

Napalkov bystrým, pohotovým a otevřeným diskutérem. Na otázky západních žurnalistů odpovídá anglicky a německy.

„Jestli mám jako skokan nějaký ideál? Samozřejmě — Bjørna Wirkolu. Z jeho fotografií mám hotovou sbírku a ozdobil jsem si jimi svůj pokoj.“

„Za nejlepší skokany na světě považují kromě Wirkoly Rašku, Griniho a Quecka.“

„Těch 127 bodů, jichž jsem dosáhl ve druhém skoku na velkém můstku, je můj osobní rekord. Měl jsem strach, abych při takové délce neupadl. No, ustál jsem jej. Myslím, že 112 metrů bude asi maximální hranice pro skoky na velkém můstku tady v Tatrách. Skočit dál bude velmi problematické.“

„To pískání diváků nepovažují za sportovní projev. Bylo to ne-

TATRANSKÉ DIALOGY S JIŘÍM RAŠKOU

29 let, povoláním strojní zámečník, člen TJ MEZ Frenštát, ženatý, otec dvou dětí, olympijský vítěz na středním můstku, druhý na velkém na ZOH v Grenoblu. Letos první v GA-PA a Bischofshofenu, v Chamnix, Mořici a Cortině, vyhrál i čs. turné.

„Bylo to taktické uspořádat mistrovství ČSSR týden před světovým šampionátem?“

„To nechci posuzovat. Okolnost, že se mi nepovedly oba starty, mohla snad psychicky zapůsobit. Je to přece jen nervové zatížení. Jedna soutěž a vzápětí na to další, daleko větší. Chtěl jsem se z toho sebrat, ale nešlo to dobře.“

„Dostával jste hodně dopisů, povzbuzujících dopisů.“

„Dostával a byly milé. Ten nejmilejší přišel od jednoho školáka ze Slovenska. Ať si prý nic z toho nedělám, že mi nedali medaili na malém můstku, že mi stejně patřila, a takovou medaili mi vlastnoručně zhotovil a poslal.“

„Zdá se mi, že stále hledáte správné zařazení pro své druhé místo?“

„Myslím si, že se na mě někteří lidé asi zlobí. Chtěli, abych byl první. Nešlo to.“

„V lídech se jeden nevyzná. Jednou házejí bláto, podruhé by ho ze samé lásky nosili stále na ramenou.“

„Tak to nějak je.“

„Deprimoval vás Napalkovův veleskok?“

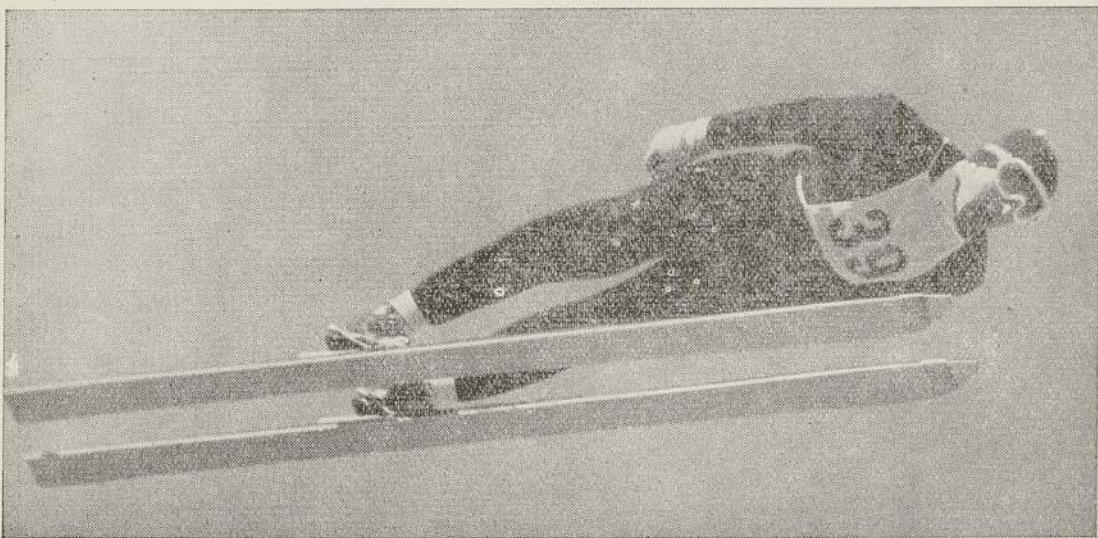
„Skočím za tak vynikajícím borcem je těžké. Když skočil oněch 109,5, věděl jsem, že se zlatou je konec.“

(lo)

příjemné pro mě i pro ostatní sovětské skokany.“

„Zda-li mám nějakou vášeň? Strašně rád sbírám magnetofonové pásky s pop music a dobrým jazzem.“

A Garij Napalkov se stále usmíval. Měl své šťastné dny ve Vysokých Tatrách. Dvakrát ulétl a dvakrát se stal mistrem světa. Není do dostatečný důvod k radosti a úsměvu?
(je)

GARIJ NAPALKOV měl šťastné dny ve Vysokých Tatrách

TAK SE NAPALCOV radoval ze svého druhého soutěžního skoku

Skoky na středním můstku

1. Garij Napalkov (SSSR) 240,6 (78,5 a 84)	19. Zajc (Jugoslávie) 215,5 (79 a 75)
2. Kasaya (Japonsko) 237,7 (84,5 a 79)	20. Swor (USA) 215,2 (77,5 a 76)
3. Grini (Norsko) 234,6 (81 a 81,5)	21. Kodejška Karel (ČSSR) 214,9 (75,5 a 75)
4. Höhnrl Rudolf (ČSSR) 233,4 (81,5 a 79)	22. Schmidt (NDR) 214,9 (77 a 76)
5. Johansson (Švédsko) 231,9 (84 a 79)	23. Cakadze (SSSR) 214,0 (75,5 a 76)
6. Bělousov (SSSR) 231,8 (81,5 75,5)	24. Mahler (Švédsko) 213,8 (74,5 a 77,5)
7. Aochi (Japonsko) 123,6 (81 a 79)	25. Watt (USA) 213,6 (77 a 78)
8. Raška Jiří (ČSSR) 230,8 (78,5 a 78,5)	26. Ihle (NSR) 212,5 (80,5 a 76)
9. Mork (Norsko) 230,2 (82 a 76,5)	27. Steiner (Švýcarsko) 212,4 (78 a 75)
10. Zehnder (Švýcarsko) 229,8 (79,5 a 80)	28. Lichtenegger (Rakousko) 211,16 (75,5 a 77)
11. Bjørneby (Norsko) 229,5 (78 a 81)	29. Poirot (Francie) 211,6 (76,5 a 76)
12. Pawlusiak (Polsko) 227,1 (82,5 a 77,5)	30. Queck (NDR) 211,0 (80,5 a 81)
13. Wirkola (Norsko) 225,9 (77 a 78,5)	31. Willomitzer (NDR) 210,6 (74,5 a 78)
14. Kayhko (Finsko) 222,7 (77 a 79)	32. Ekholm (Finsko)) 210,5 (74 a 75)
15. Fujisawa (Japonsko) 221,8 (76 a 76)	33. Gasienica (Polsko) 209,9 (76 a 77)
16. Schmid (Švýcarsko) 218,8 (80 a 77)	34. Ivannikov (SSSR) 209,7 (77,5 a 71)
17. Kröll (Rakousko) 216,4 (80,5 a 75)	35. Bakke (USA) 209,2 (77 a 74)
18. Dommerich (NDR) 216,2 (78,5 a 75)	36. Štefančič (Jugoslávie) 209,1 (75,5 a 77)
	37. Bachler (Rakousko) 209,0 (77,5 a 74)

38. Mattila (Finsko) 207,1 (74,5 a 73)
39. Przybyla (Polsko) 204,3 (74 a 73)
40. Sawada (Janponsko) 203,1 (73 a 72)
41. Krzystofiak (Polsko) 203,0 (73,5 a 75,5)
42. Göllner (NSR) 202,6 (75 a 75)
43. Geller (Maďarsko) 201,9 (75 a 73)
44. Martin (USA) 200,6 (72 a 73)
45. Golser (Rakousko) 200,3 (75 a 72)
46. Karlsson (Švédsko) 199,0 (73 a 73,5)
47. Ström (Švédsko) 198,4 (76 a 72)
48. Matouš Josef (ČSSR) 196,6 (77,5 a 82,5)
49. Pfiffner (Švýcarsko) 194,7 (72,5 a 73,5)
50. Schwinghammer (NSR) 194,1 (72 a 75,5)
51. Cecon (Itálie) 194,0 (72 a 72)
52. Bazzana (Itálie) 193,8 (73 a 74)
53. Aimoni (Itálie) 193,8 (74,5 a 70)
54. Grosche (NSR) 192,4 (77 a 71)
55. Arbez (Francie) 190,6 (73 a 72)
56. Jurman (Jugoslávie) 187,1 (73 a 69,5)
57. Rautionaho (Finsko) 181,8 (71 a 68,5)
58. Morris (Kanada) 181,2 (73,5 a 70)
59. Mc Innes (Kanada) 178,2 (70 a 68,5)

KAREL KODEJŠKA

60. Dolhar (Jugoslávie) 178,1 (68 a 72)
 61. Molnar (Maďarsko) 177,7 (71 a 70)
 62. Kvendbo (Kanda) 172,8 (69,5 a 67,5)
 63. Biris (Rumunsko) 148,3

64. Lupu (Rumunsko) 146,0 (63,5 a 60,5)
 65. Mezl (Kanada) 145,2 (65,5 a 63)
 66. Yerly (Francie) 138,9 (60 a 60,5).
 Přihlášeno 67, nestartoval Maclé (Francie).

57. Kocyan (Polsko) 146,4 (79 a 85)
 58. Cecon (Itálie) 145,8 (77,5 a 85)
 59. Mesec (Jugoslávie) 144,2 (82 a 81,5)
 60. Mc Innes (Kanada) 131,5 (77 a 76)
 61. Biris (Rumunsko) 130,8 (72,5 a 85)
 62. Richard (Francie) 122,5 (73 a 80)
 63. Morris (Kanada) 121,8 (76 a 74)
 64. Schwinghammer (NSR) 115,6 (68,5 a 81)
 65. Gaillard (Francie) 113,5 (72 73,5)
 66. Arbez (Francie) 108,0 (71,5 a 71,5)
 67. Lupu (Rumunsko) 105,1 (73 a 71)
 68. Mezl (Kanada) 104,4 (69 a 80).
 Přihlášeno 68 skokanů.

Skoky na velkém můstku

1. Garij Napalkov (SSSR) 226,0 b. (91 a 109,5)
 2. Raška Jiří (ČSSR) 212,3 (91 a 99).
 3. Gasienica (Polsko) 211,8 (92 a 100)
 4. Kröll (Rakousko) 209,6 (95 a 99,5)
 5. Kayhko (Finsko) 209,6 (93,5 a 101)
 6. Fujisawa (Japonsko) 207,7 (89,5 a 99)
 7. Björneby (Norsko) 207,4 (94 a 100)
 8. Kodejška Karel (ČSSR) 205,5 (93 a 95)
 9. Bachler (Rakousko) 205,4 (93,5 a 98)
 10. Schmid (Švýcarsko) 205,3 (93 a 102)
 11. Grini (Norsko) 204,3 (85 a 100)
 12. Žeglanov (SSSR) 204,2 (89 a 97)
 13. Matouš Josef (ČSSR) 203,9 (94 a 100)
 14. Zehnder (Švýcarsko) 203,1 (90,5 a 99)
 15. Ekholm (Finsko) 201,5 (89,5 a 98,5)
 16. Zajc (Jugoslávie) 201,5 (90 a 98)
 17. Queck (NDR) 201,0 (91 a 97)
 18. Bělousov (SSSR) 200,5 (90 a 93)
 19. Dommerich (NDR) 200,2 (91 a 100)
 20. Höhnrl Rudolf (ČSSR) 200,1 (85,5 a 99)
 21. Johansson (Švédsko) 200,1 (95 a 97)
 22. Cakadze (SSSR) 199,5 (90 a 98)
 23. Steiner (Švýcarsko) 199,3 (88 a 99,5)
 24. Schmidt H. (NDR) 198,9 (82,5 a 104)
 25. Mork (Norsko) 194,7 (89 a 109,5)
 26. Swor (USA) 193,7 (88 a 98)
 27. Wirkola (Norsko) 191,9 (85 a 94)
 28. Schmidt R. (NDR) 191,8 (84 98,5)

29. Mattila (Finsko) 190,1 (86,5 a 93)
 30. Ihle (NSR) 190,1 (85,5 a 99)
 31. Karlsson (Švédsko) 189,8 (88 a 97)
 32. Kasaya (Japonsko) 188,4 (79 a 100)
 33. Rautionaho (Finsko) 187,0 (86 a 99,5)
 34. Pawlusiak (Polsko) 185,8 (94,5 a 100,5)
 35. Geller (Maďarsko) 184,3 (90 a 95)
 36. Golser (Rakousko) 184,0 (87 a 93,5)
 37. Poirot (Francie) 180,2 (85 a 91)
 38. Bazzana (Itálie) 178,5 (86 a 92)
 39. Przybyla (Polsko) 177,7 (86 a 90)
 40. Lichtenegger (Rakousko) 177,3 (84 a 91)
 41. Aimoni (Itálie) 176,9 (79 a 95)
 42. Sawada (Japonsko) 176,1 (83 a 91,5)
 43. Štefančíč (Jugoslávie) 175,8 (80 a 100)
 44. Aochi (Japonsko) 173,6 (80 a 92)
 45. Mahler (Švédsko) 169,7 (78 a 93)
 46. Pfiffner (Švýcarsko) 168,1 (81 a 93,5)
 47. Pudgar (Jugoslávie) 167,9 (87,5 a 89)
 48. Martin (USA) 167,1 (82,5 a 87)
 49. Ström (Švédsko) 165,2 (82 a 94)
 50. Göllner (NSR) 160,5 (86 a 82)
 51. Geller (Maďarsko) 159,5 (81 a 92)
 52. Molnar (Maďarsko) 158,5 (77 a 93,5)
 53. Watt (USA) 157,4 (78 a 88,5)
 54. Bakke (USA) 155,3 (73,5 a 91,5)
 55. Kvendbo (Kanada) 151,7 (76,5 a 87)
 56. Grosche (NSR) 149,5 (72 a 93,5)

MEDAILE ZE SKOKANSKÝCH SOUTĚŽÍ

SSSR	2	—	0	—	0
ČSSR	0	—	1	—	0
Japonsko	0	—	1	—	0
Norsko	0	—	1	—	1
Polsko	0	—	1	—	1

Body za umístění na prvních 6 místech: SSSR 15, ČSSR 8, Japonsko 6, Polsko a Norsko po 4, Rakousko 3, Švédsko a Finsko po 2.

Primát družstva

Mimo oficiální pořad soutěží 28. mistrovství světa se uskutečnil 22. února odpoledne zkušební závod družstev ve skoku na velkém můstku. Myšlenka, již se snaží Miloslav Bělohožník probojovat uznání, je vskutku zajímavá. Závod družstev má dramatický nerv a tudíž příznivý dopad do tribun. Samotná soutěž měla vysokou úroveň. Závodníci skákali bez zábran. Co skok to stovka a ještě dost metrů nad ní. Jiří Raška zůstal svým skokem 109 m jen 0,5 m za rekordem Napalkova. Naše družstvo se ujalo vedení hned v prvním kole.

Výsledky: 1. ČSSR (Kodejška, Höhnrl, Divila, Raška) 726,2; 2. NDR (Wosipiwo, Kiehl, H. Schmidt, Queck) 713,8; 3. SSSR (Ivanikov, Bělousov, Žeglanov, Napalkov) 708,8; 4. Japonsko 674,8; 5. Polsko 673,0; 6. Norsko 667,6.

Když všechno skončilo

Prom. ped. Bohuslav Tvrzník, ústřední trenér

Je pondělí 23. února ráno na Štrbském Plese. Konečně bez tvrdých povinností a starostí. Konečně s možností myšlenkově i obrazem si promítnout zpětně těch devět nezapomenutelných dnů, všech stejně krásných a potvrdit si jejich pravdivost. Konečně si uvědomit, jakou nezapomenutelnou slavnost, jakou podívanou — při které mnohé oči slzely, připravil lyžařský sport svým příznivcům a celému národu. Konečně je možné, snad více než telegraficky uvažovat, jak jsme obstáli výkonostně, organizačně a z mezinárodního hlediska.

Bývalý dlouholetý předseda lyžařské sekce Karel Smola řekl po přidělení mistrovství světa Československu: „V uznání naší práce

na mezinárodním poli pověřil náš kongres FIS v Bejrútu 1968 uspořádáním mistrovství světa 1970 v klasických disciplínách. Věřím,

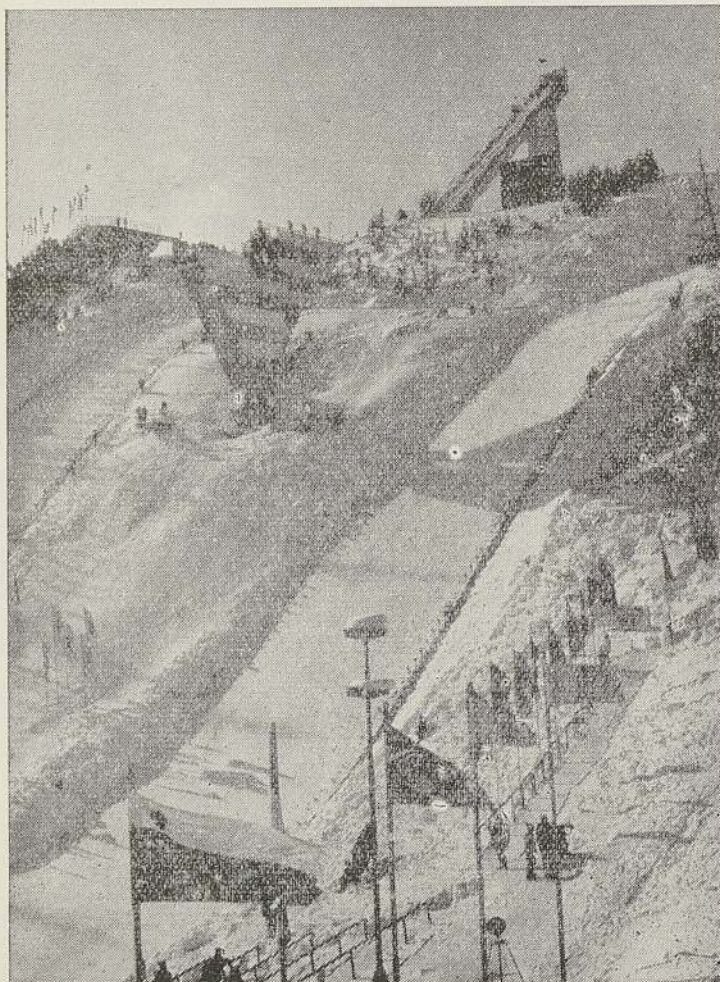
že naši lyžařští pracovníci, organizátoři, technici, rozhodčí, trenéři, ale i závodníci učiní vše pro všestranný úspěch tohoto velkého podniku. Perfektní organizace a vysoká sportovní úroveň MS 1970 ve Vysokých Tatrách budiž důkazem naší organizačské schopnosti a našim příspěvkem k oslavám šedesátin založení FIS.“

Jeho slova se naplnila více než stoprocentně. Přispělo k tomu nemálo rozhodnutí předsednictva přidělit mistrovství světa Slovensku, konkrétně pak na Štrbské Pleso, které jediné dávalo svou polohou a svými terény možnost vybudovat nejkrásnější lyžařský stadión na světě, který může splnit maximální požadavky na dokonalé technické zařízení, tak jak je dnes známe. Při poznání jeho krásy, vkusu a dokonalosti techniky, můžeme odhadnout pracovní úsilí, které muselo být vyvinuto k jeho výstavbě v tak krátké době. Vysokou úroveň mají i jeho všechna pomocná zařízení. Musím při té příležitosti citovat slova světem protřelého „novinářského vlka“ Gustava Vlka: „Viděl jsem již mnoho, ale co tady vybudovali pro novináře, to jsem ještě neviděl.“

Jsem přesvědčen, že slovy „nejkrásnější lyžařský stadión na světě“ jsem nepřehnal a že s tímto přesvědčením odjžděli všichni cizinci.

Dalším rozhodujícím činitelem pro kvalitu závodů je jejich technická stránka. Co k ní říci? To, co říkají cizí trenéři a závodníci: Výborné běžecké tratě — pro některé trochu těžké, velmi dobré a pečlivě upravené můstky, dobrá práce rozhodčích a ostatních technických pracovníků, dokonalé výpočtové středisko atd. Všechno to, až na určité výhrady z čsl. stanoviska, mohu jen potvrdit. Naopak na všech technických úsecích jsme byli dokonalejší než jsem dosud na světových soutěžích (OH a MS) viděl.

Samozřejmě vzpomínky na vý-

SKOKANSKÝ STADIÓN ve Furkotské dolině je vynikajícím architektonickým dílem

PRO TROCHU SLUNEČNÍHO BRONZU si neváhal jeden návštěvník sednout tam, kde se uděluje „stříbro“

sledky našich závodníků a závodnic jsou nejsladší a musím se bránit, abych se s nimi stále neobíral. Cením si nemálo výkonů a medailí skokanů a sruženářů. O těch jsme však věděli, že patří do světové špičky. Mistrovství světa 1970 však potvrdilo, že i obě běžecká družstva systematicky rostou a že v budoucnu bude soutěž mezi 4 našimi družstvy klasických disciplín velmi tvrdá a otevřená. Čtvrté místo H. Šikolové v běhu na 10 km dává ženám nemalou šanci. Věřím, že úspěchy na mistrovství světa budou pro naše závodníky nemalým povzbuzením pro další přípravu. Je však i mým přáním, aby byly podnětem našim tělovýchovným i státním činitelům pro podporu našeho krásného sportu.

Konečně krátký pohled na organizační úsek. Jsem toho názoru, že i tento lze hodnotit na jedničku. Dívám se samozřejmě více očima cizince a z tohoto hlediska vše hodnotím. Nám domácím, kteří jsme měli určitou možnost nahlédnout občas do kuchyně jednotlivých komisí, neušlo sem tam nějaké zaskřípání, ale při tak velké akci nelze se mu nikdy vyhnout. Byly obavy z ubytovacích obtíží. Podle mých zkušeností proběhlo hladce. Velmi dobře fungovala pořádková služba. Doprava byla překvapena velkou návštěvou první den a pak trochu vázl odvoz cizích výprav po ukončení. To jsou však jen drobnosti, které patří do jiného hodnocení.

Je pondělí 23. února ráno na Štrbském Plese. Cesty na kterých se tlačilo v uplynulých dnech statisíce lidí, jsou prázdné. Na parkovištích jen ojedinělá, jakoby zapomenutá auta. Poslední vlajky putují se stožárů. Impozantní stadión s věžemi a s tribunami a krásný, typický FIS hotel, svědci velkého úspěchu budovatelských a organizačních schopností Slováků a Čechů, svědci dosud největších úspěchů československého lyžařského sportu však zůstávají, aby nám připomínaly těch devět slavných dnů, aby pomáhaly dalšímu rozvoji československého lyžování a jeho úspěšné reprezentaci.

Hlasy ze zákulisí hotelu FIS

Marc HODLER, předseda FIS, Švýcarsko:

„Technická stránka běžeckých a skokanských soutěží a celková organizace mistrovství světa byly na značně vysoké úrovni. Pro budoucího pořadatele šampionátu bude opravdu těžké dosáhnout této dokonalosti, která se podařila ve Vysokých Tatrách. Takto hovoříme nejen my, členové rodiny FIS, ale i novináři, rozhlasoví a televizní komentátoři. Pro všechny zahraniční účastníky se zde vytvořilo nádherné přátelské ovzduší a byli jsme svědky nádherných závodů.

Jednotlivé národy, které se zde výkonností svých závodníků propracovaly na světovou špičku, byly opravdu velkolepě připraveny

i vzhledem k nadmořské výšce 1350 m. Přičemž v letošní sezóně neměli závodníci možnost speciální přípravy.

Ve Vysokých Tatrách se vytvořilo opravdu krásné centrum pro klasické závody, které bude v nejbližších letech znamenat pro lyžování tolik, jako Wimbledon pro tenis a Milán pro cyklistiku. Těším se, že se zde opět co nejdříve setkáme na velkých mezinárodních závodech v klasických disciplínách.“

Viktor ANDREJEV, místopředseda FIS, SSSR:

„Z dosavadních mistrovství světa a zimních olympijských her, které jsem viděl, nebyla nikdy tak skvělá organizace jako na letošním.

Např. ohromné prostředí při losování, starty běžeckých disciplín, vybudované věže pro běžecké a skokanské soutěže, to je velký rozdíl ve srovnání s Innsbruckem a Seefeldem, Oslo, Autrans, St. Nizier. Rovněž neuvěřitelně rychlé informace, které jsme dostávali do rukou, to dosud nikde nebylo. Příprava můstků byla vynikající. S běžeckými tratěmi byli všichni účastníci do jednoho spokojeni. Např. na Holmenkolenu mají tratě pro ženy příliš dlouhé výstupy, zde byly vyřešeny tak vhodně, jak dosud nikde. Střídal se účelně krátké úseky sjezdů a výstupů.

Je těžké najít nedostatky. Ne-smírně na mne zapůsobilo množství diváků a pozornost vašich nejvyšších stranických a vládních představitelů. Myslím, že by se pro FIS měly sepsat všechny zkušenosti ze skokanských a běžeckých závodů, jejich přípravy a organizace, aby sloužily jako příkladná dokumentace.

Ve své lyžařské specializaci jsem skokan, proto mi dovoluji hovořit nejprve o skocích. Úroveň skoků, jak na malém, tak na velkém můstku byla opravdu velká. Do poslední chvíle nebylo jasné, kdo bude třetí. Ještě dvacátý skokan měl celkově přes dvě stě bodů. Mám jen připomínky k rozhodcím — trochu se báli dát vyšší známky za styl. Maximálně se odvážili na 18,5 bodu. Náš Napalkov, nebo váš Raška měli rozhodně dostat nad 19 bodů. Takto se stalo, že rozdíl mezi slabými a silnými skokany je bodově málo zřetelný.

V běhu žen se zkrátil časový rozdíl mezi prvními a posledními. V Sapporo se sejeďe jistě velká konkurence v závodech žen. Pozoruhodné je, že v závodech mužů na 30, 15 a 50 km se do desátého místa probojovali závodníci z osmi zemí. To zde také ještě nebylo.

Vysoké Tatry byli pro nás dosud nejméně úspěšným mistrovstvím světa. Nedávno jsme měli generační problémy a to prakticky ve všech disciplínách. Za Cakadzeho a Kamenského máme nyní Bělousova a Napalkova, máme nová děvčata Kulakovou a Oljuninovou, za několik let se vypracovali Vedenin a Šimašov. Vyplatil se nám náš systém; trpělivě vychováváme nové a nové závodníky. Myslím, že Skandinávie podcenili aklimatizaci. Finové přijeli 6. února a teprve na posledním závodě se jim podařilo získat zlatou medaili. Letošní náš skvělý úspěch bude

opravdu velmi obtížné udržet či opakovat."

Sigge BERGMAN, generální tajemník FIS, Švédsko:

"Od roku 1936 jsem viděl všechny zimní olympijské hry a mistrovství světa. Toto mistrovství světa mělo olympijský nádech — s nádherným ceremoniálem, vlajkami, atmosférou. Všechno bylo krásné, až dojemně krásné. Vynikající výkony, perfektní průběh závodů, upřímné přátelství a mimořádná pohostinnost. Jsem přesvědčen, že mistrovství světa v tak nádherném prostředí s ohromnou

organizací a hřejivou atmosférou — to je velká deviza pro Vysoké Tatry. Českoslovenští lyžařští organizátoři se zapsali zlatými písmeny do mezinárodní knihy úspěchů. Víím, že stejně minějí má i prezident FIS Marc Hodler. Pro všechny to byly výborné závody.

Z hlediska technického byly soutěže promyšleny do nejmenších detailů. Je to obdivuhodné a mimořádné. Nemám opravdu co vytknout. Mám jen slova chvály. Např. jakým elegantním způsobem probíhalo losování, přesné starty, dokonalá úprava běžeckých tratí a můstků! Všechno bylo nádherné, včetně závěrečného ceremoniálu s krojovanými skupinami.

Pozoruhodné byly výkony sovětských závodníků. Tak jako v roce 1954 na mistrovství světa ve Falunu prorazili na světové lyžařské kolbiště, tak nyní po 16 letech dosáhli totálního vítězství. Dále je zajímavé, že z 25 zemí jen čtyři — SSSR, Švédsko, ČSSR a Finsko — si odvázejí z letošního šampionátu mistry světa. Velkým překvapením byly výkony běžců a

běžkyň NDR. K dosavadním favoritům ze Skandinávie nyní přistoupili noví — ze střední Evropy. Zklamáním je umístění norských závodníků. Je to nepochopitelné, vždyť nás, Švédy, letos tolikrát porazili. Nevyšel jim ani jejich závod — norská kombinace, běžkyňe, ani skokani. Je to však jen přechodné, uvidíme za dva roky — v Sapporo!"

Björn KJELLSTRÖM, místopředseda FIS, Švédsko:

"Již několikrát jsem se chystal navštívit mezinárodní závody v ČSSR, ale poprvé se mi to podařilo až na mistrovství světa. Jsem mimořádně dojatý a překvapený, jaké krásné středisko jste pro klasické závody vybudovali. Jsem rád, že zde vzniklo moderní středisko, které zajistí rozvoj klasických disciplín, umožní pořádat ještě mnoho dalších velkých mezinárodních soutěží. Nejen vlastní závody, ale celková atmosféra přátelství a spolupráce jsou nezapomenutelné. Odjíždím, ale rád se k vám zase podívám."

Vladimír PÁCL, předseda běžecké komise FIS a ředitel běžeckých soutěží:

"Ve Vysokých Tatrách se konala tři zasedání běžecké komise, na nichž se vždy hodnotil průběh mistrovství světa. Kromě kladných a pochvalných hlasů nebyly připomínky. Na komisi se dále hovořilo o další koncepci běžeckých tratí. Vysoké Tatry představují vyvrcholení dosavadní koncepce a nyní bude třeba se zamyslet nad dalším vývojem. Byl zvolen místopředseda komise Bengt-Herman Nilsson ze Švédska a sekretářem Fred Rössner z Rakouska. Trojice — předseda, místopředseda a sekretář — bude operativně připravovat a vyřizovat úkoly. Např. nyní má připravit návrhy na změny mezinárodních pravidel pro příští komisi, která se bude konat v NDR nebo v Norsku v únoru či březnu příštího roku. Dále se hovořilo o věkové hranici pro juniory (běh a závod sružený). Široká diskuse se rozvinula k otázkám dopingů, kde se ukazuje, že i FIS se musí s tímto nedobrym jevem vypořádat. Bylo přijato usnesení provést antidopingovou zkoušku v závodech na 50 km, která dopadla negativně, jak nám oznámil z Toxikologického ústavu KU RNDr. B. Chundela. Na programu

byly dále problémy kandidátů na zimní olympijské hry 1976 — Vancouver, Tampere, Denver a Sion — a mistrovství světa 1974 — Falun, Lathi, Garmisch-Partenkirchen a Villach. Pro mistrovství Evropy juniorů, bude se konat v Nisselwangu v NSR, byl jmenován technickým delegátem Fred Rössner.

Všechny stránky běžeckých závodů, které jsme mohli ovlivnit, jako výběr tratí a jejich úprava, organizace vlastních soutěží a nezbytná technická zařízení byla zahraničními účastníky, včetně představitelů FIS, vysoko oceněna. Přidáme-li k tomu výkony našich závodníků, zejména závodnic a velkou dobré počasí, pak jsme si lepší mistrovství světa nemohli přát. To nás nesmí uspokojit, protože jsme zřejmě měli nejen dobrou přípravu, ale i nezbytné závodní štěstí, chcete-li domácí štěstí.

Chceme-li si udržet současné vynikající postavení, znamená to další zkvalitnění přípravy a tréninku, jinak by se nám příště mohlo stát to, co ve Vysokých Tatrách zažilo norské družstvo.

Běžecké soutěže připravoval kolektiv osvědčených pracovníků, jak Českého, tak Slovenského svazu lyžařů. Děk patří zejména technikům za vzornou úpravu tratí a rozhodcím za dokonalé plnění povinností. A samozřejmě — především mým nejbližším spolupracovníkům, vedoucím jednotlivých skupin — MUDr. Stanislavu Pospíšilovi, Jánů Terezčákovi, Karolu Medvedovi a Jiřimů Čejkovi. Spolupráce se složkami, které vytvářely nezbytné podmínky pro přesné měření a vydávání výsledků, což byly TESLA DETASERVIS a LONGINES, byla velmi dobrá. Také je třeba pochválit příslušníky čs. armády, kteří pracovali na úpravě tratí."

Gustav RAAUM, předseda skokanské komise FIS, USA:

"Příjemně jsem byl překvapen celkovým komplexem skokanských můstků, který pokládám za velmi dobrý a hodnotím jej jako nejmodernější na světě. Parametry jsou velmi dobré a vyžadují od skokanů velké umění, aby se dokonale zvládl let. Přitom jde však o můstky bezpečné. Přeji si, aby pro další mistrovství světa byla postavena taková zařízení jako zde ve Vysokých Tatrách, i když si uvědomuji, že to bude pro všechny úkol velmi náročný. Gratuluji

I NA ZÁBRADLÍ STÁLI, aby alespoň trochu viděli velké divadlo na skokanském stadiónu

k dobré přípravě a k technickému průběhu mistrovství světa."

Inga LÖWDINOVÁ, předsedkyně běžecké komise FIS, Švédsko:

"Mnoho zemí zvýšilo svou úroveň, zejména středoevropské. Sleduji běžecké závody žen již několik let a musím říci, že jsou stále těžší. Pěkné také je, že s kvalitou roste i kvantita, letos jsme mohly mezi sebou uvítat závodnice z Kanady a USA. Na letošním mistrovství světa vyslalo 16 zemí své závodnice, takže jsme dosáhly rekordu v počtu štafet — 12! V naší komisi jsme se proto domluvily, že předložíme FIS návrh, aby štafety byly z dosavadních 3×5 km rozšířeny na 4×5 km."

Prof. Fred RÖSSNER, sekretář běžecké komise FIS, ředitel běžeckých soutěží na ZOH v Innsbrucku 1964:

"Za prvé bych chtěl říci, že srovnávám-li technickou stránku a celkovou organizaci běžeckých soutěží v Innsbrucku, resp. v Seefeldu a zde na Štrbském Plese, nemohu prohlásit, kde to bylo lepší. Proti Innsbrucku jsou zde přednosti v uplatnění mechanizace při úpravě tratí. Současně bych chtěl podotknout, že tady bylo pro tratě použito celkem 40 km, zatímco v Innsbrucku 142 km, tam byla každá trať úplně jiná.

Výkonnost je za šest let opět vyšší a konkurence stále větší. Skandinávci ztratili hegemonii, a to nejen ve skoku, ale i v závodě sruženém. Pouze v běhu na 15 km a 50 km si udrželi prvenství. Při celkovém pohledu na výsledky jsou zajímavé, že se nejen zlepšili někteří jednotlivci, ale ihned celá družstva, např. SSSR a NDR, zkrátka další středoevropské státy se přiblížily světové špičce."

Franz KOTRBA, starosta města Mürrzzuschlag, kde je jedno z největších lyžařských muzejí na světě:

"Přijel jsem jen na poslední tři dny, ale lituji, že jsem pro služební zaneprázdnění zde nemohl být celé mistrovství světa. Je to zde prostě nádherné a z plného srdce vám gratuluji k tomuto středu. Organizace je perfektní, výkony zajímavé. Nikdy jsem před tím nevěřil, že závod na 50 km může být tak napínavý a zajímavý. Sledoval jsem celý jeho průběh a měl jsem stejné pocity jako při velmi dobrém utkání v ledním hokeji.

Měl jsem v úmyslu si také záležovat a proto jsem si přivezl své sjezdové lyže. Málem jsem se k tomu nedostal, protože jsem veškerý čas strávil na skokanských a běžeckých závodech."

Zaznamenala D. PÁČLOVÁ

Komentáře v zahraničním tisku

Výsledky tatranského mistrovství světa byly předmětem četných úvah v zahraničním tisku. Z jeho stránek jsme vybrali:

NEUES DEUTSCHLAND (NDR): Byla to důstojná demonstrace ideálů sportu na rozdíl od podobných soutěží v kapitalistických státech, při kterých převládá komerční pojetí. Mistrovství bylo vzorně organizováno, perfektně byly sdělovány výsledky.

DIE WELT (NSR): Běžecské tratě kolem Štrbského Plesa byly příznivé pro lyžařské atlety, pro typ vytrénovaného sportovce, pro atlety jako třeba Gerhard Grimmer nebo Vjačeslav Vedenin. Ti trénují běh na lyžích stejně jako plavání nebo vzpírání. Velcí stylisté to měli těžké na tratích. Odpadla celá družstva jako třeba Norové, kteří na toto mistrovství přijeli jako favorité. Ale velká vítězství budou napříště stále více věcmi programového tréninku. Pro běh na lyžích je dnes samozřejmě: hledá se atlet.

FRANKFURTER RUNDSCHAU (NSR): Toto lyžařské mistrovství vytvořilo nejen rekord, bylo dosud nejnákladnější a nejlépe organizované. S více než 300 000 diváků za devět soutěžních dnů překonalo všechny známé lyžařské festivaly. Ještě ni-

kdy nebyla jedna země tak úspěšná jako tentokrát Sovětský svaz, který získal sedm z deseti mistrovských titulů a degradoval ostatní účastníky na stáristy. Negativní rekord zaznamenali běžci a skokani NSR, kteří ještě nikdy nedopadli při světovém mistrovství tak špatně.

FRANKFURTER ALLGEMEINE (NSR): Totální úspěch se sovětským sportovcům sice nepodařil — vedení jejich družstva očekávalo vítězství ve všech deseti závodech — přesto však byli silní sovětské sportovci v drtivé převaze.

PRAVDA (SSSR): Naši lyžaři prokázali ve Vysokých Tatrách, že byli výborně připraveni. Potěšili nás vybroušeným uměním a vůlí vítězit. Zpravodaj listu Otkaenko položil představitelům FIS otázku, co soudí o tom, že Severané, kteří po dlouhá léta ovládali lyžařské pole, utrpěli na tratích kolem Štrbského Plesa porážku. Předseda FIS M. Hodler vidí příčinu v tom, že Severané nepočítali s potížemi aklimatizace na Štrbském Plese, mimo to v jednom z nejsilnějších družstev, norském, několik členů onemocnělo. Úspěchy družstva NDR pokládá předseda FIS za senzaci v historii lyžařského sportu. Tento úspěch však neudivuje ty, kdo se zajímají o rozvoj sportu v NDR. Generální tajemník FIS Sigge Bergman vyvozuje úspěchy sovětských sportovců z velké základny lyžařského sportu v SSSR. Zástupci SSSR byli velkolepě připraveni ke startům ve Vysokých Tatrách.

VOLKSSTIMME (Rakousko): Lyžařská mistrovství nepřinesla jen vynikající sportovní výkony, ale i mnohé radostné průvodné jevy: mimořádné pohostinné přijetí účastníků, oficiálních hostů i novinářů pořadatelů a obecně. Přátelské styky sportovců z východu a západu byly prohloubeny. V různých formách bylo dokumentováno přátelství mezi ČSSR a SSSR.

KURIER (Rakousko): Bodování rozhodčích při skocích bylo skandální. Rozhodčí obrali Ernsta Kröllera o medaili. Když budou rozhodčí tak, jako v tomto závodě, pak jsou postradatelní. Bylo by lépe, kdyby se u skoku, stejně jako je tomu při letech, brala v úvahu jen délka.

EXPRESS (Rakousko): Závěrečný den byl výborně organizován slavností. List cituje kritická slova rakouského závodníka Janze, který si ztěžoval na svého nového trenéra z Československa. Prokeš prý při maratonském běhu „usnul“ a nepostaral se o občerstvení. Nechal údajně svého běžce hladovět.

JOMIURI ŠIMBUN (Japonsko): Vybavení Vysokých Tater je tak dobré, že Československo může docela dobře žádat o pořádání Zimních olympijských her. Jsou tam skvělá zařízení nejen pro klasické disciplíny, nýbrž i pro alpské lyžaře, pro hokejové i bruslařské soutěže. Československo má zřejmě cíl mít zde jednou „Zimní olympiádu“.

SNÍH MÁ MĚKOUČKOU NÁRUČ,

ale dovede obejmout jaksepatří tvrdě. A nevracíme se z túry vždycky úsem.

Sportujte s rozvahou a pro každý případ

i s úrazovou pojistkou

ČESKÁ STÁTNÍ POJIŠTOVNA

TEORIE OVĚŘOVANÁ PRAXÍ NA MS

Hlasy trenérů k aplikaci vědeckých disciplín

V průběhu mistrovství světa jsem se snažil zkoumat, do jaké míry se vědecké předměty, zařazené do studijních osnov Fakulty tělesné výchovy a sportu při Karlově univerzitě v Praze, aplikují v praxi. Konkrétně se jednalo o procesy psychologie, biochemie, biomechaniky fyziologie a dalších studijních oborů. Průzkum jsem prováděl na základě rozhovorů s trenéry státních družstev sdruženářů Štefanem Olekšákem, skokanů — Zdeňkem Remsou, běžkyň — Zdeňkem Cillerem a běžců — Jaroslavem Honců.

Někteří tvoji svěřenci jistě podléhají v předstartovním stavu různým negativním psychickým zážitkům, stressům, depresi, apatii, trémě, frustraci i dalším nepříznivým afektům. Jak bojuješ proti těmto výkyvům aktivační úrovně, abys v závodnicích navodil před startem optimální závodní připravenost? Kdo ti ze závodníků vašeho kolektivu nejlépe vyhovuje nebo pomáhá při formování dobrých vztahů v družstvu?

I. PSYCHOLOGIE:

OLEKŠÁK: V tomto směru nemám potíže. Výjimkou byl snad jen případ na Mistrovství světa v Tatrách, kdy selhal jeden závodník těsně poté, kdy byl v soutěži zraněn jeho spolubojovník. Byla to typická deprimace nálady či deprese výkonu — jako následek a ovlivnění bojové připravenosti po předchozím nezdaru závodníka z téhož družstva. Jinak jsem přesvědčen, že moji chlapci berou i větší závody naprosto přirozeně, bez trémy a většinou přistupují ke startovní čáře nebo na nájezdovou stopu můstku dobře duševně vybaveni.

REMSA: Domnívám se, že pro trenéra je velmi důležité, aby své svěřence velmi dobře znal. Po mnohaletém spožití s užším výběrem našeho družstva mohu směle prohlásit, že kluky znám jako své syny a mám-li stručně odpovědět na kladenou otázku — správné regulace duševního stavu borce před startem, pak mohu tento problém shrnout jen v krátké naznačeném faktu: tato citlivá záležitost — efektního působení trenéra na závodníka — spočívá hlavně v konečné fázi před vlastním skokem, kdy je třeba zcela individuálně na závodníka působit — uklidňováním, povzbuzováním,

utěšováním, vldným slovem, ale také někdy i drsným chlapským nadáváním.

ZDENĚK REMSA

Při formování dobrých vnitřních vztahů ve společnosti mých svěřenců mi nejvíce pomáhají Hubač, Raška a Höhn, kteří dobře stmelují a formují naši partu už jen svým dobrým osobním příkladem.

CILLER: Sport v našem kolektivu považujeme za věc sebeuplatnění a jako prostředek potěšení, radosti. Kdyby se měla některá členka našeho družstva před startem bát, tak jsem přesvědčen, že by další její činnost a trénink nevedly k ničemu. Snad všechny moje svěřenkyňe přistupují ke startu bez větších zábran. Dávám-

li pokyny k naší činnosti, nečiním nikdy rozdíly mezi členkami našeho družstva a ke své ženě jsem možná právě nejnáročnější. Víím, že jsem k nim ve svých požadavcích víc než tvrdý a naprosto důsledný, ale vyplácí se to.

HONCŮ: Proti negativním psychickým výkyvům předstartovního stavu — jako mívával v našem družstvu jeden Novoměsták a nyní jej má jeden člen družstva ze Slovenska — to jsem proti momentálnímu duševnímu stavu, který neblaze ovlivňuje celkový výkon závodníka hlavně při větších závodech — mohou bojovat jen individuálně a přihlížím při tom na charakterové rysy takovéhoto vyhraněných typů osobnosti.

Formování dobrých interpersonálních vztahů členů našeho družstva regulují záměrně i přímo pomocí některých členů „manšaftu“, například ve spolupráci se Šteflem a Peřinou, kteří si nejsou ani vědomi, že jsou k tomuto nepřímému úkolu vedeni a že svojí příznivě formovanou osobností často velmi výrazně ovlivňují různé i krizové situace a problematiky utváření dobrých vnitřních vztahů v kolektivu.

II. SPORTOVNÍ MASÁŽ

Kterého způsobu sportovní masáže používáte?

OLEKŠÁK: Na 23 závodníků — sdruženářů, kteří jsou nebo aspirují na začlenění do státního družstva, jsou určeni jen dva trenéři. Za tohoto stavu jistě pochopíš, že trenér má tolik starostí — zvláště se svými základními povinnostmi — že už by časově na výkon maséra prostě nestačil.

REMSA: My praktikujeme před vlastním závodem jen tzv. masáž dráždivou, tj. masáž přípravnu nebo pohotovostní.

CILLER: V našem kolektivu používáme téměř pouze masáže léčebné nebo tzv. masáže dráždivé.

HONCŮ: Jsem spokojen, že máme k dispozici maséra, jehož dostatečně využíváme zejména před startem pro masáž zvanou: dráždivá a po závodech pro masáž uklidňující.

III. PEDAGOGIKA

Při zjišťování charakteru a typu sportovce používají trenéři formy testové, dotazníkové a samozřejmě nejužívanější formy soukromého rozhovoru. — Které formy použiješ ty?

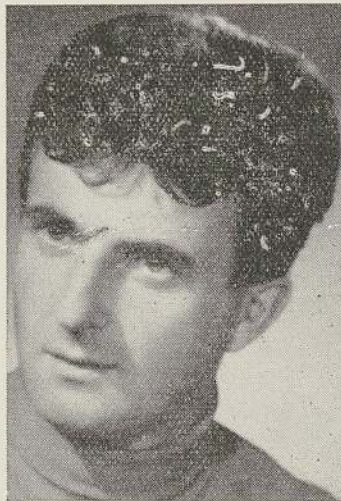
Při formování osobnosti závodníka používají trenéři metod přesvědčování, povzbuzování, pochvaly i trestu. — Jak ty si v tomto případě počínáš?

OLEKŠÁK: Ano, používám testy, ale povolují svým chlapcům, aby k tomu použili formy anonymní a tak docilují — mimo jiné — toho, co by mělo být základním odrazovým můstkem každého trenéra: posuzují, jaký mají moji svěřenci osobní vztah ke mně, jak pohlížíjí na moji práci v družstvu, co by navrhovali zlepšit a podle toho pak upravuji celou naši činnost.

Při formování osobnosti jednotlivců používám někdy i metod mírnějších trestů, ale nikdy nezapomínám na to, že mám co činit s vrcholovými sportovci, kteří jsou po trýzni někdy krutých tréninků a závodů velmi duševně vyčerpáni — a podle toho se snažím spravedlivě a rozumně určit i výši a formu trestu. Nikdy se neuchyľuji v tomto případě k použití rigorózních forem vojenské doktríny — i jako „Dukelák“. Tyto formy patří do kasáren a ne do kolektivu, kde má vládnout vždy dobrá přátelská pohoda.

REMSA: Ano, ta forma soukromého rozhovoru je velmi, velmi užitečná, již proto, že velmi úzce souvisí s průzkumem psychologickým. Praktikuji pohovory hluboce intimní — tedy určitě ne nějaké oficiálně pronášené důtky a peskování, jaké se praktikují před mnohými uniformovanými útvary.

Vím také, že jsi nedávno „vyšetřoval“ kolegy v jiných státních „manšaftech“, ale pozor! — na moje kluky je třeba pohlížet jako na chlapce se zcela jinou vitalitou než například na běžce — vytrvalce. — Proto mi pro naši „profesi“ vůbec nevádí, když v družstvu trénují i pěkně výbušné chlapce. Skokanský sport se skoky nad 100 metrů je jistě pracoviště rizikové a to nemůže potřebovat nějaké bábovky, ale odvázné chlapy s povahou k tomuto sportovnímu oboru specifickou. Proto také nepřijímám často nevhodně stylizované kritiky při po-

ZDENĚK CILLER

uzování způsobu, jak moji kluci provádějí své nutné odreagování pozávodního napětí — večer, kdy potřebují nutné duševní uvolnění ve veselější společnosti.

CILLER: Jsem poslední dobou stále v kontaktu se sportovním expertem Clevelandské university v USA, od něhož jsem převzal tři výtečně upravené testy, vhodně přizpůsobené pro základní účel — výzkum povahy jedince, takže dnes mohu, po aplikaci testů na svěřenkyň, klidně prohlásit, že se uvedené zkoušky osvědčily.

Podle momentálního stavu psychiky jednotlivých závodnic a v zájmu případného řešení některých osobních problémů musím být obeznamen s charakterovými vlastnostmi jednotlivých děvčát a podle toho si individuálně určuji formy a speciální přístup k regulaci těchto často příslušných stavů a vztahů. Jinak považuji za nejprogresivnější formu získání autority i přátelských vztahů nekompromisní přímý postoj v jednání a tím získání i udržení potřebné důvěry. Obecné formy dobrého přístupu k závodníkovi nelze nějak metodicky podle „receptu“ nadiktovat, poněvadž způsoby jednání se svěřencem diktuje každodenní různorodá a tvořivá práce trenéra — podle momentální situace. Snad vše budují ve své práci k jednomu cíli: dobré společenské a sportovní výsledky.

HONCŮ: Pro toto zjišťování využitím všech dostupných forem a toho času nejmodernější metodu určení „klasifikace osobnosti“ jednotlivých členů družstva běžců nechávám dokonce vypravovat našim největším expertem v tomto psychologickém odvětví — doc. Dr. Vaňkem z Karlovy university v Praze.

Jinak ještě provádím v tomto směru tzv. pozorování dlouhodobé. Jednotlivé nepřistojnosti v povahových výstřelcích některých chlapců v družstvu řeším a likviduji pokud možno interně a ihned na místě.

IV. BIOCHEMIKA

Je známo, že zpřesnění nácviku složitých technik některých sportovních disciplín je umožněno použitím příslušných biomechanických zákonitostí. Použil jsi i ty někdy některých biomechanických poznatků ke zlepšení techniky stylu svých svěřenců?

OLEKŠÁK: Záležitost přesné techniky je pro sruženáře stěžejní věcí. Proto každý rok — a to ne jen jedenkrát — si své chlapce v příhodné době shromáždím a snažím se jim i teoretickou cestou — biomechanicky — vysvětlit momenty některých složitých technických prvků pohybu při skoku nebo při běhu na lyžích, aby lépe pochopili, co od nich žádám — abychom si rozuměli.

REMSA: V tomto smyslu působím vlastně na své chlapce na skokanském můstku denně a to od rána do večera. Jistě nemusím zdůrazňovat význam dobrého aerodynamického držení těla při letu vzduchem atd. — V posledních letech dobře spolupracuji v tomto oboru s Dr. Novosadem a s Dr. Vaverkou, kteří provádějí své odborné výzkumy i v oboru biomechaniky v Olomouci na tělovýchovné katedře Palackého university.

CILLER: K tomuto oboru mám dobrý osobní vztah, vždyť jsem vystudoval strojní průmyslovku a z mechaniky jsem měl vždy jedničku. — Vím, že samotnou biomechaniku nelze přehlédnout a domnívám se, že nalézá sice své uplatnění při tvorbě techniky a osobitého stylu, ale jen jako tech-

nická v ý p o m o c při budování ekonomického stylu. Vždyť lidé nejsou stroje, aby se každý pohyb mohl čistě mechanicky vysvětlivat. Domnívám se, že je spíše důležitější, aby se trenér snažil, přirozené vlastnosti závodníka, se kterými nepřímo disponuje, prohlubovat a vylepšovat. Věřím spíše přednostem talentu, i když tato otázka není jednoduchá. Rozvoj talentu považují za složitý didaktický proces. Vzpomeň jen například našeho mistra světa Ládi Rýgla v Tatrách. Takoví sportovní jedinci se nerodí často, a proto je velmi těžké vyslovit jednoznačnou domněnku nebo pravidlo o předpokládaném růstu právě takového talentu. V případě úspěchu Rýgla byly pravděpodobně základní poznatky biomechaniky jeho pohybu při skoku i běhu (tj. biomechanické vzorečky a parametry ideální techniky pohybů) na vysoké úrovni, ale jistě stejně směrodatnější roli u něj zahrál v závodech jeho momentálně optimální psychický stav.

HONCŮ: Biomechanických pravidel a poznatků užívám jen ke zdůvodnění některých složitých prvků běžecké techniky — například pro vysvětlení momentu správného odrazu nohou apod.

V. BIOCHEMIE A FYZIOLOGIE

Není novinkou, že zvláště při silném pracovním zatížení organismu, tj. např. při intenzivním tréninku nebo při závodě mohou u závodníka nastat určité poruchy tělesné i duševní (psychické), jako nezvykle zvýšená tělesná slabost, únavnost a malátnost. Jak reaguješ a napravlujete tento nepříznivý funkční stav u svých svěřenců?

Staráš se jistě v době úsilovného tréninku o zvýšený přísun vydatných živin (zvláště takových, které obsahují dostatek makroergních fosfátových sloučenin pro obnovu ATP) — podáváním vhodné stravy pro špičkové sportovce. Kterým živinám nebo povoleným posilujícím medikamentům nejvíce věříš?

Jaké máš zkušenosti se „zapracováním“ — rozcvičkou před závodem na sněhu bez lyží?

Jak se u tvých svěřenců projevuje tzv. bojová připravenost před startem a jak ovlivňuješ nebo upravuješ u některých svých závodníků tyto předstartovní stavy, zvláště jedná-li se o případy

extrémní, tj. o přílišné podráždění orgánů (při startovní horečce), nebo naopak při útlumu funkcí — při apatii, lhostejnosti k závodě?

Měl jsi jistě možnost pro své svěřence aranžovat tzv. modelovaný trénink? — Zajímal by mne průběh takového tréninku.

Dovede některý z tvých závodníků „vybičovat“ svůj výkon tak mocně, že pak dojde v cíli závodu k jeho přepětí, vyčerpání nebo ke schvácení?

OLEKŠÁK: V tomto směru vedu někdy své hochy do Prahy — do střešovické ústřední vojenské nemocnice k funkčním zkouškám na spiroergometru a na jiných laboratorních strojích.

Při obnově fosforečných kyselin (zejména ATP) pro výživu aktivní svalové hmoty a nepřímý přísun svalového glykogenu si nikdy nečiním přílišné naděje na účin-

ný přísun těchto výživných sloučenin a dokonce začínám pomalu přicházet k přesvědčení, že k tomuto fyziologickému procesu nemáme mnohdy ani dostatek finančních prostředků.

K otázce ovlivňování předstartovních stavů: Protože mám na starosti velkou skupinu závodníků, není mnohdy na tuto regulaci psychického stavu startujících těsně před soutěží čas. Mazání a zkouška „mázy“ lyží zabere mnoho času. Moji svěřenci jsou vesměs už vyspělí borci, takže v tomto smyslu nemám potíže a chlapci mi nedělají starosti.

Jako dobrý modelovaný trénink považují kontrolní závody za nepříznivých povětrnostních a sněhových podmínek.

Nešťastně se skončily závody mistrovství světa pro Tomáše Kučera — velkého favorita soutěže, ačkoliv i on se v tréninku podroboval stíženým závodním podmínkám, aby ho eventuální nepřízeň počasí o MS nepřekvapila. Ovšem ten fakt, který se pak skutečně udál na tomto mistrovství, ten bych neuměl zřežirovat a naaranžovat ani na nejprekérnějším modelovaném tréninku. — Při tom nešťastném skoku na středním můstku v Mlýnské dolině se najížděl ještě do snesitelné mlhy, ale asi 40 metrů po odrazu na jedinou padal do „díry“, kde pro abnormálně zhuštěnou mlhu nemohl samozřejmě vůbec zjistit, kdy narazí na dopadovou plochu a pak nutně musel následovat pád — z překvapení.

Ke schvácení mých svěřenců v cíli dochází málokdy — a jestliže se tak přeci někdy stane, přenechám starost o ně samozřejmě našemu lékaři.

REMSA: Lékárenskými prášky si nikdy formu nezlepšujeme, i když letní a podzimní předsezónní trénink je velmi vysilující a někdy i tvrdší, než snad mají běžci. Jistě lepší než medikamentosní vitamíny jsou syrové ovoce, syrová zelenina a mléčné výrobky.

Rozcvičku si moji hoši dávají vždy 15 minut před startem pod nájezdovou věží a někdy, když je velký mráz, docela vitam, když výtah k nájezdu nefunguje — pak se kluci docela přirozeně pochodem nahoru zahřejí.

S nepříznivým předstartovním stavem moc starostí nemám. Snad jen někdy má určitě potíže jeden ze „starší gardy“ — a to v tom případě, když po nepovedeném

JAROSLAV HONCŮ

tréninku je tak hluboce sám se sebou nespokojený, že si „auto-sugescí“ navodí sám deprimující náladu.

Samozřejmě, že kompletně smutní a nespokojení jsme během skoků v mlze nebo při chumelenici s větrem.

CILLER: Je všeobecně známo, že některé medikamenty a vitamíny zvyšují produktivitu svalové hmoty. Soudím však, že každou takovou mimořádnou aplikaci je nutno napřed projednat s lékařem.

Zvláště sleduji reakci svých svěřených těsně po závodě a domnívám se, že neškodlivějším momentem sportovního tréninku je tzv. syndrom nepříznivé reakce po nepřírozené a nevhodně prožité námaze, kdy musí zákonitě nastoupit subjektivní příznaky různých stressů a deprimací — i když jsem si dobře vědom, že i přetížení organismu po zvýšené tréninkové zátěži znamená často pro závodníci právě růst výkonnosti.

Pokud se týká tzv. „zpracování“ před závodem, pak mám tu zkušenost, že čím intenzivnější je rozcvičení, tím výraznějšího výkonu může závodník dosáhnout.

Na otázku duševního stavu závodnic těsně před startem mohu odpovědět bez váhání, že se snažím u svých svěřenec navodit vždy takový psychický stav, aby přistupovaly do závodní stopy spíše s radostí, dychtivě, se zvýšenou dráždivostí, s touhou po dobrém uplatnění. — Pak n lze jistě nikdy mluvit o nějaké předstartovní lhostejnosti (apatii).

I na tzv. modelovaný trénink mám vybudován určitý systém — takový způsob, aby dosažený výsledek byl objektivně přiměřený k navozené situaci.

K některým závodním extrémům, jako dojezd ve vyčerpání nebo přepětí, mám ten názor, že dobře trénovaná závodnice by neměla nikdy dojet do cíle patologicky poznamenaná. K tomuto problému však dosud chybí serióznější a odborně podložený výzkum.

HONCŮ: Ano, občasná malátnost běžců je běžným zjevem zvláště za některých mimořádných situací v novém tréninkovém prostředí při aklimatizaci ve vyšších nadmořských polohách, ale snažím se i těchto stavům předcházet, změnou denního režimu, vitamínovou saturací, indikací patřičných minerálů, solí a dalšími základy zvláště úpravou jídelního

ŠTEFAN OLEKŠÁK

lístku při poklesu svalového glykogenu. Přisun potřebných živin (bílkovin, uhlohydrátů a tuků) provádím jen přirozenou zdravou formou — ne medikamenty. Momentální ochabnutí síl na trati během některých závodů kompenzuji podáním glukosy, která se dostatečně rychle do krve vstřebává.

Rozcvičku si provádějí členové družstva sami na základě několi-

kaletých zkušeností. Sled cvičebních prvků rozvíklání si tedy určují závodníci individuálně — jak co do rozsahu i obsahu.

Jako každý trenér sledují pozorně trénovanost svých svěřenců i podle hodnot jeho tepové frekvence. Zatím však bohužel nikdo z odborníků — fyziologů nezjistil skutečně optimální hodnoty tepové frekvence. Domnívám se, že rozšířený názor: „Čím pomalejší tep, tím větší výkonnost“ není tak úplně jednoznačně správný. Každý jednatel má svoje specifické optimum TP a jakékoliv odchylky (plus či minus) od tohoto příznivého standardu pak signalizují velmi užitečně změnu ladění jeho vegetativního nervového systému.

Modelovaný trénink užívám i v létě či na podzim ve specificky upraveném charakteru tréninkové práce — zařazením napodobivých cvičení přímo do jednotlivých úseků v terénu, které připomínají trénujícímu velmi výstižně skoro stejnou činnost, jako pohyby s lyžemi na sněhu — a to za každého počasí.

K vyčerpání, přepětí nebo schvácení v mém družstvu za mého působení dosud nedošlo.

GABY KOUBEK,
trenér lyžařské základny
v Harrachově

„Dataservis“ na výbornou

Bylo pondělí, den poté, kdy naposled se ozvala v mlýnickém areálu znělka, byly rozdány všechny medaile, pronesly se závěrečné projevy, zahrála se hymna a sňaly se vlajky. 28. mistrovství světa v klasických lyžařských disciplínách ve Vysokých Tatrách skončilo.

Ve FIS hotelu na Štrbském Plese poněkud ochablo po několik dní trvajícím hemžení lidí. Po závěrečných schůzích začal jaksi každý balit, srovnávat stohy papírů a loučit se. K večeru se už hotel téměř vyprazdňoval, lidé se rozjížděli do svých domovů. Jen jedna dvojice s naprostou promyšleností dokončovala návštěvu jednotlivých kanceláří. Jejich jména byla známa jen několika zasvěcencům, ostatní je dobře znali pod názvem DATASERVIS, neboť tento tým lidí a strojů výrazně přispěl k dokonalosti tohoto šampionátu. Ing. Antonín Krajča, vedoucí programátor Vitkovických staveb Ostrava a ing. Jaroslav Formandl z Tesla — Dataservis bděli po celou dobu u tohoto zázraku, díky jemuž byli všichni novináři, televizní a roz-

hlasoví komentátoři a funkcionáři nanejvýš spokojeni — že vždy včas byly zhotoveny startovní listiny a výsledky. Zmíněná dvojice vyšla z poslední kanceláře, kde se rozloučila a na památku předala kompletní sadu výsledků. Konečně zbylo více času si pohovořit, co všechno počítač dokázal...

Počítač Tesla 200 je u nás vyráběn ve francouzské licenci. Pro vlastní mistrovství světa bylo připraveno 13 speciálních programů pro jednotlivé disciplíny a sestavování startovních listin. K překvapení všech přítomných na losování už pět minut po skončení si každý odnesl vytištěnou startovní listinu. Ještě že v Dataservis byla děvčata, která uměla běhat na běžkách, tak se to všechno včas stihlo.

Celkově měly programy přes 25 tisíc instrukcí. Např.: přečíst při závodě ve skoku pět rozhodčích stylu, jejich hodnocení, nejvyšší a nejnižší body anulovat a zbývající tři sečíst. Současně zaregistrovat délku skoku a z ní vypočítat body a připočítat k bodům za styl. Počítat ve zlomku vteřiny vytiskl sečené body a pořadí závodníků.

U běžeckých disciplín se spolupracovalo s firmou LONGINES, která dodávala čisté časy na meziběžích a v cíli. Úkolem počítače TESLA 200 bylo seřadit závodníky podle času a průběžně při každé změně pořadí informovat tisk a televizi, vydávat výsledky v mezičasech, neoficiální výsledky a oficiální protokoly.

U závodu sdruženého byla situace složitější, protože TESLA 200 na základě nejlepšího času vypočetl ještě počet bodů jednotlivých závodníků a sečetl je s body za skoky a vydal celkové pořadí.

Samočinný počítač TESLA 200 počítal rychle, spolehlivě a přesně, přičemž jeho rychlost se měří na nanosekundy. Plně se uplatnil v lyžařských disciplínách, avšak právě tak může posloužit ve všech ostatních sportech, kde jsou nutni počítaři. (pá)

Za Karlem Jarolímekem

Ještě na světovém šampionátu ve Vysokých Tatrách byl mezi námi. Jako čestný host mistrovství. Viděl jsem ho, jak s neutechajícím zájmem sledoval všechny soutěže, a hlavně tréninky a závody ve skoku. Ano, v té Mlýnické dolině, kterou vlastně on objevoval a která se dnes stala přímo modelem, vzorem, inspirací. Dříve tam stál můstek, jenž nesl jeho jméno. Na jeho dědictví stojí dnes dílo, jímž se právem pyšníme. To je symbolická souvislost a neměli bychom na ni zapomínat. V týdnu po mistrovství se to stalo. Zpráva, že arch. Karel Jarolímek zemřel ve věku 82 let, zapůsobila jako úder blesku z čisté oblohy. Ani jsme se s ní nedokázali ještě vyrovnat. Odešla osobnost, která byla životem našeho lyžařského sportu, jeho krví. Závodník, činovník, organizátor, stavitel můstků, diplomat ve FISové lyžařské rodině. Slova jsou nedokonalá, aby dokázala vyjádřit velikost a šíři jeho práce, dávané z lásky lyžařům a jejich krásnému sportu. A to skvělé dílo arch. Karla Jarolímka nehrálo vždy absolutní uznání těch, kteří si osobovali právo hodnotit člověka. Lidem však byl milován i tehdy, kdy se musel dívat z ústraní, mlčky, jak se lyžařský sport vyvíjí, bez jeho laskavé a moudré spoluúčasti. Ono tíživé odloučení těžko nesl, ale lyže a lyžaře milovat nepřestal. Byl stále jejich bytostnou i legendární součástí. Plná rehabilitace, již se mu později dostalo, byla jedním z těch nejpotebnějších zásahů do svědomí sportu a člověka. Svým dílem vystavěl pomník lyžařskému sportu. Tak jsme se na něho dívali v minulosti, vždycky v minulosti, tak se na něho díváme dnes. A tak budou k jeho odkazu vzhlížet i ti, co přijdou po nás.

(nj)

Novináři mistrovsky a lidsky

Rozhodnuto — uzavřeno: při MS ve Vysokých Tatrách bude neoficiální mistrovství světa

novinářů v běhu na lyžích. Nemí rozhodující, kdo přišel s iniciativou, zda ten, či onen,

rozhodující bylo, že se konalo, že se v pořadu devíti velkých dnů našlo volné okénko a že se lidé, kteří se ve stadiónu shromažďovali na odpolední závod ve skoku, při pohledu na novinářské matiné nenudíli.

Okolnost, že předhánkám novinářů přihlížely tisíce diváků, měla vliv na kvalitu bojů v bílé stopě. Ti novinářští spisovatelé, tu sokolského držení těla, tu zaoblených křivek, vydávali skvěle svědectví o síle sportu, nutice své ochablé svalstvo i cigaretovým dýmem prouzená plíce k nadlidským výkonům. Zdálo-li se však někomu při pohledu na strhané obličej dojíždějících borců, že zásada sportem ke zdraví dostává jisté trhliny, pak se jednalo o pohled vysloveně tendenci, nepřátelský sportu i sdělovacím prostředkům.

Byli však v poli startujících takoví jedinci, že „sa na tratí len mihli“. Třebas zrovna ten Nor Brusveen. Když mě předbíhal, zdálo se mi, že kolem přeletěla

RAŠKOVA rodina v zamyšlení

TENHLE OBRÁZEK padlého novináře v cíli závodu prošel celým světem

vichřice. Sotva jsem stačil otočit hlavou. Tenhle norský novinář, původem olympijský vítěz ze Squaw Valley v běhu na 15 km, by, myslím, zatočil na trati i s leckterým běžecem reprezentantem na MS ve Vysokých Tatrách. Vždyť i našemu nejrychlejšímu rychlíku, J. Kotlandovi z Liberce nadělil tři minuty. V kontrastních polohách proti takovým čilým borcům se ve stopě ženské pětky, kterou novináři klasifikovali jako maximální hranici svých možností, rýsovaly na trati postavy, volající přímo svým běžecům já o pomoc druhých. V této souvislosti by neměla být zapomenuta charita skandinávských přátel, kteří se účelně rozestavili podél trati a vyčerpaným nezištně nabízelí rum ze soudků, nepodobných těm, které mají barýci ze Sv. Bernarda zavěšené pod krkem. To bylo vskutku lidské, internacionální gesto. Já jsem kromě téhle pomoci ocenil ještě velmi přátelské gesto jedné běžkykyně, jíž se zželelo pochodujícího maratonce a snažila se ho všelijak postrkovat, aby vypadal alespoň trochu běžecy.

Do cíle doběhli všichni a vše-

lijak a tam bylo království nebeské na zemi. Ostatně i ceny, které přichystal Pragoexport, Exiko, n. p. Sport, znojemský Dřevotvar, Botana — redakce a další podniky pro účastníky historického novinářského závodu, byly jedním z jeho darů. (nj)

VÝSLEDKY ZÁVODU NOVINÁŘŮ

Kat. nad 45 let: 1/5 Eino Laukonen (Finsko) 23:11,9; 2/11 Arno Svendsen (Norsko) 24:53,1; 3/17 Tadosz Janik (Polsko) 26:56,7; 4/30 Jiří Nejedlo (CSF) 31:35,1; 5/34 Börje Forsten (Finsko) 32:57,3; 6/37 Olle Insvar Steij (Švédsko) 43:40,9; 7/38 Harry Gehm (BRD) 43:47,1.

Kat. od 30—45 let: 1/1 Hakon Brusveen (Norsko) 18:45,8; 2/2 Jiří Kotland (CSF) 21:43,9; 3/3 Stein Borg (Norsko) 21:48,8; 4/4 Jarmo Karjalainen (Finsko) 22:25,9; 5/6 Matti Ämälä (Finsko) 23:25,6; 6/7 Michael Brady (USA) 24:18,5; 7/8 Rolf Rustad (Norsko) 24:23,1; 8/9 Pentti Pekala (Finsko) 24:27,6; 9/10 Rolf

Ulrichsen (Norsko) 24:34,1; 10/12 Jalmari Torikka (Finsko) 25:18,0; 11/13 Jaroslav Suchánek (CSF) 25:36,4; 12/14 Pavel Vitouš (CSF) 25:36,8; 13/15 Jan Stölen (Norsko) 26:01,7; 14/16 Jan Dobiáš (CSF) 26:07,8; 15/20 Stig Haggblom (Finsko) 27:19,3; 16/21 Peter Eistner (AUT) 27:49,8; 17/22 Jan Kotrba (CSF) 27:50,5; 18/23 Worner Junge (BRD) 28:09,2; 19/26 Klaus Zorn (BRD) 29:52,1; 20/27 Eero Porkka (Finsko) 29:54,7; 21/28 Georgiev Zvetan (Bulharsko) 30:19,4; 22/31 Zdeněk Paulů (CSF) 32:19,5; 23/32 Hanz Gebhardt (BRD) 32:29,8; 24/35 Tor Flakstad (Norsko) 33:13,7.

Kat. do 30 let: 1/18 František Lauer (CSF) 27:04,9; 2/19 Erik Hauan (Norsko) 27:15,7; 3/24 Dietmar Müller (DDR) 28:39,4; 4/25 Miroslav Zajíc (CSF) 29:51,0; 5/36 Ronald Schmidt (BRD) 38:02,2; Zdeněk Žurman (CSF) diskvalifikován.

Kat. ženy: 1/29 Innet Ehrrooth (Finsko) 31:21,6; 2/33 Gloria Chadwick (USA) 32:45,4.

Chtěl bych se toho dožít

... Jen několik kilometrů do cíle. Vedenin běží přesně s velkým fyzickým nasazením, Grimmer není v této chvíli člověkem — je to stroj, jehož obrátky řídí velká vůle zvitěžit. Je tu ale ještě stíhlý Fin Oikarainen. Jedinečným dlouhým krokem s matematickou přesností má vypočítané své schopnosti. Kapky potu se míchají s vločkami, roztlávacími na jeho strhané tváři. Postupně překonává vedení obou svých soupeřů a do cíle přibíhá v nejlepším čase dne 2:49:34,70."

ŠPORT, 23. II. 1970

Kdyby Ladislav Rýgl nezískal ve sdruženém závodě ve Vysokých Tatrách zlatou medaili, přesto by jedna „zlatá“ v Československu zůstala. Dostali by ji organizátoři, celý ten rozvětvený štáb, který se na přípravě 28. mistrovství světa v lyžování podílel. Taková medaile se sice neudílí, ale vymyslel bych ji pro ty, kteří přišli s nápadem a realizovali „areál snů“ v Mlýnické dolině, pro ty, kteří organizovali velkoryse a slovo provizorium nemají ve slovníku, pro ty, kteří se jeli organizaci učít i do zahraničí a opravdu něco přivezli, s úspěchem uplatnili, postavili, připravili, využili. „Zlatou“ by dostala i ta bezejmenná armáda, která udržovala silnice sjízdné v závalech sněhu, která upravovala a připravovala tratě ze dne na den, řidiči, zdravotníci, biletáři.

Ale zlatou medaili bych dal i divákům. Z Vysokých Tater se ten únorový týden stala národní pouť. Bylo hrdostí desetitisíců lidí ze celé republiky a především ze Slovenska, aby byli při tom, aby jednou mohli vyprávět, že FIS 1970 viděli na vlastní oči. A to byla mezi nimi pěkná řádka těch, kteří si vybaví nanejvýš klobouk či kulich jakéhosi diváka před ním, který mu zakryl výhled možná právě na Napalkovúv „skok roku“. Byli i takoví, kteří podlehli v boji o místo v elektrické nebo autobusu už dole v Popradě a odevzdaně prožívali slavné lyžařské zápolení s uchem na tranzistorovém přijímači. Protože 120 (někdo říká i 140) tisíc lidí, kteří se přišli podívat na závod ve skoku na velkém můstku, znamená takové množství, jaké neprošlo Mlýnskou dolinou asi za posledních dvacet let. Je to rekord, který v dohledné době budeme na lyžařských závodech těžko opakovat. Sto tisíc lidí však měli i Francouzi v hledišti velkého můstku ve St. Nizière v Grenoblu na ZOH, stejným počtem diváků se mohli chlubit i Poláci roku 1962, když FIS bylo v Zakopanem. Už nikdy více se přišťe v těchto zemích tolik lidí na skoky nepřišlo podívat — to jen Holmenkollen má takovou výsadu — a se stejnou skutečností se musíme smířit i my, dokud si u nás svět nedá znovu schůzku při podobné příležitosti.

Celý ten lyžařský kolotoč na Štrbském Plese měl jakousi fantastickou atmosféru, vlastní jen těm největším světovým událostem, stejnou, jaká provází olympijské hry. Ruku v ruce s lidmi vzala režii do svých nevyzpytatelných rukou příroda. Jako by to ani nebyla náhoda, že s nejkrásnějším počasím vyrukovala právě ve dnech, kdy do Mlýnické doliny přišlo nejvíce lidí, kdy byly nejatraktivnější disciplíny klasického, chcete-li severského lyžování. První a předposlední den rozsvítilo slunce z blan-

kytné oblohy nádherné jeviště, ve kterém se sních zdál ještě bělejší a tatranské štíty ještě zářivější než ve skutečnosti. A v tom všem — lidská záplava. Jen menší části z nich jsou zimní sporty důvěrně známé, stejně jako okolní krajina. Většinou to byli lidé, kteří viděli lyžařský sport poprvé v životě a Tatry znají jen z filmů, fotografií a vyprávění. Do Tater se aspoň část z nich na lyžích vrátí. Doufejme... Tatry i lyže si to zaslouží.

Když jsem se vrátil po šampionátu do Prahy, slyšel jsem každou chvilku stereotypní otázku: „Řekni mi — ale teď soukromně — bylo to tam v těch Tatrách opravdu tak krásné, jak se píše a říká?“ Mohu prohlásit s rukou na srdci a napoleď: Bylo! V letadle, které startovalo 22. února večer z renovovaného popradského letiště do Prahy, jsem totiž prožíval stejný, snad poznanější pocit, jaký jsem měl při návratu ze zimních olympijských her v Grenoblu. Aniž bych si to chtěl připouštět, proniklo mnou vědomí, že jsem opět zažil něco velkého, podle čeho člověk počítá svůj věk, co zařazuje mezi „zlaté“ vzpomínky. Možná, že přispělo i to, že stejně jako v Grenoblu musel jsem i v Tatrách opatrně vydávat ne sice franky, ale tentokrát i československé koruny z novinářské diety (pozor — ani v nejmenším se nelíší svou výší od diety kteréhokoliv cestáka nebo montéra na služební cestě), protože v rámci světového uspořádání FIS se přizpůsobily i ceny. Jen konstatuji, dovedu to i pochopit a zřejmě to bylo jasné i všem těm, kteří ve Vysokých Tatrách prožívali stejné dny.

Nálepka FIS, přestože je prozaickou zkratkou Mezinárodní lyžařské federace, se stala stejným symbolem, který (nebo kterým) lze prodávat ještě beztestněji než olympijské kruhy. Ty jsou aspoň chráněny zákonem. Není mi totiž jasné, proč nálepkou FIS se pyšní lidé láhve mavorudu vyrovnané v regále samoobsluhy jako vojáci, proč se cudně do obalu (i když graficky výborně vyřešeného) s použitím tohoto lyžařského symbolu převlékly cigarety (v „civilu“ podle kvality asi sparty či olympie), když na druhé straně bylo suvenýrů — myslím tím především ty vkusné — u kterých by symbolika znaku 28. lyžařského MS byla pochopitelná i žádaná, poskrouvná. Těžko to však vytýkat samotným organizátorům, protože chci věřit, že toto všechno šlo mimo jejich hlavu. Nemohu totiž vystopovat rovnítko mezi báječně ladnou křivkou velkého můstku v Mlýnické dolině a neumělou vypáleninou téhož na dřevěném talíři, navíc v ceně míšeňského porculánu. V tom nemá prsty jedna a táž ruka. Stejně si nedovedu představit, aby levá ruka projektovala dokonalý hotel FIS i celý areál

v Mlýnické dolině, a její sestra se nepostarala o jiné „detaily“. Hygienická zařízení pro desetitisíce diváků mizivá nebo zanedbatelná a tak, v případě nutnosti jen otevřená náruč lesa s metrovou peřinou prachového sněhu, a nebo ještě trochu dál po ušlapaném chodníku běžecké trati. Milosrdný sníh všechno do rána přikryl.

Jednu chvíli — bylo to když mlha přerušila skoky sruženářů — bavil komentátor místního rozhlasu mrznoucí, ale vytrvale čekající diváky, zahřívající se všerůznými tekutinami donesenými nebo horkým vínem, vytékajícím gumovou trubičkou z ruksaků prodavačů do kelímků z umělé hmoty, několika anekdotami. Jedna z nich vyjadřovala bezútešnou situaci jedné stránky zahajovacího dne šampionátu: Jdou hledištěm dva prodavači párků. Ten jeden z nich se rozhlédl lidským mraveništěm v Mlýnické dolině a povzdechl si: „To by byly kšefty!“ Druhý se rozhlédl také a jen poznamenal věcně: „Kdyby byly párky...“ Je pravda, že v těch lyžařských dnech by se dalo v Mlýnické dolině prodat všechno, co se pije a jí. Hladina Štrbského Plesa by viditelně klesla, kdyby se našel někdo, aby z jeho vody navařil tolik čaje (zahřeje stejně jako horké víno), aby se mohl napít aspoň každý druhý, kdo na čaj měl v tom mrazivém vzduchu při dnu skoků na velkém můstku chut. Chápu, že nikdo nečekal takový nával první den mistrovství světa, ale že příští sobotu přijde na „velké“ skoky nejméně sto tisíc, to bylo už v týdnu jasné. Ti, co řídili dopravu se na očekávané lidské moře opravdu dobře připravili, poučili se z chyb první soboty a zorganizovali příliv a odliv lidské masy v mezích našich možností opravdu výborně. To obchod a jeho síť zaspal, těch pár pozijných autobusů s prodejním pultikem jako u trafiky nemohlo stačit. Škoda té neprojevené pružnosti, která v zrcadle návratnosti investic, vložených do

lyžařského mistrovství světa, by nebyla zanedbatelná. A když už nic jiného, pak by si tu pozornost zasloužili lidé, kteří tím, že přišli, udělali světové mistrovství světovým.

Mlýnická dolina se stane v nejbližší době jakýmsi poulním místem. Potáhnou sem ti, kteří o ní slyšeli, budou se sem vracet i přímí účastníci. „Tady jsem stál a nic jsem neviděl,“ bude možná vypravovat po letech otec dětem, támhle u toho stromu maminka zapadla po pás do sněhu a nechala tam botu,“ bude vykládat dcera snoubenci. Přijdou sem a budou pátrat i po vůni vyčichlé atmosféry slavných dnů FIS. Možná, že budou mít na nohách běžky. Už to by znamenalo velký průlom do tradice, která ve Vysokých Tatrách do nedávna patřila jen sjezdařům. A jestliže znělka „Hej pod Kriváňom, tam je krásný svet“, volala celé Československo a pěkný kus Evropy k televizorům, pak jim nabízela především tichý, pompéznost a senzaci nemilující svět klasického lyžování. Ukázala, že tam, kde lidská ruka se šťastným citem dopomohla dílu přírody, se může zrodit něco fantastického i dojmavějšího, naplnila pýchou a hrdostí a současně neopomněla vyvolat pochyby: Jak to, že dovedeme stvořit tak velké věci, a utápíme se v samozřejmostech a brkotinách?

Žlutý novinářský odznak se zlatočerným nápisem MS 1970 FIS VYSOKÉ TATRY a svítící československou vlajčkou uprostřed, jsem doma zapíchl mezi podobné trofeje do rudého sametu. Je jich už pěkná řádka, každý znamená kus historie sportu, kus života, každý je jakýmsi kovovým listem památníku. Pak přišla ta myšlenka. Zprvu se zdála odvážná, ale i naivní, a později jsem si na ni zvykl: Doufám, že jednou, třeba až za mnoho let sem připíchnu další odznak z Tater. Bude na něm pět olympijských kruhů. Chtěl bych se toho dožít.

EMERICH MACH

PŘEDEHRA SKOKANŮ A SDRUŽENÁŘŮ

Tituly pro J. Matouše, R. Doubka a T. Kučeru

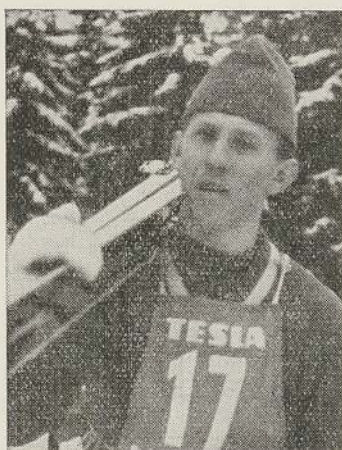
Generálkou na světový šampionát ve Vysokých Tatrách bylo mistrovství ČSSR ve skoku na obou můstcích a v severské kombinaci. Vítězové, kteří vzešli ze závodů, byli dílem nečekaných překvapení — to se týkalo skokanských soutěží, ale i zcela v duchu prognóz — to byl případ Tomáše Kučery.

Uvedme jedno: chlapci šli do závodu s vervou, vždyť nominace na FIS Vysoké Tatry 1970 mohly být výsledkem dost výrazně ovlivněny. Z toho vyplynula dost vzrušená a snad i nervózní atmosféra uvnitř týmů, což nemusel být psychicky optimální terén před velkou zkouškou, která je čekala na MS.

Nejdříve byl korunován Bubi Matouš. Z těch svých dvou pák na noze se dovede neuvěřitelně odrazit, víme o něm však, že přistání nemá docela zažité. V sezóně dost laboroval právě na tuto druhou okolnost. Smolař? Možná. Ale také návyky, jež potřebovaly korektury. Často poznamenával doskočiště svým tělem. A teď tu byl národní šampionát a Matouše přidržely nějaké síly shora při doskoku — a ejhle, je tu nový, nečekaný mistr republiky. Proč ne ten, který byl nejčastěji tipován? Jiří Raška neměl jednoduše svůj den. Jeho problémem byl odraz a to, aby vystoupil po něm do výšky. Nedaří se. Ta pravá chvíle se zpozdí nebo přichází o zlomek vteřiny dříve. V tom se Raška stále hledá, aby byl podobný tomu, kdo byl suverénem v předcházejících osmi závodech z deseti absolvovaných. Nejde to. Raška končí na pátém místě. Za Matoušem nastupuje na druhou pozici Ruda Höhln a pak je tu nová vlna, deroucí se kupředu: Doležal a Kodejška. Comme-back do první desítky oslavuje Láda Divíla, daří se poměrně i Krausovi, Jakoubek s Novákem naznačují, že se o nich bude mluvit. Nesvůj se cítí Rydval.

Neděle snad vrátí skokanské věci do normálních kolejí. To si myslíme, a jsme za to dokonce ochotni položit ruku do ohně poté, kdy Jiří Raška přeskakuje v druhém kole Höhlna, vedoucího skokana v poločase závodu a odsunuje za sebe i Matouše. Rehabilitace Jirkova bude dokonána. Ale

na věži je ještě Ruda Doubek jako předposlední startující, a ten se stal Raškovým osudem. Po

RUDOLF DOUBEK

prvním kole byl na čtvrtém místě, a k tomu, aby se vyhoupl do čela, by musel dost značně překonat stometrovou vzdálenost. Ruda to učinil. Zase jedna neočekávanost, kdy to člověku vyletí, aniž ví, jak se to stalo. To byl vlastně Napalkov v našem provedení. Skokem 104 m, poznamenáním klidným letem a měkkým, typicky doubkovským přistáním, si odsokčil pro titul mistra republiky na velkém můstku. První seniorský titul v jeho sportovní dráze. Jiří Raška je odsunut na druhé místo. Ano, přesně též Raška, který ještě ve zkušebním kole dával jasně najevo, komu patří vavříni, když se snesl až na 108 metrů v novém rekordu můstku. Fantastický skok, ale zároveň otázka, deroucí se k zodpovězení, ale která nikdy asi nebude odpovězena. Proč ta Jirkova chvíle přicházela vždycky v nepravý čas? To bylo

ostatně příznačné i pro jeho vystoupení na světovém šampionátu. Proč zkušební kolo, a proč ne soutěžní? Alespoň jedno! To je ono velké tajemství, ale také šálení sportu. Je to prostě hra o štěstí...

Ve sruženém závodě si Tomáš Kučera na můstku vytvořil dostatečnou bodovou zásobu (22,5 b. na Rýgla a 23,5 b. na bratra Antonína). Podle přepočtů by mu museli nadělit více než dvě minuty, aby se mohli hlásit o titul. To se nedalo čekat, a tak Tomáš jel celkem s jistotou na vítězství. Trať ve Furkotě a v Mlýnické dolině nepatří k jeho zamilovaným. Krátké sjezdy nedopřávají dost času k nadechnutí, k regeneraci sil. V 7. kilometru mu začal šlapat na paty Antonín, krok s ním držel až do 11. kilometru, ale tam mu bratr utekl. V cíli byl pátý se ztrátou 1,05 min. na vítěze — Antonína Kučera a 42 vteřin na Rýgla. Mistrovská pocta je vybojována. Byla ostatně první v jeho sruženářské kariéře! Vždycky, když se skákalo a utíkalo o mistra republiky, Tomáš chyběl: šlachy a kosti nebyly v náležitém pořádku. Závod se jel na tupém, nejedoucím sněhu, a tu hledejme vysvětlení, proč dosahované časy v běhu byly poměrně slabé. (nj)

ZÁVOD SDRUŽENÝ

1. Kučera Tomáš 427,84 (skok) 221,00 — běh 206,84
2. Kučera Antonín 417,50 (197,50 — 220,00)
3. Rýgl Ladislav 413,84 (198,50 — 215,34)
4. Foltman Libor 399,96 (185,00 — 214,96)
5. Rázl Antonín 372,40 (164,00 — 208,40)
6. Rázl Jiří 335,92 (176,00 — 159,92)
7. Fejkl Jan 332,74 (171,50 — 161,24)
8. Zvonek Josef 312,98 (138,50 — 174,48)
9. Maier František 306,98 (141,50 — 165,48)
10. Hrstka Miroslav 298,36 (161,50 — 136,86)

JOSEF MATOUŠ

11. Zenker František 275,78 (156,00 — 119,78)
12. Vojtěch Josef 252,34 (136,50 — 115,84).

SKOK NA LYŽÍCH — 70 M

1. Matouš Josef 233,8 (81 a 78,5)
2. Höhnrl Rudolf 229,6 (77,5 a 77,5)
3. Doležal Bohumil 225,5 (79 a 77,5)
4. Kodejška Karel 223,9 (77 a 76)
5. Raška Jiří 221,6 (75 a 75)
6. Hubač Zbyněk 221,2 (76 a 75)
7. Kraus Josef 220,1 (75,5 a 77)
8. Divila Ladislav 219,5 (77 a 77)
9. Jakoubek Václav 207,3 (73 a 74)
10. Novák Bohuslav 205,9 (73 a 75)
11. Rydval František 201,9 (72 a 71)
12. Balcar Jindřich 196,1 (71 a 69)
13. Kliment Jan 190,2 (69 a 69,5)
14. Berka Pavel 190,1 (70,5 a 72)
15. Sláma Jaroslav 190,0 (72 a 72)
16. Urbas Jan 189,7 (68,5 a 70)
17. Šibic Josef 188,3 (70 a 72)
18. Hnyk Vladimír 185,4 (71 a 72)
19. Hýsek Vlastimil 185,0 (71 a 68)
20. Škoda Leoš 185,0 (69,5 a 72)
21. Balcar Oldřich 184,7 (69 a 69,5)
22. Doubek Rudolf 182,2 (75 a 73,5)
23. Metelka Josef 181,0 (69 a 65)

24. Šimo Jan 180,0 (65,5 a 71)
25. Šlank Petr 175,6 (69,5 a 68)
26. Pleštil Václav 174,9 (64 a 69)
27. Lenemaier Antonín 173,7 (68 a 65,5)
28. Lepko Josef 171,5 (64 a 65)
29. Petrák Jaroslav 171,1 (64 a 68,5)
30. Peřich Miloš 170,8 (65 a 64,5).

SKOK NA LYŽÍCH — 90 M

1. Doubek Rudolf 232,06 (98 a 104)
2. Raška Jiří 229,7 (97 a 101,5)
3. Höhnrl Rudolf 228,5 (101,5 a 101,5)
4. Matouš Josef 222,6 (100,5 a 99)
5. Jakoubek Václav 222,4 (97 a 102)
6. Novák Bohuslav 216,6 (96 a 98,5)
7. Kraus Josef 213,5 (97 a 96)
8. Hubač Zbyněk 209,0 (92 a 96)
9. Doležal Bohumil 208,7 (95 a 96)
10. Rydval František 205,8 (93 a 97)
11. Divila Ladislav 196,8 (90,5 a 94,5)
12. Berka Pavel 191,4 (95 a 94)
13. Škoda Leoš 185,0 (90,5 a 90)
14. Šivic Josef 183,7 (88 a 93)
15. Kliment Jan 180,3 (88 a 87)
16. Hýsek Vlastimil 179,6 (87 a 90)
17. Lenemayer Antonín 177,0 (96 a 82)
18. Balcar Oldřich 175,2 (88 a 88)
19. Šimo Jan 174,2 (88 a 85,5)

20. Sláma Jaroslav 173,8 (87 a 88)
21. Lepko Josef 170,0 (86 a 87)
22. Metelka Josef 166,2 (92,5 a 76)
23. Balcar Jindřich 165,4 (85 a 81,5)
24. Krompolec Zdeněk 161,0 (87 a 81)
25. Urbas Jan 153,4 (81 a 83)
26. Preštil Václav 149,9 (84,5 a 77)
27. Šlank Petr 148,3 (77 a 85,5)
28. Suk Jiří 145,9 (87 a 97)
29. Hnyk Vladimír 144,8 (78 a 82)
30. Petrák Jaroslav 144,6 (77 a 80).

O. BALCAR s připevněnou kamerou zaznamenával průběh svého skoku

Ani Val Gardena nezůstala pozadu

Zatím nejlepší poválečné výsledky českých a slovenských sjezdařů

Z Prahy do Val Gardeny to je pro člověka, který někdy zažil lyžařské harcování, takřka skok. Vídeň—Innsbruck—Brenner—Chiusa nebo taky Klausen. Zde končí pouť vlakem a již nám zbývá pár kilometrů po horské silnici a vjíždíme do Ortisei — prvního ze tří středisek v údolí Gardeny. Následuje St. Christina, ještě dva kilometry výš a jsme v Selvě — to jsou místa, kam se druhý týden v únoru upíraly zraky všech příznivců sjezdového lyžování. Sjezdařská elita doprovázena svými trenéry, technickými pracovníky, funkcionáři a samozřejmě nekonečnou škálou firem, vyrábějících nejrůznější lyžařský materiál — to všechno dnes patří ke sjezdovému lyžování.

Začíná týden bojů o nejvyšší počty a jak to již bývá téměř v každém sportu, favoritů přibývá, časový a výkonnostní rozdíl mezi závodníky se zmenšuje, špička světových lyžařů se tudíž nebývalé rozšiřuje a tak o překvapení není nouze. Závodníky se stávají stále přitažlivějšími, stoupá zájem diváků, jakož i počet aktivních příznivců tohoto odvětví, což se samozřejmě proude odrazí ve výstavbě nových a nových středisek vybavených tím nejmodernějším lyžařským zařízením. Takový je světový trend a poněvadž tohle všechno má svoje vážné ekonomické důvody, sjezdařina se stává sportem velice masovým — špičkové lyžování se naopak dostává, jak tomu je snad ve více sportech, za hranice amatérismu, neboť ti nejlepší znají jenom trénink, trénink a zase trénink.

Mojí snahou však není řešit problém amatérismu ani rozvoj tohoto odvětví, ale chtěl bych se se čtenářem podělit o dojmy, které nám z Val Gardeny zbyly a s odstupem času se zmínit o těch, kteří na tomto mistrovství patřili k nejlepším.

UROVNANÁ VZPOURA

Zahajovací disciplínou byl speciální slalom mužů. Podle propozic organizačního výboru měl začínat kvalifikací, která sníží počet účastníků finále na polovinu. Ještě se nezačalo závodit a mezinárodní jury byla postavena před písemný protest nejlepších slalomářů, požadujících buď zrušení kvalifikace, nebo jejich postup bez

MILOSLAV SOCHOR

účasti v tomto závodě. Všechno však „urovnal“ předseda FIS Mark Hodler — závodníci se přestali vzpouzet a postupně odvolali svoje podpisy z protestní listiny. Z našich reprezentantů se do finále kvalifikoval pouze Jiří Škampa. 5000 diváků vidělo v neděli na slalomovém svahu krásný závod. Neuvěřitelně vyrovnaná trojice Francouzů Russel, Augert, Penz, výborní Američané v čele s Kiddem a samozřejmě domácí Gustavo Thöni, neboť to byl právě on, kdož měl být favoritem největším. Rakušané při absenci zraněných Tritschera a Matta neměli proti těmto slalomovým krá-

lům příliš velké šance. O průběhu samotného závodu hovoří nejlépe pořadí v cíli. „Můj tip“, Američan Bill Kidd, skončil třetí, když dominoval ve druhém kole, pouze čtyři setiny za druhým Russelem a toho připravil rozdílem dvou setin o světový primát Jean-Noel Augert. A to bylo první překvapení mistrovství světa, neboť Augert letos nebyl v té formě, jaká se od něho dala čekat. Skončil-li závod velkým úspěchem Francouzů, neboť Penz byl pátý, pro Rakušany znamenal úplnou tragédií — ani jeden nedosáhl cíle!

Osmnáctiletý Jiří Škampa srdnatě bojoval a jeho 23. místo si rozhodně zaslouží uznání.

ODPLATA RAKUŠANŮ

Obří slalom mužů — dokonalá odplata Rakušanů — tak by se dal nazvat velký závod Karla Schranze a Wenera Bleinera. Jednatřicetiletý nejstarší účastník mistrovství světa Karl Schranz, který po nedělním neúspěchu ve speciálním slalomu zůstal pro obří slalom ve stínu daleko mladších francouzských soupeřů, porazil v obou kolech všechny konkurenty. Novináři jásali, odborníci se spíše ptali proč. Myslím, že Schranz je skutečně lyžař s velkým „L“. Je neuvěřitelné, jak se dovede koncentrovat na výkon v kterékoli disciplíně. Zkázil-li slalom, může vyhrát „obřák“, a nevyjde-li ani to, potom se s ním vždycky musí počítat pro sjezd. To dokázalo málo lyžařů, dokonce velmi málo.

Trať obřího slalomu byla minimálně o půl minuty delší než obvykle, navíc daleko rychlejší, takže se svým charakterem blížila více sjezdu než slalomu — čili ideální příležitost pro Schranze! Karl ji využil dokonale. Nový objev sezóny Gustavo Thöni se musel vzdát naděje na medaili již ve třetí brance! Rovněž Francouz Russel měl pád, ale i s tím skončil celkově osmý, Jean-Noel Augert „zakopl“ o tyč čtyři branky před cílem druhého kola a závod nedokončil, čímž usnadnil Švýcaru Giovanolimu boj o bronz.

Naši reprezentanti nepodali své nejlepší výkony — osmnáctiletý Míla Sochor skončil na 39. místě, což je dobrý výsledek, Janda byl 43., Škampa s pádem v prvním kole 66.

ÚSPĚCH CUNINKOVÉ

Ženy zahajovaly ve středu sjezdem. První skupina závodnic se rozhodně postarala o velmi nečekaný průběh závodu. Dokonce čtyři z první patnáctky Američanka Nagelová, Francouzka Macchiová, Rakušanka Drexelová a Kanadanka Cliffordová měly pád! Na druhé straně favorizované Francouzky, krácející v této sezóně od vítězství k vítězství, nedokázaly sáhnout právě po medaili nejceněnější. Ta připadla Švýcarce Zrydové; druhá skončila Isabelle Mírová z Francie a poněvadž tato dívka má již jednu stříbrnou z Grenoble, nedivme se, že byla nespokojená a dávala to též najevo způsobem nejpřirozenějším. Miriam Cuninková, jediná naše reprezentantka obsadila 30. místo.

Speciální slalom žen na svahu v Ortisei byl velmi náročným závodem, o čemž svědčí nemalý počet pádů i těch nejlepších. Přesná a rutinovaná Lafforgueová byla nejrychlejší v obou kolech a získala tak pro Francii druhou zlatou. Cuninková zajela na obtížné trati velmi dobře a skončila 24.

Sobotním obřím slalomem zakončily ženy svá světová mistrovství. Poslední disciplína přinesla veliký úspěch 16leté Kanadance Betsy Cliffordové, na kterou nestačily ani Francouzky. Cliffordová, startující s číslem 2, zajela nejrychlejší čas, ale ještě po závodě musela prožívat své horké chvíle, když každá z trojice Francouzek, jdoucích za sebou s čísly 12, 13, 14, téměř sahala po vítězství. Čas Kanadanky však odolal, i když čtvrtou Jacotovou dělilo od vítězky pouze 16 setin vteřiny. Lyžařská královna Nancy Greene má tedy vynikající nastupkyni! Cuninková skončila třicátá, což jí přineslo šestnácté místo v kombinaci a to je jistě krásný úspěch naší závodnice!

VŠESTRANNÝ BILL KIDD

Neděle — sjezd mužů. Poslední disciplína šampionátu. Veliké množství diváků a s nimi i přemíra osobních automobilů se šplhalo od časných ranních hodin do Val Gardeny. Před závodem

napadl nový sníh a trať byla tudíž pomalejší než v tréninku. Navíc špičkoví závodníci již nejednou vyslovili námitky proti této sjezdovce. Je sice velmi rychlá, avšak velmi bezpečná a tím málo obtížná.

Švýcar Bernhard Russi, jehož výkonnostní růst nemá ve sjezdování obdoby, zvítězil nad všemi esy především svým lehkým a technickým pojetím jízdy. Rakušan Cordin obsadil druhé místo, překvapením je rozhodně bronzová medaile pro Australana Milneho. Francouzi vyloženě promazali. Favorit Duvillard skončil dokonce pětadvacátý, Orcel a Russel byli ještě horší. Naši reprezentanti neměli v této disciplíně příliš velké vyhlídky. Janda obsadil čtyřicáté místo, Sochor byl 57., a Škampa 69.

V trojkombinaci byl nejlepší Američan Bill Kidd — závodník vybavený dokonalou technikou jízdy. Při posledním startu mezi amatéry dokázal, že mu titul nejvšestrannějšího lyžaře právem náleží. Russel byl druhý a Polák Bachleda třetí, což je zatím největší úspěch tohoto závodníka.

Naši reprezentanti rozhodně dosáhli výsledků, jakých československé sjezdování již dlouho nezaznamenalo. Mistrovství světa ve Val Gardeně mělo být mezníkem, zde se měla projevit dlouhodobá příprava právě na tuto sezónu. Výsledky snad nejsou přesvědčivé. Odvažují se však říci, že neodpovídají současné situaci v naší sjezdářině. Naši sjezdaři jsou

však schopní víc. Nemůžeme pomínout skutečnost, že mužský tým byl právě letos postižen sérií zranění (Petřík a Vojtěch v provincii, Pažout 10 dní před mistrovstvím světa). Reprezentace spočívala tedy na mladých a mužším řici, že si vedli na takové soutěži velmi dobře.

LUBOŠ PETŘÍK

VÝSLEDKY MS 1970 VE VAL GARDENĚ

ŽENY

Slalom speciál

1. Lafforgue Ingrid 100,44 (49,07 a 51,37)
2. Cochran Barbara (USA) 102,15 (50,45 a 51,70)
3. Jacot Michele 102,20 (50,37 a 51,83)
4. Gabl Gertrud 102,26 49,88 a 52,38)
5. Nagel Judy (USA) 102,93 (50,65 a 52,28)
6. Cochran Marilyn (USA) 103,34 (50,05 a 53,29)
7. Steuer Florence (FRA) 103,55 (50,74 a 52,81)
8. Clifford Betsy (Kanada) 105,78 (51,34 a 54,44)
9. Rauter Bernadette (Rakousko) 105,84 (51,80 a 54,04)
10. Hathorn Gina (VB) 106,26 (52,50 a 53,76)
24. Cuninková Miriam 113,76 (56,22 a 57,54).

Obří slalom

1. Clifford Betsy (Kanada) 1:20,46
2. Lafforgue Ingrid (Francie) 1:20,53
3. Macchi (Francie) 1:20,60
4. Jacot Michele (Francie) 1:20,62
5. Gabl Gertrud (Rakousko) 1:20,85
6. Cochran Marilyn (USA) 1:21,17
7. Mittermaier Rosi (NSR) 1:21,19
8. Steuer Florence (Francie) 1:21,30
9. Cochran Barbara (USA) 1:21,76
10. Galica Divina (VB) 1,21,92
30. Cuninková Miriam 1:28,52.

JEAN NOEL AUGERT

Sjezd

1. Zryd Annerosli (Švýcarsko) 1:58,34
2. Mir Isabelle (Francie) 1:58,84
3. Proll Annemarie (Rakousko) 2:00,43
4. Crawford Judy (Kanada) 2:00,65
5. Gfollner Ingrid (Rakousko) 2:01,00
6. Steuer Florence (Francie) 2:01,25
7. Hafen Margret (NSR) 2:01,34
8. Jacot Michele (Francie) 2:02,17
9. Cochran Marilyn (USA) 2:02,47
10. Christiansen Kari Anne (Norsko) 2:02,60
30. Cuninková Miriam 2:09,31.

TROJLÍSTEK NEJLEPŠÍCH SJEZDAŘŮ: Cordin (Rak.), Russi (Švýc.) a Milne (USA)

Kombinace

1. Jacot Michele (Francie) 30,31
2. Steuer Florence (Francie) 37,69
3. Cochran Marilyn (USA) 41,84
4. Cochran Barbara (USA) 51,78
5. Mittermaier Rosi (NSR) 77,98
6. Proll Annemarie (Rakousko) 78,36
7. Hathorn Gina (VB) 84,73
8. Christiansen Kari Anne (Norsko) 94,19
9. Puig Conchita (Španělsko) 97,77
10. Sprechter Edith (Švýcarsko) 101,31
16. Cuninková Miriam 176,98.

MUŽI

Slalom speciál

1. Augert Jean-Noel (Francie) 99,47 (51,58 a 47,89)
2. Russel Patrick (Francie) 99,51 (51,36 a 48,15)
3. Kidd Bill 99,53 (51,69 a 47,84)
4. Thoni Gustavo (Itálie) 100,23
5. Peiz Alain (Francie) 100,54 (50,87 a 49,67)
6. Giovanoli Dumeng (Švýcarsko) 102,38 (51,91 a 50,47)
7. Frei Peter (Švýcarsko) 103,33 (53,71 a 49,62)
8. Bjoerge Hans (Norsko) 103,59 (53,48 a 50,11)

9. Fernandes-Ochoa Francisco (Španělsko) 103,73 (53,04 a 50,69)
10. Bachleda Andrzej (Polsko) 103,94 (53,73 a 50,21)
23. Škampa Jiří 112,90 (57,02 a 55,88).

Obří slalom

1. Schranz Karl (Rakousko) 4:19,19 (2:15,15 a 2:04,04)
2. Bleiner Werner (Rakousko) 4:19,58 (2:15,45 a 2:04,13)
3. Giovanoli Dumeng (Švýcarsko) 4:21,15 (2:05,04 a 2:16,11)
4. Rieger Max (NSR) 4:22,11 (2:16,91 a 2:05,20)
5. Messner Heini (Rakousko) (2:17,46 a 2:04,65)
6. Bachleda Andrzej (Polsko) 4:22,76 (2:17,40 a 2:05,36)
7. Schnieder Kurt (Švýcarsko) 4:22,81 (2:17,29 a 2:05,52)
8. Russel Patrick (Francie) 4:22,97 (2:17,99 a 2:04,98)
9. Penz Alain (Francie) 4:23,04 (2:17,58 a 2:05,46)
10. Haker Erik (Norsko) 4:24,49 (2:17,87 a 2:06,62)
39. Sochor Miloslav 4:36,74 (2:24,53 a 2:12,51)
43. Janda Jaroslav 4:38,05 (2:26,19 a 2:12,77)
66. Škampa Jiří 4:53,09 (2:34,10 a 2:18,59).

Sjezd

1. Russi Bernhardt (Švýcarsko) 2:24,57
2. Cordin Karl (Rakousko) 2:24,79
3. Milne Malcon (USA) 2:25,09
4. Schranz Karl (Rakousko) 2:25,46
5. Kidd Bill (USA) 2:25,52
6. Varallo Marcello (Itálie) 2:25,52
7. Sailer Rudi (Rakousko) 2:26,12
8. Pinel Jean (Francie) 2:26,59
9. Hanson Anders (Švédsko) 2:26,89
10. Overland Jon Terje (Norsko) 2:27,05
40. Janda Jaroslav 2:32,46
54. Sochor Miloslav 2:37,42
69. Škampa Jiří 2:41,18

Kombinace

1. Kidd Bill (USA) 21,25
2. Russel Patrick (Francie) 50,15
3. Bachleda Andrzej (Polsko) 60,90
4. Rieger Max (NSR) 66,31
5. Bruggmann Edmund 69,29
6. Schlager Hansjorg (NSR) 70,08
7. Duncan Peter (Kanada) 72,48
8. Gracia Aurelio (Španělsko) 93,23
9. Fernandez-Ochoa (Španělsko) 99,31
10. Sheperd Keith (Kanada) 125,41
14. Škampa Jiří 217,39
16. Sochor Miloslav 320,06
19. Janda Jaroslav 334,02

Obrazovou část „Lyžařství“ obstarali Ant. Bahenský, Vilém Heczel, Em. Mach, J. Nejedlo, K. Novák a D. Richter. — Na první straně obálky je snímek Ladislava Rýgla.

Hledejme vinu v sobě

Před dvěma lety byla založena rakouskými, švýcarskými a západoněmeckými výrobci bezpečnostních vázání pracovní skupina pod názvem „Internationaler Arbeitskreis für Sicherheit beim Schilaulauf“, ve zkratce uváděná IAS. Vedlo je k tomu vysoké procento úrazů při lyžování, které vyřazovalo lyžaře z jejich produktivního života na kratší či delší dobu, se všemi důsledky pro národní hospodářství, pojišťovny a pro samotné sportovce.

Ze statistických údajů vyplývá například, že v roce 1966 vyplatila rakouská nemocenská pojišťovna 430 miliónů rak. šilinků za úrazy, k čemuž je třeba připočítat 300 mil. rakouských šilinků na nepřímé výdaje. Dospěli k názoru, že přes obrovský technický rozvoj výroby bezpečnostních vázání se úměrně tomu nesnižuje procento úrazů. Seděli a diskutovali. Dospěli k takovému závěru:

- technici neznají dosud normy upevňovacích sil, které jsou potřebné pro lyžování (spojení vázání a boty),
- lékařům chyběla měření, která by určila přesné hodnoty lomových sil příslušných kostí,
- obchodníci sportovním zbožím montovali vázání, jak si to přál zákazník, a ještě ne dost pečlivě,
- lyžař sám vázání ani nemazal, ani nekontroloval, ale zato je přestavěl a neřídka zcela dosáhl.

Bylo proto třeba odstraňovat jednu příčinu za druhou. Úkolu se podjala IAS. O některých výsledcích její spolupráce s vysokou technickou školou jsme čtenáře našeho časopisu informovali, mimo jiné i v podobě praktických pokynů pro nastavení u nás velmi rozšířeného a používaného bezpečnostního vázání rakouské značky TYROLIA. Teď bychom vás chtěli seznámit s některými dalšími poznatky, ke kterým došli pracovníci IAS.

Podle statistiky například zjistili, že 63 % bezpečnostních vázání doposud při pádech selhávalo a mělo za následek zlomeniny. Příčinu vidí ve špatném nastavení tvrdosti pro uvolnění. Tým jedné firmy přeměňoval vázání špičkových jezdců při závodech na Hahnenkammu. Došel k zajímavému poznatku, že tito mužové, kteří v přílbě sjíždějí zmrzlé srázy rychlostmi většími než 100 km/hod., mají vesměs své vázání správně nastaveno, aby se při eventuálním pádu chránili před úrazy tím, že se jim noha z vázání uvolní. A o těchto mužích se tvrdí, že své vázání utahují kleštěmi, aby se na žádný pád neotevřelo.

Stejný tým pracovníků prováděl měření u 34 tzv. normálních lyžařů, přičemž dospěli k otřesnému poznatku:

Ani jedno vázání nebylo nastaveno správně!

Tvrdost nastavení vázání byla v některých případech až trojnásobná, než jak by odpovídalo hranici lomového zatížení! To znamená, že ve vážném případě by se ani jednomu z nich při pádu neotevřelo. Tím samozřejmě svého majitele nechrání před úrazem.

Při hledání příčin úrazů představuje bezpečnostní vázání, které se neotevřelo při pádu, obvyklého obětního beránka. Toto tvrzení přirozeně souhlasí, ale nelze je takto formulovat. Stejně jako není příčinou nejčastějších autonehod auto, které se včas nezastavilo, nýbrž ten, který je řídil, není příči-

nou nehod číslo jedna vázání, ale pád. A ten ve většině případů zavíná lyžař. Z toho plyne, že největší garance bezpečnosti není bezpečnostní vázání, ale: jízda bez pádů!!

A té se lze naučit. Předpoklady pro to jsou ve správném ocenění vlastní kondice a umění lyžovat, ve správném odhadnutí těžkostí trati ve vztahu ke stavu sněhu, počasí a úpravy trati. Je třeba i správně odhadnout únavu ochabnutí koncentrace. Ani to nejlepší a dokonale nastavené bezpečnostní vázání nám nesmí dát impuls k tomu, abychom tyto skutečnosti brali na lehkou váhu z pochybných důvodů ctižádosti. Přirozeně se musíme na své bezpečnostní vázání stoprocentně spolehnout. Tady musí však lyžař sám trochu přispět: musí je správně nastavit. A to činí bohužel jen málo lyžařů!

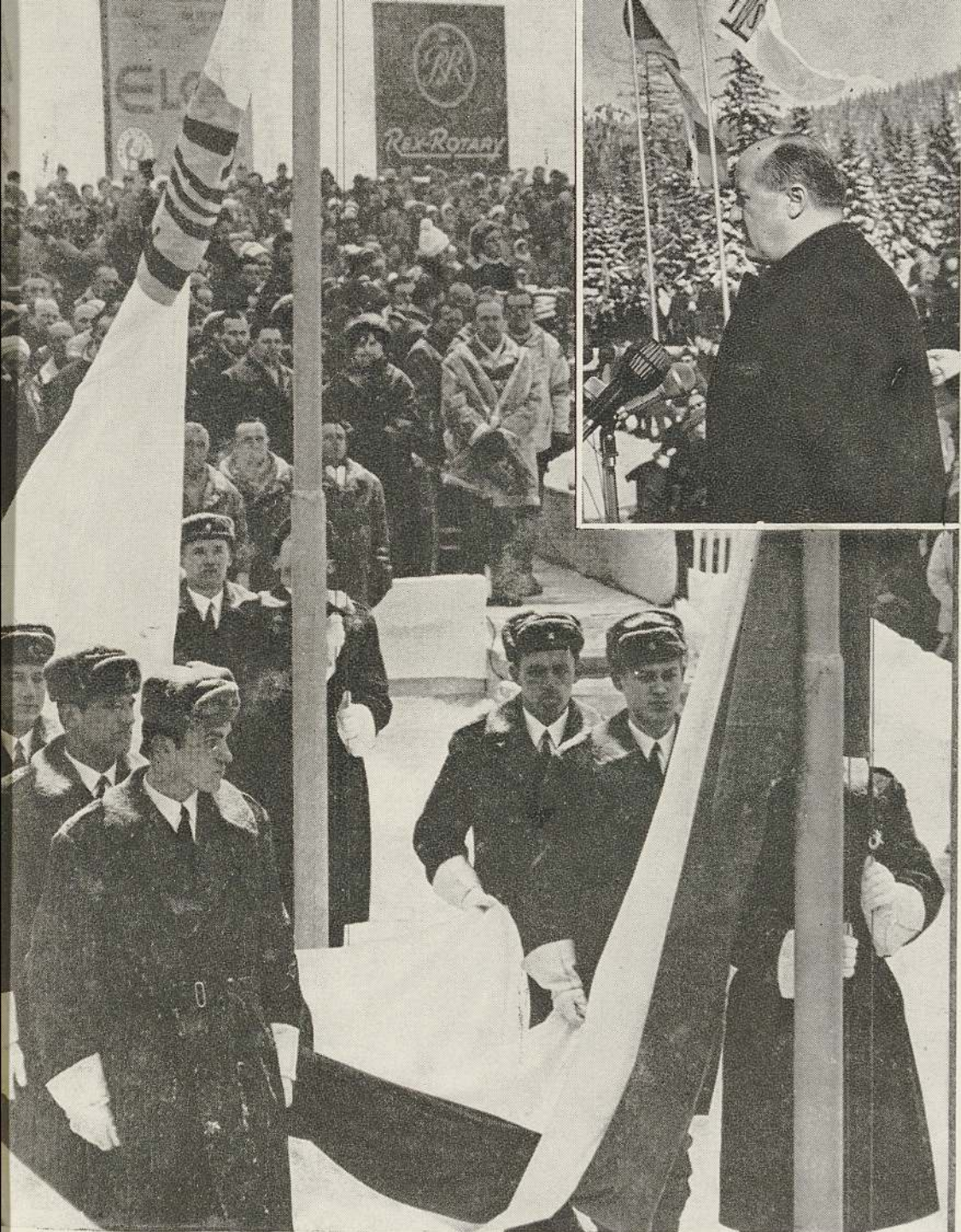
K tomu závěrečnou poznámku: Některé zahraniční firmy buď již prováděly nebo se chystají provádět bezplatná měření na speciálních měřicích zařízeních v místech s velkou koncentrací lyžařů. Nebylo by něco podobného možné i u nás? Je snad malá koncentrace lyžařů ve Spindlerově Mlýně, Peci, Harrachově, v Jasně, Vrátné, atd.? Má málo lyžařů u nás bezpečnostní vázání? Neprinesla by malá, ale účelná investice zmenšení hospodářských ztrát v důsledku nákladů na léčení a ztrátu produktivity, nehledě na možnosti trvalých následků úrazů? Výchova, informace, přesvědčování, to je jen jedna stránka věci. Druhá jsou zejména ty měřicí aparáty a příslušná služba. Služba ve skutečném slova smyslu, která by vydatně pomohla snížit konečnou sumu, ke které se dostáváme pouhým násobením částky 30 000 Kčs (což stojí průměrně jeden úraz na lyžích) celkovou úrazovou bilancí v naší vlasti. Počet lyžařských úrazů jde do tisíců, uvažujme o tom.

Ing. MIROSLAV CHLOUBA,
(podle zahraničních pramenů)

LYŽAŘSTVÍ

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: M. Beran, M. Chlouba, dr. Kulhánek, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidlps. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází měsíčně. Vytiskla Stráž, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 7,50 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 15. prosince 1969.

ROČNÍK 56
ČÍSLO 2, 3, 4

Největším vítězem je lid této nádherné země

(Myšlenka předsedy FIS Marca Hodlera při projevu na závěrečném ceremoniálu mistrovství světa ve Vysokých Tatrách)

Na shledanou v Saporro 1972

lyžařství

ROČNÍK 56 KVĚTEN 1970 Kčs 2,50

5

Telegram prvního tajemníka ÚV KSČ JUDr. Gustáva Husáka

Srdečně Vám blahoželám k velkému úspěchu a organizačkému zvládnutíu Majstrovstiev sveta v klasických lyžiarskych disciplínach na území našej republiky. Ďakujem Vám za vzornú prácu a propagáciu našej vlasti.

Telegram předsedy vlády ČSSR Dr. Lubomíra Štrougala

Vážení soudruzí, blahopřeji Vám k úspěšnému organizačnimu zajištění Mistrovství světa v lyžování ve Vysokých Tatrách a vyslovuji Vám jménem vlády ČSSR i jménem svým za to upřímné poděkování.

VEĽKÉ DIELO SA PODARILO

Po takmer štvorročných prípravách uskutočnili sa v dňoch 14. až 22. februára 1970 vo Vysokých Tatrách na Štrbskom Plese 28. majstrovstvá sveta v klasických lyžiarskych disciplinách. I pri najkritickejšom pohľade na ich priebeh treba konštatovať, že sa skončili úspešne po každej stránke. Podarilo sa prakticky načas dokončiť všetky plánované objekty v počte 31. To vďaka tisícom pracovníkov a desiatok podnikov, ktorých prácu organizovala a riadila Koordinačná komisia vlády SSR.

Niet pochybností, že po technickej stránke boli majstrovstvá usporiadané takmer bezchybne. O tom svedčia výroky vedúcich činovníkov FIS. Skutočne ťažko by sme v tomto smere hľadali nedostatky. Naopak ČSSR priniesla do organizácie klasických MS mnohé technické novinky, či už išlo o výstavbu bežeckých tratí a ich úpravu, alebo organizáciu v cieľi bežeckých disciplín.

Snáď len v organizácii by sme pri kritickom pohľade našli a to tiež predovšetkým interné nedostatky, ktoré však navonok nemali podstatný vplyv. Pripomienky môžu byť k doprave, ktorá nestačila zvládnuť skutočne obrovský záujem našich ľudí o tieto MS 1970. No, ani v hociktorom kapitalistickom štáte by to nebolo lepšie. Aj tam na odvezenie stovdvašiatich ľudí treba 2–3 hodiny.

Propagačne sme isto využili naše Majstrovstvá sveta dobre. Najmä vďaka televízii, ktorá pracovala veľmi obetavo, desiatky ba stovky miliónov divákov na celom svete nás videli — náš ľud, naše hory, našu organizáciu.

Napokon máme radosť z výsledkov našich reprezentantov, nesklamali, ba naopak niektorí nás príjemne prekvapili. Odviedli kus poctivej práce. Nás teší, že dobré výsledky preukázali doma pred vlastným ľudom. Takto sme sa dobrou prácou a dobrými výsledkami odmenili možno povedať stá tisícom tých nadšencov, ktorí osobne prišli do Vysokých Tatier.

Bolo by nemožné vymenovať desiatky, ba stovky podnikov, firiem a organizácií, tisícikam jednotlivcov, ktorí sa zaslúžili

o úspešný priebeh Majstrovstiev sveta v lyžovaní. Všetkým týmto v mene čs. lyžiarov za pomoc úprimne a srdečne ďakujem.

Ďakujem ale hlavne aj našim stranickým a vládnyim orgánom,

JÁN MRÁZ,

predseda Československého svazu lyžiarov

---

bez ktorých pomoci by sme neboli mohli MS tak dobre pripraviť a dôstojne previesť. My sme sa o to snažili dobrou a obetavou prácou.

Teší nás preto dvojnásobne uznanie, ktoré sa organizátorom

MS 1970 dostalo z úst s. prezidenta republiky arm. gen. Svobodu a v telegramoch prvého tajomníka ÚV KSČ s. Dr. Husáka a predsedu federálnej vlády s. Dr. Štrougala.

Majstrovstvá sveta vo Vysokých Tatrách sa skončili teda úspešne. Nemala by sa však skončiť naša práca. Naopak teraz bude potrebné využiť zariadenia na zabezpečenie ďalších dobrých výsledkov budúcej generácie čs. lyžiarov. Bude potrebné organizovať na týchto zariadeniach ďalšie veľké medzinárodné podujatia a napokon využiť ich pre rozvoj cestovného ruchu u nás, aby sa investované peniaze čo najskorjš vrátili.

Ešte raz teda vďaka všetkým, ktorí sa o úspešné Majstrovstvá sveta v lyžovaní 1970 zaslúžili.

MS V HODNOCENÍ ZDEŇKA REMSY

Již po několik let patří čs. skokané ke světové špičce. Nejpořadnějších výsledků dosáhli v posledních dvou letech. Vítězství ZMS J. Rašky na ZOH 68 v Grenoblu na malém můstku, deváté místo Lad. Divily a dvanáct Franty Rydvala, druhé místo ZMS Jiřího Rašky na P 90 m a dvanácté Rud. Höhnl, to byl bezesporu veliký úspěch čs. lyžování. Právem proto očekávali pracovníci Čs. svazu lyžařů a celá naše veřejnost nejméně zopakování těchto výsledků — na MS 70.

Výkony některých jednotlivců na začátku letošního závodního období byly vynikající. Všichni příslušníci státního družstva se zúčastnili několika mezinárodních závodů a utkali se mezi sebou na týmu skoků u nás na M-ČSSR. Všechny tyto výsledky měly vliv na konečnou nominaci pro MS a samozřejmě rozhodující byla nakonec forma jednotlivců na mistrovství republiky, které se konalo týden před zahájením na můstcích na Štrbském Plese. Vybrat 7 vyvolených z tolika dobrých skokanů nebylo pro TR skoku jednoduché. Promluvily výsledky. Vybráni byli závodníci ZMS Jiří Raška, ZMS Josef Matouš, MS Rudolf Höhnl, Bohumil Doležal, Karel Kodejška, Josef Kraus a Rudolf Doubek. Ostatní příslušníci státního družstva byli určeni jako předskokani.

ZÁVOD NA MŮSTKU P 70 m

Po nominaci družstva zbývalo do prvního závodu 5 tréninků, z toho 4 do konečné nominace. Ta byla provedena TR podle výsledků v tréninku. Vybráni byli závodníci: Raška, Höhnl, Matouš, a Kodejška. Závod se uskutečnil 14. února ve 13.00 hod. za velmi pěkného slunečného počasí, teplota — 5° C.

Podle předběžných výkonů v průběhu tréninků neměl tento závod favorita a otevřenou cestu k vítězství mělo nejméně 20 skokanů. To ukázala soutěž sama. Ve zkušebním skoku byl ze všech 66

Čs. skokanská reprezentace — zleva: trenér J. Skrbek, J. Matouš, R. Doubek, B. Doležal, J. Raška, K. Kodejška, R. Höhnl, J. Kraus

startujících nejlepší Jiří Raška, skokem dlouhým 81 metrů.

Z našich chlapců si vedl výborně Höhnl, který se v celkové klasifikaci umístil na 4. místě. Plně se nedařilo Raškovi, který měl možnost skočit si ve II. kole pro jednu z medailí. Zpozdil odraz a tak délka stylově velmi pěkného skoku stačila na 8. místo. Dobře zaskákali Kodejška, mladý závodník, který startoval v tak těžké soutěži poprvé. Jeho 20. místo ze 66 startujících je jistě jeho osobním úspěchem. Nevedlo se ani Matoušovi. První skok mu nevyšel na odraze a při druhém 82,5 m dlouhém nezvládl doskok a upadl. První závod vyzněl pro ČSSR úspěchem nebo neúspěchem?

Tuto otázku si kladlo jistě mnoho lidí a většina byla názoru, že jsme na malém můstku neuspěli. Všichni jsme si zajisté zvykli na vysoký standard našich skokanů. Podívejme se však na věc blíže.

V Oslo na MS 1966 byl Raška dvakrát čtvrtý a Matouš dvanáctý. To byl pro nás úspěch veliký. V Grenoblu na malém můstku Raška zvítězil, Divila byl devátý a Rydval dvanáctý. V Tatrách Höhnl čtvrtý, Raška osmý a Kodejška dvanáctý. Domnívám se, že i když naši chlapci nezískali žádnou ze 3 medailí, byl to pro naše skokany výsledek příznivý. Proto jsme všet hlavu určitě nemuseli. Skutečností zůstává, že se stále držíme na světové špičce. V tak vyrovnané soutěži musí být ještě ke všemu trochu závodnického štěstí a to při nás na malém

můstku nebylo. Po technické stránce si vedli chlapci dobře, zde jsme nic nezanedbali.

Vyvstala však otázka psychické připravenosti. V té vidím hlavní potíže našich závodníků na MS ve Vys. Tatrách. Již několik dnů před zahájením MS nám docházelo mnoho dopisů a telegramů, ve kterých se psalo o medailích a ne o jedné. Tisíce lidí chodilo za našimi chlapci, atmosféra byla tzv. k prasknutí. Museli jsme darovat stovky autogramů, lidi nás přepadávali v houfech při cestě k můstku, na dojezd, pod nájezdovou věží. O nějakém soustředění a klidu — jak při tréninku, tak i při závodech nebylo ani ponětí. Většinou jsem nemohl se závodníky v klidu promluvit, abych jim mohl vytknout některé chyby, kterých se během skoku dopouštěli. Diskutoval jsem s nimi většinou obklopen houfem lidí, kteří nám vyloženě strkali pohledy, papíry, vlaječky a nevim co všechno a dožadovali se autogramů. Tak vypadala asi atmosféra tzv. domácího prostředí. Byl to silný nápor na duševní rovnováhu všech závodníků a domnívám se, že nezůstal bez důsledků, i když jsme byli připraveni na všechno.

ZÁVOD NA MŮSTKU P 90 m

Po čtyřdenním tréninku na velkém můstku, který probíhal ne za ideálních podmínek (špatně upravený nájezd), určila TR 4 závodníky pro sobotní závod. Byl to

opět Raška, Höhn, Kodejška, Matouš. Závod se konal za ideálních povětrnostních podmínek. Slunečné počasí, teplota -7°C a více než 130 tisíc diváků, to vše tvořilo nádherné prostředí pro tak velkou soutěž. Po zkušebním kole, na kterém se délky skoků pohybovaly kolem sta metrů, snížila jury nájezd o jedno okno. Předpokládaly se skoky dlouhé opět těsně za hranici 100 m. Avšak jaké zklamání. Přestal vát mírný protivítr, jehož vztlaku skokani v prvním zkušebním skoku během letu plně využívali. Rázem se možnost závodníků ve vzduchu zmenšila na minimum. Žádný ze startujících se s touto skutečností neuměl vyrovnat. Nejdlejší skok v tomto kole byl 95 metrů. Vedení se ujal překvapivě Polák Pawlusiak, sledován těsně a též překvapivě naším Kodejškou a Švédem Johanssonem. Všichni favorité závodu byli do patnáctého místa. Patnáctého Zehndera ze Švýcar dělilo od vedoucího závodníka pouhých 6 bodů. Zúčastnil jsem se od roku 1946 téměř všech velkých světových soutěží jako závodník a později jako trenér, avšak tak vzácně vyrovnanou soutěž nepamatuji. Cesta pro medaile zůstala po prvním skoku otevřena. Mohl zvítězit kterýkoliv z první patnáctky. Závod se začal vyvíjet velmi dramaticky. Vedení se ujal Matouš, který předvedl přítomným divákům dva dostatečně dlouhé skoky. Byl však

stylovými rozhodčími velmi špatně hodnocen a domnívám se, že i hrubě poškozen. Nebyl to názor jenom můj, ale i ostatních trenérů z jiných států. S napětím byl očekáván druhý skok Kodejšky, druhého závodníka po prvním skoku. Zpozdil odraz a nedocílil potřebné délky, která by ho zařadila mezi první 3 závodníky. Předpokládané umístění bylo však do 10. místa, a to myslím, bylo pro tohoto mladého sportovce velkým úspěchem. Během závodu šlo jenom o to, kdo se nenechá vyvést z míry a zachová si pevné nervy. Byl to opět Napalkov, kterému vyšel druhý skok naplno jako na můstku malém. Skočil 109,5 m, čím vytvořil nejen rekord můstku, ale ujal se vysokým počtem bodů jasně vedení v soutěži. Shodou okolností ihned za ním startoval Raška. Jistěže Napalkův krásný skok mu klidu na věži nepřidal. Po prvním skoku měl na Napalkova náskok 1,5 bodu. Chtěli zvítězit, musel docílit skoku dlouhého nejméně 108 metrů. O tom všem na věži před startem věděl. Diváků i nás trenérů se zmocnila veliká nervozita. Věděl jsem, že nyní již Raškoví nikdo z nás nemůže pomoci, že je to jenom otázka jeho vlastní osobnosti. Jak mu v té chvíli bylo nevím, ale vyrovnal se sám se sebou chlapsky. Provedl skok stylově velmi pěkný. Délka 99 m a dobré bodové ohodnocení vyneslo druhé místo. Nyní se oče-

kávalo, jak si budou počínat jeho soupeři, kteří startovali za ním. Polák Pawlusiak nevydržel nervově a po doskoku upadl. Závodník NDR Queck Horst, jeden z „horkých“ favoritů na medaile, se z nedočkavosti odrazil brzo a bylo též po naději. Týž osud potkal Švéda Johansona. Po těchto třech skokanech bylo jasné, že jedna z medailí zůstává v ČSSR. Rašku mohl ohrozit ještě jenom Mork z Norska. I jeho však postihl nepřijemný pád. Raška získal na MS 70 ve Vysokých Tatrách pro ČSSR stříbrnou medaili za skoky na můstku P 90 m. V závodě měl smůlu Höhn, který si vedl tak výborně v soutěži na P 70 m. Při prvním skoku se pozdě odrazil a všechny naděje na přední umístění se rozplynuly. Druhým skokem však dokázal, že to byla skutečně smůla.

MS ve Vysokých Tatrách je tedy beznavratně za námi. Byly to krásné závody plné napětí a hodnotných výkonů. Naši pořadatelé a technici se zhostili svého úkolu na výbornou. Měl jsem možnost mluvit s mnoha zahraničními odborníky. Všichni vyjadřovali jen obdiv a uznání. Díky proto všem lidem, kteří se svoji prací i tou nejdrobnější podíleli na tomto vrcholném podniku.

ZDENĚK REMSA

RUDOLF HÖHN, vjíždí do depa skokanského stadionu

BĚŽCI OČIMA TRENÉRA J. HONCŮ

Před čtyřmi roky, po sezóně 1966, byl Jaroslav Honců požádán o vedení reprezentačního družstva našich běžců. Tedy v době, kdy naše běžecké lyžování prodělávalo krizi. Neodmítl nabízenou funkci. Dal se do práce s chutí a vervou hlavně proto, aby dokázal, že naši běžci nejsou „bačkory“, jak je tenkrát v Oslo řada příznivců bílého sportu nazvala. První ovoce tvrdé práce, dřiny, hodin strávených mimo domov, se dostavily o dva roky později na ZOH v Grenoblu. Stále to však nebylo ono. Ve Vysokých Tatrách vzal však už lyžařský svět výsledky našich běžců na vědomí, zaznamenali jsme pozoruhodné úspěchy: To ještě onemocnění těsně před zahájením šampionátu brala formu jednomu závodníkovi za druhým. Ale chlapi přesto dokázali velké věci. Požádali jsme Jar. Honců, aby zhodnotil průběh i výsledky šampionátu. Zde jsou jeho myšlenky:

„Závěrečná příprava našich reprezentantů neprobíhala tak, jak jsem si představoval. Po kontrolním závodě na Štrbském Plese jsme se měli přesunout na Popradské Pleso, kde měla probíhat závěrečná příprava. Vzhledem k zá-

lému sněžení a nemožnosti udržet tréninkové stopy v odpovídajícím stavu, přešlo družstvo na Štrbské Pleso o týden dříve než bylo plánováno. V této době byla většina členů družstva postižena onemocněním, které buď znemožnilo nebo ovlivnilo závěrečnou přípravu a nakonec i vlastní výsledky šampionátu.

K úvodnímu závodů světového mistrovství běhu na 30 km jsem nemohl nominovat pro nemoc Štefla a Peřinu. Den před závodem mi hlásil Ilavský, že se necítí zdráv. Lékař konstatoval zánet horních cest dýchacích a tak jsem za něho přihlásil Milušku. Když se ráno před závodem nedostavil k mazání lyží ani Lupták, měl jsem takový zvláštní pocit, že celá ta čtyřlétá snaha byla zbytečná. Přestože za Luptáka nemohl na start nastoupit další závodník a vůbec chování tatranského běžce zapůsobilo na všechny dost nepříznivě, myslím, že Sacký s Miluškou odvedli dobrou práci. Honza Fajstavr chtěl v tomto závodě příliš moc. Přestálá nemoc však zanechala své na jeho výkonu, ale i tak ukázal, že vždy se musí bojovat. A byla to podobná bojovnost, která v dalších závodech přinesla Šteflově, Sackému i Peřinovi osobní úspěchy a čs. běžcům kredit družstva výborné výkonnosti. Po těchto, na naše poměry významných úspěších, kdy časové rozdíly mezi vítězi a našimi závodníky byly minimální, je

JULA LUPTÁK

třeba říci, že by to neměl být vrchol našich současných reprezentantů. Pokud si udrží a v některých případech ještě zvýší tréninkové úsilí, pak by výsledky na OH 1972 v Sapporo měly být ještě lepší.

Proti Grenoblu, kde hrála prim Skandinávie, došlo v Tatrách k nástupu běžců SSSR, NDR a jednotlivců z dalších zemí. Domnívám se, že je pryč doba, kdy jeden závodník jako Eggen v Oslo, mohl vyhrát dvě až tři soutěže. Tatrovci potvrdily rozšíření a hlavně vyrovnání světové špičky. O vítězství rozhodovala momentální forma — jak fyzická, tak i duševní a sněhové i povětrnostní podmínky. Při běhu na 15 km byly počasí i sněh ideální, a proto se více uplatnily technicky fundovaní závodníci. Na 30 a 50 km byly podmínky relativně horší — sněhově a povětrnostně. Proto se ukázala výrazná převaha silových běžců.

Myslím, že stly závodníků se budou dále vyrovnávat. Státy, které v Tatrách zaznamenaly

JAR. HONCŮ a KAREL ŠTEFL

úspěchy, nebudou chtít pustit své pozice. V dalších zemích zahájili okamžitě přípravu na ZOH. Například NSR jedná s Norskem o vyslání trenéra. Švýcaři rozdělili svůj tým na několik částí a vyslali je do Skandinávie a Kanady, NDR poslala svou špičku do Skandinávie. Polsko obrátilo pozornost k mládeži (a první úspěchy se ukázaly na memoriálu Br. Czecha). U nás doma se zatím nedá říci, že bychom drželi krok v pokračující přípravě. Ještě před vlastním šampionátem byl škrtnut jeden zájezd na sever a po něm další. Je nebezpečí, že nebude zachycen nástup, který ve světě probíhá a to by byla velká škoda.

Já i řada dalších trenérů a příznivců bílého sportu, jsme byli zklamáni výsledky Norů. Osobně jsem nejvíce věřil Harvikenovi. Ten však nestartoval. Myslím, že Norové podcenili celou závěrečnou přípravu na šampionát a zle se jim to vymstilo. Věřím však, že za dva roky v Sapporo budou zase onou silou, jakou představovali v Grenoblu. Rozhodně si z Tater vezmou poučení a udělají všechno pro návrat do špičky, na její čelo. Překvapením byl Vedenin a další lyžaři a lyžařky SSSR, kteří se poučili z olympijského roku, kdy v prosinci a lednu vyhráli téměř všechno a v Grenoblu nezaznamenali téměř nic. Letos udělal pra-

vý opak. Vedenin skončil začátkem roku ve Finsku daleko v poli poražených. V Tatrách pak slavil triumfy.

V technice se neobjevilo nic převratného ve Vysokých Tatrách. Proti dřívějšímu jezdí dnes celá řada závodníků bez technických chyb. Další měli jen nedostatky v drobnějších detailech. Také ve vybavení lze hovořit jen o detailních změnách. Nic revolučního. Plně se jen potvrdilo, že trenér již na všechno nestačí. Ukazuje se, že masér, lékař, psycholog tvoří zákonitý doprovod většiny výprav. Letos poprvé jsme měli poměrně početný štáb i my a vyplatilo se nám to." (la)

POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ ČS. BĚŽCŮ

30 km	MS 66 Oslo		OH 68 Autrans		MS 70 Štrbské Pleso	
čas vítěze rozdíl od vítěze	Mäntyranta 35. Fousek	1,37,26,7 9,21,21,1	Nones 18. Štefl	1,35,39,2 3,46,5	Vedenin 18. Sacký 29. Miluška 31. Fajstavr	1,39,48,01 5,16,5 7,22,11 7,45,29
počet závodníků v cíli	59		63		64	
15 km	Eggen 35. Fousek	47,56,2 3,42,9	Gröningen 14. Štefl	47,54,2 2,21,2	Aslund 11. Štefl 25. Peřina 30. Miluška 39. Hrubý	47,04,71 1,24,23 2,15,63 2,56,33 3,55,40
	68		72		74	
50 km	Eggen 19. Harvan	3,03,04,7 19,38,5	Ellefsester 28. Fajstavr	2,28,45,8 10,30,5	Oikarainen 10. Sacký 15. Peřina 20. Štefl 36. Ilavský	2,49,34,7 5,00,29 7,52,01 9,21,56 17:19,67
	28		47			
4×10 km	Norsko nestart.	2:14:27,9	Norsko 9.	2:08:33,5 11:17,8	SSSR 8.	2:06:36,47 5:02,84
	14		15		18	

Máme mistry světa, ale problémy zůstávají

Sdruženářská soutěž z pohledu Š. Olekšáka

Zásluhou Ládi Rygla máme sdruženářského mistra světa. Je to ohromný, nečekáný úspěch. To by nám ovšem nemělo bránit, abychom se na celou soutěž na MS i sdruženářskou disciplínu nepodívali kritickým pohledem. Soutěž sdruženářů zůstala na MS ve stínu ostatních soutěží. Doby, kdy vítěz závodu sdruženého byl prohlašován za krále lyží, patří — jak se zdá — nenávratně minulosti.

Dovolím si tvrdit, že sdružený závod vegetuje na okraji ostatních disciplín. Pociťuji to zvláště doma — nedostatek trenérů, malý počet závodníků, nedostatečné technické pomůcky i celkově malý zájem o disciplínu. Nebyť MS, nebyli bychom asi schopni uspořádat dobrou mezinárodní sdruženářskou soutěž s kvalitním obsazením. Ze zkušenosti vím, že v zahraničí je na tom naše disciplína lépe. Závod sdružený bývá tam nezdárka

hlavním závodem, k němu se pak přidává běh nebo skok — speciál. A přesto má dnešní severská kombinace daleko vyšší úroveň než v minulosti. Postavíte-li nejlepší sdruženáře mezi specialisty — běžce nebo skokany, nebudou na tom špatně.

Naši závodníci se před MS připravovali individuálně ve svých oddělech a společně ve výcvikových táborech. Do MS absolvovali 7 závodů, z nich dva s mezinárodní účastí. Dá se říci, že příprava probíhala bez obtíží za optimálních podmínek. Konečná

nominační byla provedena 8. 2. 1970 po mistrovství republiky. Bylo přihlédnuto k výsledkům všech předcházejících závodů a momentální sportovní formě. Bylo stanoveno toto pořadí: Kučera Tomáš, Kučera Antonín, Rýgl Ladislav, Foltman Libor, Svoboda Jaroslav.

Na Štrbské Pleso jsme přijeli 30. ledna. Poslední dva mezinárodní starty v Le Brassus a Reit im Winkl ukázaly, že máme silné družstvo a že při trošce nezbytného štěstí máme reálné naděje na dobré umístění. Světovou špičku jsme odhadovali na deset lidí a mezi ně jsme počítali i některé naše závodníky. Při velké vyrovnanosti výkonu mohl kdokoliv z této desítky zvítězit nebo také obsadit desáté místo.

REZERVY VE SKOKU

Při prvních trénincích po příjezdu na Štrbské Pleso jsme nebyli spokojeni se skokanskými výkony. Bylo to zřejmě ovlivněno únavou po cestě z NSR a klimatickými vlivy. Navíc nám nepřálo počasí. Trénink běhu byl zpočátku veden se zřetelem na aklimatizaci. Ještě po týdenní přípravě byly indexy step-testu nižší než před příchodem na Štrbské Pleso. MR 7.—8. II. již ukázalo dobrou připravenost celého družstva v obou disciplínách a další příprava byla zaměřena na doladění formy. Pro zlepšení výkonnosti ve skoku již nebyly příznivé podmínky. Závodníci mohli denně absolvovat jen 3 tréninkové skoky a často ještě za nepříznivých povětrnostních podmínek. Hlavně v této disciplíně vidím velké rezervy našich sruženářů. Ve druhé disciplíně — běhu, jsme absolvovali jeden intervalový trénink a jeden tréninkový závod.

NEREGULÉRNÍ PODMÍNKY

15. únor 1970 byl pro nás první částí závodu — soutěží ve skoku. Celé družstvo bylo dobře připraveno po stránce fyzické, technické i psychické. Nebyla na něm vidět tíha zodpovědnosti, ale chuť do závodu, odhodlání dosáhnout co nejlepšího výsledku. Počasí nám nepřálo, dopoledne padal sníh. Teprve před polednem přestalo sněžit, můstek byl však dobře upraven a zdálo se, že závod bude probíhat hladce. K závodu nastoupilo 43 závodníků ze 13 zemí. V průběhu zkušebního kola, v němž se skákalo daleko — nejdelšího skoku dosáhl Tomáš

Kučera — 79 m, klesla do lyžařského areálu mlha. I za těchto ztížených podmínek zaznamenávali závodníci v I. soutěžním kole dobré výkony. A pak přišla ona tragická chvíle a pád Tomáše Kučery. Domnívám se, že T. Kučerovi byl dán pokyn ke startu za neregulérních a nebezpečných podmínek. Vystává tu otázka, zda

LADISLAV RÝGL při běhu

vůbec měl být odstartován a zda bylo únosné ponechat při tak špatné viditelnosti závodníky dosahovat délek přes 80 m na můstku s kritickým bodem 70 m. Víím, že se toho nikdo nedopustil úmyslně. Byla to prostě řada okolností, které nebyly soutěžním výboem správně posouzeny. Ve sportu se stává často, že favorit nepodá očekávaný výkon. V případě Tomáše je to o to větší tragédie, že byl ve vynikající formě. To, že závod nakonec vůbec nedokončil, nebylo důsledkem jeho špatného výkonu, ale výše uvedených okolností.

A PAK PŘIŠEL BĚH...

Po první části závodu sruženého měli naši závodníci tuto bodovou ztrátu na vítěze: Rýgl 21, A. Kučera 26, Foltman 32, T. Kučera 44,5 b. Na start běhu již na doporučení lékaře nenastoupil Tomáš Kučera. Měli jsme přesně

rozpracovaný plán sledování závodníků s hlášením mezičasu pomocí vysílaček. Hlášení z 5. km bylo radostné, všichni naši běželi výborně. Pak přišla zpráva, že na 6. km odstoupil ze závodu Antonín Kučera, znamenalo to, že dva naši nejlepší závodníci byli vyřazeni. Závod však pokračoval a vynikající výkon podal Foltman, který se dokázal zařadit do první desítky. Láda Rýgl jel však ještě lépe, mohl říci, že podal ojedinělý běžecký výkon své závodnické kariéry a hlavně závěr tratě mu vyšel tak skvěle, že vyhrál nejen běh, ale získal pro naše barvy zlatou ve sruženém závodě.

Z ostatních sruženářů mě zaujal Polák Gasiénica, který se v tréninku postupně zlepšoval, závod mu však nakonec nevyšel. Pak Ital Damolin, nebyl dobrý celou sezónou, ale přišlo MS a na jedinou byl jedním z kandidátů na medaili. Výraznou sruženářskou postavou je Luck z NDR. Tým Německé demokratické republiky není však tak silný jako v minulosti. Osobně mám velkou radost z toho, že sružený závod ožívá opět na severu,

KRITIKA LINEÁRNÍCH TABULEK

Nový bodovací systém sruženého závodu se neosvědčil. Při soutěži ve skoku jsme se všichni trenéři shodli, že hodnocení skoků není dobré a vyznělo to v paradox, když jsme nakonec prohlásovali, že nejlepší by bylo hodnotit pouze 1 skok a běžet dvakrát 15 km. Sružený závod je namáhavý dvojbój. Dřívější praxe, hodnotit dva lepší skoky ze tří, dávala možnost malého výkyvu ve výkonu. Domnívám se, že v tak náročném disciplíně by na to měli mít závodníci právo. Už sama okolnost, že musejí absolvovat běh na 15 km, nepříznivě ovlivňuje skokanskou výkonnost jak v tréninku, tak i v závodě. Návrat ke starému hodnocení by jistě prospěl sruženářské věci. Nový systém má nepříznivý dopad i v tom, že zvyšodňuje rutinéry, proti nimž se budou mladí závodníci prosazovat jen s velkými obtížemi.

A jaký bude další vývoj sruženářského závodu? Těžko říci. Budoucnost není jednoznačná. Při současné vysoké úrovni severská kombinace bude žádat všechno od závodníka a celého závodníka! Jinak řečeno — chceme-li mít sružený závod, budeme jej mít.

Výkonnost ještě poroste

Trenér Zd. Ciller hodnotí soutěže žen na MS

Všeobecné hodnocení úrovně soutěží na MS 1970 ve Vysokých Tatrách bylo již mnohokrát diskutováno, chtěl bych proto přejít ihned ke konkrétnímu pohledu na výsledky jednotlivých družstev.

Podle očekávání se prosadily reprezentantky SSSR zcela bezkonkurenčně. Mnoho sovětských běžkyň se vyřadilo již v domácí konkurenci a tak v Tatrách startovaly skutečně jen ty nejlepší. Reprezentantky NDR mají ve srovnání s námi za sebou dlouhou letou systematickou přípravu a daleko lepší podmínky. Oproti Grenobleu se zlepšily zásluhou Renate Fischer (7. místo) jen nepatrně v běhu na 5 km a stejná závodnice zachránila čest svým pátým místem na 10 km. Umístění dalších jsou ve srovnání s Grenoblem horší. Tím větším překvapením je druhé místo NDR ve štafetě, kde papírový předpoklad počítal při nejlepším s třetím místem.

Ze slávy ustoupily v Grenobleu úspěšné Norky. Finské reprezentantky přijely, stejně jako družstvo běžců, do Tater po nestráveném předcházejícím tréninku a to se ve vysokohorské poloze, kterou vyloženo podcenily, vymstilo. Přesto zůstávají Finky druhým nejlepším celkem světa. Švédky dokázaly v závodech jednotlivkyň uhájit dobré jméno a ve výsledcích představovaly dobrý střed. Z vlastní zkušenosti znám jejich obrovské tréninkové dávky, které by zatím nezvládl ani jeden muž z mé sportovní základny. Překvapilo mne proto, že tímto „americkým“ způsobem tréninku dosáhly poněkud slabšího umístění. Myslím, že po zdánlivé stagnaci budou již v Sapporo nepřijemným soupeřem i pro Finky.

Nyní stručně o ostatních. Polské reprezentantky selhaly stejně jako v Grenobleu. Velké soutěže jim zřejmě nesedí a nezachránila je ani v loňské sezóně tolik úspěšná Biegunová. Endlerová z NSR v Tatrách zazářila, ale celému západoněmeckému družstvu lednová forma do Tater nevydržela a ve štafetách byly až za námi. Bulharky zachraňuje pouze veteránka

Nadězda Vasiljeva, ostatní zůstávají hodně dlužny bulharské tradici. Japonky sice mnoho nepředvedly, ale mají budoucnost. Kanadanky nebraly v úvahu vysokohorskou polohu a bez aklimatizace se „unavily“ ještě před zahájením MS. Je to však rovněž družstvo perspektivy. Američanky budou kompletní v Sapporo a také v roce 1976, budou-li ZOH v USA, dokáží rozhodně více než v Tatrách. Účast Maďarska, Dánska a Anglie byla pouze symbolická.

NIKOLIV BEZ PROBLÉMŮ

Hodnocení účasti a výkonů našeho družstva nemohu začít jinak než malou retrospektivou. V období tří let, kdy jsem se kromě zaměstnání na ÚSLZ Mšeno věnoval reprezentačnímu družstvu žen, jsem čelil mnoha předsudkům a unáhleným kritikám. Byla to práce obtížná a domnívám se, že objektivní odborníci i sportovní lyžařská veřejnost budou výsledkem, dosažený na MS v Tatrách, považovat za slušnou práci. Z hlediska historického dosáhlo družstvo žen ojedinělého a pronikavého výsledku a to nejen pokud se týká umístění mezi silnou pětkou ve štafetách, ale především časového zpoždění na vítěze a při-

hlédnutím k věkovému průměru družstva. Nezaujatě, seriózně a objektivně jsem dal příležitost startu na MS 1970 těm nejlepším. Nešlo mi o symbolickou účast, ale o výsledek, který by dobře reprezentoval nejen naše lyžování, ale i úsilí reprezentantek, tak jak je ze své práce znám.

ZAZNĚLY FALEŠNÉ TÓNY

V průběhu MS jsem byl vystaven tlaku „kritiků“ z řad lyžařských expertů a také v části tisku se přetřásala správnost či nesprávnost nominace jednotlivých reprezentantek. Byl jsem vyzván, abych se „zodpovídal“, proč nás na MS reprezentovaly Cillerová a Bartošová, když neměly formu... Dal jsem příležitost startu první garnituře družstva v oprávněné víře, že i mimo dobu vrcholné formy dosáhne v nejhorším případě stejného výsledku, jako kterákoliv jiná reprezentantka, kterou jsem měl k dispozici. Bartošová, Cillerová, Chlumová a Šikolová si však svou nominaci naprosto přesvědčivě zajistily v posledních závodech před MS. Bylo to pro mne poslední oficiální měření a jen potvrdilo výsledky z průběhu celé sezóny, stejně jako později průběžné kontrolní závody v průběhu MS. A tak požadavek zařazení Gajancové namísto Bartošové byl ve světle faktů a dokladů náznakem ukvapenosti.

V takových mladících bude čs. lyžařský běh věčný

NEJLEPŠÍ VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Jak hodnotit vystoupení našich žen na MS? Výsledky všichni velmi dobře znáte. Dovolil bych si snad jen doplnit, že čtvrté místo Heleny Šikolové je nejen nejlepší v historii čs. lyžování, ale je i nejlepším ženským výsledkem ve střední Evropě. Celková bilance našich děvčat mohla být ještě lepší. Dopustil jsem se několika chyb v obecné části přípravy i v průběhu vysokohorského pobytu v Madonna di Campiglio v Itálii. Je to pro mne velké poučení, chybami se člověk učí. Za tři roky se však nedají dělat záznaky. Proto děkuji všem, kteří mají pro výsledky, jichž jsme dosáhli, porozumění a dobrou vůli. Navzdory všem nepříznivým okolnostem vím, že jsem skutečně dělal vše, co bylo v mých silách.

Kolektiv běžkyň pracoval pod mým vedením bez tradice a disciplína byla ve svém vývoji neustále brzděna. V tomto srovnání mají ostatní klasické disciplíny tu výhodu, že mohou těžit z mnohaletého základu a z péče i pozornosti, které se jim dostávalo. Abych byl konkrétnější — ženy nestartovaly na OH v Grenoblu a ani neměly podmínky pro tuto přípravu. A tyto podmínky byly velice důležité nejen pro OH, ale

i pro MS 1970 v Tatrách. Nemale roli hraje i společenské postavení žen v naší společnosti. Jiné podmínky pro sport má voják s posláním sportovat a jiné žena s pracovními povinnostmi. A přece nechybělo našim ženám ve štafetách mnoho ke 4. místu. I tak považuji páté místo a především časový odstup 2,13 min. za úspěch. Úroveň ženského běhu na lyžích je vysoká. Velkým kladem je skutečnost, že kompletní celky produkuje už 12 států, Východ — 5 a Západ — 7. Japonsko, USA a Kanada sice teprve začínají, ale začínají, zatímco my se se začátky nové vlny doslova rveme. Nebýt MS v ČSSR, pochybuji, že bychom je obeslali čtyřmi závodnicemi. Vysoké Tatry byly pro naše ženy něco jako velký svátek. MS 1970 znamenalo, že věkově mladý kolektiv našich žen startoval prvně v životě na tak významném šampionátu a to bez větších zkušeností. Věřím proto, že s přibývajícím léty nabude výkonnost ještě zřetelnějších forem. Výkony ještě porostou. Reprezentantky dávají svému sportu vše a jejich nadšení je velkou zárukou do další budoucnosti.

Bylo by chybou, kdybych v závěru nepoděkoval lidem, kteří mi maximálně v mé práci pomáhali. Nebylo jich mnoho, ale tím spíše

P. MÜLLER, zásobovatel čs. týmu
brýlemi Carrera

zůstávají jejich jména a postavy symbolem pochopení a porozumění, které hřejí a povzbuzují.

Zasedání FIS ve Vysokých Tatrách

Mistrovství světa bylo nejen jedinečnou sportovní událostí, ale také důležitým místem pro jednání jednotlivých orgánů FIS. Ve Vysokých Tatrách se sešlo třikrát předsednictvo FIS, dále běžecká, skokanská a sdruženářská komise FIS, komise pro běh žen, subkomise pro skokanské můstky a rozhodčí skoku na lyžích, jakož i kurs rozhodčích FIS. Tolik významných zasedání v 60leté historii FIS — byla 18. února 1910 založená v Kristiani — se u nás nekonalo v tak krátkém časovém údobí.

Jednání byla důležitá pro další vývoj FIS. Všechna zasedání byla charakterizována přátelskou atmosférou a aktivitou. Základní a nejdéle diskutovanou otázkou byly problémy a zkušenosti s aplikací amatérských pravidel přijatých na kongresu 1969 v Barceloně a jejich interpretace některými členy předsednictva. Technické komise průběžně hodnotily probíhající MS a připravovaly se na hlavní úkol pro kongres 1971, tj. kontrola a nezbytné návrhy mezinárodních pravidel. Ta potřebují důkladně přepracovat, doplnit a koordinovat společné věci pro všechny disciplíny.

Společným rysem všech jednání bylo také velmi kladné hodnocení MS 1970 jak po stránce společenské, sportovně technické, organizační atd. V jednotlivých zasedáních napíši členové příslušného orgánu. J. Mráz o předsednictvu FIS, M. Bělonožník o skokanských zasedáních, K. Lejková o komisi žen a o dalších ti, kteří zodpovídali za vytváření dobrých předpokladů: M. Duffek za kurs rozhodčích FIS a ing. L. Šablatura za komisi pro závod sdružených. Jako prvního jsme si vybrali Vl. Pácla, ředitele běžeckých soutěží a předsedu běžecké komise FIS.

JAK HODNOTÍŠ ZASEDÁNÍ BĚŽECKÉ KOMISE?

Zasedání běžecké komise FIS se konala třikrát — 13.—15. a 20. února. Součástí každého bylo hodnocení běžeckých soutěží mistrovství světa. V principu nebyly žádné negativní připomínky, naopak jen slova uznání a chvály o běžeckých tratích, o organizaci, vzorném losování, dobrá práce rozhodčích atd. V tomto smyslu hovořili B. H. Nilsson, J. Kursov, prof. F. Rössner, A. Harsheim, L. Fischer, technický delegát FIS G. Deschiens a další.

Přesto nesmíme být sami nekritičtí a nevidět, respektive neslyšet dílčí názory nebo i připomínky neoficiálně přednesené. Jsou zhruba tři. Značení lyží bylo dobré, ale pohybovalo se v označeném prostoru mnoho lidí, kteří tam nepatřili. Na dalších mistrovstvích světa musí být značení lyží více odděleno od ostatního provozu. Na tabuli pro oznamování prvních deseti závodníků byly číslice těžko čitelné a na označení národnosti by se lépe hodila vlajka než zkratka FIS.

Třetím okruhem otázek byla koncepce běžeckých tratí. Tratě na Štrbském plesu byly perfektní, dobře upravené a znamenaly vyvrcholení určité etapy vývoje. Přesto však nesmíme přehlédnout dílčí poznámky, že bylo možná příliš mnoho náročných stoupání, kde se muselo jít „stroměčkem“. Dále, že je nutné uvažovat o tom, jak do takto perfektně upravených tratí vložit ještě dílčí technické úseky. To jsou samozřejmě úkoly pro další pořadatele. Běžecké tratě ve Vysokých Tatrách a zejména běžecký stadión zůstanou ještě mnoho let vzorem na nejvyšší světové úrovni. Pro řešení další koncepce běžeckých tratí byla ustanovena komise ve složení F. Rössner, B. H. Nilsson a A. Harsheim.

Běžecká komise zvolila za místopředsedu komise B. H. Nilssona (Švédsko) a za sekundáře prof. F. Rössnera (Rakousko).

S velkým zájmem se setkala společně zasedání s kandidáty na mistrovství světa 1974 — Falun (Švédsko, Lathi (Finsko), Ga-Pa (NSR) a Villach (Rakousko) a zimních olympijských her 1976

— Vancouver (Kanada), Denver (USA), Tampere (Finsko) a Sion (Švýcarsko). V přátelské besedě bylo umožněno zástupcům kandidujících míst vysvětlit členům běžecké komise FIS (mužské i ženské) stav příprav, seznámit se s možnostmi místa a předpokládanými technickými zařízeními a terény pro běh. Měl jsem možnost osobně navštívit většinu míst, která se uchází o mistrovství světa a ZOH. Předpoklady pro běžecké soutěže jsou asi takové: Falun a Lathi jsou osvědčená místa s každoročně pořádanými mezinárodními soutěženími; Vancouver respektive jeho olympijské středisko má pěkné terény ve výši 700—900 m, Denver jimi také disponuje, ale žel až ve výšce 2100—2300 m ? ! Tampere má obdobné terény jako Lathi. Garmisch Partenkirchen nabízí dvě možnosti. Přímě v okolí olympijského stadiónu, kde se však naráží na řadu problémů organizačních i technických a na otázku vhodného profilu na začátku a konci tratí. Lepší jsou terény cca 6 km od Ga-Pa. Villach v Rakousku situuje tratě ve výšce 500—700 m. Sion ve Švýcarsku má problémy s nadmořskou výškou. Nízko položené terény, velmi vhodné, nedávají záruku, že zde bude dostatek sněhu dobré kvality. Náhradní tratě v okolí leží dosti vzdáleně ve výšce kolem 1400 m.

Závažný problém vznikl kolem dopingu. Po prvních běžeckých soutěžích se mezi novináři a některými členy FIS začalo hovořit o tom, že snad někteří závodníci používají zakázaných povzbuzovacích prostředků. Na zasedání běžecké komise FIS, za účasti předsedy M. Hodlera a generálního tajemníka S. Bergmana byla celá problematika projednána. Uvedl jsem, že již na kongresu v Barceloně (tehdy ještě jako člen předsednictva FIS) jsem žádal, aby rozhodlo o antidopingových zkouškách. Řekl jsem, že jsme připraveni ve Vysokých Tatrách tyto zkoušky organizovat. Tehdy bylo předsednictvo FIS proti s uvedením, že doping snad v lyžování neexistuje. Po delší diskusi v běžecké komisi FIS 20. 2. 70 na návrh A. Gesella (NDR) jsme se usnesli (byli jsme k tomu zmocněni předsednictvem FIS) provést antidopingové zkoušky prvních tří závodníků v běhu na 50 km. MUDr. J. Reitmayer, který byl přítomen jednání, dobře a precizně zorganizoval odběr příslušných vzorků. Zkouška dopadla negativně, nebyly objeveny zakázané preparáty podle seznamu MOV. Rozbory prováděla toxikologická laboratoř KU v Praze pod vedením RNDr. Bedřicha Chundely.

Na nejbližším kongresu FIS budou upravena pravidla lyžařských soutěží. Sami jsme v přípravě na MS našli řadu nepřesností v jejich textaci. Členové komise FIS zašlou do 30. 6. 1970 svoje návrhy na úpravy a pracovní skupina F. Rössner, B. H. Nilsson a Vl. Pacl připraví pak komplexní návrh pro kongres FIS.

Běžecká komise dále vyslechla informace gen. taj. FIS S. Bergmana, předsedy komise pro závod sdružení G. Berauvera, předsedkyně komise běhu žen J. Löwdinové a předsedy subkomise pro běžecké komise země, které nemají dobré sněhové podmínky P. S. Overgsarda.

S velkým ohlasem se setkal přátelský večer, zařazený organizačním výborem MS 1970 v Kolibě ve St. Smokovci pro běžeckou komisi mužů i žen a vedení závodní komise běhu OVMS. Rovněž tak 20. února pořádané závody pro trenéry a funkcionáře starší 35 let byly velmi kladně hodnoceny.

**DNES SE DO SVĚTA
S BUCHTAMI NECHODÍ**

mládež má jiné požadavky, které zabezpečíte,
když pro své batole uzavřete

sdružené pojištění mládeže

Zajistíte mu v 18 letech prostředky ke koupi družstevního bytu, k zařízení moderní domácnosti nebo k pokračování ve studiu.

Pojištění zabezpečuje i vás pro případ úrazu.

ČESKÁ STÁTNÍ POJIŠTOVNA

ANKETA: Spí, nebo jen podřimuje?

Milý příteli!

Je sobota navečer, právě jsem se vrátil z ještědských prostorů, kde jsme jako obvykle v tento den měli výcvik s našimi cvičenci. Konečně využívám jakéhosi okénka v tom mém časovém rozruhu, abych konečně splnil ten můj příslib a napsal Ti něco o té naší škole. Snad jsem to měl nebo mohl udělat již dříve, ale fičím z jednoho do druhého a pak už „v tomhle věku“ není člověk tak produktivní, jako když mu bylo padesát, po práci nějaká ta schůze, nebo docházím do sportovní opravy TJ Ještěd, kde mám jakýsi čestný patronát spojený s vypracováváním měsíčních výkazů o hospodaření, v sobotu a v neděli výcvik dětí, minulý týden jsem byl ze své dovolené jako instruktor se zdravotní školou v Kofenově a tak bych mohl pokračovat do „nekonečniku“.

Jelikož nevím, v jakém rozsahu a k jakému účelu chceš mých informací použít, volím formu jakéhosi psaného povídání. Především se odvolávám na jakýsi prospekt naší lyžařské školy TJ Ještěd. Není sice graficky povedený, dělali nám to v Drobném zboží za

tu svou reklamu zadarmo a zkoušeli nějakou novou mašinu. Je v tom trochu naší propagace a výčet naší činnosti. K tomu bych připojil několik vět k lepší ilustraci:

Začátky naší činnosti v této branži jistě pamatuješ, vždyť jsi před těmi několika léty byl jeden z těch prvních cvičitelů. Neřikali jsme tomu ještě Lyžařská škola, to byly začátky v menším rozsahu, ale asi dobré, protože od té doby jsme rok od roku práci rozšiřovali, rostly počty cvičenců i cvičitelů a naše práce byla stále lépe oceňována v rámci činnosti oddílu i veřejnosti. Lyžařská škola jsme si začali říkat později, po vydání příslušných směrnic a pokynů tehdejší ústřední sekci. Vloni jsme měli 340 cvičenců, letos jich máme málo přes 400, z toho je asi 50 dospělých, 70 z konce předškolního věku a začátku školních let, největší část připadá na mládež asi od 8 do 15 let. Pravidelně funguje 33 cvičitelů, z toho 2 I. tř. (Joska Lukeš a já) 15 II. tř., 12 III. tř., zbytek jsou naši „praktikanti“, které připravujeme na III. tř. vlastním přičiněním, poněvadž doby kursů na Dvoračkách, které pamatuješ a na které jistě rád

vzpomínáš jsou pryč, župa na to peníze nemá, okresy „nejestuuju“, ale tak trochu jo, ale jeden se v tom nevyzná. To sem však nepatří. V těch menších dětech máme 6 družstev, v těch větších 22. Z dospělých jezdí jedno družstvo ve středu večer na osvětleném svahu v Hor. Hanychově, cvičitelové si tam sami udělali osvětlení šesti výbojkami, je to výborná vymoženost, prozatím to ještě nemáme plně využito. Ve středu večer se na svahu sejdou také cvičitelé a mají tu vlastní výcvikovou opakovací lekci, střídajíce se ve vedení. Abych nezapomněl, na tom osvětleném svahu máme asi 150 m vlek. Vedení školy obstarávají společně s Joskou Lukešem. Máme vlastní výbor (hospodář, jakýsi jednatel, propagace, správce inventáře apod.) Občas svoláváme plénum ke společným poradám a cvičně srazy jednodenní, kde si ověřujeme a trochu sjednocujeme práci po stránce metodické. Hospodářství školy je sice včleněno do rámce jednoty, výsledky si však sledujeme odděleně, abychom věděli na čem jsme. Příjmy školy resultují převážně ze školního od cvičenců, ze skrovných začátků

MURMANSK, historická tečka

Do Murmanska měla odjet kompletní I. garnitura běžkyň. Čtyři hodiny před odletem se omluvila Chlumová a tak jako čtvrtou jsem narychlo nominoval Weishäutelovou. Jedna cesta trvala tři dny a na prohlídku tratě zůstalo půl dne. Druhou polovinu dne jsme pochodovali za vlajkonošem Peřinou pod čs. vlajkou k slavnostnímu zahájení „Prázdnika Severu“. Každý účastník nesl jednu lyži, když defilé po 2.5 hodinách skončilo, zašel nám mráz - 18 °C - pěkně za nehty.

Start závodu na 15 km žen byl stanoven na 11 hodin a z 205 startujících závod dokončilo 186 žen. Za zahraničí přijela družstva Norska, Finska, Polska, NDR, ČSSR. Za SSSR startovaly pouze ty nejlepší.

Výsledky, kterých jsme dosáhli, jsou ve srovnání s nedávnou minulostí vynikající. Nejlépe si vedla Cillerová, která se v závodě na 5 km umístila na 7.-8. místě, když dosáhla stejného času jako mistryně světa Valentina Oljuninová. Tento výsledek je zatím nejlepší, jakého kdy bylo na půdě SSSR naši závodníci dosaženo. Šikolová skončila po vynikajícím začátku (po 3 km byla stále třetí) na 15. místě, Bartošová na 18. místě a Weishäutelová na 37. místě.

Druhý den byl na pořadu závod štafet 3×5 km, který dokončilo 25 družstev. Bartošová jela znamenitě a po prvním úseku

předávala jako šestá Cillerové. Uplatnil jsem opět letošní úspěšnou taktiku a tak jsem nejsilnější závodnici dal na druhý úsek. To se vyplatilo. Cillerová předstihla tři družstva SSSR a předávala Šikolové jako třetí. Šikolová nejen že třetí místo udržela, ale dokonce ještě ohrožovala družstvo „Sbornaja SSSR II“, od kterého ji u cíle dělilo pouze 10 vt. Teoreticky měl být závod delší o 500 m, a to bychom byly druhé. Teprve na 6. místě skončily Polky ze Zakopaného, na 8. místě stříbrné reprezentantky NDR z MS v Tatrách a na 10. místě Finky. V jednodenním odpočinku, ve kterém jsme marně hledali 3 hodiny trať pro závod na 10 km, a asi hodinu sledovali závody sobů, následovala návštěva přístavu a největší rybářské lodě SSSR. Večer se pak v Námořním klubu sešla všechna družstva, aby se rozptýlila. Byl to pěkný den odpočinku...

Závody na 10 km byly zase gantické účasti. Nám patřilo zá-

jsme každoročně s počtem cvičenců zvyšovali příjmy, letos nám to už (mezi námi) dalo přes 20 tisíc. Myslím, že těch 50 Kčs od mládeže a 100 Kčs od dospělých za těch 7 až 8 lekcí není nic přehnaného a že za to práci odvedem. Na ukončení výcviku pořádáme zpravidla závody v turistickém sjezdu (od chaty na Černém vrchu směrem k Pláním a odbočíme na turistickou a po ní až dolů) s účastí i mládeže mimo naši školu. To samozřejmě nejedou všichni, ale na startu máme vždy přes 250 borců. Závod se jede jako limitní, pořadí sice známe (čas také), ale podle toho v jakém časovém limitu závodníci dojedou, dostávají zlatou, stříbrnou nebo modrou ještědskou vložku.

K těm finančním záležitostem bych ještě dodal, že jsme si řekli, že budeme cvičitele honorovat (pod úroveň směrnic) Kčs 7,— bto za hodinu, doposud však v minulosti, ani letos si cvičitelé nevzali ani korunu. Zato se snažíme z prostředků školy vybavovat cvičitele různou výzbrojí, však postupně a až do nejméně dvouleté pravidelné činnosti (polytexy s Tyrolůi, větrovky prošívané i lehké, čepice, torničky) vše jednotně, hezky to působí při nástupech. Máme v tom už slušnou hodnotu, ale vše podléhá zákonu opotřebení, zvláště ty

lyže, takže velké desátky jsme jednotě dosud neodvedli, to snad přijde později, až si další nutné věci doplníme.

Tuto výhodu cvičitel za svou práci má, je to však úvazek téměř na celou zimu a naše řady jsou již tak konsolidovány, že se na jednotlivé lekce cvičitelé neshánějí, jako dříve, nyní se každý cvičitel předem omlouvá, nemůže-li se výjimečně k výcviku dostavit, aby se zajistilo zastupování. Družstva jsou číslována, každé má svého cvičitele, jen při zastupování je změna. Nováčci-cvičitelé, pokud ještě nemají zkoušku na III. tř. se zavčičují pro práci s družstvem u staršího cvičitele.

Asi třetina cvičitelů pod praporem Pepíka Lukeše se významně podíli na práci při výstavbě Zimního střediska Ještěd (stavby vleků, úpravy sjezdových drah apod.).

Ze staré cvičitelské party zůstali u práce vyjma jmenovaných Jirka Synek, Šandera, Honza Teplý, Míla Ponikelský, Vaníček, Dušan Kolář, ostatní jsou všechno asi pro Tebe nové tuře. S lítostí připoujím vzpomínku na předobrého Bohouše Škodu, kterého jsme den před Silvestrem se zármutkem pochováli. Měl jsem těžkou povinnost se s ním za oddíl a školu nad rakví rozloučit. Byl na tom špatně

se srdcem, ale nikdo nečekal tak náhlý konec.

Nu a já, co říct? Doposud se snažím neměnit nic na svém dosavadním režimu. Za pár týdnů mi bude (teď jsem si odkašlal) 61 roků. Myslím, že už bych měl odejít do sportovního důchodu, tak nevím. Za 14 dní si však chci ještě dát naši obvyklou Sněžku, i když se na běžky dostávám teď poměrně málo.

V létě tenis je mi i nadále radostí i kletbou.

A co děti Tvůj výrostek? Už si ho nedovedu představit. Naše Eliška už dávno ze mě udělala dědka, klukovi už bylo právě 6 let. Dnes odpoledne jsme se sešli na svahu 3 generace. Dědek, dcera a unuk, který s přehledem sjiždí už Ještěd k všeobecnému gaudiu pracujících.

Tož, milý Jirko, doufám, že jsem z toho podstatnějšího snad nic nezatajil, odpust, je-li to neurovnané, ale snad Ti to pro Tvoji informaci poslouží.

Buď hodně zdrav. Škoda, že nás osud tak rozdělil. Měj se moc pěkně. Srdečně Tě zdravím.

Tvůj OTA ŠEVČÍK

Ještěd Liberec

sluhou Šikolové 8. místo, Cillero-vá byla 12., Bartošová 16. a Weis-häutellová 45. O našem úspěšném startu v Murmansk se domů psalo pouze „dole pod čarou“. Byli jsme za sportem tam, kde se produkuje dobrý sport. Jsme rádi, že jsme dokázali, že příliš mnoho respektu škodí. Proti tradici jsme se již podruhé vrátili ze SSSR bez „osobáčku“ (od 50. místa výše).

Na závěr bych chtěl ještě doplnit, že časové podmínky pro sport v SSSR jsou vynikající. Ještě závodnice, která se umístila na 48. místě, měla v přípravě na letošní sezónu více tréninkového volna než naše reprezentantky, kromě Chlumové, a to bylo pro nás výjimečné období. Čtyři z devíti našich reprezentantek-lyžařek běžkyň absolvovaly 3 závody a tři reprezentantky 2 závody v zahraničí — Jugoslávie, Lathi — Finsko, Zakopanė — Polsko a Murmansk — SSSR. Byla to v tomto směru chudá sezóna, pro-

tože všichni touží po příležitosti dobře reprezentovat a v tomto směru také i těch sporých příležitostí naše reprezentantky úspěšně využily.

Družstvo žen se také může pochlubit tím, že ani jediná reprezentantka nevzdala jediný závod. Byla to slušná sezóna.

Také družstvo mužů zaznamenalo pozoruhodné výsledky. Na 15 km byl Štefl z 277 startujících osmý, což je vynikající výsledek. Peřina skončil na 18. místě, ing. Ilavský na 26. místě a Řezáč na 74. místě. Ve štafetách 4×10 km si vedla trojice Štefl, ing. Ilavský a Peřina znamenitě a udržovala stále osmé místo. Poslední závodník však tempu nestačil a závod dokončil na 11. místě, což je konečné umístění štafet ČSSR mužů.

K závodům na 30 km nenastoupil pro bolesti v zádech Štefl a tak spolehlivě zajišťoval občerstvení zbývajícím závodníkům. Zá-

vod nedokončil Peřina pro velký mráz a bolesti v zádech. (Nastoupil k závodu málo oblečen). Velice dobře absolvoval závod ing. Ilavský a skončil na krásném 11. místě. Rezáčovi se opět nedařilo a umístil se na 48. místě. Domnívám se, že výkon Štefla a ing. Ilavského jsou velkým úspěchem družstva mužů a trenéra Jaroslava Honců.

Nebyl jsem spokojen po návratu do vlasti s tím, že pro výpravu nebylo zajištěno ubytování. Poslal jsem prostřednictvím svazu lyžařů SSSR telegram a žádal jsem o zajištění noclehů. I v případě, že by telegram nedošel, bylo na místě dotázat se, kdy se vrátíme. Vyžaduje to nejen seriózní práce, ale i slušnost vůči reprezentačnímu kolektivu. Družstvo cestovalo tři dny. Do Prahy se vrátilo 4. dubna v 01.30 ráno a přespalo v studené tělocvičně ČSTV na zemi.

ZDENĚK CILLER

MAJSTROVSTVÁ ČSSR v jazdových disciplínach

Majstrovstvá ČSSR v jazdových disciplínach pre rok 1970 sa uskutočnili v dňoch 6.—10. marca 1970 v Nízkych Tatrách na Chopku. Bol to šampionat svojim spôsobom ojedinelý a poznačený určitou únavou funkcionárov na všetkých stupňoch riadenia. Konal sa po majstrovstvách sveta vo Vysokých Tatrách. Navyše jeho prípravu a priebeh ovplyvnilo počasie a nie v malej miere aj nedostatok organizátorov, ktorí ešte k tomu boli zainteresovaní aj do príprav a prevedení XXXI. ročníka Veľkej ceny Demänovských jaskýň, medzinárodných jazdových pretekov TJ Jasná Lipt. Mikuláš.

Táto skutočnosť a menšia starostlivosť o majstrovstvá zo strany jazdového úseku Čs. lyžiarskeho zväzu mali rozhodujúci vplyv. Ukázalo sa to už v propagácii podujatia. Prakticky nebola informovaná tlač a ojedinelé články zamerané k majstrovstvám boli motivované skôr osobným záujmom jednotlivých novinárov. To isté platí o miestnej propagácii. Nielen v Lipt. Mikuláši, ale ani v dejisku majstrovstiev — v Jasnej nebolo z ničoho zrejme, že tu prebieha vrcholné podujatie čs. jazdárov.

Iste je nedôstojné a ponižujúce pre funkcionárov pretekov, ktorým sa ujde na vrcholnom podujatí ČSSR výsmechu zo strany pretekárov pri slávnostnom vyhlasovaní výsledkov. A nielen to, „poctili“ ich aj hádzaním snehových gúl a pískotom. Prečo? Nemohli odovzdať víťazom medaily, lebo ich nedostali od Čs. lyžiarskeho zväzu. Niečo podobné sa stalo ak pri majstrovstvách dorastu vo Vrátnej. Tým určite nezískame sympatie.

Pre majstrovstvá sa robil menovitý výber, čo sa odzrkadlilo na výkonoch. Skoro všetci štartujúci získali I. výkonnostnú triedu. Znamená to, že sa vyrovnáva a zlepšuje priemer. Rozdiely boli minimálne a rozhodovali zrejme podmienky pre tréning. Zvlášť zrejme bolo vyrovnávanie výkonnosti u žien, kde sa do popredia silno Platí to hlavne o ľahni trénera tlačia nové, mladé pretekárky. Ladislava Zacharidesa z Jasnej.

HODNOTENIE JEDNOTLIVÝCH DISCIPLÍN

SLALOM

Preteky ovplyvnila nedostatočná úprava tratí. Nový sneh nebol tvrdý a tak pretekári s vyššími

štartovnými číslami mali už ne regulérne podmienky. Išli v jamách, kde sa často ztrácali a to ich znevýhodňovalo a samozrejme aj ovplyvnilo výsledky. Tu sa ešte nemohol prejavíť nástup mladých tak, ako sa to ukázalo neskoršie v obrovskom slalome a hlavne v jazde. Ženy išli na trati dlhjej 410 m s výškovým rozdielom 110 m. Prvé kolo malo vytýčených 47 bránok a druhé 45 bránok. Išlo sa za silného sneženia a teploty okolo 0° C. Aj keď obe kolá boli plynulé, rozbitá trať vykonala svoje. Zo 44 štartujúcich klasifikovali len 28 pretekárov. Charakteristickou črtou bola vysoká bojovnosť. Už sú preč časy, keď sa naše ženy v bránkach len šmykali a chodili viac-menej pre krásu. Dnes je krédom každej pretekárky rýchlosť a tomu sa podriaďuje všetko. Škoda, že zlá trať nedovolila plne tieto vlastnosti uplatniť. Majsterkou ČSSR je Miriam Cuninková zo Slávie UK Bratislava, ktorá plne využila svoje bohaté pretekárske skúsenosti práve v daných podmienkach. Škoda, že Milka Kubínová vo víťazstve v I. kole „spálila“ druhú jazdu a zo súťaže vypadla.

Čo som hovoril o ženách, platí vo zvýšenej miere pre mužov. U nich ešte viac vynikala snaha po účelnosti, pri tom, pravda, plne využívali seba menšiu príležitosť k uplatneniu svojho osobitného štýlu jazdy, ktorá bola rasantnejšia a teda aj náročnejšia na dobrý podklad. No, málo pevný základ čoskoro povolil a pretekári sa často dostávali do kolízie so stabilitou. Trate mužov merali 430 m s výškovým rozdielom 120 m. Prvé kolo s 51 a druhé s 52 brámkami postavenými väčšinou po spádnicí a len v prudkých úsekoch boli bránky, kde

MILAN PAŽOUT a S. Žižková
projeli v Gottwaldově jednou ze
základních branek svého společného života

musel pretekár rýchlo meniť rytmus jazdy. O náročnosti najlepšie hovorí fakt, že z 82 štartujúcich klasifikovali 44 pretekárov. Majstrom ČSSR sa stal Milan Pažout z TJ Slávia VŠT Košice, ktorý prekvapil po dlhšie trvajúcim poranení kolena. Škoda, že tento pretekár nemohol štartovať na tohoročných majstrovstvách sveta vo Val Gardene. Pri súčasnej forme mal reálne nádeje na dobré umiestnenie. Nútená prestávka mu prospela a bolo na jeho jazde badať, že má „hlad“ a veľkú chuť do lyžovania. Žiadna pretrénovanosť. Čiastočne sklamali pretekári z Dukly B. Bystrica, kde predsa len majú relatívne najlepšie podmienky pre tréning.

OBROVSKÝ SLALOM

Boli to najkrásnejšie preteky šampionátu. Výborné trate, snečno a dobre postavené bránky umožnili každému spravodlivo ukázať všetko čo je v ňom. Muži absolvovali dve kolá, ženy jedno. Autori tratí Ladislav Zacharides, Igor Benko a Daňo Šlachta plne využili možnosti terénu. Trať žien dlhá 1450 m s výškovým rozdielom 300 m mala 55 bránok. Štartovalo 45 a klasifikovali 41 pretekárov. Aj tu zvíťazila skúsená Miriam Cuninková, ktorá v domácom prostredí si nenechala ujsť svoju príležitosť.

Milan Pažout s prevahou vyhral obrovský slalom. Na 1500 m dlhej trati s výškovým rozdielom 390 m bolo v prvom kole 54 a v druhom 51 bránok. Štartovalo 82 pretekárov a klasifikovali ich 41. Teda 50 % vypadlo. Nie preto, že trate boli zlé, ale príčinu vidím v snahe po dosiahnutí čo najlepšieho výsledku. To, nakoniec je všeobecným zjavom aj v svetovom meradle — buď, alebo. Opatrnosť už v zjazdovom lyžovaní nemá svoje miesto. Obrovský slalom mužov bol veľmi rýchly a technicky náročný. Víťaz vyhral prvé kolo a aj keď v druhom kole mal najlepší čas Miloslav Sochor, nemohol už Pažoutovu pozíciu ohroziť. Prijemným prevkapaním je druhé miesto Jána Vojtěcha z Dukly B. Bystrica. Obe kolá išiel vyrovnané.

ZJAZD

To je boľavé miesto našej zjazdoviny. Už dlhé roky laborujeme na nedostatok možností dobrého tréningu. Je umením v našich podmienkach nájsť vyhovujúce, upravené a bezpečné zjazdové trate. Kratšie úseky pre slalom i obrovský slalom sa ešte ako-tak dajú upraviť a ochrániť pred lyžiarmi-turistami, no, poriadnu zjazdovku sa nepodarí tak ľahko pripraviť. Nik sa o ich údržbu nestará, ani majitelia výťahov a lanoviek. S tým by sa mali lyžiarske zväzy a nielen tie, ale aj funkcionári oddielov a hlavne tí, ktorí berú vysoké zisky z prevádzania lanoviek vážnejšie zaoberať.

Ak tvrdím, že obrovský slalom bol najlepšou disciplínou, tak preto, že po nevydarenom slalome, nežičilo počasie ani zjazdu. Non-stop tréning prebiehal na vynikajúcej trati, no cez noc napadlo toľko nového, vlhkého snehu, že museli pôvodne stanovený štart žien odložiť o celú hodinu a trať z „gruntu“ upraviť. Napriek všetkej snahe organizátorov zostala zjazdovka na niektorých miestach mäkká a kvalita snehu veľmi vplývala na výkony. Pravda, myslím, že aj správne namazať patrí k umeniu zjazdára. Je potom len pochopiteľné, že vplyvom mazania mohlo dôjsť k skresleniu výkonnosti tých najlepších. V zásade treba povedať, že trať nebola ideálna ani svojou dĺžkou. Pôvodne sa predpokladalo, že sa pôjde na novej FIS trati, žiaľ, tá ešte nie je dokončená. A počasie nedovoľovalo predĺžiť trať smerom k vrcholu Chopku. Tak sa štartovalo od

medzistanice Luková a dĺžka vyhovovala skôr pre dorastencov. Už lepšie to bolo s dosahovanými rýchlostami, najmä u mužov, kde sa v priebehu pretekov priaznivo zmenili povetnostné podmienky. Tentoraz doplatili na to pretekári, ktorí štartovali medzi prvými. Neskoršie sneh čiastočne zamrzol a trať sa stala rýchlejšou. To sa ukázalo aj na výsledkoch. Niektorí pretekári s menšou výkonnosťou dosahovali výborné časy. Trať bola hladká, bez väčších nárokov na techniku jazdy. Jej stredná časť tvoriaca pod Priehybom akýsi traverz — veľmi spomaľovala.

Trať žien merala 1900 m s výškovým rozdielom 500 m a mala 10 kontrolných bránok. Štartovalo 43, klasifikovali 38 pretekárov. Majsterkou ČSSR sa stala Miloslava Kubínová zo Slovana Pec. Pátá Mária Sebestová z TJ Jasná mala smolu. V hornej časti trate jej vbehol do cesty nezodpovedný divák a strata týchto niekoľko sekúnd ju pripravilo o lepšie umiestnenie, ak nie o titul. Rozhodcovia jej povolili síce novú jazdu, v ktorej Sebestová dosiahla vôbec najlepší čas 1:29,22 min., no ten nemohol byť uznaný lebo pravidlá opravnú jazdu v zjazdovom preteku nepovoľujú.

Mužská trať merala 2050 m s výškovým rozdielom 530 m a 11 kontrolnými brankami. Štartovalo 91 a kvalifikovali 89 pretekárov. Že sa neoplatí predčasne oslavovať víťaza sa potvrdilo aj pri zjazde mužov. Keď namerali Jiřímu Syrovátkovi zo Slávie VŠ Praha najlepší čas a ostatní známejší pretekári už boli dole, každý tomuto pražskému lyžiarovi

gratulovali k titulu. Oslavy boli predčasné, lebo na trati bol ešte mladý, ani nie 18-ročný (18 rokov bude mať v júni 1970) Zlatko Dudev z TJ SEBA Tanvald. Tento mladík so štartovým číslom 32 plne využil šancu, ktorú mu núkala zmena kvality snehu a zvíťazil. Je majstrom ČSSR pre rok 1970 v najnáročnejšej disciplíne a iste patrí k najväčším prevkapaniam majstrovstiev. Aj keď vieme, že bol pred dvoma rokmi dorasteneckým majstrom ČSSR v zjazde, odvtedy sme o ňom nič nepočuli. Prevkapaním je aj tretie miesto Bořivoja Sedivca zo Slávie VŠ Praha, Syrovátka skončil druhý. Na štvrtom poste je Jaroslav Máša z Du. B. Bystrica pred Milanom Medlom z TJ Jasná Lípt. Mikuláš. Milan Pažout, ktorému to najlepšie išlo v non-stop tréningu, doplatil na mazanie a skončil až na 13. mieste.

TROJKOMBINÁCIA

vyšla podľa očakávania. Majstrovskú medailu získali Milan Pažout a Miriam Cuninková. Ešte nám nedorástli predatári, ktorí by boli schopní ohroziť ich postavenie v našej zjazdovine, aj keď tlak je čoraz silnejší. Ukazujú sa výsledky práce v niektorých športových základniach, kde sa objavili mladé nádeje. Je ale potrebné sústavnejšie vytváranie predpokladov pre ich rast, predovšetkým poctivou a cieľavedomou prácou trénerov, umožňovaním kvalitného tréningu a čo najväčšieho počtu štartov aj v náročnejších pretekoch. -es-

KAROL EIDLPEŠ

VÝSLEDKY

MUŽI: SLALOM: 1. Pažout Milan (Sl. VŠT Košice) 92,54; 2. Škampa Jiří (Tech. Brno) 93,57; 3. Sochor Miroslav (Sl. Pec) 95,25; 4. Čermák Ján (SEBA Tanvald) 96,13; 5. Koloušek Radim (Sl. VŠ Praha) 96,14; 6. Janda Jaroslav (Dukla Bystrica) 97,10; 7. Helebrant Igor (Sl. VŠD Žilina) 98,07; 8. Máša Jaroslav (Dukla Bystrica) 98,20; 9. Kubík Jiří (Sl. VŠ Praha) 99,26; 10. Dudev Zlatko (SEBA Tanvald) 100,68; 11. Horák Vlastimil (Ban. Ostrava) 101,36; 12. Zákravský Miroslav (Dukla Bystrica) 101,61; 13. Tacinec Jiří (SEBA Tanvald) 101,79; 14. Mu-

žiček František (LIAZ Jablonec) 101,94; 15. Heczeko Ján (TŽ Třinec) 102,23; 16. Vojtěch Martin (PED. Hr. Králové) 102,84; 17. Marenčík Ján (Stroj. Piesok) 102,85; 18. Sedivec Bořivoj (Sl. VŠ Praha) 103,47; 19. Brož Jiří (Sl. Pec p. Sn.) 103,81; 20. Zajden Vladimír (Stroj. Piesok) 104,13; 21. Králik Marián (Sl. VŠ Blava) 104,51; 22. Štec Jaroslav (TŽ Třinec) 105,09; 23. Pančocha Karel (TECH. Brno) 105,31; 24. Krajňák Vlado (ŠTART Kežmarok) 105,57; 25. Švitorka Milan (SEBA Tanvald) 106,02; 26. Preisler Jaroslav (LIAZ Jablonec) 106,65; 27.

Šlachta Milan (Janá L. Mikuláš) 106,72; 28. Kolda Vladimír (Dukla Bystrica) 107,55; 29. Šťastný Pavol (Dukla Bystrica) 107,56; 30. Dlask František (LIAZ Jablonec) 107,74; 31. Skřivánek Richard (TECH. Brno) 107,96; 32. Vořechovský Old. (Sl. Pec p. Sn.) 108,96; 33. Cociofán Ján (Sl. VŠD Žilina) 109,78; 34. Holinger Jaroslav (CHEM. Ústí) 109,62; 35. Tarnocý Draňo (Jasná L. Mikuláš) 110,07; 36. Cuninka Anton (Jasná L. Mikuláš) 110,20; 37. Krasula Jozef ml. (Tatran Lomnica) 110,30; 38. Jirotko Ján (BOH. Praha) 112,03; 39. Ponec Milan (Sl. Šp. Mlýn) 112,11; 40. Münster Frant. (CHEM. Ústí) 113,43; 41. Němec Vladimír (TECH. Brno) 114,69; 42. Venglár Václav (BAN. Ostrava) 114,99; 43. Kišša Rastislav (Stroj. Martin) 117,73; 44. Černý Jiří (TECH. Brno) 124,49.

OBR. SLALOM: 1. Pažout Mil. (Sl. VŠT Košice) 2:45,02; 2. Vojtěch Jan (Dukla Bystrica) 2:46,84; 3. Sochor Miloslav (Sl. Pec p. Sn.) 2:47,78; 4. Bašta Jaroslav (Dukla Bystrica) 2:48,63; 5. Janda Jaroslav (Dukla Bystrica) 2:50,06; 6. Helebrant Igor (Sl. VŠD Žilina) 2:50,32; 7. Sinay

Gregor (Sl. ÚK Blava) 2:51,00; 8. Škampa Jiří (TECH. Brno) 2:51,86; 9. Cermák Jan (SEBA Tanvald) 2:53,05; 10. Raclavský Pavol (TECH. Brno) 2:56,15; 11. Pančocha Karel (TECH. Brno) 2:57,29; 12. Tacinec Jiří (SEBA Tanvald) 2:58,50; 13. Šírek Otto (LIAZ Jablonec) 2:59,10; 14. Horák Vlastimil (BAN. Ostrava) 2:59,48; 15. Novotný Martin (BOH. Praha) 2:59,39; 16. Máša Jaroslav (Dukla Bystrica) 3:00,83; 17. Syrovátka Jiří (Sl. VŠ Praha) 3:01,14; 18. Šlachta Milan (Jasná L. Mikuláš) 3:01,70; 19. Sedivec Bořiv. (Sl. VŠ Praha) 3:02,10; 20. Polišenský Mir. (Sl. Olomouc) 3:02,59; 21. Korman Jozef (Sl. VŠD Žilina) 3:03,35; 22. Petřík Jaromír (BOH. Praha) 3:03,36; 23. Šťastný Pavol (Dukla Bystrica) 3:03,40; 24. Dudev Zlatko (SEBA Tanvald) 3:04,47; 25. Zajden Vlado (Stroj. Piesok) 3:05,70; 26. Zákravský Mir. (Dukla Bystrica) 3:06,66; 27. Veselý Peter (TŽ Třinec) 3:06,88; 28. Skřivánek Richard (TECH. Brno) 3:07,85; 29. Vokatý Peter (BIŽ. Jablonec) 3:08,16; 30. Hanus Eduard (Dukla Bystrica) 3:08,24; 31. Dobiáš Peter (TECH. Brno) 3:08,51; 32. Cociofán Ján (VŠD Žilina) 3:08,63; 33. Kišša

Rastislav (Stroj. Martin) 3:09,31; 34. Krajiňák Vlado (ŠTART Kežmarok) 3:09,65; 35. Venglár Václav (BAN. Ostrava) 3:10,68; 36. Švitorka Milan (SEBA Tanvald) 3:10,76; 37. Ptáček Antonín (Dukla Bystrica) 3:10,88; 38. Mazák Peter (Sl. Olomouc) 3:14,08; 39. Němec Vladimír (TECH. Brno) 3:15,54; 40. Kubík Jiří (Sl. VŠ Praha) 3:15,67; 41. Tupý Marián (Sl. M. Fatra) 3:17,95.

SJEZD: MUŽI: 1. Dudev Zlatko (SEBA Tanvald) 1:26,29; 2. Syrovátka Jiří (Sl. VŠ Praha) 1:26,73; 3. Sedivec Bořivoj (Sl. VŠ Praha) 1:27,17; 4. Máša Jaroslav (Dukla Bystrica) 1:27,34; 5. Medla Milan (Jasná L. Mikuláš) 1:27,65; 6. Reitmayr Peter (Slovan Smokovec) 1:27,81; 7. Janda Jaroslav (Dukla Bystrica) 1:27,91; 8. Koloušek Radim (Sl. VŠ Praha) 1:28,19; 9. Černý Jiří (TECH. Brno) 1:28,29; 10. Bašta Jaroslav (Dukla Bystrica) 1:28,42; 11. Němeček Peter (BOH. Praha) 1:28,50; 12. Vořechovský Oldřich (Sl. Pec p. Sn.) 1:28,58; 13. Pažout Milan (Sl. VŠT Košice) 1:28,61; 13. Matoušek Jaromír (CHEM. Ústí) 1:28,61; 13. Sinay Gregor (Sl. Blava) 1:28,61; 16. Srb Dušan (SEBA Tanvald) 1:29,00; 17. Horák Vlastimil (BAN. Ostrava) 1:29,29; 18. Korman Jozef (Sl. VŠD Žilina) 1:29,30; 19. Kolda Vladimír (Dukla Bystrica) 1:29,44; 20. Münster František (CHEM. Ústí) 1:29,51; 21. Skřivánek Richard (TECH. Brno) 1:29,59; 22. Šťastný Pavol (Dukla Bystrica) 1:29,75; 23. Sochor Miloslav (Sl. Pec p. Sn.) 1:29,85; 24. Tarnocý Branislav (Jasná L. Mikuláš) 1:29,86; 25. Hromádka Eduard (Sl. VŠ Praha) 1:29,92; 26. Zajden Vladimír (STROJ. Piesok) 1:30,16; 27. Vojtěch Martin (PED. Hr. Králové) 1:30,25; 28. Dobiáš Peter (TECH. Brno) 1:30,51; 29. Konštický Ladislav (TECH. Brno) 1:30,57; 30. Škampa Jiří (TECH. Brno) 1:30,64; 31. Holinger Jaroslav (CHEM. Ústí) 1:30,69; 32. Urban František (MEDIK Praha) 1:30,71; 32. Hajniš Ján (PED. Hr. Králové) 1:30,71; 34. Venglár Václav (BAN. Ostrava) 1:30,87; 35. Pančocha Karel

215 cm tělesné výšky, zvláštní postel, potíže při jízdě autem, výborný fotoreportér — to je pan WILLCOX z USA, který budil na MS v Tatrách zaslouženou pozornost

(TECH. Brno) 1:30,94; 36. Šírek Otto (LIAZ Jablonec) 1:30,99; 37. Kubík Jiří (Sl. VŠ Praha) 1:31,23; 38. Mužiček František (LIAZ Jablonec) 1:31,24; 39. Ftorek Peter (Jasná L. Mikuláš) 1:31,25; 40. Raclavský Pavol (TECH. Brno) 1:31,36; 41. Zákravský Miroslav (Dukla Bystrica) 1:31,45; 42. Šlachta Milan (Jasná L. Mikuláš) 1:31,66; 43. Podal Luboš (TECH. Brno) 1:31,75; 44. Kotala Peter (BAN. Ostrava) 1:31,82; 44. Nahálka Jaroslav (Sl. UK Blava) 1:31,82; 46. Pavala Jozef (TECH. Brno) 1:31,93; 47. Cuninka Anton (Jasná L. Mikuláš) 1:31,94; 48. Šticha Milan (Ještěd Liberec) 1:31,96; 49. Mazák Peter (Sl. VŠ Olomouc) 1:31,97; 50. Petřík Jaromír (BOH. Praha) 1:32,07; 51. Cociofán Ján (Sl. VŠD Žilina) 1:32,11; 52. Tacinec Jiří (SEBA Tanvald) 1:32,18; 52. Novotný Martin (BOH. Praha) 1:32,18; 54. Dolenský Ivan (BIŽ. Jablonec) 1:32,25; 55. Práček Antonín (Dukla Bystrica) 1:32,35; 56. Preisler Jaroslav (Liaz Jablonec) 1:32,37; 57. Proks Vlastimil (Sl. Olomouc) 1:32,40; 58. Mikuláš Jozef (Jasná L. Mikuláš) 1:32,41; 59. Polišonský Miloslav (Sl. Olomouc) 1:32,56; 60. Čermák Ján (SEBA Tanvald) 1:32,83; 61. Jirotko Ján (BOH. Praha) 1:32,90; 62. Vojtěch Ján (Dukla Bystrica) 1:32,93; 63. Bubeník Peter (PED. Hr. Králové) 1:32,99; 64. Vokatý Petr (BIŽ. Jablonec) 1:33,03; 65. Brož Jiří (Cl. Pec p. Sn.) 1:33,09; 66. Sekelský Milan (Stroj. Piesok) 1:33,15; 67. Ponec Milan (Sl. Šp. Mlýn) 1:33,40; 68. Švitork Milan (SEBA Tanvald) 1:33,42; 69. Kišša Rastislav (Stroj. Martin) 1:33,47; 70. Veselý Peter (TŽ Třinec) 1:33,69; 71. Pančocha Jaroslav (BAN. Ostrava) 1:33,74; 72. Novotný Ivan (Sl. VŠD Žilina) 1:34,00; 73. Tomev Leon (CHEM. Ústí) 1:34,13; 74. Krasula Jozef ml. (TATRAN Lomnica) 1:34,38; 75. Lorenc Václav (Sl. Pec p. Sn.) 1:34,40; 75. Heczko Ján (TŽ Třinec) 1:34,40; 77. Frölich Václav (BAN. Ostrava) 1:34,43; 78. Krajňák Vladimír (ŠTART Kežmarok) 1:34,56; 78. Helebrand Igor (Sl. VŠD Žilina) 1:34,56; 80. Štec Jaroslav (TŽ Třinec) 1:34,66; 81. Němec Vladimír (TECH. Brno) 1:34,71; 82. Zajden Ivan (Stroj. Piesok) 1:35,27; 83. Urbanský Milan (Sl. VŠT Košice) 1:35,29; 84. Narenčík Ján (Stroj. Piesok) 1:35,30; 85. Na-

ZA RUDOLFEM KRŤOULEM

Pamatujeme si ho všichni. Jako lyžařského pionýra, křtěného Šumavou a Sněhaři v Domažlicích. Jako organizátora, jako tajemníka Svazu lyžařů. Já ho pamatuji, jak nám na Malé Skále radil, co všechno udělat, abychom mohli založit lyžařský klub. A jak nám pomáhal a jezdil za námi, vyučoval a předváděl jednotlivé prvky metodické řady, když jsme se sešikovali. A jak se radoval z našich prvních úspěchů. Z paměti nevyvizí jako autor sjezdovek. On to byl, kdo hledal a nacházel ideální tratě ve správném terénu. Sv. Petr je taky jeho dílem. Naprosto jedinečný byl svého času jako stavitel slalomů. Stále ho budu vidět, jak s fajfkou v ústech přesnými pluhovými oblouky projíždí lesem branek, jež před tím vytýčil. Takový byl on, Rudolf Krňoul. Onu obrovskou šíři jeho práce pro československou lyžařskou rodinu jednoduše neobsáhneme. Ztrácí se někde v neohlednu.

Rudolf Krňoul opustil svou lyžařskou rodinu. Jen několik dní po smrti svého velkého kamaráda arch. Karla Jarolímka odešel za tragických okolností i on tam, kam všichni spěcháme. Jsme smutní. V těch chvílích, kdy dával v ale zemi, jsme si uvědomovali, co skutečně znamenal pro čs. lyžařský sport. To už tak bývá, že člověk dokáže shrnout velikost jednoho života často až tehdy, když se s ním loučí. Rudolfe, tam nahoře si vytyč ještě hodně slalomů a vymysli nové sjezdovky a lanovky. A taky si vypij další sklenky červeného, které jsi měl tak rád, a také dotehlej až do konce bezpočet nebeských viržinek. To Ti přejeme. Věř, že my tady dole jsme s Tebou, i když jsi odešel, a že to, co jsi pro nás udělal budeme nosit stále s sebou jako trvalou vzpomínku i jako závazek. Odešel jsi snad fyzicky, ale ve všem ostatním stále žiješ v našich srdcích, v našich hlavách. (red)

hálka Jozef (Jasná L. Mikuláš) 1:35,55; 86. Vochvesta Jaroslav (BIŽ. Jablonec) 1:36,42; 87. Dlask František (LIAZ Jablonec) 1:36,67; 88. Tupý Marián (Sl. M. F. Žilina) 1:36,69; 89. Kraus Jaromír (CHEM. Ústí) 1:38,01.

TROJKOMBINACE: 1. Pažout Milan (Sl. Košice) 17,50 b.; 2. Sochor Miroslav (Sl. Pec) 54,05; 3. Janda Jaroslav (Dukla Bystrica) 59,55; 4. Škampa Jiří (TECH. Brno) 64,97; 5. Čermák Jan (SEBA Tanvald) 99,19; 6. Máša Jaroslav (Dukla Bystrica) 100,02; 7. Helebrand Igor (Sl. VŠD Žilina) 111,61; 8. Duřev Zlatko (SEBA Tanvald) 119,77; 9. Horák Vlastimil (BAN. Ostrava) 126,77; 10. Šedivec Bořivoj (Sl. VŠ Praha) 130,98; 11. Tacinec Jiří (SEBA Tanvald) 145,43; 12. Pančocha Karel (TECH. Brno) 150,09; 13. Zákravský Miroslav (Dukla Bystrica) 167,26; 14. Zajden Vladimír (Stroj. Piesok) 167,96; 15. Šťastný Pavol (Dukla Bystrica) 173,30; 16. Šlachta Milan (Jasná L. Mikuláš) 176,69;

17. Kubík Jiří (Sl. VŠ Praha) 181,50; 18. Skřivánek Richard (TECH. Brno) 188,83; 19. Švitorka Milan (SEBA Tanvald) 215,24; 20. Cociofán Ján (Sl. VŠD Žilina) 216,79; 21. Krajňák Vladimír (ŠTART Kežmarok) 217,09; 22. Vengláš Václav (BAN. Ostrava) 237,54; 23. Kišša Rastislav (Stroj. Martin) 262,08; 24. Němec Vladimír (TECH. Brno) 276,78.

ŽENY: SLALOM: 1. Cuninková Miriam (Sl. UK Blava) 88,01; 2. Kramárová Eva (Šk. Ml. Bolešlav) 91,11; 3. Švábová Radka (Lok. Teplice) 93,31; 4. Weinerová Věra (Sl. Olomouc) 93,53; 5. Matošová Darina (Jasná L. Mikuláš) 94,26; 6. Bubeníková Jaroslava (LIAZ Jablonec) 94,61; 7. Chovanová Eva (Sl. UK Blava) 95,39; 8. Papánová Zuzka (VŠD Žilina) 95,43; 9. Tylová Iva (BOH. Praha) 95,73; 10. Šebestová Mária (Jasná L. Mikuláš) 97,27; 11. Stračinová Jožka (STROJ. Piesok) 97,60; 12. Kantová Věra (TECH. Brno) 97,71;

13. Tušilová Alena (TECH. Brno) 98,26; 14. Holovská Ludka (Sl. VŠT Košice) 98,99; 15. Zemanová Mirka (LIAZ Jablonec) 100,76; 16. Zelníčková Iva (VŠ Praha) 101,15; 17. Podlákova Jana (Lok. Teplice) 101,32; 18. Kořánová Olga (Sl. VŠ Praha) 102,39; 19. Hořejsovská Jiřina (Sl. Olomouc) 102,98; 20. Berciková Milena (TECH. Brno) 103,32; 21. Konvalinová Olga (LIAZ Jablonec) 104,18; 22. Konvalinová Alena (SP. Vrchlabí) 109,45; 23. Krajnáková Dana (ŠTART Kežmarok) 111,78; 24. Šlachtová Olga (Jasná L. Mikuláš) 112,14; 25. Michutová Kája (BAN. Ostrava) 112,96; 26. Uhrová Alena (Sl. Pec) 114,73.

OBŘÍ SLALOM: 1. Cuninková Mirian (Sl. UK Blava) 1:38,17; 2. Tušilová Alena (TECH. Brno) 1:38,58; 3. Kramářová Eva (Šk. Ml. Boleslav) 1:39,35; 4. Kubínová Mil. (Sl. Pec p. Sn.) 1:39,46; 5. Matošová Darina (Jasná L. Mik.) 1:40,57; 6. Šebestová Mária (Jasná L. Mikuláš) 1:40,78; 7. Kantová Vítka (TECH. Brno) 1:41,14; 8. Volišková Anna (BAN. Ostrava) 1:41,16; 9. Tylová Iva (BOH. Praha) 1:41,30; 10. Droppová Anna (Jasná L. Mikuláš) 1:41,61; 11. Zelníčková Ivana (Sl. VŠ Praha) 1:42,19; 12. Švábová Radka (LOKO Teplice) 1:42,45; 13. Papánová Zuzka (Sl. VŠD Žilina) 1:42,85; 14. Bubeníková Jarmila (LIAZ Jablonec) 1:43,11; 15. Uhrová Alena (Sl. Pec p. Sn.) 1:43,99; 16. Pavlíková Taňa (BAN. Ostrava) 1:45,01; 17. Chovanová Eva (Sl. UK Blava) 1:45,04; 18. Lučková Dagmar (LIAZ Jablonec) 1:45,64; 19. Stračinová Jožka (STROJ. Piesok) 1:45,75; 20. Holovská Ludka (Sl. VŠT Košice) 1:45,88; 21. Eisnerová Alena (LOKO Teplice) 1:46,86; 22. Krajnáková Dana (ŠTART Kežmarok) 1:47,39; 23. Rödlingová Milena (CHEM. Ústí) 1:47,47; 24. Folprechtová Eva (Sl. ST. Praha) 1:47,52; 25. Zubacká Zlatica (Sl. VŠD Žilina)

1:47,62; 26. Benková Zuzka (Jasná L. Mikuláš) 7:47,97; 27. Mrtinková Pavla (Sl. VŠ Praha) 1:49,10; 28. Berciková Milena (TECH. Brno) 1:49,25; 29. Bodlákova Jana (LOKO Teplice) 1:49,91; 30. Uhrová Vlasta (PED. Hr. Králové) 1:50,53; 31. Ležátková Mil. (TECH. Brno) 1:50,73; 32. Kyselová Zuzana (Sl. UK Blava) 1:51,34; 33. Chudomská Ivana (PED. Hr. Králové) 1:51,41; 34. Zemanová Mir. (LIAZ Jablonec) 1:54,92; 35. Michutová Kája (BAN. Ostrava) 1:54,92; 36. Konvalinová Alena (SP. Vrchlabí) 1:54,99; 37. Čajková Ida (BAN. Ostrava) 1:55,22.

SJEZD: 1. Kubínová Mil. (Sl. Pec) 1:29,79; 2. Kramářová Eva (Šk. Ml. Boleslav) 1:30,23; 3. Tylová Iva (BOH. Praha) 1:30,27; 4. Kantová Vítka (TECH. Brno) 1:30,54; 5. Šebestová Mária (Jasná L. Mikuláš) 1:30,66; 6. Hořejsovská Jiřina (Sl. Olomouc) 1:30,82; 7. Michutová Kája (BAN. Ostrava) 1:30,94; 8. Folprechtová Eva (Sl. Stav. Praha) 1:31,10; 9. Cuninková Mirka (Sl. UK Blava) 1:31,32; 10. Eisnerová Alena (LOKO Teplice) 1:32,53; 11. Veličková Hana (BAN. Ostrava) 1:33,68; 12. Papánová Zuzana (Sl. VŠD Žilina) 1:33,92; 13. Zelníčková Iva (Sl. VŠ. Praha) 1:34,49; 14. Rödlingová Milena (CHEM. Ústí) 1:34,62; 15. Konvalinová Olga (LIAZ Jablonec) 1:34,82; 16. Kořánová Olga (Sl. VŠ Praha) 1:35,27; 17. Bubeníková Jarmila (LIAZ Jablonec) 1:35,40; 18. Zubacká Zlatica (Sl. VŠD Žilina) 1:35,68; 19. Holovská Ludka (Sl. VŠT Košice) 1:36,00; 20. Mrtinková Pavla (Sl. VŠ Praha) 1:36,35; 21. Horáková Jaroslava (MEDIK Praha) 1:37,44; 22. Krausová Věra (CHEM. Ústí) 1:37,54; 23. Bodlákova Jana (LOKO Teplice) 1:38,31; 24. Benková Zuzka (Jasná L. Mikuláš) 1:38,40; 25. Sivčáková Olga (STROJ. Piesok) 1:38,69; 26. Kyselová Zuzka (Sl. UK Blava) 1:39,48; 27. Vyčita-

lová Eva (CHEM. Ústí) 1:39,63; 28. Berciková Milena (TECH. Brno) 1:39,77; 29. Bulinová Alena (CHEM. Ústí) 1:39,90; 30. Konvalinová Alena (Sp. Vrchlabí) 1:40,46; 31. Ležátková Miluše (TECH. Brno) 1:40,58; 32. Sedivcová Eva (MEDIK Praha) 1:40,80; 33. Stračinová Jožka (STROJ. Piesok) 1:41,08; 34. Šlachtová Olga (Jasná L. Mikuláš) 1:41,76; 35. Chovanová Eva (Sl. UK Blava) 1:42,23; 36. Pavlíková Taňa (BAN. Ostrava) 1:44,03; 37. Lučková Dagmar (LIAZ Jablonec) 1:45,33; 38. Krajnáková Dana (ŠTART Kežmarok) 1:57,23.

TROJKOMBINACE: 1. Cuninková Mir., 11,57; 2. Kramářová Milena, 30, 26; 3. Tylová Iva, 69,21; 4. Šebestová Mária, 77,02; 5. Kantová Vítka, 80,83; 6. Papánová Zuzana, 103,31; 7. Bubeníková Jarmila, 110,19; 8. Zelníčková Ivana, 131,69; 9. Holovská Ludmila, 153,76; 10. Chovanová Eva, 168,12; 11. Stračinová Jožka, 177,31; 12. Bodlákova Jana, 201,65; 13. Folprechtová Eva, 207,62; 14. Berciková Milena, 216,21; 15. Hořejsovská Jiřina, 224,81; 16. Michutová Kája, 229,44; 17. Konvalinová Alena, 241,75; 18. Kyselová Zuzka, 291,47; 19. Krajnáková Dana, 329,79.

Redakční rada časopisu Lyžařství byla rozšířena o Jiřího Kotlana z Liberce a Františka Lauera z Prahy. Garantem pro Slovensko se stal Karol Eidlpes ze slovenského Športu. Rozhodlo se tak proto, aby se slovenský lyžařský sport mohl podílet ještě daleko širěji na tvorbě časopisu a jeho autoři na stránkách „Lyžařství“. Redakce časopisu proto žádá slovenské spolupracovníky, aby své příspěvky posílali na jeho adresu, tj. Karol Eidlpes, redaktor časopisu Šport, Bratislava, Volgogradská 1.

LYŽAŘSTVÍ

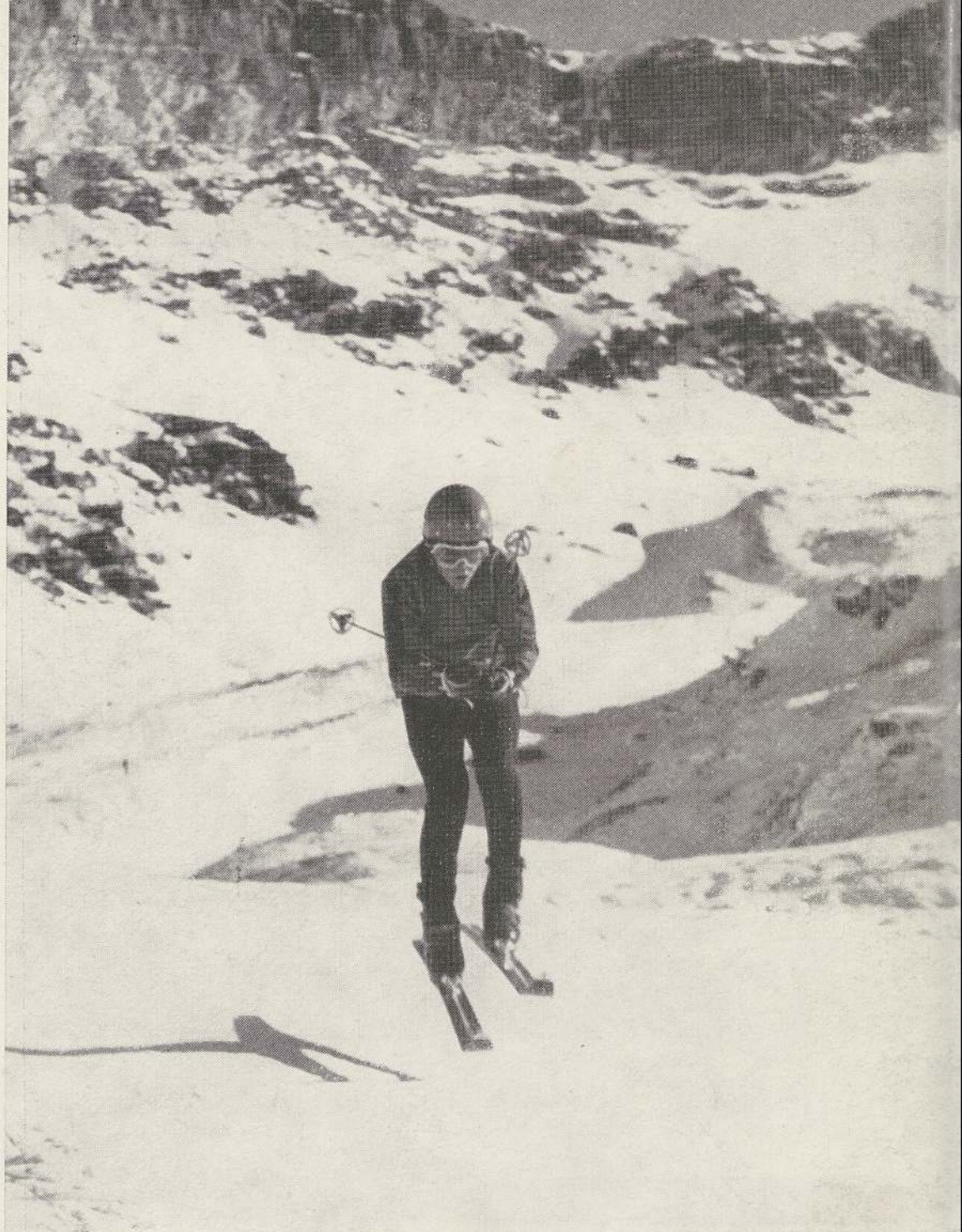
Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: J. Kotlan, M. Chlouba, dr. Kulhánek, Fr. Lauer, B. Tvrzník a K. Eidlpes. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za dva měsíce. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 2,50 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 20. dubna 1970.

ROČNÍK 56
ČÍSLO 5

Ještě se vracíme k MS

Si. Maslónka řídil tisková konference s přehledem u čartern, jemu vlastní. — Na titulní straně obálky vidíme vítězné členky štafety na 3x5 km: Fjodorovová, Kulakovová a Oljuninová. — Na druhé straně obálky se ještě jednou vracíme do Kazaňského areálu při slavnostním ceremonielu.

MIROSLAV SOCHOR může psát v budoucnu lepší kapitoly čs. sjezdového lyžařství

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

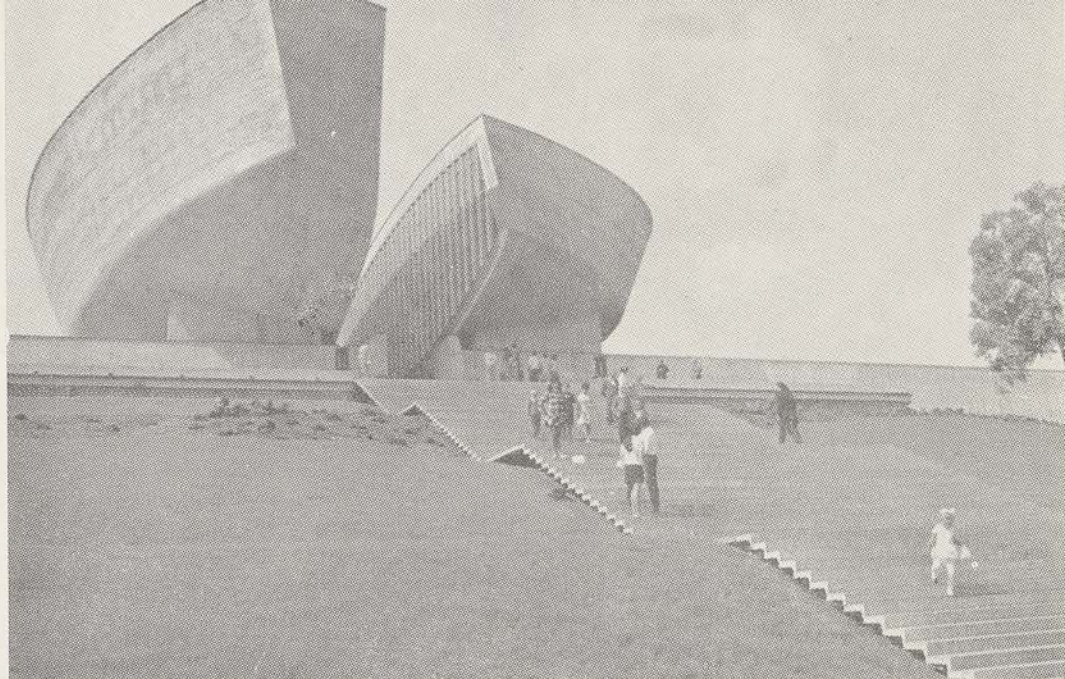
lyžařství

ROČNÍK 56 ČERVEN 1970 Kčs 2,50

6

Plakát ZOH v Sapporo zve mládež celého světa k účasti na hrách

Slávime 25. výročie oslobodenia ČSSR

Rok 1970 bol pre náš štát rokom veľmi významným. Predovšetkým bol rokom, v ktorom sme si spomínali na 100. výročie narodenia veľkého mysliteľa socializmu, nezabudnuteľného V. I. Lenina.

Bol rokom, na ktorý nielen naša, ale aj budúce generácie budú spomínať a k nemu sa vracieť. Bol rokom nášho oslobodenia Sovietskou armádou a záchranou pred postupujúcim fašizmom. Vďačne spomíname na tých, ktorí nám priniesli slobodu, hoci sa jej sami nedožili.

My, lyžiari, môžeme byť hrdí, že sme sa veľmi účinne po boku vojakov slávnej Červenej armády a 1. československého armádneho zboru zúčastnili bojov o naše oslobodenie.

Desiatky, ba stovky lyžiarov zúčastnili sa Slovenského národného povstania, predovšetkým v partizánskych oddieloch, pretože ich húževnatosť, športová odolnosť a znalosť našich hôr bola v týchto dobách neoceniteľná. Desiatky položili svoje životy a my si na nich každoročne spomíname pri memoriálových pretekoch na ich počesť.

Známe a významné sú boje lyžiarskeho práporu 1. československého armádneho zboru pri Liptovskom Mikuláši, kde sa lyžiari údatne, ale aj za veľkých strát, bili s Nemcami. Nezabudneme nikdy na aktív-

nych lyžiarov, ktorí položili svoje životy za naše oslobodenie, ako boli: Morávka, Rašo, Bezrouk, Peško, Papp, Huňov a ďalší.

Nemali by sme zabudnúť, že vtedy bojovali po bokov vojakov ZSSR, toho ZSSR, ktorý je ochranou nášho štátu proti prípadnej agresii, nech by prišla z akejkoľvek strany. Vyjadrením tejto istoty je aj uzavretie novej zmluvy o priateľstve a vzájomnej pomoci, ktorá bola uzavretá u nás začiatkom mája tohoto roku.

No rok 1970 bol pre nás lyžiarov osobitne významný tým, že sme usporiadali Majstrovstvá sveta v lyžovaní. A nie je frázou, keď lyžiari už v prvom informatívnom materiáli, ktorý bol spracovaný ako podklad k usporiadaniu týchto majstrovstiev, už v apríli 1965 vychádzali z toho, že tieto majstrovstvá budú usporiadané na počesť 25. výročia oslobodenia našej vlasti.

Domnievam sa, že veľmi dobré prevedenie týchto majstrovstiev stovkami dobrovoľných lyžiarskych pracovníkov, bol náš najlepší vďak tým, čo nás pred 25. rokmi oslobodili.

Česť a pamiatka tým, čo položili za našu slobodu svoje životy!

JÁN MRÁZ,

predseda Čs. zväzu lyžiarov

Poznámky lékaře k MS Vysoké Tatry 1970

Poznámky lékaře by mohly být napsány velice atraktivně a zajímavě, ať už by se týkaly zdravotního zabezpečení přípravy nebo samotné účasti na Mistrovství světa. Domnívám se však, že by zveřejňování různých podrobností s více či méně pikantní příchutí bylo v rozporu s lékařskou etikou a působilo by i rušivě na vztah mezi lékařem a jeho svěřenci. Zde je totiž vzájemná důvěra předpokladem úspěšné práce, zvláště když si uvědomíme, že v našich podmínkách lékař často supluje i činnost psychologů. Přesto se jen těžko vyhnout některým problémům, které hýbaly lyžařskou i nelyžařskou veřejností, jak jsem poznal z nekonečného množství dotazů během i po MS.

Například otázka: „Jak to bylo s Luptákem?“ mě pronásledovala a pronásleduje dodnes na každém kroku. Výtečné výsledky německých závodníků zase vytvořily předpoklady pro pověsti o údajném dopování. Podobných žhavých problémů by bylo více. Nevím, co o tom všem psaly noviny, že byl vzbuzen takový zájem, sám jsem je totiž během MS neměl čas číst a ani jsem se k nim dodatečně nevrátil, takže když o tom napíšu teď já, budu jen ovlivněn tím, co si myslím sám.

Dříve však než se pustíme na tuto kluzkou plochu, alespoň telegraficky několik řádků o zaměření zdrav. zabezpečení přípravy na MS, za kterými se však skrývá spousta vykonané práce a času. Výsledky i úroveň zdravotního zabezpečení ZOH v Grenoblu zvedly lafku dosti vysoko. V celkovém koncipování zdravotního zabezpečení jsme vyšli ze starších poznatků z Oslo a Grenoblu i z novějších sportovně-fyziologických poznatků, tak jak jsme je byli schopni interpretovat. Důraz byl položen na komplexní pojetí celého problému, tedy řešení otázek léčebně preventivních i sportovně-fyziologických. MUDr. Ivo Balcar převzal patronát nad běžecům družstvem žen, MUDr. Aleš Míhula nad skokany, MUDr. Milan Jirásek nad běžci — muži a sruženáři, MUDr. Vlado Slávka nad běžci—muži se zaměřením na slovenské závodníky. K dispozici byla dvě konzultační střediska, a to na sportovní lékařském oddělení Ústřední vojenské nemocnice v Praze a na katedře fyziologického lékařství v Bratislavě.

Na úseku léčebně preventivním byla po rozboru nemocnosti a úrazovosti v uplynulých sezónách provedena zejména tato opatření: na začátku přípravného období bylo provedeno klinické vyšetření členů všech družstev se zaměře-

ním zejména na pokusy a nedoléčená zranění a v indikovaných případech byla provedena příslušná sanace; průběžně byla poskytována nebo zprostředkována přednostní kvalitní léčebná péče; zdravotně osvětové působení lékařů bylo zaměřeno na otázky hygieny tréninku a výživy s cílem snížit nemocnost v přípravném a hlavním období na minimum; u některých družstev byla prováděna systematicky gamaglobulinisace a vitaminisace; bylo zajištěno vypracování speciálního jídelníčku pro lyžaře běžce jako restitučního jídelníčku na období před velkými závody, který byl dán k dispozici trenérům, závodníkům a organizačnímu výboru MS 1970; po kontrole ubytovací situace ve Vysokých Tatrách byly rovněž organizačnímu výboru dány příslušné požadavky; na bývalém vedení trenérských rad i v trenérských radách byl ovlivňován plán přípravy na MS tak, aby směřoval k dosažení optimálního funkčního stavu závodníků a nejnižší možné nemocnosti.

Některá z uvedených opatření, jejichž výčet není zdaleka úplný, souvisí už úzce s problematikou sportovně fyziologickou. Zde dominovala systematická funkční vyšetřování zejména u běhu mužů a žen a sruženářů. Družstvo skokanů vzhledem k speciální problematice a neadekvátnosti lékařských metodik spolupracovalo s PhDr. Jiřím Novosadem z Palackého University v Olomouci. Funkční sledování u běžecích družstev a sruženářů spočívalo zejména ve spiroergometrickém vyšetření s vyšetřováním hladiny krevních plynů a kyseliny mléčné po zatížení k určení obecné trénovanosti a jejich změn vlivem tréninkového procesu a k odhalení současných limitujících faktorů výkonnosti. Podle výsledků byly pak doporučovány individuální úpravy

tréninkového plánu. Za podobným účelem bylo prováděno i lékařsko-pedagogické sledování při tréninku a závoděch jak v přípravném, tak i hlavním období. Abychom získali cenné poznatky i pro další léta, byl připraven na období těsně před MS výzkumný úkol: Limitující faktory výkonnosti v běhu na lyžích. O celé této věci však pojedná samostatný článek.

Jak vidno, nechtěli jsme ponechat nic náhodě, i když je nutno přiznat, že jsme se někdy nevyhnuli improvizacím, a že některé cesty, kterými jsme se dali v přípravě, byly poněkud riskantní. Byl to např. běžecský trénink ve středohorské poloze (v Itálii to byl např. kolem 2200 m), Švédý např. po nezdaru na ZOH zavrhnutí. Jsem však přesvědčen, že právě tato příprava v našem případě měla klíčový význam pro výsledek. Myslím, že kdykoli se dělá něco, co je dosud ne zcela obvyklé, kdykoli se proslapávají nové cesty a cestičky, vždy je to přijímáno s trochou nevolí nebo nedůvěrou a skepsí, v případě neúspěchu pak se škodolibostí. Přesto mě však překvapila rozmluva s Julou Luptákem v podobě rozsáhlého článku uveřejněného těsně před zahájením MS v „Pravdě na neděli“. V době, kdy jsme si spíše měli namalovat, že jsme dobře připraveni, že za námi je systematický, promyšlený trénink, že se nemáme čeho bát, vyjadřuje se Jula Lupták o sobě a ostatních našich běžcích, že jsou z formy a zpochybnuje celou dosavadní přípravu. Jistě, každý má právo mít svůj názor, vyjádřit ho a obhajovat ho, ale Jula to neudělal ani ve fázi plánování přípravy, ani během ní a na fóru, kde byl každý k tomu vyzván, tedy v době, kdy mohla mít takováto kritika smysl, kdy se mohlo mnohě individuálně upravit podle jeho představa. Myslím, že měl mít rozum alespoň novinář, který s ním rozhovor dělal a představit si jaký psychologický účinek bude jeho článek mít. To už nemluví o tom, že si měl alespoň některé údaje ověřit. Např. se v článku tvrdí, že v zahraničí měli běžci špatné jídlo a neměli peníze, aby si něco dokoupili. To je vyložená nehoráznost! Pokud jsme někde měli potíže s kvalitou a množ-

svím stravy, tak to byly především Vysoké Tatry. Podobných údajů — vyložené nepravdivých — bylo více, ale nemíním s tím unavovat čtenáře tohoto časopisu, zvláště když zmíněný článek nečetli, ale vyzývám tímto autora rozhovoru s Julou Luptákem, aby se se mnou a s družstvem mužů sešel, aby si ověřil základní fakta a uveřejnil opravu ve svých novinách!

Mně se situace July Luptáka jeví takto. Je to nesporně velmi dobrý běžec, ale role, do které ho část lyžařské veřejnosti předurčila, totiž očekávání výtečných výsledků na MS, neodpovídala jeho letnímu tréninku, zejména proto, že dálkově studuje střední školu. Při konfrontaci s výkonností

ostatních a zejména s tím, jaké byly schopni snášet tréninkové dávky, Lupták ztratil sebedůvěru a zřejmě spíše podvědomě hledal pro výsledky na MS alibi. Přitom objektivní vyšetření v nemocnici ukázalo, že je zdrav a naše funkční vyšetření těsně před MS ukázalo na vysokou funkční výkonnost, o čemž jsme ho opakovaně přesvědčovali. Přesto se dostavil těsně před startem třicítky do pokoje lékařů se slovy: „Nemohu jet.“ Tím vlastně přenesl zcela svou odpovědnost na nás, protože v případě, že bychom mu to rozmluvili a poslali na start a on by jel špatně, byli by vinní lékaři, kteří ho nemocného nutili běžet. Kdo ví, snad by, zbaven takto starostí, podal výtečný výkon,

snad by zazářil. Vždyť také po třicítce chodil a říkal, že má fantastickou formu. Tím bychom se však dostávali na pole dohadů a to je pole velmi nebezpečné. Raději ještě pár slov o závodnících z NDR. Jako lékař, který s nimi bydlel ve stejném hotelu, viděl je bezprostředně po závodech po celý den, mohu prohlásit, že v žádném případě nedopovali, alespoň ne v klasickém toxikologickém smyslu toho slova. Jejich trénink jsme měli na očích již několik let a sledovali jsme, jak je úžasně náročný. Výsledky až do letošního roku této náročné přípravy dosud plně neodpovídaly, ale úspěch se nakonec zákonitě dostavil. Můžeme se od nich mnohému poučit,

Pokračování na str. 15.

SVĚTOVÝ POHÁR V KLASICKÝCH DISCIPLÍNÁCH?

VLADIMÍR PÁCL, PŘEDSEDA BĚŽECKÉ KOMISE FIS

V posledních letech se velmi úspěšně rozvíjejí pohárové soutěže ve všech sportech kolektivních i individuálních. Také v lyžování byl zaveden, ale dosud jen ve sjezdových disciplínách. V ostatních disciplínách byly předloženy návrhy čs. zástupci ve FIS M. Bělo-nožníkem a Vl. Páclm. Zatím narazily na odpor skandinávských zemí. Experti a novináři z Itálie, Rakouska, Francie a NSR naše návrhy většinou podporují.

Vl. Pácl

Podívejme se na můj návrh světového poháru pro běžecké disciplíny a závod sružený. U běhu mužů se hodnotí prvých dvacet závodníků s bodovým nadhodnocením 1.—3. místa (konkrétně 1 až 26 bodů, 2—22 bodů, 3—19 bodů, 4—17 bodů a pak 16—15...). U běhu žen a závodu sruženého prvých 15 závodnic (21, 17, 14, 11, 10...).

BĚH MUŽŮ

Pro hodnocení byly vybrány soutěže (bez štafet): mistrovství světa, Le Brassus, Holmenkollen, Falun, Lahti, Trentino, celkem 10 závodů. V závorce za jménem je uvedeno pořadí v roce 1969 do 20. místa.)

1. Gerhard Grimmer (18—19), NDR, 93,0 bodu = 90 % bodů možných,
2. Kalevi Oikarién (0), Finsko, 76,0
3. Gert Dietmar Klause (15), NDR, 75,0
4. Lars Goran Aslund (0), Švédsko, 73,0
5. Paal Tyldum (4), Norsko, 70,0
6. Vjačeslav Vedenin (1), SSSR, 68,0

7. Magne Myrmo (6), Norsko, 67,0
8. Hannu Taipale (0), Finsko, 66,0
9. Odd Martinsén (7), Norsko, 63,0
10. Jan Halvarsson (0), Švédsko, 59,0
11. Fjodor Šimanov (14), SSSR, 58,0
12. Osmo Karjalainen (0), Finsko, 57,0
13. Teuvo Hatunen (0), Finsko, 52,0
14. Walter Demel (13), NSR, 50,0
15. Kalevi Laurila (0), Finsko, 46,0
16. Arne Nerland (0), Norsko, 44,0
17. Harald Grönningen (5), Norsko, 43,0
17. Elviro Blanc (0), Itálie, 43,0
19. Alois Kälin (0), Švýcarsko, 42,0
20. Ole Elefsäter (12), Norsko, 39,0

Z prvých deseti z minulého roku se do dvaceti letos nedostali G. Eggen (2) — NOR, J. Harviken (3) — NOR, J. Sandström (8) — SWE, J. Rysula (9) — POL a L. A. Wingskog (10) — SWE. Vidíme dosti velké přesuny a především ústup Norů z jasně vedoucí pozice, ale pozor, příští rok se může situace opět změnit. Při hodnocení bylo přihlédnuto k 200 výsledkům 105 závodníků. Nejčastěji bodoval a to sedmkrát norský závodník Paol Tyldum. Nejvíce a to šest závodníků má mezi prvními dvaceti Norsko, ale ne vždy ve špičkových umístěních. Největší překvapení a opravdovou senzací letošního roku byly výkony běžců NDR, zejména G. Grimmera a G. D. Klause. Tím padla poslední přehrada, že běh na lyžích může být jen doménou SSSR a Skandinávie. Je to velké poučení i pro nás a odpověď na některé nesprávné nálady a názory v uplynulých letech. Jednotlivé závody byly vždy otevřené a na prvých třech místech v 10 závodech se vystřídalo 21 závodníků, což je dokladem toho, že nikdy nebyli jasní favorité. Naši běžci, i když jejich výkony byly velmi dobré, se zatím do světové špičky neprobojovali. Jde vesměs

o mladé závodníky a cestu mají otevřenou. Záleží především na nich a teprve potom na podmínkách a trenérech. Výkony závodníků alpských zemí včetně Italů a kromě nestárnoucího W. Demela ustoupily do pozadí. Švýcaři ale mají nadané a mladé družstvo, které může brzy překvapit svými výkony. Vítězství L. G. Aslunda na MS na 15 km a jeho další dobré výsledky naladily švédské experty k optimismu a přesvědčení, že sláva švédských běžců bude opět tak, jak za doby S. Jernberga a dříve Nora Nisse. Vážný pokles zaznamenal běh v Polsku, Francii a Rakousku.

BĚH ŽEN

Pro hodnocení byly vybrány soutěže (bez štafet): mistrovství světa, Klingenthal, Falun, Lahti, Holmenkollen a Svátek severu, celkem devět závodů.

1. Galina Kulakovová (1), SSSR,	77,0 bodů
= 92 % bodů možných,	
2. Marjatta Kojosmaa (2), Finsko,	72,0
3. Alevtina Oljuninová (0), SSSR,	64,0
4. Nina Šebalinová (3), SSSR,	61,0
5. Galina Piljušenková (9), SSSR,	60,0
6. Nina Fjodorovová (0), SSSR,	59,0
7. Helena Takalová (0), Finsko,	50,0
8. Anna Ungerová (0), NDR,	44,0
9. Senja Pusulová (0), Finsko,	39,0
10. Helena Šikolová (0), ČSSR,	35,0
11. Inger Auflesová, Norsko,	34,0
12. Renate Fischerová (14), NDR,	33,0
13. Karin Scheidelová (0), NDR,	30,0
14. Aslaug Dahlerová (20), Norsko),	28,0
15. Berit Mördeová (4), Norsko),	27,0
16. Ingrid Mjagarová (0), SSSR,	26,0
17. Brigitta Lindquistová (17), Švéd.,	22,0
18. Milena Cillerová (15), ČSSR,	20,0
18. Meeri Boodelidová (0), Švédsko,	20,0
18. Gabriela Hauptová (0), NDR,	20,0

Z prvních deseti z minulého roku se do dvaceti letos nedostaly N. Kiviolová (5), E. Huumakarges (6), M. Muttilainenová (8), L. Sniktonen, všechny z Finska. Při hodnocení bylo přihlédnuto k 135 výsledkům 56 závodnic. Nejčastěji, šestkrát bodovala závodnice NDR, R. Fischerová (za svobodna R. Köhlerová). Viděli jsme letos opět, že jasně nejlepší běžkyně má SSSR a jedinou vážnou konkurentkou byla Finka M. Kojosmaa. Na ostatních místech byla situace otevřenější. Bojovaly zde závodnice NDR, ČSSR, Finska, Norska a Švédska. O vyrovnanosti letošních soutěží svědčí to, že v deseti závodech se na prvních třech místech vystřídalo 12 závodnic. Poněkud do pozadí ustoupily polské a bulharské závodnice a M. Endlerová z NSR. V mnoha zemích jako Maďarsku, Rumunsku, Jugoslávii a ve všech alpských zemích je běh žen popelkou v pravém slova smyslu. Pozoruhodný zájem o běh žen se objevil v poslední době v USA a Kanadě. Naše výsledky, přesněji řečeno H. Šikolová byla malá světová senzace, která ukázala, že když se chce a je dobrá vůle, je možné dostat se do světové špičky, i když řada věcí v přípravě, materiálním zabezpečení atd. není vždy na 100 procent. Velmi si cením zejména jejího výsledku a výsledku M. Cillerové, které se na závodech v Murmansk (SSSR) — „Svátek severu“, umístily z 202 závodnic na 5 km a 10 km na 8. místě.

Pro hodnocení byly vybrány soutěže: mistrovství světa, Le Brassus, Reit im Winkel, Zakopané a Holmenkollen. Byly vyhodnoceny tři nejlepší výsledky každého závodníka.

1. Karl-Heinz Luck (5), NDR,	56,0 bodů
= 89 % bodů možných,	
2. Ladislav Rýgl (6), ČSSR,	49,0
3. Josef Gasienica (6), Polsko),	38,0
4. Tomáš Kučera (13), ČSSR,	37,0
5. Rauno Miettinen (2), Finsko,	36,0
6. Kaare Olav Berg (0), Norsko,	34,0
7. Markus Svendsen (14), Norsko,	34,0
8. Nikolaj Novogicyn (0), SSSR,	31,0
9. Ezio Damolin (16), Itálie,	31,0
10. Vjačeslav Drjagin, SSSR,	31,0
11. Zbigněv Hola (17), Polsko,	29,0
12. Antonín Kučera (10), ČSSR,	25,0
13. Jan Kawulok (0), Polsko,	24,0
14. Libor Foltman (0), ČSSR,	22,0
14. Erkki Kilpinen (9), Finsko,	22,0
16. Štefan Hula (0), Polsko,	20,0
17. Egil Nordseth (0), Norsko,	17,0
18. Franz Keller (3), NSR,	16,0
19. Sven-Olaf Israelsson (0), Švédsko	14,0
20. Alfred Winkler (0), NSR,	12,0

Z prvních deseti z minulého roku se do dvaceti letošního (v závorce umístění 1969) roku nedostali R. Pöhland (1) — BRD, J. D. Gasienica (4) — POL, R. Weisspflug (7) — DDR. Při hodnocení bylo přihlédnuto k 90 výsledkům 51 závodníků. Nejčastěji pětkrát bodoval L. Rýgl — ČSSR. Nejvíce závodníků mezi prvními 20 má ČSSR a i vzhledem k umístění na mistrovství světa jsme také nejúspěšnější země v roce 1970. Jednotlivé závody byly vždy otevřené a na prvních třech místech se v šesti závodech vystřídalo 11 závodníků. I letošní rok ukazuje, že těžiště výkonnosti je ve střední Evropě. Sovětští závodníci by mohli mít lepší umístění, kdyby startovali na větším počtu mezinárodních soutěží. Pozoruhodné výkony podává již po řadu let Ezio Damolin — Ital. Do pozadí ustoupili sdružení z Rakouska a Švýcarska. Nebezpeční soupeři mohou být doma na ZOH 1972 japonští sdružení, jak to letos naznačil N. Sasaki. Letošní závody opět ukázaly, že budoucnost této disciplíny je dobrá a že si zaslouží maximální pozornosti.

Co dodat na závěr? Běh na lyžích a závod sdružený jako neatraktivní lyžařské disciplíny dosáhli v letošním roce dalšího úspěchu. Nejde jen o umístění na prvních dvaceti místech v neoficiálním Světovém poháru. Zprávy o rozvoji klasifikých disciplín přicházejí např. z Kanady, Turecka, Španělska a Nového Zélandu a některé reprezentanty těchto zemí jsme viděli i ve Vysokých Tatrách, kde se běh úspěšně rozvíjí. Nejen to. Rok od roku roste počet těch, kteří si oblíbili běžecké lyže nejen pro závodění, ale zejména pro pohyb v přírodě a v horách. Velké lyžařské stanice v Alpách zřizují půjčovny běžeckých bot a lyží a upravují pěkné tratě pro lyžařské túry na běžkách. V Seefeldu a Autrans jsou velmi populární projíždky po běžeckých tratích, na kterých se konaly soutěže zimních olympijských her 1964 a 1968. Běh na lyžích je moderní disciplína a má velkou budoucnost.

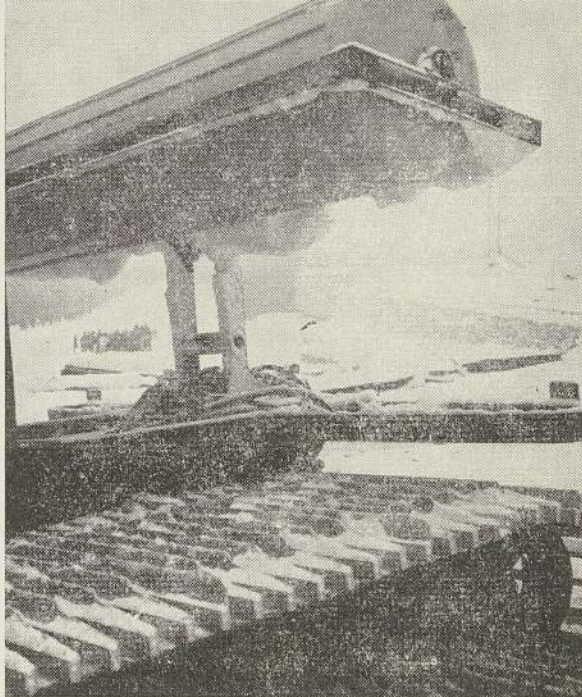
RAŠKA A ČSSR uvádějí pořadí

V sestavování skokanského žebříčku se dosud angažoval jugoslávský odborník M. Rosner. V loňské sezóně se chopil iniciativy náš Milda Bělonožník a jeho pořadí nejlepších skokanů na světě uvedlo na čelo jednotlivců Jiřího Rašku a družstvo ČSSR v soutěži týmů. To je pozoruhodné vítězství naší skokanské školy.

DRUŽSTVA: 1. Československo 1983; 2. Norsko 1263; 3. NDR 1170; 4. SSSR 1060; 5. Polsko 524; 6. Švýcarsko 470; 7. Japonsko 459; 8. Rakousko 332; 9. Finsko 330,5; 10. NSR 259,5; 11. Švédsko 159; 12. USA 135; 13. Jugoslávie 111,5; 14. Francie 54,5; 15. Itálie 46,5; 16. Maďarsko 33.

JEDNOTLIVCI: 1. Raška Jiří, ČSSR — 422; 2. Napalkov Garij, SSSR — 397; 3. Höhn Rudolf, ČSSR — 347; 4. Wirkola Björn, NORSKO — 326; 5. Schmidt Reiner, NDR — 261; 6. Schmidt Hans, ŠVÝCARSKO — 246; 7. Matouš Josef, ČSSR — 243; 8. Kiehl Christian, NDR — 211; 9. Queck Horst, NDR — 210; 9. Belousov Vlad., SSSR — 210; 11. Schmidt Heinz, NDR — 206; 12. Grini Lars, NORSKO — 200; 13. Mork Ingolf, NORSKO — 197; 14. Jakoubek Václav, ČSSR — 187; 15. Kasaya Yukio, JAPONSKO — 178; 16. Fujisawa Tahashi, JAPONSKO — 175; 17. Žeglanov Anatolij, SSSR — 159; 18. Gasienica Daniel, POLSKO — 147; 19. Kodejška Karel, ČSSR — 145; 20. Zehnder Josef, ŠVÝCARSKO — 140; 23. Rydval František, ČSSR — 130; 31. Doubek Rudolf, ČSSR — 91; 32. Novák Bohumil, ČSSR — 90; 36. Divila Ladislav, ČSSR — 62; 48. Hubač Zbyněk, ČSSR — 48; 59. Doležal Bohumil, ČSSR — 36.

Hyja, hyja, Ratracy

Koks je vzácná surovina — ten na kúrenie. Hadam v snahe zvýrazniť úzký profil výroby hutníkov si vo Vysokých Tatrách niekto z mudrých vymyslel jeho špeciálnu dopravu. Nie vážení, žiadna „Větreska“ ani dobrý pár koní — na to máme najmodernejšiu techniku pre lyžiarov. Dokonca takú, že ju u nás ani nevyrábame a platíme za ňu v tvrdých valutách. Taká vzácna je to surovina.

Srdce každého návštevníka MS-1970 sa potešilo pohľadom na skvelý výkon strojov na úpravu lyžiarskych trati Ratracov, dovezených zo Švajčiarska. Za jeden 70 000 švajčiarskych frankov! Pekná kôпка peňazí! Ale malo to svoj význam, výborne slúžia.

Aj po MS-1970. Napríklad v Tatrách je účelové zariadenie STO (ak to nie je správny názov, prosím o prepáčenie. Na veci sa nič nemení). Skrátka, účelové zariadenie, určené pre služby telesnej výchovy, jej rozvoju. Lenže... Je to aj zárobkový podnik, ktorý musí vykázat určitý zisk, ináč jeho zamestnanci nedostanu odmenu, alebo podieľu na zisku. Na čom zarobíme? Ratracy!!! Od myšlienky už je len krôčik k realizácii a vzácne stroje sa premieňajú na nákladné autá, vyvážajúce na horské chaty koks aj iný materiál. A tak namiesto prospechu športovcov sa ničia na kamenistých cestách — necestách a lyžiar si ďalej lámu nohy na neupravených zjazdovkách a terénoch!!! Môžeme si takýto prepuch dovolit? Asi áno... Stálo by za to vyčísliť koľko sa zarobi na vyvážaní koksu a koľko ztrácame ničnením nenahraditeľných strojov a práceneschopnosťou ľudí zranených na neupravených lyžiarskych tratiach!

Či to bol nápad? Dovolím si položiť tomu „múdremu“ niekoľko otázok:

1. Komu vlastne patria tieto vzácne stroje a kto je za ne zodpovedný? (A nielen Ratracy, ale všetko ostatné čo slúžilo pre majstrovstvá sveta lyžiarov?)

2. Kto zabezpečí, že lyžiar budú mať Ratracy k dispozícii v dobrom stave aj pre ostatné podniky ako sú Tatranský pohár, Veľka cena Slovenska, majstrovstvá ČSSR a pod.? Veď majstrovstvami sveta všetko nekončí!

3. Kto je zodpovedný za takéto „hospodárenie“ s dovezenými hodnotami a kto toho „zodpovedného“ poveril, aby takto zaobchádzal s majetkom spoločnosti?

4. Uvedomil si „zodpovedný“, že Ratracy boli určené špeciálne pre lyžiarov a nie pre naháňanie zárobkov? A prečo nie sú tieto stroje dane k dispozícii tam, kde patria?!

-es-

MEMORIAL

Janka Nováka

Nádejný slovenský maliar Jan-ko Novák zahynul v boji partizánov proti fašistom v Slovenskom národnom povstaní. Nebol len umelcom, ale aj výborným športovcom, s rydzým charakterom a nadovšetko miloval prírodu. Hád- dam táto láska ho priviedla k lyžovaniu, ktoré sa stalo jeho špor- tom.

Na pamiatku tohto hrdinu SNP organizujú každoročne pod záštitou slovenských výtvarných umel- cov na Martinských holiach „Me- moriál Janka Nováka“ v zjazdových disciplínach. Aj tohto roku sa v dňoch 4. a 5. apríla zišlo na štarte populárnych pretekov 141 pretekárov z 18 oddielov z celého Slovenska. Už 19. ročník memoriálu sa stal skúškou obeta- vosti, odhodlania a vernosti biele- mu športu. V noci z piatku na sobotu 4. apríla napadlo vyše 50 cm nového snehu a snehová búrka vykonala svoje. Výborne pripravené slalomové trate sa stali nezjazdne a bolo treba robíť všetno znova.

Memoriál sa išiel ako dva sa- mostatné slalomové preteky, kto- rých časy sa spočítali a výsledok určil víťazov 19. ročníka. Celkové víťazstvo získalo u žien M. Cu- ninková, ktorá sa tak stala defi- nitívne držiteľkou putovného po- hára mesta Martina vyhrala už tri preteky za sebou). Prvenstvo u mužov si odniesol banskobystric- ký Jaroslav Máša.

Výsledky — (súčet oboch pretekov)

Muži: 1. J. Máša (Dukla B. Bystrica) 211,60, 2. V. Zajden (Strojárne Piesok) 213,89, 3. V. Krajiňák (Štart Kežmarok) 214, 4. M. Medla 216,25, 5. M. Šlachta (obaja TJ Jasná), L. Mikuláš 216,50 sek.

Ženy: 1. M. Cuminková 223,26 sek., 2. E. Chovanová (oba Slá- via UK Bratislava) 232,68, 3. D. Krajiňáková (Štart Kežmarok) 234,08, 4. L. Holovská (Slávia VŠT Košice) 239,31, 5. M. Šim- čisková (Lok. Bratislava) 265,65 sek. (es)

ŠPATNÁ ORGANIZACE V ZAKOPANÉM

Na druhej strane Vysokých Tater, v poľskom stredisku zimných športů Zakopanem, se uskutečnil od 18. do 22. března jubilejní 25. ročník Memoriálu Bronislava Czecha a Heleny Maruszarzovny. Bohužel, přesto- že to byl jubilejní ročník, zůstal v úrovni i organizaci daleko za mis- trovstvím světa.

Konkurence na jeho startu se nesešla špatná, spíše naopak. Řada z 13 zemí poslala své re- prezentanty, kteří startovali s ú- spěchem na světových šampioná- tech jak ve sjezdových, tak i v klasických disciplínách. Me- moriálu však nepřálo počasí a hlavně organizace vážla. Dokonce se stalo, že například při závodě žen na 10 km ve výsledcích chy- běla řada závodnic.

Ve sjezdařské části Memoriálu naši reprezentanti bojovali poměr- ně s úspěchem, zvláště Pažout a juniorky. Nepříjemným překvape- ním byla diskvalifikace jedné z favoritek Mittermaierové v obrím slalomu a vzdání Poláka Bachle- dy ve slalomu.

Běh mužů na 15 km a žen na 10 km se konal za krajně ne- příznivého počasí a na neuprave- ných tratích z Cylle vzdálené asi 6 km od Zakopaného. Po celý zá- vod foukal ostrý vítr a hustá chumelenice se střídala se sluneč- nými paprsky. Tyto změny půso- bily obtiže při mazání lyží. Ne- vadily však natolik, jako neupra- vené trati. Hluboké díry ve sjez- dech znamenaly pro množství závodníků zlomené lyže. Z našich reprezentantů na to doplatil Ilav- ský, který až do 13. km měl dru- hý nejlepší čas. Pak se však vy- hýbal díře, přitom mu ujela lyže, kterou zachytil o strom a bylo po

nadějích. V závodě žen na 10 km měly čs. závodnice velmi dobrý začátek. Po polovině tratě byly mezi deseti nejlepšími. Ke konci však nevydržely nasazené tempo a své umístění si značně pohoršily.

Na špatnou organizaci doplatili i sdružení. Již při běhu na 15 km dost závodníků zlomilo lyží. A tím si pohoršili své umístění. Ještě horší situace byla při sko- ku. Pro špatnou úpravu a silný vítr se nemohlo trénovat. Vítr ne- ustal ani při vlastním závodě. Do- platila na to řada závodníků oškvlivými pády. Mezi postiženými byli kromě čs. reprezentanta T. Kučery i další dva favorité — Poláci J. Gasienica a Kawuloz, kteří museli rovněž odstoupit ze závodu.

Oba skokanské závody na vel- kém 90metrovém můstku byly vlastně jen souborem domácích, východoněmeckých a čs. reprezen- tantů. Vítězně z obou závodů vy- šli skokané z NDR. Dobře skákal i domácí skokan Przybyla, naopak zklamal Daniel Gasienica. Naším reprezentantům vyšel vždy jenom jeden skok, a to je na vítězství málo. Nejvíce na to doplatil Dou- bek. Ten v sobotu přišel o třetí místo a v neděli nevydařeným druhým skokem dokonce o první. Po prvním kole totiž vedl. Na skokanech se projevila velká úna- va z neustálého cestování a malá možnost tréninku. (fl)

Skokanská mládež zvedá hlavu

Organizátoři skokanskej dis- ciplíny v lyžování na Slovensku chytili vec za správny koniec, keď pred štyrmi rokmi pripravili podmienky na rozvoj skokanskej disciplíny na Slovensku a to usporiadaním celoslovenskej sú- ťaže jednotlivcov a oddielov.

Táto súťaž má za sebou už čtyri ročníky zimnej a dva ročníky let- nej skokanskej súťaži. V zimnej časti nie zriedkavosťou, že sa na pretek dostávajú 60—70 mladých skokanov a 8 oddielov. Môžeme smelo povedať, že zámer sa nám

Emil Babiš ▶

vydaril, nakoľko zdravá súťaživosť medzi mládežou nám podstatne pomohla v rozvoji tejto disciplíny, na Slovensku už pomali odumierajúcej. Táto súťaž prináša už aj prvé ovocie svojej práce vo forme dobrej propagácie medzi mládežou a pomáha nám vychovávať ďalších dobrých skokanov z radov mládeže a tým dopĺňovať káder reprezentatívneho družstva Slovenska a juniorského družstva ČSSR. Myslíme, že nebola náhodou v posledných rokoch tá skutočnosť, že predovšetkým mladí pretekári skokani z Banskej Bystrice vychovaní v TJ Červená hviezda a lyžiarskou ŠZ dosahovali na celoštátnych preborech veľmi dobré výsledky.

Medzi najvýraznejšími postavami mladých slovenských skokanov patrí Schlank Peter, člen Dukly B. Bystrica, Hýsek Vlastimil, náš najtalentovanejší skokan a Lepko Jozef, člen Dukly B. Bystrica. Za zmienku stoja aj dobré výsledky združenára M. Žuffu, ktorý spoločne s Urbasom a Žuffu, boli zaradení do juniorského družstva ČSSR. Z najmladších nám urobil

najväčšiu radosť Babiš Emil, ktorý v roku 1968 na celoštátnom prebore žiactva zvíťazil. Tento mladý skokan, ešte žiak, dostal príležitosť tréningu na veľkom mostíku s umelou hmotou v B. Bystrici, kde si vytvoril aj osobný rekord výkonom 59 m, za ktorý výkon by sa nemusel hanbiť ani niektorý dospelý skokan. Za týmto pretekárom sa nám grupujú ďalší veľmi dobrí skokani: Tánczos, Slivka, Rusko a ďalší, ktorí iste nedajú na seba dlho čakať a budú pokračovať v šlapajách úspešných dorastencov.

Je potrebné sa zmieniť, že i ďalší pretekári skokani nemenovaní prispeli veľkou mierou v rozvoji skokanskej disciplíny na Slovensku. Za uvedenými výsledkami je veľký kus neunavnej a obetavej práce trénerov nie len z B. Bystrice, ktorí rozhodujúcim spôsobom zlepšili skokanskú disciplínu na Slovensku, ale i ďalších trénerov, ako napr. Rusko a Urbas v Selciach, Goreľčik v Lalinku, Hric v Kremnici, Schmidt v Brezne, Jezerčák v Smokovci a ďalší...

Veľkým prínosom pre rozvoj skokanskej disciplíny bola aj tá skutočnosť, že sa do B. Bystrice nastahovala Dukla, ktorá úzko spolupracuje či už s TJ ČH alebo lyž. ŠZ. Aj keď máme olympijského víťaza Rašku a momentálne najlepšie skokanské družstvo na svete, neprejavuje mládež záujem o túto odvážnu disciplínu v takej miere ako by si to zaslúžilo, vieme, že je to náročná disciplína, kde sa úspechy nedostávajú za rok, ale je potrebné veľa rokov, aby športovec v tejto disciplíne niečo dokázal. Ľahšie to majú zjazdári, kde sa mi hrnú záujemci z radov mládeže, takže tréneri si majú možnosť vyberať, klasické disciplíny nemajú toto šťastie a musia si hľadať prípadných záujemcov.

Skokanský úsek SLZ po skončení zimnej časti venuje pre najúspešnejšie lyž. oddiely skokanské lyže, čím sa snaží napomáhať lyž. oddielom a pomôcť im v ich finančných ťažkostiach.

ŠTEFAN SLIVKA,
vedúci lyž. ŠZ a tréner skokanov

Co se budeme učit napřesrok?

Leto je v plném proudu, leč to je právě ta nejlepší doba, abychom někde u vody nebo na vodě pomalu přemýšleli, čím bychom si tak příští zimní sezónu udělali zajímavou.

Lyžování je pro každého lyžáře zajímavé právě tím, že se má stále čemu novému učit. Mírně pokročilý se snaží zvládnout oblouky z přivrátu, pokročilý pak všechny základní formy oblouků snožmo. Velmi pokročilý se snaží, aby oblouky snožmo, dlouhé i krátké mu nedělaly potíže na žádném svahu a pokud možno na každém sněhu. Když to zvládne, chce dále, lépe, rychleji, elegantněji. Pro toho přinášíme dnes dva oblouky snožmo, které rozšíří jeho zásobu dovedností.

První oblouk snožmo bychom měli názvoslovně doplnit s ohledem na charakter pohybu při jeho nasazení jako oblouk s pasívním snížením (obr. č. 1). Je to v podstatě oblouk rychlý, bez velkého brzdění, který lze užít na boulovatých tratích. Je lhostejno, zda po nasazení bude z něho oblouk dlouhý, nebo střední, či krátký. Záleží na délce fáze vedení lyží v oblouku, a hlavně na tvaru terénu a zamýšlené dráhy.

Pro snažší popis pohybů rozdělíme

oblouk na tři fáze: nasazení, vedení, ukončení.

Začneme ukončením předchozího oblouku, z kterého pak plynule navazujeme další oblouk na druhou stranu: Lyžař končí oblouk na stoupající straně boule, s lyžemi rovnoběžnými, s větším či

2. figura kinogramu obr. č. 1.)

Nasazení oblouku na druhou stranu začíná ihned po ukončení předcházejícího oblouku, kdy lyže vyjíždějí na vrcholek boule a začínají se otáčet do následujícího oblouku v okamžiku, kdy špičky a patky jsou ve vzduchu. Lyžař se po přerušení předcházejícího oblouku neodráží nahoru vpřed, naopak, skrčuje dolní končetiny velmi výrazně tak, aby vrcholek

Obr. 1

menším zahraněním (podle účelu více či méně rychlost jízdy na konci oblouku přibrzdit), vnitřní strana těla je vpředu, tělo mírně odkloněno do údolí, vnější rameno s paží ukončuje pohyb paže a ramene vpřed. Dolní končetiny jsou středně pokrčeny. Celé tělo je v poloze náklonu vzad. (1. a

boule přejel v maximálním snížení. Opora a hůl a o ni zachycený protichůdný pohyb horní části těla proti otáčení dolních končetin tvoří základní pohybový impuls pro velmi snadné otočení lyží. Lyže nemají prakticky žádné nebo

kinogramu na obr. č. 1). Ke konci fáze vedení lyžař počíná postoj snižovat tak, aby mohl oblouk ukončit a plynule pokrčením dolních končetin „absorbovat“ další bouli. Projíždí-li ve fázi vedení nerovnosti, nohy jako pružné péro

a to opakovaně v každém oblouku (obr. č. 2 a č. 3).

Obr. 2

velmi malé odpory proti otáčení, je-li impuls pro otáčení skutečně tehdy, kdy špičky a patky lyží jsou ve vzduchu. Špičky se otáčejí do oblouku, patky z oblouku na vnější stranu. Kolena se dostávají téměř pod hrud, protože se tělo značně sklopilo. Příliš dlouhé hole toto nasazení oblouku velmi znesnadňují, až znemožňují. Po přejetí vrcholu boule jsou lyže již pootočený do spádnic svahu nebo i za ni, lyžař aktivně natahuje dolní končetiny a vede lyže do oblouku na nižší straně boule. Celkový dojem nasazení je takový, že tělo, hlavně těžiště těla, neprovádí vzhledem k celkovému sklonu svahu žádný vertikální pohyb (myšleno pohyb nahoru a dolů ve smyslu kolmice na průměrný svah). Dolní končetiny boule „absorbují“.

Opora o hůl trvá poněkud déle než při běžném oblouku snožmo nasazeném při vztyčení nebo až výskoku. Na táhlé bouli při dlouhém oblouku po přejetí vrcholu boule se sklon podélné osy těla přizpůsobuje podmínkám, tj. rychlosti, sklonu, tření, dráze (3. a 4. figura kinogramu na obr. č. 1).

Fáze vedení nastává po prvním otáčivém impulsu, když lyže jsou zase v plném kontaktu se sněhem a jsou zcela zatíženy. Mírou hrnutí a náklonem vpřed regulujeme vyjždění oblouku. Vnitřní strana těla se dostává vpřed, trup do odklonu. Rezervu pro korekce máme ještě v možnosti vysunout dále patky lyží z oblouku otáčením dolních končetin a zvětšením odklonu trupu (5. a 6. figura

všechny nerovnosti vypěrují, aniž se to projeví na plynulé dráze těžiště.

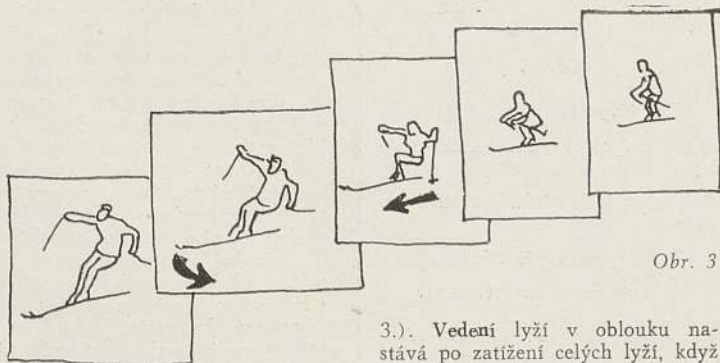
Celkově je to oblouk náročný na zvládnutí rychlosti, je rychlý, vyžaduje dobrou fyzickou připravenost, rychlou reakci, dokonale zvládnutou předozadní rovnováhu.

Použije-li se tento oblouk na boulovité trati v hlubokém sněhu, je třeba provést podle hloubky sněhu a rychlosti náklon vzad, aby se odlehčily špičky lyží a lyžař měl ještě rezervu pro pohyb těla vpřed při projetí dolíku mezi boulemi, kde bývá obvykle větší vrstva sněhu, která rychlost lyží zbrzdí.

Druhým slíbeným obloukem je

Ukončení předcházejícího oblouku, který je vyjžděn v nevýrazném postoji oblouku snožmo (malý odklon trupu z oblouku, vnitřní strana těla mírně vpředu), ukončí lyžař zahraněním smýkání lyží v oblouku s menším přitížením patek a na místo odrazu nahoru vpřed nechá trup dále propadat dolů. Lyže dostávají výrazný zrychlovací impuls (vystřelení vpřed), čímž se lyžař dostane do polohy výrazného náklonu vzad, který končí polohou těla podobnou sedu na židli. Vnější rameno (v ukončeném oblouku) s paží a holí se dostalo poněkud vpřed do upažení (1. a 2. figura kinogramů na obr. 2. a 3.).

Nasazení oblouku začíná vydatnou oporou o vnitřní hůl následujícího oblouku daleko od těla trvající delší dobu, kolena, která jsou výrazně vpředu, se dostávají dovnitř oblouku a tím nejenom sklápějí lyže na vnitřní hrany, ale otáčejí i špičky lyží do údolí, protože patky jsou výrazně zatíženy náklonem vzad (až přisednutím). Po tomto otáčivém impulsu se tělo dostává vpřed a naklání se dovnitř do oblouku (3. a 4. figura kinogramů na obr. č. 2. a

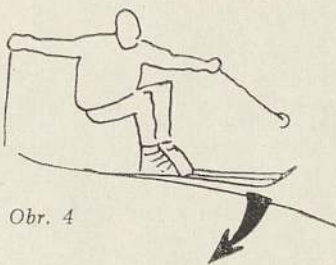
Obr. 3

3.). Vedení lyží v oblouku nastává po zatížení celých lyží, když se tělo dostalo opět vpřed. Obě lyže jsou zatíženy. Podle zakřivení oblouku je větší či menší odklon trupu z oblouku a pootočení vnitřní strany těla vpřed. Celkově je však pootočení a odklon malý (poslední figura kinogramů obr. č. 2 a 3.).

Hlavní znaky tohoto oblouku jsou:

● výrazné střídání náklonu vzad a vpřed v průběhu oblouku,

oblouk snožmo nasazený otočením špiček lyží do oblouku přes spádnici, na místo patek lyží ven z oblouku. To je značně revoluční změna! Tento oblouk je vyhrazen skutečně těm velmi dobrým lyžařům, a to jak technicky dobrým, tak hlavně fyzicky dobrým. Není to skutečně snadný oblouk, obzvláště proto, že je nadměrně zatíženo svalstvo stehenní a břišní,

Obr. 4

- malý odklon tela z oblouku, ale až ve fázi vedení,
- žádná torze trupu,
- žádný prívrat,
- otáčení špiček do údolí při jejich odlehčení (obr. č. 4, 5, 6),
- široká opora o hül,
- pocit vystřelení lyží vpřed při ukončení oblouku.

Obr. 5

Hlavní využití:

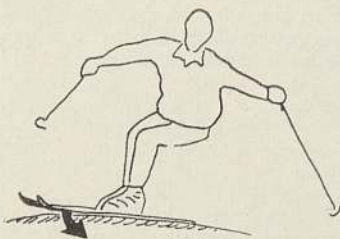
- vynikající do hlubokého sněhu,
- pro rychlou jízdu na středním svahu.

Hlavní pomoc při nácvičce:

- terénní nerovnost (boule).

Ing. MIROSLAV CHLOUBA

Obr. 6

BAŠTA hned za Pažoutom

Skončila sezóna i pre lyžiárov-zjazdárov a iste je správne nadhodit niektoré otázky a časťočne hodnotiť dosiahnuté výsledky. Toto všetko už bežci majú za sebou. Najdôležitejšie o čom treba hovoriť je výkonnostný rast zjazdového lyžovania na Slovensku. Zaujima to určite „lyžiarsku verejnosť“, pretože pracujeme v samostatnom zväze podľa svojich plánov, materiálových predpokladov, ale i podľa svojho prístupu ku práci.

S dostatočným predstihom t. j. ihneď po skončení pretekového obdobia 1969 sme v komisii zjazdových disciplín vytvorili predpoklady pre zostavenie slovenských reprezentačných družstiev od najmladšej kategórie t. j. žiakov až po dospelých. V kolektíve trénerskej rady sme vypracovali rámcový plán príprav, určili sme zodpovedných trénerov a vedúcich družstiev. Materiálove a finančne sa samozrejme počítalo, že hlavnú ťarchu vybavenosti reprezentantov SSR poniesú lyžiarske oddiely, kde pretekári patria. Nástupom v prechodnom období pred sezónou 1969/70 bolo zoznámenie kolektívov, ľahká doplnková činnosť a sústredenie na snehu, kde sa urobil záznam o súčasnom stave techniky jazdy. Tento úvod sa podarilo splniť veľmi dobre, ale po započítaní prípravného obdobia kolektívy družstiev sa už neschádzali kompletne v rámci sústredení. Posledné sústredenie okrem výberového sústredenia, ktoré bolo s obmedzeným počtom pretekárov v novembri 1969 v Kapruno nespĺnili úkol pre polovičnú účasť, týka sa to družstva mužov, ale i ostatné kategórie, pokiaľ som informovaný, mali obsadenie sústredenia podľa dobrej vôle a súčasného programu oddielov. Nepochybujem o dobrej príprave a vedení pretekárov v silných oddieloch, ale neviem sa taktiež dopátrať príčiny neúčasti niektorých pretekárov, teda, či na vine bola škola, zamestnávateľ alebo niekto ďalší? Pôvodne pri zostavovaní družstiev sme v kolektíve trénerskej rady kládli dôraz na to, aby samotní pretekári a tím i oddiely si uvedomili rozsah spoločnej prípravy a snažili sa ho časovo za-

istiť. Naproti tomu mám doklady o tom, že družstva ČSR orga-nizačne vybudované neskôr, vytýčený plán prípravy zaistili a rešpektovali ďaleko dôslednejšie — je to konečne vidieť i na dosiahnutých výsledkoch.

UJASNIŤ PROBLÉMY REPREZENTÁCIE

V priebehu pretekového obdobia bola hlavná pozornosť sústredená na prípravu a účasť na MR 1970, Cenu Demänovských jaskýň a na FIS „B“ preteky v Poľsku. Menšie kolektívy (3—4 pretekári) sa zúčastnili pretekov v zahraničí a to vo Švajčiarsku a Rakúsku. Tieto preteky boli atraktívnu časťou pretekárskeho obdobia, o čom svedčia problémy okolo nominácie a vedenia výpravy. Bolo by potrebné ujasniť si problém reprezentácie v zahraničí, keď sa jedná o významnejšie preteky alebo dokonca preteky FIS, z ktorých sa získava bodové hodnotenie do svetového rebríčka. Mám na mysli komu dávať prednosť v nominácii, domnievam sa, že v prvom rade pretekárom, ktorí majú preukazateľné výsledky v našom rebríčku a u ktorých je perspektíva rastu doložená ich technickou úrovňou (nie len vekom) a oddielovou príslušnosťou. Je už úplne samozrejme, že s možnosťou návrhu nominácie má disponovať tréner a vedúci družstva. Celkove sa domnievam, že zahraničný styk, ktorý sme ako zväz dostali pre zjazdové disciplíny, bol v niektorých termínoch neuskutočniteľný kolíziou s domácimi celoštátnymi kvalifikačnými pretekami alebo takým termínom, že krátkosť času nedovoľovala zaistiť formality k vystaveniu, asi nastala chyba pri delení medzi zväzmi.

STARŠÍ NEPRESVEDČILI

Čo hovoria výsledky, dosiahnuté pretekármi, ktorí boli v reprezentačnom družstve SSR mužov v sezóne 1969/70. Družstvo tvorili dve skupiny podľa veku (i skúsenosti) starší — Sinay, Hellebrandt, Korman, Medla, Bašta, Máša; mladší — Topercer, Tarnocy, Kišša, Šlachta. Hodnotné výsledky behom celej sezóny dosahovali pretekári Bašta, Sinay, Hellebrandt asi aj v tom poradí ako som ich vymenoval a to aj pri účasti stále najlepšieho Pažouta. U Baštu stoja

za zmienku štyri cenné víťazstvá v obrovských slalomoch (všetko kvalifikačných) čo mu dáva nárok na miesto za Pažoutom v tejto disciplíne. Ďalší dvaja menovaní dosiahli taktiež hodnotenie v celoštátnom rebríčku medzi prvými 8 pretekármi, t. j. na úrovni so Sochorom, Škampom, Vojtechom, Čermákom. Sinay na pretekoch FIS „B“ v Poľsku vyjzdil hodnotenie okolo 50 bodov.

Ostatní pretekári „staršej“ skupiny, t. j. Korman, Medla, nepresvedčili, že sa v budúcej sezóne udržia vyššie ako nastupujúca mladšia reprezentačná generácia Reitmeyer, Krasuľa J. ml. a Krajňák V. ml., z družstva SSR Šlachta. Rozdielna je samozrejme situácia pri hodnotení Kormana a Medlu, pretože Medla mal zabezpečené optimálne tréningové podmienky v rámci svojho oddielu TJ Jasná. Pretekára Mášu nie je potrebné perspektívne hodnotiť z hľadiska družstva, pretože bude alebo už je členom oddielu Dukly Liberec.

Z „mladších“ sa teda podľa výsledkov ukazuje Šlachta z Jasnej, že technicky rastie, je cielavedomý a vedel zo zadných vylosovacích skupín „vyskákať“ pekné umiestenia.

HELLEBRANDT, SINAY, ŠLACHTA

Vôbec je pozoruhodná tzv. produktivita pretekára, ktorá sa nechá jednoduchšou formou posúdiť tak, že spočítame počet štartov na najdôležitejších pretekoch (celoštátne a oblastné kvalifikačné) a počet dosiahnutých umiestnení samozrejme pri ktorých pretekár nespadol alebo neurobil inú závažnú chybu. Táto produktivita hovorí taktiež v prospech menovaných pretekárov Hellebrandt, Sinay, Šlachta. Je totiž skoro stopercentná. Toto druhé hodnotiace kritérium je možné dávať do súvisu so zodpovednosťou a cielavedomosťou v príprave — potvrdzuje to i ich prezencia i aktivita na sústreďeniach a obsah hlásení o individuálnom tréningu.

ZÁKLAD VÝKONU V KOLEKTÍVE

Úlohou trénerskej rady zjazdovej komisie bude posúdiť podmienky, výsledky a iné okolnosti

Tak se loučiváme se sněhem a zimou: Nezbytná lázeň v horském potoku, aby lyže přečkaly do příští sezóny čisté a připravené

u pretekárov od ktorých sme v družstvách čakali viac. Spolu s tým bude na mieste keď si dohodneme naozaj jednotný postup v práci s družstvami a keď stanovené organizačné zásady budeme rešpektovať. Chyba je nie v organizácii súťaží, ako som čiastočne pochopil z kritiky publikovanej o súťažiach družstiev, t. j. o I. a II. lige. Mám isté skúsenosti, že totiž zjazdové lyžovanie je v trošku inej polohe ako kolektívne hry, taktiež záležitosť kolektívna. Totiž len vo väčších silných kolektívoch rastie individuálny výkon, pretože je možné dobre organizovať tréning, napr. i súťaživou formou. Sú dobré predpoklady k porovnávaniu stavu tréningovosti v prípravnom a hlavnom období a mladí preberajú skúsenosti. Vplyv kolektívnych súťaží sa prejavil na zlepšenej

organizácii ženských súťaží vôbec a taktiež starostlivosť o tréningové podmienky v kategórii žien. Nespomínam ani hospodárske náležitosti. Konečne menoval som tu Sinaya a Hellebrandta a obidvaja dosiahli svoje „individuálne“ výsledky v rámci kolektívov súťažiacich v majstrovskej súťaži družstiev ČSSR, t. j. v I. lige.

Táto teória silných kolektívov — centier je v podstate základom slovenského zjazdového lyžovania a vieme, že na východe sú to Košice, Tatry. V strede Jasná, Ružomberok, Žilina, Piesok a na západe Bratislava.

Problémov a otázok v zjazdovom lyžovaní je o veľa viac, ale z pozície trénera družstva mužov pokladal som za potrebné aspoň v krátkosti sa vyjadriť.

MICHAL ŽUREK

OBJAVILI SME bežecké eldorádo

Pravdu povediac málokto bol ochotný prijať poverenie na usporiadanie 71. majstrovstiev ČSSR v behu na lyžiach. Veď po vypätí rozhodcov, technikov, organizátorov na majstrovstvách sveta 1970 vo Vysokých Tatrách bolo zrejmé, že nebude veľa chuti, ani elánu pre vrcholné podujatie našich bežcov. Hádám preto bol s vďakou, aj keď s určitými pochybnosťami prijatý návrh, aby sa tieto majstrovstvá konali na Orave.

No, ako sa ukázalo, obavy boli zbytočné. Na Orave sme objavili neznáme terény, vynikajúce kvalitou a čo je najdôležitejšie, aj celý štáb obetavých ľudí, na ktorých je po každej stránke spoľahnúť. Treba naozaj vysoko oceniť prácu lyžiarskych nadšencov Oravy, ktorí pod vedením predsedu organizáčného výboru 71. majstrovstiev ČSSR v behu na lyžiach Milana Bistara pripravili podujatie, na ktoré môžu byť právom hrdí. Naj-

lepšie to dokumentujú slová dvojnásobnej majsterky ČSSR Mileny Chlumovej: „Za pretekmi som precestovala už dosť, ale priznám sa, že krásne prostredie Oravy som si nevedela predstaviť. Aj ľudia sú to skvelí. Ich úprimnosť a vrelosť ma veľmi priťahujú. Veľmi rada sa sem hocikedy vrátim. Nielen pretekať, ale aj na dovolenku.“

V prvý deň majstrovstiev 5. marca 1970 bol na programe beh

Milena Cillerová

juniorek na 5 km, ženy 10 km, junióri 10 km, muži 30 km. Vplyvom náhlejšej zmeny počasia (oteplenie) sa na dobre pripravených tratiach vystriedali všetky druhy snehu — od ťažkej, mokrej „vaty“

Italské horské stredisko Monte Bondone leží asi 20 km od Tridentu v nadmorskej výške 1300 metrov s okolitými svahy do 2000 metrov. Je moderně vybaveno sítí lanoviek, ratriakov na úpravu tratí a má všechna zariadenia nutná k provozovaniu vrcholného sjezdarského sportu. Je patične drahé, exkluzívne, ale tiež velice pohostinné.

V tomto stredisku se konal prvý evropský šampionát FIS žactva ve sjezdových disciplínách ve dnech 7. a 8. března 1970 společně s XI. ročníkem velmi známého žakovského závodu Trofeo Topolino (Micky Maus). Šampionátu se zúčastnilo 11 států, a sice Finsko, Francie, Velká Británie, Jugoslávie, Bulharsko, Lichtenstein, Belgie, Německá spolková republika, Rakousko, Itálie a Československo, reprezentované desetičlenným národním žakovským družstvem Svazu lyžařů ČSSR. Počet startujících byl omezen — 20 pro každý stát, pro Itálii jako pořadatele 40. Kdo nemohl startovat v rámci směrných čísel, závodil v národním italském závodu XI. ročníku Topolina.

Soutěžilo se ve slalomu a obřím slalomu, v kategoriích mladších a starších žáků či zákyň. V sobotu 7. března dopole-

V neděli 8. března se jel dopoledne obří slalom, opět na dvou tratích současně. Počasí závodu tentokrát nepřílo, byla mlha,

Evropský šampionát FIS žactva ve sjezdových disciplínách

dne za slunečného, ale mrazivého počasí byl na pořadu slalom, rozdelený do dvou samostatných závodů — žáci zvlášť a zákyně tiež — které začínaly ve stejnou dobu. Tedy nemalá práce pro dva trenéry, resp. vedoucí, kteří naši žakovskou výpravu vedli. A hned prvě příjemné překvapení z dobrého umístění našich závodníků. Eva Uhrová byla v mladších zákyňích 12., ve starších Cihelková dokonce 8. a Šudová 11., v mladších zákyňích Kolin 10., ve starších pak Zeman 12., Porubský 15. a Ptáčník 23. Nedařilo se jen malému Kakešovi, který pro žaludeční obtíže musel ze závodu odstoupit. Diskvalifikací byly postíženy Fučíková a Pičmanová.

špatná viditelnost v horní části trati a navíc čerstvě napadlý sníh ztěžoval mazání. Naši se však drželi, snad ještě lépe než ve slalomu. V mladších zákyňích byla Uhrová 5., Fučíková 6., ve starších pak Pičmanová 11. a Cihelková 13., v zákyňích mladších Kolin 15., ve starších Porubský 14. a Ptáčník 25. Pád, respekt. diskvalifikace, postížili Kakeše (byl 26.) a Zemana se Šudovou.

V soutěži států jsme získali čtvrté místo za Rakouskem, Itálií a Německou spolkovou republikou a přivezli domů překrásný pohár. Není proto divu, že jsme při slavnostním zakončení v neděli dopoledne při průvodu Tridentem sklíčili potlesk a uznání za dobrý

až po prašan. To samozrejme sa odzrkadilo aj na výsledkoch. Napríklad Šikolová na 10 km a Peřinu na 30 km stihol rovnaký osud — obidvaja si zlomili lyže. Šikolová mala väčšie šťastie, keď jej jeden z divákov poskytol svoje bežky a neskôr jej tréner Ciller obstaral regulárne lyže. Dobešla so slzami v očiach, ale štvrtá. Peřina išiel ešte asi 800 m na zlomenej lyže, ale jeho boj bol beznádejný a preteky vzdal. Keďže pre zápal horných ciest dýchacích nenastúpil na štart ani ďalší z favoritov Sacký, bola otázka prvenstva aspoň na krátky čas otvorená, aj keď Lupták už od štartu nenechal nikoho na pochybách, že po šoku vo Vysokých Tatrách by bolo víťazstvo preň tou najlepšou medicínou. Bojoval a postupne získaval potrebný náskok pred svojimi súpermi. Už na 15 km bolo jasné, že ak nepride zlá chvíľa, je rozhodnuté. Na 22 km síce dostal krč do členkov, ale po 2 km krížu prekonal a so štartovným číslom 23 prišiel ako prvý cieľom. Pred ním boli len pretekári so štartovnými číslami 1, 2, 5.

Favoritkou na 10 km bola Helena Šikolová. Už v druhom km

viedla o 20 sekúnd, ale spomínané dvojnásobné prepínanie lyží ju stálo drahocenné sekundy a tým aj prvenstvo. Chlumová vďačí len svojej silnej vôli za víťazstvo. Nenamazala lyže práve najlepšie. Bojovala však statočne a tak získala už tretí titul majsterky ČSSR na 10 km. Okrem toho si odniesla z Oravy nový televízor a obrovský krištáľový vázu. Televízor dostal aj Július Lupták za víťazstvo na 30 km.

Potešili aj výkony juniorov. Odchovanec Tesly Lipt. Hrádok momentálne člen Dukly Liberec Ján Matejbus po vlnajšom dorasteneckom titule získal aj juniorský. Ilona Hnidková z Jeřteđu Liberec, ktorá vlni na MR v kategórii dorasteniek obsadila iba trináste miesto, dokázala aký obrovský kus práce odvieďa v príprave a presvedčivo zvíťazila.

V behu žien na 5 km sa očakával veľký súboj medzi Chlumovou a Šikolovou, ktorá veľmi túžila odčiniť svoj neúspech z desiatky. Veľká nervozita však spôsobila, že Šikolová už 700 m za štartom spadla, stratila 12 sekúnd a potom na trati, deprimovala, aj ďalšie. Za tejto situácie Chlumová viedla od štartu až do cieľa. Vyrovnané išla Cillerová, ktorá po druhom mieste v behu na 10 km obsadila tú istú pozíciu aj v behu na 5 km. Ďalšie popredné pretekárky Bartošová a Labašková spadli asi 30 m pred cieľom, ale pády nemali vplyv na konečné umiestenie.

V behu na 15 km už začiatok pretekov naznačil, že boj o prvenstvo bude veľmi vyrovnaný. Na 3,5 km viedol Fajstavr pred talentovaným Henychom, Luptákom a Ilavským. Potom sa Lupták prebojoval na 2. miesto, nevládol však prudký zjazd, spadol, zlomil lyžu a bolo po nádejách. Na 9. km sa rodilo veľké prekvapenie — Henych sa prebojoval na čelo a viedol pred Fajstavrom, Ilavským a Štefom. Pol kilometra pred cieľom viedol Fajstavr o 4 sekundy pred Ilavským a Štefom. Vznikajúci finiš Ilavského však rozhodol o jeho prvenstve.

Sobotňajšie nepriaznivé počasie vystriedalo v nedeľu usmiate slniečko a na tratiach nová osemcentimetrová vrstva prachového snehu. Na programe boli štafety mužov 3x10 km a 3x5 km. U žien bola situácia pomerne jednoznačná. Štafeta Iskra Měno (Bartošová, Šikolová, Cillerová) mala veľmi dobrý nástup a získa-

la dostatočný náskok, ktorý neustále zvyšovala. Dobre išla štafeta TJ Jasná (V. Šuleková, A. Šuleková, Labašková), ktorá dosiahla nečakané, ale o to cennejšie 2. miesto. Je to najväčší doterajší úspech slovenských lyžiarok, ktoré veľmi cielavedome znižujú rozdiel medzi českou a slovenskou pretekárskou špičkou.

Dobrá úroveň mali aj preteky mužských štafiet. O titule sa rozhodovalo už od štartu medzi štafetami Dukly Liberec (Miluška, Peřina, Fajstavr) a ČH Poprad (Šaling, Ilavský, Lupták). Na prašane sa lepšie bežalo reprezentantom Dukly Liberec. Prijemným prekvapením je 3. miesto štafety Dukla Liberec II. (Kubica, Saidl, Řezáč).

VÝSLEDKY

Juniorky — 5 km: 1. I. Hnidková (Jeřtěđ Liberec) 21:11,7 min.; 2. Z. Maternová (Špindlerův Mlýn) 21:15,3; 3. J. Wendlerová (ČH Semily) 21:17,7; 4. M. Bartáková (Sl. VŠ Praha) 21:19,5; 5. I. Vaverčáková (Slovan Smokovec) 21:25,3; 6. J. Buďárková (SKI Jilemnice) 21:42,3; 7. E. Perssonová (Slavia VŠ Praha) 22:11,8; 8. H. Tomanová (Lok. Č. Třebová) 22:28,5; 9. V. Praislerová (Jeřtěđ Liberec) 22:34,8; 10. M. Žabourková (Slov. Karl. Vary) 22:38,8.

Štartovalo 21, vzdala 1, dokončilo 20 pretekárek.

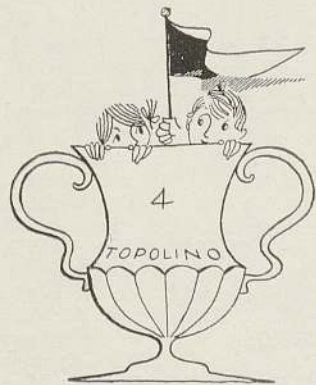
10 km — ženy: 1. M. Chlumová (ČH Semily) 38:32,5 min.; 2. M. Cillerová (Iskra Měno) 39:21,0; 3. A. Bartošová (Iskra Měno) 40:02,3; 4. H. Šikolová (Měno) 40:19,6; 5. E. Labašková (TJ Jasná) 41:34,6; 6. M. Šimůnková (Iskra Měno) 41:37,5; 7. E. Novotná (Jeřtěđ Liberec) 42:48,3; 8. L. Weishäutlová (Měno) 43:15,7; 9. A. Šuleková (Jasná) 43:28,0; 10. H. Felcmanová (Lok. Č. Třebová) 43:49,7; 11. V. Běloňníková (Jeřtěđ Liberec) 44:03,4; 12. J. Škopová (Měno) 44:23,9; 13. V. Šuleková (Jasná) 44:51,1; 14. A. Staroňová (Jasná) 45:27,2; 15. I. Grošová (Sokol Nové Město) 46:29,7.

Štartovalo 28, vzdali 4, dokončilo 24 pretekárek.

10 km — juniori: 1. J. Matejbus (Dukla Liberec) 35:26,5 min.; 2. K. Krčil (Měno) 35:31,3; 3. J. Kubica (Dukla Liberec) 35:44,7; 4. J. Saidl (Dukla

sportovní výkon, dosažený navíc za objektivně horších podmínek, než které měla řada jiných států (vysoká sportovní čísla, neboť naši závodníci byli většinou losování ve druhé, příp. třetí skupině, prvý start našeho závodního družstva v zahraničí, únava po dlouhé a namáhavé cestě vlakem, zabezpečení družstva pouze dvěma trenéry apod.).

Dr. JAROSLAV KÁRNÍK,
vedoucí výpravy

Výborná pomůcka

Při lyžařském zájezdu do Rakouska jsme obdivovali ve všech zimních střediscích jejich jednoduchou cvičební pomůcku k posilování břišních a bederních svalů. Je to vlastně jenom kolečko na hřbetě, kterého se používá jak výstižně poučuje obrázek. Stačí denně 5 cviků, aby se dokonale „utáhly“ břišní svaly.

Díky pružnosti závodu SPORT v Praze 3, Vlkova 11, bude jich v nejbližší době vyrobeno asi 5000 kusů a dle zájmu prý dalších 30 000 kusů! Cena se má pohybovat okolo 40 Kčs. (Pro srovnání: v Rakousku 185 šilinků!)

Je to jistě vhodná a laciná cvičební pomůcka.

V. VESELÝ

Liberec) 36:17,6; 5. F. Schürger (Slavia D. Kubín) 36:19,1; 6. J. Zák (Dukla Liberec) 36:21,6; 7. Z. Böhm (Lok. Trutnov) 36:28,7; 8. J. Brúzik (Slovan Smokovec) 36:50,7; 9. L. Červinka (Spartak Vrchlabí) 36:59,5; 10. J. Jon (ČH Semily) 37:24,4.

Štartovalo 36, vzdali 2, dokončilo 34 pretekářův.

30 km — muži: 1. J. Lupták (ČH Poprad) 1:44:29,7 hod.; 2.

M. Miluška (Dukla Liberec) 1:46:33,7; 3. J. Fajstavr (D. Liberec) 1:47:28,5; 4. M. Karásek (Ještěd Liberec) 1:47:44,9; 5. L. Hrubý (Iskra Mšeno) 1:47:59,0; 6. Ing. J. Ilavský (ČH Poprad) 1:48:04,6; 7. K. Bieman (Mšeno) 1:48:27,5; 8. V. Fousek (Sokol N. Mesto) 1:49:35,4; 9. J. Červinka (Mšeno) 1:51:10,3; 10. Vl. Šaling (ČH Poprad) 1:51:46,8; 11. M. Hrdinka (ČH Semily)

1:52:06,4; 12. J. Kofátko (Dukla Liberec) 1:52:46,8; 13. B. Sůva (Mšeno) 1:52:50,6; 14. J. Bartoš (Mšeno) 1:53:06,8; 15. J. Vudmaska (Slavie VŠ Olomouc) 1:53:10,8.

Štartovali 61, vzdalo 14, dokončilo 47 pretekářův.

5 km — ženy: 1. M. Chlumová (ČH Semily) 17:40,6 min.; 2. M. Cillerová (Iskra Mšeno) 18:10,4; 3. H. Šikolová (Mšeno) 18:24,4; 4. E. Labašková (Jasná) 18:36,6; 5. A. Bartošová (Mšeno) 18:57,9; 6. A. Šuleková (Jasná) 19:10,6; 7. M. Šimůnková (Mšeno) 19:27,9; 8. L. Weishäutlová (Mšeno) 19:32,7; 9. E. Novotná (Ještěd Liberec) 19:49,9; 10. I. Vaverčáková (Slovan Smokovec) 19:55,2; 11. O. Kaplánová (Sokol N. Mesto) 20:07,3; 12. V. Šuleková (Jasná) 20:13,0; 13. I. Grošofová (Sokol N. Mesto) 20:13,0; 14. A. Gajancová (Slovan Smokovec) 20:28,8; 15. J. Wendlerová (ČH Semily) 20:37,6.

Štartovalo 33, dokončilo 32 pretekářův.

15 km — muži a vybr. juniori: 1. Ing. J. Ilavský (ČH Poprad) 48:14,8 min.; 2. J. Fajstavr (D. Liberec) 48:17,7; 3. K. Štefl (Sokol Nové Mesto) 48:35,4; 4. St. Henych (SKI Jilemnice) 48:56,9; 5. M. Miluška (Dukla Liberec) 49:23,3; 6. St. Řezáč (Dukla Liberec) 49:33,7; 7. V. Peřina (D. Liberec) 49:41,0; 8. Vl. Šaling (ČH Poprad) 49:41,6; 9. L. Hrubý (Mšeno) 49:55,4; 10. J. Červinka (Mšeno) 50:16,0; 11. K. Bieman (Mšeno) 50:16,6; 12. M. Zuzánek (ČH Semily) 50:17,0; 13.—14. J. Michalko (ČH Poprad) a V. Fousek (Sokol Nové Mesto) 50:29,6; 15. M. Karásek (Ještěd Liberec) 50:48,5.

Štartovalo 76, dokončilo 70 pretekářův.

Štafety mužův 3×10 km: 1. Dukla Liberec (Miluška 35:12,3, Peřina 32:50,9, Fajstavr 32:59,7) 1:41:02,9 hod.; 2. ČH Poprad (Šaling 35:34,6, Ilavský 33:25,0, Lupták 33:12,9) 1:42:12,5; 3. D. Liberec II. (Kubica 35:31,2, Saidl 34:39,3, Řezáč 34:08,5) 1:44:19,0; 4. ČH Poprad II. (Pavláček 36:16,3, Valent 34:57,7, Michalko 33:45,7) 1:44:59,7; 5. SKI Jilemnice (Tůma 36:14,6, Pospíšil 35:23,3, Henych 33:54,0) 1:45:31,9; 6. ČH Semily (Beran 36:32,6, Šmíd 35:03,3, Zuzánek 36:51,7) 1:45:51,9; 7. Iskra Mše-

no (Červinka 36:51,7, Hrubý 34:55,7, Bieman 35:14,8) 1:47:02,2; 8. Sokol Nové Město na Moravě (Chlubna 39:27,9, Fousek 34:05,9, Štefl 33:39,8) 1:47:13,6; 9. Dukla Liberec III (Žák 37:18,2, Holmann 34:35,2, Kofátko 35:46,4) 1:47:39,8; 10. Sp. Vrchlabí (Špicar 37:19,2, Červinka 36:17,7, Jirka 36:36,5) 1:50:13,4.

Štartovalo 23, dokončilo 20 štafiet.

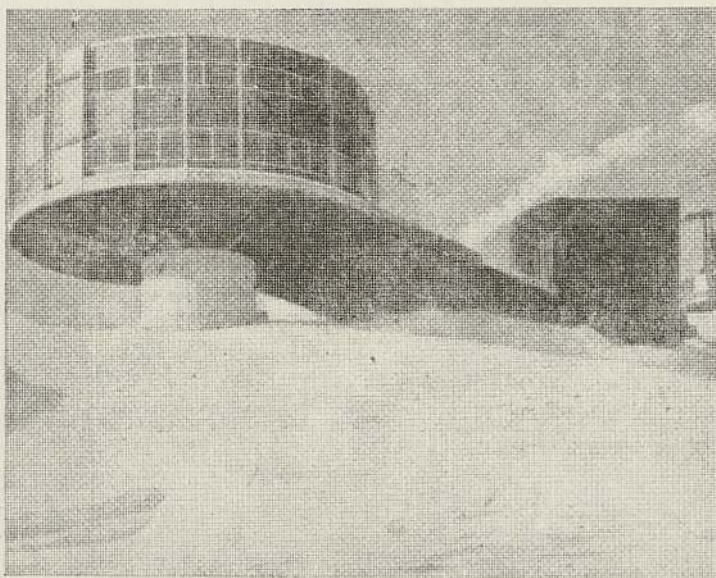
Štafety žien 3x5 km: 1. Iskra Mšeno (Bartošová 20:20,5, Šikolová 18:06,9, Cillerová 18:56,8) 57:24,2 min.; 2. TJ Jasná (Šuleková V. 21:34,4, Šuleková A. 19:53,3, Labašková 19:11,0) 1:00:38,7 hod.; 3. Iskra Mšeno II (Škopová 23:02,8, Šimůnková 19:07,6, Weishäutelová 20:15,3) 1:02:25,7; 4. Sokol N. Mesto na Morave (Kaplánová 21:55,7, Tulisová 20:45,9, Grošofová 20:27,0) 1:03:08,6; 5. Ještěd Liberec (Bělo-nožníková 22:33,4, Hnídková 20:53,2, Novotná 19:53,1) 1:03:19,7; 6. Slavia VŠ Praha (Bartáková 23:02,6, Personová 21:37,2, Müllerová 23:23,2) 1:08:03,0; 7. Slavia St. fak. Praha (Kolářová 23:43,9, Šikolová D. 23:25,2, Macháčová 22:03,2) 1:09:12,3 hod.

Štartovalo 9, dokončilo 7 štafiet. -es-

50 km muži (Hančův memoriál v Novém Městě na Moravě): 1. Karásek Miroslav (Ještěd Liberec) 3:08,08; 2. Hrdinka Milan (RH Semily) 3:09,48; 3. Šaling Vladimír (ČH Poprad) 3:10,23; 4. Weisshäutel Jan (Sl. VŠ Praha) 3:10,30; 5. Langmajer Miloslav (Ještěd Liberec) 3:11,27; 6. Fousek Vít (Sokol Nové Město) 3:14,29; 7. Michalko Ján (ČH Poprad) 3:15,15; 8. Pospíšil Vlad. (SKI Jilemnice) 3:15,56; 9. Kofátko Jiří (D. Liberec) 3:16,04; 10. Beran Josef (RH Semily) 3:16,29; 11. Šiva Bohumil (Jiskra Mšeno) 3:17,48; 12. Gabriel Zdeněk (Sokol Nové Město) 3:17,57; 13. Šmíd Vladimír (RH Semily) 3:18,41; 14. Kubiva Václav (Sl. Un. Olomouc) 3:20,49; 15. Zuzánek Miroslav (RH Semily) 3:21,20; 16. Bruzik Ondřej (Sl. Smokovec) 3:21,28; 17. Hruška Jiří (Jiskra Domažlice) 3:21,33; 18. Beran Jan (ČZ Strakonice) 3:23,21; 19. Chlubna Luboš (Sokol Nové Město) 3:24,27; 20. Zajíček Václav (Seba Tanvald) 3:24,47; 21. Sýkora Tomáš (Ješ-

těd Liberec) 3:25,21; 22. Klamár Josef (Jasná L. Mikuláš) 3:26,16; 23. Rozkovec Jaroslav (Ještěd Liberec) 3:27,21; 24. Parička Ondřej (Baník Kremnica) 3:28,01; 25. Blažiček Jan (Sokol Nové Město) 3:29,03; 26. Špicar Rudolf (Auto Škoda Vrchlabí) 3:30,37; 27. Kučař František (Sokol Nové Město) 3:30,42; 28. Pachner Jan (Sl. MFF Praha) 3:34,34; 29. Krupka Josef (SKI Jilemnice) 3:34,58; 30. Princ Jiří (Sp. Praha 4) 3:36,50; 31. Valtr Bohumil (Jiskra Domažlice) 3:42,31; 32. Jirka Jiří (Dukla Janovice) 3:43,20; 33. Vřešťál Jan (Un. Brno) 3:47,02; 34. Kulda Zdeněk (Sp. Avia Čakovice) 3:47,18; 35. Mráz Rudolf (Sp. Praha 4) 3:47,38; 36. Fiala Zdeněk (SKI Jilemnice) 3:48,12; 37. Křiška Mikuláš (Sl. Karlovy Vary) 3:48,18; 38. Čech Karel (Sl. St. fak. Praha) 3:48,23; 39. Hofman Augustin (Loko Trutnov)

3:48,35; 40. Prokop Jiří (Sl. St. fak. Praha) 3:49,28; 41. Křenek Jaroslav (Sl. VŠ Plzeň) 3:52,03; 42. Černý František (Sokol Nové Město) 3:53,28; 43. Doležal Jiří (ČZ Strakonice) 3:53,47; 44. Dohnal Josef (Sl. St. fak. Praha) 3:54,07; 45. Motyčák Pavel (Jiskra Domažlice) 3:55,24; 46. Balabán Miloš (Sl. St. fak. Praha) 3:57,02; 47. Syrovatský Miroslav (Sokol Senohraby) 3:59,54; 48. Polívka Vladimír (Sokol N. Město) 4:01,12; 49. Mahr Edwin (Sp. Praha 4) 4:05,14; 50. Hrubý Oldřich (SKI Jilemnice) 4:06,00; 51. Bureš Petr (Sl. Un. Brno) 4:13,08; 52. Uchytíl Jan (Sl. VŠZ Praha) 4:17,26; 53. Sýkora Karel (Sl. VŠ Plzeň) 4:21,53; 54. Petrlík Jan (Jiskra Nejdek) 4:24,41; 55. Straka Josef (Loko Šumperk) 4:36,51; 56. Routa Václav (AC Praha 1890) 4:58,25.

Ve Švýcarsku dali do provozu nový hotel na Grap Sogn Gionu (2210 metrů nad mořem). Jeho hodnota, koncipovaná v kruhovém půdorysu, je spojena s horní stanicí lanovky, jedné z největších v Alpách. Hotel nabízí služby na vysoké úrovni — a také příslušné zaplacení — ale i turistický servis v samoobslužných restauracích, podstatně lacinějších. Na střešní terase chytají návštěvníci sluneční bronz. Také terasy jsou chráněny proti větru. Lyžařský terén v okolí nového hotelu, nazývaný „bílá aréna“, tvoří uzavřený prostor o 120 čtverečních kilometrech a je propojený 19 lanovkami, výtahy a lifty pro návštěvníky z Flimsu a Laaxu. Na dolní stanici je návštěvník vyfotografován a při další jízdě může obdržet předplatné na všechny lanovky a vleky, opatřené jeho podobenkou. Z architektonického hlediska je stavba hotelu pozoruhodná tím, že stojí na betonovém podstavci, širokém 8 metrů. (red.)

Ten den, kdy běháš na lyžích, nestárneš. Nevím přesně, kde tato moudrost zdomácněla a stala se pravidlem, příslovím. Snad v Rusku. Pan Heinz Schwewe to alespoň tvrdí. V letech 1958 až 1969, kdy pracoval jako moskevský korespondent hamburského časopisu „Welt“, ho v Sovětském svazu naučili běhat na lyžích. Od té doby, kdy se harcovník alpských pist proměnil ve ctitele bílé stopy, věnuje běžkám pravidelně každou zimu čtyři týdny dovolené. Každý den 15 až 20 km, tu běhu skutečného, tu předstíraného, tu rychlejšího pochodu. Pan Schwewe vy počítal, že od šedesátého roku se podle ruského vzoru jeho skutečný věk snížil o 280 dnů, že tedy omládnul skoro o rok. Alespoň se tak cítí. V téhle souvislosti pochopil kdysi pro něho nepochopitelnou skutečnost: že totiž v Sovětském svazu poutikávají na běžkách lidé s 90 křížky na čele jako mladíci. Dokonce tvrdí, že nejvíc běžekých metuzalémů je právě v této rozlehlé zemi. Na Volze ho prý předjížděli devadesátníci nadšeně volající: „O, kakoj marošik.“ Syn pravil, že ten marošik by mohl znamenat mražík. Pan Schwewe ještě dodal, že zrovna tenkrát klesla rtuť teploměru pod -30 stupňů. Ti metuzalémové prý byli báječní.

Jistě víte, že některé alpské země, především Švýcarsko, jsou v současné době poznamenány renaissance běhu, a to nejen v závodních rovinách, ale i běhu rekreačního, zdravotního. Pojem Loipe — to jest tratě pro tenhle druh lyžařů — si razí cestu do světa. Ve Švýcarsku se staly Kandersteg v Bernském Oberlandu a Flims v Graubündenu hlavními městy turistického běhu. Tam a ještě jinde mají bohatý výběr tratí různé délky a různé obtížnosti. A zpravidla bývají stopy vytyčeny v terénu, jenž nabízí znamenitý pohledy na horskou přírodu. Jsou to tedy vyložené exteriérové cesty. Tam si človíček s běžkami na nohou klidně klouzá po sněhu pro radost z vydatného pohybu. Nevypadá na své, vždy pečlivě upravené tratě tak razantně jako třeba Killy, Sailer nebo Schranz na sjezdovce, ale za to nad ním nevísi hrozba sádry, a to je velká výhoda. Ani jeho figura se nedostane do nebezpečí, i když po absolutovaném běžekě kúře jí jako zjednaný: polívky, vepřové, knedlíky, sladkosti, chleby vezdejší tuhé i tekuté, a já nevím co všechno.

Jednoduše jsi stále dobrý a tvá forma se zdá být vynikající. Opravdu asi nestárneš, človče!

Vyjel jsem si do Špindlerova Mlýna za jarní lyžovačkou, leč místo na velikonoce jsem přistál rovnýma nohama ve vánocích. Dopoledne jsem se bičoval ve frontách u výtahů a vleků, sleduje onu věčnou hru loktů, předbíhání a hádek v příslušných frontách, a pak jsem se suzal s konce dolů ve třičtvrtěmetrovém prašanu.

Ten den NESTÁRNEŠ

Lyže jsem tušil kdesi hluboko pod sebou a vyhýbal jsem se názedům jakýchsi sjezdařských Tatarů, kteří víc než sjezdařským uměním vynikali ctížádostí jezdit rychle a brát všechno rovně, po spádnicí. S konstatováním, že taďy bude ještě zapotřebí mnoho trpělivé výchovy, než na našich pistách zvládneme dopravní řád s rozřešenou otázkou jak a kudy předjíždět, jsem zpravidla brzy dal vale sjezdařskému dobrodružství a přehodil jsem vyhýbky. „Dopoledne se budeme věnovat běhu a zdraví — pravil jsem synovi — dejme se s chutí do mazby.“

A tak jsme vždy kolem čtvrté hodiny odpoledne vyjížděli do terénu těšice se, že nás čeká ráj, ne nepodobný tomu, jaký vymysleli pro návštěvníky ve švýcarském Kanderstegu či jinde v Alpách. Leč jaké zklamání, jaká deziluze! Tratě kolem Špindlerova Mlýna neexistovaly, a tak člověk musel věčně přijmout cestu, aby po nich mohl jít vstříc své zálibě. Na těch, po nichž dříve jezdily saně a zvonily rolnícky koně, zanechávajících po sobě hnědé kouřící homolky jako dědicův, lomozi dnes Rolby a Ratracy, uvádějící maso, naftu a lidi a vypouštějící výfukové plyny, jež proti vůli spolykáš v objemu ne laciného oběda o čtyřech chodech v hotelu Jiskra. Dobrou chuť! Ostatní cesty jsou necestami. Rozrývané botami chodců jakoby

stádem lichokopytníků. A z terénních uln, jimiž jsou posety, jde přímo ze strach. Ten bílý svět je přímo ze samých bouli. I když s největší opatrností přejíždíš jeho hrboly, cítíš, že každou chvíli může vzít lyže za své v patě takové ulny. Radost z běhu se mění v utrpení. Kdeže zůstala bílá stopa ve Špindlerově?

V reminiscencích na propagační brožurky Kanderstegu jsem se začal zamýšlet. Ve Švýcarsku se stal běh na „Loipech“ módní vlnou. Má jistě dost ctitelů, ale přesto si myslím, že proti zmíněnému Kanderstegu bude Špindl asi velmocí. Doby, kde první krkonošské středisko bylo suverénní doménou sjezdařských zajičků, jsou už dávno pryč. Vedle Markrů, Kneisslověk, brýlí značky Carrera se to tam hemží Maratonkami, Favoritkami a dalším znamenitým zbožím od Boháčů z Nového Města na Moravě. Zástupy ctitelů útlých běžek utěšeně sílí. Ale všichni, kteří v nich stojí, nevěděli ve Špindlerově Mlýně, kam. Pro sjezdaře likviduje vrchní kosmetik Olda Balcar s Ratracem boule na sjezdovkách, pro běžce se nedělá zhola nic. Jako by byli bezprizorní. Ať lámou běžky dál, ať zapadnou do děr od bot chodců, ať si dopřávají kubické centimetry plynu jako mouchiči po obědě. Pro ně, ať je třeba potopa. Taková je pravda o Špindlerově Mlýnu. Ve Švýcarsku — ale nechodme pořád tak daleko — ve Vysokých Tatrách vyjíždí Ján Terezaček se strojem na sních, rýsuje v něm dvě stíhlé stopy a snaží se přenést pro ctitele běhání, pobíhání a pochodování takový ráj z nebe do lesů kolem Štrbského plesa. Ve Špindlu se spí. A přitom podobný ráj by mohl být v Labském dole kolem Sv. Petra, pod Mísečkami a nevím, kde ještě.

Budu tvrdit, že Špindlerův Mlýn se bude moci sotva ucházet o světovost, nevymyslí-li standardní tratě pro „Loipaře“. Mám pocit, že by si měl připsát už v létě a v zimě je zahrnout stejnou péčí, s jakou zmíněný šéf přes kosmetiku sjezdovek Oldřich Balcar vyjíždí na pracoviště ctitelů alpského lyžování. Na tuhle samozřejmou pozornost čeká armáda těch, kteří by s běžkami chtěli stárnout pomaleji, než to ostatní. Neboť: „Ten den, kdy jsi běžkami v nekonečné bílé stopě, nestárneš.“ Asi to bude pravda...

JÍŘI NEJEDLO

Poznámky lékaře

Dokonč. ze str. 2.

í když je nemůžeme kopírovat. Už jen třeba pro rozdílnou mentalitu národní i pro současné ekonomické předpoklady, jaké vrcholový sport v NDR na základě politických souvislostí má. Přirozená tížádnost mládeže v něčem vynikat je u nich také zaměřena na sport v důsledku menšího množství jiné zábavy, jako bylo u nás cestování, big-beat apod. Všechny ty řeči o dopování byly tedy zcela nemístné a i po MS jedinou a spolehlivou cestu ke zvýšení výkonnosti je nutno vidět ve stále důmyslnějším i kvalitnějším tréninku.

MUDr. MILAN JIRÁSEK,
sportovně lékařské oddělení
Ústřední vojenská nemocnice,
Praha-Střešovice

KILLY A JERNBERG byli v anketě norského časopisu Skiliv označeni jako lyžaři uplynulého desetiletí. Oba dostali shodně 47 bodů. Za Jernbergem se v klasickém lyžování umístili Mäntyranta, Wirkola, Recknagel a Thoma, za Killym v alpském jsou Schranz a M. Goitschelová.

KOSMONAUT WALTER SHIRRA se výrazně angažuje v kampani, jejímž cílem bylo přidělení Zimních olympijských her do amerického města Denveru, metropole státu Colorado.

Úroveň švýcarských skokanů se stále zvyšuje, a zejména Hans Schmid, kterého známe ze startů na našich můstcích, patří dnes už mezi světovou špičku. Švýcaři věnují také maximální pozornost vědeckému odhalování velkých tajemství skoku. V sezóně absolvovali mimo jiné testy ve vzduchovém kanálu a zkoušeli při tom nejuhodnější polohu těla při letu vzduchem a také problém, jak široká stopa lyží nejvíce prospívá skokanovi. Při jedné takové proceduře je zachycen právě Hans Schmid.

Na pomoc metodické práci v ČSTV

Nakladatelství OLYMPIA připravuje v rámci svého edičního plánu na rok 1971 řadu metodických publikací určených metodikům, cvičitelům i zájemcům o jednotlivé druhy sportů.

Všem, kteří sporty prakticky provozují nebo se o ně zajímají, chce dát do rukou dobré a spolehlivé odborné pomůcky, které by jim v nejvyšší míře pomáhaly v jejich odpovědné práci.

Ve snaze lépe informovat hnutí a umožnit mu, aby si včas zajistilo potřebné příručky, rozhodlo se oddělení nakladatelství OLYMPIA uveřejnit ještě před vydáním edičního plánu na rok 1971 podrobné charakteristiky odborných příruček pro lyžařství touto cestou. Dostatečný časový předstih umožní tak včasnou informovanost zájemců, poskytnete jim možnost přímé objednávky u nakla-

datelství a tomuto dá podrobnější přehled o zájmu o jednotlivé tituly, k němuž pak bude moci přihlídnout při stanovení nákladů.

Již dnes si proto mohou zájemci objednat přímo u obyvatelského nakladatelství OLYMPIA, Praha 1, Klimentská 1, publikaci.

Čtvrtečka J. — Dohnal VI.: Týden na horách, 3. vydání.

Praktická příručka pro vedoucí a instruktory lyžařských zájezdů dětí a mládeže do hor. Je školou lyžování v kostce. Nabízí programovou náplň pro 30 výcvikových hodin, náměty na terénní vyjíždky, hry, soutěže, závody a též programy pro večerní volné chvíle v chatě. Bohatý kreslený doprovod. — 160 str., brož. asi Kčs 12.—.

Kdysi Pierre de Coubertin řekl: „Není důležité zvítězit — ale — zúčastnit se.“ Sokolovští organizátoři Zimní olympiády mládeže a pracujících k tomu dodávají: „Zúčastnit se — a získat základní zkušenosti ke sportovnímu růstu.“

Již jedenáctkrát proběhla na svazích Krušných hor u obce Bublavy a na skokanském můstku lyžařů v Kraslicích Zimní olympiáda mládeže a pracujících (krátce: ZOM). Za uplynulá léta se stala tradičním dostaveníčkem

První dáma světa

Francouzka Michele Jacotová vyhrála Světový pohár a stala se následnicí Trudy Gablové z Rakouska. Jedna z mladé vlny francouzského ženského lyžování. Jako čtrnáctiletá dívka ustoupila do soutěži Světového poháru 37. místem ve sjezdu v Badgasteinu. Tenkrát Marielle Goitschelová glosovala její jízdu asi takhle: „Sakrblé, nepatíš náhodou do mateřské školy?“ A Michele odpovídala: „Jednou si to ještě řekneme, Marielle.“ Teď přišel tvůj čas, Milá Michele.

zhruba 500 nejúspěšnějších mladých sportovců okresu Sokolov ve finále. To prošli sítím předškol, ve kterých rok co rok zápolilo asi 10 000 závodníků. Ve všech šestnácti sportech, letních i zimních, kupř. v loňském roce soutěžilo na 30 000 mladých sportovců. K závodníkům z okresu Sokolov přistoupily letos i výpravy z okresu K. Vary, Domažlice a Chebu. V příštích letech počítají organizátoři — hlavní olympijský výbor, v jehož čele je předseda MěstNV v Kraslicích Josef Vik.

Základní kámen zamýšleného díla přitesávají členové hlavního olympijského výboru i jednotlivých odborných komisí svoji organizační prací. Sem patří kromě jiného i shromažďování potřebné finanční hotovosti. Mezi ty, kdož nejvíce pomáhají, ať již finančně či potvrzením, že zapůjčí podnikový autobus na přepravu dětí apod., patří odborové ředitelství HDBS, n. p. Práteleství v Březové, n. p. Pohraniční stráž ve Svatavě, Chemické závody Sokolov, SU Dolní Rychnov a Chodos Chodov. Svým dílem pomáhají i orgány ONV v Sokolově, MěstNV v Kraslicích a samozřejmě řada jednotlivců — dobrovolných pracovníků v tělovýchově. A tak dnes je na kontě určeném pro SHMP na 35 000 Kčs, další prostředky, nejen pro ZOM, ale pro organizaci všech soutěží SHMP jsou ještě získávány a není pochyb, že i další podniky okresu vyjdou organizátorům této záslužné akce vstříc. Vždyť i tady se jedná o zdraví a zocelení charakterů mladých lidí, které budou průmyslové závody potřebovat.

STANISLAV HLAVA

Překvapující pružnost

V listopadu m. r. jsem si koupil běžky SAPORRO, délka mi však nevyhovovala. Marně jsem po dobu 6 týdnů sháněl po všech sportovních prodejnách v Praze běžky o 5 cm delší. Zatelefonoval jsem proto přímo do Sportu v Novém Městě na Moravě, kde mi ochotně p. Formánek slíbil, že možnost výměny zjistí a že mi ihned pošle telegram. Nyní se stala věc na naše poměry nevídaná: než jsem se vrátil ze zaměstnání — měl jsem doma telegram, že běžky mi obratem vymění. Během necelého týdne mi vyplaceně běžky potřebné délky zaslali! Pružnost, jaká má být — díky Vám Novoměstští!

V. VESELÝ, Praha 3,
cvičitel lyžování I. tř.

ZNAČNÝ ROZRUCH vyvolaly v alpských zemích zprávy o tom, že má být na sjezdových tratích ustavena zvláštní policie, jež by řídila bezporuchový provoz. Rakousko se vyslovilo negativně k tomu, aby se vysokými částkami pokutovali lyžaři, kteří porušili pravidla při předjíždění a způsobili úrazy.

VE FRANCII vymysleli nový sport, jenž je kombinací lyžařství a parašutismu. Zvlášť konstruovaný padák, připojený na Ratrač, umožňuje, aby lyžař vzletl až do výše 50 metrů.

TONI SAILER předpovídá, že brzy dojde k zavedení otevřených sjezdových závodů. V USA se mezitím ustavila profesionální skupina sjezdařů, v níž už působí Bill Kidd a Nanning, a která chce do svého proficirkusu získat Schranze a Mauduita.

LYŽAŘSTVÍ

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: Fr. Lauer, M. Chlouba, dr. Kulhánek, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidlpes. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 2,50 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14. Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 6. května 1970.

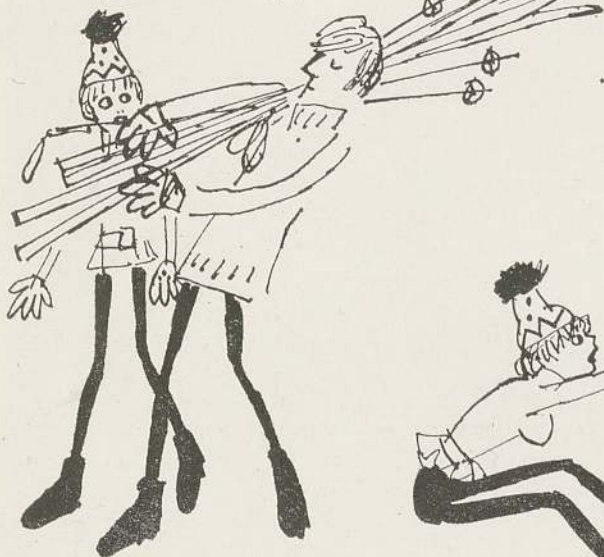
Slečno, naleznete-li muže, který...

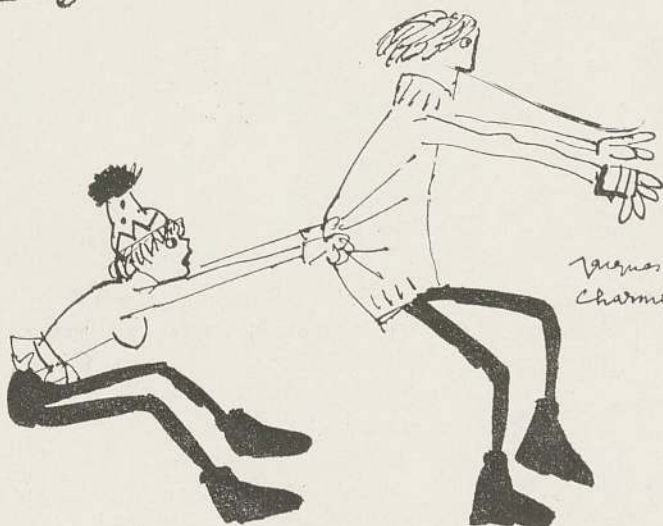
... maže vaše lyže

... šněruje vaše boty

... nosí vaše lyže

... držte se ho zuby nehty

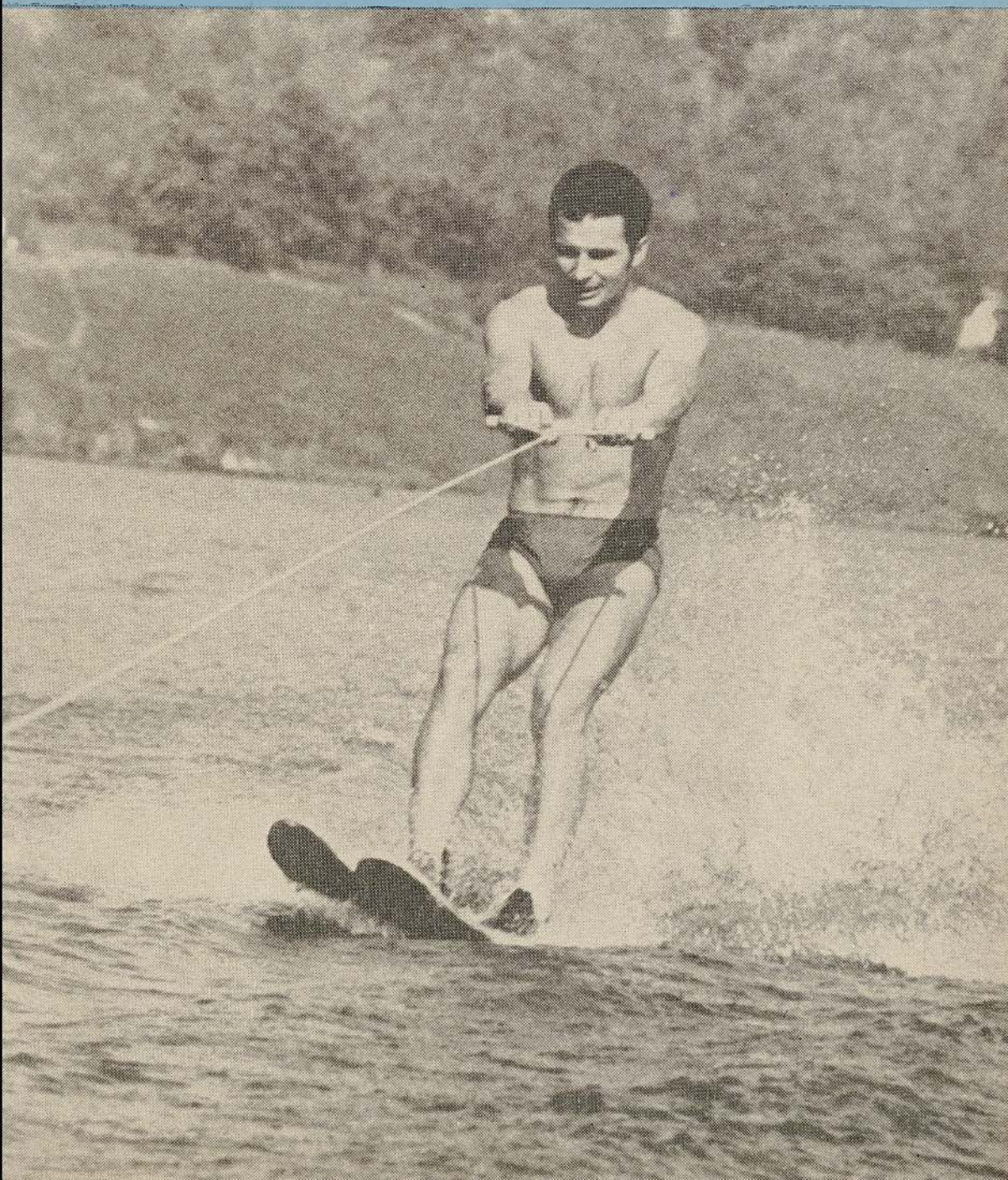
Jacques
Charmoz

V lyžování — stejně jako v každém špičkovém sportu prožívají reprezentanti chvíle nezměřitelné radosti i nekonečného zármutku. Jim předcházejí okamžiky napjatého očekávání a rozvolněných nervů. Pohled nahoru na hranu můstku, zda soupeř nedosáhne lepšího výkonu a nepřipraví ho o možné prvenství, skrývá některý z nich raději ve dlaních. To byl i případ sovětského skokana Bělousova. Obrázek je ze ZOH v Grenoblu.

lyžařství

ROČNÍK 56 ZÁŘÍ 1970 Kčs 5,— 7-8

Bojovali pred 25 rokmi za našu slobodu

V tomto roku si celá naša vlasť spomínala 25. výročie oslobodenia ČSSR Sovietskou armádou.

My, lyžiari, máme osobitný dôvod k týmto spomienkam. Viaže sa k tomuto výročiu hrdá, ale aj bolestná spomienka.

Vtedy pred 25 rokmi sa do bojov o naše oslobodenie osobitne zapísali aj slovenskí lyžiari. V ťažkých zimných bojoch vo februári 1945, keď bola tuhá zima a mnoho snehu, vznikla myšlienka vytvorenia osobitného lyžiarskeho práporu v rámci 1. čs. armádneho zboru, ktorý už vtedy bojoval na Spiši a Liptove.

Na Štrbskom Plese sa začal formovať lyžiarsky prápor, ktorý po celkovom doplnení mal 140 mužov, rozdelených na 2 roty.

Bol zasadený do tuhých bojov pri Lipt. Mikuláši, kde sa fronta na 6 týždňov pre tuhý odpor Nemcov zastavila. Príslušníci lyžiarskeho práporu sa výborne osvedčili ako prieskumné hliadky a operovali prevážne v tyle nepriateľa. Zvádzali urputné boje o kótu 707 pri Lipt. Mikuláši, v Janskej doline, ale aj na Martinských Holiach a inde. Dvadsaťpäť z nich položilo životy za naše oslobodenie.

Na jubilejnom 25. ročníku Memoriálu padlých lyžiarov a letnom slalomu na Zelenom Plese v dňoch 4.–5. júla 1970 si niekdajší príslušníci lyžiarskeho práporu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR Palko Vitkovský, Ferko Vajda, Jurko Krajňák, Janko Čekovský, MŠ Števko Kovalčík, Lacko Kapalko pospomínali na ťažké, ale aj bolestné časy vo februári 1945, keď sa rodila v urputných bojoch naša sloboda, za ktorú aj slovenskí lyžiari bojovali.

Češ padlým hrdinom lyžiarskeho práporu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR!

Vernosť lyžiarov odkazu oslobodenia

Lyžiari spomínajú na príslušníkov svojej rodiny, ktorí obetovali životy za naše krajšie dni. Výborne sa uplatňovali ako spojky, či spoľahlivá komanda partizánov v hlbokom snehu horských veľikánov. Nejedno prekvapenie zažili fašisti, keď sa nečakane dostali do obklúčenia za neuveriteľne ťažkých poveternostných podmienok. Len statočnosť a spoľahlivá príprava športovcov umožňovala presuny desiatky kilometrov cez horské hrebene, boj s nepriateľom a návrat do základných pozícií.

Rozzúrená fašistická šelma sa zadúša vo vlastnej krvi. V posledných fázach svojej beštiálnej vlády ničí, zabíja, mučí a vraždí všetko čo túži po slobode. Na okolí Liptovského Mikuláša zúri už niekoľko dní prudké boje o mesto a tým aj o cestu okolo Váhu. Do bojov zasiahajú aj príslušníci lyžiarskeho práporu I. čsl. armádneho sboru. Spolu s vojakmi Červenej armády bijú nepriateľa, zúrivého v svojej bezmocnosti.

Jozef Tomčík, Ondrej Dluhý, Peter Kureja a Ladislav Smandra, chlapi z Kežmarku, ako by chceli svojim príkladom strhnúť ostatných. Vrhajú sa do najzúrivejších bitiek a pred hlavňami ich samopalov zostávajú fašisti v uctivej vzdialenosti. Stačí ale okamih, nepatrné uvoľnenie krytu, zašteká nemecký gulomet a vyhasínajú životy štyroch hrdinov. Nikdy nezabudnú Kežmarčania na svojich synov, výborných lyžiarov, skvelých vojakov. Na ich počesť organizujú každoročne začiatkom júla lyžiarske preteky „Memoriál padlých lyžiarov“. Tohto roku to bol už 25. ročník letného slalomu vo Veľkej zmrzlej doline pri Zelenom Plese. Je jubilejný a organizátori z TJ Štart Kežmarok nezabúdajú, že je súčasťou osláv 25. výročia nášho oslobodenia. Patronáť prevzala naša vojenská posádka v Kežmarku a krásnu cenu venoval minister národnej obrany.

Janko Novák prežival svoju mladosť ako veľa iných martinských detí. Už na gymnáziu prejavil neobyčajný záujem a talent v kreslení. Po maturite odchádza na Umelecko-priemyselnú školu v Prahu k profesorovi Bendovi. Žiaľ, čoskoro prichádza Mníchov a po ňom 14. marec 1939. Mladý študent s odporom hľadel na zradcovské vyčinenie klérofašistov vo svojej vlasti. Na jeseň 1939 prichádza pokračovať v štúdiu v Bratislave. Potom sa vracia do rodného Turca. Revolučné nadšenie v letných mesiacoch 1944, v ktorom sa šírilo partizánske hnutie uchvátilo aj citlivého umelca a skvelého lyžiara, vychovaného v slovanskom a demokratickom duchu. Od prvých dní Povstania robí Janko Novák spojku medzi povstaleckým centrom Turca Martinom a jeho partizánskym centrom Sklabiňou. Po ťažkých bojoch pri Strečne, Vrútkach, Priekope i Martine nemecká presila vytlačá povstalcov z Turca. Janko Novák sa po páde Martina 21. septembra 1944 stiahol s partizánmi na Martinské hole. Útoky fašistov sa stupňujú a 3. októbra 1944 došlo k osudnému prepadu, pri ktorom padol Janko Novák, ako člen partizánskej hliadky.

Lyžiari nezabudli na svojho Janka Nováka a pravidelne organizujú jeho memoriál v slalome na Martinských holiach.

Ján Bezrouk, moravský rodák z Bukoviny bol už v predmníchovskej ČSR známym športovcom. Sám aktívny lyžiar a horolezec, zabezpečoval prácu lyžiarskeho a horolezeckého odboru KČST vo Zvolene. Po vzniku slovenského štátu ostal na Slovensku. Už roku 1939 sa zapojil do ilegálnej práce pri zabezpečovaní prechodov českých vlastencov do Juhoslávie. Na začiatku Povstania sa na Zvolenský hrad premiestnili niektoré partizánske oddiely z Nízkych Tatier. Ján Bezrouk sa dal štábu partizánskej brigády k dispozícií a pracoval hlavne ako spojka, väčšinou mimo Zvolena. V poslednej fáze boja, využíva svoje výborné znalosti Nízkych Tatier a blízkej Poľany, zúčastnil sa na premiestňovaní vojenských zásob do hôr a určoval vhodné miesta pre skladišťa.

Ako podozrivého z účasti na Povstaní ho niekoľkokrát vypočúvali, ale priamu činnosť v SNP mu nedokázali. Až na udanie ho POHG 15. decembra 1944 zaistilo. Spolu s inými účastníkmi SNP ho gestapo vo Zvolene vypočúvalo a beštiálne mučilo. Po niekoľkých dňoch väzňov odviezli do Kováčovej. Na tejto poslednej ceste posledný raz videli Bezrouka niektorí jeho známi, ktorí spomínajú, že ho sotva spoznali, taký bol dobitý. Gestapo a POHG pokračovalo v mučení i v Kováčovej a v posledných dňoch decembra 1944, alebo v prvých dňoch januára 1945 medzi 114 vlastencami bol zavraždený aj Ján Bezrouk.

Na pamiatku populárneho zvolenského lyžiara Jána Bezrouka organizujú Zvolenčania od r. 1946 Memoriál Jána Bezrouka v behoch, ktorého sa pravidelne zúčastňujú najlepší čs. i zahraniční lyžiari.

S hrdosťou sa hlásime k týmto statočným lyžiarom a práve v jubilejnom roku 25. výročia osláv oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou chceme zvýrazniť našu vernosť ideálom, za ktoré bojovali a zomierali.

KAROL EIDLPEŠ

Skokani na vodních lyžích

Reprezentační tým skokanů rozbil svůj letní tábor u vody: na Nové Živohošti v útulném hotýlku ČSM, obklopeném osvěžující vodou přehrazené Vltavy. Přijeli jsme tam a chlapi energicky bušili do fotbalového míče. Atleticky vynikala v onom fotbalovém společenství postava trenéra Zd. Remsy, smyslem pro kopanou na sebe upozorňovali Raška, Doubek a Hubač. A pak to začalo.

„Tak to zkusíme“ — pravil šéf — „natáhnete si dvě prkýnka na nohu a uvidíte, jak chutná lyžovat na vodě. První nastoupí senior týmu Zbyněk Hubač!“

„Hubka“, poslušen rozkazu, natahuje na nohu vodní lyže a ostatní kolem ho všelijak povzbuzují. Rydval: „Dovolíš, abych ve stavbě baráku pokračoval já? Mám už nějaké zkušenosti. A co mám vyřídít manželce?“ Leč Hubač vypluje z vody bez úhony a oblouky vystřehuje s elegancí, za jakou by se nemusel stydět ani pan Stehno. To je mistr ČSSR ve vodním lyžování. Návrat proměněného lyžaře na sněhu v „lyžníka“ na vodě je vítán všeobecným nadšením. Rázem nastupují další dobrovolníci. Doubek, Jakoubek, Novák. Všichni jedou, jakoby na tomhle labilním nářadí stáli už od malíčka. Raška se mezitím věnuje motoru, jenž chlapce uvádí do rychlosti, koketující i se šedesátí kilometry v hodině. A pak přišla jeho chvíle na lyžích. No, úplně mistryje. „Kluci, vůbec nic to není. Jen to chce trochu předklonu

a případně tlačit kotníky ven, a máte zaručeno, že narazíte na věž kostela, jenž má být tady někde pod hladinou.“ Veselí v družstvu je po tomhle svérázném receptu zcela nelíčené.

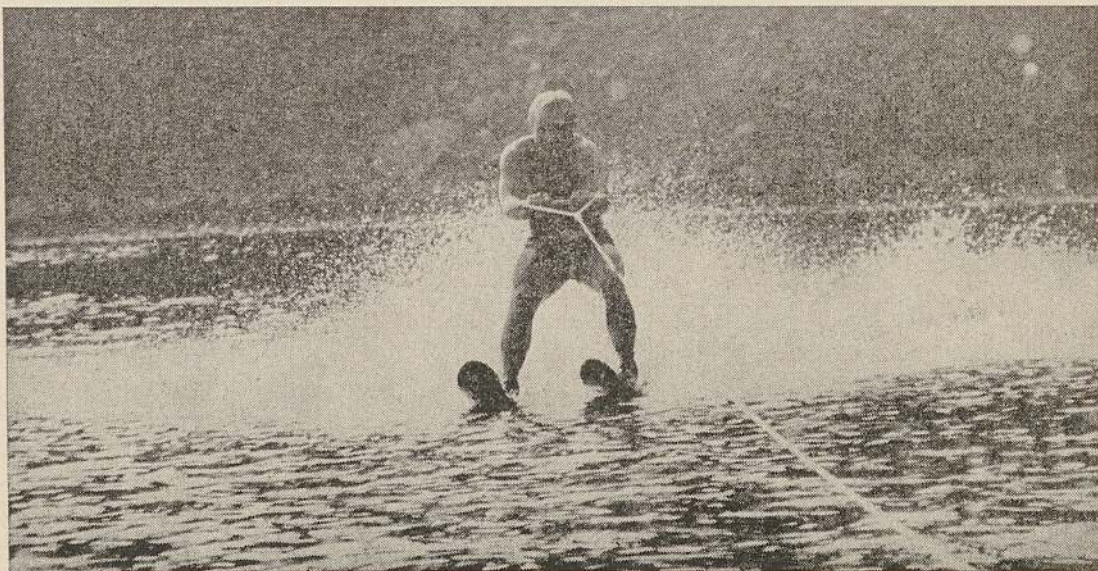
Trenér Remsa se spokojeně usmívá. Chlapci to hrají jako z partesu. Karel Kodejška uvedl přihlízející v úžas tím, že si při padesátikilometrové rychlosti připnul lyži, která se uvolnila. Jakoby s prstem v nose — tak suverénně to provedl. Řečí kolem je jako té vltavské vody, a ti chlapi, překonávající na sněhových můstcích stometrové hranice, se radují jako malé děti. Jen Bubi Matouš truceje, chmuří se jako bubák a odmítá experimentovat. „Vždyť by mě to neuneslo!“ Z omylu ho vyvádí František Rydval, o němž zlí jazykové tvrdí, že svou tělesnou váhu nebezpečně posunul až k jednomu metrickému centu. Na vodě jede jako po másle. „Kluci, je to ohromné, honem mi nahrajte nějaký můstek a já překonám světový rekord. Cítím, že mám formu a tolik síly se

ve mně nahromadilo.“ Leč Bubi se neodvážil ani po takovém dopingu...

Jakoubek namítl, že by se to s těmi skoky na vodních lyžích nemělo přehánět. Snad by bylo vhodnější zkusit to až v sobotu, v předvečer odjezdu ze soustředění. „Co kdyby se nám něco stalo. Tady je tak nádherně a tolik hezkých věcí kolem...“

Přišla chvíle pro Zd. Remsu aby zasáhl o uvedl věci do správných proporcí. „Nemyslete si, že jste tady na nějaké rekreaci, i když jste skočili rovnýma nohama do rekreačního střediska. Jste tady od toho, abyste makali. Všechny hezké věci kolem jednoduše nevidíte. Rozuměno? Žádné rozptylování!“

A vymyslel to na své svěřence skoro dábelky, uvědomíme-li si, že je polovina července a že rtuf teploměru se šplhá nad třicátý dílek. Celé dopoledne bude věnováno tvrdé práci v terénu. Les kolem přehrady se stane tělocvičnou. Místo činek zvedat pülmetráková polena dříví, běhat, běhat a zase běhat, zvyšovat obratnost, skákat. Těch víceskoků — to je takový speciální recept na zvyšování dynamické síly — absolvují chlapi více než 1500 za tréninkové dopoledne. Trochu se mí orosilo čelo při optické představě ta-

kové činnosti, a to jsem, prosím, ležel na zemi, vystavuje své tělo slunci. Kolik litrů potu odtече z těl skokanů, až se tahle kúra začne brát pěkně do slova a do písmene. Tisíc pět set viceskoků! Prostě chlapci se musejí dát do pořádku. Ani gram přebytné váhy, jen samé svaly a šlachy.

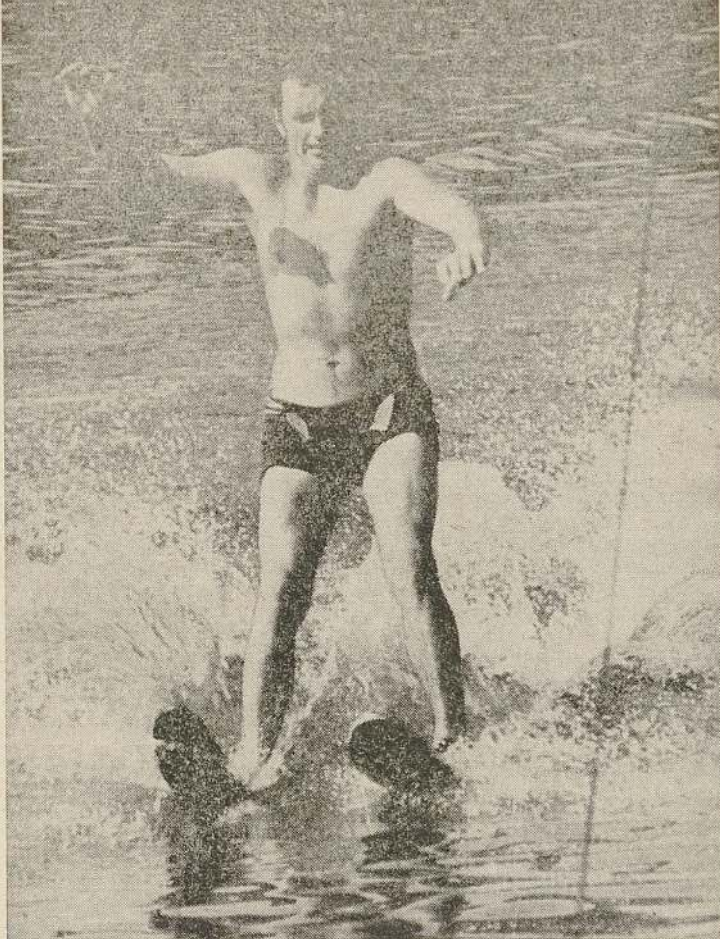
A pak generál hovoří dál: „A bude tady kázeň a pořádek. Ne proto, že se na nás někdo přijede podívat, ale proto, že bez těchto základních věcí se nic nedokáže. Budiček ráno v šest! Pak všichni do vody. Kdo má rýmu, zůstane tam déle. Tady ta voda totiž strašně léčí. Potom do lesa. K obědu přijdete slušně oblečení. Odpoledne se budeme věnovat vodním lyžím a skokům. Obratnost a orientaci v prostoru si procvičíme taky na třímetrovém prkně. Lyžovat na vodě má snad nějaký dobrý význam pro naši věc. Zejména to slouží rovnováze. Ale víc považujte lyžování za doplněk, za oddech, za zábavu. Tu taky potřebujete! Ale pozor! Považujte tuto zábavu za jedinou. Žádná jiná nepřichází v úvahu. Pozor na to! Tím spíš, že tady kolem je nebezpečně moc příjemných věcí. Rozuměno, Jakoubek? A k večeru přijdete rovněž slušně přistrojení. A večer ve 21 hodin, tj. půl hodiny před večerkou, si ještě jednou skočíme do řeky. Ta voda tady opravdu léčí.“

A pak vedl trenér Zd. Remsa ještě jednu řeč, a bylo mi při ní trochu smutno, a stejně tak i všem těm chlapům z jeho družstva, jež nám několikrát dokázalo, že je nejlepší na celém světě. To bylo ve chvíli, kdy Zd. Remsa začal takhle:

„Přišel čas, abych se s vámi rozloučil. Zdá se, že je všechno hotovo: v polovině srpna odjedu do Jugoslávie a budu tam trénovat tamní skokany. Ty roky s vámi představují už desetiletku. Byla, myslím, dobrá, a byla to především vaše zásluha. Na tu dobu budu vzpomínat ještě na smrtelné posteli. Podívejte, je tady s vámi Jáchym Bulín, toho času jako druhý trenér skokanského týmu. Za chvíli převezme žezlo. Buďte s ním takoví jako se mnou. Ne, musíte být ještě lepší. To je zákon vývoje. Přeju vám, kluci, všechno dobré.“

Končí jedna kapitola trenérského života Zd. Remsy. Byla to kapitola úspěšná.

JIRÍ NEJEDLO

Rudolf Höhn se drží zuby nehty, Ladislav Divila pomalu klesá ke dnu poté, co skončil exhibicí na hladině Vltavy, a poslední záběr J. Matouše dává tušit, že letní trénink čs. reprezentačních skokanů u Slapské přehrady opravdu nebyl rekreací.

Foto: J. Žáček

Návrh pro lyžaře - námět pro výrobce

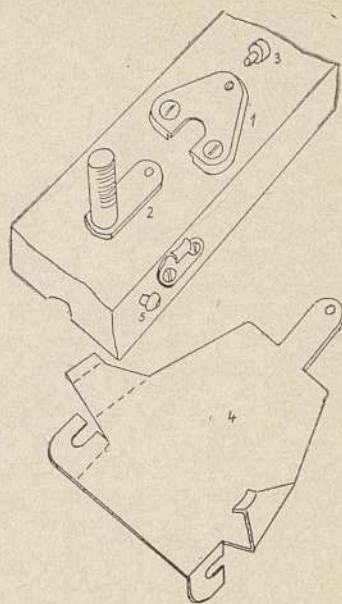
V sortimentu u nás vyráběných lyžařských vázání postrádají mnozí lyžaři univerzální vázání, umožňující bezpečné sjíždění s dobrým upevněním paty boty i uvolněnou patu pro delší výstupy a chůzi v terénu.

Nejběžnějším typem našich sjezdových bezpečnostních vázání je špička Drukov-Marker a bezpečnostní napínač lanka Massag. Turistická vázání s pevnými čelistmi nejsou pro sjíždění, hlavně při občasných pádech, bezpečná.

Na lyžích s bezpečnostním vázáním nelze však bez značné únavy a ze zdravotních důvodů konat časté, nebo delší výstupy i chůzi v rovinatém terénu, protože znemožňuje přirozený pohyb kloubů chodidel. Jistou univerzálností sjezdového vázání umožní úprava upevnění základní destičky bezpečnostní špičky Drukov, při současném zhotovení výměnných čelistí.

Podle tvaru dosavadní upevňovací destičky se zhotoví obrys nové

destičky se stejnými roztečemi otvorů pro upevňovací šrouby a to na materiálu dostatečné pevnosti — dural, mosaz, ocel — tloušťky cca 5 mm. Tvar podle obr. 1. Po vyříznutí destičky vyvrtáme otvory stejných průměrů jako v původní destičce. Není-li po ruce vhodnější výrobní zařízení (svěrák, frézka), použijeme otvory k připevnění na pracovní stůl tak, abychom v ní mohli vypilovat drážku hlubokou jako je tloušťka původní destičky. Abychom mohli stanovit šířku drážky přirůzneme dříve původní destičkou podle obr. 2. Po vypilování drážky musí jít seřiznutá destička do ní lehce zasunout. Případná menší výšková a stranová vůle není na závadu. Potom vypilujeme oblé vybrání pro zasunutí

šroubu, viz obr. 1, načež při zcela zasunuté původní destičce si označíme na nové destičce umístění otvoru pro pojišťovací šroub M5, viz obr. 3. Šroub M5 můžeme použít původní nebo s hlavou, ale

EVA v lyžařském ráji

V kursech, časopisech a přednáškách byla v nás pěstována úcta lyžařské historii. K tomu, kdo první jezdil, kde nejdřív zhotovili dvě prkénka, kdo vymyslel telemark, kde vznikla přívravná křišťánka. Ale všechny tyhle dějinné údaje byly spojeny s muži. O ženách ani slovo. Kdy vlastně vstoupila první Eva do svého lyžařského ráje. Dějepisci jsou maceššiti k femininu. A přece dnes tvoří ženy a dívky na lyžích hotovou mocnost, jsouc mužským kolegům zdrojem radosti a zlosti (to druhé v případě, kdy manželé vyjíždějí společně do hor), stávají se ozdobou hor a dobývají sjezdovky či běžecské trati s elánem a šarmem, jim vlastním. Troufám si tvrdit, že lyžařství bez nich by bylo chudé. Napravme tudíž křivdu, jež byla spáchána tím, že jejich slavná minulost zůstala dosud bez publicistické odezvy.

První zprávy o tom, že žena vstoupila do lyžařského ráje, pocházejí z 13. století. Píše se o tom ve skandinávské sbírce ság „Edda“. Rekněme ihned, že žena jménem Skadi se rozhodla lyžařsky se osamostatnit velmi energicky a se smyslem pro rovnoprávnost a dělbu zálib. Jednoduše se ona Amazonka

odloučila od svého manžela. Ať on si zůstane na moři, kde se dobře cítí, ona, že půjde na hory, aby tam lyžovala. To se stalo. Její bylo království nebeské. Krásný, a na svou dobu velmi progresní doklad emancipace, co říkáte? Skadi ustoupila na trůn jako lyžařská pramáti.

První historický záznam o ženském lyžování dal světu švédský biskup Olaf Magnus. Píše v roce 1555: „Vyjížděly na lov s lukem a vlasy divoce ulály.“ Ale nebyly to jen lovkyně na lyžích, které Magnus zaregistroval. S dvěma prkénky na nohou viděl také bohabojné křesťanky, jak přijíždějí do kostela. V Jugoslávii, v krajině kolem Krainjské Gory byly — podle kroniky tamního knížectví — zaznamenány první předhánky žen na lyžích. To bylo v roce 1689.

Dvě století potom kroniky mlčely o ženách na lyžích. Pravda, ve Skandinávii už u oněch dvou ohnutých prkýnek zůstaly a dopřávaly si jich jako dopravního prostředku. Nansenova výprava do Grónska v roce 1888, při níž její účastníci používali sněžnic, se postarala svou širokou publicitou o to, aby se svět a v něm ženy začaly víc zajímat o možné prostředky k pohybu na sněhu. Díky této propagaci se patrně narodila první střeoevropská žena na lyžích. Byla to jedna hostinská z Oberhofu. V letech 1884 až 1888 se potajmu zmocňovala lyží v době, kdy na nich nejezdili muži, a odvážila se na nich sklouznout. Jaký to rozdíl ve srovnání s legendární paní Skadi. Tam postup, nezající kompromisu, hosená rukavice — tady nasazená lest v rovinách obecné ženské pokory a odanosti. Ještě mnoho bojů muselo být vybojováno,

drážku rozšíříme, aby bylo možno do ní zasunout pentz.

Případnou povrchovou úpravu provedeme podle potřeby a našich možností. Části z oceli je nejlépe galvanicky pokovit. Již tato úprava má po namontování na lyže některé výhody. Sejmutí bezpečnostní špičky je tak snadné, že toho využijeme kdykoliv při ukládání lyží do lyžařny chat, čímž znemožníme odcizení špiček a snížíme možnost odcizení lyží. Při svazování dvou párů lyží i při běžné přepravě, špičky nebo vyčnívající šrouby nepřekážejí. Po sejmutí bezp. špičky můžeme však nasunout do drážky nové destičky pevnou čelist, jejíž zhotovení je rovněž možno provést v domácí dílně.

Přiměřený kousek tuhého papíru sestříháme tak, aby šel zasunout do drážky destičky. Na papír ležící na lyži položíme botu tak, aby hrana špičky boty byla přesně v téže poloze, jako když je opřena o bezpečnostní špičku. Potom si zakreslíme umístění bočních čelistí viz obr. 4 i záchytných háků. Při kreslení rozvinutého tvaru musíme k výšce podrážky připočítávat asi 4 mm a k šířce lyží ca 1,5 mm. Nejlépe, když si celý tvar čelistí

ověříme zhotovením z tuhého papíru. Vyhovuje-li, přeneseme tvar na plech duralový tl. 3 mm nebo ocelový tl. 2 mm. Vyřízneme a opatrně ohneme ve sveráku. Označíme a vyvrtáme otvor $\varnothing$ 4,3 mm a vyřízneme závit M5 pro pojistovací šroub. Sedi-li na lyžích čelisti s botami dobře, zapustíme do lyží šrouby obr. 5 tak, aby byly uprostřed zaoblení v drážce záchytných háků. Povrchovou úpravu provedeme stejně jako na základní destičce. Adaptace stavitelných průmyslově vyráběných čelistí by byla universálnější, ale vyžadovala by strojné zámečnické zpracování v dílně. Výmenné špičky nebo čelisti nosíme v lyžařském chlebníku. Po nasazení čelistí uvolníme napínací lanko ze zadních háčků. Lyže drží na botách dobře pro výstupy, chůzi i krátký přímý sjezd. Pro jízdu v obloucích je třeba lanko do zadních háčků zavěsit. Pro delší sjezd nasadíme bezpečnostní špičky.

Věřím, že všichni, jimž se podaří tyto úpravy uskutečnit, budou moci ještě lépe užívat svých lyží k rekreaci a poznávání krás našich hor.

JAROSLAV COP, Lanškroun

PALEČNICE PRO ZMRZLÉ.
Kožená palečnice má speciální teplou vložku a jak je na snímku zřejmé, navleče se přes držadlo lyžařské hole. Při velkých mrazech můžeme do ní vklouznout s normální lyžařskou rukavicí, při nižších teplotách nám postačí sama. Výrobek firmy „Haveba“ (H. Veser K. G.) Balingen.

(hor)

než se svět stal svědkem lyžařského zrovnoprávnění obou pohlaví.

První závod se měl konat kdysi u rakouského Mürzschlagu a tam žena s vlašicím kabátem jménem Mizzi (vyslov Mici) Angererová se stala první vítězkou závodu pro dámy. Trať měřila 400

metrů. A pak už ženy doháněly různým krokem náskok svých mužských vzorů. Ve všem a všude. I u nás. Nastojte, některé z nich to zkusily i ve skoku. Norka H. Stangová dokázala jako dvanáctiletá skočit celých 14 metrů a ještě nějaké drobné. Paní hraběnka Lambergová se přenesla v bezvadném držení těla dokonce přes vzdálenost 24 metrů. Ale to už také přicházely ke slovu alpské disciplíny. Uvádí se, že v roce 1905 napíchal lyžařský praotec Matthias Zadrarsky asi 85 branek na svazích kolem Lilienfeldu a že mezi muži se objevilo i několik žen, které se pokoušely jejich lesem projet bez bázně a hany. První trochu oficiální dámské závody ve slalomu se konaly v Bardonecchii v Itálii v roce 1909. A to emancipační snahy žen na lyžích začaly pronikat i do FIS, když před tím tůkaly na dveře národních lyžařských svazů. Muži nemohli odolat důraznému tlaku. Protože byl zároveň ohrožen klid v jejich vlastních rodinách, rozhodli se kongresmani v rodině FIS aprobovat ženy jako partnery. A mnoho slávy v ženských kruzích na celém světě bylo onoho památného roku 1929 v Zakopaném, kdy se první mezinárodní závody taky pro ženy. Historická křivda byla odčiněna.

JIRÍ NEJEDLO

Mezinárodní kalendář FIS

Na kalendářní konferenci v Mnichově byl schválen termínový kalendář mezinárodních závodů FIS. Vyjímáme z něj nejdůležitější tituly.

SEVERSKÉ DISCIPLÍNY — prosinec 1970: 13.—20. Sv. Mořic — mezinár. tréninkový týden skoků a štafet; 26. Sv. Mořic — vánoční skoky; 30. Oberstdorf — Německo-rakouské skokanské turné. — Leden 1971: 1. Garmisch-Partenkirchen a 3. Innsbruck — Německo-rakouské skokanské turné; 3.—4. (?), 9.—10. (?) Bohinj — závody v běhu žen; 6. Bischofshofen — Německo-rakouské skokanské turné; 8.—10. Klingenthal — běhy žen (5, 10 a 3×5 km); 9.—10. Neukirch-Schonach — závod sružený; 9.—12. Tanvald/Liberec/Špindlerův Mlýn — týden skoků; 14.—17. Leningrad — běh mužů (15 a 30 km), závod sružený, běh žen (5 a 10 km); 16.—17. Bakuriani — závody ve skocích; 16.—17. Le Brassus — skoky, závod sružený; 17. Matrahaza — skoky; 23.—24. Reit im Winkl — závod sružený, běh mužů (10, 15 a 3×10 km), běh žen (10 km); 23.—24. Sliač — Bezroukův memoriál běh mužů (15 a 3×10 km), běh žen (10 a 3×5 km); 29.—31. Engelberg (Sv. Mořic/Gstaad) Le Locle — mezinár. týden skoků; 30.—31. Tanvald — závod sružený. — Únor: 4.—7. Vysoké Tatry — Banská Bystrica — skoky; 5.—7. Nesselwang — mistrovství Evropy juniorů — závod sružený, skoky, běhy (10 a 3×10 km), ženy (5 a 3×5 km); 8.—14. Sapporo — mezinár. týden zimních sportů; 11.—14. Vysoké Tatry — Tatrský pohár — běh mužů (15 a 30 km), skoky, závod sružený, běh žen (5 a 10 km); 12.—16. Zakopané (Szczzyrk) Wisla — skoky; 14. Murau — skoky; 25.—28. Oberhof — běh mužů (15 a 30 km), skoky, závod sružený; 26.—28. Vikersund — skoky; 26.—28. Falun — běh mužů (15 a 4×10 km), závod sružený, skoky, běh žen (10 a 3×5 km), juniorů (15 km) a juniorek (5 km); 27.—28. St. Nizier/Autrans — skoky mužů a juniorů; 27.—28. Švýcarsko — pohár Kurrikala (běh mužů 15 a 4×10 km, ženy 5 km, junioři 10 km). — Březen: 5.—7. Lahti — běh mužů (15 a 50 km), závod

sružený, skoky, běh žen (10 a 3×5 km), juniorů (15 km) a juniorek (5 km); 7. Morteau — skoky/10. Odnes — skoky; 11. až 14. Oslo (Holmenkollen) — běh mužů (15 a 50 km), závod sružený, skoky, běh žen (5 a 10 km), juniorů (15 km); 19.—21. Mitterdorf — týden letů na lyžích na Kulnu; 19.—21. Zakopané — Memoriál B. Czecha a H. Marusarzové (běh mužů 15 a 3×10 km, žen 10 a 3×5 km, závod sružený, skoky); 19.—21. Östersund — běh mužů (30 km), žen (10 a 3×5 km), juniorů (15 km), skoky; 20.—21. Kuopio (běh mužů 15 a 30 km, žen 10 km, juniorů 15 km, juniorek 5 km, závod sružený, skoky mužů a juniorek); 21. La Bresse — skoky, 15 km běh mužů; 26.—31. Murmansk — běh mužů (15, 30 a 4×10 km), běh žen (5, 10 a 3×5 km); 27.—28. Rovaniemi — běh mužů (15 a 50 km), závod sružený, běh žen (10 km), běh juniorů (15 km), skoky mužů a juniorek; 28. Planica — skoky. — Duben: 3.—4. Oberwiesenthal — skoky jednotlivců a družstev; 3. až 4. Kiruna — běhy (muži 15 a 30 km, ženy 5 a 10 km); 10. až 12. Kirovsk — skoky a závod sružený mužů a juniorek.

ALPSKÉ DISCIPLÍNY — říjen 1970: 3. Kaprun — obří slalom mužů a žen; 23.—24. Kaprun — obří slalom mužů a žen. — Listopad: 21.—29. Sv. Mořic — slalom a obří slalom mužů a žen; 30.—1. 12. Davos — obří slalom mužů a žen. — Prosinec: 16.—20. Val d'Isère — sjezd a obří slalom mužů, sjezd a slalom žen. — Leden 1971: 4.—5. Maribor —

slalom a obří slalom žen; 7.—11. Madonna di Campiglio — sjezd a slalom mužů; 8.—9. Oberstaufen — slalom a obří slalom žen; 11.—15. Grindelwald — sjezd, slalom, obří slalom (?) žen; 16. až 17. Wengen — sjezd a slalom mužů; 18. Adelboden — obří slalom mužů; 21.—24. Pamporova — sjezd, slalom a obří slalom mužů a žen; 23.—24. Sestriere — slalom, obří slalom a kombinace mužů a žen; 28. Zermatt — sjezd mužů; 28.—31. Javorina — Mistrovství Evropy juniorů — sjezd, slalom obří slalom mužů i žen; 29.—31. Megève — sjezd a slalom mužů. — Únor: 5.—7. Špindlerův Mlýn — sjezd juniorů; 5. až 7. Mürren — sjezd a slalom mužů a žen; 6.—14. Sapporo — mezinár. týden zimních sportů; 9. Garmisch-Partenkirchen — obří slalom mužů a žen; 11.—14. Hinterstoder — mezinár. mistrovství mládeže — sjezd, slalom a obří slalom hochů a dívek; 13. až 14. Aspen — sjezd a slalom mužů a žen; 14.—15. Švýcarsko — mistrovství juniorů — sjezd, slalom a obří slalom; 20.—21. Kranjska Gora — slalom a obří slalom mužů; 20.—21. Szczzyrk — sjezd a slalom mužů a žen; 24.—28. Leysin (Mosses) Les Diablerets — slalom a obří slalom mužů a žen. — Březen: 13.—14. Bondone — slalom a obří slalom hochů a dívek; 14.—15. Vysoké Tatry — Velká cena Slovenska — slalom a obří slalom mužů a žen; 19.—21. Nizké Tatry — Demánová — slalom a obří slalom mužů a žen; 20.—21. Vitoša — slalom a obří slalom mužů a žen.

Nejdražší kampaň, laciné ZOH

O dějištích olympijských slavností v roce 1976, letních a zimních je rozhodnuto, a řekneme ihned, že v případě obou, kanadského Montrealu a coloradského Denveru, se přijímá amsterodamské rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru s určitým překvapením. Více než miliónová metropole státu Colorado měla jednu zřetelnou nevýhodu ve volebním boji: vysoká nadmořská poloha sportovišť pro lyžařské disciplíny. Běžecské trati jsou proponovány ve

výšce kolem 2000 m, a to je vysoko nad normou FIS. Alpské disciplíny se budou muset drápat ke svým startům až do výšky 3300 metrů. Ale protože také ostatní zimní kandidáti — kanadský Vancouver, švýcarský Sion, finské Tampere — se nemohli pochlubit potřebnými kvalitami komplexu svých zařízení, dala se nakonec přednost Denveru. Připustíme však, že hlasování mohly ovlivňovat ještě jiné momenty.

Denver dal od hry o ZOH

fundovanou propagaci. Říká se, že jeho volební kampaň byla vůbec nejdražší mezi všemi uchazeči. Stála bratru asi 750 000 dolarů. Do čela přípravného výboru byli postaveni lidé prominentní, mimo jiné i oba denverští kosmonauti Walter Schirra a J. Swigert.

Zároveň s objemy peněz, určených na propagaci, hlásal Denver do světa, že je připraven uspořádat laciné hry. Žádné monstra, žádný luxus. Něco takového chce přeci samotný Avery Brundage. Více než 80 procent nákladů — počítačů je na 14 milionů dolarů — se ušetří tím, že podstatná část potřebných zařízení je už dnes k dispozici.

Denver má:

- olympijskou vesnici,
- stadión pro 50 000 diváků, v němž bude zahajovací a zakončovací ceremoniál,
- dvě kryté haly, jedna pro 5000, druhá pro 9000 sedících diváků,
- dvanáct dalších ledových ploch,
- obrovskou výstavní halu, v níž se umístí tiskové středisko,
- osm největších letišť v USA,
- sto tisíc lůžek v hotelích a motlech,
- lyžařský ráj „Loveland“ s údajně nejlepším prašanem na světě a se 69 procenty slunce v roce.

Olympijská vesnice je situována ve studentské čtvrti na okraji města. Sportovci budou bydlet většinou v jednolůžkových, moderních pokojích, zbytek se musí spokojit s dvojlůžkovými objekty. „Masíky“ neexistují.

Lyžařské území Loveland je v Rocky Mountains asi 90 km od centra města. To je značná odlehlost, ale organizátoři hor ji chtějí přiblížit maximálně rychlou dopravou. Staví se čtyřproudová silnice, dvouproudová je už v provozu. Ona čtyřproudová bude určena pro dopravu závodníků, funkcionářů a diváků na lyžařské závody, dvouproudová pro provoz do města. Jakmile skončí lyžařské soutěže, bude to obráceně. Dopravní studii pro ZOH nevypracoval nikdo jiný, než muž, který absolvoval už milióny kilometrů: kosmonaut Walter Schirra. Jako šéf dopravy slibuje: „Prověřil jsem, že cesta k lyžařským tratím nebude trvat déle než 50 minut. Vnější dráha čtyřproudové dálnice poslouží závodníkům, funkcionářům a novinářům. Bude nejrychlejší ze všech.“

PRAHA (nj)

Další opatření pro rozvoj lyžování a lyžařské turistiky

Lyžaři organizovaní jako členové lyžařských oddílů a veškerá lyž. mládež uvítají dohodu, kterou uzavřel na rok 1970 Svaz lyžařů ČSR s ústřední správou Tělovýchovných zařízení ČTO. Podle této dohody, významné pro další zdárný rozvoj lyžování, se oba orgány dohodly mimo jiné na prohloubení vzájemné spolupráce jak z hlediska užívání, údržby a modernizace stávajících tělových. zařízení sloužících převážně lyžařům, tak i z hlediska plánování a skutečného zajišťování výstavby nových zařízení a perspektivního budování moderních lyžařských středisek včetně potřebných ubytovacích kapacit ve významných horských oblastech v Čechách a na Moravě.

Podle této uzavřené dohody se zavazuje ÚS TZ, že bude společně se Svazem lyžařů ČSR konzultovat a realizovat perspektivní a roční plány výstavby nových lyž. zařízení, provádět údržbu a veškeré opravy dosavadních zařízení, zajišťovat ve svých zařízeních přednostně ubytovací kapacitu při pořádání závodů, soutěží a soustředění závodníků, při školení trenérů, cvičitelů, rozhodčích a tech. pracovníků. Kromě toho bude poskytovat slevy na lanovkách, výtazích a vlecích spravovaných ÚS TZ v tomto rozsahu:

- a) slevy v rozsahu 25 % — členům lyž. oddílů, kteří se prokáží platným průkazem ČSTV s lyžařskou známkou platnou pro běžný rok,
- b) slevy v rozsahu 50 %:
  - lyžařským závodníkům, nositelům výkonnostních tříd ve sjezdových disciplínách, kteří se prokáží „Záznamem o činnosti sportovce“ s vyznačením VT platné pro běžný rok,
  - trenérům lyžování, kteří se prokáží „Průkazem trenéra“ platným pro běžný rok,
  - lyžařským cvičitelům, kteří se prokáží „Průkazem lyžařského cvičitele“ pro běžný rok,
  - lyžařskému žactvu od 10 do 14 let — členům tělových. organizace, kteří se prokáží platným průkazem ČSTV s lyžařskou známkou platnou pro běžný rok,
  - mládeži do 10 let.

Zásadní podmínkou pro přiznání všech těchto slev (s výjimkou mládeže do 10 let) je ale lyžařská známka na rok 1970 vylepená v členském průkazu ČSTV.

Dále bude ÚS TZ zajišťovat úpravu lyžařských tratí a můstků tak, aby byly v hlavní sezóně trvale v provozuschopném stavu.

Při ubytování a stravování v tělových. zařízeních ČTO nebudou složkám Svazu lyžařů účtovány procentní přírázky a stravné bude účtováno na úrovni třetí cenové skupiny.

Naproti tomu se zavázal Svaz lyžařů, že bude působit jako odborná složka svým vlivem k prosazování záměrů ÚS TZ při projednávání perspektivních a ročních investičních a finančních plánů společně se složkami a orgány ČTO včetně rezortní komise cestovního ruchu, že zajistí pomoc odborných pracovníků při konzultaci různých materiálů a dokumentace nutné při výstavbě, kontrole a údržbě zařízení apod.

V dohodě se zároveň uvazuje, že na základě získaných zkušeností uzavřou oba partneři novou dohodu na další léta.

Předpokládáme, že oboustranné plnění všech bodů vzájemné dohody zajistí podmínky pro další úspěšný rozvoj lyžování — jednoho z nejkrásnějších a nejzdravějších zimních sportů.

UMĚLÝ LYŽAŘSKÝ SVAH V BRNĚ?

Lyžovat na umělých svazích — to je myšlenka, kterou už realizovali v řadě zemí. U nás se jí vážně zabývají v Parku kultury a oddechu Brno — Riviéra.

Uvedený podnik, zejména jeho oddělení Parturist, projevil zájem o realizaci umělého lyžařského svahu v prostorách Riviéry, jež se zvelebují, rozšiřují a stavebně upravuje na moderní rekreační středisko moravské metropole. Po břehní porosty řeky Svatky by byly — po terénních úpravách — vhodným místem pro lyžařskou dráhu v délce 250 metrů a šířce 20 metrů. Svah z umělé hmoty by byl doplněn sedačkovým výtahem, případně osvětlením. V areálu Riviéry jsou již vybudována rekreační zařízení a fungují také příslušné služby. Výhodná je také bezprostřední blízkost veletřístě.

Vážným problémem brněnského projektu se ukazuje výroba a zpracování umělé hmoty na pokrytí svahu. Podle vzorků, zaslaných firmou Bendix z Británie, se zjistilo, že se kartáče, umožňující skluz lyže na umělé dráze, zhotovují z hmoty, odpovídající našemu PVC. Té máme dostatek, horší je to však s jejím zpracováním, kde chybí zejména zařízení na kadeření vláknů. Musíme vzít také v úvahu, že hmota DENDIX je chráněna britským patentem. V případě, že bychom chtěli vyrábět v naší zemi tuto hmotu obchodně, museli bychom citovaný patent prověřit.

Výhledově se problém stavby prvního umělého svahu na území ČSSR v Brně jeví takto:

1. Je nutno navázat jednání s Chemickými závody W. Piecka v Novákách o zajištění suroviny PVC, jež je velmi pevná a dostupná. Jedná se pouze o zlomek procenta celostátní produkce.

2. Dále je třeba projednat s Chemickými závody W. Piecka možnost vlastní výroby. V případě

neúspěchu navázat spojení s jinými zpracovateli, kteří buď hmotu mají nebo by jim ji dodal výrobce v Novákách či Napajedlich.

3. Realizaci svahu na Riviéře v Brně projednat s MěstNV jako hlavním investorem a doporučit ji do plánu či výhledu u hlavního architekta města Brna.

4. Podle ekonomických výpočtů odborníků a známých ekonomických podkladů z Británie lze usuzovat, že instalovaný svah by reprezentoval pořizovací náklad řádově 3 až 5 milionů korun. Tato částka je uvažována pro zřízení jediného svahu a byla by jistě nižší při případné hromadné výrobě. Při životnosti na nejméně 5 roků by amortizace připadala v úvahu ve třetím roce, kalkulovalo-li by se s návštěvou 15 000 lyžujících měsíčně.

Sovětský svaz se má stát největším výrobcem lyží na světě s roční kapacitou 3 mil. párů. Potřebné plány vyhotoví odborníci lyžařské továrny Franz Kneissl, Kufstein. Zmíněné firmě se tím nabízí velká příležitost a své zkušenosti při výstavbě chce sama později zhodnotit.

STÁTNÍ DRUŽSTVA NA ROK 1970-1971

SKOKANI (trenér Zd. Remsa): Balcár J. (1950) — Dukla Liberec, Divila L. (1944) — MEZ Frenštát, Doležal B. (1946) — Ještěd Liberec, Doubek R. (1943) — RH Semily, Hubáč Zb. (1940) — RH Semily, Höhn R. (1946) — Dukla Liberec, Jakoubek V. (1946) — Seba Tanvald, Kodejška K. (1947) — Dukla Banská Bystrica, Kraus J. (1944) — Dukla Liberec, Matouš J. (1942) — Dukla Liberec, Novák B. (1945) — Slovan Špindlerův Mlýn, Raška J. (1941) — MEZ Frenštát, Rydval Fr. (1946) — Dukla Liberec.

SDRUŽENÁŘI (trenér Št. Olekšák): Fejkl J. (1949) — Dukla Liberec, Foltman L. (1948) — Lokomotiva Trutnov, Kučera A. (1946) — Slávia VŠ Liberec, Kučera T. (1948) — Dukla Liberec, Rázl A. (1947) — Seba Tanvald, Rýgl L. (1947) — Slavia VŠ Praha, Svoboda J. (1944) — Jiskra

Mšeno, Zvonek J. (1944) — TJ Rožnov.

BĚŽCI (trenér J. Honců): Fajstavr J. (1944) — Dukla Liberec, Henych St. (1949) — Ski Jilemnice, Ilavský Ján (1942) — RH Štrbské Pleso, Miluška M. (1947) — Dukla Liberec, Peřina V. (1945) — Dukla Liberec, Řezáč St. (1949) — Dukla Liberec, Sacký K. (1943) — MEZ Frenštát, Štefl K. (1946) — S. Nové Město n. M.

BĚŽKYNĚ (trenér Z. Ciller): Bartošová A. (1944) — Jiskra Mšeno, Cillerová M. (1945) — Jiskra Mšeno, Chlumová M. (1946) — RH Semily, Labašková E. (1948) — Jasná Lipt. Mikuláš, Šikolová H. (1949) — Jiskra Mšeno, Šuleková H. (1947) — Jasná Lipt. Mikuláš, Weisshäutlová L. (1947) — Jiskra Mšeno.

SJEZDÁŘI (trenéři J. Vedral a K. Hampl). Bašta J. (1948) —

Dukla Liberec, Dudev Z. (1952) — Seba Tanvald, Krajňák Vl. (1953) — TJ Kežmarok, Pažout M. (1948) — Slávia VŠ Košice, Petřík L. (1945) — Slavia VŠ Praha, Reitmayer P. (1953) — Slovan Smokovec, Sochor M. (1952) — Slovan Pec, Škampa J. (1951) — Slavia Brno, Švitorka M. (1952) — Seba Tanvald, Vojtěch J. (1946) — Dukla Banská Bystrica.

SJEZDÁŘKY (trenér L. Zacharides): Dřopková A. (1954) — Jasná Lipt. Mikuláš, Cuninková M. (1948) — Slavia UK Bratislava, Kantová V. (1950) — Slavia Technika Brno, Krajňáková D. (1955) — TJ Kežmarok, Matošová D. (1952) — Jasná Lipt. Mikuláš, Sebestová M. (1953) — Jasná Lipt. Mikuláš, Šváblová R. (1952) — Prazdroj Plzeň, Tušilová A. (1949) — Slavia Technika Brno, Uhrová A. (1955) — Slovan Pec.

Tragédie 14 horolezců

Jizerský horolezecký svaz — na základě dopisů, dosažitelné literatury, dálkopisných zpráv a zprávy dvoučlenné komise — rekonstruoval pravděpodobný průběh katastrofy, jež si vyžádala život 14 českých horolezců při zemětřesení v Peru.

Expedice vybudovala základní tábor poblíž jezera Llanganuco ve výšce 3850 m. Sem vyúsťovala stezka z města Yungay a tady tábořily všechny předcházející výpravy. (Na situační mapce z peruánského listu El Mercurio hledíme základní tábor v dolině ohraničené zleva srázy Huandoy). Japonská expedice přišla na místo asi dva dny po našich horolezcích, našla obvyklé tábořiště obsazené, a proto se utábořila na druhém břehu jezera ve vzdálenosti asi 1 km od čs. alpinistů.

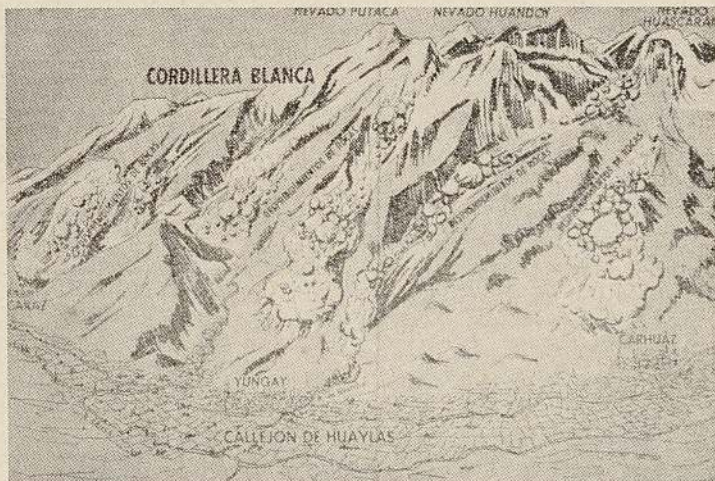
Naše expedice vybudovala tři postupné tábory: pod jižní stěnou Huandoy, na sestupové cestě z této hory a pod horou Pisco ve výšce 5000 metrů. Tam uskutečňovali horolezci aklimatizační výstupy.

Dne 31. května v odpoledních

hodinách zastihlo oblast Huaylas velké zemětřesení, které zničilo města Yungaym Huarás a Carás. Při něm se utrhla lavina z hory

Huascarán a zasypala celý tábor expedice. Zprávu o tom podává japonská výprava a potvrzuje ji záchranná skupina složená z chilských, peruánských a japonských horolezců. Oficiální zpráva nakonec dodává, že rozsah laviny je tak velký, že těla nebudeme možno vyprostit pro mnohametrovou vrstvu závalu. V celé oblasti zahynulo 60 000 lidí. Mezi nimi je 14 českých hrobů...

(nj)

SOLIDÁRNÍ LYŽAŘI!

Zpráva o tragickém neštěstí čtrnácti českých horolezců v peruánských Andách hluboce zasáhla do vědomí našeho lidu a o to tíživěji dopadla mezi lyžařskou veřejnost, protože s horolezci ji spojuje mnoho stejně blízkých zájmů, hlavně pak horské prostředí, v němž oba sporty nacházejí svůj plný výraz. Navíc mnozí z těch, kteří už nebudou psát tvůrčí kapitoly československého horolezeckého sportu, byli vysoce aktivními lyžaři a členy našich lyžařských oddílů. Vzpomeňme jen dálkových pochodů „Libereckých“, jejich četných startů na lyžařských závodech v běhu. Vilda Heckel už nebude hledat objevnou kamerou krásy hor, které jsme si zamílovali a seznamovat s ní ostatní veřejnost.

Bylo to kruté neštěstí, jež postihlo československý sport odchodem čtrnácti mužů, kteří lidskou touhu přiváděli k nejvyšším vrcholům — tam, kde člověk sebe nejlépe poznává, kde je nejbližší pravým hodnotám života. Po jejich cestě jdou další! To je cíl odvážných a statečných! Jen převezmou štafetu, kterou oněch čtrnáct nemohlo donést až do cíle a budou jim děkovat za vykonané dílo, vzpomínajíc s bolestí.

I my, členové Svazu lyžařů ČSR, chceme zároveň s nezměrným smutkem v srdcích vyjádřit jim dík za cestu, kterou šli.

Předsednictvo ústředního výboru
Svazu lyžařů ČSR

Problémy základního lyžařského výcviku dětí

Pro cvičitele by měla práce s dětmi představovat stěžejní a prvořadý úkol. Bohužel, zvláště v městských oblastech, kde sněhové podmínky jsou jen zřídka vhodné, nedaří se naše snažení tak, jak bychom si představovali.

Lyžařský výcvik mládeže je prováděn: 1. v jednotách, 2. na školách, 3. na kursech ZV ROH podniků. Chtěl bych poukázat na některé obtíže, se kterými se setkáváme, a poněkud podrobněji rozzebrat situaci na kursech pořádaných ZV ROH.

Lyžařské oddíly jednot představují ideální formu výchovy mládeže, pokud skutečně pracují. Jen velmi málo jednot má lyžařský oddíl mládeže, a to většinou ještě jen závodní družstvo a nemá možnost organizovat výcvik širšího počtu dětí. Důvody jsou všeobecně známé: nedostatek tělocvičen, cvičitelů, řada jednot nemá vlastní chatu nebo dopravní prostředek.

Na školách I.—III. stupně je pravidelně zařazován zimní výcvikový kurs dětí, ovšem jen jednou na každém stupni. Kromě toho jen málo pedagogů má dostatečné odborné lyžařské znalosti, na školách jen výjimečně působí lyžařští cvičitelé a i metodika lyžařského výcviku, stanovená tělovýchovným odborem ministerstva školství, se poněkud liší.

Zimní kursy pořádané ZV ROH jednotlivých podniků představují snad nepočtenější základnu dětského výcviku vůbec. V týdnu jarních prázdnin jsou prakticky všechny podnikové chaty naplněny dětmi, které se těchto kursů zúčastňují. Cvičitelé našeho oddílu působí již řadu let na kursu, který pořádá ZV ROH n. p. Motorlet Praha. Protože jde o značně velký kolektiv dětí (90—110), domnívám se, že rozbor tohoto kursu může posloužit jako průřez všech podobných akcí.

Kurs je pořádán v chatách n. p. Motorletu v Horní Malé Úpě, Vyhovující nadmořská výška, sněhové podmínky, možnosti výběru nejrozmanitějšího terénu, lyžařský vlek, snadná doprava, dobré ubytování, umývárna s teplou vodou, sprchy — to vše představuje téměř ideální podmínky. Cvičitelé: 4 cvičitelé II. třídy, 3 cvičitelé III.

třídy a 2—3 pracovníci podniku, kteří nemají speciální lyžařskou kvalifikaci, ale jsou dlouholetými pracovníky a cvičiteli mládeže v jiných sportovních odvětvích. Domnívám se, že v tomto směru máme výhodu proti jiným (např. několik zájezdů jiných podniků v okolí města ani jediného lyžařského cvičitele). Zdravotnické zajištění je rovněž odpovídající — vždy je přítomen lékař, který nemá žádnou jinou funkci. Přes všechny tyto faktory se každoročně setkáváme s určitými problémy, které poněkud narušují jinak poměrně dobré výsledky naší práce.

Výběr dětí se převážně provádí jen na základě došlých přihlášek, děti jsou ve věku od 10 do 15 let, jsou z nejrůznějších pražských škol, rozdílného sociálního prostře-

di. Většinu dětí osobně neznáme, děti se neznají ani mezi sebou.

Tělesná zdatost a výkonnost dětí je velmi rozdílná. Velmi dobrá je u 25 % dětí, převážně těch, které jsou členy nějaké sportovní organizace. U ostatních dětí, které navštěvují jen povinnou školní tělesnou výchovu, je mnohem slabší. Přesto, že všechny děti musí dodat lékařské vysvědčení o zdravotním stavu, se každoročně vyskytne přibližně jeden případ, kdy dítě nestačí zvládnout ani minimální tělesné zatížení.

Lyžařské zkušenosti dětí jsou opět velmi nevyrovnané. Jen asi 10 % dětí lyžovalo již v mladším věku (tj. pod 10 let), 10 % dětí je vůbec poprvé na lyžích, asi 20 % dětí lyžovalo již dříve, ale bez jakéhokoli vedení. Převážná většina — asi 60 % dětí — byla již na výcvikovém kursu, ale většinou jen jedenkrát. Jen asi 10 % dětí jezdí na kursy pravidelně, ale i tyto děti absolvují jen jeden, ma-

AKO SÚŤAŽIA

Už štyri roky prebieha úspešne na Slovensku súťaž žiakov v jazdových disciplinách, tzv. Oblastná liga žiakov. Cieľom tejto súťaže je upevňovať u pretekárov správny vzťah ku lyžiarskemu kolektívu, pre oddeľujúce podnetom k cielavedomej trenérskej aj organizačnej práci pri zvyšovaní výkonnosti mladých pretekárov.

Oblastná liga žiakov sa jazdí vo všetkých štyroch oblastiach, severnej, východnej, južnej a západnej. V každej oblasti môže štartovať maximálne 11, minimálne 6 oddielov. Okrem jednotlivcov sú vyhodnocované tiež oddiely-družstvá. Do hodnotení oddielov sa ztrátujú výsledky podľa FIS bodov s BOB prírážkou, dosiahnuté v jednotlivých oblastných pretekoch 3 staršími žiakmi a 2 staršími žiačkami, 3 mladšími žiakmi a 2 mladšími žiačkami. V oblasti absolvujú družstvá jeden špeciálny slalom, jeden obrovský slalom a jeden zjazd. Družstvo s najlepším bodovým hodnotením v každej oblasti získava titul „Vítaz oblasti“ v bežnom roku.

Na základe potreby dať možnosť najlepším žiakom zo všetkých oblastí vzájomne si merať sily v viacerých pretekoch (nielen v rámci Majstrovstiev Slovenska žiakov, ako tomu bolo doteraz) a tým aj zvyšovať technickú úroveň mladých jazdárov, vznikla myšlienka rozšíriť súťaž pre žiakov o kvalifikačné preteky.

Celoslovenské žiacké kvalifikačné preteky sú spázoju jednotlivcov a ich konečné hodnoty, ktoré predstavujú FIS body s BOB prírážkou sú podkladom pro zostavenie výkonnostných rebričkov v jednotlivých disciplinách, na základe ktorých sa robí výber pre reprezentačné slovenské družstvo žiakov-zjazdárov. V rámci kvalifika-

ximálně dva kursy za sezónu. Pro 90 % dětí představuje náš kurs jedinou příležitost za zimu, kdy se dostanou na lyže. Není proto divu, že děti, které se naučí různým cvikům, nemají možnost si tyto cviky zafixovat — a na dalším kursu (pořádaném za rok) je nutno začít od začátku.

Vybavení a výstroj je v převážně většině nevyhovující. Jen 5 až 7 % dětí má kožené lyžařské boty, sotva 50 % dětí vyhovující lyže a hole. Ani oblečení není vyhovující, přestože před každým kursem je pořádaná informativní přednáška pro rodiče. Je přirozené, že s takovýmto nedokonalým vybavením nemůžeme docílit výsledků rovnajících se výsledkům v zahraničí. Navíc jsou děti s takovýmto vybavením mnohem více tělesně namáhány a pohyb na lyžích se pro ně nestane radostí, ale spíše strastí.

Výchovné problémy jsou v našem kursu zvláště výrazné, protože jde o nezvykle početný kolektiv dětí. Kurs je koedukovaný, řada dětí v pre- či pubertálním období, část dětí již po pubertě. Řada dětí nebyla nikdy předtím v kolektivu, děti jsou proto mnohdy neukázněné, nesamostatné, nepořádné. Každoročně se setkáváme přibližně s 10 % dětí, které nemají naprosto

žádný zájem o lyžování, na kurs jely proto, že byly poslány na hory. Tyto děti pak působí jako rozkladný živél celého kolektivu.

Konstatuji také, že stále obtížněji zajišťujeme potřebný počet cvičitelů. Práce s dětmi klade daleko větší nároky na cvičitele, než práce s dospělými. Cvičitelé musí působit jako vychovatelé, psychologové a mnohdy i jako komorné či chůvy. Odměňování cvičitelů neodpovídá vynaložené námaze. A daleko větší problém než finanční odměna představuje fakt, že cvičitel musí na takovýto kurs věnovat část své dovolené, o kterou je pak zkrácena jeho dovolená s vlastní rodinou. Není proto divu, že řada cvičitelů se práci s dětmi nevěnuje buď vůbec, nebo jen jedenkrát za sezónu. Ke všem těmto skutečnostem přistupuje ještě to, že ani nejlepší a obětavý cvičitel nemusí mít ono zvláštní nedefinovatelné nadání dětí získat a vést.

Pokusil jsem se podrobněji rozebrat většinu nejmarkantnějších problémů. Některé nemůžeme vyřešit sami, ale jsou možnosti, kdy my, cvičitelé, můžeme péce jenom ovlivnit zlepšení úrovně těchto kursů, ovšem za úzké spolupráce s odpovědnými pracovníky ZV ROH.

Dovolím si uvést několik návrhů:

1. Navázat užší spolupráci ZV s lyžařskými oddíly jednot. Výsledkem takovéto spolupráce by mohl vzniknout stálý lyžařský oddíl mládeže, který by pracoval celoročně. Zároveň by na všechny akce byl zajištěn potřebný počet cvičitelů a odpadly by problémy se sháněním vedoucích v poslední chvíli před kursem. Stejně tak by bylo možno přímo se cvičiteli dohodnout otázku odměňování, refundace apod.

2. Při výběru dětí dávat přednost těm, které aktivně provozují nějakou organizovanou tělovýchovnou činnost. Výhodou tohoto opatření by byla jednak lepší fyzická zdatnost dětí a snad i větší zainteresovanost rodičů na tom, aby jejich děti aktivně sportovaly i mimo zimní sezónu.

3. Při vydávání lékařského potvrzení o zdravotním stavu dítěte zajistit alespoň minimální funkční vyšetření (step test, zatížení dřepy apod.).

4. Nespokojit se jen s jedním týdenním zájezdem dětí na hory, ale zorganizovat alespoň 3—4 speciálně dětské zájezdy nedělní — odpadl by problém jednorázovosti.

5. Při dobrých sněhových podmínkách uspořádat dětské výcvikové dny i v Praze, nebo v nejbližším okolí.

slovenskí žiaci zjazdári

ných pretekov absolvujú žiaci 2 špeciálne slalomy, 2 obrovské slalomy a jeden zjazd. Vyvrcholením sú Majstrovstvá Slovenska žiakov vo všetkých zjazdových disciplínach. Jednotlivé kvalifikačné preteky navádzujú na preteky oblastnej ligy, lebo účasť pretekára na kvalifikácii je podmienená určenou hranicou získaných FIS bodov s BOB prirážkou z oblastného preteku. Z každej oblasti môže v kvalifikácii štartovať maximálne 20 chlapcov a 10 dievčat

Obe spomínané súťažné žiacké súťaže prebiehajú podľa presných „Pravidiel“

Novozavedený súťažný systém dnes, po skončení sezóny už môžeme hodnotiť a hodnotíme ho kladne. Nedostatok v súťaži žiactva vidíme v tom, že niečo podobné neexistuje v celoštátnom merítke, tak že chýba kontakt slovenských žiakov-zjazdárov s žiakmi z Čiech a Moravy. D. G.

Poradie najlepších slovenských žiakov a žiačok vo zjazdových disciplínach v sezóne 1969/1970:

ŽIACI — zjazd: 1/2 Gurský T. (1957) — Slávia Bratisl., 0 b., 2/1 Garstka J. (1956) — Štart Kežmarok, 0 b., 3. Lehotský T. (1956) — TJ Jasná, 1,04, 4. Kič R. (1958) — Tatran N. Boca, 3,64, 5. Zemko P. (1956) — TJ Istebné, 6,25. — **Špeciálny slalom:** 1. Gurský T. (1957) — Slávia Bratislava, 0 b. 2. Kič R. (1958) — Tatran N. Boca, 2,93, 3. Želasko Št. (1957) — Pokrok Krompachy, 26,90, 4. Lehotský T. (1956) — TJ Jasná, 32,34, 5. Hodoši I. (1956) — Baník S. N. Ves, 48,72. — **Obrovský slalom:** 1. Zemko P. (1956) — TJ Istebné, 2,0 b., 2. Reitmayer Z. (1958) — Sl. Smokovec, 14,65, 3. Želasko Št. (1957) — Pokrok Krompachy, 20,02, 4. Plavecký J. (1956) — Pokrok Krompachy, 20,40, 5. Lehotský T. (1956) — TJ Jasná, 24,86.

ŽIAČKY — zjazd: 1/2 Suržinová Z. (1957) — LŠ Smokovec, 0 b., 2/1 Rosáková D. (1956) — SMF Žilina, 0 b., 3. Urbanská D. (1957) — Slávia Košice, 3,80, 4. Šoltýsová J. (1959) — Štart Kežmarok, 8,55, 5. Donovalová J. (1957) — ČH B. Bystrica, 10,38. — **Špeciálny slalom:** 1. Šoltýsová J. (1959) — Štart Kežmarok, 0 b., 2. Paráková J. (1957) — Sl. Smokovec, 12,79, 3. Donovalová J. (1957) — ČH B. Bystrica, 13,53, 4. Suržinová Z. (1957) — LŠ Smokovec, 16,20. 5. Urbanská D. (1957) — Slávia Košice, 21,67. — **Obrovský slalom:** 1. Urbanská D. (1957) — Slávia Košice, 5,85 b., 2. Paráková J. (1957) — Sl. Smokovec, 17,77, 3. Suržinová Z. (1957) — LŠ Smokovec, 23,02, 4. Donovalová J. (1957) — ČH B. Bystrica, 31,66, 5. Šoltýsová J. (1959) — Štart Kežmarok, 34,61.

6. Při informativních schůzkách s rodiči zodpovědně probrat otázku výzbroje a výstroje dětí, uspořádat výstavku dětského vybavení. Protože úroveň dětské výzbroje, prodávané u nás, je nízká, uvítali bychom alespoň nějaký instrukční film, který by předvedl dětské vybavení v zahraničních státech.

Existuje ovšem celá řada dalších problémů, které je možno vyřešit jen na nejvyšší úrovni, ve spolupráci Svazu lyžařů ČSSR s ostatními resorty našeho hospodářství. Z těchto otázek dovolím si uvést alespoň některé, jejichž vyřešení považují za prvořadé.

Upevnit postavení Svazu lyžařů ČSSR tak, aby Svaz měl rozhodující a zároveň závazné slovo ve všech otázkách, které se týkají lyžování u nás. Mám na mysli např. důsledné dodržování jednotné metodiky výcviku, hlavně na školách. I učitelé na školách by měli procházet výcvikovými kursy Svazu lyžařů.

Dosud převážná většina učitelů, kteří vedou lyžařský výcvik dětí, absolvovala jen kurs ministerstva školství. Ze zkušenosti víme, že po stránce lyžařské odbornosti tyto kursy nezaručují dostatečnou úroveň.

Upravit a zlepšit postavení cvičitelů, a to jak po stránce odměňování, tak i po stránce společenského uznání. Podporovat všemožně práci komise pro výzbroj a výstroj tak, aby naše podniky se skutečně řídily při výrobě lyžařských potřeb podle jejich návrhů a doporučení. A zde zejména v otázce dětské výzbroje je zatím uděláno jen velmi málo.

Dále myslím, že při školení a doškolení cvičitelů by se mělo věnovat více pozornosti zaměřením cvičitelů na práci s dětmi, zabývat se problematikou dětského výcviku pravidelně, snažit se získat poznatky ze zahraničí a zpřístup-

nit tyto poznatky širšímu okruhu cvičitelů.

Jistě jsem nemohl vyčerpat celou problematiku; toto sdělení představuje jen subjektivní pohled jednoho cvičitele z jediného lyžařského oddílu, ale přesto jsem se pokusil tyto problémy nějak shrnout a rozebrat. Vždyť jen tehdy, když si budeme stále a stále své těžkosti uvědomovat, budeme snad i nalézat cesty ke zlepšení. Pak snad dosáheme toho, že zkvalitníme a urychlíme základní lyžařský výcvik dětí a připravíme daleko větší počet dětí, které budeme moci předat trenérům. Kromě toho pak získáme stále více a více lidí, kteří si hory a lyžování zamilují tak, že se stane nezbytným doplňkem jejich života. A to, myslím, bude pro nás cvičitele tím největším uznáním vůbec.

DR. P. STÖCHL

DOJMY Z VASOVA BĚHU VE ŠVÉDSKU r. 1970

(VASALOPPET SÄLEN-MORA 1970)

Rok od roku probleskují v našem tisku kusé zprávy a superlativy o největším a nejděším lyžařském závode světa — Vasaloppetu — Vasalově běhu. Žádná z nich však nevede zachytit a vyličit neobyčejnou atmosféru tohoto závodu.

Ke startu 47. ročníku lyžařského závodu na trať 85,6 km dlouhou mezi městečky Sälen a Mora nastoupil dne 1. března 1970 rekordní počet závodníků — 9397 — ze 16 zemí světa (Anglie, Belgie, ČSSR, Dánsko, Finsko, Francie, Holandsko, Itálie, NDR, Norsko, NSR, Rakousko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, USA).

Sobota 28. února byla dnem tréninku a fotografování. Na širokém prostranství na místě startu asi 6 km od Sälen vlají v mírném vánku na vysokých stožárech vlajky zúčastněných států. Jen ta naše tu visí nějak posmutněle — splihle. Pod vlajkami se fotografují celé výpravy i jednotlivci. Každý chce mít na tento závod nějakou památku, vždyť se často jede jen jednou za život.

Bydlím ještě asi s tisíci jinými účastníky v moderní budově školy ve vesnici 20 km vzdálené od místa startu — rodiště krále Sixtena Jernberga. Marně vyhlížím, zda snad v oknech bílého domku pod

lesem nezahlednu tvář tohoto bývalého idolu každého malého kluka.

Celodenní mráz k večeru polevuje a v obličeji účastníků se objevuje obava — přijde snad obleva? Rozhlas předpovídá 2 °C nad nulou, což by závod značně ztížilo. Pak večer začíná vskutku hustě sněžit.

Ve tři hodiny ráno jsme vzbuzeni a ještě za šera se vydává dlouhá kolona směrem ke startu. Sníh přestal padat, je 7 °C pod nulou, občas zaduje studený vítr. Krajina se pomalu probouzí. Na všech stranách probleskují světla aut a autobusů.

O půl šesté přijíždějí autobusy a ještě za šera se vydává dlouhá kolona směrem ke startu. Sníh přestal padat, je 7 °C pod nulou, občas zaduje studený vítr. Krajina se pomalu probouzí. Na všech stranách probleskují světla aut a autobusů.

Asi 2 km před startem nás vysazují, vystupujeme a zbytek cesty jdeme pěšky. Rozhlížím se po kolemjdoucích. Ke svému překvapení

nacházím v pochodujícím davu i tváře ctihodných starců. Vidím jednoho s číslem na zádech, jak napadá na nohu a také pojedá.

Na startu je již rušno. Někteří, aby dosáhli výhodnější polohy, stojí zde již několik hodin. Ohromné nestvůrné kamióny plní své prostory batohy startujících, aby je dovezly do cíle. Značí se lyže. Na prostranství za startem hoří ohně a hustý dým z mokřých polen stoupá k šedivé obloze.

Vpředu v první řadě je připraveno asi 120 prvotřídních závodníků. Mezi nimi se bude rozhodovat o vítězi. Ze známých jmen: Gerhard Grimmer a G. Klause z NDR, držitel stříbrné olympijské medaile ze Chamonix Jan Halvarsson, účastníci letošního mistrovství světa na lyžích ve Vysokých Tatrách, Američan Elliott a Gray a mnoho dalších. Přihlášený Ital Franco Nones, jeden z favoritů závodu, se na start nedostavil.

V druhé řadě s odstupem asi 100 m jsou ti, kteří se v předchozím ročníku tohoto závodu umístili v první tisícovce, ve třetí ti, kteří dosáhli pořadí do 3000 a v zádu za nimi zbývající asi šestitisícový dav.

Odcházejí se poslední kusy přebytečných oděvů dozadu za sebe na hromady. Asi pět minut před ohlášenou dobou startu se ozve

v ampliónu nějaký hlas. Napětí je prolomeno a masa se dává do pohybu — je odstartováno. Pásem širokým 100 m žene se pestrobarevná řeka závodníků.

V naprostém tichu je slyšet pouze šustivý zvuk lyží. Nad našimi hlavami se objevují dvě helikoptéry. Asi po 2 km, kde přechází silnice, se trať zužuje na pouhých 20 m a začíná prudce stoupat. To je místo, které rozhoduje o výsledném umístění v závodě. Tvoří se neproniknutelný zástup, jenž se pomalu srovnává do tohoto trychtýře. Pro ty zadní to znamená ztrátu nejen minut, ale snad i hodin. Několik jedinců se pokouší nadběhnout vpravo lesem po dříve vyhlédnuté stopě, jiní s lyžemi v rukou se brodí hlubokým sněhem do stráně kolem domku, který rozděluje proud na dvě části.

Na vrcholu kopce po dalších 2 km stoupaní začíná osm upravených stop. Včerejší sníh je poněkud zasypal a ve stopě se vytváří hluboká vrstva soli. Lyže vpředu, lyže vzadu, lyže po stranách. Předjíždět se nedá, marně se o to několikrát pokouším. Dvakrát jsem sražen a dav se řítí přese mne. Nezbyvá než se zapojit do stopy a držet krok. S roztrpčením pozoruji, že ten či onen proud ve vedlejších stopách se pohybuje rychleji, neboť u nás vpředu to někdo brzdí.

Trať vede mírně zvlněným terénem, převážně borovými lesy, po pustých planinách a hladinách zamrzlých jezer. V místech, kde se trať přibližuje k silnici, jsou husté řady diváků povzbuzujících své závodníky (závod se jede současně i jako závod družstev) a „soukromé občerstvovací“ stanice.

Na 23. km v Maongsbodarně je první občerstvovací stanice. Třeba se protlačit k dlouhé řadě stolů, kde je k dispozici ovocná šťáva, borůvková polévka, měkké housky, cukr a pomeranče. Pod lyžemi praskají odhozené pohárky a jede se dál. Mezi jednotlivými závodníky vytvářejí se již tu a tam menší mezery a lze tu místy předjíždět. Tempo se značně zrychluje.

Začíná prosvítat sluníčko. Sypký sníh se mění v „mýdlo“ a začíná to klouzat. Bude třeba přemazat lyže. Každou občerstvovací stanici vybavila firma SWIX všim potřebným mazáním: vosky, korky a plynovými hořáky.

Zatímco se pole závodníků pomalu pohybuje vpřed, na špičce se odehrává velký boj. Kontrolní sta-

nicí Evertsberg na 45. km projíždí sedm závodníků ve stejném čase, několik dalších s vteřinovými odstupy. Horskou prémii zde vyhrává Jan Halvarsson před Böllingem a Petterssonem.

Pak se dostává dopředu domácí závodník Bölling z Mory. Na 60. km má náskok 25 vt., na 68. km již 1:22 min., na další tři místa se zařazují Grimmer, Halvarsson a Pettersson. Na tyto čtyři závodníky se zužuje boj o vítězství. Na kontrolní stanici Eldris na 78. km má Bölling oproti svým pronásledovatelům již náskok 1:52 min. Zde nasazuje Grimmer k závěrečnému náporu. Začíná tvrdý boj. Na tvářích diváků se objevuje vzrušení. Vydrží Bölling až do cíle či podlehne a vítězství si poprvé v historii tohoto závodu odnese závodník jiné země?

Poslední kilometr trati vede po sněhem zavezených ulicích Mory vroubených tribunami a obsazenými nepřehledným množstvím diváků. Další statisíce sledují přímý přenos na obrazovkách svých televizorů.

Z tunelu železničního podjezdu se první vynořuje Bölling, za ním ve vzdálenosti asi 60–70 m Grimmer. Bölling tedy vydržel. Diváci vstávají ze sedadel a nadšeně pozdravují finišující závodníky. Bölling projíždí cílem s náskokem 37 vt. před Grimmerem a Halvarssonem v čase 5:08.38 hod., horším o 18:49 min. než je rekordní čas sedminásobného vítěze tohoto závodu Janne Stefanssona z r. 1968.

Zatímco šťastný vítěz je v cíli

oslavován, boj s časem i soupeři pokračuje. Snahou každého závodníka je nejen projet celou trať, ale získat též medaili. Limit pro její získání je čas vítěze plus 50 % jeho času.

Organizace závodu je od počátku až do konce perfektní. Od předání obálky s číslem a potřebnými informacemi je o každého závodníka dobře postaráno. Ubytování, jídlo, doprava na start, transport zavazadel od startu do cíle, které tam nalezne na označeném místě pod svým číslem. V cíli odejmou lyže, sváží je, připevní na ně závodníkově jméno a večer je nalezne u dveří své ubytovny. Prostě vše bez zmatku a v nejlepší pořádku.

Čím blíže k cíli, tím vroubí trať větší zástupy diváků. Ujeté kilometry se začínají projevat v nohách. Tu a tam lze podél trati vidět znavené závodníky se skleněným pohledem, opírající se o hůlky. Diváci, spatří-li někoho, kdo se jen tak drží na lyžích, sami mu při jízdě podávají do úst kousky pomeranče, nabízejí čaj a kávu.

Konečně cíl. Nohy vypovídají službu, zrak neregistruje okolní diváky. Ze zad odebírají lístek se jménem a číslem a na píchacích hodinách na něj zaznamenávají čas. Únava je překonána radostí nad dosažením cíle.

Dlouho do nočních hodin přijdějí poslední závodníci. Každý je ale spokojen sám se sebou, že dosáhl cíle. Každý, kdo dojel, je vítěz, kdo vyhrál, je král!

Z. ŠOLC

LYŽAŘSKÉ DNY ve Frenštátě p. R.

Ve čtvrtek 21. května 1970 zažil Frenštát p. R. opět příjemné chvíle vzrušení, které v mnohém připomínaly dobu před dvěma roky po vítězném návratu ZMS Jirky Rašky z Grenoble. Letošní sezóna, kdy náš nejpůvodnější lyžař, pronásledovaný dvakrát opakovaným zraněním kotníku, dosáhl ve svých 22 mezinárodních startech 13 vítězství a obhájil stříbrnou medaili z velkého můstku v St. Nizier při Mistrovství světa ve Vysokých Tatrách, přispěla k dalšímu posílení dobré pověsti československého lyžování. Proto nikoho nepřekvapilo, že díky Raškovým spoluobčanům nalezl vyjádření v pamětní bronzové desce na budově frenštátské radnice.

Pamětní deska pořízená z prostředků MěstNV ve Frenštátě p. R., která je dílem akademického sochaře Karla Vašuta, bude spolu se symbolem sportovního přátelství — bronzovými olympijskými kruhy připomínat především mládežičín, který dosud v historii nejvíce proslavil toto krásné beskydské město. Raškovy zásluhy vyzvedl ve svém projevu místopředseda MěstNV ve Frenštátě p. R. s. Leoš Kiebel a slavnostní akt odhalení provedl předseda ONV Nový Jičín s. Milan Tomančák. Odhalení byla

přítomna oficiální delegace ÚV ČSTV v čele s předsedou Československého svazu lyžařů Janem Mrázem, jejímiž dalšími členy byli předseda běžecké komise FIS a sekretář Čs. olympijského výboru Vladimír Pácl, tajemník ČSSL Jindřich Hoch, předseda úseku skoku ČSSL Josef Skrbek a trenér státního družstva skokanů Zdeněk Remsa.

Následující besedy v Kulturním domě ve Frenštátě p. R., která byla spojena s výstavkou nejvýznamnějších lyžařských trofejí — pohárů, fotografií a zejména zlatých a stříbrných medailí ze ZOH a MS, se zúčastnili kromě výše jmenovaných zástupců politických a sportovních orgánů i další členové TJ MEZ Frenštát: reprezentanti ČSSR Karel Sacký — nejúspěšnější běžec ČSSR na MS 1970 — desátý na 50 km a MS Ladislav Divila — devátý ve sko-

ku na ZOH v Grenoble, bývalý reprezentant a olympionik ing. Zdeněk Parma a další zástupci hlavního výboru a lyžařského oddílu TJ MEZ Frenštát. Návštěvníkům besedy se dostalo kromě řady zodpovězených dotazů i možnosti zhlédnout dokumentární filmy ze ZOH v Grenoble a z účasti výpravy frenštátských sportovců na MS 1970 v Tatrách.

Následující den probíhal ve znamení návštěvy sportovní delegace ČSSL v n. p. MEZ Frenštát. Nejvyšší představitelé československého lyžování si prohlédli výrobu elektromotorů a byli přijati podnikovým ředitelem ing. Karlem Babincem na krátké schůzi, které se dále zúčastnili předseda ZV KSČ s. Příbyla, předseda přípravného ZV ROH s. Petr a technický náměstek ing. František Juříček. Po návštěvě pracoviště reprezentantů Rašky a Sackého si prohlédli budovanou sportovní zařízení pod Horečkami — areál sportovních můstků, navštívili frenštátskou saunu a v mezích daných bohužel deštivým počasím se podívali na Pustevny, kde navštívili populární Kolibu.

Páteční večer 22. května byl již tradičně věnován „Poslednímu mazání sezóny 1969/70“, tj. závěrečné schůzce frenštátských lyžařských závodníků a funkcionářů a jejich rodinných příslušníků se všemi, kteří lyžařskému sportu ve Frenštátě p. R. i okrese pomáhají, mezi nimiž nechyběl samozřejmě předseda MěstNV Josef Mazáč. V krásném prostředí rekreačního střediska národního podniku MEZ Frenštát na Čeladné frenštátských lyžařů dokázali, že umí nejen dobře lyžovat, ale i dobře se bavit.

Všichni věříme, že i po závěru dalších lyžařských sezón bude co hodnotit a z čeho mít ve Frenštátě p. R. radost.

Somatotypy lyžařů běžců

Doc. dr. Jiří Štěpnička, dr. Jaroslav Potměšil, FTVS University Karlovy

V rámci rozsáhlého měření, kdy zjišťujeme na fakultě tělesné výchovy v Praze somatotypy a některé faktory všeobecné tělesné výkonnosti vrcholových československých sportovců, jsme změřili v roce 1969 také naše přední lyžaře-běžce. Výsledky budou jistě zajímat příslušné měření závodníky, ale hlavně trenéry a mnohé, kteří pracují v lyžování.

Kromě mnoha antropometrických hodnot, jež v tomto krátkém článku neuvádíme, jsme určili somatotyp každého závodníka a změřili jeho některé faktory všeobecné tělesné výkonnosti motorickými testy.

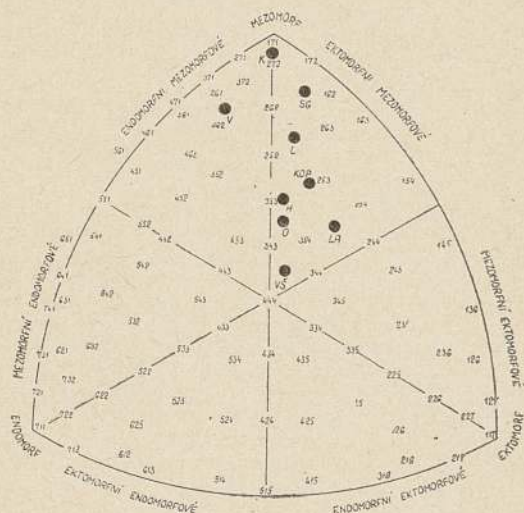
CO JE TO SOMATOTYP

Somatotypem nazýváme souhrn typických somatických znaků člověka, které se v průběhu života podstatně nemění. Určování somatotypu je úkolem typologickým. V současné době se nejvíce používá typologie Sheldonovy nebo některých jejích modifikací. Předností této metody je, že lze dosti přesně ohodnotit i přechodné typy, jichž je v populaci nejvíce.

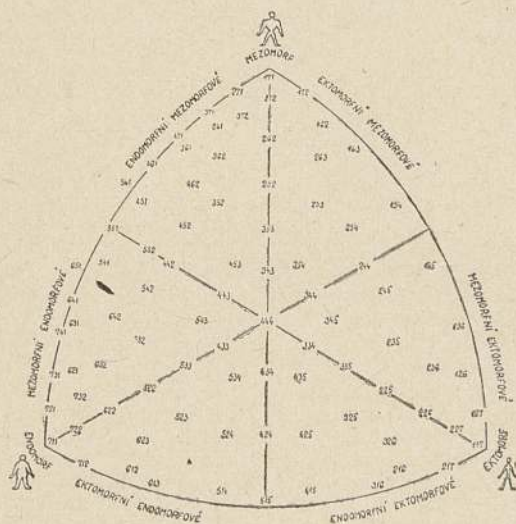
Protože jsme v tomto šetření použili Sheldonovy metody v určování somatotypu běžců, je nutno se pro informaci zmínit o tomto postupu.

Sheldon publikoval svoji typologii v r. 1940 (3) a zpřesnil ji vydáním svého atlasu v r. 1954 (4) po důkladném rozboru typologií starších, hlavně Kretschmerovy. Extrémní typy, které určil na základě určitého měření, nazval endomorfe, mezomorfe a ektomorfe. V každém jedinci je nestejnou měrou zastoupena komponenta endomorfní

(tuk), mezomorfní (mohutnost svalstva a kosti) a ektomorfní (znaky štíhlosti). Při určování somatotypu se každá z těchto složek u každého jedince

GRAF č. 2 — Rozmístění somatotypů vrcholových lyžařů-běžců (n = 46)

GRAF č. 1 — Rozmístění somatotypů podle Sheldona

označuje body. V každé ze tří složek je možno dát nejvíce 7 bodů a nejméně 1 bod. Každý jedinec je tedy očíslován třemi čísly, přičemž první značí stupeň přítomnosti endomorfní, druhé mezomorfní a třetí číslo ektomorfní komponenty. Typický Sheldonův graf nejlépe objasní rozmístění somatotypů. Graf č. 1.

Pro nejlepší pochopení síly komponenty podle čísla somatotypu uvádíme stručný popis znaků extrémních typů:

Endomorf 711 — kulatá hlava, vystupující tlusté břicho, slabé paže a dolní končetiny, velké množství tuku na pažích a na stehnech, štíhlé kotníky a zápěstí, celkově mnoho podkožního tuku.

Mezomorf 171 — svalovec, převažující svaly a kosti, krychlová masivní hlava, široká ramena a hrudník, silné paže a nohy, silná lýtka, minimální množství podkožního tuku, maximálně aktivní tělesné hmoty.

Ektomorf 117 — štíhlý, hubený, špičatý obličej s ustupující bradou a vysokým čelem, slabá břišní stěna, plochý hrudník, slabé končetiny, má slabé svaly a málo podkožního tuku, vždy vadné držení těla.

Vyhraněných extrémních typů, tj. typů obsahujících „sedmičku“ v některé z komponent je velmi málo. Ve většině případů jde o typy, které mají číslo menší než 7 a větší než 1 ve všech třech komponentách. Průměrný somatotyp je tedy 4 4 4. Zatím bylo objeveno prakticky 88 somatotypů.

V roce 1969 u příležitosti mistrovství ČSSR družstev v Zadově na Šumavě jsme změřili 46 lyžařů-běžců, z nichž 10 bylo nositeli mistrovské třídy a 36 I. VT. Kromě zjištění somatotypu jsme změřili i další antropometrické hodnoty a stav držení těla, jež v tomto krátkém sdělení neuvádíme.

DÍLČÍ VÝSLEDKY

Somatotypy lyžařů-běžců a jejich rozmištění nejlépe znázorňuje graf č. 2. Nejčastěji se vyskytující somatotyp lyžařů je 1 6 2, 2 6 3, průměry jednotlivých komponent 1,9, 5,6, 2,5. Tento somatotyp mají např. Štefl, Fousek, Hrubý, Klamár, Páříčka, Beranové, Šmíd, Pospíšil, Slosiarik a další.

Pro srovnání s ostatními skupinami sportovců, jejichž somatotyp byl u nás určen v letech 1966 až 1969 (6) poslouží nejlépe graf č. 3.

Srovnáme-li i jen podle grafu, je nápadné, že lyžaři-běžci mají velmi silnou mezomorfní komponentu a že se v síle této komponenty umísťují ve skupině československých vrcholových sportovců ihned za reprezentanty vysloveně silových sportů — 1. kulturisté, 2. sport. gymnasté, 3. vzpěrači.

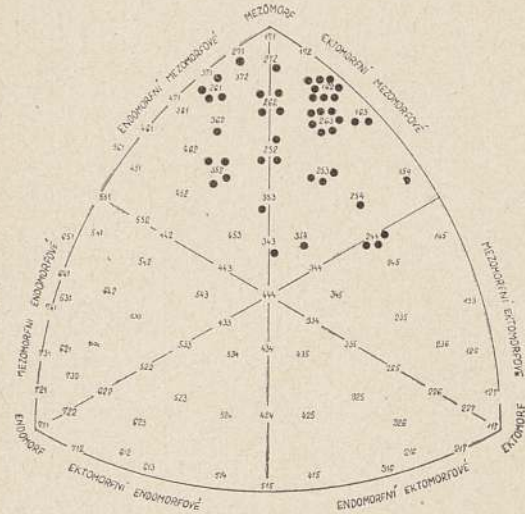
Endomorfní komponenta je u lyžařů-běžců velmi nízká (málo podkožního tuku), což je výhodou pro výkonnost i znakem trénovanosti.

Zjištění, že běžci na lyžích mají silně vyvinutou mezomorfní komponentu není nečekané a odpovídá, podle našeho názoru, současným názorům na techniku i trénink běhu na lyžích. Moderní švihová technika běhu klade velké požadavky na rozvoj síly a silové vytrvalosti horních a dolních končetin a trupu. Vychází z předpokladu, že jedině zvýšením síly odrazů a odpichů dosáhneme (při respektování ostatních složek) zvýšení rychlosti běhu na lyžích (5). Potvrzením je uváděný kladný vztah mezi úrovní rozvoje svalové síly a výkonem v běhu na lyžích (1, 2).

Tomuto také odpovídají současné názory na trénink běžců na lyžích, především v přípravném období. Je zařazována řada cvičení na rozvoj svalové síly zvláště těch svalových skupin, které se nejvíce podílejí na výkonu. Zdá se, že často je pamatováno (zvláště u speciálních prostředků) více na rozvoj síly horních končetin než dolních. Zde vidíme souvislost mezi objemem a výběrem používaných základních a speciálních tréninkových prostředků (2). Zvláštním problémem je potom trénink zajišťující úroveň svalové síly v zimě. Zařazování speciálních cvičení na rozvoj svalové síly bez lyží i na lyžích by mělo být pravidlem.

I když není možné považovat velmi silný rozvoj mezomorfní komponenty pouze za výsledek používaných tréninkových prostředků a metod (somatotyp se totiž považuje za poměrně stálý), lze konstatovat, že je v souladu s nároky disciplíny.

Svým příspěvkem jsme chtěli informovat o dílčích výsledcích provedeného výzkumu, dále pak podpořit názory, zdůrazňující rozvoj svalové síly jako jednoho ze základních faktorů výkonnosti v běhu na lyžích.

GRAF č. 3 — Průměrné somatotypy vrcholových československých sportovců a vysokoškoláků (průměrných cvičenců)

K — Kulturistika, SG — Sportovní gymnastika, V — Vzpírání, L — Lyžování - běh, KOP — Kopaná, H — Házená, O — Odbípená, LA — Lehká atletika - sprint, VS — Vysokoškoláci (průměrní cvičenci)

Pro určení somatotypu je nutné vyšetřovanou osobu vyfotografovat za standardních podmínek na točném s bílým pozadím, zepředu, z levého boku a zezadu. U každého jedince se zjistí index poměru výšky ke třetí odmocnině váhy a použije se tabulek a atlasu s 1175 vzorovými fotografiemi. Celá metodika určování somatotypu je dosti složitá. Velkou výhodou Sheldovy metody je možnost ohodnotit všechny přechodné typy.

Nejčastěji se vyskytující somatotyp u naší průměrné populace mužů je 3 4 3, 4 4 3, 3 4 4. U trénovaných sportovců je vždycky mezomorfní komponenta vyšší než u průměrné populace.

ÚKOLY DÍLČÍHO VÝZNAMU

1. Určit somatotypy vrcholových československých lyžařů-běžců.
2. Zjistit jejich nejčastěji se vyskytující somatotyp a průměrný somatotyp a porovnat je se somatotypy jiných našich vrcholových sportovců i se somatotypem průměrné populace.

ČAS ÚČTOVÁNÍ - BĚŽECKÉ SOUTĚŽE DRUŽSTEV V R. 1970

Skončila zima a nadešel čas účtování. Poslední zbytky sněhu nám definitivně zmizely, ale my stále se ještě vracíme k uplynulé sezóně a obíráme se výsledky v naší lyžařské činnosti.

Skončily lyžařské závody a nám nezbývá než se podívat jak všechno to sportovní zápolení skončilo.

Již několik roků, kromě závodů jednotlivců, se vžila soutěž lyžařských oddílů, která se v letošním roce rozšířila dokonce do tří stupňů. Byla to I. liga (mistrovství družstev), II. liga (skupina Svazu lyžařů ČSR a SSR) a divise, rozdělená v českém svazu do 3 skupin a to vždy sdružením několika žup. A je jen několik málo větších lyžařských oddílů, které by se v některé skupině kolektivních soutěží nezúčastnilo.

Ve Svazu lyžařů ČSR byla to tedy II. liga, které se zúčastnilo celkem 15 lyžařských oddílů a v divisních soutěžích soutěžilo celkem 31 oddílů. Připočteme-li lyžařské oddíly českého svazu startující v I. lize, bylo 41 lyžařských oddílů z Čech a Moravy, které měřily svou lyžařskou zdatnost a prokazovaly svoji péči a podporu závodníkům Svazu lyžařů ČSR.

A domníváme se, že je správné seznámit širokou lyžařskou veřejnost s celkovými výsledky těchto, jistě ne bezvýznamných soutěží, na nichž naši závodníci — běžci — prokazovali svoji zdatnost ve sportovních bojích za čest svých oddílů.

Výsledky divizních soutěží družstev v běhu 1970

1. skupina (sdružené župy: Šumavská, Krušnohorská, Pražská a Středočeská). Organizačně soutěž zajišťovala župa Šumavská.

1. Škoda Plzeň	1747,0 bodu
2. Rudá hvězda Ústí nad Labem	1640,5 bodu
3. Slavia Žižkov ÚRO	1618,0 bodu
4. Slavia Chemie Praha	1536,5 bodu
5. TJ Vršovice	1519,5 bodu
6. Slovan Mariánské Lázně	1314,0 bodu
7. Jiskra Kolín	1225,0 bodu
8. Sport Zbraslav	1039,5 bodu
9. Sokol Senohraby	1009,0 bodu
10. ČKD Kompresory Letňany	849,0 bodu
11. TJ Praga Praha	848,5 bodu
12. Jiskra Vysočany	773,0 bodu
13. Spartak Klášterec	565,5 bodu

2. skupina (sdružené župy: Krkonošská, Jizerská, Orlická). Organizačně soutěž zajišťovala župa Krkonošská.

1. Lokomotiva Trutnov	878,0 bodu
2. Spartak Police nad Metují	839,0 bodu
3. Sokol Studenec	696,5 bodu
4. Spartak Skuhrov	646,0 bodu
5. Spartak Vrchlabí	580,5 bodu
6. TJ Jičín	308,0 bodu
7. Rudá hvězda Pardubice	284,0 bodu
8. Slavoj Kořenov	264,0 bodu
9. Tesla Pardubice	179,5 bodu

3. skupina (sdružené župy: Beskydská, Horácká, Jesenická, Jihomoravská). Organizačně zajišťovala soutěž župa Jihomoravská.

1. Metra Blansko	2341,5 bodu
2. Jiskra Otrokovice	2246,5 bodu
3. Lokomotiva Šumperk	2121,0 bodu
4. Spartak Svatka	1927,5 bodu
5. Slavia Universita Brno II.	1828,5 bodu
6. Sokol Štítý	1818,5 bodu
7. TJ Bruntál	1366,0 bodu
8. VAAZ Brno	862,5 bodu
9. Start Brno	496,5 bodu

Vítězové jednotlivých skupin postupují v r. 1971 do II. ligy (skupina ČSR).

Výsledky II. ligy — skupina Svazu lyžařů ČSR

1. Slavia MFF Praha	2424,5 bodu
2. Slovan Karlovy Vary	2398,25 bodu
3. Lokomotiva Česká Třebová	2272,0 bodu
4. Jiskra Domažlice	1980,5 bodu
5. Slavia SF Praha	1923,25 bodu
6. TŽ Třinec	1878,5 bodu
7. Universita Brno	1748,75 bodu
8. MEZ Frenštát	1673,0 bodu
9. Motor České Budějovice	1457,25 bodu
10. Slávie Plzeň	1434,0 bodu
11. Avia Čakovice	1410,25 bodu
12. TJ Rožnov pod Radhoštěm	1381,0 bodu
13. Ještěd Liberec II.	1346,5 bodu
14. Slavia ZF Praha	1332,75 bodu
15. Rudá hvězda Hradec Králové	850,0 bodu

K těmto výsledkům je však nutno poznamenat, že v závodě v Rožnově pod Radhoštěm a v posledním závodě v Božím Daru došlo k nesporným přestupkům, kdy za některé oddíly ohrožené sestupem, startovali závodníci jiných oddílů (ve štafetách). Po jejich přšetření budou z nich vyzoveny přísně důsledky a bude také rozhodnuto o oddílech sestupujících do nižší soutěže.

Prvé dva oddíly postoupí v r. 1971 do I. ligy (mistrovství družstev).

Výsledky I. ligy (mistrovství družstev v běhu) — 1970

1. Jiskra Mšeno	1273,5 bodu
2. Rudá hvězda Semily	1183,5 bodu
3. Ještěd Liberec I.	1030,75 bodu
4. Sokol Nové Město na Moravě	977,25 bodu
5. SKI Jilemnice	921,5 bodu
6. Slovan Smokovec	863,0 bodu
7. Jasná Liptovský Mikuláš	810,25 bodu
8. Slavia VŠ Olomouc	758,0 bodu
9. Slavia VŠ Praha	659,75 bodu
10. ČZM Strakonice	577,0 bodu
11. Seba Tanvald	314,5 bodu
12. Spartak Praha 4	249,5 bodu

Mistrem ČSSR družstev v běhu na lyžích 1970 se stal lyžařský oddíl Jiskra Mšeno

Ze soutěže družstev (I. ligy) sestupují: ČZM Strakonice, Seba Tanvald, Spartak Praha 4.

Abychom dokreslili celkový stav o lyžařských oddílech, které pečují o závodníky v běhu na ly-

zích, uveřejňujeme i pořadí oddílů, sestavené podle počtu a umístění závodníků v celostátním žebříčku 1970, v kterých se umístilo celkem 162 závodníků, kteří absolvovali nejméně 2 kvalifikační závody.

1. Jiskra Mšeno	2820,78 bodu
2. Sokol Nové Město na Moravě	2485,73 bodu
3. Dukla Liberec	2416,37 bodu
4. Ještěd Liberec	2321,19 bodu
5. Jasná Liptovský Mikuláš	2146,25 bodu
6. Rudá hvězda Semily	2023,08 bodu
7. Rudá hvězda Poprad	1952,46 bodu
8. SKI Jilemnice	1369,27 bodu
9. Slovan Vysoké Tatry	1185,22 bodu
10. Slavia VŠ Olomouc	1015,85 bodu
11. Slavia VŠ Praha	965,89 bodu
12. ČZM Strakonice	852,23 bodu
13. Spartak Vrchlabí	707,55 bodu
14. Slavia VŠST Liberec	533,63 bodu
15. Lokomotiva Trutnov	532,76 bodu
16. Lokomotiva Česká Třebová	518,71 bodu
17. Seba Tanvald	473,79 bodu
18. Slavia MFF Praha	472,45 bodu
19. Slovan Špindlerův Mlýn	411,51 bodu
20. MEZ Frenštát	391,24 bodu
21. Slovan Karlovy Vary	376,33 bodu
22. Spartak Rokytnice nad Jizerou	335,59 bodu
23. Slavoj Kořenov	333,04 bodu
24. Spartak Praha 4	329,69 bodu
25. Slávie Dolní Kubín	297,32 bodu

26. TŽ Třinec	292,65 bodu
27. TJ Rožnov pod Radhoštěm	275,42 bodu
28. Dukla Sušice	267,77 bodu
29. Pokrok Záv. Poruba	207,59 bodu
30. Slavia Stav. fak. Praha	195,76 bodu
31. Dukla Vimperk	171,58 bodu
32. CHZ Litvínov	168,16 bodu
33. Jiskra Otrokovice	167,35 bodu
34. Baník Kremnice	166,22 bodu
35. Metra Blansko	132,17 bodu
36. Universita Brno	85,38 bodu

Toto pořadí poskytuje přehled o rozložení a síle lyžařských oddílů v běhu na lyžích v r. 1970 a ukazuje širokou základnu závodního lyžování v běhu.

K získání úplného přehledu o rozložení závodníků a jejich výkonnosti je však třeba, aby oddíly, které mají dobré závodníky, těmto umožnily účast na celostátních kvalifikačních závodech, aby tyto závodníci mohli být zařazeni do žebříčku (absolvoování minimálního počtu kvalifikačních závodů stanovených pro žebříček) a tím i do hodnocení lyžařských oddílů. Tím se získá nejen přehled o výkonnosti jednotlivců, ale i o aktivitě a péči oddílů a trenérů o závodníky.

FRANTIŠEK TÁBORSKÝ,

Swaz lyžařů ČSR — úsek „běh“ (STK)

Co se ve světě povídá a píše

Se stále větším odstupem se díváme na mistrovství světa ve Vysokých Tatrách. To znamená, že by pohledy zpět měly nabývat opravdu realistických forem a hodnocení by mělo ztrácet na subjektivních pocitech a diplomatickém postoji některých cizinců.

Měl jsem možnost přesvědčit se o názorech na MS ve Švédsku a Finsku a musím říci, že to co jsme skutečně viděli je i s odstupem času stále tak pěkné, světové a přitom naše, i když jsem si vědom i řady dílčích nedostatků. Nejde jen o názory novinářů a lyžařských funkcionářů. Ostatně novináři se do nás ve Skandinávii po MS dosti tvrdě „obuli“. Doprava zpět byla podle nich mnohdy katastrofální. Sám jsem to zažil v pondělí 23. února, když jsem přišel k rychlíku, který byl přeplněn a průvodčí nám laskavě oznámil, že lůžkový vagon, na který jsme měli listky, není připraven a že „můžeme jít do Prahy pěšky“. Ale i toto se pomalu zapomíná, protože převažují opět krásné vzpomínky na napínavé boje, krásné prostředí, skvělé sportovní vybavení a nezapomenutelnou pohostinnost.

Přesto by bylo velmi účelné, aby jsme se i v lyžařství dočetli o věcech, které nebyly dokonalé a mohou sloužit k dalšímu poučení.

ZAJÍMAVOSTI Z KANADY

Běh na lyžích si nezadržitelně razí cestu i v netradičních zemích. Stává se nejen „módou“ pro odstraňování následků moderního způsobu života, ale i faktorem osvěty a pokroku. Jeden velmi zajímavý pokus probíhá již několik roků v severní Kanadě (severozápadní teritorium) a jmenuje se TEST (Territorial Experimental Ski Training). Tento dlouhodobý experiment financovaný ze státních i soukromých zdrojů má ukázat na možnosti rozvoje běhu na lyžích v severních oblastech, má sloužit nejen k rekreaci a osobnímuespo-

kojení, ale i dorozumění mezi národy v severních oblastech.

Vedoucí tohoto experimentu je B. Pettesen, který byl také ve Vysokých Tatrách, kde v družstvu Kanady, zejména u běžkyň byli již odchovanci TESTU. V principu se jedná o výběr mladých sportovců mezi Eskymáky a Indiány v oblasti Yukonu a severozápadních teritoriích. Pro tyto se vytváří materiální podmínky pro jejich možnosti tréninku, jejich další růst i ve škole tak, aby se plně rozvíjela jejich osobnost. Trénink i závodění na lyžích je důležitou motivací pro zvýšení zajímavosti tohoto programu.

Nejlepší z vybraných tvoří takzvanou elitní skupinu, které se umožňuje účast v zahraničí. V současné době ji tvoří 13 osob (4 děvčata a 9 chlapců). Někteří byli ve Vysokých Tatrách, Norsku, Švédsku atd.

Dosavadní výsledky jsou však po všech stránkách uspokojivé. Například v zimě 1969 se zúčast-

TAKÁ JE DNES REMATA

Kanaďanka FIRTH SHIRLEYOVÁ, ktorá startovala na mistrovstvách sveta ve Vysokých Tatrách, je plodom experimentu TEST v severnej Kanade.

Foto: D. Richter

CENTRUM HORNEJ NITRY

nili 34 závodů v Kanadě a v zahraničí a získali 81 prvých, 60 druhých a 59 třetích míst.

Padesát kilometrů není žádná míra. U nás proběhl další úspěšný XVI. ročník závodu „Po hřebenech Krkonoš“ s 835 startujícími a z toho 135 žen a to je světové. Na Vasoloppet který je u nás dosti známý a kde již řada běžců ochutnala modré dálky, se letos sešlo téměř 9000 startujících. Mimo to existují ve Skandinávii stovky podobných soutěží, kde účelem je opravdu heslo zakladatele olympijských her: „zúčastnit se“.

Na startu se scházejí staří

i mladí, bydlí se opravdu turisticky a jede se pro radost a potěšení. Čím více ujetých ročníků, bez ohledu na výsledky, tím je lyžař vzácnější a váženější. Když jsem letos na tiskové konferenci před Vasoloppetem zažil představení běžce, který tento závod dojel více než třicetkrát, tak jsem měl dojem, že si ho novináři vážili více než olympijského vítěze. U nás se o těchto závodech jako je „Po hřebenech Krkonoš“ v novinách skoro nic nepíše. O dalším „Po hřebenech Beskyd“ také se toho veřejnost mnoho nedoví.

VLADIMÍR PÁČL

Kedysi v zime opustená rekreačná chata bankov Handlovských uhoľných baní — Remata: výhodné lyžiarske terény, tri vleky, z toho dva s umelým osvetlením umožňujú dokonale využívanie tohto objektu. Keď uvážime, že lyžiarske terény sú od železničnej zastávky vzdialené cca 400 m, vieme si ľahko predstaviť všetky výhody strediska lyžiarov z Handlovej. Okrem toho agilní príslušníci lyžiarskeho oddielu miestnej TJ Baník si tu vybudovali zjazdovku z vrchu Poľana dlhú 1850 metrov, s výškovým rozdielom 385 metrov. Aby sa táto zjazdovka ešte viac využívala, pustili sa — za pomoci niektorých iných inštitúcií — do výstavby sedačkového výťahu. Lyžiarom pomáhajú najmä na školskom odbore ONV v Prievidzi, ľudové družstvo „Mlad“, vedenie hotela Baník a riaditeľ ZDŠ s. Kamenský. Samozrejme, nedarilo by sa tak, keby aj rodičia nemali záujem na lyžovaní svojich detí pod odborným dozorom trénerov, na dobrých lyžiach, s dobrým viazaním a s dobrým vybavením. Je verejným tajomstvom, že za všetkými úspechami stojí nový predseda oddielu Ludovít Laučík. Lyžovaniu venuje nielen svoj voľný čas, ale aj veľa metrov nervov.

Handlová so svojou Rematou sa stala centrom zjazdového lyžovania na Hornej Nitre a môžeme smelo povedať, že svojim významom prerastá tento rámec. Najmä mladí pretekári prenikajú do celoslovenských, ba aj do celoštátnych rebríčkov. Iste — výsledky neprišli sami od seba. Už v minulosti bola Handlová známa dobrými lyžiarimi. Mená Blaho, bratia Kalmanovci, či Dolníkovci sa radili vtedy medzi slovenskú špičku. Potom prišla stagnácia v podobe generačného problému. Zabudli na výchovu mladých pretekárov. Na šťastie si toto nebezpečenstvo v Handlovej rýchlo uvedomili a sústredili svoje sily na mládež. Najprv vybrali dostatok talentova-

ných záujemcov zo škôl, vypracovali svoje plány a sústredili sa potom na ich dôsledné uskutočňovanie. Dokončenie výstavby objektov je jedným z dôsledkov.

ING. PAŽOUT NIČ NECHCE

Nie je však jediným. Okrem toho je to poctivá a pravidelná tréningová i organizačná práca s mladými. Dobrovoľní tréneri, hlavne František Dolník, Pavel Dolník, Miroslav Kalman, Stanislav Blahol, bývalí pretekári, majú najväčšiu zásluhu na výkonnostnom raste mladých zjazdárov oddielu. V poslednom čase — po príchode Ing. Pažouta, otca nášho najlepšieho zjazdára Milana Pažouta do Žiaru nad Hronom — sa podstatne zlepšila aj metodická práca trénerov. Ing. Pažout cestuje pravidelne do Handlovej bez nárokov na akúkoľvek odmenu a pomáha domácim funkcionárom a trénerom. Nevynechá ani letnú prípravu.

RASTIE NOVÁ NÁDEJ

Konkrétne výsledky? Oddiel má jedno družstvo v dorasteneckej a jedno v žiackej lige. Mená, ako Luboš Miština, Radovský, Kuzmová sú už veľmi dobre známe. Najmä Luboš Miština prekvapil v uplynulých sezónach. V roku 1969 bol žiackym majstrom ČSSR v zjazde a tohto roku potvrdil svoje kvality na majstrovstvách ČSSR dorastu vo Vrátnej, kde odsadil prvé miesto v obrovskom slalome, v slalome bol druhý a prvý v dvojkombinácii. Bol najúspešnejším dorastencom zo Slovenska. Štartoval už v zahraničí a vyjazdil si FIS-body v kategórii juniorov. Tento mladý zjazdár si vybojoval prvenstvo medzi 116 pretekármi — dospelými z celej ČSSR na XIII. ročníku obrovského slalomu, organizovanom LO TJ Iskra Nitrianske Pravno. Bol to práve on, kto sa s najväčšou mierou zaslúžil o to, že už po piaty raz sa viezol pohár z Nitrianskeho Pravna do Handlovej.

Veríme, že v Handlovej úspechy ich mladých pretekárov ešte viac podnieti obetavosť miestnych lyžiarskych funkcionárov a trénerov, tak aby sa toto banické mesto stalo opäť jedným z centier zjazdového lyžovania na Slovensku.

-es-

TŘI TÝDNY za polárním kruhem

Na závěr letošní sezóny se vydala naše malá čtyřčlenná skupinka na třítydenní sérii jarních závodů ve Švédsku. Byli v ní Honza Fejstavr, Karel Sacký, Josef Kubica a Honza Weisshäutel. Novinové zprávy byly poměrně kusé, omezily se pouze na výsledky, a proto bych chtěl s některými našimi poznatky, typicky lyžařskými, seznámit širší lyžařskou obec.

Z Prahy jsme vyjžděli s jednodenním zpožděním (nebyly vyřízeny pasové formality) 17. března. Za dopravní prostředek jsme zvolili osobní auto Honzy Fejstavra, které nám umožnilo maximální volnost pohybu a možnost výběru nejlépe obsazených závodů a ukázalo se, že pro podobné zájezdy je tím nejideálnějším, i když ne nejlacinějším řešením.

Podle původního plánu jsme měli absolvovat 8 závodů a zahájit turné 21. 3. v Skeleftea, což se vzhledem ke zpoždění ukázalo nereálným, a proto jsme zahájili 22. 3. v Särnē, o 800 km jižněji, závodem na 30 km. Většina závodů, které jsme absolvovali, má bohatou tradici, 50 i více ročníků, standardní termíny i tratě. Kluby, které závody pořádají, jsou až na některé výjimky poměrně malé a chudé, funkcionářů organizujících vlastní závod bylo vždy velmi málo, ovšem vše bylo naprosto perfektní a výsledky byly známy okamžitě po dojezdu posledního závodníka. Běžné jsou starty po dvojicích v třicetivteřinových nebo jednodominutových intervalech.

Protože je o závody mezi diváky velký zájem, jezdí se většinou na kratším okruhu, který se jede několikrát. Často tím trpí kvalita stopy, ale jinak to jistě není na závadu. Profilově byly tratě zejména v Kirunē a ve Svanstainu velmi těžké. Ve Svanstainu, kde vzdal větší počet závodníků, se rozpoutala po závodě bouřlivá diskuse o tom, zdali je současný trend ve stavbě lyžařských běžeckých tratí dobrý. Na 5km okruhu byla tři velmi těžká stoupání, z nichž jedno, dlouhé asi 500 m, se dalo jít pouze stromečkem. Těžká byla trať i v Kirunē, kde v běhu na 30 km vzdalo 14 závodníků. Zvláštní kapitolou byl Tornedalsloppe, který se jel ze Svanstainu do Övertornea, měřil 42 km a vedl přes polární kruh. Start byl hromadný. Tyto závody

na delší vzdálenosti s hromadným startem jsou ve Švédsku velmi oblíbeny a pořádá se jich celá řada. Myslím, že i pro závodníky jsou vítaným zpeřtením a že by nebylo na škodu uspořádat něco podobného u nás (pokusy již jsou). Tyto závody mají trať profilově lehkou a závod je velmi rychlý (vítěz 42 km 2:04.07). Navíc se ho mohou zúčastnit i starší závodníci a turisté, na které lehčí trať neklade tak velké nároky.

Sněhové podmínky byly po celou dobu vynikající, rychlý přemrzlý sníh, takže s mazáním nebyly velké problémy. Protože jsme po celou dobu byli v jednom kolektivu se Švédy a Švýcary, měli jsme možnost porovnat jejich vybavení vosky a naše. Švýčari i Švédové používali převážně vosky „Swix“, které jsou podle mého názoru nyní velmi dobré. Mají ovšem speciální vosky přímo od firmy, pro informaci jen zelených swixů měli 6 různých druhů a speciálů na velký mráz 5 druhů. U nás tak oblíbené Ex-elity se používají mezi severskými závodníky jen velmi zřídka. My jsme mazali vosky Swix a Rode.

Ve vybavení jsou novinky pouze u bot, kde všechny švédské firmy přešly od kožených podrážek k podrážkám z umělé hmoty, která je velmi pevná, neexistuje žádný kroutivý pohyb do stran a v ohybu je velmi pružná.

Navštívili jsme též lyžařskou továrnu v Edsbynu, která vyrábí lyže značky Ski master. Protože bylo téměř po sezóně, nebyly sklady již plné a výrobce litoval, že nám nemůže nabídnout větší výběr speciálních lyží. Přesto jsme si každý vybral 2 páry a vedoucí oddělení závodních lyží pan Mats Eklund byl ochoten pro příští sezónu udělat našemu družstvu lyže na míru. Cena, kterou jsme za lyže zaplatili, byla velmi výhodná.

Francie udává tón nejen ve společenské, ale také i sportovní módě. Dokonce je tak úspěšná v oboru sportovní módy, že to dalo vznik velikému průmyslu, který má sídlo v okolí Grenoblu. Ptáte se, co přinese nová zimní móda 1970/1971. Odpověď vám na to dá vyobrazení, které přinášíme. Přeuládnou pochopitelně opět syntetické materiály s fantastickými vlastnostmi. Budou ještě lehčí než nám známé, ale se zdokonalenými tepelnými vlastnostmi. (hor)

Zájezd byl úspěšný i po společenské stránce. Po celou dobu cestovala ze závodu do závodu vlastně jedna velká parta a díky tomu jsme navázali řadu osobních přátelství jak s předními světovými závodníky, tak i trenery a funkcionáři. Dostali jsme přímo na místě řadu pozvání nejen na příští jarní turné, ale i na turné vánoční, kdy se podobná série závodů jezdí ve střední části Švédska, v provincii. Za uvážení by stálo, aby se v budoucnosti upravovaly termíny našich vrcholných soutěží (mistrovství, liga) tak, aby nekolidovaly s vrcholnými světovými soutěžemi, které mají většinou pevné termíny a kterých bychom se měli zúčastňovat, zvláště, jsou-li to závody, kde se získávají body do světových žebříčků. Zájezd byl určitě přínosem, umožnil prodloužit sezónu a absolvovat řadu velmi kvalitních závodů na dobrém sněhu. Výsledky, kterých jsme na turné dosáhly, byly mezi přítomnými severskými experty

hodnoceny velmi vysoko. Zejména Fajstavrovo 5. místo ve Svanstainu bylo při konkurenci, která se na startu sešla, jedinečné. Myslim, že by pro příští roky měla být naše účast na tomto turné pravidelná, nejen pro jeho vysokou sportovní úroveň, ale i proto, že je po stránce ekonomické pro

naši lyžařskou sekci velmi výhodný (celý zájezd nestál více než 7000 Kčs). Podobné akce určité pomohou našemu lyžování k cestě mezi světovou špičku.

JAN WEISSHÄUTEL,
odb. as. KTV fakulty všeobecného lékařství UK

Zamyšlení nad lyžařskou ligou

Zdeněk Ciller, trenér základny ve Mšeně n. N.

Už šest let věnujeme pozornost lyžařské lize. Ji podobnou soutěž nalezeme na celém světě. Je to unikát, zároveň druh svérázu, ale taky důkaz, že se ubíráme vlastní tvořivou cestou. Je mi celkem sympatická, ale bude mi lhostejné, uchová-li se dál, či upadne v zapomnutí. Jsme pružní a víme, že každá změna znamená život. Jedno je jisté: u nás na Jablonceku se budeme usilovně snažit s ligou, či bez ní. To je náš závazek k lyžařskému sportu, který máme nade vše rádi.

Začínali jsme v roce 1945 z ničeho. Právě před čtvrtstoletím byl počátek všeho. I oně nesmírné touhy a tížadosti něco dokázat. Ovoce 25 let je dnes docela konkrétní. Lyžování se v jablonckém okrese stalo sportem č. 1. A jeho osu hledejme v lyžařském oddílu Jiskra Mšeno n. N. To je amatérský oddíl, bez dotací státu. Může si dovolit jen to, na co má a na co si vydělá. Nemáme mnoho obdivovatelů, ale jsme vždycky nadáni elánem pracovat pro něco, co máme rádi a čemu věříme. Tomu dáváme nejlepší síly. Podarilo se nám dát dohromady výtečnou partu. Ta je základem úspěchů.

Spolu se Slavojem Kořenov, Sebou Tanvald, Tofou Jiřetín a LIAZ Rýnovice je Jiskra Mšeno generálním dodavatelem lyžařských reprezentantů Jablonceka. Šest z nich bylo počteno zastupovat ČSSR na slavném světovém mistrovství v klasickém lyžování ve Vysokých Tatrách 1970. Mezi námi vyrostl Ladislav Rýgl, zlatá ve sdruženém závodě, a Helena Šikolová, čtvrtá v běhu na 10 km. I objev letošní sezóny, běžec Standa Henych prošel naší péčí.

Styl práce jsme spojili s rozvojem masovosti. Máme své „farmy“, kde nám nezištně vychovávají mládež a předávají nám ji od dorostu, případně juniorů. To je třeba příklad J. Lučany, Sp. Rychnov, S. Alšovice, S. Zlatá Olešnice, J. Josefův Důl, S. Nová Ves a dalších. Není pro nás tolik

důležité vyzbrojovat se posilami z jiného okresu, i když nezastírám, že přijmeme mezi sebe závodníka, jestliže projeví zájem na prvním místě on sám.

Ale vraťme se k vlastní problematice lyžařské ligy. Dívám-li se na ni očima trenéra, musím přiznat, že mi dělá hodně starosti. Nezačali jsme nejlépe. Za to, co se stalo dnes skoro běžným zjevem, jsme byli hned v prvním roce diskvalifikováni. Rok po aféře jsme znovu postoupili. Pak jsme čtyřikrát zvítězili, a máme z toho upřímnou radost.

Teď se chystá něco, co dává tušit změnu této soutěži. Je docela možné, že jsme ve slavné sezóně 1970 vyhráli ligu naposledy. Rozhodně však zůstáváme v lyžařské lize pouze za předpokladu, že se bude soutěžit jako dosud. To je, že zvítězí ten, kdo má dobré nejen muže, ale i ženy. Jako trenér reprezentačního družstva žen lyžařek dovedu I. ligu ocenit. Když ne nic jiného, tak lyžařská liga pomohla postavit chřadnoucí ženský běh znovu na vlastní nohy. Myslim, že problematiku ženského běhu dokonale ovládám. Dovolím si tvrdit, že bude-li I. liga rozdělena na mužskou a ženskou, pak její ženská složka nepřetrvá déle než 2 roky a bude zrušená stejně jako liga skoku a závodu sdruženého. Rozdělení ligy považují ze společenského i sportovního hlediska za nezdravou loyaltitu s oddíly, které pečují pouze o muže. Každý, kdo bude chtít posoudit nestranně vý-

voj lyžařského běhu, musí uznat, že ASD Dukla a Rudé hvězdy mají na svém bedru převážnou část péče o naši mužskou špičku. Každý víme, že je to tak správné, chceme-li udržet krok s vývojem ve světě. Proč však nikoho nezajímá, že stejná pozornost by se měla věnovat ženám. Proč by celky, které mají eminentní zájem o start v I. lize, nemohly vzít do svého stavu také ženy. V Československu je v posledních letech jediná žena, která má ideální podmínky na úrovni několika desítek mužů.

Proč by se tento poměr nemohl změnit ve prospěch žen? Jsem ochoten přejít s celým reprezentativním družstvem žen běžkyň tam, kde nám vytvoří takové podmínky jaké jsou v ASD Dukla, RH Semily a ČH Poprad.

Že ženy běžkyňe dělají tvrdý a náročný sport při nočních a turnusovém zaměstnání, je prostý fakt. Žádná si však nestěžuje. Ani o svých problémech moc nemluví. Přítom se sportu musí věnovat tělem i duši nejméně deset let, aby práce vydala očekávané

ovoce. Za stropovou hranici věkovou se považuje 30–32 let. Je-li žena dokonale koncentrována na vrcholový výkon, nemůže uvažovat o založení rodiny, ani není schopna zajistit si takovou existenci, která by dávala dobrou perspektivu. Nechci zacházet do sociologické problematiky, ale rozhodně za zamyšlení stojí, zda společnost žen trochu nezneužívá: V reprezentativním družstvu jsou ženy, které mají čistý měsíční příjem 900 Kčs. Po noční směně následuje několik hodin spánku, tvrdý trénink, starost kolem plotny, znovu trénink a znovu zaměstnání. Jsou i takové případy, že běžkyňe trénuje již ráno od 4 hodin anebo pozdě do noci. Nechci dělat ze žen chudinky. Na žádné choulostivky netrpím a trpět nebudu. Chtěl bych trochu víc spravedlnosti, aby žena byla rovnocenným partnerem muže ve sportu. Jsem vděčný všem oddílům, které rozvíjejí ženský běh. Nikdy nebudu tolerovat specializaci na muže, která je mnohem jednodušší a snadnější.

Tak se dívám i na lyžařskou ligu, která měla hmatatelný efekt v tom, že prospěla ženám na běžkách a nejlepším dala možnost startu v zahraničí. Všechno ostatní je nesmírná starost, ale ta bude člověka provázet vždycky, chce-li něco dokázat. Jsme sportovci a tím jsme si nasadili dobrovolné okovy. Rozhodně si je nesejmeme, půjde-li liga dál či ne. Jen formy práce trochu pozměním. Věřím, že vymyslíme něco, co bude éte naší lyžařské ligy přinejmenším plnohodnotné.

Poslední branka

Zpráva o tragické smrti Herberta Hubera vrušila sjezdářský a slalomový svět. To přece nebývá, aby sportovec odcházel dobrovolně ze života. Co bylo příčinou toho, že 15. července našli vynikajícího rakouského slalomového specialistu oběšeného v jeho Kitzbühelském domě?

Herbert Huber — to byl typ senzitivního jezdce. Skoro se nezasmál, žil si svůj svět sám pro sebe a spřádal si v něm své sny. Ve Val Gardeně chtěl vystoupit na jejich vrchol. Ale přízemní realita rozhodla jinak. V předvečer kvalifikačního slalomového závodu dostal silný nervový záchvat a urychleně ho transportovali domů do Rakouska. Léčili ho v salcburské nemocnici na nervové klinice.

Zdálo se, že krize je zažehnána. Stavby deprese se snad už nebudou opakovat. Osamělý člověk se vrací mezi lidi, ale zůstává stejným při styku s nimi. Cítí se sám, i když je jimi obklopen. Dne 1. července nastupuje jako druhý plavčík na plovárně Schwarzzsee v Kitzbühelu u svého bývalého týmového kolegy a přítele Hiase Leitnera. Má se za to, že tady se stala příhoda, jež navodila klima pro novou depresi. V jezeře utonul mladý britský student. Herbert se zcela uzavírá do sebe, do svého světa snů a bolestí. Odchází domů, uzavírá

dům před rodiči a sahá po provazu trochu jinak, než jak činil při horolezeckém tréninku...

Stříbrný ze ZOH v Grenoblu ve slalomu, rok před tím přemožitel Jeana Clauda Killyho v Jaksou Hole, mistr Rakouska ve slalomu v letech 1966 a 1968 spáchal sebevraždu.

Smutný člověk mezi vtipkujícími kolegy. Snílek s obrovskou ctizádostí vítězit, ale nedostatečně silný pro život. V mládí prodělal těžký zápal mozkových blan. Snad tam byl počátek neštěstí. Odpočívaje v pokoji, Herberte!

(nj)

Vesmírná technika

Ve švýcarském lyžařském středisku Crans zkoušeli nové materiály na výrobu lyží způsobem, aplikujícím vskutku nejčerstvější výsledky vědy a techniky. Vlastnosti lyží při jízdě — elasticitost, vodivost, přilnavost, stabilitu při otáčení — byly zjišťovány pomocí registračních přístrojů, jež zaznamenávaly údaje o změnách. Vysílačka, jež číselné hodnoty přenášela do zkušebny, měl na prsou zkušební jezdce — olympijský vítěz Willy Favre. Údaje, informující o tom, jak jednotlivé materiály reagují při jízdě, zhodnocoval počítač. Nové materiály jsou prý toho druhu, že snesou přirovnání s těmi, které se uplatňují při cestách vesmírných lodí.

S lyžemi na provázku

ANTONÍN BARTOŇ VZPOMÍNÁ

Jedna místnost Vlastivědného muzea ve Vysokém n. Jiz., v jehož budově býval kdysi soud, je věnována historii lyžařství na Vysocku. Uprostřed je zvláštní expozice prvních lyží, jak je r. 1893 zhotovil pro notáře Holleye Václav Janda, i fortelné železné vázání, které na kovadlině vykoval r. 1897 pro kteréhosi lyžaře sklenářský kovář. Ale jsou zde i lepené lyže Made in Norway, zhotovené firmou L. H. Habena Co., Christiana, první hikoroky, krokve, sněžnice a hole, připomínající spíše konsoly záclon než lyžařskou výzbroj. U našich habrových běžek z r. 1924 čteme: zhotovil A. Bartoň, Vysoké n. Jiz.

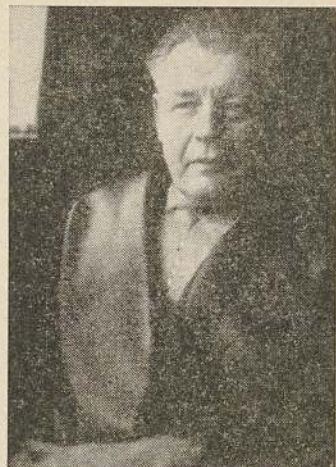
S tímto jménem se máme možnost seznámit i na protější stěně, kde jsou vyjmenována jména tehdejších zasloužilých lyžařů — F. Patočky, V. Josifka, J. Doubalika, M. Havlíčkové, J. Strnada padnuvšího v 18. roce ve válce na Piavě, L. Petrušky, J. Bíma — bez nichž bychom si dnešní lyžařství nedovedli představit. Mezi těmito pionýry, na které se pozapomnělo při udělování titulů, je i jméno Antonín Bartoň st. (1871—1947), který závodil od r. 1905 do první světové války. Na dalších obrázcích je pak fotografie jeho syna v Americe, u níž je uvedeno: A. Bartoň závodil v Jugoslávii, Polsku, Norsku, Švédsku, Francii, Německu a ve Spojených státech.

Antonínu Bartoňovi ml., sousednímu téměř s muzeem, je dnes 61 let. Jedna stěna jeho pokoje je zaplněna vitrinami, kde je plno nejrůznějších diplomů a cen. A až jsou psány v jakékoli řeči, všude je uvedeno Bartoňovo jméno. „Tyhle hodinky jsem dostal od ministra národní obrany za úspěch v Norsku, tehle diplom v Americe a tuhle s trikolorou přímo od norského krále.“

Na tuto dobu už dnes A. Bartoň jen vzpomíná. Na stole se objevilo album s fotografiemi z celého světa, napomáhající odvíjení řetězu jeho bohatých vzpomínek. „Závodit jsem začal vlastně až na vojně,“ říká bývalý mistr republiky, „i když jsem jako každý po-

rádný vysoký kluk jezdil na prkýnkách už od dětství. Při přesenní službě jsem měl možnost trénovat a tak jsem byl r. 1929 poslán jako voják do Polska, kde jsem byl zařazen do čl. hlídky, vedené nadporučíkem Německým. Naše hlídka byla sice nejrychlejší, ale špatnou střelbou jsme byli posunuti na druhé místo... To byl můj první větší závod... Odtamtud jsme jezdili na mistrovství do Francie do Superbages Luchon na francouzsko-pyrenejských hranicích. V Itálii nám však Italové sebrali pušky, které jsme vezli jako vojáci společně s lyžařskou výzbrojí. Celý tento incident byl pak projednáván diplomatickou cestou a tak z Prahy nám přišli včas nové mauserovky, takže jsme mohli v Pyrenejích klidně závodit. Byl to velmi náročný závod: běh na 30 km, na 25. km byla střelba. Trefil jsem do cíle všech deset výstřelů. Pak byl u toho ještě skok. Dobře to dopadlo a já se stal tehdy mistrem Francie. Po návratu jsem pak musel hned na závody do Schreiberhau, kde němečtí pořadatelé již měli připravené ceny s Dontovým jménem. Tak si byli jisti jeho vítězstvím, ale já jsem jim to překazil... Rok na to jsem se zúčastnil vojenské hlídky v Norsku, kde se náš oddíl umístil na druhém místě. Tehdy nás Norové radostí vyhazovali do výše. Celý tento závod sledovali norští závodníci u můstku Hollmenkolen, kde střídáním vlajek na stožáru oznamovali pořadatelé pořadí závodníků během závodu. Který stát vedl, toho vlajka vlétla na stožár, což neobvykle dramatičtějším průběh závodu. Stálo to mnoho námahy a Skandinávci s námi měli tehdy mnoho práce. Proto ono nadšené uvítání. Tehdy jsem byl vyznamenán norským králem...“

Když jsem šel do civilu, zúčastnil jsem se závodů v Jilemnici, kde jsem poprvé vyhrál mistrovství republiky v závodě sdruženém. Pak ve dvatřicátém jsem byl poslán do Ameriky na olympiádu. Tam jsem se umístil ve sdruženém závodě na šestém místě. Můj výkon nebyl až do předloňského roku v republice překonán. Příští rok na to jsem se stal v Harrachově podruhé mistrem republiky ve sdruženém zá-

vodě, v běhu a ve skoku. V roce 1934 jsem nestartoval, ale příští rok ve Špindlerově Mlýně mi dali titul mistra ČSR potřeť. V téže roce jsem byl vyslán do Jugoslávie Planice, kde jsem dosáhl nejdelšího skoku — 86,5 m. To byl pak československý rekord až do konce druhé světové války... Po úspěchu v Plánici jsem byl pozván na otevření můstku do Itálie, avšak kvůli vojenskému cvičení jsem nemohl pozvání přijmout. A to byl vlastně netušený konec mé závodnické dráhy. Po návratu z Jugoslávie jsem měl havarii na kole, při které jsem si ošklivě zlomil nohu. Zranění bylo vážné a doktoři dokonce hovořili o amputaci. Za čas jsem se z toho však dostal, ale závodění jsem už musel zanechat. Byla to pro mne otesná rána. Uprostřed úspěchu být najednou definitivně vyřazen. Počítalo se dokonce s mou účastí na olympiádě v Garmisch-Partenkirchen v Německu r. 1938. To byl konec, ale tak už to někdy na světě chodí: na planickém můstku jsem vyvázl bez pohromy, ale doma mě pocuchalo obyčejné kolo na obyčejné silnici.“

„Jedno bych chtěl však říci na závěr,“ dodává bývalý mistr republiky Bartoň. „O nějaké péči se nám ani nezdálo. Soustředění neexistovalo, každý trénoval sám individuálně, pochopitelně bez vedení, na svoji pěst a většinou po večerech. Když jsem si chtěl jít zatrénovat na větším můstku, musel jsem vzít lyže za batoh na provázek a táhnout je za sebou na běžkách pěšky do Harrachova, což bylo 20 km, tam si sešlapat můstek, jednou, dvakrát si skočit a pak zase dvacet kilometrů zpát-

ky do Vysokého. Byl to tvrdý trénink a dalo se to dělat jen v neděli, kdy se nepracovalo. Ke všemu jsme museli ještě šetřit, abychom si mohli dovolit jezdit po republice na závody, což si musil každý sám platit, nebyl-li jeho klub dost bohatý. Pouze zájezd do ciziny financoval Svaz lyžařů. Jak jsme byli ustrojeni, je vidět konečně na těchto fotografiích. Každý jel v tom, co právě měl. Někdo v pumpkách, někdo v radiovece, placaté čepici, jenom trikolora dokazovala, odkud jsme. Ale byli jsme na ni velmi hrdí...”

VLADIMÍR MIKOLÁŠEK

Veterán so stopkami

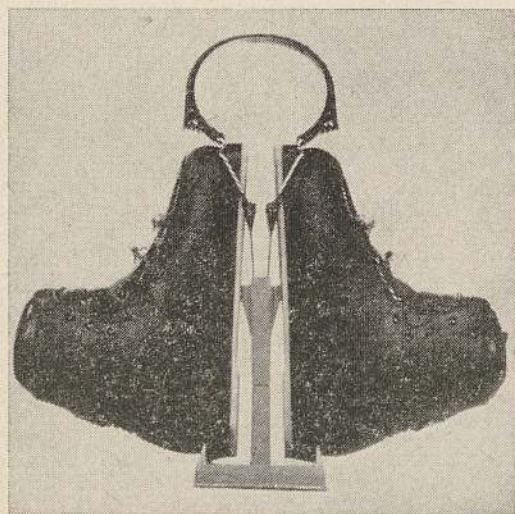
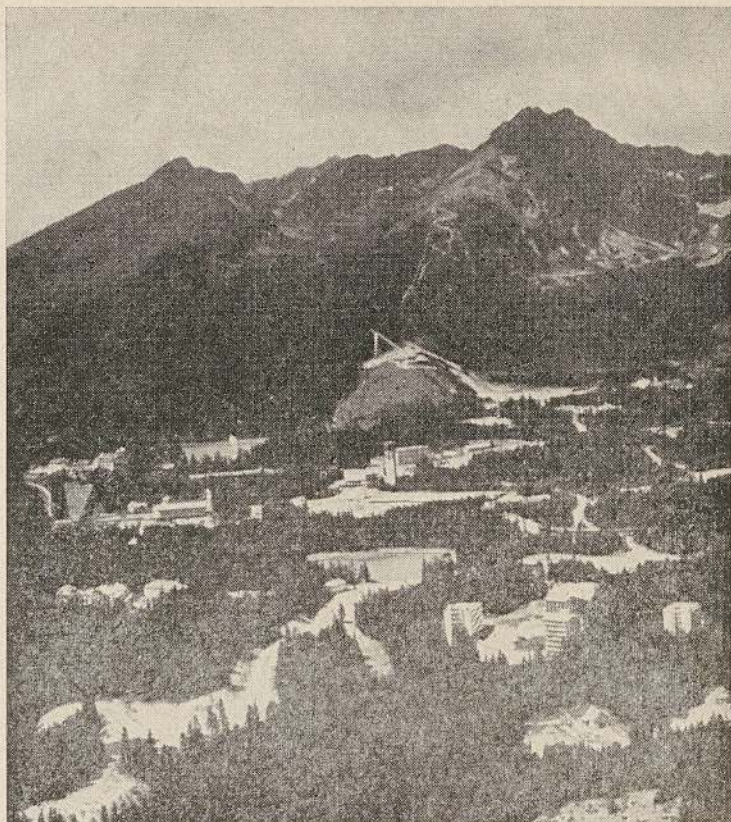
V našom lyžovaní máme veľa organizátorov, ktorí majú nejaký ten krížik na hrbte. K nim patrí aj 62ročný rozhodca Ľudovít Spišský z Nového Smokovca. Rozhoduje už 42. rok a na svojom konte má výše 1000 pretekov, z toho 600 významnejších. Okrem lyžovania odpískal aj vo futbale 915 stretnutí a v hokeji 530 zápasov. Hadam preto, aby si dal do poriadku nervy, rozhoduje aj šach, kde „odseď“ už 400 zápasov. Iste dostatočná kvalifikácia pre trochu počútenia:

„Starší rozhodcovia a funkcionári by mali dostať príležitosť, aby mohli svoje skúsenosti odovzdať mladším a nevzali si svoje prak-

tické i teoretické znalosti, ako sa hovorí ‚do hrobu‘. Je veľa vecí, ktoré žiadne pravidla nezachytia a to práve získá rozhodca len z bohatej a dlhoročnej praxe.“

—es—

▲ Poněkud nezvyklý pohled na Štrbské pleso v létě. Krajina se zdá být kouzelně prokomponovaná.

Boot - Keeper Tyrolia

Každá součást našeho lyžařského vybavení vyžaduje nezbytnou údržbu, má-li nám dobře sloužit. To platí v první řadě o lyžařské obuvi, která navíc představuje i slušnou částku peněz, kterou jsme na její pořízení museli vynaložit. S nápaditou novinkou přicházejí technici rakouské firmy TYROLIA, kterou jsme dosud znali jako světového výrobce číslo 1 nejlepších bezpečnostních vázání. Jedná se o lyžařské napínáky, které pomohou udržet správně vypnuté podrážky. Pro spolehlivou funkci bezpečnostního vázání je jejich správné vypnutí nanejvýš důležité. Napínáky vyvíjejí na obuv stejnoměrný tlak, další jejich předností je, že nám usnadní i transport obuvi, která tímto způsobem upevněná se pohodlně nosí. Stačí prostrčit paži okem a máme boty zavěšeny na rameno, zatímco ruce zůstávají volné.

(hor)

MĚŘENÍ EFEKTIVITY TRÉNINKU V OBŘÍM SLALOMU

Kvantitativní využití času v tréninkové jednotce — efektivita je problém, se kterým se ve světě, ale hlavně u nás potýkají všichni trenéři sjezdových disciplín. Je pochopitelná snaha, aby ztrátových časů v tréninku bylo co nejméně a naopak, čistého času využitého pro vlastní cvičení = jízdu co nejvíce.

Běžným ukazatelem kvantity tréninku u sjezdových disciplín je hodnocení počtu naježděných branek slalomu, obřího slalomu, kilometrů volné jízdy a kilometrů sjezdu. I když toto hodnocení v podstatě postačuje, mělo naše měření ukázat na efektivitu tréninku v obřím slalomu za ideálních tréninkových podmínek, tj. při zajištění přednosti na vleku, organizaci tréninku šesti závodníků dvěma trenéry a při zajištění všeho pomocného materiálu na stavbu tratí.

Měření efektivit bylo provedeno na soustředění Dukly Banská Bystrica na Malino Brdě dne 2. 1. 1970 v době, kdy trénink byl zaměřen na maximální naježdění branek obřího slalomu. Tréninková skupina byla složena ze závodníků mistrovské a I. VT.

Měření jsme dospěli k těmto ukazatelům:

1. **výklad** — seznámení s postupem tréninku a metodické vedení během tréninku
30 min. — 7,1 procenta
2. **vlastní cvičení** — jízda na vytýčené trati a volná jízda
25,7 min. — 6,1 procenta
3. **příprava lyží a tratí** — mazání lyží a prohlídka tratě
89 min. — 21,1 procenta
4. **lokomoce** — přeprava z a do ubytovacího prostoru a šestnáct jízď na vleku
275,3 min. — 65,7 procenta

Vyhodnocením ukazatelů překvapí skutečnost, kdy ze sedmi hodin pobytu v terénu je efektivita cvičení — jízdy pouhých 25,7 min., i když jak bylo zdůrazněno, byly vytvořeny téměř ideální podmínky. Ztrátové časy nebyly zvětšeny o čekání ve frontě u lyžařského vleku a přípravou a úpravou tratě.

Během naší další přípravy jsme podobný trénink organizovali jen s velkou námahou. Ne vždy se nám podařilo zajistit přednost na vlecích, mít ve všech střediscích vlastní materiální vybavení k tréninku (tyče apod.).

Dospěli jsme tedy k závěru, že zlepšení tréninku našich závodníků

je možné jen zkrácením všech ztrátových časů v tréninku.

Máme za to, že zlepšení je možné jedině v tom případě, pokud se budou vyřešením těchto otázek zabývat vrcholné organizace a nenechají se živelnému a provizornímu řešení v jednotlivých oddílech. Východiskem je jedině komplexní řešení. Jedním z možných je návrh vybudovat alespoň dvě střediska, kde by přednost pro závodníky byla samozřejmostí, (na vlecích) kde by se tím i soustředilo dostatek trenérů a organizačních pracovníků z oddílů pro stavbu tratí, kde by byla mechanizace na úpravu tratí a kde by bylo možno i nafilmovat jízdy závodníků (magnetoskop) pro metodické účely.

Chceme-li se blíže posunout ke světové špičce, musíme příznivé podmínky pro naši disciplínu zlepšovat u nás doma a nenechat se ukolébat tím, že několik vybraných vrcholných závodníků má možnost využívat k přípravě alpských podmínek.

VLČEK JIŘÍ,

trénér sjezdařů Dukly Banská Bystrica.

Jaroslav Bašta

NOVÍ CVIČITELÉ

Ve dnech 5.—12. dubna 1970 se konalo na Mikulášské chatě v Jasně pod Chopkom (Nizké Tatry) školení cvičitelů lyžování I. třídy. V rámci školení složili zkoušky na cvičitele lyžování I. třídy:

Boška Slavomír, Praha 4, V Záslomu 2,

Hájková Alena, Praha 5, Zborovská 48,

Homola Lubomír, Olomouc, Kosmonautů 18,

Kollman Jaromír, Běchovice II. č. 446

PhDr. Maška Oldřich, Praha 6, Ždanova 33,

Mrňák René, Brno, Boettingerova č. 11,

Nezhyba Jaroslav, Brno-Lesná, Halasovo nám. 3,

Ing. Novák Jan, Liberec, Králův háj,

Ing. Novotný Vladimír, Brno, Wolkerova 4,

MUDr. Stöckl Pavel, Praha 4, Na Dolinách 33,

Tichý Radko, Brno, Sady Osvobození 41.

SL ČSR,

Úsek nezávodního lyžování, komise výuky.

Jak to bude v roce 2000

Vše, co s lyžováním souvisí, tj. výroba lyží, prodej lyží, vlastní lyžování, atd., je neustále poháněno rychlým vývojem tohoto sportu. Máloměrý jiný sport má tolik citelů a aktivních provozovatelů. Lyžaři jsou světovou velmocí. Ptáme se, proč. Lze odpovídat i slovy Ernesta Dichtera, který říká ve své knize mezi jiným: „Také patrně proto, že při lyžování obnovujeme dávno ztracené kontakty k matičce zemi.“

Lyžování potřebuje celého člověka, duševně i tělesně. Není dobrodružstvím jenom pro jednoho. Je to dobrodružství z nejkrásnějších na světě, který se mění den ze dne. Protože lyžování je jednou z životních forem člověka, musíme se jím při úvahách o vývoji společnosti pro příštích deset, dvacet, třicet let zabývat.

„Za třicet let, až Amerika dosáhne postindustriálního stadia, bude činit příjem obyvatel na hlavu 7500 dolarů ročně. Pracovní týden bude čtyřdenní, den po sedmi hodinách. Rok bude mít jen 39 pracovních týdnů, 13 týdnů dovolené. To činí dohromady s weekendem a svátečními dny 218 volných dní a 147 pracovních dní.“ Toto říká francouzský autor Servan Schreiber s odvoláním na šetření, která byla provedena americkým Hudsonovým institutem a badatelem o budoucnosti Hermannem Kahnem.

„Vzdálenosti nebudou hrát žádnou úlohu,“ doplňuje Kahn.

„Tvoří se úplně nová společnost,“ vysvětluje Servan Schreiber, „ještě než dnešní třicátníci půjdou do důchodu, bude tato společnost skutečností.“

Vyvstává nová odrůda vědy, která se jmenuje futurologie. Lyžařský sport, který je částí tohoto problému, musíme tudíž podrobit zkoumání.

75 MILIÓŇŮ LYŽAŘŮ

V posledních třiceti letech se zvětšil počet alpských lyžařů, tj. těch, kteří převážně sjíždějí, ze tří miliónů na patnáct miliónů. Počítáme-li jenom roční přírůstek tři procenta, bude to činit v roce 2000 přibližně 39 miliónů lyžařů. Kdyby se však uvažovalo o reálném pětinásobku, bylo by to 75 miliónů lyžařů.

Pro 15 miliónů lyžařů, kteří dnes sport provozují, se vyrábí ročně přibližně tři milióny párů lyží. V roce 2000 bude zapotřebí

Ing. MIROSLAV CHLOUBA

---

nejméně deset miliónů párů lyží ročně, nepravděpodobněji však 15 miliónů párů. Tato cifra není — i přes stoupající kvalitu lyží — příliš vysoká. Neboť vedle stoupající křivky volného času, zvyšujících se příjmů, zvýšené rychlosti horských dopravních prostředků a tomu odpovídajícímu množství zdaných sjezdových kilometrů se sotva počítá s populační explozí. Uvědomíme-li si, že Severní Amerika, západní a severní Evropa mají průměrný přírůstek obyvatelstva 1,5 %, tak se počet obyvatelů těchto zemí mezi rokem 1966 a 1976 zvětší o 55 miliónů obyvatel. To je přibližně počet obyvatel NSR v roce 1965.

Musíme se ptát, kdo lyže vyrobit. V současné době dodává jedna lyžařská továrna 400 000 párů, asi pět továren mezi 100 000 až 200 000 páry ročně a asi dvacet firem 50 000 až 100 000 párů. Větší množství menších firem vyrábí tisícové série. Dohromady to dává onu vpředu vzpomínanou cifru tři miliónů párů lyží ročně.

V roce 2000 budou muset dvě továrny vyrábět po dvou miliónech párů lyží ročně, tři firmy každá po miliónu, deset firem po 500 000 párech, zbývající výrobci pak jeden milión párů lyží ročně. Toho je třeba dosáhnout, nezůstane-li produktivita na dnešní úrovni.

V současné době připadá na jednoho pracovníka v lyžařské výrobě 400 párů lyží ročně. Podle toho zaměstnávají dnes výrobci asi 7500 lidí. Kdyby zůstala produktivita stejně vysoká jako dnes, tak by to předpokládalo 37 500 zaměstnaných lidí. Musela by se zvýšit produktivita, protože bude kratší pracovní doba. Na druhé straně by musela být pracovní produktivita pětinásobena při stejné pracovní době, mělo-li by se se stejným počtem zaměstnanců dosáhnout kapacity patnáct miliónů lyží, jak se

předpokládá v roce 2000. Díváme-li se z hlediska pětinasobné produktivity na pracovníka u firmy Fischer, tak by měl největší výnos pouze 200 zaměstnanců.

V současné době však je u FISCHERŮ pouze na řízení výroby zapotřebí 100 lidí. Další stovky lidí se zabývají expedicí, stavbou nových strojů a zařízení, údržbou a opravami strojů, kontrolou kvality, pokusy a vývojem.

TAJUPLNÁ TOVÁRNA BUDOUCNOSTI

Odvodíme-li z této rozvahy, že produktivita by byla při zkrácené pracovní době třikrát tak vysoká jako v současnosti, viděli bychom se v nějaké tajuplné továrně, v níž bychom ve výrobním oddělení našli jenom několik málo lidí.

Aby bylo možno takovou „zázračnou fabriku“ postavit, musely by být k dispozici vysoké investice. Mnohem vyšší, než jaké byly vynaloženy v lyžařské výrobě: podle přibližného odhadu asi 800 miliónů rakouských šilinků, aby se roční produkce zvýšila ze 400 000 párů lyží na 1 000 000 párů, přičemž by se počet pracovníků zvýšil z 1000 pouze o 50 % na 1500 lidí. To jsou obrovská čísla.

Z toho lze odvodit, že jenom málo podniků může takový záměr uskutečnit. Proto nepřekvapuje, že se o lyžařský sport zajímají průmysloví giganti: v Americe podniky jako AMF s ročním obrátem 400 000 000 dolarů, v Japonsku veliký koncern, který vyrábí piana a motocykly, nebo obchodní podniky s miliardovými obraty.

Výroba obrovských množství lyží v budoucnosti je jenom jeden z problémů. Jak budou tato množství rozdělována? V současné době je zapojeno do distribuce asi deset tisíc sportovních obchodů. Největší z nich prodávají více než 10 000 párů lyží ročně. Později budou muset manipulovat s 50 000 páry lyží ročně. To jest tolik, kolik dnes vyrábí menší továrna. Ale nezvýší se jen obrát lyží, giganticky stoupne také prodej jednotlivých součástí zimního lyžařského vybavení, především pak lyžařského oblečení.

Rozdělení zimního sportovního náčiní je ovlivněno zvláštností, že

se prodej realizuje v šesti týdnech, fakticky ve třech sobotách a nedělích v budoucnosti. Pro distribuci tím vyvstane organizační problém, který je dnes dosud možno přehlížet.

Mysleme nyní důsledně ještě na další skutečnost: na pistách se nyní pohybují tři milióny lyžařů. Sportovní střediska jsou ve vánočním týdnu a v březnových měsících zcela vyprodána. O sobotách a nedělích tvoří se u lanovek a výtahů dlouhé fronty. Přesto pracují hotely se špatnou rentabilitou, protože jenom v krátkých periodách jsou zcela vytíženy, v ostatních údobích zejí prázdnotou.

LYŽAŘSKÝ VÍKEND V USA

V roce 2000 budou všechny země, které byly začleněny do druhu našich úvah, především Severní Amerika, západní a severní Evropa, plně motorizovány. Lidé obsadí v době dovolené a víkendů nejdříve silnice, a potom zimní sportovní střediska. Co jiného mohou tyto plně motorizovaní lidé v zimních měsících (listopad až březen) podnikat, než provozovat lyžování? Stále procentuálně menší částka jejich příjmů bude vynakládána na potraviny. Člověk bude tím více hledat kouzelnou atmosféru zimních středisek, nechce se však zříkat

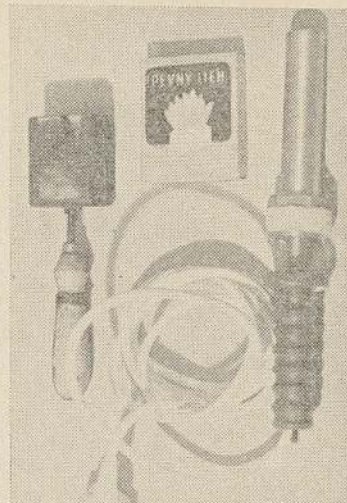
komfortu. V USA jsou proto budovány lyžařské vesnice nákladem 450 miliónů na každou z nich.

Vzdálenosti nebudou v roce 2000 hrát žádnou úlohu. Concorde s rychlostí překračující 2,2× rychlost zvuku bude stejně jako Boeing 2707 s 2,7× větší rychlostí než rychlost zvuku a s přepravní kapacitou 300 osob patřit do starého železa. Máme odvahu myslet na to, že v roce 2000 bude možno za únosné náklady cestovat z Evropy do USA za lyžařským víkendem?

Fantastický vývoj očekává individuální „lyžař“. Bude mít dostatek času, bude mít postačitelny příjem. Obrovská rychlost letecké dopravy mu dovolí sjíždět pisty na kterémkoliv místě této země.

Ale o tohoto lyžaře bude sváděn vražedný boj, a to v lyžařské výrobě, v rozdělovacím systému, v dopravě, v péči. Ve všech kontinentech. Dříve než se tomuto lyžaři otevrou pisty v nádherných pohorích celého světa, rozbije tento velký byznis všechny, kteří nemají stále nové myšlenky a nejsou vždy o krok před svými konkurenty. Co je dnes velké, může být zítra průměrné; co je dnes průměrné, na to bude zapomenuto!

Přeloženo ze SKIWELT, sešit 6, časopis FISCHER SKI CLUB.

Sprav si to sám!

V lyžiarskom sporte hlavne u bežeckých disciplín sa používa pri mazaní lyží žehlička, ktorá sa vyhrieva pevným liehom (obr. č. 1). V tohoročnej sezóne som skonštruoval pre podobné účely elektrickú žehličku na prúd 220 V (obr. č. 2). Nakoľko som sa s uvedenou žehličkou nestretol ani na terajších majstrovstvách sveta vo Vysokých Tatrách, dávam touto cestou záujemcom návrh pre používanie v budúcich lyžiarskych sezónach. Žehličku tvorí: 1. mosadzné púzdro, 2. ohrievacie teleso, 3. železné spojovacie púzdro, 4. rukoväť — umelá hmota, 5. šnúra do zástrčky 220 V, 6. izolačná sliedka, 7. azbestová izolácia, 8. spojovacie skrutky (2 ks), 9. územnenie.

Baláz Ondrej, Harmanec

Na ostří nože

Pro lepší vedení lyže na ledovém podkladě nebo zledovatělém sněhu je třeba přibrušovat hrany na ostří nože. Americká novinka s výstižným pojmenováním Schell-Sharpen Edge pomůže zbrusit hrany během několika minut tak kvalitně, jako kdyby lyže vyšly z továrny. Tuto sportovní pomůcku lze napojit též na elektrický vrták. A pak už nezbývá než přát: s ostrými hranami ostré časy na pokračí rekordů! (hor)

NOVÍ TRENÉŘI

Po složení zkoušek byli jmenováni 12. dubna 1970 trenéři lyžování II. třídy těchto disciplín:

Závod sružený: 1. Vejvoda J. (Jiskra Mšeno), 2. Vašek O. (Jiskra Dolní Bečva).

Běh: 1. Bartoš J. (Jiskra Mšeno), 2. Berková I. (Ještěd Liberec), 3. Fousek V. (S. N. Město n. M.), 4. Chlubna L. (S. N. Město n. M.), 5. Kotlandová VI (Ještěd Liberec), 6. Kofátko J. (Dukla Liberec), 7. dr. Kovařík VI. (Univ. Brno), 8. Kroupa O. (Sl. VŠ Plzeň), 9. Malíš J. (Avia Čakovice), 10. Nosek L. (ČZ Strakonice), 11. Pěnkava Zd. (Šroub. Zatec), 12. ing. Praveček J. (Slovan K. Vary), 13. Prokop J. (Sl. Stav. fak. Praha), 14. ing. Skalický P. (Jiskra Mšeno), 15. Svatoš J. (RD Jeseník), 16. Šerý Fr. (TJ Šternberk), 17. Vodička St. (Slavoj Bruntál), 18. Záček L. (TJ Mor. Beroun).

Sjezdové disciplíny: 1. ing. Beránek VI. (Tesla Pardubice), 2. Čermák J., 3. Čermák L. (oba Seba Tanvald), 4. Frömel K. (Slavoj Bruntál), 5. Groň L. (Jiskra Bižut. Jablonec n. N.), 6. Halíř J. (Slavoj MP Plzeň), 7. Halíř J. (Sp. Doudlevec), 8. ing. Hynais P. (Praha Vršovice 1870), 9. Jarkovský VI. (Slovan ÚV ČSTV Praha), 10. Krejčí R. (Sl. ÚRO Žižkov), 11. Kříž D. (Sl. Olomouc), 12. Malýška VI. (VŽKG), 13. Mikuška Fr. (Jiskra Textil. Liberec), 14. Mrklasová E. (Jiskra Žel. Brod), 15. Mrugala M. (Sl. VŠ Praha), 16. Nekola J. (Slovan ÚV ČSTV Praha), 17. Novotný Zd. (Sl. ÚRO Žižkov), 18. Paulát J. (Sl. Havířov), 19. ing. Pilous J. (Praha Vršovice 1870), 20. Půr J. (Ještěd Liberec), 21. Schöberl R. (S. Nové Hamry), 22. Šíla A. (Bohemians ČKD Praha), 23. Voňáček P. (Sl. VŠ Plzeň).

„BAFUŇÁŘI“ NA BĚŽKÁCH

Dodatečně zařazujeme výsledky závodů „bafuňářů“ při MS ve Vysokých Tatrách. Věkové skupiny, zejména z hlediska žen neuvádím, ale nejmladší měly více než 35 let. Nadšení při závodě a výkony stojí za zaznamenání. Celkem startovalo 82 závodníků a závodnic.

ŽENY:

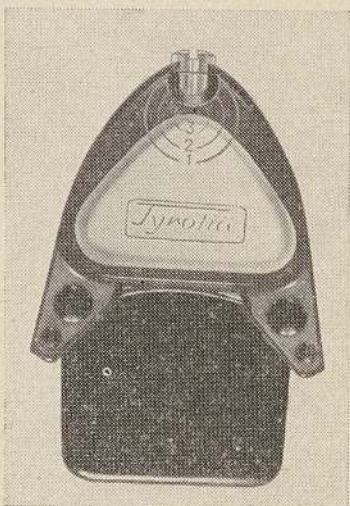
- A) 1. M. Lötherová — NDR 19:05,40
2. S. Kujoharová — Bulharsko 23:15,70
B) 1. Z. Bolotovová — SSSR 21:53,50
2. H. Ristolainen — Finsko 24:43,30

3. I. Löwdin — Švédsko 25:28,50

C) 1. K. Lelková — ČSSR

MUŽI:

- A) 1. A. Tiainen — Finsko 13:24,40
2. L. Olson — Švédsko 13:47,10
3. J. Pavčić — Jugoslávie 14:15,20
B) 1. T. Kvapien — Polsko 16:10,10
2. L. Silvenoinen — Finsko 16:12,80
3. J. Polák — ČSSR 17:15,40
C) 1. J. Kobylanski — Polsko 18:53,50
2. J. Laktiš — ČSSR 20:00,00
3. M. Talsi — Finsko 20:24,40

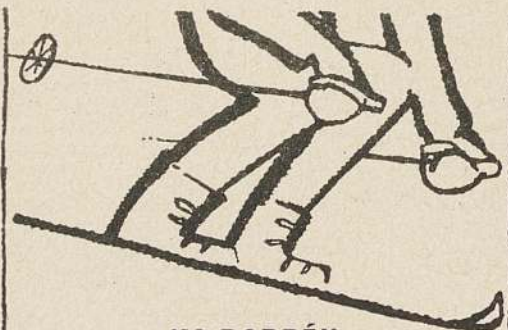
PRŮLOM DO TRADICE

TYROLIA udělala průlom do tradice a úplně přepracovala svoji bezpečnostní špičku — jednu se o typ 500. Bezpečnostní špička je vybavena paralelním elastickým systémem umožňujícím lyžování při nižší hodnotě vypnutí vázání. Elastická absorpce nárazů pomocí paralelního mechanismu: čelist se pohybuje elasticky v okruhu, a to v pravém úhlu k podélné ose lyže, což je její velkou předností, neboť se tím zmenšuje tření mezi botou a čelistí. Další přednost: Plynulé nastavení tuhosti vázání (1-2-3). Uvolňovací mechanismus je nerezavějící. Při uchycení podrážky dochází ke zmenšenému tření, vázání odpuzuje sněh, není třeba úpravy podrážky, konstrukce vázání je uzpůsobena tak, že umožňuje pohodlné vstupování do něj. Těleso špičky je vylišováno z hodnotného plastického materiálu, odolného vůči mrazu a nárazu. (hor.)

ELAN A POP-ART

Jugoslávská firma Elan získává světový trh bohatě fundovanou reklamou a neváhá si dokonce vypůjčit mnoho set tisíc dolarů v USA pro účely propagace. Nové lyže s dekorem Pop-Artu inzeruje slečna v bikínách, což má příj atraktivně zapůsobit na poplatku po výzbroji na letní lyžovačku.

NA DOBRÉM KYPRÉM SNĚHU LYŽE JEN SVIŠTÍ

ale každý nejezdí jako mistr sportu
a o pády nebývá nouze.
Tak ani chvíle volna nejsou bez nebezpečí.

Proto se osvědčuje
SDRUŽENÉ POJIŠTĚNÍ PRACUJÍCÍCH,

kteří pomáhá překonat následky
i mimopracovních úrazů.

A navíc zajišťuje při dožití výplatu
takové pojistné částky, za kterou se dá
leccos pěkného pořídit.

ČESKÁ STÁTNÍ POJIŠŤOVNA

Konničiči - wa SAPPORO!

Dobrý den, Sapporo, znamená v překladu tento titulek.

Ano, Sapporo, dějiště olympijských her 1972, půvabné horské středisko v zemi vycházejícího slunce. Sotva odeznělo úchvatné mistrovství světa ve Vysokých Tatrách, celý lyžařský svět přehodil výhybku směrem k Sapporo. Toto místo bude nyní hnacím momentem v myslích všech, kteří mají k úspěšné reprezentaci co říci — závodníků, trenérů, funkcionářů.

Myslí na ně i naše reprezentantky-běžkyně, které se ve Vysokých Tatrách svými výkony připojily k nově nastupující československé lyžařské vlně. Naše nejúspěšnější reprezentantka na MS — Helena Šikolová se ve světovém žebříčku umístila na krásném de-

sátém místě, Milena Cillerová se svými výkony zařadila mezi prvních patnáct nejlepších běžkyň světa.

Cílevědomost, náročnost a svědomitost, to jsou znaky, které pro-

vážejí Zdeňka Cillera na jeho došavadní trenérské pouti. Svým světenkyním naordinoval i letos tvrdé tréninkové kapky, schází se s nimi na pravidelných kontrolních srazích a ve spolupráci s MUDr. Ivo Balcarem dbá o přísné lékařsko-pedagogické sledování. Tréninková náplň děvčat je však pro letošní sezónu rozšířena o novou „disciplínu“. Pod vedením jazykového fenoména, obětavého lyžařského pracovníka a nesmírného sportovního nadšení Ády Nováka, do sebe vstřebávají slabiky, slůvka jazyka země vycházejícího slunce — japonštiny. Áda Novák navázal během MS ve Vysokých Tatrách čilé styky s japonskou hosteskou Toshiko Sugarawa ze Sappora, která bude našim děvčátům pomáhat v prvních krucích této exotické řeci.

Nečekejme, že se z našich běžkyň stanou polyglotky, nebo, že zvládnou taje této velmi těžké řeči, ale jejich snaha a zájem jsou obdivuhodné. Tak tedy Konničiči-wa Sapporo!
(JK)

Pohled na mini s druhé strany

Výhody krátkých lyží pro výuku začátečníků byly již častokrát opěvovány. Méně se mluví o tom, co „provede“ přechod z normálních lyží na krátké (150–170) u pokročilých, vyježděných lyžařů a příp. i závodníků. I tento problém by zasloužil pozornost s případnou aplikací na závodní výcvik především u žactva, protože zde z ekonomických důvodů často vybaví rodiče své ratolesti neúměrně dlouhým materiálem s dovětkem: až dorosteš, bude to „akorát“. Dokonale propracovaná metodika závodního výcviku těch nejmenších musí být jednou z možností, jak přispět ke snížení oněch výhod, které mají proti nám sjezdářsky vyspělé státy z hlediska terénu, zařízení, vybavení, počtu „raně“ lyžující mládeže ap.

Mimo první rozpáité okamžiky, kdy dobrý lyžař pozná, že mu mini nevedou, přetáčí se, vibrují špičky do stran, především zjistí, že na normálních lyžích jezdí více vzhůru, že tedy na krátkých musí více působit na špičky. Současně se ale zcela automaticky dostává do postojů slalomáře, který vyjíždí oblouk a jako by tlačil lyže před sebe, tedy ve značné flexi kolen, o čemž svědčí i zvýšená únava stehenního svalstva, hlavně čtyřhlavého stehenního. Současně se celá jízda stává daleko úspornější a „střízlivější“, především z hlediska vertikálního pohybu a i fáze ukončení oblouku, zašlápnutí, se výrazně zjemňuje.

Pohyb kolen se zvyrazňuje především do stran současně s vykláněním kyčlí a kompenzací trupu. Toto umožňuje i zcela přiro-

zeně úzká stopa, protože vnitřní lyže jakoby lnula k vnější a i předsunutí vnitřní lyže je menší. V brankách to znamená úspěšnější jízdu z hlediska prostoru, blíže vnitřní tyče. Nároky na předozadní rovnováhu jsou větší, toto konečně prolíná celou dnešní techniku, citlivost na vedení lyže v oblouku musí být daleko jemnější diferencováno. Rozdíl v rychlosti není tak velký, jak by se z počátku zdálo, především proto, že v náročných skupinách branek a v brankách „za roh“ je na krátkých lyžích brzdění — sesouvání, příp. zašlápnutí omezeno na nejmenší míru a oblouk plynuleji vyjet.

Projeví se tedy přechod na kratší lyži po základním „ohmatání“ nového materiálu řádově vyšší, dokonalejší a jistější jízdou. Před-

nost těchto nových poznatků, pocitů (lyží) a techniky na běžnou závodní míru lyže s větší vodivostí a rychlostí je další věcí. Neměl by být problémem a při správné metodice musí vyznít kladně a hlavně dříve, protože to, co vidí lyžař u nejlepších závodníků a co se snaží kopírovat, dostává současně jako proprioceptivní počítky v komplexu celého pohybového výkonu prostřednictvím „zlehčeného“ materiálu.

Pro základní výcvik se u pokročilých nabízí tato metoda např. pro odstraňování fixovaných chyb, např. přílišné „pumpování“, zbytečně široká stopa, jízda v přívratu i během oblouku, záklon, ztrnulé držení trupu v předozadním i stranovém smyslu, konečně pro komplexní navození „řádově“ vyšší úrovně jízdy, pro psychické navození zdolání těžšího sněhu, boulovatého svahu nebo jízdy v brankách.

Jsou to ovšem všechno otázky, ke kterým nám dá uspokojující odpověď bohatší zkušenost s tímto materiálem a především možnost tohoto materiálu používat v daleko větší míře.

Ivan Zítek, ÚŠ ČTO

ZMIZÍ LIBEREC z lyžařské mapy?

Běžecká družstva Ještědu Liberec obhájila v letošní prvooligové soutěži své loňské třetí místo. Ve srovnání s podmínkami, které mají pro pravu a závodění ve většině ostatních ligových oddílů, aspirujících na celné umístění, je to mimořádný úspěch, který by mohl svědět ke spokojenosti.

Mohl, kdyby současný stav nezbuzoval obavy, že za nějaký čas nebudou mít dnešní prvooligoví běžci a běžkyně své nástupce a že dnešní pozice libereckých lyžařů může vzít za své. Důvody k takovým obavám jsou zcela na místě. Stačí vzít do rukou výsledkové listiny letošních dorosteneckých a žákovských běžeckých závodů. Jméno jednoty Ještěd Liberec v nich není uváděno příliš často, některé kategorie Liberečtí vůbec neobsadili. Že by mladí kluci a děvčata v Liberci neměli o lyžování zájem? To určitě ne, vždyť jen na startu letošní zimní mládežnické olympiády ve skokanských a běžeckých soutěžích stálo 170 chlapců a děvčat. To není malý počet. S takovým kádrem by se už dalo pracovat a určitě vybrat řadu dobrých závodníků. Výběr a práce s mládeží je ale tím největším problémem.

Chybí dostatečný počet trenérů. V Liberci byla před časem vytvo-

řena ústřední lyžařská základna se dvěma systemizovanými trenérskými místy. Skutečnost je však taková, že místo trenéra pro klasické disciplíny zůstává již téměř dva roky neobsazeno. Ten bývalý odešel, nový prostě není. A přece je to osoba pro systematickou práci s mládeží nesmírně důležitá. Má vyhledávat a shromažďovat kolem sebe dobrovolné trenéry, řídit jejich práci, spolupracovat se školami a tělovýchovnými jednotami, soustavně pečovat o výchovu mladé generace. Tedy plnit to, co Liberec v současné době právě nejvíce postrádá. A přitom přírodní podmínky s dobrým městským a početně velkým zázemím pro lyžování v Liberci jsou.

Proč se věc nedaří?

Karel Jech, tajemník OV ČTO Liberec: „Hledali jsme prakticky v celé republice vhodný typ, ale nikoho jsme nenašli. Byli jsme v konkrétním jednání s J. Lukešem, zůstal ale nakonec na tre-

nerském místě v RH Semily. Vypsali jsme konkurs, žádali jsme o pomoc v Praze, nic se však nestalo. Situaci poněkud zkomplikoval i současný zákaz přijímání nových zaměstnanců do ČTO, přestože od ledna leží mzdový fond pro tohoto trenéra nevyčerpán.“

Tím, koho současný stav nejvíce tíží, je TJ Ještěd Liberec. I ona se snažila se současným stavem pohnout, zatím marně. Ne snad proto, že by u nás byl nedostatek kvalitních lyžařských trenérů. Byli dokonce takoví, kteří se o místo v Liberci zajímali sami. To, co však mohl Liberec novému trenéru nabídnout, nebylo mnoho. Kromě obětavé, časově náročné práce a poměrně slušného výdělků nic víc. Ani byt, ani podnájem. Přesto se TJ Ještěd snaží situaci řešit.

Jiří Čadek — předseda TJ: „Současný stav nás nenechává spát. V lyžařském oddílu pracuje několik dobrovolných trenérů s mládeží, je jich však málo. Dobré zkušenosti máme s naší lyžařskou školou, která se až dosud převážně věnovala sjezdářským disciplinám. Letos prvně jsme při této škole vytvořili vlastní běžecké družstvo, které chceme v příští sezóně ještě rozšířit. V této škole je soustředěno 30 cvičitelů, někteří z nich budou muset pomoci i s prací v běžeckém družstvu. Polem neoraným zůstává zatím také spolupráce s armádním střediskem Dukly Liberec, která chce právě na úseku výchovy mladých závodníků pomoci.“

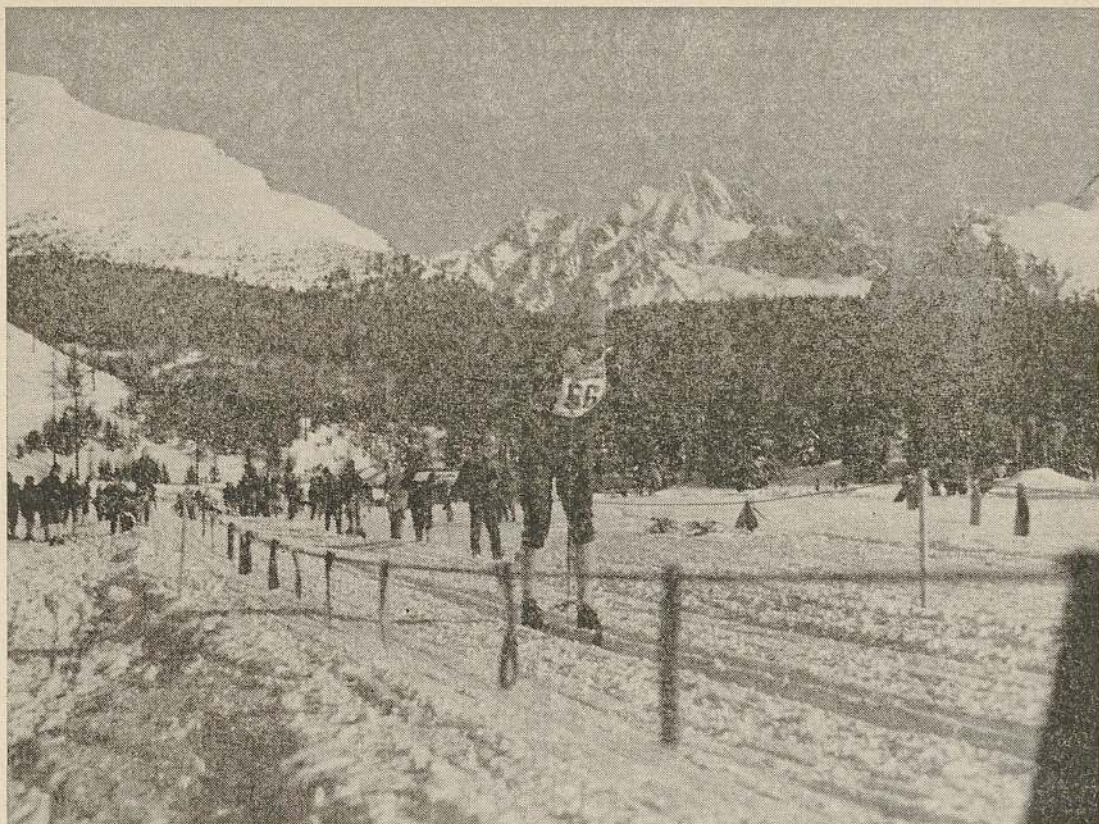
Situace v Liberci není lehká. Navíc jsou běžkyně, nejúspěšnější ženské ligové družstvo, opět bez trenéra. Každá strana bude mít na této situaci svůj podíl viny. Trpí tím samozřejmě — lyžování. A to by nemělo nikomu ze zainteresovaných lyžařských pracovníků být lhostejné. (JK)

LADISLAV RÝGL měl smůlu: plotýnky v křížové části páteře ho vyřadily na měsíce z přípravy. Trénink bude moci zahájit až v prosinci, ale v sezóně nebude moci zapnout na plné síly.

Foto: J. Kotland

JEDEN z posledných snímokú Viléma Heckela v našej vlasti patril Vysokým Tatram v dobe jejich veľkej slávy na mistrovstvách sveta v klasických lyžaarských disciplínach.

Letný slalom v Zmrzlej doline

Tohoročný letný slalom, ktorý sa každoročne usporadava v Zmrzlej doline, zaznamenal dve okrúhle jubileá: 25. ročník Memoriálu padlých lyžiarov a 20. ročník letného slalomu.

K tejto udalosti sa zišlo 111 pretekárov z Bulharska, Južoslávie, Rakúska, Poľska i Československa. K tomu pribudla snád stovka ďalších nadšencov — divákov i usporiadateľov, ktorí prišli pomôcť usporiadať túto kuriozitu našich veľhôr. Všetkých prítúlila Brnčalova chata se všetkými prídruženými objektami pri Zelenom plese, ba aj Kežmarská chata, vzdialená odtiaľ asi 30 minút chodze. Uznanie za veľké úsilie pri zabezpečovaní všetkého potrebného pri vlastnom preteku, aj mimo neho patrí členom TJ Štart Kežmarok, no najmä chatárovi Brčalovej chaty a bývalému aktívnemu pretekárovi, zaslúžilému majstru športu Michálovi Šoltýsovi, ktorý

vytvoril atmosféru veľkého podujatia bez ohľadu na množstvo iných povinností, na úkor vlastného voľného času.

Len jednu vec nemohli usporiadatelia ovplyvniť — počasie. To sa zachovalo naozaj macošsky — po letnej pohode nebolo ani stopy, všetkých účastníkov prenasledovala hmľa a neprestajný dážď, pripomínajúce skor nevlúdne jesenné obdobie, čo nadmerne sťažovalo celý priebeh preteku. Láska k lyžovaniu a horám však prekonali všetky prekážky, a tak sa celé podujatie skončilo úspešne.

Výsledky

OBROVSKÝ SLALOM — muži:
1. Renner (Rak.) 49.1, 2. Dikov

(Bulh.) 50.4, 3. Čermák (SEBA Tanvald) 50.9, 4. Penev (Bulh.) 51.1, 5. Toporcer (Sl. VŠT Košice) 51.2, — **Ženy:** 1. Matošová 53.7, 2. Kantová 54.9, 3. Dropková 55.7, 4. Šebestová 56.5, 5. Tušilová (všetky ČSSR) 57.1. — **Dorastenci:** 1.—2. Hering (Poľ.) a Thaler (Rak.) 46.0, 3. Mikuška (J. Liberec) 46.5, 4.—7. Šoltýs (Štart Kežmarok), Miština (Sl. VŠT Košice), Pavúk (Ziar n. Hr.), Kurečka (RH Místek) 47.3. — **Dorastenky:** 1. Dufferová (Sl. VŠT Košice) 53.4, 2. Petrovičová (Sl. Smokovce) 54.5, 3. Galisa 54.8, 4. Brachová (obe Poľ.) 54.9, 5. Šlachťová (TJ Jasná) 55.4.

ŠPECIÁLNY SLALOM — muži:
1. Renner (Rak.) 79.5, 2. Čermák (SEBA Tanvald) 83.4, 3. Puhak (Juh.) 88.5, 4. Konšťacký (S. T. Brno) 90.0, 5. Krasula (T. Lomnica) 95.7. — **Ženy:** 1. Tušilová

92,5, 2. Šebestová 96,5, 3. Kantová 104,9, 4. Droppová 105,3, 5. Krajiňáková (všetky ČSSR) 106,1. — **Dorastenci:** 1. Walcher (Rak.) 74,4, 2. Cuninka (TJ Jasná) 76,0, 3. Kurečka (RH Místek) 76,6, 4. Mikuška 77,7, 5. Keblich (oba J. Liberec) 78,9. — **Dorastenky:** 1. Absolonová (Liberec) 81,4, 2. Dufferová (Sl. VŠT Košice) 82,4, 3. Petrovičová (Sl. Smokovce) 84,3, 4. Brachová (PoI.) 85,0, 5. Suržinová (Sl. Smokovce) 93,6.

DVOJKOMBINÁCIA — muži: 1. Renner (Rak.) 0 b., 2. Čermák (SEBA Tanvald) 38,05, 3. Košťatý (Sl. T. Brno) 86,90, 4. Sarasz (Sl. VŠT Košice) 136,07, 5. Krasula (T. Lomnica) 142,80. — **Ženy:** 1. Tušilová 40,40 b., 2. Šebestová 57,60, 3. Kantová 83,22, 4. Droppová 94,74, 5. Krajiňáková (všetky ČSSR) 117,62. — **Dorastenci:** 1. Walcher (Rak.) 13,00 b., 2. Kurečka (RH Místek) 25,30, 3. Mikuška (J. Liberec) 26,94, 4. Cuninka (TJ Jasná) 33,70, 5. Pavúk (Žiar n. Hr.) 53,50. — **Dorastenky:** 1. Dufferová (Sl. VŠT Košice) 7,00 b., 2. Petrovičová (Sl. Smokovce) 32,16, 3. Brachová (PoI.) 42,44, 4. Absolonová (J. Liberec) 47,00, 5. Suržinová (Sl. Smokovce) 142,50.

Čermák, Renner a Košťatý na stupních vítězů, když se dávaly ceny a diplomy za dvojkombinaci.

KAMÍNKA DO RUKY

Všichni víme, co mnohdy na lyžích zkusíme zimy. Zvláště důkladně se promrzne při čekání za mrazu na lanovce. Začne-li pak mráz zalézat za nehty, změni se čekání v utrpení. A teď si představte, že v takovém okamžiku byste měli s sebou přenosná kamínka, dokonce drželi v každé ruce jedna. Na to asi myslel francouzský vynálezce, když zkonstruoval hůl s vyhříváním držadlem. Držadlo je duté, a v jeho vnitřku je umístěna hořlavá látka a hořák. Na svém obvodu je držadlo perforováno, aby mohlo teplo propustovat otvory.

Prozatím se jedná jen o přihlášený patent. (hor)

Brankoví rozhodčí prokázali nadměrnou obětavost, když vydrželi vykonávat svou funkci v krajně nepříznivých povětrnostních podmínkách.
Foto: ing. A. Jirousek

Krátké zprávy

Pro děti: 37 švýcarských prázdninových míst zřídilo pro dětské hosty zvláštní zimní opatrovatelské služby.

Pro „nejchudší“: Jean Claude Killy, francouzský trojnásobný olympijský vítěz, zorganizoval v Zermattu ve Švýcarsku od 13. do 21. ledna lyžařský kurs pro „nejchudší“ z USA. Náklady pro osobu zhruba 10 000 DM.

Bilance jedné zimy. Některé zvláštní vlaky v Rakousku vracející se z oblasti zimních sportů, zavedly zvláštní oddíly pro nositele gypsových obvazů. Statistika zjistila, že chirurgové ošetřili za jednu sezónu více než 80 000 zlomenin nohou. Národohospodáři se drží za hlavu, jaké z toho vznikly ztráty na sociálním produktu. Jedni radí: cvičte, druzí: zjistěte, zda v místě, kam jedete, je schopný lékař.

Na běžícím pásu. V největší továrně na lyže Fischer začala právě budoucnost. V deseti letech se zvýšila roční produkce ze 150 000 párů na více než milión párů. Elektronika našla cestu do výroby lyží. Tato jedinečná zařízení ve výrobě lyží umožňují zvýšení produkce o 160 % a zároveň úsporu pracovních sil.

Závody „On — ona — ono“. Ve třech kategoriích A, B, C závodí rodiče společně se třema, dvěma nebo jedním vlastním dítětem na střední trati obřího slalomu. Časy všech členů rodiny dávají výsledný čas rodiny, který určuje pořadí kategorií!

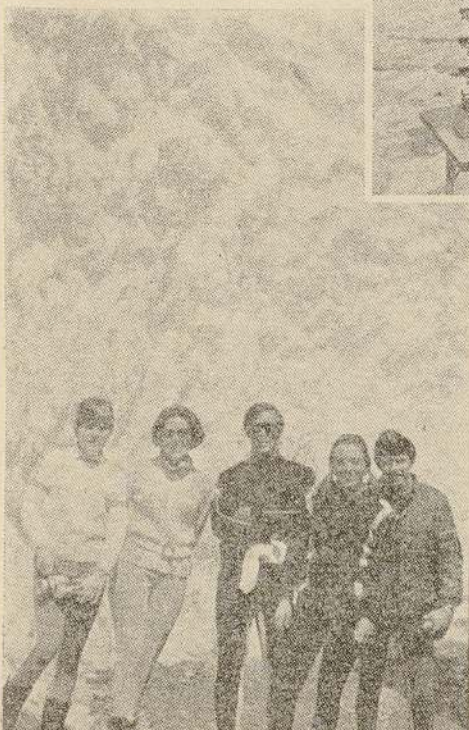
Šedesátiny vleku. Dne 24. ledna 1910 v Tribergu se konala první „vysoce potěšující výšková jízda“, rychlost 1,8/sec., délka trati 550 m, výškový rozdíl 85 metrů. Podle zpráv byla první jízda na vleku naprosto bezpečná a stoupalo se bez námahy.

LYŽAŘSTVÍ

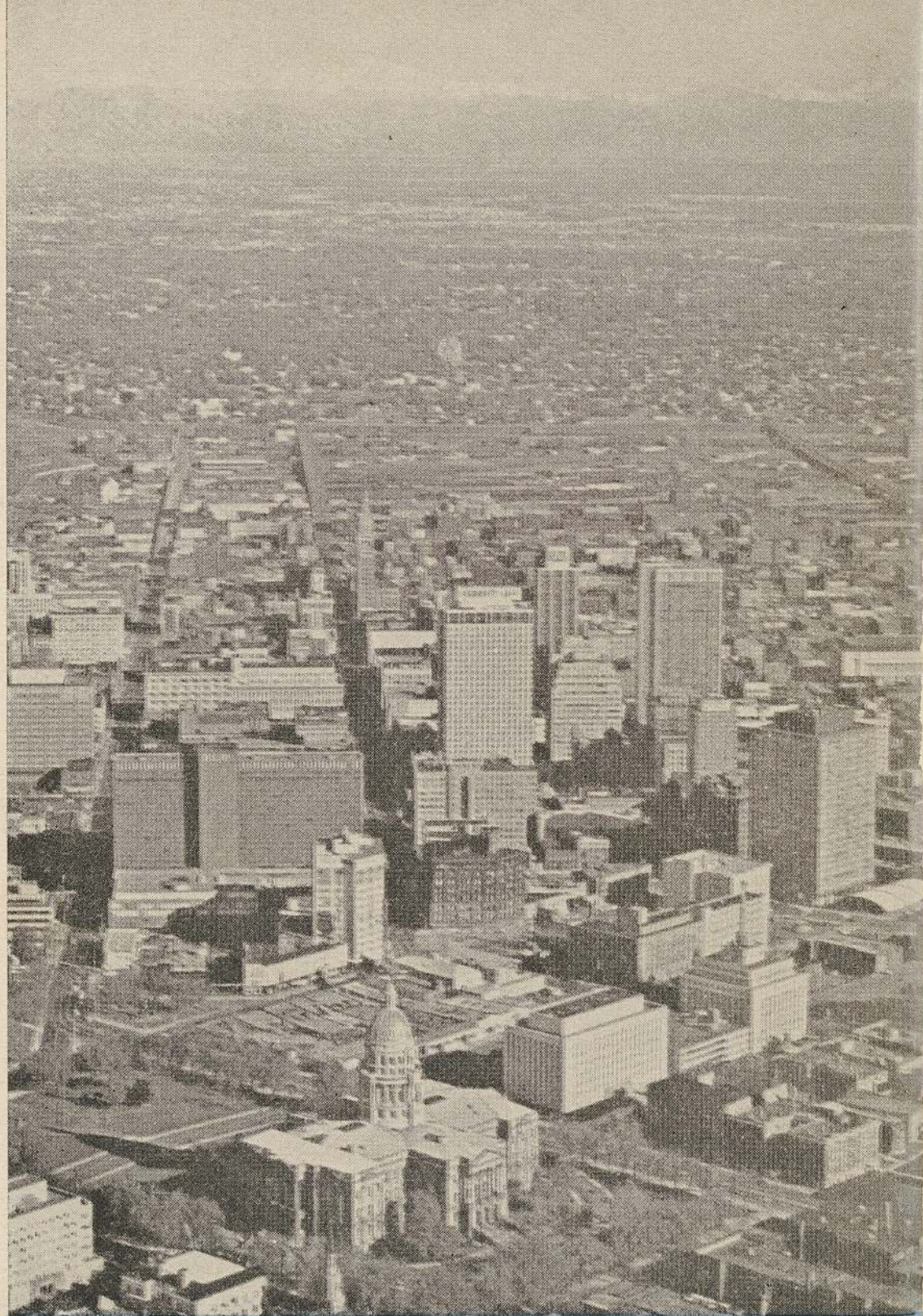
Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: Fr. Lauer, M. Chlouba, dr. Kulhánek, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidpes. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 5,— Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 31. července 1970.

ROČNÍK 56
ČÍSLO 7-8

JAPONSKO — dějiště ZOH v roce 1972 se stává cílem výzkumných cest evropských lyžařů. Na obrázcích vidíte Erica Tabarlyho ve společnosti japonské sjezdářky, Rosi Mittermaierovou a Florence Steurerovou v kostýmech à la Nippon, dále Florence, P. Russela, G. Perrotta a E. Tabarlyho před vystavenými cenami a dole se Steurerovou, Mittermaierovou, R. Sailerem a P. Russelem se dala zvětšit hosteska R. Zampèse.

Na titulní stránce se představuje Jiří Raška jako vodní lyžař a poslední stránka tohoto čísla nás zavádí do Denveru, dějiště ZOH 1976. V horách vza-
du na obzoru proběhnou lyžařské soutěže.

jednoba 58/1

lyžařství

ROČNÍK 56 ZÁŘÍ 1970 Kčs 2,50 9

Lyžaři vzpomněli obětí Slovenského národního povstání

Z letní přípravy ke startu do závodního období 1970/1971

Potreba výchovné práce

Není oboru nebo činnosti v lidském životě, která by tak účinně ovlivňovala všestranné formování člověka, jako tělesná výchova.

Přirozená touha po sportovní činnosti, její emocionálna, působí značně na povolnost a ochotu sportovce přijímat a vštepovat si ve velké šíři poučky a názory svého cvičitele nebo trenéra. Je proto ve značné míře v jejich moci a jejich prostřednictvím v moci československé tělovýchovy, jak nejen zdravě, ale i rozumově a politicky, tedy všestranně, poroste člověk Československé socialistické republiky. Všestranná výchova člověka — a to je třeba zdůraznit, je základním úkolem socialistické výchovy.

Lhali bychom si, kdybychom tvrdili, že jsme poslední léta v tomto duchu — v tělovýchově a i v lyžařském sportu, pracovali. Naše mezinárodní úspěchy mohly být pravděpodobně ještě výraznější, naše cesta k světovému mistrovství rychlejší, kdybychom věnovali více pozornosti také druhé stránce tělovýchovnému procesu — stránce výchovné. Člověk se širokým politickým rozhledem, marxisticko-leninského učení, člověk vysokých morálně volních hodnot, dobrých charakterových rysů a vybavený širokými teoretickými znalostmi ve svém sportu, má daleko větší předpoklady k dosažení vyšších cílů, než člověk bez těchto kvalit.

Stejně jsme v posledních letech opomíjeli propagační činnost. Snad se nám nezdála ani nutná. Snad nám mnohým dosud přichází na mysl otázka,

zda při dnešním zájmu o lyžařský sport, potřebujeme jej vůbec propagovat. Potřebujeme a musíme. Lyžuje-li dnes v našem státě každý desátý občan musí být naší snahou, aby co nejdříve lyžoval každý pátý. Lyžařský sport má pro svoje estetické a zdravotní hodnoty i pro svoji atraktivnost a tím přitažlivost, mimořádné předpoklady získat pro tělovýchovnou činnost široké masy našich občanů. Může daleko více než jiné sporty přispět k posílení zdraví našich národů, kterého je jim s rostoucí technizací výroby stále více třeba a s růstem masovosti posílíme i základnu závodního lyžování.

Vyrovňání se s nedostatky v politicko výchovné a propagační práci v lyžařském sportu, bude klást značné požadavky na organizační i metodické pracovníky všech složek. Tíha a řízení musí spočívat na vybraných a tímto úkolem pověřených osobách, nebo komisích. V lyžařském svazu, kde spojení mezi jednotlivými úseky je velmi úzké a pravidelné, měla by být vytvořena 2 až 3 členná komise, která by:

- a) připravovala celoroční program pro politicko-výchovnou práci trenérů a cvičitelů a zajišťovala průběžně aktuální otázky,
- b) v rámci propagační činnosti zásobovala tisk, televizi, rozhlas a odborný časopis Lyžařství,
- c) svoji činnost konzultovala a koordinovala s propagačně výchovnými komisemi národních svazů.

B. TVRZŇÍK, ústřední trenér

Zpráva o kalendárnej konferencii a predsedníctvu FIS

V dňoch 6. a 7. júna 1970 som sa zúčastnil v Mnichove kalendárnej konferencie FIS. Na tejto sme dohodli termíny medzinárodných pretekov v ČSSR a uskutočnili predporadu soc. štátov, ktorú som viedol a ktorej sa zúčastnili prítomní členovia na KK z ZSSR, NDR, Poľska, Bulharska, ČSSR a v závere aj Jugoslávia. Dohodlo sa: vzájomná účasť na pretekoch a program konferencie soc. štátov, ktorá bude koncom októbra v NDR.

Dňa 8. júna 1970 na pozvanie lyžiarskeho zväzu NSR sme navštívili Garmisch-Partenkirchen, kde sme si vrtúľníkmi prehládli športové zariadenia a potom sme vypočuli stručnú informáciu o príprave Ga-Pa na Majstrovstvá sveta v klasických disciplínach v roku 1974.

Z Ga-Pa sme po obede pokračovali mikrobusedom do Schwazu pri Innsbrucku, kde sa uskutočnilo zasadnutie Predsedníctva FIS. Prakticky sa zúčastnili všetci členovia Predsedníctva FIS, len s. Andrejeva (ZSSR) zastupoval s. Kursov, p. Bergmana (Nór-

sko) p. Bergsland, p. Selariho p. von Schüdezya.

Obsiahla diskusia bola ohľadne predolympijského týždňa v Sappore. Organizátori ZOH totiž oznámili, že pozývajú len 26 lyžiarov zo všetkých disciplín. Nepripúšťajú ani možnosť účasti ďalších na náklady federácií, údajne pre nedostatok ubytovania (800 000-vom meste?). Na základe toho vypracoval gen. taj. FIS p. Bergmana dve alternatívy účasti len aktívnych pretekárov v rámci čísla 26 a to: a) podľa počtu získaných medail-

lí na MS 1970 (podľa toho by ČSF mala 2 miesta) alebo

- b) podľa bodov získaných za prvých 6 najlepšie umiestnených pretekárov (v tomto prípade by sme mali 1 miesto).

Po obsiahlej diskuzii sa ukázala nemožnosť spravodlivejšieho rozdelenia a bolo OV Sapporo doporučený buď návrh FIS, podľa ktorého sa má zmeniť program tak, že sa klasické a zjazdové disciplíny uskutočnia zvlášť a v tom prípade sa umožní účasť aspoň 52—54 ľudí, alebo sa vôbec nemajú v roku 1971 organizovať lyžiarske predolympijské preteky.

Obrovský slalom v 2 kolách — sa uskutočnie v jednom dni.

Bolo schválené rozdelenie častiek za televíziu. Pokiaľ ide o Eurovíziu a Intervíziu je to jasné. Pokiaľ ide o NBC, Taliani požadovali 50 % podielu na zá-

klade vysielacích minút. Podarilo sa obhájiť v náš prospech pomer Vysoké Tatry 2/5 a Val Gardéna 3/5, to predstavuje pre nás šfra 209,410,10. Znovu som odmietol požiadavku americkej lyžiarskej asociácie, ktorá žiadala sumu US \$ 35 000,— z poukazu NBC. Predsedníctvo FIS námietky uznalo.

Diskusia okolo Svetového pohára zjazdárov sa sústredila na limitovanie účasti pretekárov, rozdelenie A a B pretekov a čiastočnú finančnú náhradu za poradnú komisie o Svetový pohár.

Už na zasadnutí komisie v Mníchove sa mi podarilo presadiť veľkú cenu Slovenska žien ako svetový pohár. Predsedníctvo potvrdilo s tým, že vo Vysokých Tatrách bude aj zakončenie svetového pohára žien.

Predsedníctvo ďalej potvrdilo, že organizátori MS a ZOH musia platiť cestovné a pobytové výlohy technickým delegátom i členom jury. Vysoké Tatry — Val Gardéna žiadali vzhľadom na zlú finančnú situáciu, aby mohli vyplatiť len jednu cestu.

Pre európske majstrovstvá juniorov, ktoré sa v roku 1971 konajú v Nesselwagu v NSR som bol menovaný ako oficiálny zástupca FIS.

Pri rozhodovaní miesta Majstrovstiev Európy juniorov v roku 1972, kde kandidoval aj Liberec, musel som oznámiť zmenu — ustiahnutie kandidátky Liberca vzhľadom na rozhodnutie P—ÚV ČSZTV, čo bolo prijaté s poľutovaním. Potom bolo zvolené Tarvisio (Taliansko) ako miesto budúcich MES pre rok 1972.

Na vedomie bylo vzatá zpráva predsedu bežeckej komisie FIS s. Pácla o antidopingových zkuškách počas MS 1970 vo Vysokých Tatrách. Problém sa ďalej študuje. Budú požiadani o spoluprácu lekári.

Predmetom obsiahlej diskúzie už pred zasadnutím boli amatérske otázky. President FIS p. Hodler GAIF v Miláne a IOC v Amsterdame neobhájoval názory FIS a že bol napadnutý, že na zasadnutiach v týchto otázkach „lavíruje“. V tomto smere ho kritizujú najmä členovia predsedníctva FIS p. Kjellström a p. Grinnel.

Diskusia bola obsiahla, spory sa však urovnali rokováním predtým. Otázka bola zatiaľ vyriešená prijatím rezolúcie, ktorá stanovuje, že:

- obchodná rekláma sa uskutocňuje prostredníctvom národných zväzov.
- firmy môžu „podporiť“ lyžiarov len prostredníctvom národných zväzov, príslušné kontakty tiež medzi týmito partnermi.
- materiálne výhody pretekárov musia zodpovedať normálnemu štandardu a príemeru.
- peniaze, ktoré zväz získa, musia byť venované predovšetkým pre lyžiarstvo.
- lyžiarska výstroj pre pretekárov má zodpovedať pokiaľ ide o označenie typu, značky a modelu normálnemu všeobecnému firemnému označeniu.

Presný text rezolúcie doručím členom predsedníctva ČSSL dodatočne, po jej obdržaní.

JÁN MRÁZ,
člen predsedníctva FIS

Práce cvičiteľů v Liberci

Liberec má ideální podmínky pro lyžování, neboť okolní terény jsou vhodné jak pro turistiku na běžecích lyžích, tak i pro sjezd. Lyžařské středisko Ještěd se stále zdokonaluje, roste počet nových sjezdovek s různým stupněm náročnosti a k nim přibývají také lyžařské vleky. Doprava na Ještěd je velmi jednoduchá, neboť elektrickou pouliční dráhou lze vyjet z města až skoro k dolní stanici lanovky, nebo lyžařského vleku. Do Jizerských hor je doprava v důsledku malého počtu autobusů a dlouhých intervalů poněkud obtížnější, ale mnoho rodin i jednotlivců chodí těch několik kilometrů pěšky. A právě tyto na první pohled ideální podmínky pro lyžování ztěžují zde cvičitelskou práci.

Ve městech ležících daleko od lyžařských terénů mají stejnou zálibu, ale také jednou z mála organizací umožňující dostat se z výhodných podmínek do dobrých lyžařských terénů. Nechci paušalizovat, ale domnívám se, že pro tuto skutečnost je mnoho lidí ochotno podřídit své osobní zájmy požadavkům oddílů, tj. pracovat v oddíle, navštěvovat předsezónní přípravu apod., aby se ve stanovených termínech mohli zúčastnit společného zájezdu na hory v zimních měsících. Toto všechno ztmeluje a utužuje

kollektiv oddílu, ve kterém se pak cvičitelé lépe pracují.

Tyto faktory však nepůsobí například v podmínkách Liberce. Množství terénů, teoretická možnost jejich každodenního využívání a minimální náklady na dopravu způsobují, že lyžařské oddíly již nemají tu atraktivnost a jejich systematická práce je často narušována jinými osobními zájmy členů.

V Liberci jsou lyžařští cvičitelé z velké většiny soustředěni v oddílech Ještěd, Slavia VŠ a Jiskra Textilana.

Největší oddíl s největším množstvím cvičitelů i s nejdelší tradicí je Ještěd. Oddíl je velmi aktivní, vlastní několik lyžařských vleků a zařízení a zásluhou řady obětavých pracovníků je činný prakticky po celý rok. V letním období je jeho práce zaměřena především na výstavbu a údržbu lyžařských zařízení a i na úpravu terénu pro lyžařské tratě. V rámci oddílu se před několika lety vytvořila lyžařská škola, která rok od roku roste. V současné době má již vlastní výbor (hospodář, propagační, správe inventáře apod.), a odborné vedení mají dva cvičitelé I. třídy. Ve škole je dále 15 cvičitelů II. třídy, 12 cvičitelů III. třídy a 4 tzv. praktikanti. Tito se ve spolupráci se starším cvičitelem připravují na třetí třídu. Cvičitelé se schází jednou týdně na vlastní opakovací lekce, kde střídají se ve vedení si mají sjednocovat metodiku výuku. Tato akce však neplní zcela své poslání, neboť je narušována častou absencí cvičitelů.

Počet cvičenců se každým rokem zvyšuje a tuto sezónu již přesáhl číslo 400. Převážnou většinu tvoří

mládež ve věku od 8 do 15 let (22 družstev), dále 70 dětí ve věku 6 až 8 let, které jsou v šesti družstvech a pouze asi 50 dospělých. Výuka je rozdělena do 7–8 lekcí a na ukončení jsou zpravidla pořádány závody v turistickém sjezdu. Pro menší děti je trať vytyčena brankami na členité louce, u vyspělejších dětí a dospělých je to sjezd po turistické sjezdovce. Za dojetí v časovém limitu se obdrží zlatá, stříbrná nebo modrá ještědská vločka s označením lyžařské školy.

Příjmy školy jsou převážně ze školného od cvičenců, které je 50 Kčs pro mládež a 100 Kčs pro dospělé. Ve stanovách školy je zakotveno, že cvičitelé budou honorováni dle vyučovacích hodin. Doposud si však žádný cvičitel peněžitou odměnu nevezl a tak se škola snaží o vybavování cvičitelů jednotnou výzbrojí a výstrojí. Děje se to však postupně a teprve po dvouleté pravidelné činnosti, ale i tak to příznivě působí na práci cvičitelů.

V lyžařském oddílu Slavie VŠ Liberec je situace poněkud odlišná. Pracují v něm 4 cvičitelé II. třídy a 13 cvičitelů III. třídy, z nichž většina složila zkoušky teprve tuto sezónu. Prvořadou povinností cvičitelů je ve spolupráci s katedrou tělesné výchovy zajistit povinný lyžařský výcvik posluchačů II. ročníku. Ročně je to okolo 250 až 300 posluchačů, kteří se střídají v několikátýdenních turnusech. Výkonnostní rozmezí je od úplných začátečníků, kteří mají poprvé lyže na nohou až po velmi vyspělé lyžaře. Další činnost je zaměřena na výcvik dětí zaměstnanců i dospělých. V této sezóně se výcviku zúčastnilo 45 cvičenců, z čehož byla tři družstva dětí ve věku 6 až 13 let a jedno družstvo dos-

pělých. Každé družstvo vedli dva cvičitelé, čímž se přehléla práce v družstvech s malými dětmi a v případě nemoci či jiné příčiny nebylo nutno zajišťovat náhradu. Výcvik byl rozdělen do 7 lekcí a zakončen účastí na limitních závodech Ještědu. Závěrem kurzu byl uspořádán výlet do Krkonoš spojený u zdatnějších dětí a dospělých s malou túrou ze Zlatého návrší přes Voseckou boudu do Harrachova.

Školné zatím vybíráno nebylo. V začátcích této akce byly kurzy prováděny úplně zdarma pouze z dobrovolné iniciativy cvičitelů. Počet cvičenců však stále vzrůstá a tak tuto sezónu poskytl ZV ROH oddíl finanční příspěvek na úhradu vzniklých nákladů. Zkušenosti však ukazují, že vybírání školného je vhodné. Zlepšuje to docházku i morálku zvláště u dospělých, z nichž někteří se domnívají, že výcvik poskytovaný zdarma není tak kvalitní jako ten, který si musí zaplatit.

Příprava cvičitelů před sezónou je prováděna v tělocvičně nebo v terénu. Na začátku sezóny je vždy povinné internátní soustředění, kde se sjednotí metodický postup výcviku v ZVK. Závěrem sezóny je opět 2 až třídní sraz se zhodnocením uplynulé sezóny a posouzením růstu výkonnosti jednotlivých cvičitelů. Oddíl nemá žádné finanční zdroje, aby mohl cvičitelům pomáhat s vybavením a tak veškerá výzbroj a výstroj je požítována z vlastních prostředků cvičitelů.

Předsezónní příprava cvičenců nebyla zatím pro malý zájem prováděna. Až tuto sezónu se sešlo družstvo dětí s hlubším zájmem o lyžování a s ním bude ihned po skončení prázdnin započato s přípravou v terénu i v tělocvičně, což by se mělo projevit lepšími výsledky při výcviku na sněhu v příští sezóně.

Tyto zkušenosti mají v lyžařském oddílu Jiskra Textilana. Aktivně zde pracují pouze dva cvičitelé II. třídy, z nichž jeden se věnuje výcviku mládeže a druhý dospělým. Výcvik mládeže je zaměřen více na závodní lyžování. Tuto sezónu se většina ze šestnáctičlenného družstva zúčastnila veřejných župních závodů a dvě žákyně i výběrových závodů celostátních. Hlubší zájem dětí, vědomí, že bez řádné přípravy nedocílí dobrých výsledků na závodech, částečně snad i poskytovaná hmotná podpora, umožňují provádění systematické předsezónní přípravy. A právě tato předsezónní činnost zrychluje i základní výcvik dětí, které do tohoto oddílu nově přicházejí.

Již z dříve uvedených důvodů jsou však častější případy, že se cvičitelé v oddílech seznamují s cvičenci až těsně před zahájením výcviku. Zpomaluje se tím postup výcviku, neboť cvičitel musí některým cvičencům vštěpovat pohybové návyky, které při dobré předsezónní přípravě mohly být již zafixovány.

Další těžkosti při výcviku vyplývají z nevhodného vybavení cvičenců. Jedná se hlavně o délku i kvalitu lyží, vázání, někdy i o boty a oblečení. Ve většině případů jsou závady tohoto druhu způsobeny neznalostí a pouze v některých případech také nedostatkem finančních prostředků. U dětí je horší situace způsobená katastrofálním nedostatkem vhodného bezpečnostního vázání a bot. Z tohoto hlediska se správná výzbroj a výstroj cvičitele jeví jako velmi žádoucí, neboť cvičenec je přímo a velmi

názorně informován. Jednotnost cvičitelské výzbroje a výstroje naproti tomu zvyšuje zájem o tuto práci.

Řada obtíží však vzniká v menších nebo chudších oddílech, které nemají dost prostředků, aby mohly pomáhat cvičitelům s jejich postupným vybavováním. Výzbroj i výstroj, která je stále dražší, se při intenzivní cvičitelské práci dosti rychle opotřebovává a proto trvale vydrží pracovat pouze lidé pro cvičitelskou práci zapálení a nehladící na osobní těžkosti, případně i výdaje.

Naskýtá se otázka, zda by nebylo vhodné cvičitelskou práci, která je velmi užitečná a potřebná, více zatraktivnit. Ukazuje se celá řada teoretických možností, které by měly příznivý vliv nejenom na cvičitele, ale i na rozvoj lyžování u nás. A právě z důvodů, že rozvoj základního lyžování není záležitostí pouze omezeného okruhu lidí, ale naopak má celospolečenský dopad, mohl by Svaz lyžařů ve spolupráci se státními organizacemi prosadit řešení některých otázek, které pro samostatný Svaz jsou takřka neřešitelné. Je to např. zajištění výrazných slev pro cvičitele na všech lanovkách a vlecích a ne pouze na zařízeních ČSTV. Zajišťování výroby jednotné, ale kvalitní cvičitelské výzbroje a výstroje, případně její dovoz, se současnou kontrolou, aby se tato nedostávala do normálního prodeje. Tato otázka v součinnosti s výrobními družstvy je řešitelná.

Velmi důležitou otázkou je úprava tratí u lyžařských vleků. Svaz se snaží řešit tento problém komplexně spolu s právními otázkami z hlediska úrazů, pohybu na horách, apod. Je to úkol velmi náročný, obsáhlý a hlavně dlouhodobý, který by možná byl

řešitelný po etapách. K provozování lyžařského vleku musí být povolení národního výboru. Kdyby Svaz předložil kompetentním státním orgánům zpracované podklady o úrazech a ztrátách, které v důsledku neupravených terénů vznikají, mohlo by se dosáhnout, že tentýž národní výbor by měl kompetenci i k zastavení provozu uvedeného zařízení. Práce Svazu by se omezila pouze na vypracování definice „upravené trati“, která doposud stanovena nebyla, dále na kontrolu tratí a případné doporučení národnímu výboru k zastavení provozu, vypracované kvalifikovanými lidmi.

Ke zlepšení práce cvičitelů by přispělo i zajištění možností k seznámení se s náročnějšími terény, případně vysokohorským lyžováním, ale za podmínek přijatelných i v případech, kdy si cvičitel hraří všechno sám.

Kdyby podobné výhody byly poskytovány pouze evidovaným cvičitelům, kteří prokazatelně určitou dobu dobře pracovali, mohl by na krytí některých položek přispět i Svaz lyžařů, kterému by se tato investice v iniciativnější práci brzo vrátila.

Je stará zkušenost, že člověk si vždy více váží toho, co si musí zasloužit, než něčeho, co sice dostal úplně zdarma, ale bez vlastního přičinění. Nejinak je tomu i u většiny cvičitelů, kteří vykonávají svoji práci s láskou, bez očekávání nějakých odměn, ale vhodná forma uznání jejich činnosti, je určitě potěší a povzbudí do další práce.

V Liberci dne 30. 4. 1970.

Ing. JÁN NOVÁK

FINSKÉ MĚSTO TAMPERE, jeden z uchazečů o ZOH 1972, odešlo poraženo od zeleného stolu amsterodamského kongresu MOU

Devátý mezinárodní kongres o lyžařské výuce, který bude ve dnech 14.—24. ledna 1971 v Garmisch Partenkirchen, je pořádán ve dvacátém jubilejním roce konání těchto kongresů.

Prvý kongres byl v roce 1951 v Zürsu, druhý v Davosu (1953), další ve Val d'Isère (1955), ve Storlien (1957), v Zakopaném (1959), v Monte Bondone (1962), v Bad Gasteinu (1965), a poslední v Aspen (1968). Původní dvouletý interval mezi jednotlivými kongresy byl v Zakopaném změněn na tříletý. Dnes se uvažuje o jeho dalším prodloužení na čtyři roky, tak, aby toto období korespondovalo se ZOH a MS. Předsednictvo k tomu vede rozsah a organizační náročnost kongresů, dále i to, že mezidobí kongresů bude moci být více využito pro pracovní semináře jednotlivých komisí. Mohutný rozvoj kongresů, které se právem srovnávají s Mistrovstvím světa závodního lyžování je patrný z počtu zúčastněných států. Zatímco prvního se zúčastnilo 45 zástupců z 8 zemí, sjelo se na 8. kongres — přesto, že se konal v Americe — 350 delegátů z šestnácti států (z celkového počtu 23) zastoupených v Mezinárodním svazu pro lyžařskou výuku.

Československo se kromě prvních dvou zúčastnilo všech kongresů. Třetího a čtvrtého svými pozorovateli, od r. 1959 jako členský stát Interski.

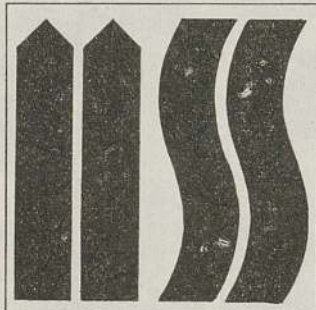
Volba našich zástupců do čelných funkcí této organizace v roce 1962 a v dalších letech (Dr. Čtvrtečka člen předsednictva a první místopředseda školské komise, Ing. Chlouba místopředseda amatérské komise, dr. Zálešák, člen komise školské a profesionálních učitelů) je nejen oceněním jejich práce v Interski, ale uznáním předního místa, které zaujímá v současné době československé nezávodní (sportovní) lyžování ve světě.

MÍSTO A ORGANIZACE KONGRESU

O místě 9. kongresu bylo rozhodnuto po bouřlivém hlasování v Aspen mezi Švýcarskem a NSR. Jeho organizací a náplní projednalo a schválilo předsednictvo Interski na svých zasedáních ve Stockholmu a v Chamonix, kde o průběhu připravil zprávu generální sekretář Kurt Kreiselmayer:

Protektorát nad kongresem převzal ministr vnitra NSR Genscher, stát přislíbil dotaci 400 000 DM.

9. INTERSKI

1971 GARMISCH PARTENKIRCHEN

V GA-PA se očekává velký počet účastníků. Pořadatel je schopen postarat se o 1000 osob. (Další přes cestovní kanceláře). Tento okruh

Doc. Dr. Jar. Čtvrtečka

účastníků dostane různá zvýhodnění (účast na přednáškách, materiály z kongresu, sleva na ubytování a stravování, na lanovkách atd.).

Národní svazy mají možnost přihlásit na kongres kromě oficiálních účastníků a demonstrátorů další osoby, zabývající se výukou lyžování. Účastníci budou ubytováni v hotelích a penzionech tří kategorií. Kongresový poplatek za každého účastníka je 25 DM. Byl schválen emblém kongresu, vydány propagační brožury, plakáty a jiné materiály.

Po komisionelním zjištění, které bylo provedeno za účasti presidenta Franco a gen. sekretáře Interski Münstera, bylo schváleno místo pro oficiální zahájení a ukončení kongresu (Olym. stadión), dále místa pro ukázky běhu, skoku a sjezdu. Pro skoky budou připraveny cvičné sněhové můstky, dále bude upraven střední olympijský můstek. Můstky budou opatřeny výtahy. Pro ukázky sjezdového výcviku jsou k dispozici kromě původního plánovaného i náhradní — výše položené svahy na úbočí Kreuzeku nebo v sedle Zugspitze. Ukázky může předvádět (kromě pořadající země, kde není počet omezen) 8 demonstrátorů. Účast

reprezentantů na předvádění vrcholového výcviku byla pro každý stát omezena na jednoho.

Na dotaz čl. delegáta dostalo se předsednictvu ujištění se strany gen. sekretáře, že pořadatelství stát zaručuje vydání viz všem účastníkům kongresu a že v Ga-Pa budou vyvěšeny vlajky všech zúčastněných států.

PROGRAM KONGRESU

Předsednictvo provedlo výběr přednášek, referátů, filmů a praktických ukázek podle přihlášek, které došly ve stanovené lhůtě, a byly schváleny národními svazy a splňují základní téma kongresu: sjednocení techniky a metodiky lyžařské výuky. Nebyly zařazovány přednášky a ukázky, které neříkají nic nového a vyskytovaly se už v nějaké formě na minulých kongresech, dále ukázky, které sledují jen atraktivní show — místo výcvikových aspektů. Daleko větší pozornost než na všech dosavadních kongresech byla věnována výběru a zařazení přednášek a ukázek výcviku severských disciplín — především skoku. Projevuje se to i v docilené rovnováze počtu přihlášených ukázek běhu a skoku (ČSSR, Polsko, NSR, Norsko, Finsko, Švédsko) proti sjezdovým (Francie, Švýcarsko, Itálie, Rakousko, USA, Kanada, Japonsko, NSR), dále v zařazení masového běhu na závěr kongresu. Nebyly zařazeny filmy čistě propagačního zaměření. Z přednášek a referátů byly vybrány především ty, které se vztahují k ukázkám a které mají pro lyžařskou teorii mimořádný význam.

Denní program

- Čtvrtek 14. 1.** —
Příjezd demonstrátorů
- Pátek 15. 1.** —
16.00 Schůze předsednictva
- Sobota 16. 1.** —
15.00 Zahájení kongresu na Olympijském stadiónu
17.00 Porada vedoucích delegací
20.00 Večer na uvítanou
- Neděle 17. 1.** —
9.00 Srovnávací jízdy národů (ukázka)
11.00 Polsko: Šarm a rytmus na lyžích (ukázka)
15.00 Referáty a filmy k ukázkám výcviku (Seveřané, NSR, ČSSR)
- Pondělí 18. 1.** —
9.00 Ukázky běhu (Seveřané, NSR, ČSSR)

14.00 Ukázky skoku (Seveřané, NSR, ČSSR)

20.00 Referáty a přednášky (Rakousko, Itálie)

Úterý 19. 1. —

9.00 Ukázky sjezdového výcviku (Rakousko, Itálie)

14.30 Schůze komisí

17.00 Schůze vedoucích delegací

20.00 Referáty a přednášky (Švýcarsy, Francie, ČSSR)

Středa 20. 1. —

9.00 Ukázky sjezdového výcviku (Švýcarsy, Francie)

14.30 Přednášky (Švýcarsy)

20.00 Referáty a přednášky (USA, Kanada, Japonsko, Lichtenstein)

Čtvrtek 21. 1. —

9.00 Ukázky sjezdového výcviku (USA, Japonsko, Kanada)

14.30 Přednášky

20.00 Referáty a přednášky (NSR, Polsko)

Pátek 22. 1. —

9.00 Ukázky sjezdového výcviku (NSR)

14.30 Schůze komisí

Sobota 23. 1. —

9.00 Masový běh (cca 12 km)
Start a cíl — Olympijský stadión

14.30 Plenární zasedání kongresu

20.00 Slavnostní zakončení kongresu

Neděle 24. 1. —

Návštěva Mnichova

Prohlídka zařízení pro OH 1972

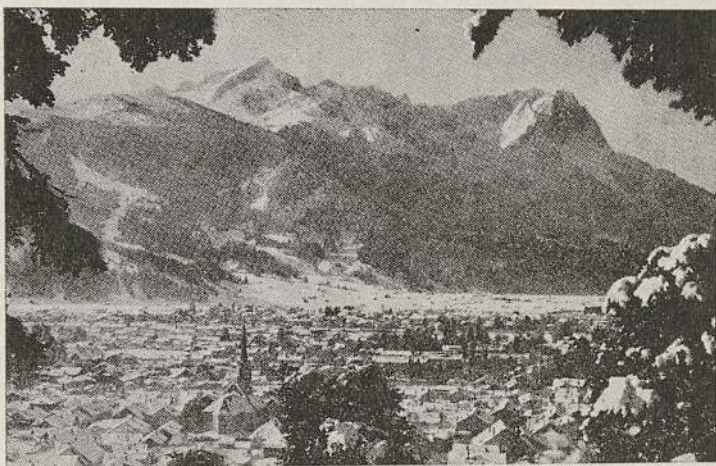
ÚČAST ČSSR

NA 9. KONGRESU

Na návrh metodického úseku Československého lyžařského svazu schválilo předsednictvo LS ČSSR účast naší oficiální delegace ve složení: Doc. dr. J. Čtvrtečka, ing. M. Chlouba, dr. M. Zálešák.

Na programu se bude dále podílet skupina šesti žáků (ukázky výcviku běhu a skoku) se dvěma instruktory. (Pro ukázky vrcholového skokanského výcviku se počítá s účastí Jiřího Rašky). V teoretické části bude přednesen referát o výcviku běhu a skoku, dále přednáška dr. M. Zálešáka. V rámci kongresu bude promítнут barevný film z MŠ v Tatrách.

Jednání o uspořádání tématického zájezdu pro lyžařské cvičitele na 9. kongres není dosud uzavřeno.

GA-PA, dějiště 9. kongresu INTERSKI — celkový pohled, olympijský stadión a lyžařský provoz pod sedlem Zugspitze

Právní problémy lyžování

Dr. BEDŘICH JERIE

Popularita lyžování, zavádění lyžařských výtahů a zřizování sjezdovek, zlepšená technika a s tím spojená vyšší rychlost sjezdějících, mají při živelném vývoji za následek značnou úrazovost. Příčiny úrazů jsou rozličné. Lyžař buď přeceňuje svoje schopnosti nebo podceňuje nebezpečí terénu nebo povětrnosti, má závadnou výstroj a výzbroj, příp. se tyto jevy u něj kumulují.

Každý lyžař si však musí uvědomovat jedno: že vstupováním na trať přebírá na sebe určité nebezpečí úrazu a škodu z toho vyplývající. Toto objektivní nebezpečí je jisté značné, je však zmnoženo jeho subjektivními chybami. Jezdí neopatrně nebo dokonce i bezohledně. Nedbá varovných a orientačních značek a hlavně nerespektuje spoluúčast lyžařských tratí. Jako na jedné straně by lyžař-začátečník se neměl bez učitele neb doprovodu odvažovat na sjezdovky obtížné, tak na druhé straně lyžař-závodník by neměl zneužívat tratí turistických k rychlým či riskantním jízdám. Znamé jsou mimoto naše stesky na nedostatečnou úpravu tratí, které působují vytváření někdy až velmi špičatých boulí. Trať mnohdy nejsou bezpečně stavěny — jsou úzké, v blízkosti stromů, plotů a vzniklé překážky nebývají vždy náležitě a včas odstraněny (padlé stromy, na jaře suchá místa). Nahuštěnost sjezdovek o nedělích a svátcích v oblíbených rekreačních střediscích pak vede k dalšímu nebezpečí — střetu lyžařů.

PŘÍSNÍ ZAMĚSTNAVATELÉ

Nemám přesné údaje o lyžařské úrazovosti. Podle statistiky ze západního Německa činí asi 1/2 % z celkového počtu lyžařů, podobně jako v ostatních alpských zemích a u nás asi nebude jiná. Nebezpečí úrazu je tak veliké, že se stávají případy, kdy zaměstnavatelé si v pracovní smlouvě vymíní, že jejich pracovníci nebudou lyžovat (Francie). To ovšem není způsob řešení. Lyžování přináší pro zdraví naši mládež a velkou část pracujících takovou rekreaci a zpevnění zdraví, že musíme úrazům, resp. jejich nebezpečí, čelit jinak. Musíme si ovšem uvědomit, že úrazy mají nepříznivé důsledky nejen pro poškozené, ale pro celou společnost. Zatěžují se nemocenská

zařízení, vznikají značné výdaje nemocenského a sociálního pojištění, vzniká výpadek v produktivním životě, vznikají značné škody na věcech. Vyčísřit tyto škody nelze, je však nesporné, že vyžadují, aby byla učiněna včasná a nutná preventivní opatření k zamezení nebo alespoň podstatnému snížení zbytečných úrazů.

NORMA O BEZPEČNOSTI

Prvním předpokladem je vydání zákonné normy o bezpečnosti na horách. Před několika léty byl projednáván příslušný iniciativní návrh Slovenské národní rady, ale nevím z jakých příčin zapadl. Taková zákonná norma by v širokém rámci také mohla zmocnit Horskou službu k vydávání určitých bezpečnostních opatření a k doзору nad jejich dodržováním případně i k uvalování hmotných sankcí (pokut). Přitom by Horská služba nej n v TANAPu a KRNPu převzala odpovědnost za značení tratí a cest, dozírala nad údržbou sjezdovek ev. vydávala zákaz plotů v oblíbených střediscích. Horská služba by se povinně zúčastňovala stavebního řízení všech horských zařízení včetně stavby cest, lanovek, výtahů i sjezdovek a její stanovisko by mělo být pro povolení a kolaudaci rozhodující. Pro provoz chat, cest, lanovek a pro odpovědnost provozovatelů má náš právní řád příslušné předpisy. Co nám chybí je jasné stanovení odpovědnosti provozovatelů sjezdových drah. Kdo odpovídá za nedostatečné značení a údržbu tratí?

NORMALIZACE VÝZBROJE

Dále navrhuji, aby došlo k normalizaci lyžařské výzbroje a aby k distribuci a prodeji byly připuštěny jen výrobky z hlediska bezpečnosti provozu nezávadné. Mám na mysli hlavně bezpečnostní vázání, přičemž uživatelé musejí být instruováni nejen o tom, jak je

montovat, ale také jak nastavit, užívat a udržovat. Samozřejmě k celkové prevenci také patří rozšiřování sítě veřejných lyžařských škol s úkolem nejen zvyšovat technickou úroveň, ale také seznamovat se základními předpoklady bezpečnosti na horách. Neujasněnost panuje i co do práv a povinností lyžařských cvičitelů a jejich odpovědnosti s přihlédnutím k tomu, zda se jedná o pracovníky dobrovolné či z povolání. To platí také o účastnících lyžařských škol, kurzů a tur.

ŘÁD NA SJEZDOVKÁCH

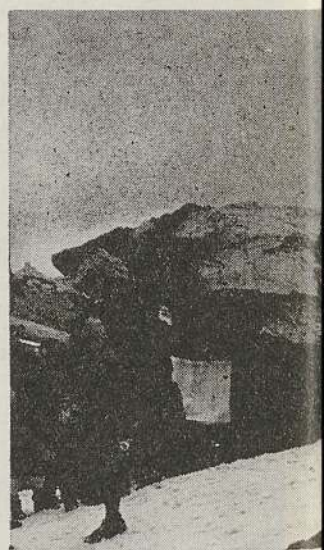
Za nejzávažnější pokládám ale vydání pravidel způsobu užívání sjezdovek. O této problematice jsem v časopise „Lyžařství“ psal, nyní je její potřeba o to akutnější. Rekapituluji proto jednotlivé body, které by pravidla měla obsahovat.

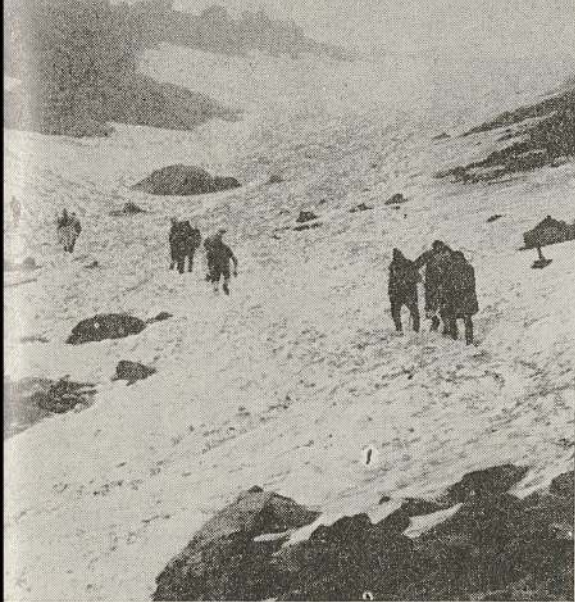
1. Na sjezdovky lze vstupovat a po nich sježdět jen na lyžích; pěší mohou vstupovat na trať jen při záchranných akcích.
  2. Všichni uživatelé jsou povinni dbát varovných a ostatních značek na trati a dispoziční Horské služby. Uzavřené tratě nesmí používat. Uzavírání tratí provádí Horská služba viditelným způsobem.
  3. Výzbroj lyžaře musí být provozně bezpečná. Bezpečnostní vázání musí být opatřeno zájistiřovacími řemeny.
  4. Sjezdovky jsou označeny značkami obtížnosti. Lyžař jich musí dbát a nesmí sježdět a užívat sjezdovky, která přesahují jeho technické schopnosti.
  5. Svoji jízdu musí mít lyžař stále pod kontrolou, s přihlédnutím k terénu, úpravě povrchu, viditelnosti, kvalitě sněhu, nahuštěnosti dráhy tak, aby se mohl kdykoliv vyhnout srážce, případně toto zabránit i pádem. Na závodní dráze může počítat jen se zkušenými lyžaři. Na drahách turistických a lehkých i s lyžaři začátečníky i jejich chybami.
- V blízkosti výtahů, chat, nebezpečných, úzkých míst a při dojezdu, je povinen jízdu zmírnit a dbát zvláštní opatrnosti. Pokračování na str. 10

Letní slalom ve Zmrzlé dolině

Obrazová reportáž ing. Alexandra Jirouška nám přibližuje atmosféru letošního letního slalomu ve Zmrzlé dolině ve Vysokých Tatrách. Od nástupu po suti přes nekonečné kroky na sněhových polích až ke startu, obdivuhodnou práci „bafuňářů“, kteří stejně jako závodníci museli čelit krajně nepříznivým povětrnostním podmínkám, nakonec návrat domů a radost těch, kdož zvítězili. Počasí se zachovalo macešsky, ale přesto to byly velké závody.

ZAHRÁDKY, vymodelované do samých boulí lyžařským provozem. Opravdu sportovat není vždycky jen radostí...
FOTO: Jar. Kácovský

Právní problémy lyžování

Dokončení ze str. 7.

- Na nepřehledných místech nesmí lyžař zastavovat. Učiní-li tak, neb v případě pádu, je povinen neprodleně dráhu vyklidit. Při zranění upozornit kolemjdoucí.
- Lyžař je povinen pečlivě sledovat terén před sebou, nikoliv však události za sebou. Předjíždět může z kterékoliv strany, ovšem vždy s dodržemím patřičného odstupu. Předjížděný je povinen svoji jízdu zmírnit tak, aby jízdou v úrovni s předjíždějícím neuzavíral dráhu. Předjíždějící však bere jinak na sebe riziko předjíždění bez ohledu na pohybové manévry předjížděného, třebaž neočekávané.
- Při vyjíždění do dráhy, případně při jejím křížování, je lyžař povinen dát přednost sjíždějícím.
- Při střetu sjezdovky s vlečnou dráhou výtahu, mají vleční lyžaři přednost. Při střetu dvou sjezdovek nebo při potkání v úrovni se lyžaři vyhýbají vpravo.
- Každý uživatel trati je povinen v případě úrazu, na kterém byl přímo či nepřímo zúčastněn, poskytnout zraněnému pomoc a předat hlášení Horské službě.

Zásady obsažené v těchto bodech odpovídají mezinárodním zvyklostem a jsou do značné míry uplatňovány v předpisech provozovatelů drah a v některých případech jsou i obsaženy v obecních vyhláškách nebo zemských předpisech. I u nás byly již provedeny podobné pokusy jako kupř. na Choptku, Špindlerově Mlýně a v Peci. Jinak by byla možnost je uplatnit národ-

Je to milé městečko, protažené kolem silnice hezky do délky a stoupající skoro až pod hřeben Lysé hory. Nejsi tu zkracován o rozhledy, obzory s tu v porovnání s jinými krkonošskými středisky pozoruhodně rozšiřují. To je přednost Rokytnice nad Jizerou, daná přírodou. Druhou předností se staly příčinlivé lidské ruce, které pěkné lyžařské terény dokázaly zhodnotit stavbami vleků.

Před třemi roky byl dán do provozu lyžařský vlek pod vrchol Lysé hory v délce 1250 metrů. Dolní stanice v nadmořské výšce 800 m, výškový rozdíl 460 m, kapacita vleku 250 lyžařů za hodinu. Konstrukci dodala chrudimská Transporta, do terénu ji vestavěli lyžaři tamního Sparta-ku. Ti byli také otci rychlé a technické závodní sjezdovky, počítané mezi nejlepší v č-ských zemích. Potřebuje však ještě ně-

ními výbory v rámci § 38 zák. č. 69/57 Sb. při vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy. Očekáváme, že Horská služba bude oprávněna v rámci připravovaného zákona o bezpečnosti na horách provádět účinnou kontrolu dodržování takových pravidel a při jejich nedodržování v případě škody či úrazu zjišťovat úředně faktický stav. To by nemalo pomohlo našim soudům při zjišťování škůdců i viny, stanovení odpovědnosti, případně i trestní.

IDEÁLNÍ NEDĚLE

Pokusil jsem se načrtnout právní problémy našeho sjezdařského lyžařství, které do značné míry platí pro lyžování všeobecně. Tyto problémy by však bylo nutno teoreticky dále propracovat a prakticky vyzkoušet. Právní komise FIS se touto problematikou živě zabývá a alpské země si vyměňují zkušenosti. Nesmíme zůstat pozadu a musíme ze své strany podniknout vše k řádné prevenci úrazů, při které právní stránka hraje nemalou úlohu. Náš velký ilustrovaný časopis „Květy“ se ujal této věci a společně s úsekem sportovního lyžování zorganizoval 15. února t. r. „ideální neděli“. Byla provedena rozsáhlá příprava a organizace na Zahrádkách v Peci za účinné spolupráce s Horskou službou. Škoda, že špatné počasí zmařilo lepší propagaci těchto opatření. Ale i tak to byl začátek, který je hodný následování.

Pohlednice

kteřé úpravy. Pro turisty vybudovali méně obtížnější trať, již lze různě obměňovat.

V roce 1968 přibyla další sjezdovka, v lese více než 30 metrů široká, jež vyúsťuje na pláně Horních domků. Zdá se, že tato trať má všechny předpoklady, aby o ni její uživatelé hovořili v superlativech. Ale zároveň vznikly nové starosti. Kapacita vleku nestačí po ptáče po tratích. Lyžaři přijíždějí do hor, aby jezdili, a ne stáli ve frontách. Zahájila se proto jednání o výstavbu dalšího vleku v tomto prostoru.

Ale to není všechno. Další vlek postavili „Rokytničáci“ v těsné blízkosti dolní stanice prvního vleku a vyvedli ho přes Horní domky pod cestu vedoucí z Harrachova ke

Základní a masové lyžování

Za „základní lyžování“ považujeme získávání základních lyžařských dovedností a poznatků. Tím tedy „základní lyžař“ automaticky spadá do široké masy lyžařů, kteří provozují lyžování nebo se mu chtějí naučit. Tím tedy je „základní lyžování“ součástí masového lyžování, a oba pojmy nelze zaměňovat, každý má svůj specifický význam, program a cíle.

Věnujme se vyššímu pojmu, tj. „masové lyžování“ (domnívám se, že lépe vystihující název by zněl „nezávodní lyžování“).

Je to ono provozování lyžařského sportu, které přináší ozdravení a potěšení všem vrstvám ob-
vatelstva a lidem všech věkových stupňů. Lidem z měst, nížin, podhůří hor. Jeho cílem není závod a příprava na závod, ale užitečné a příjemné využití volného času. To je sám o sobě problém, který bude nutno řešit, v celé jeho šíři, neboť bude neustále závažnější s přibýváním volného času.

Jaké předpoklady je nutno splnit, aby masové nezávodní lyžování mělo možnost efektivního rozvoje? Jaké předpoklady vytvořila naše společnost pro tento sport s neustále se rozšiřující základnou?

Ríká se, a to i ústy povolanců, že lyžovat se dá všude, jen když je sníh, lyže a chuť. To je sice pravda, ale jen částečně. Míni se tím ten druh lyžování, který se podobá turistickému pochodování na lyžích, v zasněžené krajině. Je to bezpochyby velmi zdravé a dušev-

ně osvěžující a měli bychom to rovněž někdy provozovat, ale není to všeobecná a převažující forma lyžování dneška. Nesmíme zbytečně strkat hlavu do písku a nevidět skutečnost, že se hlavně jezdí lyžovat na hory, protože jenom hory dávají předpoklad toho, že se tam dá jezdit s kopce, což pochopitelně láká převážnou část veřejnosti.

Tato veřejnost však přichází do hor z podhůří, z center bydlení, u nás více či méně vzdálených. Dojždí do těch míst, která skýtají nejlepší možnosti pro lyžování. Jsou tedy horská střediska před-
mětem zájmu veřejnosti.

Které středisko je nejzajímavější. Na tuto otázku není odpověď snadná. Je to rezultat úvah časových, finančních, společenských, ubytovacích a v neposlední řadě též služeb.

Kdysi a kdesi jsem slyšel, že lyžování samo kromě toho, že to je zdravý sport, je také výborný obchod. Podíváme se, kolik různých profesí se váže na to, aby se lyžař mohl svést z kopce.

Lyžař musí být vybaven k lyžování (výroba lyží, holí, vázání,

bot, oblečení k lyžování a po lyžování, atd.).

Lyžař se musí dostat do hor (doprava silniční a železniční. Velmi důležitá problematika s ohledem na rychlost, bezpečnost, pohodlí, snadnou dostupnost místa, cenu, časový řád, atd.).

Lyžař obvykle použije organizačních služeb cestovních kanceláří nebo jiných organizací (kluby), aby si zajistil cestu a ubytování.

Lyžař se musí ubytovat ve středisku (to znamená v příměném a rozmanitém objektu co do komfortu a ceny) eventuálně zaparkovat blízko své vozidlo. Tento požadavek bude narůstat s rozvojem automobilismu!

Lyžař se chce navčér a večer někde ve středisku společensky vy-

z Rokytnice nad Jizerou

Dvořečtům. Je dlouhý 620 metrů, překonává výšku 220 m a dopraví za hodinu 380 lyžařů. Sjezd od horní stanice nabízí celou řadu variant. Travnaté pláň Horních domků je umožňují.

Další oblast pro lyžařské zhodnocení Rokytnice vybrali tamní lyžaři kol. m Studenova. S pomocí Městského národního výboru tam přibyl k prvnímu, 1250 m dlouhému vleku mladší kolega — délka 630 m.

A pak tu jsou malé vleký. Jejich délka se pohybuje od 150 do 200 m a jsou to vysloveně rekreační zařízení. Napočítali jsme jich dvanáct.

Taková je tedy Rokytnice nad Jizerou. Pokud se týká vybavení vleků, jistě v normě, nebo málo

nad normou ostatních krkonošských lyžařských středisek. Díky za to patří tamním příjmům lyžařům. A taky národnímu výboru.

Ale nejsou jen samá světila v Rokytnici. I tady bývají provozovatelé vleků vystavování oprávněně kritice, že málo dbají o úpravu sjezdových tratí. Nedostatek chtěli Rokytničtí odstranit tím, že objednali domácí rolobu — výrobek účelového zařízení TJ Třinecké železárny. V začátku jim chyběly některé díly, aby stroj mohl plně sloužit lyžařům.

Nechceme-li, aby pohlednice z Rokytnice byla neúplná, nemůžeme se nezmínit o tamním pohostinství. Televize mu dokonce věnovala zaslouženou pozornost v relaci „kamera pláče“. Aniž bych se

TAK se stavěl vlek v Rokytnici n. Jizerou

FOTO: V. Písařík

dotýkal vlasteneckých citů rokytnických občanů, musím popravdě přiznat, že důvod k pláči ještě zcela nepřešel. Nejsou to jen ony kritizované uzavírací doby, ale celkový stav tamního pohostinství, co buď určitou nelibost těch, kdož do Rokytnice přicházejí. Ještě není všechno v pořádku. Určitě ne po-

Pokračování na str. 13

KRÁTKÉ švihy na krátkých lyžích v řetězovém provedení

žit (to znamená přiměřené bary, expressa, kina, kavárny, lázně, jiné sporty.)

Lyžař chce někde ve středisku nakoupit buď potraviny nebo součásti poškozené výzbroje a výstroje, eventuálně si výzbroj vypůjčit (obchody, půjčovny lyží).

Lyžař se chce dopoledne rychle dostat k výtahům (místní doprava, parkoviště).

Lyžař se chce co nejrychleji dostat nahoru, na začátky přiměřených tratí (spolehlivě fungující výtahy a vleky, s možností průkazových jízdenek na všechny vleky ve středisku na týden, třídenních, dvoudenních, jednodenních, aby nemusel vždy platit.)

Lyžař chce jezdit po různých tratích co do obtížnosti a zajímavosti (rodinné sjezdovky, cvičné louky, středně obtížné a obtížné trati i závodní sjezdovky. Trati upravené a soustavně udržované, vybavené bezpečnostním zařízením a příslušným značením.)

Lyžař se chce zdokonalovat nebo jezdit s průvodcem (lyžařské školy, cvičitelé přes cestovní kancelář).

Lyžař se chce někde rychle a příjemně a dobře najíst přes den (bufet, občerstvení, snakebary) a chce poslat lístky, koupit suvenýry.

Lyžař se navečer vrací domů nebo do chaty a je spokojen. Spokojen je i provozovatel všech zařízení ve středisku i službě mimo středisko, protože lyžař utratil peníze a utratil jich dost, a to ke své i cizí spokojenosti. Takový lyžař se rád vrátí a přivede své známé.

A to jsme vynechali při výčtu profesí obchod a jeho síť, poštu, lékařské služby, propagaci, meteorologické služby, atd. Vzájemné or-

ganické vazby těchto činností skýtají teprve možnost efektivního a bezpečného provozování masového lyžování v jeho moderní podobě s využitím všech technických vy-možeností. A to je právě problematika, bez jejíhož řešení se masový sport bude rozvíjet jen v omezených mezích, zdaleka ne ve své možné šíři, která je základním předpokladem a požadavkem nejenom pro ozdravení velké části národa, ale také pro rozvíjení turismu, jakožto důležitého odvětví, přispívajícího značnou měrou k tvorbě devizového přínosu pro národní hospodářství. A kromě toho u všech těchto profesí může najít slušnou obživu celá řada schopných a přičinných lidí. Nezaměřili se rozvoj cestovního ruchu směrem úměrného a vzájemně závislého rozvíjení všech zařízení a služeb, zaostaneme ještě více ve výstavbě středisek než je tomu k dnešnímu dni. Nikdy nedohoníme náskok celé řady zemí, kde pracují progresivně, komfortně a systematicky pro plné uspokojení hostů v horách a kde se velkoryse starají o publicitu své práce. Doma hovoříme naproti tomu o špatné kvalitě ubytování a služeb, nedostatečné kapacitě lanovek a výtahů, nemluvě o neupravených tratích a dalších nedostatecích. Hory máme krásné a přitažlivé, jde jen o to řádně využít jejich přírodní bohatství. Investice se velmi rychle vracejí.

Otázka dneška, kdy máme nový lyžařský svaz, zní: Do jaké míry může mít dobrovolná organizace vliv na rozvoj masového lyžování ve všech shora nastíněných souvislostech?

Domnívám se, že existuje celá řada zájmů, které musí uplatňovat Svaz lyžařů, a to jednak uvnitř

své organizace, pro své organizované členy, ale i navenek, pro lyžující veřejnost neorganizovanou.

Začneme-li v centrech bydlení, tak tam to je především organizování lyžařů v klubech a jednotách, oddílech a zájmových organizacích.

Ve středisku pak má svaz celou řadu jak vlastních, tak i veřejných zájmů. Jsou to především svazové ubytovací objekty, klubové objekty, výtahy, vleky, tratě, celá řada technických zařízení pro různé disciplíny, lyžařské školy, prosazování bezpečnostních zařízení na sjezdových a cvičných tratích atd. Dále by se měl soustředit na to, aby se vyráběla kvalitní výzbroj a výstroj za přiměřenou cenu, aby investice do lyžařských zařízení byly správně použity. Měl by spolupřispívat o spolehlivých mechanizačních prostředcích pro úpravu tratí a o vhodných výtažích a vlecích. Měl by se zajímat o lyžařské školy a o funkci svých cvičitelů i v jiných organizacích při lyžařském výcviku, ale i to, jaké výhody nebo nevýhody mají jeho členové při cestování, ubytování, na vlecích a při nákupu výzbroje a výstroje. To jsou skutečně jen namátkou uvedené sféry zájmů svazu o masové lyžování.

Pro jejich realizaci musí si svaz uvnitř své organizace připravit organizační předpoklady, aby vůbec mohl tyto zájmy prostřednictvím aktivu svých odborných funkcionářů uplatňovat a veškerou tuto problematiku řešit. Je to problematika velice závažná, jak bylo nahore uvedeno, a má obrovský dopad i do národního hospodářství. *Domnívám se, že není možno nechat běžet všechno ve starých kolejkách převažujícího zájmu řídicí organizace o závodní sport. Lyžování dneška není lyžování učerýška.* Lyžování dneška přerostlo, alespoň ve světě — a není důvodů, aby tomu tak nemohlo být i u nás — v široce rozvinuté hospodářské odvětví, podílející se významně na tvorbě národního důchodu. Svaz lyžařů, byť organizace dobrovolná, musí se svou odborností aktivněji zapojit do procesu rozvoje nezávodního lyžařství, nejmásovějšího sportu v naší vlasti, a to, jak vidíme, nejenom proto, že je to sport bez diskuse velice zdravý a pomáhající řešit problém účelného využití volného času v moderní společnosti, ale i z ekonomických důvodů.

Ing. MIROSLAV CHLOUBA

OBLOUK Z PLUHU -

V posledním čísle našeho časopisu jsme uvedli dva novější oblouky snožmo. Jsou námětem pro ty lyžaře, kteří se chtějí zdokonalovat a poznávat nové technické prvky. Poznáváme, že to nejsou cviky právě snadné, vyžadují dobrou fyzickou připravenost, zvládnutí rychlosti, dobrý pohybový pocit a dobrou výzbroj, hlavně boty. Pro sportovního lyžaře však na přiměřeném svahu přinesou nové pocity a radost z techniky zvládnuté jízdy.

jeden z postupných cílů základního lyžařského výcviku

V dnešním čísle časopisu se budeme zabývat výsekem základního výcviku. Jsou to první pokusy o zatáčení v oblouku v pluhu a z něho pak dosažení oblouku z pluhu jakožto prvního postupného cíle základního výcviku.

Z hlediska metodického je třeba pro první pokusy o zatáčení v pluhu zvládnouti sjezd v pluhu, a to hlavně *sjezd v klouzavém pluhu*. V tomto nepřilís rozvěveném pluhu a ve vztyčeném postoji s mírným náklonem vpřed není rychlost sjiždění záměrně snižována, je jenom udržována na zvolené úrovni, a to takové, která nevytváří pocit brzdění a napětí svalstva. Tím vědomě podporujeme pocit skluzu. Je samozřejmé, že sklon svahu je mírný, nesmí vytvářet pocit strachu a z něho pak odvozené zábrany, jako je ztrnutí, ztvrdnutí a hlavně touhu po brzdění.

Prvním důležitým cvičením je pak pozvolné přenášení váhy těla z jedné lyže na druhou. Provádí se mírným zvětšováním pokrčení vnější nohy, a to tak, že zároveň při jejím pokrčování jí otáčíme ve směru zahajovaného oblouku. Trup se vyklání zcela mírně ven z oblouku, vnější jeho strana se nepatrně opožďuje oproti vnitřní. V žádném případě lyžař nesmí otáčet trupem ve směru zahajovaného oblouku. Oblouk je dlouhý, táhlý, neustále jede lyžař v úzkém pluhu. Po skončení oblouku se narovnává směrem vpřed, zase zcela pomalu. Po příjezdu na spádnicí plynule přenáší váhu těla na vnější lyži prováděného oblouku. Cvičí se hned táhlá vlnovka více napojených oblouků, v které se rychlost jízdy nezmenšuje.

Mírný svah a vodivý sníh jsou předpokladem rychlého a úspěšného postupu.

Jako průpravné cvičení postačí ukázka a zkouška na místě.

Při nácviku postačí pokyny hla-

sem, později vytyčení tratí brankami.

Nezapomeneme na to, že chceme *jezdit* a ne brzdit, že už v oblouku v pluhu se objevuje zvýšení postoje při první části oblouku do spádnic a snížení v oblouku za spádnicí, i když zatím nepřilís výrazné s ohledem na mírný sklon svahu a mírnou rychlost.

Tyto oblouky v pluhu nejsou obecně užitečným cvikem, ale jenom přípravou. Při jejich nácviku se lyžař dostane do takových situací, že jízdá v pluhu, i když úzkém, je za spádnicí nepřijemná právě pro pluhové postavení. Lyžař chce stát na lyžích v oblouku bezpečněji a pohodlněji a to na obou lyžích, které jsou rovnoběžné. Dostává se tak k velmi užitečnému *oblouku z pluhu*.

Tento oblouk je i z hlediska metodického velmi užitečným cvikem. Lze jej právem pokládat za cílový cvik začátečnicků, i když jenom v základní formě, to jest se širším vedením lyží v jeho druhé fázi za spádnicí.

Provedení je nesmírně jednoduché:

ze sjezdu šikmo se napřímít dopředu nahoru za současného nasazení klouzavého pluhu (změna hranění u vnější lyže!). V tomto postoji vyčkat, až se lyže otočí do spádnic. Do tohoto okamžiku zatěžujeme obě lyže rovnoměrně. Chceme-li zatáčet dále ve směru přes spádnicí, vytlačíme kolena dopředu dovnitř oblouku obě současně, vnitřní tlačíme více vpřed, lyže se dostanou do rovnoběžné polohy. Vnější lyže je poněkud více zatížená. Lyže dostávají otáčivý impuls a při větším zatížení jejich přední části vyjedou oblouk ke svahu. Na širší stopy nezáleží, zprvu je vzdálenost lyží větší (šíře pánve), později se stopa zužuje. Sledujeme ale velmi bedlivě, aby

i bérec vnitřní dolní končetiny byl nakloněn vpřed, to jest, aby byl rovnoběžný v pohledu s bokem s bércem nižší končetiny. Jenom toto jejich postavení zaručuje zatížení obou lyží, i když nepatrně rozdílné (vnější více). Oblouku přerušujeme vztyčením vpřed a nasazením oblouku v pluhu druhou stranu. Chceme vždy vyjždět napojované oblouky do

táhlých vlnovek, napřed na mírném svahu, později na středně strmém a členitém.

Tento oblouk je vhodný do neupraveného sněhu, pokud se v něm dají provádět oblouky.

Jediným problémem, který někdy dělá potíže při nácviku oblouku z pluhu, je změna hranění vnitřní lyže za spádnicí a její předsunutí a částečné zatížení.

Je proto vhodné prověřit samostatně na místě, potom v gírlandě ke svahu, kdy začínáme vztyčením do pluhu a po příjezdu ke spádnicí provedeme výrazné snížení s předsunutím do této doby vnější lyže oblouku do spádnic, čímž zahájíme oblouk s rovnoběžnými lyžemi ke svahu. Stopa má tvar vlnovky šikmo svahem. Změnu hranění provádíme tedy jenom jednou lyží; jedeme-li vlnovku vpravo, tak jenom pravou lyží, a naopak. Nezapomínáme na vztyčení při otáčení ke spádnicí, na snížení do otáčení ke svahu. Čím větší svah, tím je snížení a odklon trupu od svahu větší. Trupem netočíme, ale při vztyčení může jít vnější (vyšší) bok mírně vpřed. Za spádnicí však nesmí docházet k rotaci pánve ani trupu ve směru tvoření oblouku, protože se tím naruší vedení a zatížení lyží.

Pohlednice z Rokytnice

Dokončení ze str. 11

tud, srovnáme-li. Na jedné straně líklem vysoký standart ve vybavení lyžařských vleků a tratí — a na druhé straně stále pokulhávající pohostinský partner. Už několikrát se na stránkách Lyžařství zdůrazňovala potřeba budovat komplexně služby lyžařům. To by si měli uvědomit i na příslušném ředitelství Restaurací nebo Jednoty. Rokytnice nad Jizerou čeká na jejich pomoc. (nj)

Závěrečný účet Vysokých Tater 1970

Mám před sebou závěrečnou zprávu světového šampionátu v klasických lyžařských disciplínách ve Vysokých Tatrách, v níž Organizační výbor MS podává souhrnnou bilanci podniku. Protože jsou v ní veskrze sympatické údaje, projdeme se jejími kapitolami. Jsou poučné a rozdávají radost i hrdost. Při vši skromnosti můžeme konstatovat, že mistrovství světa skončila světovým úspěchem československé tělovýchovy.

● Sportovní zařízení bylo na vynikající úrovni. Možno konstatovat, že svým řešením překonalo všechny lyžařské areály na světě.

● Po organizační a hlavně technické stránce bylo mistrovství uskutečněné bez větších nedostatků.

● Kromě spartakiád to byl největší sportovní podnik, uspořádaný v ČSSR.

● Z Vysokých Tater vysílal dosud největší počet televizních společností přímé přenosy.

● MS v lyžování vysílala čs. televize poprvé v historii v barvě.

● Podle úsudku novinářů byly vytvořené pro pátku velmoc velmi dobré podmínky a MS je hodnocené jako jedno z nejlépe organizovaných světových podniků v poslední době z novinářského hlediska.

● MS v lyžování bylo vynikající propagací naší socialistické vlasti ve světě.

● Uspořádání MS 1970 podnítilo rozsáhlou výstavbu Vysokých Tater jako sportovního centra a střediska cestovního ruchu. Za dva roky se postavilo 2 a půlkrát víc objektů než předtím za dvacet let.

● Do příprav se podařilo angažovat stranické a vládní orgány, stovky organizací a podniků, tisíce jednotlivců a statisíce návštěvníků. MS se stala národní záležitostí Slovenska a věcí prestiže ČSSR.

● Úspěchy dosažené našimi reprezentanty byly největší, jaké kdy čs. lyžaři zaznamenali v historii. Tak to jsou fakta, hovořící jasnou řečí o výsledcích sportovních, organizačních, společenských, technických. Jak jsme však obstáli jako hospodáři. Výsledky jsou neméně příznivé. Hospodaření dopadlo podstatně lépe než se očekávalo.

Předsednictvo ÚV ČSTV stanovilo lhůtu k předložení závěrečného účtu do 30. července 1970. Takový krátký termín pro likvidaci nedostala pravděpodobně žádná mistrovství světa v historii. To mělo za následek, že se hlavní likvidační termíny podařilo splnit jen za cenu újmy na zdraví některých pracovníků organizačního výboru MS. Nebralo se v úvahu, že hospodářskou likvidaci provádějí dobrovolní pracovníci, ačkoliv na obrát 35 miliónů Kčs, jaký dosáhl OV MS 1970, zpravidla jsou k dispo-

zici v ostatních podnicích desítky pracovníků z povolání. Jestliže se za těchto okolností podařilo k 20. červenci připravit zprávu k hospodářským výsledkům OV MS 1970, zaslouží si pracovníci, kteří se na ní podíleli, plné uznání a poděkování. To se týká také pomoci, kterou obětavě prokazovala likvidační komise ÚV ČSTV.

SOUHRNNÉ VÝSLEDKY:

Celkové náklady a pasiva	37 907 084,59 Kčs
Celkové výnosy a aktiva	33 017 419,95 Kčs
Schodek	4 889 664,64 Kčs

Z uvedeného je zřejmé, že hospodaření OV MS 1970 bylo úspěšnější, než předpokládal rozpočet, schválený předsednictvem ÚV ČSTV, a kalkulující schodek 7 070 426,36 Kčs. V hospodaření se jeví úspora 2 180 761,82 Kčs.

Uvážíme-li některé další faktory (zakoupený technický materiál, zůstávající k dispozici správe účelového zařízení, dále hodnota vybudovaného díla, jež bude sloužit trvale, a podobně), lze očekávat ještě další výrazné snížení schodku.

PŘÍJMY

ZA TELEVIZNÍ PŘENOSY

Mistrovství světa v lyžování přenášely z Vysokých Tater televizní společnosti: Eurovize a National Broad Casting Company New York.

Od Eurovize získal OV MS	126 000,— Šfrs
Od Intervize	54 000,— Šfrs
Od NBC	209 410,10 Šfrs
Celkem	389 410,10 Šfrs

Podle původního návrhu měly být vysílací minuty mezi Val Gardenou a Vysokými Tatrami rozděleny v poměru 240:70. Honoráře NBC se měly dělit 4/5 Val Gardena a 1/5 Vysoké Tatry. Generálnímu sekretáři MS Vysoké Tatry Jánú Mrázovi se podařilo prosadit u předsednictva FIS, že Vysoké Tatry obdrží dvě pětiny.

Hospodářské výsledky jsou tedy úspěšné a čestně se řadí po bok dalším vítězstvím čs. lyžařského sportu ve Vysokých Tatrách. Získané finanční prostředky se měly podle pravidel FIS použít na rozvoj lyžařského sportu pořadatelské země. Organizační výbor MS Vysoké Tatry doporučuje, aby jejich část byla přidělena na zabezpečení přípravy čs. lyžařských reprezentantů na ZOH v Sapporo, na rozvoj masového lyžařského sportu na Slovensku a na úspěšné zabezpečení vrcholných lyžařských podniků ve Vysokých Tatrách v roce 1971 — Tatranského poháru a Velké ceny Slovenska.

PRAHA (nj)

BUDOUČNOST slovenského lyžařství

Předsedou slovenského lyžařského svazu se stal dr. Ivan Seling. Mladého, veskrze sympatického muže jsme požádali o rozhovor. Téma: budoucnost slovenského lyžařského sportu.

„Lyžování na Slovensku má základní předpoklady pro stoupající rozvoj, a to nejen proto, že se může opírat o skvělé přírodní podmínky. Druhá páka, jež posunuje slovenský lyžařský sport dopředu, je zvýšená péče v současné době, již doháníme zpoždění, vzniklé mezi dvěma válkami.“

● *Domníváte se, že v lyžování se bude ruka v ruce s horskými a podhorskými oblastmi zvyšovat také počet lyžařů z města?*

„Předpokládám to, ale přitom musíme žel očekávat, že vývoj půjde především směrem k individuálnímu, rodinnému (ve spojení s autem) pěstování lyžařského sportu. Zatím nejsme schopni čelit tomuto vývoji lákavou nabídkou členství v oddílech. Do tohoto problému zasahuje příliš mnoho vážných položek, jejich řešení je zatím nad naše síly. Kolektivní forma lyžování zůstane především na školách a v rekreaci ROH. Jistá rezerva se ukazuje v Socialistickém svazu mládeže Slovenska, který by mohl udělat mnoho pro kolektivní rozvoj lyžařského sportu mezi mládeží, ale soudě podle dosavadního zaměření SZMS nelze očekávat pronikavé zlepšení v požadovaném směru. Ve výkonnostním sportu se budeme naproti tomu snažit zaměřit se na podhorské oblasti a střediska lyžařského sportu a tam hledat a rozvíjet mladé talenty. Chceme se pokusit o to, aby v horských oblastech byly zakládány samostatné lyžařské devítiletky. Zatím funguje devět lyžařských škol na území Slovenska. Přáli bychom si, aby slovenské ministerstvo školství zavědlo lyžování jako povinný předmět. To se týká horských a podhorských oblastí. Stejně porozumění bychom si žádali pro námi vypracovaný projekt internátní školy,

JULIUS LUPTÁK

v níž vidíme záruku dlouhodobého růstu kvalitních závodníků podobně jako tomu je v Rakousku a NDR.“

● *Jak se díváte na současný stav ve výkonnostním sportu?*

„Zdá se mi, že slovenské lyžování překonalo krizové období, které nastalo odchodem předních lyžařů jako Richvalského, Mohrové, Šoltýse, Krajňáka, Krasuly, Nemeszegyho, Harvana a dalších. V posledních letech se nám podařilo podílet na státní reprezentaci v některých družstvech až na 50 %. Platí to o sjezdu žen a o běhu juniorek, slabší bylo zastoupení ve skocích, kde máme jen jednoho reprezentanta u mužů a dvou juniorek.“

● *Jak jste spokojen s letošní přípravou závodníků?*

„Sjezdaři mají letos značný předstih v přípravě v přírodě a v horách na sněhu. Sníh vystřídal lázeňským pobytem v Bojnících, kde v tichém a ideálním prostředí podstoupili rehabilitační kúru. Stejně klidné a příznivé podmínky v práci měli na Zeleném plese ve Vysokých Tatrách. Na kvalitním sněhu ve Velké zmrzlé dolině vy-

užívali služeb dvou přenosných vleků. Ukázalo se, že podmínky pro přípravu ve Zmrzlé dolině by se při dalším zlepšení a doplnění mechanismy mohly vyrovnat mnohem středisku v zahraničí.“

● *Zřejmě sázíte víc na sjezdaře než na klasické lyžaře?*

„Tak to nelze tvrdit. Chceme dát všem stejné podmínky. Zdá se, že v současné době je růst alpského lyžování na Slovensku poznačen nejvýraznější vzestupnou křivkou. Věřím, že v příští sezóně zaznamenají slovenští sjezdaři a slalomáři pronikavé úspěchy. Mladí lyžaři, tvořící výběr slovenských družstev ve sjezdu a slalomu, budou pokračovat v náročné přípravě v září, listopadu a prosinci. V posledním měsíci samozřejmě zvýšíme intenzitu tréninku a budeme usilovat, aby se příprava uskutčnila na sněhu.“

● *Jak se budou připravovat ostatní družstva?*

„Skokani a sdružení mají společnou přípravu. Kontrolní sraz absolvovali v červnu, soustředění měli v srpnu v Králíkách a Vyhniach, dále pokračovali v září v Králíkách a v Bánské Bystrici. Běžci měli letní přípravu v Liptovském Hrádku, pak na Štrbském plese a v listopadu chtějí být už na prvním sněhu ve Studenovodské dolině ve Vysokých Tatrách.“

● *Kterým trenérům je svěřena péče o slovenskou reprezentační družstva?*

„O sjezdaře pečují L. Zachariades, VI. a O. Krajňákoví, M. Šoltýz, J. Kiša a A. Egyházi, o skokany a sdruženáře M. Martiňák a Št. Slivka (to jsou hlavní trenéři), běžecké disciplíny popohánějí dopředu především trenéři Terezčák, Húska, Slosiarik, Baluch a další.“

Praha (nj)

GUSTAVO THOENI

Vpadl do sezóny jako blesk z čistého nebe. Gustavo Thoeni. Lyžařská Itálie byla vzhůru nohama. Po tolika letech chudých a hubených najednou někdo, kdo vyrostl do výše titánů. Zapomínalo se na odvěké nepřátelství, země byla jednotná, neboť měla svého Gustavo Thoeniho. Hned v začátku kráčel od úspěchu k úspěchu, šlapal na paty velkým a zkušeným. Gustavo Thoeni — mladík s 19 křížky na čele.

Pochází z Trafoi, dědinky o stu obyvatel, asi 4 km od švýcarských hranic. Vesnička přilepená na patě Stifsejochu. Od minulé sezóny se zapadla dědinka, kde lišky dávaly dobrou noc, stala bezmála světoznámou.

Tam rostl Gustavo jako syn vesnického učitele. Už jako mladý hošík vynikal mezi kamarády rychlostí a obratností. Ale škola — to byl podle otcových představ sám zákon. Gustavo musel být jeden z nejlepších. Po základní škole hned do učení. Bude obchodníkem. Jako osmnáctiletý skončil s úspěchem svá učednická léta. Po prá-

ci chodil na lyže. A ta dvě prkénka ho přivedla k raketovému startu mezi sjezdářská esa. Jeho mistrovská léta jsou už v začátku spojena ne s obchodem, ale s lyžemi. Ptáme se, jak je možné, aby se vyšvihl tak prudce, tak najednou, bez předcházejících signálů. To asi zůstane jedním z tajemství sportu. Francouzský trenér italských sjezdářů Jean Vuarnet říká o Thoenim: „Jezdí jako třicetiletý. Vypadá na lyžích, jako by absolvoval stovky závodů. Připomíná tak trochu Bonlieua nebo Perillata. Navíc je obdarován obrovskou rychlostí a pohybovým talentem. Stovku zaběhne za 11,2 nebo 11,3 jen tak pro nic. V teniskách...“

(nj)

Olomoucký ráj na zemi

Lyžaři TJ Lokomotiva Olomouc oslavili v minulém roce 60 let činnosti. Ke svému jubileu mohli přinést znamenitý dárek. Byla jim zakončená výstavba lyžařského stadiónu v Karlově pod Pradědem v Jeneníkách. Postavili tam slalomový svah 350 m dlouhý s večerním osvětlením, trať obřího slalomu — 800 m, sjezdovku pro rekreanty v délce 1600 m a výškovým rozdílem 200 m, dále turistickou sjezdovou trať dlouhou tři kilometry. K provozu na nich slouží malý lyžařský vlek 240 m s kapacitou 120 osob za hodinu a velký lyžařský vlek 630 m s kapacitou 180 osob za hodinu. Zařízení a odborné práce stály 260 000 Kčs. Evidovaná hodnota díla je však 650 000 Kčs. Lyžaři mu věnovali více než 15 000 brigádnických hodin. S výstavbou stadiónu se průběžně uskutečňují adaptace a úpravy obou chat v Karlově. Před třemi roky byly ještě zarostlé stráně v místech, kde mají dnes olomoučtí lyžaři svůj malý ráj na zemi.

LYŽAŘSTVÍ

ROČNÍK 56
ČÍSLO 9

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: Fr. Lauer, M. Chlouba, dr. Kulhánek, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidlpes. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 5,— Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 20. července 1970.

Lyžařská velmoc

Ve Francii je 38 stanic, tvořících východí body do 130 zimních sportovních středisek, registrovaných Francouzským lyžařským svazem. Je v nich 2000 hotelů se 42 000 lůžek. Uvedme ještě několik údajů, jež lyžařskou Francii řadí mezi velmoce. V horách postavili 40 kabinových a 104 sedačkových lanovek, počet vleků se blíží 800. Pro úplnost dodejme, že skokanských můstků registrují 40, v provozu je 130 lyžařských škol a v nich pracuje na 1900 trenérů a cvičitelů. (hor)

ROZLUČKA so snehom

Lyžiarska športová základňa v Kremnici usporiadala koncom dubna IV. ročník „Bafuňárskych pretekov“ v behu na lyžiach, ktoré tvoria každoročne záver pretekárskej sezóny. Preteky prebiehali na Skaike v nadmorskej výške 1200 m a na 60 cm vrstve starého firnu. Za krásneho počasia se jich zúčastnilo na 30 startujících.

Zvláštnosťou týchto pretekov je, že si tu funkcionári (bafuňári) vymenia úlohy s aktívnymi pretekármi, ktorí prevezmú všetky úkoly spojené s organizáciou pretekov.

Technické výsledky: muži do 40 rokov — beh na 4 km s občerstvením: 1. Čillik R., LOK., 17:08, 2. Kuzmín Š., St. mincovna, 19:01, 3. Kuzmín M., psychiatria, 21:55. Klasifikováno 12 pretekárov. **Kategória muži nad 40 let — beh na 4 km s občerstvením:** 1. Wágner J., ELV, 21:36, 2. Krajčík J., Rudne bane, 26:08, 3. Lacko R., Rudne bane, 28:36. **Kategória: zablúdili, ale došli:** 1. Gayer B., Rudne bane, 32:28, 2. Marko E., prevádzkáreň MNV, 33:23, 3. Dobias J., Rudne bane, 39:29. **Zuláštne ocenenie:** Tadiál Rudolf (63 let) — najstarší bafuňár 1970.

Ing. L. FUSKO

JAN FAJSTAVR

Splní nastávající sezóna už jednou všechny mé přání?

LUBOŠ PETŘÍK *při sjezdovém tréninku v italských Alpách*

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

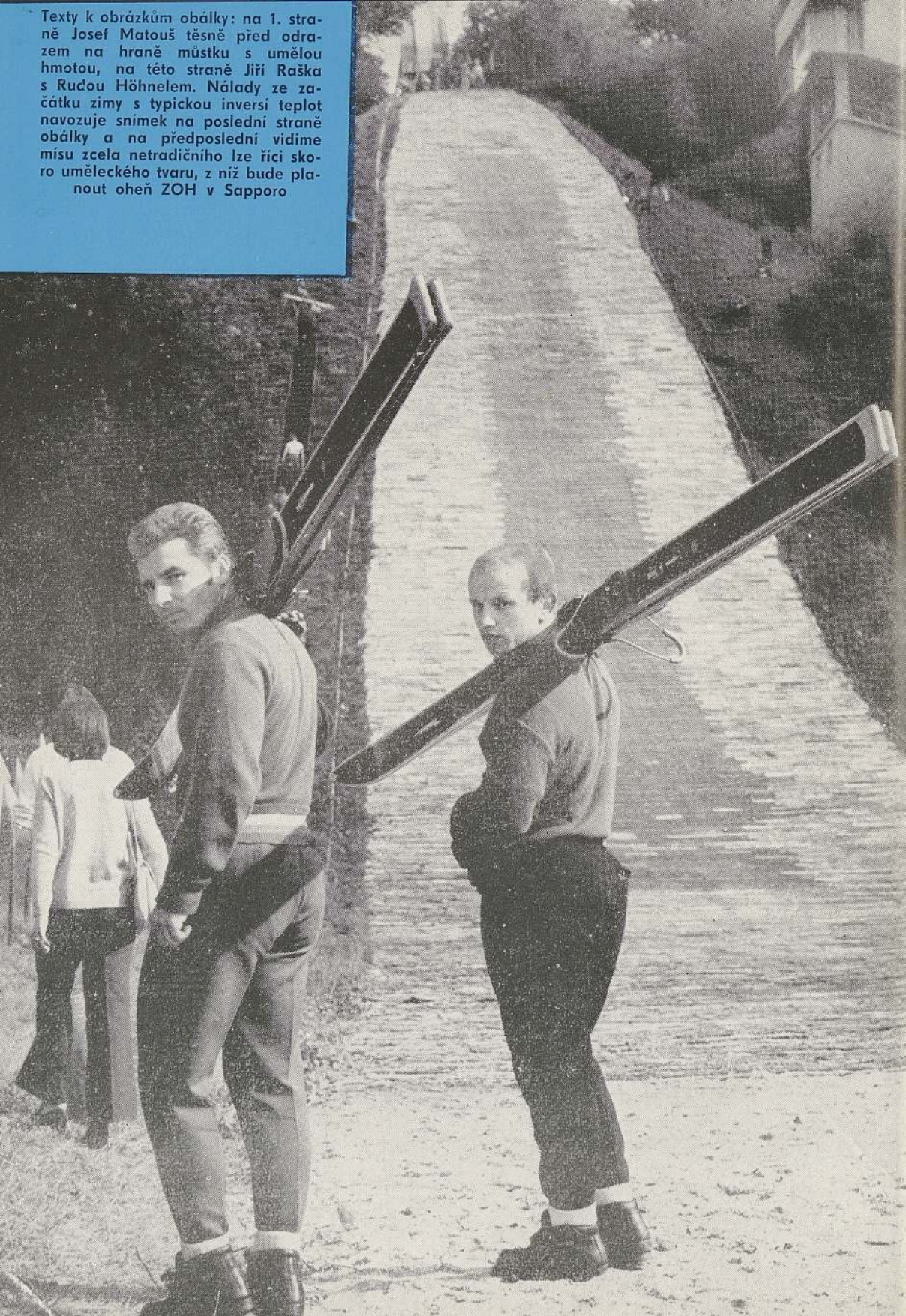
Lyžařství

ROČNÍK 56 ŘÍJEN 1970 Kčs 2,50 10

Texty k obrázkům obálky: na 1. straně Josef Matouš těsně před odrazem na hraně můstku s umělou hmotou, na této straně Jiří Raška s Rudou Höhnelem. Nálady ze začátku zimy s typickou inverzí teplot navozuje snímek na poslední straně obálky a na předposlední vidíme mísu zcela netradičního lze říci skoro uměleckého tvaru, z níž bude plout oheň ZOH v Sapporo

Aj v lyžovaní ANALÝZA?

Ján MRÁZ, predseda Československého lyžiarskeho sväzu

Na túto otázku je treba odpovedať kladne ak sa aj v našom lyžiarskom hnutí chceme vysporiadať s niektorými nesprávnymi javmi a tendenciami v našom lyžiarstve v rokoch 1968/69. Preto bolo potrebné aj u nás toto obdobie podrobiť analýze, poučiť sa z toho, čo sme robili zle a keď sme chyby urobili poctivo si ich priznať a napraviť.

V krátkom článku iste nie mi možné podrobne o týchto veciach písať. Chcel by som obecně poukázať na niektoré hlavné poznatky z tohoto obdobia ako ich konštatuje aj prevedená analýza ČSSL, ktorú vypracovala komisia predsedníctva ČSSL a schválilo predsedníctvo ČSSL.

Niet pochybnosti, že aj v lyžovaní sa v minulosti prejavili chyby a nedostatky, podobne ako aj na iných úsekoch nášho života, a napriek poctivej snahe bývalej ústrednej lyžiarskej sekcii ich nebolo možné odstrániť, mnohokrát preto, že odstránenie týchto chýb a nedostatkov nebolo v moci vrcholného lyžiarskeho orgánu. Rušivo zasiahli predovšetkým aktívy v Harrachove, Prahe, Olomouci, ale aj v Náchode najar 1968. Pre mnohých diskutujúcich a aj organizátorov týchto aktívov bolo skoro všetko zlé čo robili dobrovoľní pracovníci bývalej ústrednej sekcii, ale aj pracovníci aparátu a teda kritika hlava-nehlava. Títo organizátori ako Weber, Šincl a ďalší zrejme sledovali aj iné ciele ako len „pomôcť“ lyžovaniu. Títo ľudia, ktorí hovorili o demokracii o „obrode“ o „slobode kritiky“, nedovolili s. Smolovi, Páclovi, Hochovi a ďalším, sa ani len ubrániť proti invektívam, ktoré mnohokrát postrádali skutočne pravdivého podkladu. Preto sa domnievam, že celkom správne sa kvalifikujú tieto aktívy v analýze, keď sa hovorí, že „konštruktívne úprimne mienená a v niektorých prípadoch aj oprávnená kritika prednesená na týchto aktívoch, nemôže zastíniť negatívne politické stiny, odrážajúce všeobecnú situáciu po januári 1968, ako boli snahy po oslabení vedúcej úlohy KSČ, narušenie zásad jednoty organizácie ČSTV, bezdôvodné negatívne napádanie niektorých pracovníkov ústrednej sekcii, najmä členov strany, snaha po otrávení dôvery, negácia výsledkov uplynulých 25 rokov, negovanie činnosti ÚV ČSTV a jeho aparátu.“

A nad touto činnosťou v rokoch 1968—1969 by sa mali niektorí lyžiarski pracovníci, ktorí sa týchto

aktívov zúčastnili, ešte aj dnes zamyslieť a svoje vtedajšie stanoviská v konfrontácii s reálnou skutočnosťou a objektivitou prehodnotiť.

No aj sama ústredná sekcia lyžovania vo svojej názorovej nejednote urobila niektoré chyby a to najmä v oblasti medzinárodného styku. V prvom rade to bolo zrejme chybné uznesenie o našej neúčasti na pretekoch v SSSR v zime roku 1969. Chybné to bolo najmä preto, že predsedníctvo ústrednej sekcii súhlasilo ako prvý šport s účasťou na porade socialistických štátov už v septembri 1968 v Sofii, kde boli dohodnuté naše styky so socialistickými štátmi. Teda aj niektorí členovia ústrednej sekcii si musia spytovať svoje svedomie. Iste, styky boli potom postupne normalizované v zime roku 1970 úplne. Nemali by sme však nikdy zabúdať, že naši lyžiari sa vždy budú mať čo učiť od pretekárov SSSR a aj NDR, a teda takéto prerušenie stykov vlastne škodí nám.

Poučenia z našich postojov v rokoch 1968—1969 sú veľmi vážne. Ani lyžiari nemajú dôvodu nihilizovať uplynulé roky výstavby našej socialistickej telovýchovy. V jednotnej a zjednotenej telovýchove aj lyžiarski reprezentanti dosiahli najväčšie úspechy, či už to boli ZOH v Grenobli alebo MS vo Vysokých Tatrách. Iste nie je všetko v poriadku, najmä na úseku masového lyžovania výchovy kádrov, výchovy mládeže máme ešte práce nad hlavu. Na toto všetko musíme sa spolu s národnými organizáciami zamerať. Ukončme toto obdobie a venujme sa riešeniu problémov nášho lyžiarstva, ktorých je veľmi veľa a je nás stále menej na ich riešenie a vyriešenie. Nemala by sa už opakovať situácia, že sme aj u nás podceňovali politicko-výchovnú prácu, nemali sme ani príslušnú komisiu, ktorá by sa o tieto veci starala, ich sledovala a zavčasu predchádzala vôbec možnosti takých omylov, akých sme sa dopustili v rokoch 1968—1969.

Teraz po otvorenom rozhovore o nedostatkoch nedávnej minulosti dajme sa zase dokopy všetci, ktorí to myslíme skutočne poctivo s našim lyžiarstvom a verím, že nás je tých 99 %, ktorí privedieme československé lyžiarstvo ešte k väčším úspechom. Výborné výsledky našich reprezentantov, výborne usporiadané MS v lyžovaní vo Vysokých Tatrách nás k tomu plne oprávňujú a aj zaväzujú.

Doskakují, doskakuješ, doskakujeme

Zamyšlení nad jednou chronickou
slabinou skokanů

MS 1970 v klasických disciplínách ve Vysokých Tatrách je už jen krásnou vzpomínkou a lyžařští trenéři se znovu vrací k trpělivé a záslužné práci pro další rozvoj lyžařského sportu. Kladem organizátorů tatranského šampionátu a předsednictva Čs. lyžařského svazu byla péče o široké trenérské kádry, které měly příležitost sledovat průběh celého MS a lyžařských tréninků na běžecích tratích a skokanských můstcích. S odstupem času můžeme bez nadsázky konstatovat, že takový „praktický seminář“ měl značný vliv na rozvoj trenérských osobností ve všech disciplínách.

Ve svém příspěvku se chci zabývat pouze jedním technickým prvkem skoku na lyžích — doskokem, který je slabinou obou našich reprezentančních družstev — skokanů a sruženářů, což se prokázalo nejen na MS, ale už dávno předtím.

Nemám v úmyslu kritizovat současnou tréninkovou metodiku v těchto disciplínách, která je vedena našimi nejlepšími odborníky. Pod jejich vedením se čs. lyžařský sport nejedenkrát proslavil v celém světě. Domnívám se pouze, že nácvik nízkého telemarského doskoku, zařazený do skokanské metodiky už v roce 1953/54, není v současné době doceňován. Vývoj se však nedá zastavit a přehlédnutí tak důležitého prvku, který korunuje mistrovské provedení celého skoku, by bylo hrubou chybou trenérské práce pro budoucnost.

Připomeňme si, jakým celkovým dojmem na nás i ostatní lyžařskou veřejnost zapůsobily nízké stabilizované doskoky do telemarku, jaké jsme viděli u reprezentantů Sovětského svazu, Japonska, Finska a částečně i NDR. Z našich závodníků snese přísnější měřítko pouze Kodejška, ostatní skokani zdaleka nedosahují potřebné úrovně v technice a eleganci doskoku.

Obracím se proto na trenérské kádry skokanů i sruženářů s prosbou, aby do dalšího období zaměřili

I oni mají ještě rezervy v doskoku: zleva Matouš, Kodejška a Raška

svou práci na tuto část skoku. Jen tak můžeme dovést naši reprezentanční špičku ještě výš než tomu bylo na MS. Nezapomínejme také, že budoucnost našeho lyžování je v mládeži, na níž mají podstatný vliv oddíloví a svazoví trenéři. Začneme už tady s formováním základních návyků pro telemarský doskok. Vzhledem ke stupni obtížnosti nácviku nízkého telemarského doskoku doporučuji zařadit jej do metodické řady výcviku skokanských prvků již na umělé hmotě v takovém sledu, aby začátečník (mladší nebo starší žák) absolvoval výcvikové hodiny pouze sjížděním doskočiště v maximálně nízkém telemarkovém postavení. Je třeba upřít pozornost na skutečnost, že vypěstování návyků trvá dlouhý čas a vyžaduje trenérskou důslednost. Prvek se musí objevovat v každém tréninkovém dnu nebo hodině.

Teprve po dokonalém zvládnutí sjezdu doskočiště v nízkém telemarkovém postavení zařadíme další metodické prvky podle vlastních zkušeností až po výskoky za jízdy, ale opět se zaměřem dosáhnout vytčeného cíle.

Není úkolem tohoto příspěvku dávat metodické pokyny pro výcvik skoku na lyžích, ale je třeba se poučit ze zkušeností, které nabídl tatranský šampionát. Je zřejmé, že naši skokani i sruženáři udělali maximum ve fyzické přípravě, což se také odrazilo ve výkonech. Trvá však určitý nedostatek, který přirozeně neradi přiznáváme, ačkoliv je nutné si jej stále připomínat do budoucnosti, nechceme-li, aby nastala stagnace a abychom ustoupili ze světové špičky. Mám na mysli stylovou a pohybovou eleganci naší skokanské reprezentace, která v současnosti zůstala pozadu za japonskou a sovětskou. Nechtěl bych dávat příležitost k polemice, proč, jak a čím vyhrávají tito sou-

peři závody, protože by se jistě našlo dost příkladů z praxe, kdy stačila k vítězství délka docílených skoků. Tímto zjištěním bychom se však neměli uspokojovat; hledejme nové cesty právě v oblasti estetiky skoku.

Podrobnější analýzu přenechme trenérským seminářům a vraťme se k záměru tohoto článku, jenž má obrátit pozornost našich trenérů k nejdůležitějšímu, ale též nejobtížnějšímu prvku skokanské metodické řady — k doskoku.

Nepochybuji o tom, že se najde celá řada našich trenérů, kteří budou konzervativní ve svých názorech a představách o způsobu tréninku a jeho metodách. Bohužel, je tomu také v názoru na techniku doskoku. Jedni se spokojují s náznamem doskoku (tak zvané filmování), druzí s polovysokým doskokem podle staré norské školy a v poslední řadě jsou ti, kteří už přistupují k nácviku doskovkové fáze systematicky s ohledem na stabilitu, bezpečnost a zmíněnou již estetiku.

Naším společným přáním a snahou by mělo být názorové sjednocení a pak společný postup.

Filmová dokumentace ze světového šampionátu je jistě bohatá a zachytila všechny fáze skoků. Podívejme se zvláště dobře na Napalkova, Kodejšku, Bělousova, Kasayu, Aoshichi, Fujisavu, Ivanikova a další. V jejich práci jasně uvidíme, kde jsou skryté rezervy pro vzestup naší reprezentanční špičky.

Domnívám se, že můj příspěvek i výzva by neměla zapadnout. Nechci sám dělat nějaký recept, nechci vytvářet dojem, že si dělám patent na myšlenky, které jsem v článku rozváděl. Zamysleme se však nad ním. S doskokem není všechno v pořádku. Dovedme je k takovému tvaru, aby korunoval dflou. To by mohlo být náš společný cíl. **Ing. MIROSLAV KUMPOŠT**

Nejlepší po skandinávsku

V Lyžařství č. 6 jsme uveřejnili verzi žebříčku nejlepších běžců od našeho běžeckého experta VI. Pácla. Tentokrát se nám dostal do ruky švédský lyžařský časopis Svensk Skid Sport, v němž je publikován žebříček podle skandinávských představ. Ten se opírá o výsledky tatarského mistrovství světa – ale tím pro něj končí ostatní Evropa a všechna další kritéria hledá a nachází jen v závodech ve Skandinávii – ve Falunu, Lahti a Kollenu.

MUŽI: 1. G. Grimmer (NDR) 27 bodů, 2. L.-G. Aslund (Švéd.) 23, 3. P. Tyldum (Nor.) 22, 4. G.-D. Klause (NDR) 20, 5. V. Vedenin (SSSR) 19, 6. O. Martinsen (Nor.) 17, 7. F. Šimašev (SSSR) 16, 8. J. Halvarsson (Švéd.) 14, 9. K. Oikarainen 13, 10. H. Taipale (oba Fin.) 12, 11. M. Myrmo (Nor.) 11, 12. W. Demel (NSR) 9, 13. I. Sandström (Švéd.) 7, 14. T. Hatunen (Fin.) 6, 15. H. Grönningen (Nor.) 5, 16. V. Tarakanov (SSSR) 5, 17. A. Lesser (NDR) 4, 18. K. Laurila 4, 19. O. Karjalainen (oba Fin.) 3, 20. A. Kälin (Švýc.) 2, 21. K. Sacký (ČSSR) 1. — DRUŽSTVA: 1.–2. NDR a Norsko 63 bodů, 3. Švédsko 54, 4. SSSR 50, 5. Finsko 42, 6. NSR 11, 7. Švýcarsko 8, 8. Itálie 5, 9. ČSSR, 4, 10. USA 1.

ŽENY: 1. M. Kajosmaaová (Fin.) 26 bodů, 2. G. Piljušenkova 23, 3. G. Kulakovová 21, 4. A. Oljunina 20, 5. N. Fjodorovová (všechny SSSR) 14, 6. R. Fischerová (NDR) 10, 7. H. Takalová (Fin.) 10, 8. H. Šikolová (ČSSR) 8, 9. N. Šebalina (SSSR) 7, 10. M. Endlerová (NSR) 6, 11. S. Pusulová (Fin.) 6, 12. I. Mjagarová (SSSR) 5, 13. K. Scheidelová 3, 14. A. Ungerová (obě NDR) 3, 15. I. Auflesová 2, 16. B. Lamme-

dalová (obě Nor.) 2, 17. M. Muttilainenová (Fin.) 2, 18. Vladimirovová (SSSR) 2. — DRUŽSTVA: 1. SSSR 101 bodů, 2. Finsko 49, 3. NDR 23, 4. ČSSR 10, 5.–6. Norsko a NSR 7.

Žebříček nejlepších skokanů je sestaven podle výsledků ze závodů na Německo-rakuském turné, MS ve Vysokých Tatrách, ve Falunu, Lahti a Kollenu.

JEDNOTLIVCI: 1. G. Napalkov (SSSR) 28 bodů, 2. J. Raška

(ČSSR) 18, 3. V. Bělousov (SSSR) 12, 4. Y. Kasaya (Japon.) 9, 5. D. S. Gasienica (Pol.) 8, 6. L. Grini (Nor.) 8, 7. R. Höhn (ČSSR) 8, 8. E. Kröll (Rak.) 7, 9. K.-E. Johansson (Švéd.) 6, 10. T. Käyhkö (Fin.) 6, 11. B. Wirkola (Nor.) 6, 12. T. Fušijawa 5, 13. S. Aoči (oba Japon.) 4, 14. J. I. Björneby 4, 15. I. Mork (oba Nor.) 4, 16. H. Queck (NDR) 4, 17. K. Kodejška 2, 20. J. Matouš (ČSSR) 2, 21. R. Schmidt (NDR) 2, 22. K. Cakadze (SSSR) 1, 23. H. Schmidt 1, 24. J. Zehnder (oba Švýc.) 1. — DRUŽSTVA: 1. SSSR 44 bodů, 2. ČSSR 31, 3. Norsko 22, 4. Japonsko 18, 5. Rakousko 9, 6. Polsko 8, 7.–9. Finsko, Švédsko a NDR 6, 10. Švýcarsko 2.

Pál Tyldum a Magne Myrmo

Spodní tóny

Vždycky jsem věřil, že lyžaři jsou takovou dobrou partou. Reči o jedné rodině jsem považoval za trochu čítankové, ale vystihovaly skutečný stav. Nebylo velkých a malých, povoláních a vyvolených, stáli tu všichni vedle sebe, co si zamilovali kopce, dvě prkýnka a bílý prašan a co se dovedli podívat přímo do očí: sjezdaři, běžci, skokani, sdruženáři, turisté, rekreanti, padouři, bafuňáři. Teď jsem zaslechl spodní tóny. Ne mezi závodníky, ale těmi, kdož jsou jejich mluvčími. Že jedni jsou lepší a druzí špatní, že peníze, vkládané do sjezdařů, nejsou zhodnoceny úměrnými výsledky, že by měli nejvíce dostat skokani, kteří mají Rašku a něco už udělali pro vlast, ale nelze opomíjet sdruženáře, kteří se vyšvihli až ke zlatu, nebo

děvčata na běžkách, která mají přece taky svá práva.

Vím, že takové nelyžařské nálady mezi lyžaři může vyvolat jen jedna chvíle: kdy se rozdělují peníze na činnost, jichž je málo.

Ale prosím! Zapomeňme, že každý má rád tu svou a že si myslí, že je jediný. Jsme lyžaři a všichni chceme žít. Nemělo by mezi námi být velkých a malých, a jestliže si někteří myslí, že jsou výš než ti druzí, pak čas může zvrtnout jejich velikost velmi snadno. Takový je sport. V něm nic není pod penzí. Neodkazujeme proto od společného stolu někomu, kdo zatím pokulhává. To žádá etika sportu, A navíc: říkáme o sobě že jsme jedna rodina. Neměli bychom uvnitř jejího společenství spíš pomáhat jeden druhému, než závidět, kritizovat, ponižovat?

Tyhle spodní tóny nepatří do lyžařské harmonie!

(nj)

Kde že loňské sněhy jsou...

Představa, že lyžování je zimním sportem, je snad snesitelná pro lyžaře, kteří v celoročním cyklu denního života mají v plánu týdenní pobyt na horách a snad několik zájezdů na sobotu a neděli. Pro každého závodníka, počínaje dorostem, je dnes již letní lyžování nutností k udržení potřebných lyžařských reflexů a zpestřením tréninkového cyklu. Pro naše nejlepší je to v průběhu letního a podzimního období nejméně tři týdny na sněhu. Pro nejlepší na světě je to již další sezóna v roce. Tedy nejen atleti nebo plavci, ale dnes již i lyžařisjezdáci mají v roce dvě sezóny. Jednu souhlasnou s našim zimním obdobím, druhou shodnou se zimou na jižní polokouli...

Ta druhá začala letos závodem FIS na Passo Stelvio. Těchto zá-

vodů jsme se „nestihli“ zúčastnit. A tak jsme odjžděli 30. června, hlídka 6+1 směr Rozvadov s pevnou vůlí překonat 1560 km do Val d'Isère v průběhu večera, noci a dalšího dne. Cesty osudy jsou však... „Pro nesplnění podmínek o odevzdání vojenských dokladů...“ jsme se ve 22 hod. vraceli zpět do Prahy. Jedinou útěchou mělo pro nás být, že před námi byla vrácena kapela, která měla již následující den vystupovat v Mnichově. Kde vystupovali, to jsem nezjišťoval. V každém případě byl nový předpis vydán již 30. dubna 1970. Skutečností zůstane, že jsme o tom nebyli informováni, a tak 1. července ve 12.15 hod. jsme provedli druhý, tentokrát již zdařilý pokus o legální překročení státní hranice a po non-stop jízdě jsme zastavili před Sci-Club Val d'Isère 2. července v 7.30 hod. Další šlo již bez obtíží, a tak po osprchování a snídani jsme v 10.15

hod. téhož dne stáli ve výšce necelých 3000 m n. m. ve středisku na Col d'Iseran.

Vlastní závody proběhly 4. a 5. července. Z našich startoval v první skupině Pažout s číslem 15 a Vojtěch s číslem 14. Na prvním kole byla ještě patrná cesta a tak Francouzi, kteří zde jeli svoji kvalifikaci pro Austrálii a Jižní Ameriku, obsadili poměrně hladce první čtyři místa a jejich další pořadí narušil pouze Rieger z NSR na pátém a Pažout na 14. místě. Z dalších našich dojel Vojtěch 41., Dudev 43., Bašta 44., a Reitmeyer 51., ze 65 závodníků ze sedmi zemí. Následující den se jelo druhé kolo. Na precizně upravené trati využil Pažout dokonale start. Číslo 1 (jelo se v obráceném pořadí ve skupinách) a zajel druhý nejlepší čas dne, s odstupem 96/100 vt. za vítězem, nejlepším jezdcem Světového poháru v obřím slalomu Francouzem Russelem. Také ostatní se podstatně zlepšili a Pažout svým výsledkem získal obdiv a respekt přítomných závodníků i odborníků.

Další dny byly vyplněny doprovodným tréninkem na kvalitním sněhu, odpoledne koupáním a před večerí kondičním jednohodinovým tréninkem.

Troufneme si na oblouk snožmo?

Navazujeme na článek z minulého čísla našeho časopisu, zabývající se základním lyžařským výcvikem, a to metodou nácviku základní formy oblouku z pluhu. Rádi bychom dnes našim čtenářům, hlavně však lyžařským cvičitelům, ukázali velmi jednoduchou metodu, jak se lze velmi snadno naučit jednu z forem oblouku snožmo, užívaného na mírných až středně strmých svazích.

Základní provedení oblouku z pluhu, tak jak jsme jej popsali minule v základní formě, se vyznačuje ve druhé fázi oblouku, tj. ve fázi vedení lyží v oblouku, širší stopou a nedokonalým vedením lyží, převážně pak se značným brzdícím účinkem. Abychom tyto nedokonalosti odstranili, zařazujeme průpravná cvičení sesouvání a hlavně oblouků snožmo ke svahu. Druhému cviku dáváme přednost, první procvičujeme příležitostně kdykoliv při výcviku na vhodných terénních tvarech. Snažíme se o to, aby terén byl upraven, dostatečně tvrdý sníh je vhodnou pomůckou.

U oblouku snožmo ke svahu není ani v této fázi výcviku rozhodující šíře vedení lyží, i když se

cílově chceme dostat k úzkému vedení lyží v oblouku. Při nácviku sesouvání a oblouků snožmo ke svahu sledujeme výrazné vytlačení obou kolen vpřed a přesunutí vyššího boku. Procvičujeme rytmické, i když pozvolné vztýčování a návazné snižování postoj se snahou po vysouvání patek lyží se svahu. Dolní končetiny při snižování provádějí rotaci směrem ke svahu, trup pohyb opačného směru a vztýčeným odklonem zatěžujeme poněkud více nižší lyži. První pokusy sesouvání nebývají příliš povedené, ale pečlivý výběr terénu vypuklého tvaru a vzorná ukázka cvičitele dělají základy.

Po procvičení oblouků snožmo ke svahu se provedení oblouku

z pluhu podstatně zlepší. Oblouk je lépe vykroužen, ve fázi vedení lyže skutečně jedou ven z oblouku. Zůstáváme pořád ještě na mírném svahu při nácviku oblouků z pluhu (sesouvání a oblouky snožmo ke svahu jsme prováděli jinde!), pomalu však už hledáme středně strmé svah s velkými a táhlými terénními nerovnostmi. Při správně volené stopě na tomto zvlněném terénu, kdy zatočení v pluhu do správné končí právě na vrcholu vlny, se lyže snadno stáčí dále přes spádnicí ke svahu a strmější část vlny nutí lyžaře do rovnoběžného vedení lyží v oblouku.

Tento způsob jízdy je velmi plynulý, obzvláště dokáže-li cvičenec vyjet oblouk bez brzdění. Nakonec při správné volbě stopy ani brzdit nemusí, terén svým sklonem ho k brzdění nenutí, což je metodicky nutné, protože se nevytvářejí zábrany ze strachu před svahem a pády.

Jelikož pohybové provedení

Ve čtvrtek 9. července jsme přejížděli na další závody do Alpe de Huez. Tyto dva závody jsou již tradičně pořádány společně. Navíc je program obohacen o soutěž účastníků ve střelbě na asfaltové holuby. K tomu podotýkám, že to lyžování jde klukům podstatně lépe.

V prvním kole velmi těžkého obřího slalomu (čas vítěze Duvillarda 1:51,25 min.), skončil Pažout na 9. místě, Vojtěch 24., Dudev 25., Bašta 27. a Reitmeyer 37. Ve druhém kole, kde Pažout dosahuje zpravidla lepšího výsledku, však několik branek před cílem pozdě nasadil, byl vynesen z trati a jen s největším vypětím sil neupadl, zastavil se, a tak ztratil naději na jedno z předních míst. Škoda — jeho mezičas naznačoval další příjemné překvapení. Ale i tak skončil na 9. místě, Vojtěch byl třináctý (již tradičně jako loni).

Uhrnem lze zájezd shrnout do těchto bodů:

1. Výborné tréninkové podmínky na kvalitním sněhu, denní dávka 450—500 branek obřího slalomu;
2. Překvapivě dobré výsledky proti domácím závodníkům, kteří byli již 14 dní v tréninku;

Na prvním sněhu: Vojtěch, Cuninková, Kalinová a Petřík

3. Technické zlepšení u Pažouta, jehož koncepce jízdy snese již nejpřísnější měřítko, pokroky v korekci techniky u Vojtěcha a velmi nadějný

výkon Dudeva, který startoval poprvé v tak silné konkurenci,

JAN VEDRAL,
státní trenér sjezdářů

oblouku z pluhu má všechny pohyby tožné s pohyby lyžaře provádějícího určitou formu nebrzdivého oblouku snožmo přes spádnicí, s výjimkou toho pluhu na začátku oblouku, lze snadno z již dobře prováděného oblouku z pluhu přejít k dlouhému, i když zatím neumělému a pro mírně nanejvýše středně strmé svahy určenému

oblouku snožmo.

Jeho nejvýraznější znaky jsou:

- vztyčení vpřed při zahájení oblouku, při kterém se vnější bok v oblouku dostává mírně dopředu, kterýžto pohyb nebo postoj napomáhá otáčení do spádnic, a
- výrazné snížení s vysunutím patek lyží na vnější stranu oblouku při příjezdu ke spádnicí (kolena otáčíme do oblouku, trup se otáčí proti tomuto pohybu nohou, dostává se do mírného odklonu a tím zatěžuje více vnější lyži; vnitřní bok je vpředu),

— vyjetí oblouku po plynulé křivce s malým brzděním.

Při této základní formě vyjetého oblouku snožmo nezaleží na šíři stopy, tj. vzájemné vzdálenosti lyží od sebe. Obvykle se ve fázi návčivku objevuje při nasazení oblouku malý pluh nebo rozšíření stopy. Později se zvládnutím rychlosti i toto mizí a se zkušenostmi se i stopa zúží.

Pocity při tomto oblouku jsou asi takové, že na začátku oblouku se lyže nechtějí dlouho dostat do spádnic (pomůže pootočení trupu čelem do údolí!), že vysouvání patek lyží z oblouku s výrazným snížením je jistým prostředkem pro otočení (někdy až moc velkým pootočením příliš lyže vzpřícíme a brzdíme — příště to musíme provést již jemněji!), a při vyjždění oblouku, když ten vnitřní bok není pořádně vpředu, tak že to vyjždění za nic nestojí a že ztrácíme kontrolu nad vedením lyží.

K lepší a elegantnější formě tohoto oblouku snožmo se dostaneme vytrvalým ježděním na dobrém sněhu, na mírně členitém terénu

nejvýše středně strmého svahu, jehož spádu se ještě nebojíme, a zjemňováním a plynulým navazováním všech pohybů, hlavně pak vztyčováním a snižováním postoje tak, aby tyto pohyby vydržely po celou dobu provádění oblouku, aniž se tento plynulý pohyb i na okamžik zastaví. Do napojované vlnovky z těchto oblouků nevkládáme přímé úseky šikmého sjezdu! Chceme-li si píchnout holí pro zlepšení otáčení, tak jen na začátku vztyčováním lehce proti směru jízdy nižší holí poblíže špičky nižší lyže.

Najdete-li dlouhé táhlé upravené svahy s výtahem, kde nestojí fronty nedočkavců, tak přesvědčte své svěřence, přátelé cvičitelé, ať utratí na výtahu co nejvíce peněz! Najíždějte precizně stopu, jezděte v závěsu za sebou, požadujte přesné dodržování stopy! Pro kontrolu pusťte dva tři svěřence za sebou po najeť, ale ne vyjeté stopě a opravujte základní chyby! A hlavně, moc nepovídat a jezdit! Obzvláště s mládeží! Za dva dny je oblouk zvládnut!

Ing. MIROSLAV CHLOUBA

PASOVALI LETNÍ PŘEBORNÍKY

Psal se konec srpna. V Harrachově se scházejí naši sdruženářští mladíci. Ti, kteří by jednou měli pokračovat ve vynikajícím díle Ladislava Rýgla na světovém šampionátu ve Vysokých Tatrách. Kolem třinácti žáků a čtrnácti dorostenců většinou z Čech (Moravané nepřijeli kompletní), se starostlivě otáčel pan učitel Čestmír Kožíšek z Tanvaldu, jako vedoucí výcvikového tábora, ing. Slávek Kumpošt vystupoval jako hlavní trenér, pomocníky měl v L. Janotvi a K. Stanjenském, ubytování a stravování bylo svěřeno ing. Lud'kovi Šablaturovi.

Vedení i frekventanti — všichni pod stany, tam v přechodovém oblouku velkého skokanského můstku. Chvilu, když si všichni večer po celodenní práci sesedali před plátnými domečky k večeri, tvořené vlastním rukama a vlastním kuchařským umem, a povíдали si tam o radostech i problémech, patřily k zážitkům, na něž se nezapomíná.

Měl jsem příležitost být s nimi pár hodin a ty následující řádky jsou výsledkem rozhovorů s režiséry letního mládežnického soustředění sdruženářské disciplíny — ing. Slávkem Kumpoštem a Čestmírem Kožíškem. Nejdříve Slávek Kumpošt.

● *Při hodnocení výkonnosti a úrovně frekventantů jste jistě dospěli k určitému závěru. Mohl byste se s ním světit?*

„Do výcvikového tábora jsme pozvali všechny, které považujeme za nadějně sdruženáře. Musím však konstatovat, že jejich fyzická připravenost je značně rozdílná. Dobře trénovaní jsou příslušníci ústřední sportovní základny lyžování, nedostatečně připravení se ukazují ti, kteří nejsou v přímé péči základen. Tenhle rozpor by se mohl odstranit tím, že by se do trenérské práce zapojilo více dobrovolných trenérů nebo cvičitelů mimo oblast přímé péče. V této souvislosti se domnívám, že výchova a dislokace trenérů není dobře vyřešena. Vždyt z 28 profesionálních trenérů pracuje pouze jediný (!) — a to Solanský z Rožnova — na výchově mladých sdruženářů. Prakticky všechno v naší disciplíně spočívá v rukou dobrovolných pracovníků, pro které však nemůžeme nalézt vhodné formy odměňování. Mám na mysli případně jednorázové odměny za celoroční činnost, za dílčí externí úvahy, případně refundace mzdy za tréninkové hodiny.“

● *Jak by se dala zlepšit práce trenérů?*

„V první řadě by se měl abso-

lutně sjednotit názor všech trenérů na metodiku tréninku a jeho plánování. V druhé řadě by se měly zvýšit rozpočty na pořádání výcvikových táborů pro sdruženářskou disciplínu. Tady je žádoucí zdůraznit, že trénink v tomto odvětví je fyzicky a duševně značně náročný, neboť se jedná o rozvíjení dvou značně odlišných disciplín. V posledním bodě bych doporučil, aby se trenéři zaměřili na doskok. Ale o tom snad napíši samostatně, najdu-li si trochu času.“

● *V poslední době se hodně hovoří o povinnosti zlepšovat výběru lyžařských objektů a společenských podmínek pro sportující mládež. Kde by se — podle Vašeho názoru — mělo začít s nápravou nejdříve?*

„Aktuň je tato potřeba v celých Krkonoších a vůbec na českých a moravských horách. Zaostáváme za výstavbou objektů na Slovensku. V Krkonoších roste kapacita hotelových lůžek opravdu hlemýždím tempem.“

● *Redaktor Lyžařství J. Nejedlo hovořil s Vámi na MS 1970 o velkolepé přednosti, jestliže první krůčky mladých sdruženářů zahájí už jejich tátové — zejména ti, kteří bývali kdysi reprezentačními nebo špičkovými závodníky. Zdá se mi však, že v praxi je tato dobrá myšlenka uskutečňována jen v malém měřítku. Tak například v Harrachově bydlí 10 (slovy deset) bývalých mistrů republiky v lyžování nebo vrcholových sdruženářských kapacit, ale pomáhají nám pouze ing. Šablatura a J. Nüsser. Jak bychom měli připoutat k práci ostatních osm?*

„Neexistuje žádná síla, žádné donucování. Nic takového není také našim programem. Chtěli bychom dosáhnout toho, aby oni sami pocítili potřebu pokračovat v díle, které započali. Snad je k tomu přimějí jejich děti, jestliže otcové zatím váhají, přešlapují. Věřím, že se ještě vrátí k disciplíně, kterou si

oblíbili. Nespěchejme. Je to otázka času.“

● *Zapůsobil na sdruženářské mládeži příklad Rýglův?*

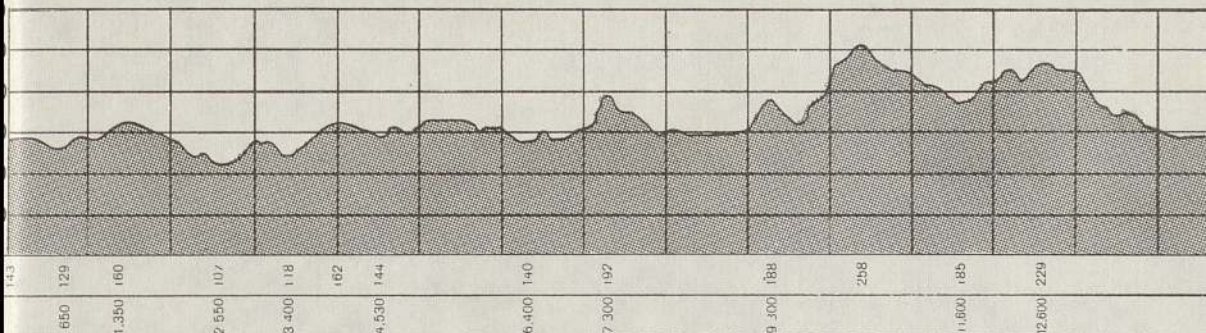
„Domnívám se, že ano. Kdykoliv se nějaká disciplína vyvíjí k nějaké vysoké metě, má to příznivý psychický odraz mezi mládeží. Ostatně Ladislav Rýgl se na nás přijel podívat. Pěkně si pohovořil s mladými chlapci a myslím, že do jejich srdcí rozlil tu pravou živou vodu: že každý z nich se může stát Rýglem a že to je nepředstavitelně krásný pocit dosáhnout tak vysoké pocty pro sebe i pro vlast, kterou reprezentuje. Věřím, že se ti mladí talenti budou nyní snažit ještě více než předtím.“

A ještě otázky pro Čestmíra Kožíška:

● *Které problémy považujete Vy za nejvážnější?*

„Trénink sdruženáře je maximálně náročný i pro začínajícího mladého závodníka. Pětidenní týden ve škole s většinou odpoledního vyučování nedává možnost mladému chlapci k intenzivnímu tréninku, zejména ke skoku, který přec jen vyžaduje hodně času, příprav. Dalším nedostatkem je to, že sdruženářů je stále málo, tu jeden, tu dva, někde dokonce malá skupinka v oddílu. Na ně se pak zapomíná. Proto jsme začali v poslední době s péčí o sdruženářské mládež na úrovni větších celků pod patronací sdruženářského svazového úseku. Uvědomujeme si, že nárazová akce nepřinese žádoucí efekt. Znatelný úspěch lze přivodit jen pravidelnou, systematickou péčí. Pro nás to znamená pokračovat v nastoupené cestě a podobná soustředění, jakým je toto harrachovské, realizovat nejméně třikrát v roce. Naším cílem je formovat a vést reprezentační družstva žáků a dorostu. V nich je záruka života. Podaří-li se nám to, bude to krok kupředu. Uvědomme si, že dosud se prakticky sdruženář stával vyhraněnou závodnickou osobností až po svém příchodu do reprezentačního družstva dospělých. Teď tu budou dobudované reprezentační celky žáků i dorostu. To by mohl být začátek lepší éry.“

Rozmlouval: GABY KOUBEK

*Profil běžecké trati pro muže
na 15 km*

SAPPORO

jde vstříc ZOH

Na jaře roku 1972, přesněji řečeno od 3. do 13. února se v Sapporu na japonském ostrově Hokaido uskuteční Zimní olympijské hry. Největší událost zimních sportů se bude poprvé konat na půdě Asie, tedy na kontinentu, který jsme si vybavovali jako zemi veder, než sněhu a ledu.

Od chvíle, kdy Mezinárodní olympijský výbor světil ostrovní říši pořádání zimních olympijských her, začal naplno pracovat japonský přípravný výbor, aby velká událost byla po všech stránkách zabezpečena. Pro japonské organizátory je samozřejmostí zvládat s přehledem a přesností chod téměř gigantických podniků. Takovými byla tokijská olympiáda, takovou byla nedávno skončená výstava EXPO 70 v ÓSACE.

Když jsem se minulý rok dotazoval na postup přípravných prací, řekli mi zasvěcení lidé s úsměvem a zdvořilostí: „Na úpravách tratí pracujeme již dlouho, stejně tak stavíme příslušná zařízení a objekty. Je to přece čest každého občana v našem městě, abychom se dokonale připravili. Z města, o němž vědělo málo lidí, chceme udělat pojem světoznámý.“ A tato skutečnost se mi zdá nejdůležitější na celé věci. Sám jsem

měl možnost vidět některé z budoucích se objektů a staveb přímo v terénu, kde budou probíhat olympijské soutěže. To je prakticky za humny města, které má 775 000 obyvatel. Ano, hned za městem jsou hory, které se stanou po deset dnů nejslavnějšími na světě. A s jejich jmény se bude spojovat jméno Sappora „zimního ostrova“. Všechno spolu souvisí a Japoncům jde o to, aby za všechno dostávali jedničku od světa.

Podívejme se nejdříve na sjezdové tratě, které se začaly budovat už v roce 1968. Sjezdové tratě mužů byly vytyčeny na hoře Eniva, vysoké 1319 m. Ta je středem monumentálního pohoří a je z ní překrásný pohled do zalesněného kraje s převládajícími bambusovými porosty. V panoramatu se objevuje téměř modré pohoří Sorunama s vrcholkem Yotei, kterému se zde říká Ezu Fudži. Eniva je — jak říkají domorodci „jednou z půvabných pohlednic“ obrovského národního parku, který se rozprostírá mezi provinciemi Shikotsu a Toya v rozloze 98 660 ha a je cílem tisíců turistů z domova a ciziny.

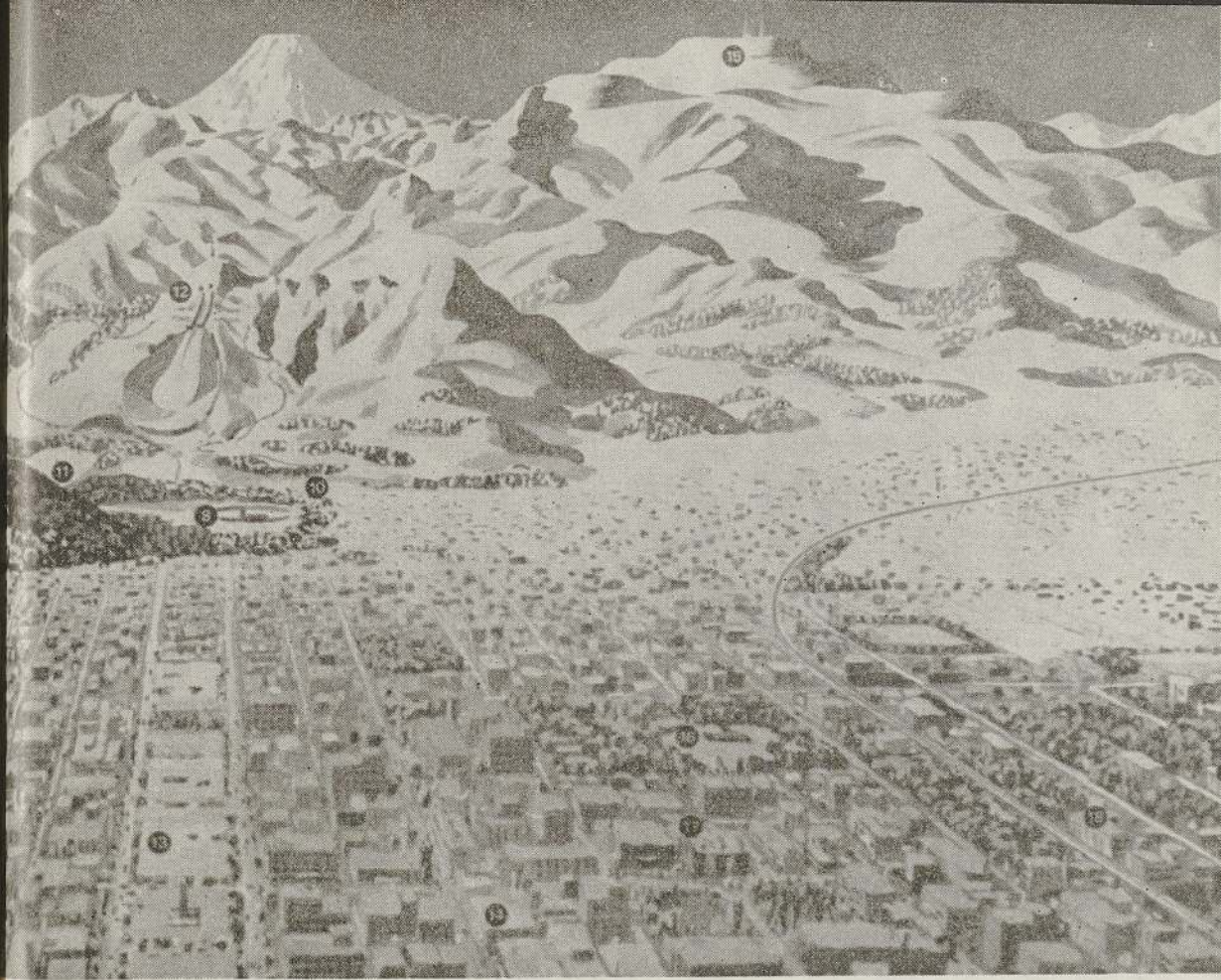
Na úbočí Enivy bylo nutno vykácet 20 ha lesa, aby se dala postavit sjezdová trať, vyhovující parametrům FIS. Délka mužské sjezdovky byla stanovena na 2583 m a pro ženy 2104 m. Šířka průseku 50 až 70 m. Tyto tratě jsou již hotovy a také schváleny příslušnými komisemi FIS. Svému účelu byly zasvěceny letos na jaře, kdy se na nich uskutečnily národní závody ve sjezdu. V provozu byl už ta-

Pokračování na str. 10.

Sapporo z ptáčích perspektiv

SAPPORO 1972

Trochu se orientujme v číslu ZOH 1972 v Sapporo. Na hořením přetvářím makety města a hor v zázemí budeme dešifrovat. 1. — Monte Eniwa, 2. jezero Shikotsu, 3. obilná vesnice, 4. dtto, 5. rychlobruslařský stadión, 6. řeka Toiohira, 7. park Natajima, 8. basketbalový stadión pro občany, 9. hora Moiwawa, 10. park Maruyama, 11. bruslařský stadión veřejný, 12. skokanské můstky v Okuře, 13. park Odori, 14. úřady města Sapporo, 15. Monte Tiene, 16. botanická zahrada, 17. vládní budova, 18. nádraží, 19. universita Hokaido. — Dle obrázku vlevo vidíme tratě obřího slalomu a hoře Teine a upravo sjezdové tratě mužů žen na Monte Eniwa.

Sapporo jde vstříc ZOH

Dokončení ze str. 7.

ké 330 m dlouhý vlek a 1742 m dlouhá lanovka. Závodníci mohli také používat všech vymožeností moderního ubytování. Hotovy a vybaveny jsou i přístřešky pro závodníky na startu a ubikace u cíle. Pořadatelé tvrdí, že vzdálenost 25 km, která dělí toto zimní středisko od olympijské vesnice, bude možno překonat za 25 minut. Doprava po dálnici bude dotována nejrychlejšími vozidly.

Při příležitosti jarních her „zimního sportovního týdne Japonska“ byl předán k užívání sportovcům také můstek s kritickým bodem 70 m. Jeho nájezd tvoří ocelová konstrukce. Stadión pojme 30 000 diváků. I tady jsou už dokončeny všechny administrativní a provozní budovy.

„Mekkou“ japonského zimního sportu se nazývá „pohoří dlouhého zlého vrchu“ — což je přeložený název Mont Teine (1319 m). Na úpatí hory jsou rozsáhlé plochy, kde se pěstuje golfový sport. Sem zajíždějí obyvatelé Sappora. Z města je to 17 km. Na severním úbočí „zlého vrchu“ situovali odborníci tratě pro slalomové disciplíny. Muži startují asi 50 m pod vrcholem. Trať má maximální sklon 37 stupňů. Pro všechny eventualy postavili dvě tratě A a B, z nichž prý ta A přesně vystihuje název vrchu. Sjezdárky budou na rozdíl od mužů startovat na jižní straně hory.

Trať lemuje dva vleky, jeden 631 m a druhý 672 m dlouhý. Běžově oranžová lanovková gondola pro 31 pasažérů jezdí po laně dlouhém 1086 m. Dolní stanice je ve výšce 576 m, horní prakticky na vrcholu hory. Vzdálenost se překoná za 4 a půl minuty.

Pro startující jsou postaveny pohodlné domky. Muži si vystačí s plochou 63 m, ženy dostaly ještě deset metrů přidáno. Pro obří slalomáře je připraven startovací dům o výměře 116 m čtverečních. Na trati jsou umístěny menší přístřešky s jakýmsi příručními výpočetními stanicemi. Právě nyní se dokončuje budova alpských disciplín a objekt centrální administrativy, kde budou umístěny samočinné počítače, tiskárenské automaty pro buletiny, laboratoře a konferenční místnosti. Stavba je působivě vyvedena z cedru a kamene.

Pro běžecké tratě vybrala komise FIS už v roce 1966 terén, o němž nikdo nebude moci říkat, že je fádňní. Trať povede zprvu nízkým porostem, pak v lese mezi bambusovými stromy. S jejími parametry se nejlépe seznámíte na připojeném grafu. Jedná se o trať na 15 km. I tady se věnovala maximální péče zařízením, v nichž se budou běžci a běžkyňe shromažďovat před závody. Lpí se na zásadě, aby všem startujícím byla umožněna maximální koncentrace.

Tolik prozatím o přípravách na ZOH 1972 v Sapporu. Podle snesených faktů je patrné, že japonští organizátoři si jaksepatří pospíšili, aby všechno bylo hotovo už dlouho předtím, než na rychlobruslařském stadiónu vzplane olympijský oheň. Je pravda, že některé budovy teprve dostávají konečnou podobu. Ale vzdýt ZOH budou až za dva roky. Náskok je tedy značný a tak kontrolní komise Mezinárodního olympijského výboru musela na inspekční cestě po olympijských sportovištích a zařízeních konstatovat, že se Japonci přičinili. Přípravy ZOH si zatím vyžádaly nákladu 9 150 000 jenů.

Do konce tohoto roku musí být kompletně hotova všechna zařízení a sportoviště. Prikázala to japonská vláda. Nad termínem dokončovacích staveb bdí zvláštní zmocněnec vlády ve funkci ministra pro výchovu a vzdělání Michita Sakato. Ten nedovolí žádné zpoždění. Jde o čest země. Znamená to tedy, že stadión pro rychlobruslařské soutěže bude dobudován taky až koncem roku. V něm se uskuteční zahajovací slavnostní ceremoniál her. V hledišti bude 50 000 diváků. V terminu bude také dostavený velký skokanský můstek s kritickým bodem 90 m. Ale o něm si řekneme až příště.

GUSTAV BÜRGERMEISTER

ANKETA: SPÍ NEBO PODŘIMUJE

Krok základem techniky lyžování

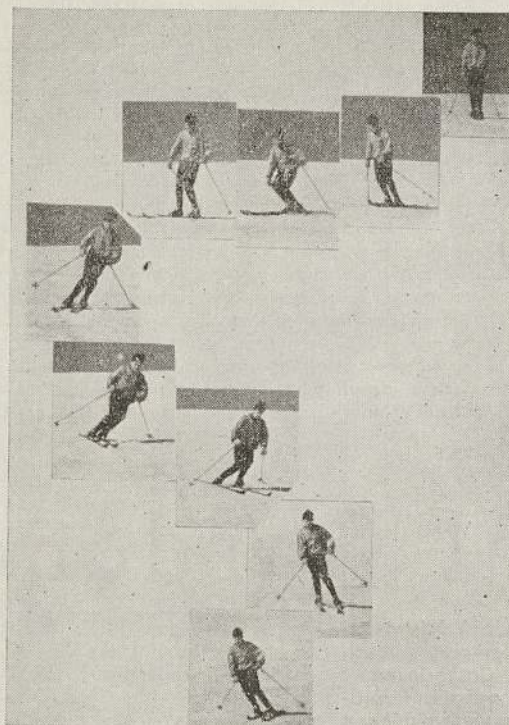
Redaktor Jiří Nejedlo upozornil v článku „Profesoři na lyžích“ (Lyžařství, duben 1969, str. 5), na třídní seminář v Berchtesgadenu, kde se lyžařští odborníci seznamovali s novými náměty pro zdokonalení výuky jízdy na lyžích. Uvažuje se tedy o určité změně metodického postupu, ale stále na základech staré techniky. Také u nás pracujeme na novém postupu. Proti dřívějším zkušenostem, kdy jsme metodicky vylepšovali francouzskou blokáž a později rakouský protirotací postup, jsme dosáhli podstatného pokroku tehdy, když jsme změnili techniku výuky. Její podstatou se stala kročná technika. Stejně jako lyžařský krok a běh učíme se zatáčet při sjezdu na základě techniky kroku.

Kročná technika přináší nový směr do lyžování. Lyžař se učí na společném základě nejen běhat, ale

i zatáčet při sjíždění. Lze vyučovat na lehkých turistických lyžích s vázáním, umožňujícím chůzi. Odpadá výuka přívratných oblouků, sesouvání a smyk ke svahu. Takovými cviky by se rušil přirozený pohyb, založený na kročném rytmu. Osnova lyžařského výcviku se tím podstatně zjednodušuje. Je účelnější a všestrannější. Techniku pak zvládnou i méně nadaní lyžaři.

Technika a metodika

Základní kročný oblouk: učíme jej ze základního sjezdového postoje, jenž se přizpůsobuje svahu. Oblouk zahajujeme vždy z jízdy ve spádnicí. Neučíme jeden oblouk, ale navazujeme jeden za druhým. Po-

Kročné oblouky

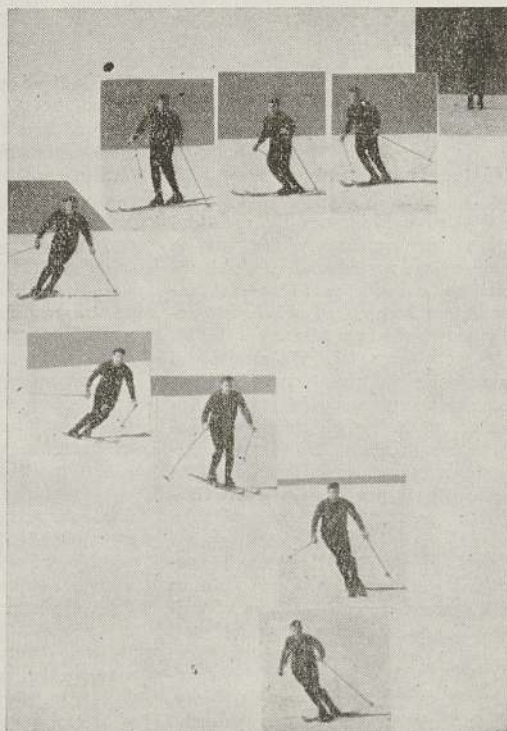
Kročné oblouky se od základních liší důraznějším vytlačáním vnějšího kolena, čímž se zajišťuje rychlejší nástup pro další oblouk — případně delší nebo kratší zatočení. Popis a nácvik: a) Při sjíždění spádnice se lyžař postaví nad předpokládanou vnější lyží a vytlačuje nad ní koleno. Zatáčí například vpravo. Při konečné fázi vytlačení náhle zdůrazní tlak. Na náhlý, důrazný pohyb vnějšího kolena ve směru k vnitřní hraně reaguje okamžitě tělo i vnější lyže. Lyžař je okamžitě ve vzpřímeném postoji pro zahájení dalšího oblouku a má současně odlehčenou vnější lyži. Obě lyže jsou však odlehčené jen okamžik. Ihned následuje zatížení vnitřní odlehčené lyže a vytlačuje se koleno nad ní. Všechny pohyby pánve a trupu jsou stejné jako při základním kročném oblouku, pouze při nástupu k oblouku jsou výraznější. b) Teprve po důkladném procvičení tohoto způsobu (tj. po vytlačení vnějšího kolena důraz a po vztýčení a zatížení vnitřní lyže další důrazný pohyb) docílíme krátkých oblouků, přímo navazovaných ve spádnici. V normálním terénu, kde se musí projíždět určitý úsek trati šikmo, lze střídát základní kročný oblouk s obloukem kročným. Na prudkých svazích dochází k určité modifikaci oblouků, stejně tak tomu je při nácviku sjezdového a slalomového tvaru. Přitom základní kročný oblouk tvoří páteř oblouku sjezdového a kročný oblouk je základem oblouku slalomového.

Slalomový oblouk

a) Při sjíždění spádnice v základním sjezdovém postoji vytlačuje lyžař obě kolena vpřed a doprava.

pis základního kročného oblouku: při sjíždění spádnice se lyžař postaví na vnější lyži (předpokládanou) a vytlačuje nad ní koleno vpřed a dovnitř. Druhá odlehčená lyže sleduje lyži vedoucí. Po zatočení se lyžař vztýčuje, zatěžuje odlehčenou lyži a vytlačuje nad ní koleno. Zatáčí do druhého směru. Nácviku plynule navazovaných oblouků předchází výuka mělké vlnovky ve spádnici, při níž lyžař střídavě a krátce zatěžuje jednu a druhou lyži. Zastavuje odšlapováním. Výsledkem je mělká vlnovka ve spádnici. Pak přecházíme k výraznějšímu provedení. Nad zatíženou lyží vytlačuje lyžař koleno na dva, tři rázy za sebou. Po posledním vytlačení kolena se zvedá do základního postoje, staví se na vnitřní lyži a opakuje totéž pro druhou nohu. Takový nácvik je vhodný zvláště pro pohybově slabší nebo starší lyžaře. Dynamický pohyb kolena usnadňuje zatáčení. Rytmičká a dynamická práce vnějšího kolena zapojuje pánve do výraznějšího pohybu. Vnější bok se protlačuje více dovnitř a vnitřní bok vpřed. Uvádí se tím do lepšího pohybu vnitřní odlehčená lyže, takže případný přivrát touto lyží, jenž se může v začátcích objevit, se postupně zmenšuje a nakonec odstraňuje. Pak docházíme ke konečnému tvaru základního kročného oblouku, jenž se projevuje jejich plynulým navazováním. Lyžař vytlačuje koleno nad zatíženou lyží bez přerušování, plynule. Postupně zvyšujeme sklon svahu.

Mnohým lyžařům tento základ stačí k pohybu v terénu. Předpokládáme-li, že ovládá zároveň se základními kročnými oblouky ještě bruslení, odšlapování, brzdění, přeježdění a přeskok terénní vlny (osnova na to pamatuje), je vybaven pro terén.

Zatáčí vpravo. Po zatočení doleva zrychlí (zdůrazní) vytlačení obou kolen. Reakcí na tento důrazný pohyb se lyžař okamžitě vztyčuje a vytlačuje kolena vpřed a doleva. Tento oblouk má v základě rychlejší pohyby pro zahájení oblouku, kterým je vedení lyží po vnitřních hranách. Pohyby pánve, trupu a paží jsou stejné jako při základních dvou formách kročících oblouků. Různou délkou vytlačovaných kolen reguluje lyžař rychlost jízdy.

b) Při sjíždění spádnic v základním postoji provede lyžař důrazný pohyb oběma koleny ve směru doprava. Následuje krátké zatočení vpravo a okamžitě vztyčení lyžaře. Lyžař provede okamžitě důrazný pohyb kolena doleva. Točí ihned vlevo. Důrazným střídáním kolena lyžař velmi rychle zatáčí. Při tomto rychlém střídání lyží jsou pohyby pánve, trupu a paží samozřejmě rytmičtější (analogie běhu). Stopa lyží je přirozeně úzká.

Dr. VL. ČEPELÁK

PS! Materiál, který dr. Vl. Čepelák poslal k uveřejnění do našeho časopisu, měl příliš velký rozsah, než aby jej bylo možno otisknout v plném znění. Dovolil jsem si proto jeho příspěvek zhuštit. Pouze kapitolu o slalomovém oblouku jsem zařadil nezkrácenou. Podstata článku zůstala zachována a tím i jádro „kročících oblouků“. Uvádím článek poslaný do naší ankety přesto, že jeho roviny jsou jiné, než ty, jež dosud v ní převládaly. Přesto si však myslím, že nás zavádí do problematiky, která je živá a aktuální. Musíme konstatovat (snad s určitým smutkem), že se nedokážeme sjednotit v základních otázkách techniky a metodiky lyžařské výuky. Že existují dvě školy. Mám pocit, že se děje něco nenormálního. Abychom nenormálnost zprovdili ze světa a hledali východisko, dávám „zelenou“ k diskusi. Věřím, že se podaří, abychom se dohodovali.

(nj)

Ženy ve Val Gardeně

Od 7. do 15. 2. 1970 probíhalo v italské Val Gardeně Mistrovství světa ve sjezdových disciplínách. Termin dnes uvádím proto, abych s povzdechem konstatoval, že náš sportovní deník Československý sport dokázal „utajit“ svým čtenářům nejen základní agenturní zprávy, ale dokonce i výsledky sjezdu mužů, obřího slalomu žen a obou trojkombinací, ačkoliv většina soutěží v nedaleké Itálii proběhla týden před Mistrovstvím světa ve Vysokých Tatrách. Tato skutečnost je těžko omluvitelná také proto, že každý, kdo měl zájem si mohl denně ve Val Gardeně přečíst v italských novinách obsáhlé články o událostech na Štrbském Plese.

MS v Itálii jsem se zúčastnil jako trenér naší jediné reprezentantky a vzhledem k uvedenému situaci chci se tímto článkem podělit s naší lyžařskou veřejností o několik poznatků ze soutěží žen.

Nástup Američanek

Výsledky MS potvrdily rozložení sil světové sjezdařiny tak, jak se dalo vyčíst z výsledků předcházejících sedmi velkých FIS — A závodů, na kterých se pravidelně sešly téměř všechny účastnice MS 70. Ve srovnání s OH v Grenoblu si udržely svoji první pozici Francouzky a druhou pozici ztratily Rakušanky. Na jejich místo se probojovalo družstvo USA, jehož závodnice získaly dvě medaile a 8x se ocitly v první desítce. V Grenoblu nebyla žádná Američanka v žádné disciplíně mezi prvními deseti. Neúspěch Rakušanek znamenal odvolání Karl Kahra z funkce vedoucího trenéra. S odstupem za těmito velmocemi stojí Kanada a Švýcarsko, následovány NSR a Velkou Británií. Za družstvo budoucnosti lze označit Norky, zcela bez úspěchu a bez jediného

úspěchu a bez jediného umístění v první desítce zůstala Itálie.

Sjezdový závod

Sjezdovou trať žen, vedenou po úbočí hřebene Cir považují za ideální po všech stránkách. Při délce 2750 m a výškovém rozdílu 750 m byla technicky náročná, rychlá (o 1 % větší průměrný sklon než trať mužů) a díky šířce 30–40 m a dokonalé úpravě, naprosto bezpečná. Závodnice na ní mohly trénovat 3 dny po 3 hodinách mimo non stopu. Nejlepším sjezdařkám se dařilo již v tréninku projet celou trať v nízkém rychlostním postoji včetně úseku s ostrým terénním zlomem, kde skákaly 15 až 20 m. Vítězství Švýčarky Zryd bylo malým překvapením, i když tato robustní závodnice zvítězila na stejné trati již před rokem. Trať projela průměrnou rychlostí 70 km v hod. Rakušanka Pröll získala třetím místem jedinou „ženskou“ medaili na MS 70 pro Rakousko. Velkým překvapením bylo čtvrté místo půvabné 17leté Kanadanky Judy Crawford, ochotně koučované v tomto závodě čerstvým mistrem

světa ve slalomu J. N. Augertem.

Naše reprezentantka M. Cuninková absolvovala před závodem mimo prohlídky trati důkladný trénink jednotlivých úseků a při sedmi průjezdech celé trati ztratila postupně respekt a projížděla ji plnou rychlostí bez hrubých chyb. V závodě bohužel hned po startu podjela zatáčku, po které následoval dlouhý pomalý úsek a tato chyba ji odsunula až na 30. místo, které pro nás bylo po slibných tréninkových časech zklamáním.

Slalom: rozdíl v technice

Slalomový svah v Ortisei nebyl zdaleka tak kvalitní, jako sjezdová trať Cir v Selvě. Jednotlivá kola měla 59 a 57 branek a byla vedena ze dvou třetin po jednotlivém svahu s mírným sklonem. Poslední třetina trati spadala prudce k cíli (48 % klesání) byla zpestřena terénními vlnami. Ve stavbě trati se neobjevilo nic nového. Většina branek přesahovala maximální rozměr předepsaný pravidly. Z 54 závodnic nedojelo 20. Převažovala Američanky a zejména Francouzky se zde projevil velice markantně. V technice jízdy byly až překvapivě velké individuální rozdíly. Pouze u nejlepších Francouzek bylo patrné „vystřelování“ obou lyží v konci oblouku — technický prvek dnes už běžně zvládnutý většinou mužů, startujících na MS.

M. Cuninková nastupovala k závodům v dost špatné psychické kondici. Do MS nedojela ani jeden

závod ve slalomu bez kolize a tak jí chyběla potřebná sebedůvěra. Snad jí získala po klidném projetí prvního kola a 22. časem ve druhém kole se umístila na 24. místě.

Obří slalom bruslařsky

Přes 1200 m dlouhá trať byla vedena po mírně zvlněném svahu Ciampinoi s cílem v Selvě lesním průsekem širokým 30–40 m. Byla postavena naprosto rytmicky a plynule bez dlouhých traverzů nebo naopak obtížných seskupení bran. Zdánlivě malá náročnost této trati dávala příležitost závodnicím, které umí jet přesně a nebojí se odšlápnout v konci oblouku v rychlosti až 70 km/hod. (Prům. rychlost vítězky 55 km/hod). Toho dokonale využila Kanadanka B. Clifford, celou trať doslova probuštila a překvapila své soupeřky a novináře nejlepším časem. Skromně podotýkám, že jsem ji před závodem typoval jako vítězku. Neúspěch Rakušanek v tomto závodě byl dovršen. Zatímco všechny Francouzky dojely v první desítce, umístily se jejich tradiční soupeřky na pátém, čtrnáctém, patnáctém a šestnáctém místě. Naše reprezentantka nastupovala k závodu s vědomím, že nejpříznivějšího výsledku může dosáhnout v trojkombinaci. Po jízdě, ve které neriskovala skončila 8. vt. za vítězkou a tak dosáhla v trojkombinaci velmi dobrého 16. místa, když bylo klasifikováno 25 závodnic.

Výzbroj a výstroj

Během sezóny ani na MS se neobjevily převratné novinky. Lyže mění spíš svůj vzhled než stavbu. Převládají osvědčené rakouské a francouzské značky. U bot je patrný odklon od kůže k umělým hmotám. Jsou čím dál tvrdší a čím dál méně podobné botám. Pěší chůze je v nich téměř vyloučena. Z pojistných vázání je nejpoužívanější Marker a Nevada. Hole převládají kovové, velmi lehké a tvrdé. Kombinézy jsou maximálně přiléhavé hladké, často lesklé. Dolní část šponovek se šije tak, aby se dala přetáhnout přes botu a její švy v tvrdé botě netlačily do kotníků. Snad jedinou novinkou, která měla premiéru na MS byly kombinézy francouzského družstva. Byly šity tak, aby v nízkém rychlostním postoji netvořily na břiše záhyby a nepřijemným tahem v partii zad neomezovaly v pohybu.

Za daných podmínek úspěch

Soutěži žen se na MS ve Val Gardeně zúčastnilo 55 závodnic z 19 zemí pěti svadadílů. Tyto dívky, ovládající velmi dobře sjezdovou techniku, připravily svými boji s časem na svazích Val Gardeny vynikající sportovní podívanou pro tisíce přítomných a statisíce televizních diváků a fanoušků sjezdového lyžování. O mohutném rozvoji ženského sjezdového lyžování ve světě není pochyb. Z československého reprezentačního družstva,

kteří se mělo od OH v Grenoble systematicky připravovat na MS 70 zbylo půl roku před Val Gardenou jen torzo. Ze zdravotních, existenčních a jiných důvodů, odešlo z družstva pět jeho členek a tři zbývající se připravovaly v průběhu dvou let postupně pod vedením tří trenérů. Domnívám se, že za těchto okolností jsou výkony Miriam Cuninkové ve Val Gardeně úspěchem československé sjezdářny.

KAREL HAMPL, trenér

O rekordu, který v žádných tabulkách nenajdete

Postarali se o něj pracovníci inženýrsko-průmyslových staveb v Praze František a Otakar Chloupkovi – to jsou otec se synem, Ladislav Štěpánek a František Synek. Snad poprvé v historii upravili s buldozery celý slalomový svah – nebo chcete-li černou sjezdovku ve Svatém Petru.

„Měli jste nějaké zkušenosti a víte o tom, kdo před vámi naposledy černou sjezdovku upravil?“ — zeptal jsem se všech čtyř buldozeristů.

„Samozřejmě, že v horském terénu nejsme nováčky, ale toto byla zatím naše nejnáročnější a nejriskantnější práce. Víme, že naposledy se na sjezdovce pracovalo v roce 1964 před universíadou — ale ty nejobtížnější úseky — například velký hank, zůstaly neupraveny. Když jsme také přijeli do Špindlerova Mlýna a místní lidé se dozvěděli, co chceme dělat, říkali, že se na svahu vůbec neudržíme.“

„Já bych s nimi docela souhlasil, ale jak jste se vůbec na sjezdovku dostali?“

„To zas nebyl tak velký problém. Kládkami jsme vyztužili můstek k Petru, přejeli ho i s buldozery a potom turistickou sjezdovkou po vlastní ose nahoru na Pláně a odamtud jsme se pustili dolů po černé sjezdovce.“

„A pak přišlo, myslím, to nejobtížnější. Velký hank má místy spád téměř 35 stupňů. Teď už vidím jen výsledky — pařezy, kořeny a dny

prýč. Vypadá to tu jako silnice s prudkým klesáním, ale pořád mi není ještě jasné, jak jste to dokázali.“

„Zkušenost starých se spojila s elánem mladých. Samozřejmě, že jsme nepochopili najednou se všemi stroji. Postup byl trochu složitější. Jeden buldozer v prudkém svahu prováděl vlastní práci, další tři ho zajišťovaly a vytahovaly na 24 mm silném a 100 až 150 metrů dlouhém laně. Složitě bylo i dorozumívání mezi řidiči, ale nakonec se všechno zvládlo. Ještě jednu zajímavost: rádi bychom poděkovali pracovníkům lanovky. Stroje jsme totiž pochopitelně nechávali nahore a tak další problém byl s dopravou pohonných hmot. Denně bylo třeba 100 litrů nafty na každý stroj. Vše jsme vozili lanovkou a chlapi nám zastavovali vždy buď u jedenáctého nebo třináctého sloupu. Tam jsme se proměnili v parašutisty, seskočili i s naftou a denně ušetřili nejméně tři kilometry chůze.“

„A kolik jste asi přemístili zemiň?“

„Zruba 10 až 15 tisíc kubiků.“

„To je dost?“

„Je, i když se to nedá přesně zjistit. Skutečnost je ale taková, že všichni říkají, že takhle sjezdovka ještě upravena nebyla a to nás těší a věříme, že při dobré zimní úpravě jsme pomohli tomu, že se prodlouží lyžařům sezóna a snad i těch úrazů bude méně.“

Dokončení na str. 16

stavuje na pár dní v Alpách, jejich posádky si vyberou v půjčovně vhodné lyžařské vybavení a dříve než užijí blahodárnosti teplého moře, vychutnají pořizky, které poskytuje lyžování na letním firnu. Staletý klid mnoha alpských ledovců vzal za své zejména v tom okamžiku, kdy se podařilo konstruktérům lanovek postavit první těžký lyžařský vlek na ledu.

Doprava z údolí k ledovcům se provádí zpravidla kabinovými lanovkami — jen výjimečně jsou svahy s věčným sněhem dostupné po silnici. Touto výjimkou je francouzský Col d'Iseran nad Val d'Isère, který je mimo to nejlépe vybaveným střediskem co se týče počtu vleků a lanovek, jak vyplývá z přehledu uvedeného v červencovém čísle měsíčníku Alpinismus. Podle tohoto přehledu lze v současné době lyžovat v Alpách od jara do července až srpna ve

jízdenka zahrnuje zpravidla cestu nahoru a dolů kabinovou lanovkou a celodenní užívání vleků.

Kdyby se podařilo prosadit stavbu lepší cesty na Brnčalovu chatu, sedačkové lanovky od Zeleného plesa k úpatí sněhových polí a alespoň dvou vleků na místech, kde se sněh udrží nejdéle, nemuseli bychom číst o letním lyžování v Alpách s takovou závistí.

Podle časopisu Alpinismus zpracoval K. HAMPL

EXPLOZE LETNÍHO LYŽOVÁNÍ

Rok od roku roste zájem o letní lyžování v celé Evropě. Automobily projíždějící alpskými středisky v letních měsících s lyžemi na střeše už dávno nejsou nápadnou kuriozitou. Mnoho kempinkových vozů, mířících v době dovolených napříč Evropou na Rivieru, se za-

28 střediscích ve výši 2400 až 3800 m n. m. Největší počet těchto středisek je v Itálii, nejlépe vybavena sedačkovými lanovkami a vleků jsou střediska francouzská. V připojené tabulce uvádím jen nejvýznamnější místo v jednotlivých zemích. Denní permanentní

Parkoviště na Col de l'Iseran (nahore) a lyžařský tunel nad Alpe d'Huez
Foto: K. Hampl

	nadm. výška	lanovky	denní permanentka
Švýcarsko			
Saas Fee-Felskinn	2400—3100	1 SE, 2 VL	20 SFr.
St. Moritz-Corvatsch	3050—3300	2 VL	22 SFr.
Rakousko			
Kaprun-Kitzsteinhorn	2500—3030	2 VL	195 ÖS.
Hintertux-Olperer	2650—3250	2 VL	150 ÖS.
Ramsau-Dachstein	2700—2800	2 VL	140 ÖS.
Francie			
Val d'Isère-Iseran	2770—3250	1 SE, 8 VL	30 FFr.
Lac de Tignes-Grande Motte	2700—3350	1 SE, 3 VL	35 FFr.
Alpe d'Huez-Pic Blanc	3000—3300	1 SE, 2 VL	23 FFr.
Itálie			
Cervinia-Plateu Rosa	3000—3800	8 VL	
Courmayeur-Colle del Gigante	3180—3450	4 VL	
Stilfserjoch	2760—3480	1 SE, 9 VL	
Passo Tonale-Presenta Gletscher	2800—3050	2 VL	
NSR			
Ga-Pa — Zugspitzplatt	2600—2750	1 VL	20 DM.

VL — těžký vlek, SE — sedačková lanovka

Vodní lyžování s lanovkou

Dokud se lyžařství vyvíjelo tím nejpřirozenějším způsobem — tj. během, nepotřebovalo žádného pomocníka. Funkce vytvořila orgán tehdy, kdy se zjistilo, že na lyžích lze taky skákat. Můstky byly jak se zdá prvním umělým zařízením v tomto sportu. Pak přešla vlna sjezdařů a slalomářů. Zrodily se brankové tyče. Potřeba intenzifikace provozu na tratích, touha najezdit co nejvíce kilometrů vyvolala prudký nátlak na techniku, a ehle najednou tady byly výtahy a vleky — moudré zařízení, umožňující jezdit nahoru do kopce. Jistý druh lyžařské a pohybové degenerace podle názoru skalních ctitelů klasického lyžování, nicméně však nástroj, prodávající bouřlivý rozvoj. Běžci, nedá se nic dělat... Onen slastný pocit klouzání na dvou prkénkách po prašánku znovu zavrtal do mozku lidí a nutil je k přemýšlení, kde a v jakém prostředí by se v něm mohlo pokračovat. Třebas právě v době, kdy je ohnivě léto a svět se tlačí do vody za trochou osvěžení. Tak se došlo k mořím, jezerům a přehradním vodám a najednou tady byly vodní lyže. Prkénka značně širší než skočky, ale jezdicí po stříbrné

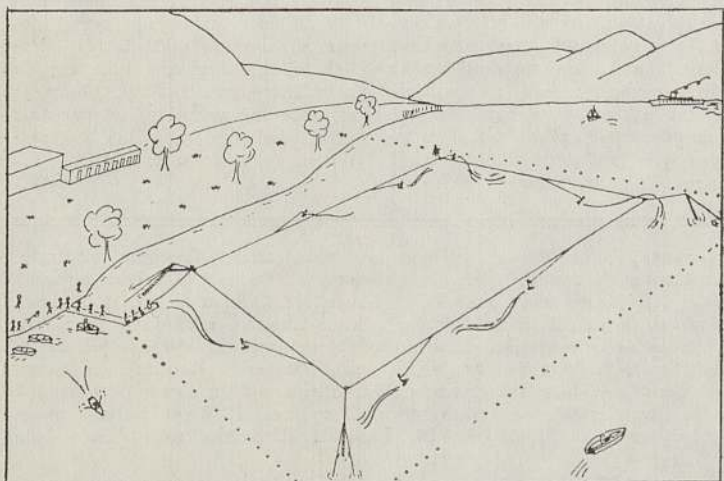
Takhle se jezdí po hladině Středozemního moře ve španělském lázeňském středisku Benidormu

hladině jako po másle, jestliže je a člověka nad nimi táhne motor člunu. Vznikla zábava milá, takový příjemný doplněk zimního lyžařství, leč poněkud drahý. A tak zase člověk zavířil v mozkových závittech, a najednou tady byla lanovka pro vodní lyžaře. Páni výrobci, kteří si svůj výmysl dali patentovat, neváhali hned vyhlásit, že teprve teď jsou dány podmínky pro netušený rozvoj vodního lyžařství, že ročně budou přibývat milióny a že těch 12 000 000 vodních lyžařských ctitelů, odhadnutých v současné době na světě, se za chvíli rozmnoží na dvojnásobek. Jedna z prvních lanovek pro vodní

lyžaře vznikla ve španělském Benidormu na břehu moře. Je to pravoúhlá dráha se čtyřmi zatáčkami, měří 1000 m a její jednotlivé dráhy jsou dlouhé 300 nebo 200 metrů. Zdůrazňuje se, že toto moudré zařízení vnáší do lyžařského provozu na vodě určitý řád, že se vodní lyžařství pěstuje na ohraničené ploše, kde nikdo nikomu nepřekáží, že jsou a priori vyloučeny srážky, a že na rozdíl od lyžování na sněhu je spotřeba sádry zcela zanedbatelná, prakticky žádná. Úrazy na vodě neexistují.

Provoz je podle vynálezců velmi laciný. Na oběžném laně může se zachytit dvacet až třicet lyžařů. Vzdálenosti mezi nimi jsou dostatečné k tomu, aby si nepřekáželi v exhibicích na vodě. Oblouky krátké či dlouhé, na dvou lyžích či jedné, chcete-li branky, prosím, tady jsou, a za to za všechno zaplatíte od půl do celé západoněmecké marky. To je cena za jedno kolo. Za týdenní kurs se platí 42 DM, za vyučovací hodinu s instruktorem 10 DM.

Lana drží nad vodou stožáry, zakotvené na mořském dně a přidržené vždy dvěma řetězy. Tam kde se tažné lano lomí v pravém úhlu, vyjíždí lyžař z dráhy vnějším obloukem, čímž se úhel vyjetí podstatně zvyšuje. Rychlost lze regulovat od 20 do 50 km v hodině. Do pohybu uvádí tažné lano die-

Nákres lanovkového systému Rixen pro vodní lyžaře

selův nebo elektrický motor o 60 koňských silách. Startovací prostor je mimo lanový okruh a lyžař do něj po startu vjíždí.

Systém, podle kterého se lanovky pro vodní lyžaře budují, se jmenuje Rixen. Firma vydala poučnou brožúrku o svém patentu, jež je v redakci Lyžařství k dispozici případným zájemcům, technikům a kutilům z našich řad. Vysoko z hospodářského hlediska vidí autoři svůj projekt v tom, že jej lze využívat v létě i v zimě. Zimní adaptace jako vlek dlouhý 600 m s výškovým rozdílem 155 m umožňuje provoz s hodinovou kapacitou 600 osob. Rixen systém lze adaptovat také pro skijering. V této službě je schopen se 40 až 50 taženými lyžaři dosáhnout rychlosti až 50 km v hodině. JIŘÍ NEJEDLO

O REKORDU, který v žádných tabulkách nenajdete

Dokončení ze str. 13.

„A tím vaše práce v Krkonoších skončila?“

„Ani zdaleka ne. Už předtím jsme upravili nebezpečná místa na červené závodní sjezdovce — především úseky zvané „hrobeček“ a „Katyn“ a teď jedeme upravovat novou sjezdovku na Medvědin.“

Tak tedy šťastnou cestu, — a naposledy jsem se rozhlédl po sportovním areálu ve Svatém Petru. Měl jsem radost, že i sjezdařům se konečně zlepšují podmínky, ale na druhé straně jsem zase litoval skokany, když jsem viděl chátrající dřevěné můstky a jako každoročně připravené dřevo na nezbytné opravy. Zase tedy provisorium. Nebyla by lepším řešením železná konstrukce můstku, než stále investice do oprav? Sám to nemohu posoudit, to je jen otázka pro povolanejší.

VÁCLAV SVOBODA

LYŽAŘSTVÍ

ROČNÍK 56
ČÍSLO 10

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: Fr. Lauer, M. Chlouba, dr. Kulhánek, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidlpes. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 5,— Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 15. září 1970.

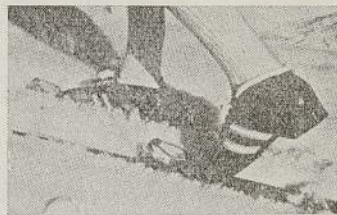
Dar lyžařskému muzeu v Holmenkollen

Křišťálový pohár z Mistrovství světa ve Vysokých Tatrách 1970, který byl zhotoven na paměť 60. výročí prvního (neoficiálního) mezinárodního lyžařského kongresu, byl předán Norskému lyžařskému svazu a Sdružení pro závodní lyžování a uloženo do lyžařského muzea v Holmenkollen. Křišťálový pohár je darem Československého lyžařského svazu, jehož pozdrav při předávací ceremonii pronesl předseda Ján Mráz. (AB)

Lyžařské gumové boty

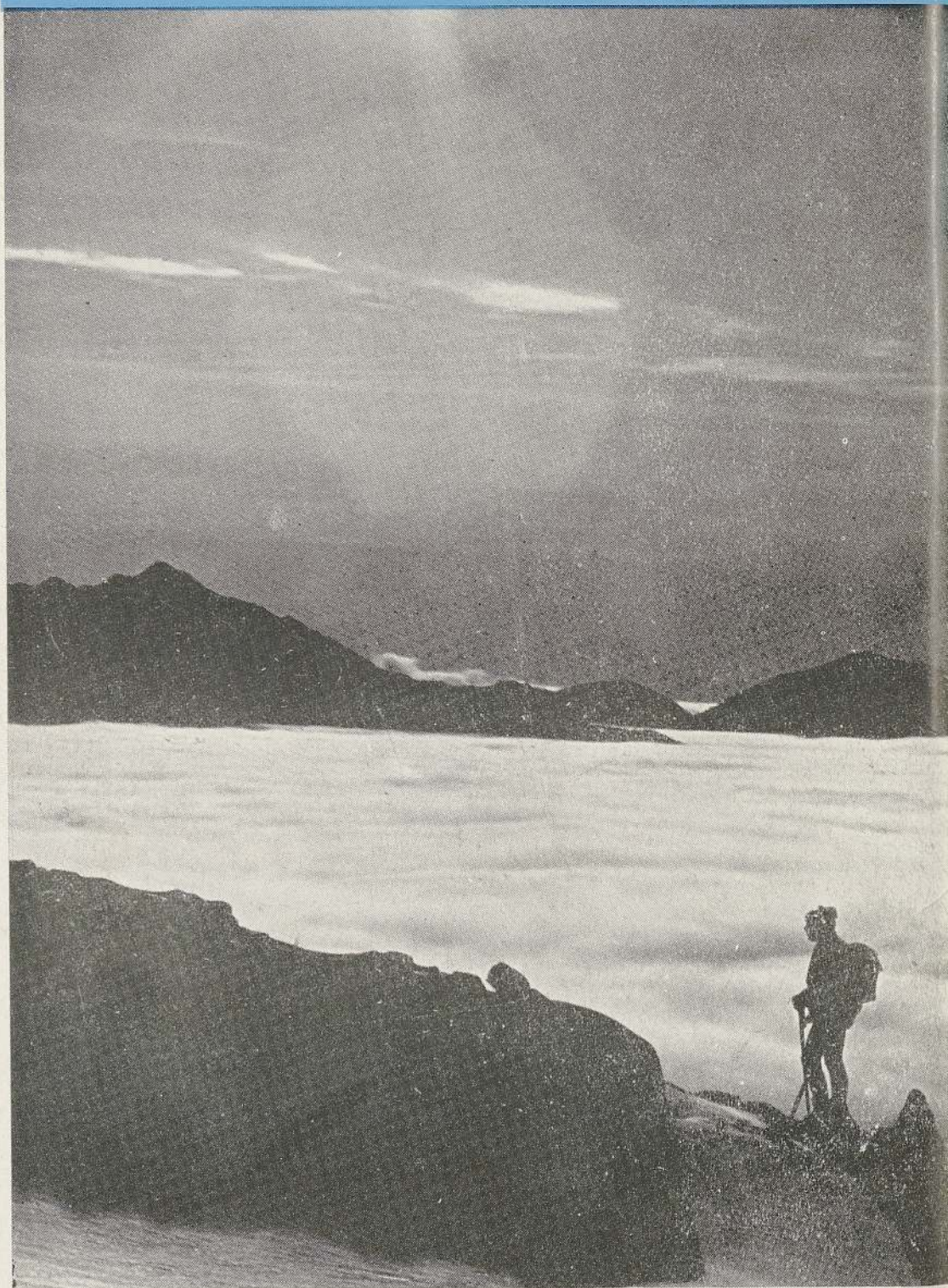
Výzkumní pracovníci podniku Askim ve Švédsku ve spolupráci se sportovními a jinými institucemi vyvinuli nový typ gumové nepromokavé obuvi pro lyžaře. Má tvar gumové trety a existuje v několika modelech ženského, mužského, dětského a závodního typu (poslední typ se nazývá (Fem-mila“ a podobá se více botám). Jiný druh dostávají terénní lyžaři a běžci. Je to velmi lehká, nepromokavá obuv, která ochraňuje proti vodě a zároveň pevně sedí na nohách. Askim Gummi dává nyní do prodeje také extrémně lehkou obuv tohoto typu pod názvem Sjumila. Je to rovněž gumová obuv, jejíž svrš-

ky jsou měkké a vodotěsné a sahají až pod kolena. Má vnější šněrování, které umožňuje pevný posaz a zamezuje viklání. Na okrajích má uzávěry, aby sníh a voda nevnikaly dovnitř boty. Obuv je stoprocentně vodotěsná a extrémně lehká. Je velmi pohodlná pro přenašení ve sportovním vaku. (AB)

Močvara 581

Lyžařství

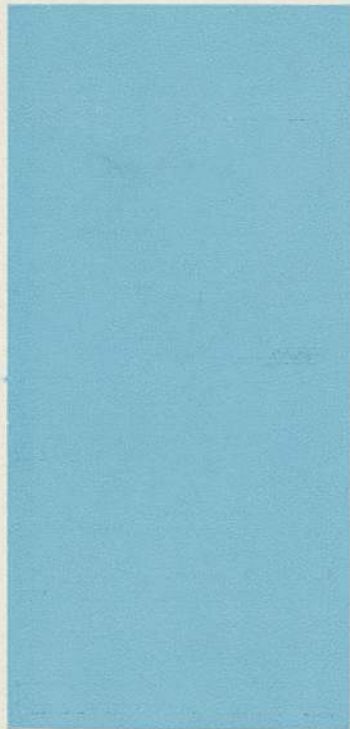
ROČNÍK 56. LISTOPAD 1970 Kčs 5,— 11-12

Když dva dělají totéž

nemusi to být totéž — ale spoň ne ve výsledcích snažení, ale ani v prostředcích. Na tom vlastně spočívá síla i přitažlivost sportovního výkonu. Všichni jdou ke stejnému cíli, ale všichni jsou jiní. Mohou to o sobě říci i dva prominenti alpského lyžování — Ital Gustavo Thoeni a Francouz Patrick Russel. Kamera zachytila jejich práci v brance slalomu ve stejnou chvíli a ze stejného zorného úhlu. Ital vychází z tohoto střetnutí jako čistější stylista, z Russela naproti tomu vyzařuje dravost. Z těch setinek vteřiny, jež se v brankových figurách získávají nebo ztrácejí, se rodí velká vítězství, ale i prohry jednoho závodu.

Rok poznání

My lyžaři nejsme zvyklí měřit rok kalendářně. Sezona si bere malou část toho starého a tři měsíce z nového. Mezi tím je trochu odpočinku, ale daleko víc práce. Lyžařství přestalo být věci čtyř měsíců. Stalo se záležitostí celého roku. Pro ty, kdož mu chtějí dávat nejlepší síly na tratích, ale i pro ty, kdož jeho osudy řídí nebo se snaží je ovlivňovat.

V předsednictvu Čs. svazu lyžařů jsme zvlášť intenzivně pocítili tíhu celoroční práce. Kalendářní rok 1970 byl rokem poctivého hledání a poznávání, byl rokem, v němž se nakupila celá řada úkolů technicko-sportovních, organizačních, společenských, politických. I když všechny spolu vzájemně souvisely, přece jen se v oněch dvanácti měsících dost zřetelně odlišovaly dvě pracovní sféry svou rozdílnou povahou. Byla to příprava světového mistrovství v klasických disciplínách ve Vysokých Tatrách, zaměstnávající takřka celé čtvrtstoletí, a po této etapě stála před členy povinnost upevňovat řád v běžných lyžařských záležitostech, dále stabilizovat lyžařské poměry v naší zemi a nastoupit kurs kvalitativně dokonalejší a politicky odpovědnější péče o rozvoj čs. lyžařského sportu.

Udělat takový krok kupředu nebylo možné bez poctivého kritického zhodnocení minulých činů. Zamýšleli jsme se nad postoji a postupy v letech 1968 a 1969. Dali jsme tomu výraz v analýze. Příznání k chybám, které se staly, je jejím základním mottem stejně tak jako ochota poučit se z nich a napravit je. To žádá poznání nového vývoje, předhodonocující stará, často emocionální stanoviska, to žádají nové úkoly, postavené před naší společností Komunistickou stranou Československa v zájmu politického a

hospodářského rozvoje drahé vlasti, jež chápeme s porozuměním.

Tak i lyžařská rodina přešla z údobí vášnivých diskusí do dní a měsíců, jejichž jediným měřítkem činů a soudcem kvalit člověka je tvořivá, cílevědomá práce. Nebylo to vždy zcela snadné, protože tady se jednoduše nedala přehodit výhybka. Minulé věci prolínaly do současných, práce se komplikovala a často se hromadila do výšky, o níž jsme si mysleli, že ji nepřekonáme. A přece jsme to dokázali. Tak jak jsme hledali a nacházeli sebe a tím i svůj vztah k lidem a věcem kolem, jsme se také spolehlivěji mohli prokousávat organizačními, technickými a výchovnými úkoly, které nám světovala povinnost, že jsme členstvem pověřeni, abychom vedli lyžařský sport v naší zemi. Ten rok byl pracovně náročný. Věděli jsme, že žijeme.

V analýze se poukazovalo na odřeknutí zájezdu skokanů do Kavgolova v SSSR jako na škodlivý čin. Předsednictvo se s tímto hodnocením ztotožnilo. Pro jeho současný postoj je příznačné, že usiluje o prohloubení styků se sovětskými lyžaři. V době, kdy se v naší vlasti oslavoval Měsíc československo-sovětského přátelství, odcestovala do SSSR početná skupina reprezentantů za tréninkem na prvním sněhu. Mohla vycestovat do mimořádně příznivé tréninkové situace a za mimořádně výhodných podmínek. Až přijedou sovětské lyžaři k nám, splatíme jako hostitelská země tuto pozornost stejným způsobem. Styky našich a sovětských lyžařů se budou rozšiřovat. Bylo by možné uvažovat i o navázání vzájemných kontaktů i v oblasti nezávodního lyžování. Domnívám se, že čas k tomu uzrává. Svazky, které tu znovu po krátkém přerušení mezi lyžaři obou států vyvstávají, naplňujeme duchem fair-play. Zavazuje nás k tomu nejen etický atribut sportu, ale i lidské přátelství a politická prozřavost.

Zd. TAMELE, gen. tajemník
Čs. svazu lyžařů

Na chvíli s různolícím pánem

WERNER LESSER o skokanské péči v NDR
a o našich reprezentantech

Hovořil jsem s ním v Rožnově pod Radhoštěm. Stál na věži rozhodčích a očima zalétával k těm, kteří na polyetylenových došcích můstku obnovovali své skokanské návyky pro zimní dobrodružství na sněhu.

Jeho tvář byla takřka různolící. Měl takovou menší, podsaditou postavu a kouřil jednu cigaretu za druhou. Vdechy nikotinového proužku se zrychlovaly, kdykoliv se na věži objevil jeden z jeho tří svěřenců. „Jsi nervózní, Wernere?“ — pravil vedle stojící Milda Bělonožník. „Býval jsem takový i tehdy, když jsem stával na podobných místech, kam se teď jen dívám. Trochu nervozity neškodí.“

Mezi absolvovaným kolem se ztratil jako pára a pokračně zamířil

k tří svých skokanů, s nimiž velmi klidně rozprávěl o tom, jak vypadali na hraně, ve vzduchu a při doskoku. Zaujetí, s jakým ho poslouchali, vyvolávalo představu malých dětí, jimž bratři Grimmové vyprávěli své pohádky. Ten různolící pán se jmenoval Werner Lesser. Je to kus skokanské historie NDR. On psal společně s Glassem a Recknagelem její první velké kapitoly. Jejich trojlístek uváděl východoněmeckou skokanskou školu ve známosti Evropy. Věkově mu byl nejbliž

Recknagel, který mu také odebral trochu toho jasu sportovní slávy. W. Lesser zůstal tak trochu ve stínu Recknagelově, ale i tak to byla výjimečná skokanská osobnost.

Trojnásobný mistr své země. Připisuje se mu také, že vnesl do skoků nový stylový prvek. Vzpomínáte? To byla éra spojených rukou před hlavou skokana při letu. Připustíte, že taková silueta letce vypadala velmi elegantně. U nás tak skákal Hubert Rieger z Harrachova.

Když W. Lesser pověsí skoky na hřebík, pasovali ho na trenéra. Bylo by opravdu škoda, kdyby taková skokanská individualita odešla na odpočinek bez užitku pro následovníky. V NDR dovedou zhodnotit takové zdroje. Werner Lesser trénuje vojenské skokany v NDR a stal se tak trochu kolegou ve zbrani našeho M. Bělohozníka.

Téma našeho rozhovoru se točilo kolem specializace, mládí a perspektiv. Trenér W. Lesser soudí, že raná specializace — v NDR ji pěstují už na školách — prospívá rozvoji lyžařského výkonnostního sportu. Tam na školách, jejichž hlavním centrem je Oberhof, dochází už také k vyhraňování budoucí lyžařské osobnosti v příslušnosti k disciplíně. Na otázku, zda příliš raná specializace nezkracuje pak poněkud seniorský věk závodníka, odpovídá W. Lesser záporným kroucením hlavy. Říká: „I naši skokani odcházejí

z jeviště přibližně ve stejném věku jako v jiných státech. Horst Queck, který je s 27 roky nejstarším členem týmu NDR, bude aktivní ještě nejméně tři roky a domnívám se, že jeho výkonnost ještě poroste.“

Po zjištění, že „věkem“ skokanského týmu NDR je sedmadvacitiletý závodník, jsem se chtěl nechtě musel zajímat o průměrný věk družstva. WERNER LESSER: „Počítá se kolem 21 let. Nejmladšími v týmu jsou Eckstein a Glass (17 let), Hoddon (18), Aschenbach (19), Wozipiwo (20), Rainer Schmidt má 22 let.“

Proti průměrnému věku 27 let čs. reprezentačního týmu mají tedy skokani NDR jasnou výhodu jako tým perspektivy.

Jak to však vypadá s doplňováním národního mužstva dorostenci? WERNER LESSER: „Toto mužstvo má perspektivu vzhledem ke svému mládí. Budeme se stále snažit dodávat mu mladou krev. Máme jistě značná kvanta skokanů mezi mládeží, žáky a dorostenci. Ale v současné době mě však méně uspokojuje jejich kvalita. Zdá se, že předcházející generace měly mezi sebou rozhodně víc talentovaných jedinců než je tomu v současné do-

bě. Asi se výborní skokani nerodí každým rokem. Zdá se mi, že v tomto směru budete před námi. Dověděl jsem se, že u vás se o rozvíjení žákovských a dorosteneckých družstev starají národní organizace. To je dobrá dělba.“

Viděl jsem, jak všichni tři svěřenci Wernera Lessera doskakují měkce do telemarku. Víím, že si podobnou přednost osvojila většina členů seniorského týmu NDR. Kde má počátek tahle dokonale esteticky zvládnutá poslední a nejdůležitější fáze skokanova výkonu na můstku? WERNER LESSER: „Začínáme už od mládí a na těch nejmenších můstcích. Podobně, jak to dělají v Norsku. Později se chybné návyky špatně odstraňují.“

Naposled mě zajímalo, co Werner Lesser soudí o úrovni našich skokanů na začátku sezóny. Takhle se rozhovořil: „Jsou bezesporu dobří, skoro výborní. Jsou to zkušení borci. Myslím si však, že se vysoko nad průměr družstva stále povznášá Jiří Raška. To je výjimečný borec. A letos je v takové formě, že mě to skoro šokuje. Je to prostě skokan par excellence.“

ROŽNOV pod Radh. (nj)

Využijme v trenérské praxi zkušenosti z MS 70

V minulé závodní sezóně jsme měli u nás jedinečnou příležitost seznámit se se závodníky, kteří reprezentují současnou světovou špičku na lyžích. Měli jsme možnost po dobu příprav i při vlastním průběhu MS 70 ve Vysokých Tatrách, získat některé poznatky o výkonnosti předních závodníků a seznámit se s úrovní jejich techniky. Bylo možno, alespoň částečně, poznat práci některých trenérů a způsob tréninku některých družstev. Vlastní vystoupení našich reprezentačních družstev mužů a žen pak bylo nejlepší prověrkou práce našich trenérů a kontrolou dosavadních tréninkových metod.

Metodická komise a vedení běžeckého úseku Svazu lyžařů CSSR si bylo vědomo již před zahájením mistrovství toho, že je třeba využít tohoto vrcholného podniku k získání co největšího množství nových poznatků, které po zhodnocení a zpracování bude mož-

no využít ke zlepšení tréninkového procesu v běžeckých disciplínách. Proto ve spolupráci s ostatními složkami, především Organizačním výborem MS 70, zajistila účast skupiny trenérů, která byla v průběhu závodů jednak k dispozici trenérům našich družstev a jednak sbírala na různých úsecích poznatky podle předem připraveného plánu. Dále pracovala na MS 70 výkumná skupina, která se zabývala hodnocením obecné výkonnosti jednotlivých reprezentačních družstev a rozбором techniky při závodech. Konečně byl v průběhu MS 70 natočen instrukční film.

Získané poznatky byly postupně zpracovány a jsou v současné době uváděny do praxe. Pod redakcí státního trenéra s. Tvrzníka vychází metodický dopis, obsahující statí o práci našich trenérů státních družstev na MS 70 a jejich hodnocení přípravy a závodů. Dále informací o prove-

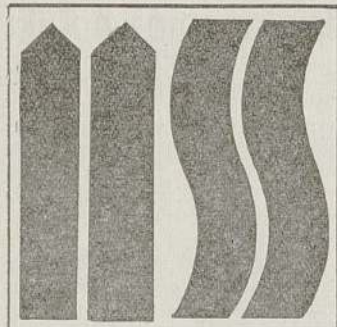
dení výzkumu výkonnosti a výzkumu techniky i zpracování dílčích výsledků.

Na počátku prosince se uskutečnil pro vybrané trenéry specializace běh na lyžích seminář, pod názvem „Zkušenosti z MS 1970 ve Vysokých Tatrách“, koncem října t. r. byl v NDR mezinárodní seminář trenérů klasických disciplín ze socialistických zemí.

V současné době, kdy velikost zatížení v přípravě našich předních závodníků dosahuje hraničních hodnot, je možné zvyšování sportovních výkonů, především zvýšením kvality tréninkového procesu. Tuto zaručí jen racionální řízení tréninku, při němž využíváme nejnovějších vědeckých poznatků teorie sportu. Uvedení zkušeností z MS 1970 ve Vysokých Tatrách do tréninkové praxe je jedním z úkolů, který je nutno splnit co nejdříve.

Dr. JIŘÍ NOVOSAD

9. INTERSKI

1971 GARMISCH PARTENKIRCHEN

V sobotu 16. ledna 1971 v 15 hodin bude na Olympijském stadiónu v Garmisch-Partenkirchenu slavnostně zahájen 9. mezinárodní kongres pro lyžařskou výuku.

Doc. dr. Jar. Čtvrtečka

Uměrně s blížícím se datem zahájení probíhají poslední přípravy jeho pořadatelů – Mezinárodního svazu pro lyžařskou výuku a Lyžařského svazu NSR. Přípravuje se náplň práce předsednictva, pléna i jednotlivých komisí. Kromě referátů, schválených předsednictvem pro přednes v plénu, budou další – vztahující se k tématice práce jednotlivých komisí – předneseny v rámci těchto komisí.

Nově budou na kongresu v činnosti tři studijní skupiny: první, která pracuje od posledního Interski v Aspen pod vedením Švýcara K. Gammy, shrne dosažité zkušenosti a bude dále řešit otázku sjednocení lyžařské výuky; druhá, vedená B. Kollerem (Rak.), C. Taylerem (USA) a J. Puchtlerem (NSR), se bude zabývat technikou a metodikou výuky na krátkých lyžích; práce třetí skupiny, zastoupené na kongresu severskými státy, ČSSR a NSR obsáhne problematiku výuky lyžařského běhu a skoku.

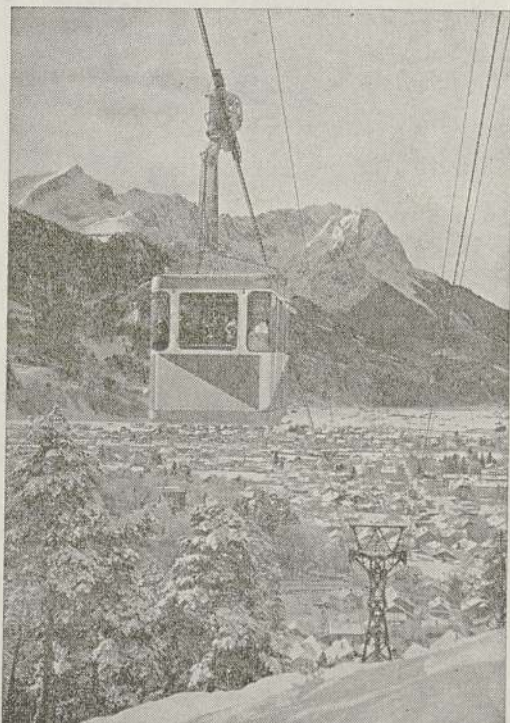
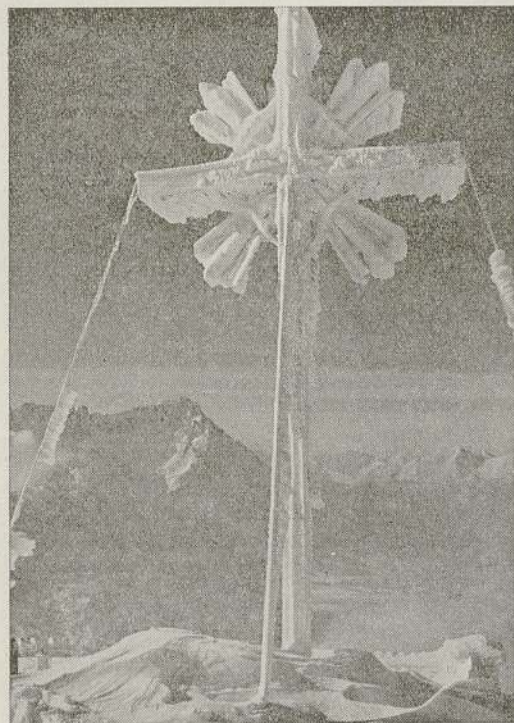
Na závěr kongresu bude v rámci propagace běhu a turistiky na lyžích uspořádán „lidový běh“ na 15 km, jehož se mohou zúčastnit všichni účastníci kongresu – na běžkách nebo na tu-

ristických (loipe) lyžích. Všichni účastníci, kteří proběhnou trať ve stanoveném limitu, obdrží upomínkovou plaketu.

Na zahájení kongresu bude 16. ledna večer na Adamswiese pochodňová jízda všech zúčastněných národů.

V rámci naší účasti probíhají přípravy družstva žáků, které bude na 9. Interski předvádět ukázky nácviku běhu a skoku. Byly odeslány texty našich referátů a přednášek. K jednání v komisích připravuje naše delegace připomínky ke statutu školské komise, dále zprávu o přípravách mezinárodního semináře školské komise, který se bude konat v roce 1973 v ČSSR.

Velmi zodpovědná úloha a složitá jednání čekají naši delegaci, dojde-li na příslušných místech ČSTV ke schválení návrhu předsednictva SL ČSSR – aby se Československo ucházelo o kandidaturu příštího jubilejního 10. kongresu Interski v r. 1975 v Československu. Byl by to po letošním úspěšném mistrovství světa v klasických disciplínách další lyžařský podnik světového významu pořádaný v ČSSR, o jehož významu pro naše nezávodní lyžování nelze jistě pochybovat.

Anketa: Spí alebo podřimuje

Určenie štruktúry pohybu pri uvádzaní lyží do otáčania v oblúku

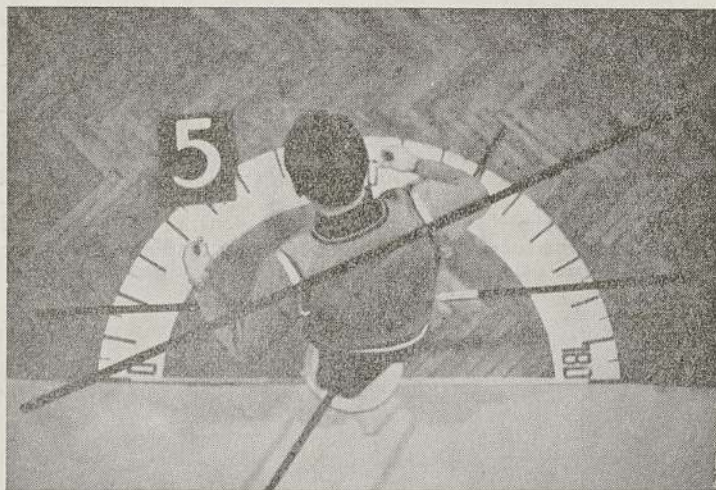
V poslednej verzii teórie otáčania na lyžiach dr. Čepeláka sa objavuje termín „kročná technika“. Ako vyplýva z jeho písomnosti ide tu o stotožňovanie techniky zvoňného oblúka s technikou kroku ako prvku základného lokomočného pohybu. Nasvedčuje tomu tvrdenie, že „pohyb vnútornej lyže vpred“ — (rozumie sa pri nasadení oblúka) — „je vlastne zahájenie kroku“. Kročný pohyb sa ďalej interpretuje ako „súčasť kročnej rovnováhy“. Teória „kročnej techniky“ vychádza

kanšej lyže“. Odpadá zosuvný pohyb a tým sa stráca význam zaradenia zosúvania do metodického postupu návniku. Hlavným impulzom k otáčaniu je prenesenie váhy (úplne) na vonkajšiu lyžu a vtláčenie kolena vonkajšej nohy dovnútra.

Článok, pri snahe prispieť k riešeniu problému, nechce byť zameraný na polemiku o uvedených názoroch. Chcel by som v ňom však aspoň stručne uviesť niektoré dôležité výsledky nášho skúmania štruk-

vom kľbe vyvolá tento pohyb — a to aj v prípade, že zabraňujeme otočeniu lyží — protismerné otáčanie panvy a celého trupu. Ak pohyb za účelom vytočenia lyží začneme protipohybom pliec, vtedy sa do požadovaného smeru otočí spolu s lyžami (nohami) aj panva. Funkčné testovanie pohybu na otáčavej stoličke ukázalo, že aj pohyb kolien, ich pritlačenie do strán, vedie pri ich pokrčení tiež v protismernému otočeniu panvy a pliec. Potvrdzujú sa tým výsledok funkčne-anatomickeho rozboru, ktorý ukazuje, že v kolennom a v členkovom kľbe nemôže dôjsť k otočeniu chodidla v priečnej rovine. Pri vytočení lyže (chodidla) ide v podstate vždy o otočenie dolnej končatiny ako celku v bedrovom kľbe. (Teoreticky je síce možné uskutočniť nepatrné otočenie predkolena v kolennom kľbe, toto je však pri stoji na lyžiach vzhľadom na potrebu spevnenia kolena funkčne bezvýznamné. V členkovom kľbe zasa je určité otočenie vždy viazané na pronačné a supinačné dvíhanie okraja chodidla, ktoré vzhľadom na šikmý priebeh osí otáčania je vždy v protiklade k požiadavke klopenia lyže na hranu.)

Kinematografické sledovanie sme uskutočnili filmovou kamerou AK 16, vybavenou zariadením na nezávislý záznam času. Stanovište kamery bolo vo výške 15 m nad hlavou lyžiara (sedačka lyžiarskeho výtahu). Lyžiar uskutočnil pri snímaní zvoňný oblúk od svahu po kruhovej dráhe vyznačenej na snehu čiernou gumovou hadicou. Polomer oblúka $r = 5$ m. Na oblúku boli číslami označené body vo vzdialenosti 3 m. Od nich viedli vyznačené čiary do stredu oblúka (polomery). Z filmového pásu sme potom zisťovali kinematické zmeny pomocou merania uhlov medzi priečnymi osami pliec a panvy a pozdĺžnej osi vonkajšej lyže. Za tým účelom mali skúmané osoby pripevnené špeciálne zariadenie na predĺženie priečnych osí panvy a pliec čiernou natretými ľahkými latkami (obr. 1 a 2). Uholové hodnoty, namerané v intervaloch 1/10 sekundy boli potom spracované do grafu. Na vodorovnej súradnici boli vyznačené časové intervaly a na zvis-

Obr. č. 1

z názorov autora, uverejnených v Zborníkoch FTVŠ a v iných materiáloch. Jej základom je tvrdenie, že „technika základného a závodného otáčania má základ v inom pohybe než ako uvádzajú školy francúzska a rakúska“. Inými slovami, že nasadenie oblúka se neuskutočňuje ani rotáciou ani protirotačiou, ale tzv. „technikou jedného kolena“. (Čepelák: Nová hľadiska ve vývoji techniky, Sborník FTVŠ, Praha, 1965, s. 17—27).

Túto techniku neskôr nahrádza autor „kročnou technikou“. Tým, že v tejto technike neuznáva bočne (otáčavé) posunutie pätičiek po sklzniciach (Farsenschub) dochádza k názoru, že lyže sa otáčajú do nového smeru jednoducho iba „po vnútornej hrane prednej časti von-

túry pohybu, zmeny smeru zjazdu, kroté sme uskutočnili na pracovisku FTVŠ v Bratislave a dať ich aspoň v niektorých bodoch do vzťahu k uvedeným názorom.

Sledovanie pohybovej štruktúry lyžiara pri otáčaní na lyžiach sme uskutočnili kinematografickou metódou. Vychádzali sme pri tom z poznatku, že vonkajšia forma pohybu — kynematické zmeny poloh časti tela — vyjadruje vždy aj dynamické zmeny, tj. činnosť vnútorných svalových síl. Predbežný experiment na otáčavom kresle (obr. 1.), ukázal, že každé úsilie o vytočenie lyží v priečnej rovine má vždy odozvu v pohybe časti tela. Ak lyžiar začne otáčať lyže do určitého smeru svalmi, ktorých funkciou je rotácia dolných končatín v bedro-

lej veľkosti nameraných uhlov v stupňoch (obr. 2).

Vzhľadom k tomu, že sa merali uhly po vnútornej strane oblúka, každé protismerné otočenie hornej časti tela ukázalo sa na grafe ako stúpanie krivky a každý pohyb rotačný (vonkajšou stranou dopredu) ako klesanie krivky grafu.

Meranie sa uskutočnilo na 15. pretekároch I. výkonnostnej triedy.

Na základe porovnania uhlových zmien pri uskutočnení pohybu na snehu s výsledkami funkčného testu na otáčavej stoličke, ako aj s výsledkami funkčne-anatomickeho rozboru mohli sme zistiť či lyžiar vyvíja otáčavé úsilie za účelom nasadenia švihy pohybom tela v priečnej rovine (otáčavé vysúvanie pätičiek, rotácia, protirotačia. Ďalej nám kinematografický záznam mohol ukázať či vytáčanie lyží uskutočňuje lyžiar aktívnym otáčaním dolných končatín (v bedrovom kĺbe), alebo či pohyb vytočenia začíná protismerným pohybom pliec apod.

Výsledky kinematografického vyšetrenia ukázali:

1. U všetkých lyžiarov dochádzalo k otáčavým pohybom segmentov (okolo pozdĺžnej osi tela), čo dokazuje, že lyžiar využíva k vytočeniu lyží nielen prenesenie váhy v bočnom smere, ale aj aktívneho svalového otáčavého úsilia v priečnej rovine.
2. Krivky uhlových zmien (otáčania) pliec a panvy u všetkých sledovaných lyžiarov mali v podstate spoločný tvar a priebeh. Otáčanie sa uskutočnilo u oboch osí spoločne do rovnakého smeru (obr. 2). To ukazuje, že lyžiar vyvíjal otáčavé úsilie za účelom nasadenia oblúka na úrovni dolných končatín (otáčanie v bedrovom kĺbe).
3. Priebeh kriviek bol u všetkých sledovaných osôb charakteristický počiatčným poklesnutím kriviek, ktoré (približne v 4-5 desiatine sekundy) prechádzalo k stúpaniu kriviek. Prenesené do pohybu v priestore to znamená, že lyžiari uskutočnili najskôr

predbežné otočenie hornej časti tela vonkajšou stranou do smeru otáčania (rotáciu), ktoré bolo vystriedané postupne jeho protismerným otáčaním (obr. 2).

4. (Pri nasadení oblúka došlo k značnému vychýleniu lyží bočnému vysunutiu pätičiek). Vychýlenie (otáčavé spriechenie) lyží trvalo po celú dobu ich vedenia v oblúku. Veľkosť spriechenia udáva uhol, ktorý sviera pozdĺžna os lyží s dotyčnicou. Dokazuje to, že zosuvný pohyb, podobný pohybu pri šikmom zosúvaní, je typický pre jazdu v oblúkoch (obr. 3).

Všetky uvedené výsledky kinematografického sledovania sme zistili nielen pri znožnom oblúku, ale aj pri všetkých oblúkoch s prenášaním váhy tela (oblúk z prívratu, z rozšírenej stopy). Rozdiel bol len vo veľkosti prípravného rotačného pohybu segmentov tela.

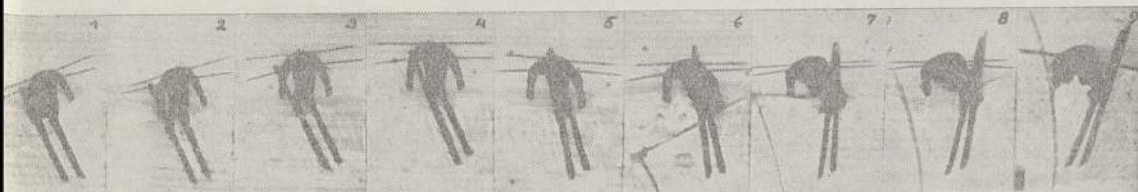
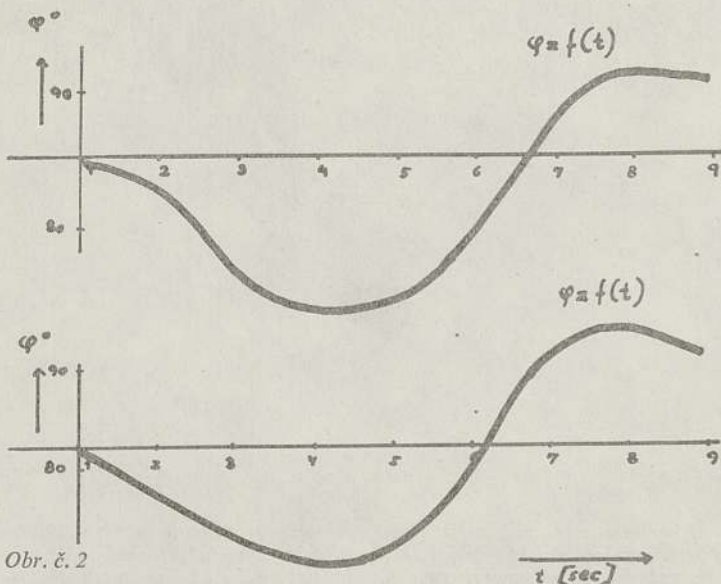
ZAVERY

Spoločný otáčavý pohyb pliec a panvy do toho samého smeru uká-

zuje, že pohyb uvedenia lyží do oblúka nemá nič spoločného s krokom pri chôdzi alebo pri behu. Pri týchto naopak dochádza k protismernému otáčaniu osí (k ich kríženiu). Vyplýva to z rozdielneho zamerania pohybu. Pri chôdzi kríženie osí pliec a panvy slúži k posunutiu odľahčenej končatiny dopredu (krok) a k vyváženiu tejto činnosti (k skutočnej „kročnej rovnováhe“).

K protismernému otočeniu pliec pri kroku dochádza v súvislosti s napnutím šikmých brušných svalov za účelom otočenia (posunutia) panvy na strane odľahčenej nohy dopredu, umožňujúceho správne uskutočniť vykročenie dopredu. V takom prípade nie je horná časť tela oporou pre otáčavú činnosť zaťaženej dolnej končatiny (pre jej vnútornú rotáciu). Naopak zasa ak sa napnú šikmé brušné svaly na opačnej strane, pribzdujú protiočenie panvy, tvoria s ňou pri protismernom otáčaní jeden celok a tým poskytujú značnú oporu pre vytáčanie dolnej končatiny za účelom vytočenia vonkajšej lyže.

Pohyb je potom viac podobný „výpadu“ alebo „pasgangu“ ako normálnemu kroku.

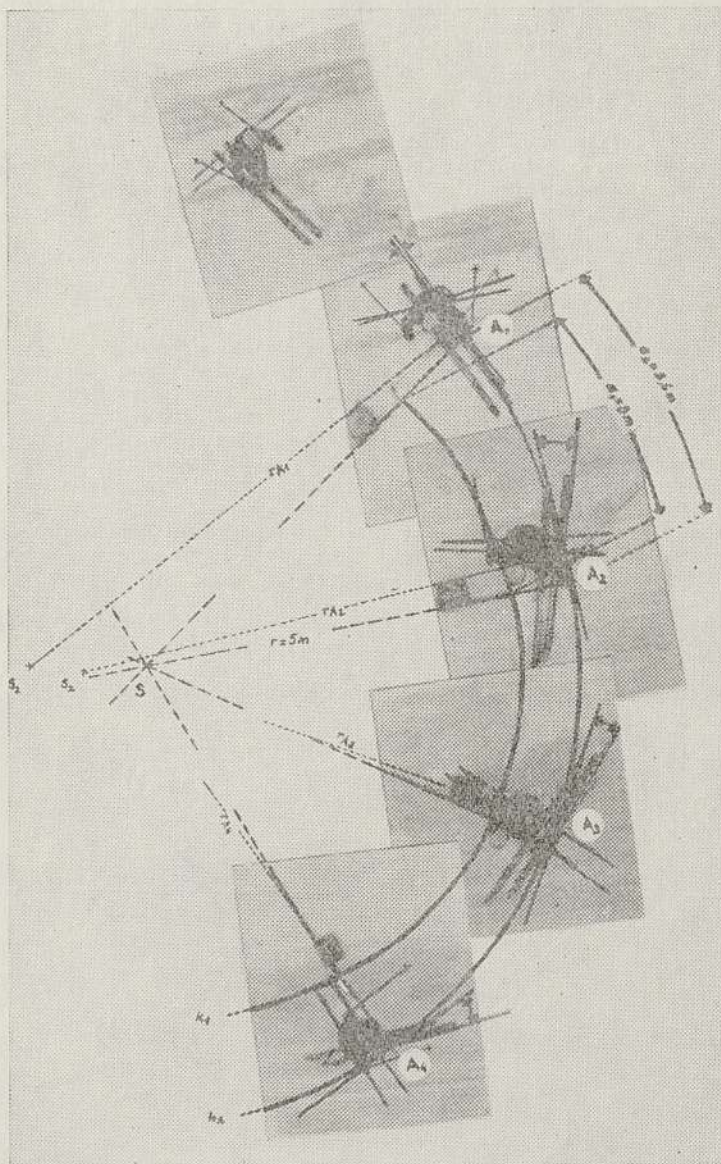

Idú na masovosť

Medzi športami, ktoré v B. Bystrici už dlhšie sa nevedia dostať poriadne na nohy je lyžovanie. Bola to TJ ČH, kde sa sústreďovalo v minulosti všetko: zjazdári, bežci, skokani i združenári. Priveľa na tých niekoľkých jedincov. Tahali, ťahali až si raz povedali dosť. Už nevládzeme. A nešlo to ani finančne. Kumulácia štyroch disciplín v jednej jednote bolo priveľa aj pre nezanímateľnejších funkcionárov. Nakoniec to skončilo tak, že výbor začal stagnovať, neschádzal sa a o lyžovanie sa nemal kto starať.

Takýto stav nemohol dlho trvať. Veď lyžovanie, to je predsa najmilší šport Bystričanov. Dohovorili sa na celkom rozumnom riešení. Rozdelia sa o bremeno — v ČH si ponechajú zjazdové disciplíny a klasické lyžovanie sa presťahuje do VTJ Dukla. Veria, že takáto špecifikácia povedie nielen k zvyšovaniu výkonnosti, ale hlavne zostane viac priestoru pre zabezpečenie výchovy mladých lyžiarov. Iným slovom — na masovosť.

VTJ Dukla má pre klasické disciplíny dobré predpoklady. Kádrové obsadenie trénermi, metodikmi, aj organizačne je schopná zabezpečiť dobrú činnosť lyžiarskeho oddielu. Pre skok získali nového plateného trénera pre mládež Vladimira Cunderlika, a pomáhať mu bude Peter Šlang. Z Liptov. Mikuláša prišiel tréner Dalibor Cisár, pre bežcov. Výbor lyžiarskeho oddielu VTJ Dukla, si vytýčil smelé plány. Chcú zabezpečiť výchovu pretekárov od žiactva až po zaradenie do armádneho strediska a tým pomôcť vyriešiť pálčivú otázku nedostatku kvalitných pretekárov nastupujúcich do vojenskej základnej služby. Za tým účelom pripravila dostatok kvalitných súťažní pre mládež nielen v zime, ale aj v lete na umelej hmote. Prítom chcú úzko spolupracovať s ostatnými jednotami v okrese. Ľudia v VTJ Dukla idú do nových perspektív s nadšením, chuťou a elánom, no, potrebujú pochopenie a pomoc od orgánov STO i od širokej bansko-bystrickej verejnosti. Podobne je to aj v ČH.

Obr. č. 3

Kinogram zostavený na základe údajov vyznačených na snehu (body, vzdialenosť, polomery, obr. 3), dokazuje potrebu osvojenia návyku zosúvania a jeho zaradenia do metodického postupu. Dávkovanie zosúvania pri jeho návku musí však nutne počítať s psychologickými faktormi (malá zaujímavosť, nepochopenie významu návku apod.).

Pokiaľ ide o rotačný pohyb pred vlastným aktívnym vytáčaním lyží,

ukazuje sa, že tento pohyb slúži ako náprah umožňujúci aktívnejšie vytočiť lyže do nového smeru. Fyziologické zdôvodnenie má v tzv. zvrate fáze pohybu (reversal of antagonists). Zakladá sa na poznatku, že predbežný náprahový pohyb do opačnej strany pomáha u človeka po zastavení tohto pohybu zväčšiť účinok vlastného pohybu za zamýšľaným cieľom.

Miloslav ZALEŠÁK

K. EIDLPEŠ

PŘIPRAVTE SE NA ZIMU!

Nabízíme vám kvalitní lyže zn. „ELAN“

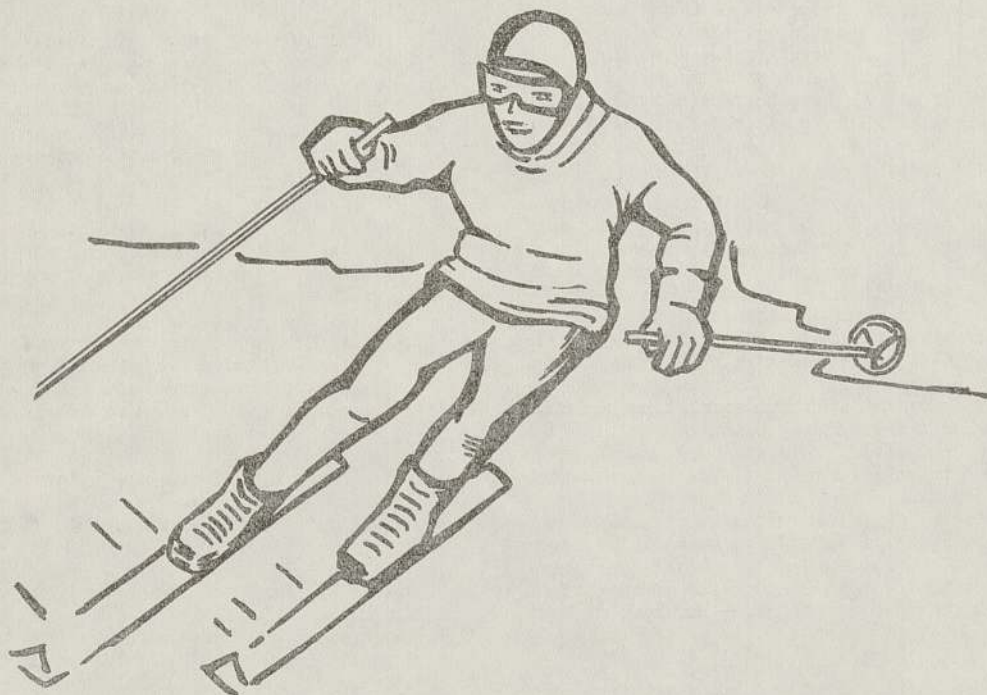
VYROBENÉ V JUGOSLÁVII A SOUBĚŽNĚ DOVÁŽENÉ DO USA A KANADY

Výhradní prodej, také na doplňkovou půjčku,
je zajištěn v prodejnách:

- TIP, Praha 1, Bolzanova 5 (telefon 22 65 24)
- SPORT, Beroun, Palackého 91 (telefon 2334)
- SPORT, Kolín, nám. Čs. obránců míru 92 (telefon 3088)
- SPORT, Mladá Boleslav, Lidových milicí 1085 (telefon 2188)
- SPORT, Poděbrady, Palackého 46 (telefon 2406)
- SPORT, Příbram I, Pražská 3 (telefon 2536)

Drobné zboží Středočeský kraj

Můžete si vybrat v kovovém
nebo laminátovém provedení v délce 180—210 cm, cena 560—1900 Kčs

Jezdíme na krátkých lyžích

Není tomu ještě tak dávno, co jsme se s pohrdáním dívali na lyžaře (byť to byli začátečníci), kteří měli snahu zajistit si pro lyž. výcvik kratší lyže, než se běžně doporučovalo. (Špičky měly sahat do ohnutých prstů vzpažené ruky.) Málolterý z lyžařských cvičitelů a instruktorů si však dovedl utvořit dokonalou představu o tom, jakou potíž působila tato dlouhá prkynka na nohou tomu, kdo se na nich snažil proniknout do tajů lyžařských švihů a oblouků. Kolik na nich prožil strachu, jaké měl psychické zábrany při osvojování si jednotlivých cvičebních prvků, kolik pádů a „sukování“ nohou musel přežít, než došel k nějakému cíli! A kolik z těch pádů končilo odvozem na kanadských saních!

Pro úplného začátečníka to bylo většinou doslova trápením, měl-li se během týdne naučit zatáčet alespoň přívrtnými oblouky. Mnohdy se končilo pouhými oblouky v pluhu. Pluhový postoj byl jediným postojem, ve kterém mnozí po týdenním výcviku uměli zatáčet. A tyto oblouky v pluhu byly ještě často nepodařené, bez správného přenesení váhy, bez dokonalého vyjetí, a tedy bez „zvládnutí lyží“.

Poměrně dlouhá patka lyží a celková jejich délka kladla při zatáčení značný odpor malé aktivní práci kotníků a kolen, nezvyklých dosud na tento druh pohybové činnosti. Lyžař-začátečník ztrácel důvěru v zatočení lyží a ze strachu před pádem na lyžích málo „bojoval“. Tím výcvik ztrácel na efektivnosti, i když cvičitel vyhledával pro jednotlivé cvičební prvky optimální terén.

Dlouhá léta se „vylepšovala“ metodika nácviku sjíždění, do výcviku se vkládaly různé průpravné prvky, které měly výcvik ulehčit. V tomto směru se udělal jistě velký kus práce. Metodická řada jednotlivých prvků základního lyžování je dnes již tak dokonale prpracovaná, že vhodným jejím použitím se skutečně u talentovaných cvičenců s předběžnou přípravou může dojít celkem brzy k cíli — ke krátkým srovnávacím obloukům. Je však třeba se více méně pozdržet u některých cvičebních prvků, které jsou u řady začínajících lyžařů nepopulární a z jejich hlediska zbytečné. Každý z nich se chce naučit sjíždět svah co nejrychleji a pokud možno moderně a zároveň bezpečně. Chce jezdit spojované oblouky po spádnicí bez předběžného dlouhého procvičování různých variant smyků a oblouků ke svahu. Věřivostý způsob nácviku zatáčení se mu zdá příliš zdoluhavý. Zde vyvstává otázka, jak uspokojit cvičence, náročného na rychlé dosažení cíle — krátkých srovnávacích oblouků.

V této situaci nám musí nezbytně přijít na mysl věta, vyslovovaná při výběru lyží téměř všemi, kteří s lyžováním začínají: „Já chci raději kratší lyže, na těch se to lépe točí.“ My cvičitelé jsme s jistým nádechem posměšku dodávali: „Ano, lépe točí, ale rychleji se také končí v kotrmelci, poněvadž kratší lyže hůře vedou.“

Jistěže cvičitel měl pravdu. Měl však pravdu ze svého hlediska také frekventant lyžování. A nyní je třeba zvážit, co je pro začátečníka únosnější a vý-

hodnější: větší točivost a menší vodivost nebo menší točivost a větší vodivost? Jistě to první! Je přece přirozené, že při výcviku přecházíme od nejjednodušších cviků k nejsložitějším. Se stejnou přirozeností musíme tedy přistupovat i k volbě cvičebního náčiní — lyží. Použití lyže nejdříve lehčeji ovladatelné, točivější, tj. kratší, a teprve později, po zvládnutí základních principů otáčení, přecházet na lyže delší. Vždyť začátečník nechce jezdit rovně, aby svah sjel co nejdříve, ale chce se naučit zatáčet, poněvadž oblouky, zvláště krátké, jsou atraktivním a zároveň účelným lyžařským prvkem. Nejde mu tedy o vodivost lyží, ale o zvýšenou jejich točivost.

Z této úvahy vyplývá jasný závěr, který vyslovil již před léty Karl Koller z Rakouska a Martin Puchtlér z NSR: „Pro začátečníka jsou vhodné lyže kratší, s postupem růstu své technické vyspělosti necht používat lyže delších.“

V našich podmínkách však není docela dobře možné chtít po někom, aby si pořizoval v průběhu svého „lyžařského růstu“ několik párů lyží různé délky. Je třeba hledat přístupnější řešení v podobě těchto variant:

1. U začátečníků méně pohybově nadaných s malou fyzickou přípravou nebo u lidí středního a vyššího věku začít lyžovat na minilyžích (do 100 cm) nebo krátkých lyžích (130, 160 cm), a pak přejít na lyže o 5 až 10 cm kratší, než je normální délka. (Požadavek: dvojce lyže.)

Nebo:

2. Pořídít si krátké lyže maximální délky (160 cm), na kterých se nejen bude učit lyžovat, ale u kterých zůstane i jako lyžař pokročilejší, respektive pokročilý. (Požadavek: jedny lyže.)
3. U mládeže s průměrným pohybovým nadáním, s dokonalejší fyzikou a základní technikou přípravou můžeme přímo použít lyže o 5 až 10 cm kratší, než je normální délka, a u těch již zůstat. (Požadavek: jedny lyže.)
4. U talentované mládeže s plně výkonným organismem si můžeme dovolit použít lyží normální délky podle nové bodovací tabulky. (Viz „Lyžařství“ č. 5—6, r. 1969.)

Myslím, že při volbě délky a druhu lyže (normální či tzv. krátká), na které se bude výcvik provádět, je nutné zvážit celkový profil lyžařského adepta se současným uvážením jeho další lyžařské prognózy.

Celkově je třeba říci, že délka normálních lyží je dnes již velmi relativní, že jde dolů s přibývajícím stářím, že se řídí podle technické vyspělosti a svalové síly. Již se tedy nebere v úvahu jen výška a váha lyžaře, ale přihlíží se i k těmto uvedeným okolnostem. A tak tedy mnoho lyžařů je nuceno vyměnit delší lyže za kratší, i když je to proti zvyku.

Takovéto pojetí volby správné délky je skutečně moderní, poněvadž je plně podloženo účelností, tj.

Věčně spolu — třeba až do hrobu. Téma shakespearovské tragédie o lásce Romea a Julie, neznačící hranic, do-
stává v našich kresbách dvě lyžařské podoby. Ta první je z dob našich dědečků — a ta druhá, veskrze moder-
ní. Spojení lanem jezdí manželské i jiné páry dokonce závody. Prostě vymýšlí se...

rychlejším a bezpečnějším postupem při výuce a trvale lehčí ovladatelnosti.

Nejúčelnějším z prostředků zefektivnění výuky jsou speciální krátké lyže. Tyto lyže jsou odlišné od normálních nejen kratší délkou, ale také širší konstrukcí. U nás se začaly tyto lyže vyrábět v Novém Městě na Moravě ve dvou délkách: 130 cm pro ženy a 160 cm pro muže — obojí pod značkou Novretta. Lyže jsou dvojího druhu: bez plechů (cena 340 Kčs) a s plechy (cena 550 Kčs). Lyže s kovovou folií jsou elastickejší, lépe se přizpůsobují terénu. Oba druhy lyží mají vynikající jízdní vlastnosti a velmi esteticky řešenou povrchovou úpravu. Škoda jen, že nejsou zatím opatřeny L hranami!

Technika a způsob jízdy na krátkých lyžích je svým charakterem poněkud odlišná od způsobu jízdy na lyžích normální délky. Krátké lyže mají sice větší točivost, zato však poněkud menší vodivost. Nedostatek druhé vlastnosti se dá velmi dobře vyvážit tím, že zejména v obloucích držíme vnitřní kotníky pevně a těsně u sebe. Tím vedeme i lyže těsně vedle sebe, čímž dosáhneme přesnější a jistější stopy.

Velkou předností však je mnohem snadnější vyjždění oblouků, neboť k stáčívému vysunutí pat stačí vložit do kotníků a kolen mnohem méně výrazný impuls, než u lyží dlouhých. Námaha je v tomto směru tedy daleko menší, výsledek o mnoho větší a účinnější. Stačí důsledně se opírat o zapichnutou hůl a nechat přepadat trup se spádnicí. Při současném lehkém vysunutí pat přicházejí lyže vůči tělu velmi snadno do zkrutu, čímž dosáhneme *hadovitého pohybu*.

Při jízdě na rovných svazích se tímto způsobem jízdy dosahuje značné rychlosti. Při těchto obloucích, které zvládne na krátkých lyžích i mírně pokročilý lyžař, dochází totiž k minimálnímu smyku a brzdění. Oblouk je tu vyjžděn s maximálním skluzem. Proto ve srovnání s oblouky na dlouhých lyžích jsou oblouky na krátkých lyžích i u méně pokročilých lyžařů většinou rychlejší.

Určitým nedostatkem je tu menší možnost důraz-

né opory o vnitřní respektive horní hrany jakožto brzdivého prvku. Tento nedostatek je však úměrně vyvážen zvýšenou točivostí a tudíž *možností vyjetí hlubšího oblouku (zavřeného)*, kterým lyžař rychlost jízdy velmi dobře zreguluje.

Neocenitelné jsou krátké lyže při jízdě v boulovitém terénu. Velmi snadno se totiž vejdou do nepravidelně vyježděných koryt mezi boulemi. Pro mírně pokročilé lyžaře, kteří nezvládnou souvisle delší úsek jízdy v boulovitém terénu po spádnicí, jsou tedy velmi dobrým prostředkem bezpečné jízdy i po delším úseku. Lyžař sjíždějící boulovité svah na krátkých lyžích má menší psychické zábrany z toho, že by se do některého koryta „nevešel“, nebo že by nezvládl ve větší rychlosti větší množství krátkých švihů za sebou. Je u něj menší pravděpodobnost, že z oblouků po spádnicí vybočí do „traversu“ a zapíchne špiče do některé z boulí. Nejedná-li se o velmi pokročilého lyžaře, bude pro něj jízda v boulicích na krátkých lyžích daleko lepším prožitkem než na dlouhých lyžích. Ovšem i zde platí pravidlo: vyjždět oblouky souvratem, tj. držet lyže stále těsně u sebe. Je to totiž důležité zvláště v korytech, poněvadž v nich bývá nepravidelně nahnuto větší či menší množství sněhu. Lyže, jsou-li u sebe, zvládnou tyto nárazy, zejména co do frontálního působení negativních sil na lyžaře, daleko lehčeji a poskytnou lyžaři větší předozadní stabilitu.

Velice účinná je jízda na krátkých lyžích také *ve slalomu*. I tu se na nich dosahuje velké rychlosti a tedy i velmi dobrých časů. Krátké lyže se totiž velmi dobře vejdou do slalomových bran, takže se celý slalom dá jet téměř bez brzdění — pouze s minimálním odporem.

Dobře uplatnění mají krátké lyže také při *sjíždění úzkých lesních cest*, kde je možno ke zpomalení jízdy použít velmi krátkých švihů.

Mylný je názor, že jízda v hlubším a těžším sněhu je na krátkých lyžích obtížnější. Naopak. Výhoda méně se bořící širší plochy převládá nevhodu, způsobenou jejím větším čelním odporem. Chcete-li ovšem větší rozjezd, abychom do hlubšího a těžšího sněhu

najžděli ve větší rychlosti snadněji tak tento čelní odpor překonali. Výhodou tu pak budou opět kratší patky, takže jízda v obloucích i v tomto sněhu bude nakonec jednodušší a méně namáhavá než na lyžích dlouhých.

Nevýhodou krátkých lyží je jejich menší vodivost a rychlost při přímých sjezdech, kdy si nemůžeme dovolit bez určitého rizika sjíždět delší nerovné úseky v nízkém sjezdovém postoji.

Nepříjemné je také, když na krátkých lyžích vjedeme v přímém směru do většího množství nahnutého sněhu. To jistě bude klást velký nárok na udržení předozadní rovnováhy.

Kromě dříve uvedených předností jsou krátké lyže velmi cennou metodickou pomůckou a dobrou přípravou k zdokonalování stylu jízdy a správnosti postoje. Vzhledem ke své lehčí ovladatelnosti jsou cenným přínosem pro pochopení správného rozkládání sil a přenašení váhy. Jsou vhodné pro nácvik dokonale vyjžděných oblouků a s tím spojeného vysouvání vnitřního boku. Výcvik na nich prováděný má vliv i na rychlejší a dokonalejší zvládnutí práce paží a holí.

Jistě nelze přehlédnout výhodu krátkých lyží také při pádu, ke kterému čas od času dojde i u lepších lyžařů. Vzhledem ke krátké délce lyže zde velmi zřídka dochází k zapíchnutí špičky a k rotaci kolem ní. Většinou lyže rotují s tělem lyžaře. Tím se téměř vylučují typické lyžařské úrazy, jako jsou natažení meniskových vazů, distorse hlezenného kloubu a zlomeniny nohou.

Nepříjemný bývá přechod z krátkých lyží na dlouhé, zvláště je-li to poprvé a lyžař si plně neuvědo-

mí, „co to s ním udělá“. Při ježdění na krátkých lyžích odvykne do jisté míry vkládat do kotníků k stáčívému vysunutí pat mohutnější impuls. Než si tuto chybu uvědomí, připadá si při přechodu na dlouhé lyže jistou chvíli jako úplný začátečník — velmi těžko se mu na lyžích nasazují a vyjíždějí oblouky.

Při opakovaném přechodu z krátkých lyží na dlouhé s tímto handicapem již počítá a dovede se s ním také brzy vyrovnat.

Při retrospektivním sledu naznačeného výřtu výhod lyžování na krátkých lyžích vyvstává před námi otázka: „Proč vlastně ještě jezdíme na dlouhých lyžích, když krátké lyže jsou mnohem snadněji ovladatelné a jízda na nich je pro naprostou většinu lyžařů mnohem příjemnějším prožitkem než na dlouhých lyžích?“

Věřím, že již není daleko doba, kdy se na těchto lyžích začne jezdit v masovém měřítku. Záleží tu hlavně na výrobcích, aby stačili tyto lyže nejen vyvážit, ale zásobit jimi také náš trh. Potom se stanou dlouhé lyže u mnoha lyžařů přežitkem a začínající lyžař se bude snažit usnadnit a urychlit si svůj technický růst prostřednictvím moderního náčiní — krátkých lyží, kterým třeba zůstane i trvale věrný. Tím dojde plného ocenění a naplnění myšlenka Rakušana Karla Kollera, který výuku a jízdu na krátkých lyžích propagoval již v roce 1952 na Mezinárodním lyžařském kongresu v Davosu.

Lubomír HOMOLA,
odb. as. KTV AF UP
Olomouc

ŠVÝCARSKO k nepoznání

Neočekávaně příznivé výsledky, jichž dosáhli švýcarští lyžaři v minulé sezóně (platí to především o alpských disciplínách), vyvolaly v zemi vlnu vlasteneckého nadšení a ruku v ruce s ním také potřebu přehodnotit dosavadní systém péče o vrcholový lyžařský sport.

Především se do všech důsledků prakticky rozvádí poučka, že lyžařský sport nemá sezónu, že to je celoroční tréninková záležitost. Projevilo se to už v letní přípravě, která nikdy nebyla tak intenzivní jako letos. Zároveň s těmi, kdož se trvale zabydleli v seniorských družstvech, se otevírají brány tréninkových táborů pro dorost a mládež. Lyžařský svaz ve Švýcarsku vidí

„Reprezentační posilovačky“ nad Mumlavou

Vždycky jsem si přál nahlédnout do tréninkové „kuchyně“ nebo chcete-li do „stáje“ našeho reprezentačního družstva lyžařů-běžců, abych mohl na vlastní oči sledovat aspoň úsek jejich tréninkové práce a tím obohatit i svoje vědomosti jako trenér.

Podářilo se mi to letos na sklonku léta vysoko nad Mumlavou u harrachovského koupaliště. Hledal jsem dost dlouhou skupinu trénujících reprezentantů a věřil jsem, že místo tréninku naleznu podle hlasu jejich trenéra Jarů Honců. Kupodivu jsem však na ně u lesa narazil jen čirou náhodou, poněvadž se jejich trénink konal v naprostém tichu, přerušovaném snad nejvýš „skřípěním zubů“ (při padesátém zdvihání balvanu jednoho z trénujících) nebo supěním, funěním a vzdycháním těch ostatních. Také trenér nepřerušoval ono posvátné ticho zbytečnými a halasnými povely. Domnívám se, že pro mnohé by to byla podivná vzrušující, ale i poučující. Lyžařskou hantýrkou bych tu toto drhnu či robotu nazval „zabíračka“ nebo „makačka“, kterou, je možno odměřovat na sudy potu... Víle pracovala na plné obrátky

a trenér nemusel své svěřence do ničeho nutit — sami všichni dobře věděli, co mají dělat. Přitom k tomu cílevědomému bičování těla nepotřebovali žádnou komfortní tělocvičnu s korkovou podlahou, ale tu tělocvičnu nejzdravější — přírodní, s lacným inventářem: 1 strom a 2 balvany.

Kruhový trénink mělo 7 stano- višť, kde „pracovalo“ našich 7 reprezentantů: Karel Štefl, Václav Peřina, Jan Fajstavr, Jan Ilavský, Milan Miluška, Standa Henych a Standa Řezáč (chyběl Karel Saecy).

Celkový pohled grafického záznamu tohoto tréninku jasně prozrazuje, že šlo o cyklus posilovaček (švihové cviky s balvanem, opakovaný sed a lež na zemi, násobené skoky střídnož do svahu, „kudlové zavíraky“ a všechny druhy klíčů: normální, šikmé a „zadní“).

Odborníci tomu říkají „viceskoky“. Tedy něco jako atletický trojskok, provedený ve vyšších číslovkách. Prý to znamenitě posiluje nožní svalstvo.

Jedna série trvala asi 5 minut a chlapci ji opakovali 6 až 10x. Po tomto cvičení, které se konalo od 15 do 17 hodin, měli ještě v plánu vyklusání 3 km (komplexně byla tato tréninková jednotka toho dne již třetí částí jejich trojfázového tréninku). Prvou fází zahájili v 6.30 hod., rozvíčkou a vyklusáním 5

přáve v tréninkové koexistenci vzrálých a začínajících závodníků (často to jsou třináctiletí a čtrnáctiletí chlapi a děvčata) výchovnou příležitost k rozvíjení celkové výkonnostní úrovně.

Střediska pro švýcarský alpský sport v Zermatu, Titlisu a ve Sv. Mořici maximálně využili sjezdaři a slalomáři. Ti se zdají být zabezpečeni po všech stránkách. Dotace od svazu doplňují peníze od lyžařského průmyslu, silně zainteresovaného do lyžařské prestiže země. Ale situace se mění v péči o klasické lyžaře. Také pro ně se užžívá systém celoroční práce, absolvovali letní kursy na sněhu (dávky na každý den 30 až 40 km), skokani trénovali na hmotě na Mont d'Or a kromě toho prodělali také intenzivní suchou kondiční přípravu.

Znovu se vrátí ke zkouškám ve vzduchovém kanálu a technici vymysleli nový způsob zavěšování skokana, aby efekt zkoušek byl ještě účinnější. Do provozu se dává nové můstky s umělou hmotou. Sjezdaři dostávají poslední vymoženosti techniky pro letní trénink: přístroje, měřící čas na tisícinu vteřiny, průmyslovou televizi, Video-Recorder, film. Žádná fáze závodníkovy výkonu nesmí zůstat dohadem, všechno se musí odhalit, vysvětlit, odůvodnit. Skokanům pomáhá telemetrie odhalovat tajemství odrazu, kolem všech na lyžích se neustále točí štáb lékařů, psychologů, pedagogů, vědců. Jsou to vskutku nebývalé věci ve Švýcarsku. Třebas hotovou revolucí v zemi veskrze konzervativní se zdá být rozhodnutí povolát do běžecské stopy taky ženy. V zemi, kde stejná žena bojuje o volební právo! Vypisují se kursy ženské běhu, trenér Lennart Olsson má pozvednout ženský běžecský standard na požadovanou výši.

Alpské disciplíny dodržují zákon:

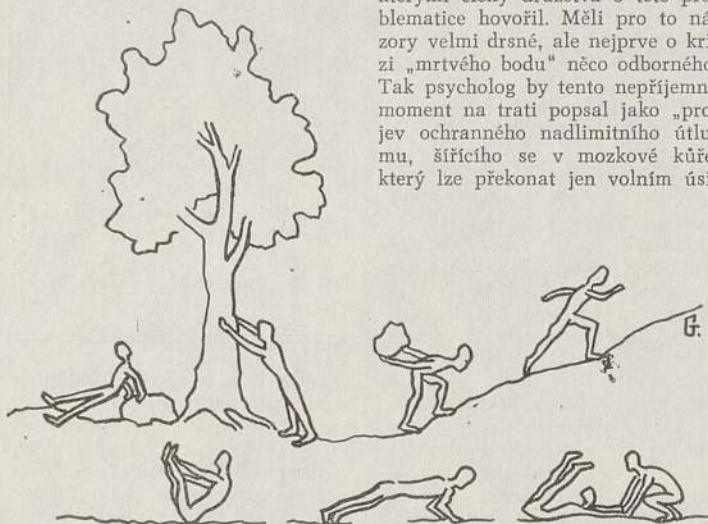
400 slalomových branek a 150 branek obřího slalomu denně. Trénink, v němž jde především o osvojení si závodní techniky a dravosti, je postavený na závodních prostředcích. Zhusta se jezdí paralelní slalom nebo „pronásledovací“ slalom. Pro ženy bylo stanoveno pensum 300 branek slalomových a 120 obřího slalomu. Rozpočet na nadcházející sezonu, zahrnující také položky na letní a zimní trénink, počítá s výdajovou částkou 913 000 švýcarských franků. I to je zatím největší dotace do lyžařského sportu ve Švýcarsku v posledních letech. Všechny peníze se ještě nepodařilo shromáždit. Pokladníci říkají, že chybí více než 200 000 franků, ale věří si, že pomohou mecenáši z výrobního a obchodního zájmu švýcarského alpského sportu. Švýcarský svaz se chce dokonce odhodlat k činu, jenž byl zatím jen přáním do budoucna: platit klasickým lyžařům úslou mzdu za tréninky a závody. Opravdu, jakoby se Švýcarsko měnilo k nepoznání.

Jiří NEJEDLO

Na sněhu záběr kamery a večer obrazový záznam pěkně v pohodlí — tak se dnes běžně pracuje při tréninkovém procesu.

km, načež následovala série pestré všestranné gymnastiky (zejména cviky posilovací a uvolňovací). Druhá fáze (od 9 do 11 hodin) byla vyplněna běžecky — intervalovým tréninkem (násobené úseky 500 m a 1 km) — dle tepové frekvence.

V módě jsou nyní také „imitačky“ (napodobivá cvičení) a tak

jsem položil trenéru Honců na toto téma tři otázky:

1. Které „imitačky“ uznáváš a které používáš?

„Nejvíce používám jednoduché cviky na místě i za pohybu se zatíženými pažemi (hole, malé činky, gummy i různá tahadla, které napodobují (během i násobenými skoky) lyžařský běh dvoudobý — střídavý i soupažný. Nezavrhuji ani kolečkové lyže, jízdu na umělé hmotě a koloběžky.“

2. Ve kterém měsíci „imitačky“ předepisuješ?

„Imituje celé léto, ale největší dávky v tomto směru plánuji vždy na září a říjen.“

3. Jaké zkušenosti máš s psychickým postojem svěřenců na tomto druhu cviků?

„Pokud do „imitaček“ zařazují nový nezábavný prvek, tak se jim snažím zdůvodnit z hlediska techniky nebo charakteru práce. Chlap-

ci provádějí všechny „imitačky“ již z přesvědčení o jejich účelnosti.

O mrtvém bodu různě

S oblibou, ale náležitým respektem se mezi běžci hovoří o problému překonávání tzv. „mrtvého bodu závodu“. Také během exkurze u běžců-representantů jsem s některými členy družstva o této problematice hovořil. Měli pro to názory velmi drsné, ale nejprve o krizi „mrtvého bodu“ něco odborného. Tak psycholog by tento nepříjemný moment na trati popsal jako „projev ochranného nadlimitního tlumu, šířícího se v mozkové kůře, který lze překonat jen volním úsi-

lím.“ Podle fyziologa je „mrtvý bod“ definován jako „dočasný pokles výkonu, doprovázený nepříjemným pocitem celkové nevolnosti, únavou a bolestí ve svalstvu, který vznikne jako následek náhlého snížení obsahu rezerv adenosintrifosfátu a kreatinfosfátu v krvi a nahromadění zplodin přeměny živých látek (zejména cukrů, bílkovin a tuků).“

Sami závodníci však popisují tento stav během závodu dosti sverpě a přiléhavě:

„Jel skleněnej a mlel z posledního...“

„Běžel celej průhlednej a pěkně vygumovanej...“

„Byl chaběj jako dobře vyvařený čajíček...“

„Chytla ho taky padavka, ale poněvadž není žádná slečinka, vymučil se v tom hrozným chcípáku až do morku kosti...“

„Lapal po vzduchu a v tom štajgru se pak složil úplně — slabingr...“

„Jel jako pápěra a měl smrt v očích...“

Věřím, že jsem čtenáři dost markantně popsal tuto bolestnou chvíli závodu, která se skutečně dá překonat jen silou vůle a regulací dechu i rytmu běhu. Pak se dostaví onen kýžený „druhý dech“.

Chytout co nejdřív „druhý dech“ je pěkný oříšek i pro sebebojovnějšího dřiče nebo raubíře. Nikdo, kdo „se má moc rád“, kdo je fňukálek, bolestínek, nesaší utrpení a trýzeň závodu, nezná, co je to sebezapření, odříkání, utíká z boje pro momentální malátnost nebo jede už od startu v poražencecké morálce, — ten jistě při chytání druhého dechu není „na sebe dost sprostěj“, a tak jede buď zvadle turistickým „šumavákem“, nebo běh „složí“ a kapituluje.

Ano, pro snadnější překonávání této krize by si měli mnozí trenéři-začátečníci zapamatovat, že nestačí jen, aby svým závodníkům poskytli před startovní čarou formální „masáž těla i ducha“, ale už při tréninku dbali staříckého hesla „těžko v tréninku, lehkou v závodě“ nebo „bez práce nejsou koláče“ a plánovali jim za optimálních (i modelovaných) cvičebních podmínek vysoké dávky tréninkového zatížení a pomohli jim srdnatě kráčet po jejich trnité cestě řehole a asketického odříkání. Domnívám se, že jen znamenitý psycholog a kvalitní trenér dovede svůj trenérský vliv uplatnit dokonale a v plném rozsahu.

Trenér našich běžců-representantů Jarda Honců je obětavý chlapík, který již dostatečně osvědčil své schopnosti vytvářet předpoklady pro uskutečnění dobře vedených tréninků a jistě nijak nepřestělím, budu-li tvrdit, že je snad čitankový příklad takové osobnosti trenéra-pedagoga, která svojí autoritou a charakterovými vlastnostmi přímo i nepřímo ovlivňuje výchovu svěřených závodníků a která svým srdečným, ale přitom zodpovědně odměřeným přístupem k trénujícím formuje správné osobní vlastnosti reprezentantů. Je si zřejmě dobře vědom toho, že zejména ve vrcholovém sportu je základním předpokladem úspěchu dlouholetá cílevědomá příprava, ve které se musí komplexně uplatnit jak odborné a výchovné působení trenéra na svěřené mu reprezentanty, tak jeho pohotovité operativní řešení často svízelných materiálních i jiných podmínek tréninku.

Podmínky života popisovaných reprezentantů mimo terén — tj. jejich přechodný domov na tělovýchovném středisku v Rýžovišti, jsem

Rožnovská pohlednice

Lyžařský stadión TJ Rožnov pod Radhoštěm vzhlíží na půvabné město s jistou pýchou. Má na to právo. I pan Radegast z hřebene Baskyd by měl rozjasnit tvář při pohledu, jak jej znamenitě zasadili do přírody, jejímž je pánem, a vůbec jak to tam tamní lyžaři znamenitě vedou.

Historie lyžařského můstku, jenž je jeho dominantou, začíná vlastně u zesnulého arch. K. Jarolímka. On jej projektoval a on byl přitom, když můstek zasvětili prvním závodem. To bylo v roce 1954. O tři roky později jej rekonstruovali a pokryli umělou hmotou. Kolem můstku se začal rozvíjet plný lyžařský život, a nejskvělejší ovoce vydal v období posledních pěti let. To k němu přistavěli objekty pro lyžařskou základnu. Naleznete v něm šatny, místnosti pro inventář, dílny, klubovnu a kancelář. Ale také hygienu na vysoké úrovni, představenou finskou saunou a malým vodním bazénem.

A najednou, kde se vzaly — tu se vzaly, kolem můstku se tyčily stožáry pro osvětlovací tělesa. Jejich barva ještě voní novotou. Prostě pár lidí si řeklo mezi sebou: skokanská nokturna — to by nemusel být podnik k zahazení Realizace projektu se stala jistým druhem záranku. Překvapení byli nejen členové oddílu, ale i představitelé či konšelé onoho sídelního města Valaška. Najednou se svítilo. Kdo že to udělal? No přece Zdeněk Solanských...

Kdybychom pátrali po otcovství všech dalších staveb na stadiónu — třeba zrouna malého lyžařského můstku pro žáky v sousedství toho šedesátimetrového — našli bychom patrně stejnou osobu. Zdeněk Solanský, spiritus agens oddílu, mozek, ruce, prostě všechno. Dávna lyžařská pravda, že k životu oddílu stačí často jen jeden člověk, strhující svým příkladem všechny ostatní, se v Rožnově potvrdila. Všem těm Solanských, které známe pod jinými jmény ve většině čs. lyžařských oddílů, bychom měli jednou postavit pomník. Jsou to oni, kteří nesou na svých bedrech život bílé-

si také ověřil. Konkrétní klady i záporny tohoto neuvádím, poněvadž by podrobný popis vyžadoval speciální mnohastránkovou kapitolu. Vytvořil jsem si však nutně jasnou představu a přesvědčení, že zde chlapeci neprožívají žádný „sladký život“ — jak se mnohý nezasvěcenec může domnívat — ale zbytek dne po těžkém tréninku velmi rozumně (a intenzivně) odpočívají — bez nějakých výstřelků nevhodné zábavy.

Reprezentační čest

Co říci závěrem? Je to prostě mladá, citlivá a dobrá parta. Kéž by jim jejich užitečné sportovní a lidské vlastnosti zůstaly navždy a kéž by se vždy dokázali poprat se soupeři i vlastní bolestí takovým způsobem, jak to uměli jejich předchůdci — jako Cardal, Musilové, bratři Němečtí a další.

Snažil jsem se stručně nastínit současnou vizitku československé běžecké reprezentace a jejich trenéra. V závěru tohoto pojednání si však neodpustím jistě užitečnou staronovou připomínku i na adresu těch, kteří prozatím jen jako dorostenci usilují, aby v budoucnu získali reprezentační tričko — že totiž pro každého sportovce by mělo být nejvyšší ctí reprezentovat naši socialistickou vlast.

Podle vehemence, s jakou naši reprezentanti-běžci trénují, lze soudit, že títo chlapeci o získání této ctí usilují v plné míře. Jak ostře kontrastuje s tímto správným pochopením reprezentace podivný postoj a tréninková morálka některých fotbalových reprezentantů, kteří mají spíše zájem o své finanční existenční uplatnění a jimž se záření do reprezentace stalo spíše prostředkem k získání materiálních výhod, než radostné vědomí, že získali nejvyšší čest, kterou kdy mohli ve své sportovní činnosti dosáhnout.

Přejme tedy reprezentační partě tvrdé přípravy, aby si dobrou tréninkovou morálku uchovali až do bílé stopy, kdy ze své přípravné činnosti budou lidem naší vlasti skládat úcty.

Gaby KOUBEK,

trénér Lyžařské zákl. Harrachov

ho sportu v naší vlasti. Dávají mu všechno, všechny síly a lásku.

Zdeněk Solanský zastával při závodech Rožnov 1970 funkci ředitele závodu. Mezitím, co jeho pištálka dávala povel ke startu na nájezdovou věž, stačil v přestávkách zařídít celou řadu jiných věcí. Odtud dával laskavé pokyny, aby si rožnovské dívky dole ve stáncích, nesoucích jméno Jednoty, lépe osvoily umění prodávat s úsměvem a ochotou, odtud popoháněl chlapce k větší běžecké aktivitě v komunikaci zpráv „dálkařů“ z doskočiště na věž rozhodčích, přitom popopravil jinak znamenitého hlasatele rožnovského tělovýchovného souboru, legendárního lyžaře a horského služebníka Kubiše v údajích o titulech, věku apod. A také stačil odpovídat na mé zvědavé otázky...

„Tenhle malý můstek musí být hotov do zimy. Na jaře se hned dáme do umělé běžecké dráhy. Povede tady dole v tom údolíčku kolem stadiónu. A pak to všechno oplotíme. V příštím roce dopraví skokany na věž výtah. Podívejte, půjde tadyhle mezi velkým a malým můstkem. Pro jeho konstrukci mě inspirovala Planice, prostě bude to taková pohyblivá plošina.“

Mluvil v množném čísle, ale věděl jsem, že zas to bude on, kdo dá popud a první sáhne po lopatě. Pak přijdou další. Odjížděl jsem z Rožnova s krásným pocitem o iniciativě jednotlivce, životí sílu kolektivu. A ten kolektiv je krásně soudržný, milý, svérázný. Člověku je v něm dobře. Valaši jsou jedním slovem borci.

Odjížděl jsem z Rožnova s příjemným pocitem, že čs. lyžařství bude věčné. Jiří NEJEDLO

JE PŘÍVRAT ZASTARALÝ?

V posledním čísle našeho časopisu jsme uvedli stať o oblouku snožmo. Dnes se chceme zabývat přívratem, jakožto jednou z pomůcek pro otáčení.

O snadnosti otáčení lyží pomocí přívratu a přenášení váhy těla snad žádný soudný lyžař od dob objevu tohoto vynálezu nepochyboval. Byly spíše hledány metody, zda není snad vhodnější cesta tzv. přímá, tj. metoda, v které se sleduje linie výuky pouze z rovnoběžnými lyžemi až po oblouk snožmo, a přívrat stojí opodál a pouze doplňuje technický rejstřík lyžaře.

Jistěže je možné takovou metodu stanovit, alespoň pro vymezené kategorie adeptů lyžování. Nezdá se však tak účelná a tak obecně platná jako metoda, v které logické zařazení přívratu pomáhá nejen k vytváření určitých stereotypů (přenášení váhy těla z lyže na lyži, odraz pro přenesení váhy těla z lyže na lyži, zatížení vnější lyže v oblouku, rotaci vnější dolní končetiny v oblouku při jejím zatížení spojenou s jejím pokračováním, což má za následek vysouvání patky zatížené lyže z oblouku, atd.), ale umožňuje lyžaři velmi brzo a bezpečně a spolehlivě zatáčet i na neupraveném sněhu v pomalé rychlosti a na každé výzbroji. Začlení-li se do metody takové pohyby při nácviku oblouku z přívratu, které mají stejný průběh jako pohyby vyšších cviků, tj. oblouků snožmo například, anebo umožňují nekolizní a plynulou výuku i jiných speciálních druhů oblouků, pak je docíleno pomocí přívratu splnění jak postupných cílů (oblouky z přívratu), tak je dán i logický předpoklad pro dosažení konečných cílů, tj. oblouků snožmo i dalších speciálních oblouků aplikovaných v terénu nebo v některých situacích sjezdových závodů.

Abychom si ujasnili, o které oblouky z přívratu se nám především jedná, pak to je

*oblouk z přívratu vyšší lyží a
oblouk z přívratu nižší lyží.*

Oba dva tyto oblouky jsou dobré a nacházejí své místo v základním lyžařském výcviku.

Oblouk z přívratu vyšší lyží — dříve přívratný smyk — přívratná kristiánie — je, nebo spíše byl pro mnohé příležitostně lyžaře konečným technickým prvkem jejich i víceletého snažení na poli lyžařské techniky. Tito lyžaři nemají vyšších

ambicí než ztrávit svoji zimní dovolenou na lyžích a přitom se nejenom povoziť na výtahu a upravené trati, ale i bezpečně sjíždět neupravované svahy, jsou-li pro to příznivé podmínky. Rychlost jejich sjíždění není velká, fyzická příprava malá nebo vůbec žádná, výzbroj průměrná nebo ještě horší. Pro tyto lyžaře, z nichž většinu tvoří ženy — a těchto lyžařů je při pouhém divání se po stránkách našich hor velmi vysoké procento — je oblouk z přívratu vyšší lyží velmi užitečným cvikem. Ne nadarmo se tomuto cviku říká „oblouk milionů“. Má to jistě své oprávnění. Jeho technické provedení se příliš neliší od oblouku z pluhu, popsaném v předminulém čísle. Jenom přívrat se provádí odlehčenou vyšší lyží při vztyčení vpřed do postoje čelem do směru určeného nižší dosud zatíženou lyží. Vnější lyže klouže v přívratu po vnitřní hraně a stáčí směr jízdy do spádnice. Nejpozději při přejezdu spádnice se přenesla váha těla z vnitřní lyže na vnější, vnitřní lyže se připojí do rovnoběžné polohy k vnější lyži (širší stopa pro méně vyspělé lyžaře, úzká pro dobré lyžaře) a podle rychlosti a poloměru oblouku se upraví postoj tak, že vnitřní bok, koleno i noha se mírně předsune a trup se odkloní z oblouku. Po přenesení váhy těla je stále zatížena více vnější lyže. Postoj se v průběhu fáze vedení snižuje. Pevnánohými pracovníky pro otáčení konají nohy, trup svou polohou reguluje rovnováhu a zatěžování vnější lyže.

Takový oblouk, při kterém zdůrazníme vztyčování při nasazení přívratu a snížení při vyjždění oblouku, může vést obdobně jako bylo popsáno v předešlém příspěvku, později k obloukům snožmo, prováděným bez výrazného odrazu.

Daleko dynamičtější je *oblouk z přívratu nižší lyží*. Není to nový oblouk, je jen logicky zařazen do metody, ve které jsou zařazeny výrazné a dynamické pohyby, jejichž výsledkem jsou pak všechny formy oblouků s přestoupemím, ev. i oblouky snožmo s výrazným nadlehčením.

Tento cvik — třeba nevědomě — jezdil např. Seelos, jak je patrné z filmových záběrů z roku 1938,

pořízených při jeho návštěvě v Krkonoších. I Sailer říkal, že dobrý lyžař užívá přívratu nižší lyží. Přívrat nižší lyží se objevuje u mnohých závodníků, potřebují-li před nasazením oblouku přibrzdit. Ženy ve slalomu zhusta užívají tohoto oblouku. Děti, když chtějí rázně otočit po sjezdu šikmo, brzdí napřed přívratem nižší lyže a odrazem od ní přestoupí rychle na vnější lyži a po ní vyjedou neuměle oblouk, aby hned zase brzdily na nižší lyži. Tyto děti nebyly obvykle nikým vyučovány.

Podstatné je, že veškeré pohyby při tomto oblouku jsou velmi dynamické, výrazné, prostě něco se na lyžích „dělá“! A dále jsou velmi příbuzné, ne-li totožné, ať už provádíme oblouk z přívratu nižší lyží nebo oblouk z rozšířené stopy nebo dokonce oblouk s odslapem nebo oblouk snožmo s nadlehčením. Další podstatnou a prověřenou skutečností je, že se mu velmi rychle naučí téměř každý, převážně děti a mládež, kterou bychom měli ostatně učit těmto výrazným formám oblouků s přestoupemím, které odpovídají lépe jejich naturelu.

Princip těchto oblouků je velmi jednoduchý. Při ukončování oblouku vysuneme zatíženou nižší lyži do přívratu při výrazném snížení postoje. Čelem stojíme do směru jízdy, nižší hůl opřeme stranou dole u špičky nižší lyže. Výrazné snižování spojené s vysouváním nižší lyže do přívratu přejde ihned do odrazu z vnitřní hrany nižší lyže tak, aby nastalo okamžité přenesení váhy těla na vnější lyži, která jede po ploše nebo lépe po vnitřní hraně. Výrazné vztyčení musí být usměrněno dopředu, jinak se vnější lyže nebude otáčet do spádnice. Vnější oblouk po odrazu má tendenci otáčet se ve směru otáčení. Nebráníme tomu, ale jenom do spádnice. Tam jsou již obě lyže v rovnoběžné poloze. Nastává výrazné snížení postoje, při kterém obě nohy rotací dovnitř oblouku při vytlačení kolen otáčejí dále lyžemi do oblouku. Trup kompenzuje pohyb nohou odklonem z oblouku a předsunutím vnitřního boku. Fázi vedení ukončujeme přívratem nižší lyží a začínáme oblouk na druhou stranu.

Délka oblouku vychází z důraznosti pohybů a z úsilí otáčet lyžemi. Stejně dobře lze provádět dlouhé i krátké oblouky.

Stejnou pohybovou strukturu má *oblouk z rozšířené stopy*. Namísto přívratu nižší lyží se objeví jenom

rozšíření stopy. Tento oblouk nebrzdí. Je zhusta užíván lyžaři závodníky v obřím slalomu.

Obloukem, který jízdu zrychluje a má stejnou pohybovou strukturu, je *oblouk z odšlapu*. Vnější lyže ukončovaného oblouku vyjždí z oblouku špičkou ke spádnicí, takže umožňuje — obdobně jako u bruslení — odraz i dopředu a tím i zrychlení jízdy. Druhá lyže jede

zpočátku po vyšší hraně šikmo a pak se sklápí přes skluznici na vnitřní hranu, kdy teprve může začít její otáčení ke spádnicí, nebo jede přímo po skluznici a začíná dříve otáčet a překlápí se na vnitřní hranu. Otáčení provádí vnější dolní končetina rotací dovnitř nebo již obě dolní končetiny současně při snižování a vytlačování kolen dopředu a dovnitř oblouku.

Tímto příspěvkem jsme chtěli seznámit naše čtenáře se skupinou cviků, jejichž společným znakem je přestoupení z lyže na lyži v méně či více výrazné dynamické formě. Dále jsme je chtěli seznámit se zařazením oblouků z přívratu do metody, eventuálně osvětlit jejich účel, a naznačit návaznost dalších cviků.

Ing. Miroslav CHLOUBA

Znovu narození

Už tomu je hodně přes třicet let. Tenkrát se na Malé Skále u Turnova narodil lyžařský oddíl. Začátky byly imponující. Tak ostatně přichází na svět každá nová věc, věřili se jí a je-li o ni zájem. Bylo takovým nepsaným zákonem, že začínající oddíl se nejdříve poohlížel po prostoru, jenž by členům zprostředkovával radost ze sjiždění, pocít závodění a podmínky pro růst závodnické osobnosti. Tak jsme tenkrát začali stavět sjezdovku. Říkali jsme jí tak, i když to dělkou byla sotva trať pro obří slalom.

Tam na „Jazyku“ nebo podle jiných na „Vichu“ jsme prožívali šťastné dny. Při trasování trati nám tehdy pomáhal Jarda Čtvrtečka. Pak jsme se pustili do kácení lesa, tu ručně, tu s motorovou pilou, pokud se nám ji podařilo uvést do pohybu. Vim, že to byly soboty a neděle provoněné radostí z toho, že se lidé dali dohromady a že viděli, jak jim dílo roste pod rukama. Když jsme chodili z práce domů, dávali jsme výraz šťastným pocitům ušelijakými pokřiky, zpívali jsme a tropili alotria. Dobří vesničané si mysleli, že jsme se asi zbláznili. My jsme měli jen radost, velkou radost. Bylo nám tehdy tak od 15 do 20 let.

Lyžařský oddíl na Malé Skále si prožil svá šťastná léta. Sjezdovka stála, brousili jsme si na ní závodnické ostruhy, oddíl prosperoval. Ale nic netrvá věčně a zpravidla po každém nadšeném začátku nastává ochabnutí. To je nepsaný zákon každé činnosti, zejména sportovní. Lyžaři na Malé Skále přestali existovat, alespoň právnicky.

Mladí lidé se dilem rozutekli do světa, dilem ztratili elán. Fyzicky lyžování žilo alespoň jednou za rok, kdy tatík Sedlák hezky po sokolsku sešikoval místní mládež k provedení závodů — někdy v běhu, většinou však v jakémsi sjezdoslalomu na stráni nad sokolovnou. Na to síly ještě stačily.

A teď se znovu vrátila ta ulna, co nachází ztracené, co znovu pohání k životu to, co na chvíli dřímalo. Jistě dobře znáte ten příjemný pocit znovunarození, to kouzlo renesance, jestliže se zažije něco velkého. Platí to stejně o člověku jako o spolku.

Tak jsme znovu začali stavět sjezdovku. Říká se tomu tak, i když rozměrově odpovídá dělce slalomu. Ale protože život pokročil o pár desítek let a s ním i civilizace a nároky, buduje se hned lyžařský vlek vedle sjezdovky. A ne na Vichu či jinde pod Kopaninou, kde v prvotním díle Maloskaláků pokračovali turnovští lyžaři, ale přímo dole na Malé Skále v sousedství zotavovny Mikoláš Aleš a státní silnice E 15 Praha — Varšava.

Kdybyste se dobře zadívali do tváří těch, kteří tam ušelijak mani-

pují se sekyrami, pilami, klíny, lopatou a hrabičkami, zjistili byste určitou podobu s obličejí těch, kteří se tenkrát před 30 lety citili pionýry v lese pod Jazykem, kteří pracovali a zpívali drsnější písně a dělali různá alotria. Do těch tváří se vryly urásky zákonem času, kolem krků se jim navěsily manželky a děti. Ale jinak zůstali stejní ve vztahu ke sportu, který mají rádi, a pochopili, že život žádá, aby se znovu začalo. Pro koho? Pro ně? Ne, ti již nemyslí na sebe, ale na ty, kdož pokračují. Na děti, své i ty druhé. Znovu se našlo několik iniciativních. Znovu tu byl ten, kdo myšlenec dával nejvíc, dával všechno. A věřte, není to právě jednoduché uhrnout se do stavby, když všechno pro ni se musí doslova vydolovávat z onoho řádu věcí, které stále nejsou urovnané, a kde se každé přání rázem obalí tisíci nepřijemností a překážek.

Na začátku byl jeden, pak se přidal druhý a třetí a najednou tu byli všichni, kdož zůstali ve vesnici. Po bok tátům a mámám se postavili jejich synové a dcery a les nad

Dokončení na str. 32

Termínová listina lyžařských závodů 1970-1971

Kalendář soutěží „BĚH“

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
20. 12. 70	Pec p/Sněžkou — Krkonoše	Veřejný závod „O štít Richtrovek“	MŽ	Slavia VŠ + FTVS	Pražská
26. 12.	Špindl. Mlýn — Krkonoše	Veřejný závod „Na prvním sněhu“	vše	Slovan ÚV ČSTV	Pražská
26. 12.	Pústevny	Veřejný závod	vše	MEZ Frenštát	Beskyd.
26. 12.	Štíty	Veřejný závod	vše	So Štíty	Jesen.
27. 12.	Karlovy	Veřejný závod „Memoriál ing. Malkrába“	vše	Ostroj Opava	Jesen.
27. 12.	Horní Branná	Veřejný závod (štafety) „Hornobr. lyže“ župní přebor	Dor. ml., + ž	So Horní Branná	Jizer.
31. 12.	Vrchlabí	Veřejný závod „Silvestrovské krit.“	vše	ÚLZ Vrchlabí	Krkonoš.
31. 12.	Modrava	Kontrolní závod	MŽJ	Dukla Vimperk	Šumav.
31. 12.	Špičák	Kontrolní závod	vše	RH Plzeň	Šumav.
31. 12.	Kubova Huť	Kontrolní závod	vše	ČZ Strakonice	Šumav.
31. 12.	Capartice	Kontrolní závod	vše	Ji Domažlice	Šumav.
2.-3. 1. 71.	Boží Dar	Veřejný závod + Krušnohorská liga žáků a dorostu	vše	Sl. Karlovy Vary	Krušn.
2.-3. 1. 71.	Kubova Huť	I. kval. závod Šumavské župy + veřejný	Dž	ČZ Strakonice	Šumav.
3. 1.	Čeledná	Veřejný závod	ž	So Čeledná	Beskyd.
3. 1.	Rokytnice n/Jizerou	Veřejný závod „Běh Rokytníci“	MŽD	Sp Rokytnice	Jizer.
3. 1.	Vrchlabí	Veřejný závod „Pohár AZV“	MŽD	Sp Vrchlabí	
3. 1.	Štrbské Pleso	II. liga a liga dorostu (štafety)	MŽJD	Tesla Hrádek	Slov.
6. 7. 1.	Vimperk	Veřejný závod „Vimperská 30“ + závod všech kategorií	vše	Šu Vimperk	Šumav.
23.-24. 1.	Mšeno	Kvalifikační závod SL ČSR	Dž	Ji Mšeno	Jizer.
9. 10. 1.	Měděnec	Veřejný závod „Měděnecká 15“	vše	Sp Klášterec	Krušn.
9. 10. 1.	Stachy	Veřejný závod „Stašská 15 — XXII roč.“	vše	Sp Stachy	Šumav.
10. 1.	Třeštík	Veřejný závod + žup. kval. „Dufkův memoriál“	MŽD	Ji Otrokovice	Beskyd.
10. 1.	Horní Nová Ves	Veřejný závod „Raisovým krajem — III. roč.“	vše	Ji Nová Ves	Krkonoš.
10. 1.	Špičák	II. kval. župní závod dorostu a žactva, + veřejný „15 km Šumavou“	vše		Šumav.
10. 1.	Bobí Louky — Krkonoše	Veřejný závod + župní přebor „Štít zotavoven“	MŽ	Slavia Ž. ÚRO	Pražská
10. 1.	Šerlich	Veřejný závod	MŽD	OV ČTO Hradec Králové	Krkonoš.
10. 1.	Vršatec	II. liga a liga dorostu	MŽDJ	Sp Dubnica	Slov.
16. 1.	Prachovské skály	Veřejný závod	vše	TJ Jičín	Krkonoš.
16.-17. 1.	Capartice	II. liga + veřejný závod „Chodská 30“	MŽ	Ji Domažlice	Šumav.

16. -17. 1.	Písařov	Veřejný závod + Obl. přebor „Pohár Kartáčoven“	vše	Tatran Písařov	Jesen.
16. -17. 1.	Nové Město v Kruš. h.	Krušnohorská liga dor. a žáků + veřejný závod dospělých	vše	B Osek	Krušnoh.
16. -17. 1.	Police	Okresní přebor „Malá cena Police“	ž	Sp Police	Krkon.
17. 1.	Karlovy	Okresní přebor	vše	Bruntál + Opava	Jesen.
17. 1.	Nýdek	Veřejný závod „Mem. J. Stěbla“	vše	TJ TŽ Třinec	Beskyd.
18. -20. 1.	Mariánská	Studentská liga	MŽ	Sl stav. fakulta	Pražská
23. 1.	Trutnov	Veřejný závod + Okr. přebor „Trutnovská 15“		LOKO Trutnov	Krkonoš.
23. -24. 1.	Sliač	Mezinárodní závod + I. liga + I. liga + kval. + postup pro MR „Bezroukův memoriál“	MŽ	OV Buden	Slov.
23. -24. 1.	Písařov	Divizní + župní přebor	MŽD	Tatran Písařov	Jesen.
23. -24. 1.	Zdíkov	Župní přebor dosp. „O putovní pohár MNV - II. roč.“	vše	So Zdíkov	Šumav.
23. -24. 1.	Machov	Okresní přebor „Štít Machova“	MŽD	Ji Machov	Krkon.
23. -24. 1.	Adolfov	Veřejný závod + divize „Telnická 15“	MŽD	RH Ústí n/L.	Krušn.
23. -24. 1.	Abertamy	Veřejný závod „Štít města Abertam“	ž	RZ Abertamy	Krušn.
24. 1.	Velké Karlovice	Veřejný závod „Mem. Jože Tomšů“	MŽD	SKI Karlovice	Beskyd.
30. -31. 1.	Česká Třebová	Kval. závod SL ČSR	D	LO Č. Třebová	Orlic.
30. -31. 1.	Boží Dar	II. liga „Štít Krušných hor“	MŽ	Sl Karlovy Vary	Krušn.
30. -31. 1.	Náchod	Veřejný závod „Náchodská 15“	MŽD	Rubena Náchod	Krkon.
30. -31. 1.	Kremnica	Mezinárodní závod + Mistrovství Slovenska + štafety	MŽD	B Kremnica	Slov.
31. 1.	Vsetín	Veřejný závod „Mem. L. Mítka“	MŽJD	Z Vsetín	Beskyd.
31. 1.	Kašperské Hory	Župní přebor dor. a žactva + III. kv. župy	Dž	Tatran Kašperské Hory	Šumav.
6. -7. 2.	Nové Město na Moravě	Kval. celost. I. liga	MŽ	So Nové Město na Moravě	Horácká
6. -7. 2.	Aš	Veřejný závod + Krušn. liga žáků „Štaf. únoroového vítězství“	vše	Ji Aš	Krušn.
6. -7. 2.	Rýmařov	Divize + župní přebor 30, 10 km „Kolem Rýmařova“	MŽ	TJ Rýmařov	Jesen.
6. -7. 2.	Bruntál	Okresní přebor žáků + pionýrská olymp.	ž	Bruntál + Dům pionýrů	Jesen.
6. 2.	Vimperk	Veřejný závod „Vimperská 30“	vše	Šumavan Vimperk	Šumav.
6. 2.	Sobotín	SHMP v běhu žactva	ž	So Sobotín + Dům pion. m	Jesen.
6. 2.	M. Svatoňovice	Okresní přebor (štafety) „Šejbalův memoriál“	MŽD	TJ M. Svatoňovice	Krkon.
7. 2.	Díly	Veřejný závod „Napříč Haltravou“	vše	So Díly	Šumav.
7. 2.	Horní Bečva	Veřejný závod „100 let Val. Meziříčí“	MŽD	TJ Valašské Meziříčí	Beskyd.
13. -14. 2.	Štrbské Pleso	Mezinár. závod (15 a 30 km) „Tatranský pohár“	MŽ	RH Štrbské Pleso	Slov.
13. -14. 2.	Zadov	Přebor ČSSR dorostu	D	ČZ Strakonice	Šumav.

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
13. 2.	Štítý	Župní přebor žactva	ž	So Štítý	Jesen.
13.—14. 2.	Nejdek	Veřejný závod „Nejdecká stezka“	vše	Ji Nejdek	Krušn.
13. 2.	Špindlerův Mlýn	Župní přebor + okr. přebor 30 + 10 km „Maternův memoriál“	MŽ	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
13. 2.	Králiky	Župní přebor 30 + 10 km	MŽ	Ji Králiky	Orl.
14. 2.	Přímda	Veřejný závod „Běh kolem Přímdy“	MŽJ	Ta Přímda	Šumav.
14. 2.	Královec	Veřejný závod „Běh Ploštinami“	MŽD	TJ Valašské Klobouky	Beskyd.
14. 2.	Jedlí	Veřejný závod III. ročník	vše	So Jedlí	Jesen.
14. 2.	Bruntál	Veřejný závod „Pohár MěstNV + + Pohár únorového vítězství“	D	Slavoj Bruntál	Jesen.
14. 2.	Vrbno pod Pradědem	Veřejný závod o „Pohár MěstNV“	ž	So Vrbno p/Pradědem	Jesen.
14. 2.	Mísečky	Župní přebor „Přes tři kopce“	vše	TJ Vršovice 1870	Pražská
18.—21. 2.	Jilemnice	Mistrovství ČSSR	MŽ	SKI Jilemnice	Jizer.
20. 2.	Trutnov	Župní + okresní přebor „Trutnovské št. mládeže“	ž	LOKO Trutnov	Krkon.
20. 2.	Bruntál	Veřejný závod „Pohár únor. vítězství“	ž	Slavoj Bruntál	Jesen.
20. 2.	Kašperské Hory	Veřejný závod „Kašperskohorská 15“	MŽJ	Tatran Kašperské Hory	Šumav.
20.—21. 2.	Klíný	Veřejný závod + Krušno-liga dorostu „Štít CHZ Litvínov“	MŽD	CHZ Litvínov	Krušn.
20.—21. 2.	Zdíkov	Zimní olympiáda mládeže	Dž	So Zdíkov	Šumav.
20.—21. 2.	Senohraby	Župní přebor 30 + 10 km + veřejný závod — „Senohrabská 15“	MŽ	So Senohraby	Střed.
20.—21. 2.	Adolfov	Krušnohorská liga žáků	ž	RH Ústí n/Labem	Krušn.
20.—21. 2.	Štítý	Divize „Po hranicích Čech“	MŽD	So Štítý	Jesen.
21. 2.	Šternberk	Veřejný závod „na Kiosku“	Dmž	Sp Šternberk	Jesen.
21. 2.	Dolní Lomná	Veřejný závod	MŽD	So Dolní Lomná	Beskyd.
21. 2.	Prostřední Bečva	Přebor Beskydské župy žactva	ž	So Kněhyně	Beskyd.
21. 2.	Capartice	Veřejný závod (štafety) „Zlatý jelen“	vše	Ji Domažlice	Šumav.
27. 2.	Prachovské skály	Veřejný závod „50 km Prachov. skal“	M	TJ Jičín	Krkon.
22.—24. 2.	Liberec	Akademické mistrovství ČSR	stud.	Slavia Liberec	Jizer.
27.—28. 2.	Pástevný	II. liga (15, 5 km + štafety) „Šrubařův mem.“	MŽ	MEZ Frenštát	Beskyd.
27.—28. 2.	Police n/Metuji	Kval. závod SL ČSR + přebor Krušnohorské župy + veřejné „Velká cena Police“	Dž	Sp. Police n/M. + Veba	Krkon.
27.—28. 2.	Jedlová	Veřejný závod „Běh kolem Jedlové“	vše	TJ Varnsdorf	Krušn.
27.—28. 2.	Špičák	Divizní + veřejný závod (štafety) „Zlatá lyže Šumavy“	vše	Slavoj Plzeň MP	Šumav.
27.—28. 2.	Mariánské Lázně	Veřejný závod „Běh kolem pramenů“	vše	Sl. Mar. Lázně	Slov.
27.—28. 2.	Oravská přehrada	Mistrovství Slovenska	ž	Dolný Kubín	Slov.
28. 2.	Horní Bečva	Mistrovství ČSSR — 50 km „Hancův memoriál“	M	TJ Valašské Meziříčí	Beskyd.
28. 2.	Mor. Beroun	Veřejný závod o „Pohár n. p., Granitol“	Dmž	Granitol Mor. Beroun	Jesen.

	Špičák	Divizní závod + veřejný „Pohár RH Plzeň“	MŽJD	RH Plzeň	Šumav. Slov.
6.-7. 3.	Jasná	I. liga + kvalifikační závod	MŽ	Tesla Lip. Hrádok	
6.-8. 3.	Boží Dar	Přebor ČSR žactva	ž	Sl. Karlovy Vary	Krušn.
6.-7. 3.	Abertamy	Veř. závod „Abertamské štafety míru“	vše	TJ Abertamy	Krušn.
6. 3.	Kubova Huť	Veřejný závod „Boubínské štafety“	vše	ČZ Strakonice	Šumav.
6. 3.	Horní Malá Úpa	Veřejný závod o „Krakonošův štít“	vše	RH Pardubice	Orl.
7. 3.	Břidličná	Veřejný závod o „Hutnickou vložku“	Dž	Žel. Břidličná	Jesn.
7. 3.	Pivoň Capartice	Veřejný závod „Seniorská 15“	MŽJD	Ji Domažlice	Šumav.
7. 3.	Praděd	Veřejný závod „Přes Haltravu“	M	Moravia Mar. údolí	Jesen.
9.-11. 3.	Boží Dar	Přebor ČSR dorostu	D	Sl. Karlovy Vary	Krušn.
12.-14. 3.	Boží Dar	Mistrovství ČSR	MŽ	Sl. Karlovy Vary	Krušn.
14. 3.	Jizerka	Veřejný závod „Štít Pragovky“ (30 + 10 km)	MŽD	Praga Praha	Pražská Krušn.
14. 3.	Boží Dar	Veřejný závod „Karlův běh“	MŽD		Šumav. Slov.
14. 3.	Stachy — Zadov	Veřejný závod „Jarní běh XIX. roč.“	vše	So Stachy	
14. 3.	Smokovec	II. liga + liga dorostu	MŽJD	Sl. Smokovce	
18.-20. 3.	Špindlerův Mlýn	Studentská liga	stud.	Sl. Ekon. Praha	Pražská
21. 3.	Špindlerův Mlýn	Veřejný závod + závod hlídek (70 + 25 km) „Po hřebenech Krkonoš“	MŽ	ÚV ČSTV + Pardubice	Pražská Krušn.
21. 3.	Přebuz	Veřejný závod „Běh okolo Přebuze“	MŽD	TJ Přebuz	
21. 3.	Nové Hutě	Veřejný závod „Jarní běh“	vše	Sl. N. Hutě	Šumav.
21. 3.	Velký Polom	Veřejný závod „Polomská 30“	MŽD	Baník Doubrava	Beskyd.
4. 4.	Dvoračky	Veřejný závod „Memoriál kpt. Jaroše“	MŽ	AŠ Mladá Boleslav	Střed.

Kalendář soutěží „ZÁVOD SDRUŽENÝ“

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
2.-3. 1. 71	Harrachov	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	Jiskra Harrachov	Jizerská
2.-3. 1.*	Harrachov	Kvalifikační závod dorostu celostátní (ČSSR) a ČSR	D	Jiskra Harrachov	Jizerská
2.-3. 1.*	Harrachov	Kvalifikační závod mužů a jun. cel. (ČSSR) a ČSR	MJ	Jiskra Harrachov	Jizerská
16.-17. 1.	Police n/Met.	Přebor žactva okresu Náchod	ž	Spartak Police n/M.	Krkonošská
16.-17. 1.	Rožnov pod Radh.	Mistrovství mužů a Přebor juniorů ČSR 1971	MJ	TJ Rožnov p/Radh.	Beskydská
23.-24. 1.	Machov	Přebor Krkonošské župy	MJD	Jiskra Machov	Krkonošská
23.-24. 1.	Písařov		MD	Tatran Písařov	Jesenická
24. 1.	Rožnov pod Radh.	Přebor dorostenců a žáků Beskydské župy	Dž	TJ Rožnov p/Radh.	Beskydská
24. a 31. 1.	Zdíkov a Stachy	Přebor Šumavské župy	M	So Zdíkov a Stachy	Šumavská
30.-31. 1.	Studeneč	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	Sokol Studeneč	Jizerská
30.-31. 1.	Lomnice nad Pop.	Přebor dorostu ČSR 1971	D	So Lomnice n/Pop.	Jizerská

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
6.—7. 2.*	Tanvald-Desná	Mezinárodní + kvalifikační celostátní (ČSSR) a ČSR	MJ	SEBA Tanvald	Jizerská
6.—7. 2.	Nová Paka	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	So Nová Paka	Krkonošská
13. 2.	Štítý	Přebor žactva Jesenické župy	ž	So Štítý	Jesenická
13.—14. 2.	Machov	Přebor žactva Krkonošské župy	ž	Jiskra Machov	Krkonošská
13.—14. 2.*	B. Bystrica	Přebor dorostu ČSSR — 1971	D	B. Bystrica	Slovensko
13.—14. 2.*	Vysoké Tatry	Mezinárodní + kvalifikační celostátní (Tatranský pohár)	MJ	Slovan Smokovec	Slovensko
19.—21. 2.*	Liberec	Mistrovství mužů a Přebor juniorů ČSSR — 1971	MJ	Du + Slavie Liberec	Jizerská
27.—28. 2.	Liberec	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	Ještěd Liberec	Jizerská
6.—7. 3.*	Tanvald-Desná	Kvalifikační závod dorostu celostátní (ČSSR) a ČSR	D	SEBA Tanvald	Jizerská
13.—14. 3.	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod mužů a juniorů ČSR	MJ	SL ČSR — úsek záv. sdr.	ÚV SL ČSR
27.—28. 3.	Špindlerův Mlýn	Přebor žactva ČSR — 1971	ž	SL ČSR — úsek záv. sdr.	ÚV SL ČSR
27.—28. 3.*	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod dorostu celostátní (ČSSR) a ČSR	D	SL ČSR — úsek záv. sdr.	ÚV SL ČSR

Kalendář soutěží „SKOK“

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
17. 12. 70.	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod ČSR	M	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
19. 12.	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod ČSR	M	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
20. 12.	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod ČSR	M	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
20. 12.	Frenštát p/Radh.	„Pohár České televize“ dorost. a žáků	Dž	MEZ Frenštát p/Radh.	Beskyd.
30. 12.	Špindlerův Mlýn	Přebor Krkonošské župy	MD	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
1. 1. 71.	Písařov	Veřejný závod „Novoroční skoky“	MD	Tatran Písařov	Jesenic.
2. 1.	Harrachov	Kvalifikační závod žactva ČSR	D	Ji Harrachov	Krkon.
2. 1.	Harrachov	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	Ji Harrachov	Krkon.
3. 1.	Harrachov	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	Ji Harrachov	Krkon.
2. 1.	Bohdíkov	Veřejný závod ve skoku pro žáky	ž		
9. 1.	Česká Třebová	Přebor Orlické župy a I. závod „Jesenických můstků“, P = 36 a P = 18	MDž	So Bohdíkov LOKO Česká Třebová	Jesenic. Orlická
9. 1.*	Tanvald-Plavy	Mezinárodní a celost. kval. záv. P = 70	M	SEBA Tanvald	Jizerská
10. 1.*	Liberec	Mezin. a kval. závod celost. P = 90	M	Ještěd Liberec	Jizerská
10. 1.	Nýdek	Veřejný závod dorostenců a žáků	Dž	TŽ Trinec	Beskyd.
12. 1.*	Špindlerův Mlýn	Mezinárodní a celostát. kval. závod P = 72	M	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.

16.-17. 1.	Police n/Metuží	Přebor žactva okresu Náchod	ž	Sp Police n/Metuží	Krkon.
16.-17. 1.	Písařov	II. závod „Jesenických můstků“	MD	Tatran Písařov	Jesenic.
16.-17. 1.	Rožnov p/Radh.	Přebor Beskydské župy	M	Rožnov p./Radh.	Beskyd.
17. 1.	Bohdíkov	II. závod „Jesenických můstků“ žactva	ž	So Bohdíkov	Jesenic.
17. 1.	Ostravice	Závod ve skoku dorostenců a žáků	Dž	So Ostravice	Beskyd.
23. 1.	Šumperk	III. závod „Jesenických můstků“ žactva	ž	LOKO Šumperk	Jesen.
23.-24. 1.	Písařov	Přebor Jesenické župy	MD	Tatran Písařov	Jesen.
24. 1.	Machov	Veřejný závod „Štít Machova“, P = 52	MD	Ji Machov	Krkon.
24. 1.	Nové Město na Moravě	Kvalifikační závod dospělých ČSR	M	So N. Město	Horácká
24. 1.	Bruntál	Přebor okresu Bruntál žactvo	ž	Slavoj Bruntál	Jesen.
24. 1.	Rožnov p/Radh.	Přebor Beskydské župy	Dž	Rožnov p/Radh.	Beskyd.
30. 1.	Lomnice n/Pop.	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	So Lomnice nad Popelkou	Krkon.
31. 1.	Studeneč	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	So Studeneč	Krkon.
31. 1.	Lomnice n/Pop.	Přebor dorostu a kvalifikace ČSR	D	So Lomnice n/Pop.	Krkon.
31. 1.	Stachy	Přebor Šumavské župy	M	So Stachy	Šumav.
31. 1.	Pohořany	III. závod „Jesenických můstků“	MD	Moravia Mar. Údolí	Jesen.
31. 1.	Zadov	Přebor okresu Prachatice	MDž	Prachatice	Šumav.
4. 2.*	Banská Bystrica	„Pohár přátelství“ mezinárodní a celost. kvalifikace P = 90	M	B. Bystrica	Slov.
6.-7. 2.*	Štrbské Pleso	„Pohár přátelství“ mezinárodní a celost. kvalifikace P = 70 + P = 90	M	Sl Smokovec	Slov.
6. 2.*	Rožnov p/Radh.	Celostátní kval. závod dorostu (ČSSR)	D	Rožnov p/Radh.	Beskyd.
6. 2.	Nýdek	Kvalifikační závod žactva ČSR	ž	TŽ Třinec	Beskyd.
7. 2.	Frenštát p/Radh.	Kvalifikační závod žactva ČSR a veřejný závod dorostu	Dž	MEZ Frenštát	Beskyd.
7. 2.	Nová Paka	Veřejný závod ve skoku	MDž	So Nová Paka	Krkon.
13. 2.	Štíty	Přebor Jesenické župy žáků	ž	So Štíty	Jesen.
14. 2.*	Banská Bystrica	Přebor dorostu ČSSR	D	B. Bystrica	Slov.
14. 2.	Pohořany	„Pohár TJ Moravia“	M	Moravia Mar. Údolí	Jesen.
12.-14. 2.*	Vysoké Tatry	„Tatranský pohár“ — mezinárodní	M	Sl Smokovec	Slov.
20.-21. 2.	Liberec	Mistrovství ČSSR a ČSR — P = 70 + P = 90	M	Dukla + Slavia Liberec	Jizer.
21. 2.	Valašské Klobouky	Veřejný závod dorostenců a žáků	Dž	Sp Valašské Klobouky	Beskyd.
28. 2.	Špindlerův Mlýn	Přebor žactva ČSR	ž	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
28. 2.	Česká Třebová	„Pohár PRIMONA“ P = 36	MD	LOKO Česká Třebová	Orlická
28. 2.	Stachy	„O cenu Šumavanu Vimperk“	MDž	So Stachy	Šumav.
6. 3.	Josefův Důl	Kvalifikační závod dorostu	D	Ji Josefův Důl	Jizer.
7. 3.	Desná-Plavy	Kvalifikační závod dorostu	D	SEBA Tanvald	Jizer.
7. 3.	Senohraby	Přebor Středoč. župy „Pohár Hrušova“	MDž	So Senohraby	Středoč.
7. 3.	Červenohorské sedlo	IV. závod „Jesenických můstků“	MD	LOKO Šumperk	Jesen.
14. 3.	Říčky v Orlických horách	Veřejný závod ve skoku P = 36	MD	Ji Ústí n/Orlicí	Orlická
28. 3.	Deštná v Orlických horách	Veřejný závod ve skoku žactva	ž	OV ČTO Rychnov	Orlická
11. 4.	Špindlerův Mlýn	Kvalifikační závod ČSSR	M	Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.

Kalendář soutěží „SJEZDOVÉ DISCIPLINY“

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie		Pořadatel	Župa
5. 12. 70.	Palkovice	Veřejný závod na umělém sněhu	MŽ	sl.	TJ VP Místek	Beskyd.
26. 12.	Ještěd	Kvalifikační závod jizerské župy	Dž	sl.	TJ Ještěd Liberec	Jizer.
26. 12.	Špičák-Šumava	7. ročník „Vánočního slalomu“	MŽD	sl.	TJ Klatovy	Šumav.
30. 12.	Nová Paka	IV. ročník mem. M. Kynčla — v. z.	ž	sl.	So Nová Paka	Krkon.
30. 12.	Hartmanice	1. ročník „Nočního slalomu“ v. z.	MŽD	sl.	So Hartmanice	Šumav.
30. 12.	Hartmanice	4. ročník „Nočního slalomu“ v. z.	ž	sl.	So Hartmanice	Šumav.
1.—3. 1. 71*	Zad. Telnice	Celostátní kvalifikační závod I. CL	MŽ	2x sl.	Chem. Ústí nad Labem	Krušn.
2.—3. 1.	Jáchymov	Veřejný závod	vše	2x ob.	TJ Jáchymov	Krušn.
2.—3. 1.	Kubova Hut	Přebor šumavské župy	Dž	2x sl.	Ji Bížuterie J. n/Nisou	Šumav.
2.—3. 1.		Kvalifikační závod Jizerské župy	Dž	sl.	ČZ Strakonice	Jizer.
2. 1.	Stará Paka	Přebor okresu Jičín — kval. závod	vše	ob.	So Stará Paka	Krkon.
3. 1.	Kulatý vrch	Přebor okresu Jičín — veřejný závod	vše	sj.	Ji Horní N. Ves	Krkon.
3. 1.	Horečky	Veřejný závod žactva	ž	sl.	MEZ Frenštát	Beskyd.
9. 1.	Ondřejník	Náborový závod mládeže	ž	ob.	TJ Frýdlant	Beskyd.
9. 1.	Pomezní boudy	Přebor okresu Náchod	D	sl. + ob.	Rubena Náchod	Krkon.
9. 1.	Nová Paka	Přebor okresu Jičín	vše	sl.	So Nová Paka	Krkon.
9.—10. 1.	Lučivá	Kvalif. záv. dorostu SSR	D	2x sl.	SLZ	Slov.
9.—10. 1.	Kohútka I. kolo	Přebor dorostu družstev ČSR — svazový kvalifikační závod	D	2x sl.	TJ Gottwaldov	Beskyd.
9.—10. 1.	Pec p/Sněžkou	Přebor krkonošské župy	ž	2x sl.	Sn Pec p/Sněžkou	Krkon.
9.—10. 1.	Kraslice	Krušnohorská žakovská liga	ž	sl. + ob.	Tatran Kraslice	Krušn.
10. 1.	Řeka	Veřejný závod ve slalomu	MŽž	sl.	Sl Haviřov	Beskyd.
10. 1.	Gruň-Staré Hamry	Klas. závod Beskydské župy	ž	ob.	MSA D. Benešov	Beskyd.
11.—12. 1.	Jáchymov	Oblastní přebor vysokých škol Praha	MŽ	sl. + ob.	VŠ CHT Praha	Pražská
13.—14. 1.	Jáchymov	I. kolo „Vysokoškolské ligy“	MŽ	sl. + ob.	VŠ TJ Tech. Praha	Pražská
14.—15. 1.	Jáchymov	I. kolo divizní skupiny „A“ svazové soutěže družstev a kvalif. závod jedn.	MŽ	sl. + ob.		Pražská
16. 1.	Kašperské Hory	Veřejný závod ve slalomu — žactva	ž	sl.	Tatran K. Hora	Šumav.
16. 1.	Dolní Lomná	Veřejný závod v obřím slal. — žactva	ž	ob.	Baník ČSA Karviná	Beskyd.
16.—17. 1.	Čeledná	Veřejný závod dorostu	D	sl. + ob.	RH Místek	Beskyd.
16.—17. 1.*	Bouřňák	„Teplické slalomy“ Celostátní kvalifikační závod dorostu	D	sl. + ob.	LOKO Teplice	Krušn.
16.—17. 1.	Říčky v Orlických horách	Přebor orlické župy	MŽD	sj + sl.	Ji Ústí n/Orlicí	Orlic.
16.—17. 1.	Rokytnice n/Jizerou	Přebor středočeské župy a I. kolo divizní skupiny B, svaz. sout. družstev	MŽ	2x ob.	Autoškola Mladá Boleslav	Střed.
16.—17. 1.	Strážné	Přebor Krkonošské župy	ž	sl. + ob.	So Strážné	Krkon.
16.—17. 1.	Prkenný Důl	Přebor Krkonošské župy	MŽ	2x sl.	Baník Zacléř	Krkon.
16.—17. 1.		I. kolo divizní sk. D, svazové soutěže družstev a kval. závod jednotlivců	MŽ	2xsj.	Tofa Jiretín	Jizer.
16.—17. 1.	Mikulčín vrch	Přebor Jihomoravské župy	MŽ	sl. + ob.	Sl jih. mor. župy	Jihom.
16.—17. 1.	Mikulčín vrch	Přebor okresu Uh. Hradiště	MŽDž	sl. + ob.	TJ Slov. Sl. Uher. Hradiště	Jihom.

16.—17. 1.	Kleť	Veřejný závod	D	2x sl.	PS České Budějovice + + Motor České Budějovice	Šumav.
17. 1.	Bílá	„Malá zbrojnická valaška“	ž	sl.	Tatran Bílá	Beskyd.
17. 1.	Špičák na Šumavě	3. ročník KO slalomu	MŽD	sl.	TJ Klatovy	Šumav.
17. 1.	Klíný	Veřejný závod	ž	sl.	CHZ Litvínov	Krušn.
19.—21. 1.	Špindlerův Mlýn	Oblastní přebor vys. škol Praha II. kolo vysokoškolské ligy II. kolo divizní sk. A svazové sout. družstev a kval. závod jednotlivců	MŽ	2x sj. 2x sj.	VŠ TJ stavební fakulta Praha dtto	Pražská
22.—24. 1.	Bezovce	Slovensko — zemský kvalifikační závod	MŽ		SLZ	Slov.
22.—24. 1.	Špindlerův Mlýn	II. liga Čechy a svazový kvalifikační závod jednotlivců	MŽ	2x sj.	Sl. stav. f. Praha Slavia ÚRO Praha	Pražská
23. 1.	Náchod	Přebor okresu Náchod — veřejný záv.	Dž	sl. + ob.	Sokol Běloves	Krkon.
23. 1.	Špičák na Šumavě	Veřejný závod	ž	ob.	Tatran Sušice	Šumav.
23.—24. 1.	Soláň	Veřejný závod	ž	2x sj.	TJ Rožnov	Beskyd.
23.—24. 1.	Herlíkovice	II. kolo Přeboru dor. družstev ČSR a svazový kvalifikační závod	D	2x ob.	Spartak Vrchlabí	Krkon.
23.—24. 1.	Lysá Hora	„Ondrašova cena“ — II. liga Morava a svazový kval. závod. jednotlivců	MŽ	2x ob.	VP Frýdek- Místek	Beskyd.
23.—24. 1.	Javoří Důl	Přebor Orlické župy	ž	sl. + ob.	Dynamo Pardubice	Orlická
23.—24. 1.	Velká Úpa	Přebor okresu Hradec Králové	vše	sl.	Sl Hradec Králové	Krkon.
23.—24. 1.	Ještěd	Přebor Jizerské župy	ž	2x ob.	Ještěd Liberec	Jizer.
23.—24. 1.	Pyšná	Krušnohorská žakovská liga a přebor župy	ž	vše	VJŠ Jirkov	Krušn.
30. 1.	Kyjovice	Závod mládeže	ž	sl.	PF Ostrava	Beskyd.
30.—31. 1.	Desná	Zemský kvalifikační závod a I. kolo zemské soutěže dor. družstev Čechy	D	2x sl.	TJ Desná	Jizer.
30.—31. 1.	Kohútka	I. kvalifikační závod žactva ČSR	ž	sl. + ob.	TJ Gottwaldov	Beskyd.
30.—31. 1.	Černá hora	Přebor krkonošské župy	MŽD	2x sj.	Sokol J. Lázně	Krkon.
30.—31. 1.	Mikulcín vrch	Cena n. p. Let Kunovice — veř. závod	ž	sl. + ob.	TJ Slov. Slavia Uh. Hrad.	Jihomor.
30.—31. 1.	Klínovec	I. kolo divizní svaz. soutěže družstev sk. C a přebor Krušnohorské župy	MŽ	2x sjezd	TJ Jáchymov	Krušn.
30.—31. 1.	Opalisko	Slovensko — zemský kval. závod	MŽ	2x ob.	SLZ	Slov.
31. 1.—3. 2.	Špindlerův Mlýn	PŘEBOR DOROSTU ČSR — 1971	D	vše	župa pražská	Pražská
31. 1.	Ondřejník	Velká cena Ondřejníku	D	sl.	TJ Frýdlant	Beskyd.
31. 1.	Velké Karlovice	Cena strýce Gikule	MŽ	sl.	Ski klub V. Kar.	Beskyd.
4.—6. 2.*	Špindlerův Mlýn	MEZINÁR. KRITÉRIUM MLÁDEŽE	D	sj. + sl.	Sl. — župa pražská	Pražská
6. 2.	Kopřivnice	Memoriál F. Knebla	ž	ob.	Tatra Kopřivnice	Beskyd.
6. 2.	Nový Hrádek	Přebor okresu Náchod	ž	sl. + ob.	So N. Hrádek	Krkon.
6. 2.	Mladé Buky	Cena Mladých Buků	ž	sl.	Ji Ml. Buky	Krkon.
6.—7. 2.	Herlíkovice	Přebor Krkonošské župy	MŽD	2x ob.	Spartak Vrchlabí	Krkon.
6.—7. 2.	Liberec	2. kolo zemské soutěže dor. družstev Čechy a zemský kvalifikační závod	D	2x sjezd	Ještěd Liberec	Jizer.

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa	
6.—7. 2.	Pustevny	„Kahanec Baníka“ — II. liga Morava a svazový kval. závod jednotlivců	MŽ	2x sl.	TJ Baník Ostrava	Beskyd.
6.—7. 2.	Červenohorské sedlo	Zemský kvalifikační závod a I. kolo zemské soutěže dor. družstev Morava	D	2x ob.	LOKO Šumperk	Beskyd.
6.—7. 2.	Javoří Důl	II. kolo divizní skup. B svaz. soutěže družstev a kval. závod jednotlivců	MŽ	sl. + ob.	SONP Kladno	Středoč.
6.—7. 2.	Nové Hamry	Krušnohorská liga dorostu	D	sl. + ob.	So V. Hamry	Krušn.
6.—7. 2.	Klínovec	Krušnohorská zákovská liga	ž	sl. + ob.	VTŽ Chomutov	Krušn.
6.—7. 2.	Brezno	Slovensko — zemský kval. závod	D	sl. + ob.	SLZ	Slov.
7. 2.	Palkovice	Malá Ondrášova cena	ž	sl.	VP Frýdek-Místek	Beskyd.
7. 2.	Kyčera	Veřejný závod ve slalomu	ž	sl.	Ski klub V. Karl.	Beskyd.
8.—9. 2.	Javoří Důl	III. kolo vysokoškolské ligy	MŽ	sl. + ob.	Sp přírodovědecká fak. Praha	Pražská
9.—11. 2.*	Rokytnice n/Jizerou	Celostátní kval. závod dorostu	D	2x sj.	Sp Rokytnice	Jizer.
10.—11. 2.	Javoří Důl	III. kolo divizní soutěže skup. A svazové soutěže a kval. záv. jednotl.	MŽ	sl. + ob.	Sp přírodovědecká fak. Praha	Pražská
10.—11. 2.		Pohár Mandlové hory — přebor žactva jizerské župy	ž	sl. + ob.	So Frydštejn	Jizer.
11.—14. 2.*	Rokytnice n/Jizerou	Celostátní kval. závod I. CL	MŽ	2x sj.	LIAZ Jablonec	Jizer.
12.—14. 2.	Rokytnice n/Jizerou	Kvalifikační závod Středočeské župy	Dž	ob.	Autoškola Mladá Boleslav	Středoč.
13.—14. 2.	Javorový	II. kolo zemské soutěže dor. družstev Morava a zemský kvalifikační závod	D	2x sl.	TŽ Třinec	Beskyd.
13.—14. 2.	Aš	Ašské slalomy a veřejné závody	ž	sl. + ob.	Ji Aš	Krušn.
13.—14. 2.	Popelnice	III. kolo zemské soutěže dor. družstev Čechy a zemský kval. závod	D	2x ob. sl.	SEBA Tanvald	Jizer.
13.—14. 2.	Chocholka	Cena Chocholky — přebor krkonošské župy, veřejný závod pro dospělé	ž	2x sj.	So St. Paka	Krkon.
13.—14. 2.	Kleť	Veřejný závod	MŽD	2x sj.		
13.—14. 2.	Hamry	Přebor města Brna	ž	sl. + ob.	PS Motor České Budějovice	Šumav.
13.—14. 2.	Špičák na Šumavě	II. kolo divizní svazové soutěže druž. skupina C a kval. záv. jednotlivců	MŽž	2x sl.	ZKL Brno	Jihomor.
13.—14. 2.	Špičák na Šumavě	Přebor šumavské župy	MŽ	2x sl.	TJ Klatovy	Šumav.
13. 2.	Horní Bečva	Veřejný závod	D	2x sj.	SI VŠ Plzeň	Šumav.
14. 2.	Bílá	Slalom mládeže	ž	sl.	TJ Val. Meziříčí	Beskyd.
14. 2.	Ondřejník	Memoriál M. Krumpolce	ž	sl.	VŽKG Ostrava	Beskyd.
14.—16. 2.	Chopok sever	Slovensko — zemský kvalifikační závod	MŽ	sl.	TJ Frýdlant	Beskyd.
16.—17. 2.*	Jánské Lázně	Pohár zotavoven ROH — mezinárodní	MŽ	2x sj.	SLZ	Slov.
17.—20. 2.*	Plejsy	PŘEBOR DOROSTU ČSSR — 1971	ž	2x sj.	So Jánské Lázně	Krkon.
20.—21. 2.	Špičák na Šumavě	II. liga Čechy a svazový kvalifikační závod jednotlivců	D	vše	TJ Pokrok Krompachy	Slov.
20.—21. 2.*	Říčky v Orlických horách	II. kvalifikační závod žactva ČSR + mezinárodní	MŽ	sl. + ob.	TJ SI MP Plzeň	Šumav.
			ž	sl. + sj.	TJ Ji Ústí n/Orlicí	Orlic.

20.-21. 2.		II. kolo divizní skupiny D svazové sout.				
20. 2.	Zvičíná	družstev a kval. závod jednotlivců	MŽ	2x sl.	SEBA Tanvald	Jizer.
		Veřejný závod	ž	ob.	Ji Dvůr Králové	Krkon.
20.-21. 2.	Hamry	Přebor města Brna	D	2x sl.	Městský výbor SL ČSR Brno	Jihomor.
20.-21. 2.	Jáchymov	Štít únorového vítězství — veř. závod	ž	vše	TJ Jáchymov	Krušn.
21. 2.	Vsetín	Štít Vsetína	DŽ	ob.	MSA D. Benešov	Beskyd.
21. 2.	Gruň-St. Hamry	Memoriál E. Stuchlíka	MŽD	sl.	Sp Vsetín	Beskyd.
22.-24. 2.	Špindlerův Mlýn	AKADEM. MISTROVSTVÍ ČSSR 1971	MŽ	vše	Technika Brno	Jihomor.
25.-28. 2.*	Špindlerův Mlýn	I. část MISTROVSTVÍ ČSSR			Technika Brno	Jihomor.
27.-28. 2.	Čadca	Slovensko — zemský kvalifikační závod	D	2x sj.	SLZ	Slov.
27.-28. 2.	Lopeník	III. kolo Přeboru dor. družstev ČSR a svazový kval. závod	D	sl. + ob.	Sp Uherský Brod	Jihomor.
27.-28. 2.		Přebor jizerské župy	ž	2x sj.	Ji Bižuterie Jablonec	Jizer.
27.-28. 2.	Deštná	Přebor krkonošské župy	ž	sl. + ob.	Sp. Nové Město nad Metují	Krkon.
27.-28. 2.	Špičák na Šumavě	Přebor šumavské župy	MŽ	2x sj.	TJ Špičák Dukla Sušice	Šumav.
27.-28. 2.	Hartmanice	3. roč. Pohár šumavských hvozďů, přebor šumavské župy — veřejný závod ve slalomu	D	sl. + ob.	So Hartmanice	Šumav.
27.-28. 2.	Severka	Malá cena Severky	ž	sl.	TJ Doubrava	Šumav.
28. 2.	Prkenný Důl	Memoriál A. Poláka	MŽ	ob.	Baník Žacléř	Krkon.
28. 2.	Bílá-Konečná	Zbojnická valaška	MŽD	sl.	Tatran Bílá	Beskyd.
5.-7. 3.*	Vysoké Tatry	II. část MISTROVSTVÍ ČSSR a I. CL ve sjezdu	MŽ	2x sj.	Sl Smokovec	Slov.
5.-7. 3.	Špičák na Šumavě	PŘEBOR ŽACTVA ČSR	ž	sl. + sj.	TJ Bižuterie Jablonec	Jizer.
6.-7. 3.	Herlíkovice	III. kolo divizní sk. B svazové soutěže družstev a kval. záv. jednotlivců	MŽ	2x sl.	AERO Vodochody	Středoč.
6.-7. 3.	Mikulčín vrch	Přebor jihomoravské župy	D	sl. + ob.	Sl jihomoravská župa	Jihomor.
6.-7. 3.	Špičák na Šumavě	Velká cena Špičáku III. kolo divizní skupiny C, svazové soutěže družstev a přebor šumavské župy	MŽ	2x ob.	Slavie VŠ Plzeň	Šumav.
6.-7. 3.	Jáchymov	Veřejné závody		2x ob.	TJ Jáchymov	Krušn.
6.-7. 3.	Bílá	Veřejné závody dorostu	D	sl. + ob.	TJ VŽKG Ostrava	Beskyd.
6.-7. 3.	Pustevny	Přebor města Ostravy	MŽ	sl. + ob.	Městský svaz lyžařů Ostrava	Beskyd.
13.-14. 3.	Lysá hora	Zemský kvalifikační závod a III. kolo zemské dor. soutěže Morava	D	sl. + ob.	VP Frýdek-Místek	Beskyd.
13. 3.	Desná	XIV. ročník poháru Jabloneckých skláren — veřejný závod	MŽ	sl.	TJ Desná	Jizer.
13. 3.	Pec p/Sněžkou	Cena Pece — veřejný závod	Dml, ž	ob.	Sn Pec p/Sněžkou	Krkon.
13.-14. 3.	Zvičíná	Přebor Krkonošské župy	D	2x sl.	Ji Dvůr Králové	Krkon.
13.-14. 3.	Javorina	O cenu Javoriny — veřejný závod	ž	sj.	Jiskra Květná	
13.-14. 3.	Kubova Huť	Velká cena Boubína — veřejný závod	Dž	sl. + ob.	ČZ Strakonice	Šumav.
13.-14. 3.	Jedlová	Krušnohorská liga dor. a přebor župy	D	2x sj.	Sl Varnsdorf	Krkon.
14. 3.	Rokytnice	Veřejný závod žactva	ž	sl.	Sp Rokytnice	Jizer.
14.-15. 3.*	Vysoké Tatry	VELKÁ CENA SLOVENSKA — mez. závod pro ženy — FIS - B	Ž	sl. + ob.	Sl Smokovec	Slov.

Datum	Místo konání	Druh soutěže — název závodu	Kategorie	Pořadatel	Župa
14.—15. 3. 17.—19. 3.	Mlýnský Špindlerův Mlýn	Slovensko — zemský kvalifikační závod IV. kolo divizní skupiny A svazové soutěže družstev a kvalifikační závod jednotlivců a IV. kolo vysokoškol. ligy		2x ob. SLZ	Slov.
20.—21. 3.*	Chopok-sever	„Velká Cena Demänovských jaskyň“, mezinárodní závod FIS B	MŽ	sl. + ob. Sl ekonom. Praha	Pražská
20.—21. 3.	Špičák na Šumavě	II. liga Čechy a svazový kvalifikační závod jednotlivců	MŽ	sl. + ob. TOFA Jiřetín	Slov. Jizer.
20.—21. 3.	Červenohorské sedlo		MŽ	sl. + ob. Technika Brno	Jihomor.
20. 3. 20.—21. 3.	Špindlerův Mlýn Klínovec	Cena mládeže — veřejný závod Krušnohorská liga dorostu a přebor župy	D ml., + ž	ob. Sl Špindlerův Mlýn	Krkon.
21.—28. 3. 21. 3.	Špičák na Šumavě	Přebor Středočeské župy Jarní slalom — veřejný závod	D Dž	sl. + ob. vše Sl střed. župy	Krušn. Středoč. Šumav.
23.—24. 3.*	Vysoké Tatry	Celostátní kval. závod dorostu	MŽ	sl. TJ Klatovy	Slov.
26.—28. 3.*	Vysoké Tatry	Utkání žactva ČSR — SSR	D	sl. + ob. Štart Kežmarok	Slov.
28. 3. 28. 3. 27.—28. 3.	Severka Polom Černá Říčka Klínovec	Jarní slalom — veřejný závod Veřejný závod Štít Klínovce — přebor krušnohorské župy	MŽD MŽ	sl. sl. MŽ	TJ Doubrava ČSOP Desná III.
27.—28. 3.	Mart. hole	Slovensko — zemský kval. závod.	MŽ	sl. + ob. 2x sl. SLZ	Krušn. Jizer. Slov.
3.—4. 4.	Vrátná	Celostátní kval. závod a ICL	MŽ	sl. + ob. Sl VŠD Žilina	Slov.
11.—12. 4. 10.—12. 4.*	Špindlerův Mlýn Chopok juh	Velikonoční slalom — veřejný závod Celost. kvalifikační závod a I. CL	MŽ MŽ	sl. 2x ob. Sl VŠ Praha Železářny Podbrezová	Pražská Slov.
24.—25. 4. 16.—18. 4.	Luční bouda Špindlerův Mlýn	Veřejný závod Mistrovství ČSR	ž	sl. + ob. sl. + ob. Sl Hradec Králové ÚV SL ČSR	Krkon.
1.—2. 5.	Lví důl	Memoriál A. Gráfka — veřejný závod	D ml., + ž	sl. Sn Pec p/Sněžkou	Krkon.

Vysvětlivka: závody podtržené a doprovázené hvězdičkou představují soutěže federální, podtržené mají národní svazový význam.

KALENDÁŘ LYŽIARSKÝCH PRETEKOV NA SLOVENSKU

Zjazdové disciplíny

Dátum	Miesto konanie	Názov pretekov	Kategória	Disciplína	Usporiadateľ
31. 12. 70	Hrebienok	Verejné — Novoročný slalom Oblast. slov. kval. SLD	MŽD	slalom	Slovan Smokovec
2.—3. 1. 71	určí ŠTK obl. západ	oblast. západ Oblast. slov. kval. SLD	dorast	2x slalom	oblast. západ

2.-3. 1.	určí ŠTK obl. sever	oblasť sever Oblasť slov. kval. SLD	dorast	2x slalom	oblasť sever
2.-3. 1.	určí ŠTK obl. juh	oblasť juh Oblasť slov. kval. SLD	dorast	2x slalom	oblasť juh
2.-3. 1.		oblasť východ	dorast	2x slalom	oblasť východ
9.-10. 1.	Čertov	Celoslov. kvalif. SLD	dorast	2x slalom	Gumárne Púchov
9.-10. 1.	určí ŠTK obl. západ	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť západ	žiaci	2x obr. slalom	oblasť západ
9.-10. 1.	určí ŠTK obl. sever	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť sever	žiaci	2x obr. slalom	oblasť sever
9.-10. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť juh	žiaci	2x obr. slalom	oblasť juh
9.-10. 1.	určí ŠTK obl. východ	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť východ	žiaci	2x obr. slalom	oblasť východ
9.-10. 1.	Malinô	Verejné - Štít mesta Ružomberok	MŽD	slalom, obr. slalom	TJ Ružomberok
10. 1.	Kamzik-Bratislava	Verejné	MŽD	slalom	Lok. Bratislava
17. 1.	Hrebienok	Verejné - veľká cena Vys. Tatier	MŽD	slalom	Slovan Smokovec
23.-24. 1.	Bezovec-Piešťany	Celoslov. kval. + II. liga	MŽ	slalom, obr. slalom	Slávie UK Bratislava
23.-24. 1.	Malinô-Ružomberok	Celoslov. kval. LLŽ - výber	žiaci	2x obr. slalom	TJ Ružomberok
23.-24. 1.	určí ŠTK obl. západ	Oblasť slov. kval. SLD oblasť západ	dorast	2x obr. slalom	oblasť západ
23.-24. 1.	určí ŠTK obl. sever	Oblasť slov. kval. SLD oblasť sever	dorast	2x obr. slalom	oblasť sever
23.-24. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblasť slov. kval. SLD oblasť juh	dorast	2x obr. slalom	oblasť juh
23.-24. 1.	určí ŠTK obl. východ	Oblasť slov. kval. SLD oblasť východ	dorast	2x obr. slalom	oblasť východ
23.-24. 1.	Remäta	Verejné - VIII. roč. nočný sl., XI. roč. banický kahanec	MŽD	slalom	Baník Handlová
23.-24. 1.	Gelnica	Verejné - Štít mesta Gelnica	MŽD	2x obr. slalom	Slovan Gelnica
30.-31. 1.	Opalisko	Celoslov. kval. + II. liga	MŽ	2x obr. slalom	Pokrok Záv. Poruba
31. 1.	Trenč. Teplice	Verejné - Halašov memoriál	dorast	slalom	Šn Trenč. Teplice
31. 1.	Donovaly	Verejné - Cena postal. Donoval	MŽD	obr. slalom	ČH Ban. Bystrica
30.-31. 1.	určí ŠTK obl. západ	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť západ	žiaci	2x obr. slalom	oblasť západ
30.-31. 1.	určí ŠTK obl. sever	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť sever	žiaci	2x obr. slalom	oblasť sever
30.-31. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť juh	žiaci	2x slalom	oblasť juh
30.-31. 1.	určí ŠTK obl. východ	Oblasť slov. kval. + LLŽ oblasť východ	žiaci	2x slalom	oblasť východ
6.-7. 2.	Chvatimech	Celoslov. kval. SLD	dorast	slalom, obr. slalom	Strojáreň Piesok
6.-7. 2.	Vysoká	Verejné - XVI. roč. O zjaz. cenu Podkonie	MŽD	zjazd	Tatran Podkonice
6.-7. 2.	Lipovec	Verejné - Šarišský pohár + Memor. J. Veheca	MŽD	slalom	Lok. OZ Prešov
6. 2.	Rožňava	Celoslov. súťaž lyž. škol. O cenu Lastovičky - televize	žiaci LŠ pri ZDŠ	slalom (obr. slal.)	DPaM Rožňava

Dátum	Miesto konanie	Názov pretekov	Kategória	Disciplína	Usporiadateľ
13. - 14. 2.	Čertov-Javorníky	Celoslov. kvalif. - výber Cena n. p. Gum. Púchov	žiactvo	2x slalom	Gumárne Púchov
14. 2.	Svit	Verejné - Memoriál Sl. Cagašika	MŽD	slalom	Iskra Svit
13. - 14. 2.	Zvolen-Zálužná	Verejné - Memoriál L. Leštáča	dorast	slalom, obr. slalom	Lok. Buč. Zvolen
13. - 14. 2.	určí ŠTK obl. západ	Oblast. slov. kval. + SLD oblast' západ	dorast	2x zjazd	oblast' západ
13. - 14. 2.	určí ŠTK obl. sever	Oblast. slov. kval. + SLD oblast' sever	dorast	2x zjazd	oblast' sever
13. - 14. 2.	určí ŠTK obl. juh	Oblast. slov. kval. + SLD oblast' juh	dorast	2x zjazd	oblast' juh
13. - 14. 2.	určí ŠTK obl. východ	Oblast. slov. kval. + SLD oblast' východ	dorast	2x zjazd	oblast' východ
16. - 20. 2.	Krompachy-Plejsi	Celoštátne kval. majstrovstvá ČSSR	dorast	2x zjazd slal., obr. slal.	Pokrok Krompachy
20. - 21. 2.	Jesenská dolina	Verejné - VI. roč. Štit Lysca	MŽD	3-boj, zjazd zjazd, obr. slalom	Družst. Belá - okr. Martin
20. - 21. 2.	určí ŠTK obl. západ	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' západ	žiactvo	2x zjazd	oblast' západ
20. - 21. 2.	určí ŠTK obl. sever	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' sever	žiactvo	2x zjazd	oblast' sever
20. - 21. 2.	určí ŠTK obl. juh	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' juh	žiactvo	2x zjazd	oblast' juh
20. - 21. 2.	určí ŠTK obl. východ	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' východ			
26. - 28. 2.	Husárik	Celoslov. kvalifik. - Memoriál E. Krkošku	dorast	2x zjazd	Lok. Čadca
27. - 28. 2.	Malinô	Finále O pioniersku lyžu Celoslov. súťaž žiakov I. cyklu	žiactvo	slalom	ÚV SZMS
28. 2.	Mlynky	Verejné - XV. roč. kahanec bane Mlynky	MŽD	obr. slalom	Baník Mlynky
28. 2.	Hrebienok	Medzinár. inter - Grand Prix - Grand hotel	zamest. MŽ	slalom	Interhotel Smokovec
5. - 7. 3.	Vysoké Tatry	Celoštát. kvalif. majstrovstvá ČSSR - II. časť	MŽ I. liga	2x zjazd	Slovan Smokovec
6. - 7. 3.	Kľak	Celoslov. kvalifikačné	žiactvo	zjazd	Baník Handlová
7. 3.	Bukovica	Verejné - O cenu Strmej doliny	MŽD	slalom, obr. slalom	JRD Lipt. Poruba
14. - 15. 3.	Vysoké Tatry	Medzinár. - Veľká cena Slovenska	MŽ	slalom	Slovan Smokovec
11. - 14. 3.	Poráč	Celoslov. kvalifik. majstrovstvo Slovenska	žiactvo	slalom, zjazd, obr. slalom	Lok. Bane Sp. Nová Ves
13. - 14. 3.	Mlynky	Celoslov. kvalif. - X. ročník geolog. kladivo	dorast	2x obr. slalom	Geolog Rožňava
19. - 21. 3.	Chopok-sever	Medzinár. - Veľká cena Demänovských jaskýň	MŽ	slalom, obr. slalom	Jasná Lipt. Mikuláš
16. - 18. 3.		Celoslov. kvalif. + II. liga	MŽ	2x zjazd	Jasná Lipt. Mikuláš

20.—21. 3.	Kľak-Fačkovské sedlo	Verejné — Pohár Hornej Nitry	MŽD	2x obr. slalom	Iskra Nem. Pravno
23.—24. 3.	Vysoké Tatry	Celoštátné kvalifik.	dorast	slalom, obr. slalom	Štart Kežmarok
26.—28. 3.	Vysoké Tatry	Celoštát. stretnutie žiactva ČSR + SSR	žiactvo	zjazdové	Štart Kežmarok
27.—28. 3.	Martinské Hole	Celoslov. kvalif. + II. liga — Memoriál J. Nováka	MŽ	2x slalom	Strojáreň Martin
2.—4. 4.	Vrátna-Malá Fatra	Celoštát. kvalifikačné			
4. 4.	Popradské Pleso	I. liga — Jánošíkova valaška	MŽ	slalom, obr. slalom	Slávia VŠD Žilina
11. 4.	Skalnaté Pleso	Verejné — Cena Dračej brány	MŽD	zjazd	Slovan Štrb. Pleso
		Verejné — Veľkonočné preteky	MŽD	obr. slalom	Tatran Tatr. Lomnica
11.—12. 4.	Chopok-juh	Celoštát. kvalif. — I. liga	MŽ	obr. slalom	ŠŽ Podbrezová
18. 4.	Malá Fatra	Verejné — Pohár oslobodených Sučian	MŽD		Tatran Sučany
24.—25. 4.	Zelené Pleso	Verejné — Štít Jastrabej veže	MŽD	slalom, obr. slalom	Tatran Tatr. Lomnica
2. 5.	Malá Studená dolina	Verejné — Jarný slalom	MŽD	slalom	Slovan Smokovec
9. 5.	Roháče	Medzinár. — odd. styk XVI. roč. Goralský klobúk	MŽD	obr. slalom	Tatran Zuberec
3.—4. 7.	Zmrzlá dolina	Medzinár. — odd. styk Letný slalom	MŽD	slalom, obr. slalom	Štart Kežmarok

Bežecké disciplíny

3. 1. 71	Gerlachov	Verejné — Memoriál 24 padlých	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Družst. Gerlachov
3. 1.	FIS štadión	Celoslov. kval. II. liga SLD	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Kovo-Tesla L. Hrádok
2.—3. 1.	Soblahov	Verejné — Memoriál gen. Goliana	MŽJD	15, 10, 5, 3,	TJ Trenčín
3. 1.	určí ŠTK obl. sever	Oblast. slov. kval. + LLŽ			
3. 1.	určí ŠTK obl. západ	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' západ	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' západ
3. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' sever	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' sever
3. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' juh	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' juh
3. 1.	určí ŠTK obl. východ	Oblast. slov. kval. + LLŽ oblast' východ	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' východ
9.—10. 1.	Vršatec	Celoslov. kval. II. liga SLD — Veľká cena SZM	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Sp. SMZ Dubnica
9. 1.	Vyhne	Verejné — Trubanov memoriál	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Baník Vyhne
17. 1.	Svit	Verejné	MŽ	štafety	Iskra Svit
16.—17. 1.	Podkonice-Brodok	Náhr. celoslov. kval. X. roč. Podkonická 15-ka	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Tatran Podkonice
16.—17. 1.	Dolany	Verejné — Preteky generácii	MŽJDŽ	behy	Družst. Dolany
17. 1.	určí ŠTK obl. západ	Oblast. celoslov. kval. + LLŽ oblast' západ	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' západ
17. 1.	určí ŠTK obl. juh	Oblast. celoslov. kval. + LLŽ oblast' sever	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' sever
17. 1.	určí ŠTK obl. sever	Oblast. celoslov. kval. + LLŽ oblast' juh	žiactvo	3, 2, 1,	oblast' juh

Dátum	Miesto konanie	Názov pretekov	Kategória	Disciplína	Usporiadateľ
17. 1.	určí ŠTK obl. východ	Oblasť celoslov. kval. + LLŽ			
21.–23. 1.	Sliač-kúpele	oblasť východ Medz. celošt. kval. I. liga XXV. Bezroukov memoríál	žiaci	3, 2, 1,	oblasť východ
24. 1.	Sliač-kúpele	Verejné — O cenu kúpelov Sliač	MŽJ	15, 5, 3x10, 3x5,	Lok. Buč. Zvolen
23.–24. 1.	Mlyny	Verejné — Pohár Slov. rudohoria	MŽJ	15, 5,	Lok. Buč. Zvolen
24. 1.	Myjava	Verejné	MŽJDž	beh	Baník Mlyny
23.–24. 1.	Chvojnica	Verejné — Cena CHZWP Nováky	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Spartak Myjava
30.–31. 1.	Kremnica	Celoslov. kvalif. Majstrovstvá Slovenska	MŽJDž	beh	CHZWP Nováky
6.–7. 2.	Kúpele Kováčová	Verejné — Padlých hrdinov SNP	MŽJD	15, 10, 5, 3, štafety	Baník Kremnica
7. 2.	Kúpele Borda	Verejné — XVIII. roč. Pohár dragov. hrdinov	MŽJD	15, 10, 5, 3,	TJ Prameň Kováčová
7. 2.	Turč. Teplice	Verejné — Cena štát. kúpelov	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Slavoj Sečovce
6. 2.	Čingov	Verejné — beh Slovenským rájom o Pohár kpt. Nálepku	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Baník Turč. Teplice
7. 2.	určí ŠTK obl. západ	Oblasť celoslov. kval. LLŽ	muži	30	Lok. Bane Sp. N. Ves
7. 2.	určí ŠTK obl. juh	Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť západ
7. 2.	určí ŠTK obl. sever	oblasť sever Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť sever
7. 2.	určí ŠTK obl. východ	oblasť juh Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť juh
11.–14. 2.	FIS štadión	oblasť východ Medzinár. — VI. roč. Tatranský pohár	žiaci	3, 2, 1,	oblasť východ
13. 2.	Lysá p. Mak.	Verejné — Memoriál J. Furu	MŽJ	15, 5, 30, 10,	ČH Štrbské Pleso
13. 2.	Závažná Poruba	Verejné — Beh oslobodenej mládeže	MŽJD nar. po 9. 5. 1945	15, 10, 5, 3, beh	Pož. Lysá p. Mak.
14. 2.	Banská Štiavnica	Verejné — Biela Stuha mesta Banská Štiavnica	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Baník Banská Štiavnica
13.–14. 2.	Chvojnica (Malinó)	Súťaž škol mládeže — Cena kamaráta	žiaci	beh	OPR + OV STO
21. 2.	Zlaté Moravce	Verejné — II. ročník putovnej ceny CALEX	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Calex Zl. Moravce
21. 2.	určí ŠTK obl. západ	Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť západ
21. 2.	určí ŠTK obl. sever	oblasť západ Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť sever
21. 2.	určí ŠTK obl. juh	oblasť sever Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť juh
21. 2.	určí ŠTK obl. východ	oblasť juh Oblasť celoslov. kval. LLŽ	žiaci	3, 2, 1,	oblasť východ
27.–28. 2.	Oravská Priehrada	oblasť východ Majstrovstvá Slovenska	žiaci žiaci	3, 2 1, štafety	Slávia Dolný Kubín

28. 2.	Tatranská Štrba	Verejné — celoslov. kval. Beh okolo Štrby	muži	30	Družst. Štrba
6.—7. 3.	Jasná — Nizke Tatry	Celoštát. kval. I. liga	MŽJ	15, 5, 3x10, 3x5	Kovo-Tesla L. Hrádok
14. 3.	FIS štadión	Celoslov. kval. II. liga SLD Memoriál hrdinov SNP	MŽJD	15, 10, 5, 3,	ČH Štrb. Pleso
21. 3.		Verejné — Memoriál ing. Zátureckého	MŽ	15, 5,	ČH Banská Bystrica
28. 3.		Verejné — Jarné preteky	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Slovan Smokovec
4. 4.	Chopok — sever	Verejné — Jarné preteky	MŽJD	15, 10, 5, 3,	Jasná Lipt. Mikuláš

Skoky a preteky združenárov

?	Banská Bystrica	Kritérium prvého snehu	MD	skoky P = 28	Dukla Banská Bystrica
31. 12. 70	Králiky	Verejné — Silvestrovská cena NV, Králiky — kval.	MD	skoky P = 75	Dukla Banská Bystrica
3. 1. 71	Brezno	Celoslov. kvalif. Slov. liga mládeže	žD	skoky P = 28	Mostáreň Brezno
9.—10. 1.	Tatranská Lomnica	Celoštát. kval.	dorast	skoky P = 50, združené	Tatran Tatranská Lomnica
16. 1.	Banská Bystrica	Verejné s medzinár. účasťou	MD	skoky P = 90	Dukla Banská Bystrica
17. 1.	Selce	Slov. kval. Majstrovstvá Slovenska	MD, žD,	skoky P = 50 skoky P = 30	Družst. Selce
23.—24. 1.	FIS štadión			skoky P = 70	
30.—31. 1.		Majstrovstvá Slovenska Celoslov. kval. + SLM	MD	skoky P = 90 združené,	ČH Štrbské Pleso
30.—31. 1.		Celoštát. kvalif. — B —	žD	skoky P = 32	Baník Kremnica
7. 2.		Medzinár. — celoštát. kval. Pohár priateľstva	MD	skoky P = 70	ČH Štrbské Pleso
13.—14. 2.		Celoštát. kval.	muži	skoky P = 90	Dukla Banská Bystrica
11.—14. 2.		Majstrovstvá ČSSR Medzinárodné VI. ročník Tatranského pohára	dorast	skoky, združené združené, skoky P = 70, skoky P = 30	Dukla Banská Bystrica
21. 2.	Hronov	Celoslov. kval. SLM súťaž družstiev	muži	skoky P = 30	ČH Štrbské Pleso
6. 3.	Harmanec	Celoslov. kval. SLM súťaž družstiev	žD	skoky P = 30	Tatran Hronov
7. 3.	Lalinok	Celoslov. kval. SLM súťaž družstiev	žD	skoky P = 30	Tatran Harmanec
14. 3.	Králiky	Celoštát. kval. + slov. kval.	žD		ODDM
28. 3.	FIS štadión	Verejné	MD	skoky P = 75	Dukla Banská Bystrica
3. 4.	Králiky	Verejné — kritérium posledného snehu	MD	skoky P = 70 skoky P = 75	ČH Štrbské Pleso Dukla Banská Bystrica

Dokončení ze str. 15.
zotavovnou Aleš žije o sobotách a nedělích tou pěknou pohodou prá-

ce v kolektivu, který se znovu našel, a žije také vzrušeným očekáváním, zda se podaří, aby to vše-

chno mohlo sloužit už letos v zimě. Nejen těm, kdož obnovili oddílové lyžařské společenství na Malé Skále, ale i přichozím a příježdějícím po mezinárodní silnici E 15. Zapište si to: taky tady je možno prožít příjemný lyžařský víkend u dobrých lidí a navíc bez front. Přijďte se podívat.

A tady bych mohl zakončit historii jednoho malého vesnického oddílu, který znovu začal žít. Pociť je to překrásný. Člověku je do zpěvu, chtěl by všelijak vykřikovat a třebaš i dělat alotria. Ale to by si dobří vesničané opravdu mysleli, že jsme se zbláznili. Je nám přecej už kolem padesáti.

Jiří NEJEDLO

LYŽAŘSTVÍ

ROČNÍK 56
ČÍSLO 11-12

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů Jan Novotný. Vedoucí redaktor časopisu Jiří Nejedlo. Řídí redakční rada: M. Beran, Fr. Lauer, M. Chlouba, dr. Kulháněk, J. Leiss, B. Tvrzník a K. Eidlps. Redakce: Praha-Karlín, Sokolovská 140. Telefon 82 92 65. Redakční uzávěrka: K 5. dni předchozího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Vimperk. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 5,- Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1, Uzávěrka tohoto čísla byla 20. října 1970.

Severská kombinace trochu jinak než ji známe
Možná, že i trochu silvestrovsky

Průběh 58/1

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY